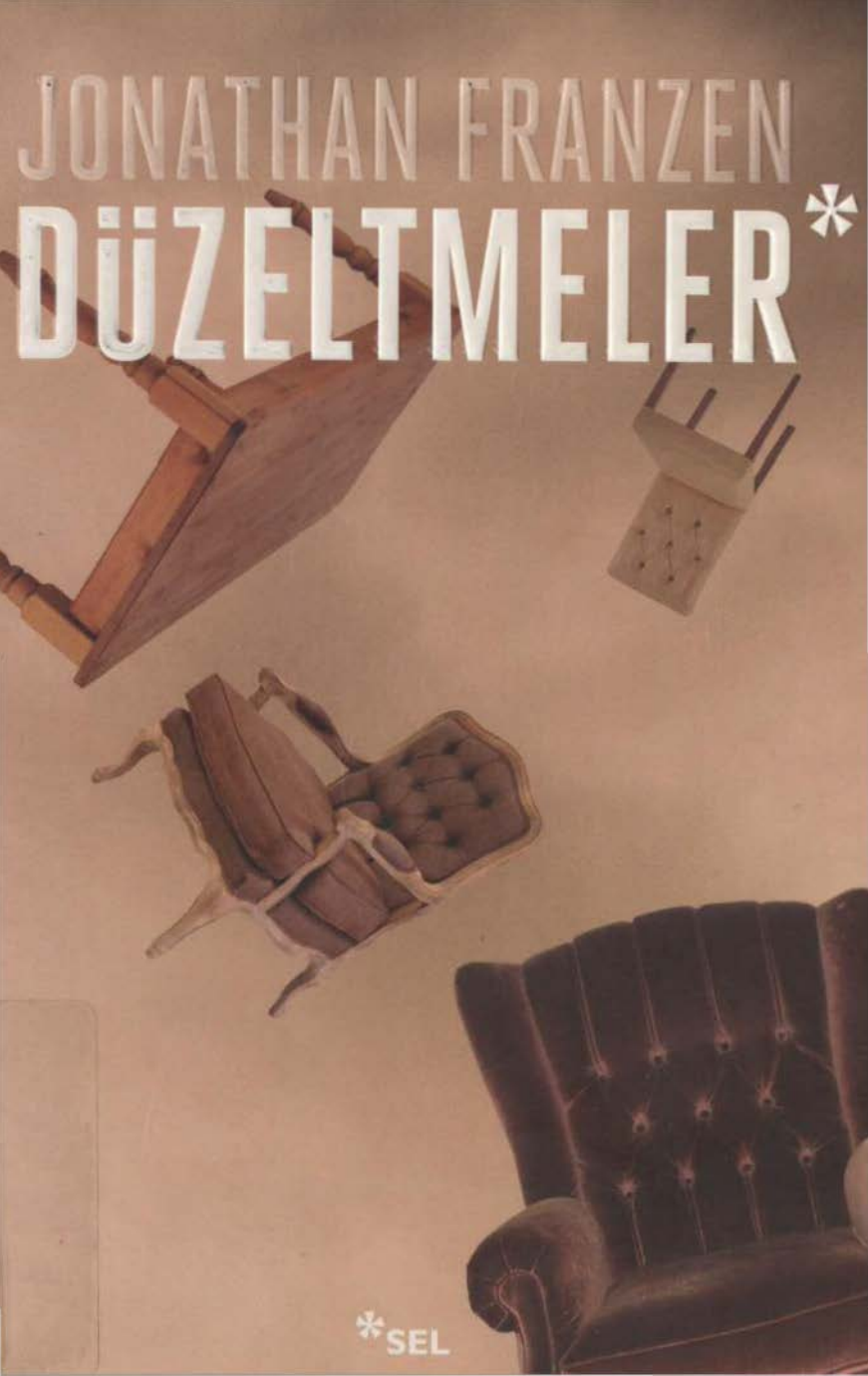
JONATHAN FRANZEN

DÜZELTMELER*

SEL

DÜZELTMELER*

JONATHAN FRANZEN, 1959'da Illinois, Western Springs'de doğdu. Swarthmore Üniversitesi'nde Alman edebiyatı eğitimi aldı. 1987'de yerleştiği New York'ta ilk romanı *The Twenty-Seventh City* yayımlandı. Bunun ardından yazdığı *Strong Motion* (1992) adlı kitabı da ilk romanı gibi aile ilişkilerini konu alıyordu. 2001'de yayımlanan *Düzeltmeler*'le Ulusal Kitap Ödülü ve James Tait Black Memorial Ödülü gibi önemli ödüller kazandı ve National Book Critics Circle ve 2002 Pulitzer Ödüllerinin finalisti oldu. Geniş bir okur kitlesinin ilgisini çeken *Düzeltmeler*, 2001 New York Times Yılın En İyi Kitapları Listesi'ne girdi.

Özgürlük'le (Sel Yayıncılık, 2012) birlikte, Franzen ABD'nin en çok okunan yazarlarından biri haline geldi. 2000 yılındaki Stephen King kapağından sonra *Time* dergisinin kapağında yer verdiği ilk yazar oldu. *How to be Alone* (2002), *The Discomfort Zone* (2006), *Farther Away* (2002) adlı deneme ve anı kitapları da yayımlanan Franzen yazı hayatını New York ile California'da sürdürüyor.

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85 Faks: (0212) 516 97 26

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

*SEL YAYINCILIK: 558
ISBN 978-975-570- 573-6

DÜZELTMELER
Jonathan Franzen

Kitabın Özgün Adı:
The Corrections
Türkçesi: Füsun Doruker
Roman

© Jonathan Franzen, 2001
© Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Sel Yayıncılık, 2011

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Editör: Gül Korkmaz
Redaksiyon: Bilge Sancı
Kapak tasarım: Savaş Çekiç
Teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: "Aile Sırları" adıyla Altın Kitaplar, 2003
Sel Yayıncılık'ta Birinci Baskı: Haziran 2012

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

Jonathan Franzen

Düzeltmeler

Türkçesi: Füsun Doruker

Roman

David Means ve Genève Patterson'a...

ST. JUDE

BOZKIRDA SONBAHAR soğuğunun çılgınlığı içeri sızıyor. Kötü bir şeyler olacağını hissedebilirsiniz. Güneş soğumakta olan bir yıldız, önemsiz bir ışık kaynağı gibi gökte alçalmış. Düzensizlik rüzgârları ardı ardına esiyor. Ağaçlar huzursuz, ısı düşüyor, kuzeyin yaşamı neredeyse tümüyle duruyor. Bahçelerde oynayan çocuklar yok burada. Gölgeler sararan otların üzerinde uzuyor. Kızıl iğneli ve beyaz bataklık meşelerinden ipoteksiz evlerin üzerine palamutlar yağıyor. Boş yatak odalarının tahta panjurları kapatılmış. Bir kurutma makinesinin hıçkırıklı uğultusu, yaprak toplama makinesinin vızıltısı, kesekâğıdında olgunlaşan elmalar, Alfred Lambert'ın bu sabah hasır kanepeyi boyarken kullandığı fırçayı temizlediği gazın kokusu.

St. Jude kentinin, ihtiyarların yaşadığı kenar mahallelerinde öğleden sonra saat üç, tehlikelere gebe bir zamandı. Alfred öğleden beri uyuduğu büyük mavi koltukta gözlerini açmıştı. Gündüz uykusunu tamamlamıştı ve yerel haber bülteni saat beşte yayınlanacaktı. İki boş saat, enfeksiyonun beslediği sinüs gibiydi. Güçlükle ayağa kalkıp pingpong masasının yanında durdu ve Enid'in sesini duymayı bekledi boş yere.

Evin içinde Alfred ve Enid'den başka kimsenin duyamayacağı bir alarm çanı çalıyordu. Kaygıların harekete geçirdiği alarm çanıydı bu. Yangın tatbikatlarında okul çocuklarını sokağa döken, şu elektrikli tokmaklı kocaman dökme demir çanlardan biri gibiydi. Öylesine uzun saatlerdir çalıyordu ki, Lambertlar "çan çalıyor" mesajını artık almaz olmuşlardı. Çok uzun süredir devam eden bir sesi oluşturan diğer sesleri öğrenmenin keyfine varırsınız ya (tıpkı bir kelimenin, gözünüzü dikip bakınca ölü harflere dönüşmesi gibi), alarm çanı da artık metalik bir rezonatöre seri biçimde vuran bir çan dili olmaktan çıkmış, çeşitli tonların yoğun bir şekilde üst üste bindirilmesinden oluşan bir perküsyonlar dizisinin parçacıklarından birine benzemişti. Günlerdir çaldığından, fona karışmış gibiydi ve ancak sabahın çok erken saatlerinde

ter içinde uyandıklarında, bu çanın zihinlerinde hatırlayabildikleri en eski tarihten bu yana çaldığını fark ediyorlardı. Aylardır çaldığından, ses artık ses ötesine geçmiş, yerini dalgaların basınçla vurmasının yarattığı yükseliş ve alçalışın kendi ses *bilinçlerinin* çok, çok daha yavaş solan ve uzayan dalgalarına bırakmış gibiydi. Havanın kendisi kaygı taşıdığından bu bilinçlenme keskinleşiyordu. Enid yemek salonunda dizlerinin üzerine çökmüş çekmeceleri açıp kapatırken, Alfred bodrumda, berbat durumdaki pingpong masasını incelerken, ikisi de kaygıdan patlayacak gibiydi.

Bir modacının tasarladığı ve sonbahar renklerini taşıyan mumların durduğu çekmecede karşısına çıkan kuponların yarattığı kaygı. Enid lastikle bağlanmış kuponlara bakarken (genellikle üreticinin göze çarpması için kırmızı bir halka içine aldığı) son kullanma tarihlerinin aylar, hatta yıllar öncesine ait olduğunu fark etti. Altmış dolar değerindeki yüzden fazla kupon (kuponları ikiye katlayan Chiltsville süpermarketindeki değeri ise yüz yirmi dolardı), artık işe yaramazdı. Tilex'den altmış sent indirim. Excedrin'den bir dolar indirim. Tarihler *yakın* bile sayılmazdı. Tarihler *tarih öncesine* aitti. Alarm çanı *yıllardır* çalıyordu.

Enid kuponları mumların arasına itip çekmeceyi kapattı. Birkaç gün önce iadeli taahhütlü olarak gelen bir zarfı arıyordu. Postacının kapıyı çaldığını duyan Alfred öylesine yüksek sesle, "Enid! Enid!" diye haykırmıştı ki, karısının, "Açıyorum, Al!" diye verdiği yanıtı duymamıştı. Kocası ismini haykırmayı sürdürerek yaklaştığından, Enid, Axon Şirketi, 24 East Industrial Serpentine, Schwenksville, Pennsylvania adresinden gelen zarfı ön kapının en fazla beş metre uzağında bir yere saklayabilmişti. Zarfın içindeki Axon'la ilgili haberleri Enid biliyor ve Alfred'in bilmediğini umuyordu. Alfred bodrumdan dünyayı yerinden oynatan bir kepçenin gürültüsünü andıran, *"Kapıda biri var!"* haykırışıyla yukarıya gelirken karısı neredeyse çığlık çığlığa "Postacı! Postacı!" diye bağırdı ve postacı durumun karmaşıklığı karşısında başını sallamakla yetindi.

Enid beş dakikada bir Alfred'in ne muzurluklar peşinde olduğunu merak etmediği takdirde kendi beyninin rahatlayacağını düşünüyordu. Ama ne yaparsa yapsın, kocasını yaşamla ilgilenmeye ikna edemiyordu. Onu eskisi gibi madenlerle ilgilenmesi için yüreklendirdiği zaman Alfred ona aklını mı kaçırdın demek istercesine bakmıştı.

Bahçede yapacak bir iş olup olmadığını sorunca da, bacaklarının ağrıdığını ileri sürmüştü. Enid, arkadaşlarının kocalarının çeşitli hobileri (David Schumpert vitray yapıyordu; Kirby Root yumurtlayan mor ispinozlar için oymalı kuş evleri üretiyordu; Chuck Meisner ise her saat başı yatırım portföyünü inceliyordu) olduğunu anımsatınca, Alfred sanki karısı onu çok sevdiği bir işten uzaklaştırmaya çalışıyormuş gibi davranmıştı. Peki, bu iş neydi? Veranda mobilyalarını tekrar boyamak mı? Kanepeyi İşçi Bayramı'ndan beri boyamaktaydı. Enid, Alfred'in kanepeyi daha önceleri iki saatte boyadığını anımsıyordu. Şimdiyse her sabah atölyesine kapanıyordu ve aradan geçen bir ayın ardından Enid ne olup bittiğine bakmak için aşağıya indiğinde, kanepenin yalnızca bacaklarının boyanmış olduğunu görmüştü.

Alfred'in, karısının gitmesini ister gibi bir hali vardı. Fırça kuruduğu için boyanın çok uzun sürdüğünü söyledi. Hasır koltuğun eski boyasını kazımanın bir yabanmersinini soymak kadar zor olduğundan yakındı. Hasırın içinde cırcırböceklerinin olduğunu ileri sürdü. O anda Enid soluk alamadığını hissetti, bunun nedeni muhtemelen gaz kokusu ve atölyenin idrarı andıran (ama herhalde idrar değildi) rutubetiydi. Axon'dan gelen mektubu aramak için yukarıya koştu.

Haftanın altı günü kapının altındaki delikten birkaç kilo mektup atılıyordu ve önemsiz hiçbir şeyin alt katta birikmesine izin verilmediğinden -bu evde hayat içinde kimse yaşamıyormuş gibi göründüğünden- Enid büyük taktikler geliştirmek zorundaydı. Kendini bir gerilla gibi düşünmüyordu, ama aslında bir gerillaydı. Gündüzleri malzemeleri depodan depoya taşırken, evdeki iktidardan bir adım önde olmayı başarıyordu. Geceleri ise çok hoş, ama çok loş bir lambanın ışığında, kahvaltı köşesindeki minik masanın üzerinde çeşitli işlere girişiyordu: Faturaları ödüyor, çek defterlerini karşılaştırıyor, Medicare sağlık sigortasının primlerinin kayıtlarını tutuyor, bir laboratuvardan gelen 0.22 dolar ödemenin hemen yapılmasını bildiren üçüncü ihtar mektubunu, 0.00 dolarlık toplamla borcu olmadığını bildiren mektupla karşılaştırıyor ve ihtar mektubunda paranın nereye ödeneceği belirtilmediğinden borçlu olmadığına karar veriyordu. Birinci ve ikinci ihtar mektupları herhalde bir yerlerde gizliydi ve Enid işini çok zor koşullar altında sürdürdüğünden her gece her mektubun nerede olduğunu kesinlikle bilemezdi. Belki oturma odasındaki do-

lapta olabilirdi, ama evdeki iktidar, Alfred'in şahsında, sesi onu uyanık tutacak kadar yükseltilmiş televizyonda bir haber programı izliyordu. Odanın bütün lambaları yanıyordu ve Enid dolabın kapağını açtığı anda kataloglar, *House Beautiful* dergileri, bir tomar Merrill Lynch faturası çığ gibi yere saçılıp Alfred'in öfkelenmesine neden olabilirdi. Evdeki iktidar, ara sıra depolarına saldırılar düzenlediği ve içindekiler düzene sokulmadığı takdirde hepsini yok etmekle tehdit ettiği için ihtar mektuplarının orada olmama olasılığı da vardı. Ama Enid bu baskınlardan kurtulmak için öylesine çaba gösteriyordu ki, hiçbir şeyi düzene sokmaya zamanı kalmıyordu. Sürekli yaşanan zorunlu göçler nedeniyle düzeni andıran hiçbir şeyi kalmamıştı ve bir örtünün ardına gizlenmiş, tek sapı kopuk Nordstrom mağazasının poşetinde mülteci yaşamının ayrıntıları gibi *Good Housekeeping* dergisinin birbirini izlemeyen sayıları, Enid'in 1940'larda çekilmiş siyah-beyaz fotoğrafları, kahverengileşmiş kâğıtlara yazılmış ve buruşmuş, kıvırcık salata içeren yemek tarifleri, bu ayın telefon ve gaz faturaları, tıp laboratuvarından gelen ve elli sentin altındaki ödeme emirlerini dikkate almamayı öneren birinci ihtar mektubu, Enid ile Alfred'in bir gemi yolculuğunda boyunlarında çiçekten kolyelerle, içi boşaltılmış hindistancevizlerinden içki içerken çekilmiş resimleri ve çocuklarından ikisinin doğum belgelerinin kopyaları duruyor olabilirdi.

Görünürde Enid'in düşmanı Alfred idi; ama onu gerilla savaşına iten nokta ikisinin birlikte yaşadığı evdi. Mobilyalar karışıklığa asla izin vermiyordu. Ethan Allen markalı iskemleler ve masalar vardı. Büfede Spode ve Waterford imzalı cam eşyalar duruyordu. Her evde bulunması adeta zorunlu olan çiçekler vardı. Cam sehpanın üzerine *Architectural Digest* dergisinin sayıları özenle yerleştirilmişti. Çin'den alınmış emaye süs eşyaları, Enid'in görev duygusuyla ara sıra kurup çaldığı Viyana'dan alınma müzik kutusu gibi gezi anıları da vardı tabii. Müzik kutusunun kapağını açınca "Strangers in the Night" çalıyordu.

Ne yazık ki, Enid'in böyle bir evle başa çıkacak sabrı olmadığı gibi, Alfred'in de sinir sistemi buna dayanıklı değildi. Bodruma inen merdivenin basamağında gerilla eylemlerinin, neredeyse düşecekmiş gibi duran bir Nordstrom poşeti gibi kanıtlarından birine rastlayınca Alfred'in attığı öfke çığlıkları iktidarı artık elinde tutamayan bir yöneti-

cinin haykırışlarıydı. Son zamanlarda hesap makinesinde hiçbir anlamı olmayan sekiz haneli rakamlar yazma işlemini geliştirmişti. Bütün bir öğleden sonra, temizlikçi kadının sigorta primini beş kez hesaplayıp her seferinde farklı sonuçlara ulaşmış ve iki kez rastladığı 635 dolar 78 sent tutarını doğru olarak kabul etmişti. Ne var ki, doğrusu 70 dolardı. Enid, onun dosya dolabına bir gece baskını düzenlemiş ve tüm vergi dosyalarına el koymuştu. Eğer dosyalar, nasıl olmuşsa, bir Nordstrom poşetindeki *Good Housekeeping* dergisinin tarih öncesinden kalma sayılarının altına saklanmış olsaydı, işler kolaylaşabilirdi. Sonuçta, temizlikçi kadın sigorta belgelerini kendisi doldurmaya, Enid de çekleri yazmaya başlayınca Alfred işin karmaşıklığı karşısında başını sallamakla yetinmişti.

Evlerin bodrumlarında duran pingpong masalarının kaderi daha umutsuz başka oyunlara hizmet etmek olur. Alfred emekliye ayrılınca masanın sağ tarafını yazışmaları ve banka hesaplarıyla ilgili işler için kullanırken, sol tarafına büyük mavi koltuğunda oturup yerel haberleri dinlemek arzusuyla küçük bir televizyon yerleştirmişti. Ama artık masanın bu tarafı *Good Housekeeping* dergisinin eski sayıları, boş şeker kutuları ve Enid'in Nearly New adlı ikinci el eşya satan dükkâna götürmeye zaman bulamadığı işçiliği kötü, barok stili şamdanlarla tümüyle kaplanmıştı. Pingpong masası, iç savaşın açıkça sergilendiği tek yerdi. Sağ ucunda Alfred'in hesap makinesi, çiçekli tencere tutacakları, Epcot Center'den alınma bardak altlıkları ve otuz yıldır elinin altında durmasına karşın Enid'in hiç kullanmadığı çekirdek çıkarma makinesinin kurduğu pusuya düşmüş gibiydi. Buna karşılık sol tarafta ise, Alfred Enid'in nedenini kesinlikle çözemediği bir biçimde, kozalaklar, cevizler ve spreyle boyanmış fındıklardan yapılma bir Noel süsünü paramparça edip bırakmıştı.

Pingpong masasının sağına doğru, Alfred'in metalurji laboratuvarı yer alıyordu. Atölye artık toza bulanmış cırcırböceklerinin istilası altındaydı. Böcekler ara sıra heyecana kapılıp bilyeler gibi yerlerinden fırlayıp etrafa saçılıyor, bir kısmı garip açılar çizerek uçuyor, diğerleri kendi beden ağırlıklarıyla yere yuvarlanıyordu. Patlayıp dağıldıkları zaman temizlemek için bir kâğıt mendil yeterli olmuyordu. Enid ile Alfred'in olağandışı -utanç verici- olduğuna inandıkları bir sürü bağımlılıkları vardı ve cırcırböcekleri de bunlardan biriydi.

Kötü büyülerin gri tozları ve örümcek ağları eski elektrikli sobayı ve egzotik rodyum, kötü ruhlu kamiyum, güçlü bizmut dolu kavanozları, cam kapaklı şişeden sızan kezzap ve tuzruhu bileşiminin buharıyla kahverengiye dönüşmüş el yazısı etiketleri, Alfred'in daha ihanetler başlamadan, en son on beş yıl önce tarih attığı kareli defteri kaplamıştı. Başka bir on yıllık dönemde Alfred'in iş tezgâhına bıraktığı yerde duran, sıradan ve dost gibi görünen kurşunkalem, aradan geçen yıllarla bir çeşit düşmanlık kazanmış gibiydi. Rutubetten çerçeveleri çarpılmış iki patent beratının altındaki çiviye asbest eldivenler asılmıştı. Çiftli mikroskobun örtüsü tavandan dökülen boya parçacıklarıyla kaplıydı. Odada toz içinde olmayan eşyalar yalnızca hasır kanepe, bir kutu Rust-Oleum ve her türlü kokusal kanıta karşın, Enid'in kocasının idrarıyla dolu olduğunu algılamayı kesinlikle reddettiği birkaç Yuban kahve kavanozuydu. Yani altı metre ötede küçük sevimli bir tuvalet varken bu adam niçin bir Yuban kavanozuna işesin ki?

Pingpong masasının sol tarafında, Alfred'in fazlasıyla kabarık, makam koltuğunu andıran büyük mavi koltuğu vardı. Deri döşemesi, sanki bir sonraki kişi ölmek için oturmadan önce nemli bezle silinince ölümün kokusu yok olabilecekmiş gibi, son derece modern, tıbbi ve su geçirmez görünüyordu.

Enid'in onayını almadan Alfred'in satın almış olduğu tek pahalı eşya bu koltuktu. Çinli demiryolu mühendisleriyle görüşmek üzere bu ülkeye birlikte gitmişler ve ziyaret ettikleri bir fabrikadan salon için bir halı almışlardı. Kendileri için fazla para harcamaya alışık olmadıklarından, Değişimler Kitabı'ndan sert bej fon üzerine sade, mavi bir desenin yer aldığı en az pahalı halılardan birini seçmişlerdi. Birkaç yıl sonra Alfred, Midland Pacific Demiryolları Şirketi'nden emekliye ayrılınca, televizyon izlediği ve öğleden sonraları uyukladığı eski, inek kokulu siyah deri koltuğu değiştirmeye karar vermişti. Elbette çok rahat bir koltuk istiyordu, ama aynı zamanda yaşamı boyunca başkalarının rahatını sağlamak için çalıştığından bu kez rahatlıktan fazlasını, adeta bu gereksinimin bir anıtını yaratmak amacındaydı. Sonunda ucuzlukta olmayan bir mağazaya gidip yaşam boyu eskimeyecek bir koltuk seçti. Bir mühendis koltuğu. Öylesine büyüktü ki, iri yapılı bir insan bile içinde kayboluyordu; ağır strese dayanabilecek bir koltuktu bu. Deri döşemenin mavi rengi, Çin halısındaki maviyle

uyumlu olduğundan, Enid'in koltuğun salonda durmasına tahammül etmekten başka çaresi kalmamıştı.

Ne var ki, kısa bir süre sonra, Alfred'in elleri kafeinsiz kahveleri halının bej kısımlarına dökmeye, vahşi torunlar mum boyalarını ve böğürtlenleri ayak altında bırakmaya başlamışlardı ve Enid bu halının bir hata olduğunu düşünüyordu. Para harcamamaya gösterdiği özen yüzünden yaşamı boyunca böyle hatalar yaptığını hissediyordu. Belki de hiç halı almamak bile bunu almaktan daha iyi olacaktı. Alfred'in öğle uykuları derinleşirken Enid'in cesareti gitgide arttı. Yıllar önce annesinden küçük bir miras kalmıştı ve faizleri anaparaya eklenip aldığı bazı hisseler epey kâr bırakınca Enid'in kendine ait bir geliri oluşmuştu. Salonu yeşil ve sarı renklerle bezemeyi aklına koydu ve kumaşlar ısmarladı. Duvar kâğıtlarını yapıştıracak usta geldiğinde geçici olarak yemek odasında uyuyan Alfred kötü bir düş görmüş gibi ayağa fırladı.

"*Yine mi* dekore ediyorsun burayı?"

"Kendi paramla," dedi Enid. "Paramı böyle harcamak istiyorum."

"Ya *benim* kazandığım para? Ya *benim* çalışmalarım?"

Bu soru geçmişte etkili olmuştu ve bir bakıma bir despotun yasallığının temelini oluşturuyordu. Ama artık işe yaramıyordu. "Bu halı neredeyse on yıllık ve kahve lekelerini asla temizleyemeyiz," diye yanıtladı, Enid.

Alfred duvar kâğıtçının plastik örtüleri altında sanki bir elektrik santraline ancak treylerle taşıyabileceğiniz bir nesne gibi duran mavi koltuğunu işaret etti. Titriyordu; Enid'in planlarını suya düşüren, iddialarını çürüten bu noktayı görmezden geldiğine inanamıyordu. Yaşamının yetmiş yılını geçirdiği esaret altı yıllık, ama temelinde yeni sayılacak bu koltukla sanki bütünleşmiş gibiydi. Mantığının kusursuzluğuna inanarak sırıtmaya başladı.

"Ya bu koltuk ne olacak?" diye sordu. *"Bu koltuk ne olacak?"*

Enid koltuğa baktı. İfadesi yalnızca üzgün gibiydi, o kadar. "Ben bunu hiç sevmedim."

Bu, belki de Alfred'e söyleyebileceği en kötü sözdü. Oysa Alfred'in geleceği konusunda bireysel bir görüşü olduğunun tek işaretiydi koltuk. Enid'in sözleriyle öylesine üzüntüye boğuldu, koltuğa öylesine acıdı ki, uğradığı ihanet karşısında adeta dayanışma duygu-

suna kapılarak üstündeki örtüyü çekip aldı ve içine gömülüp derhal uykuya daldı.

(İnsanların bu şekilde uykuya dalması büyülü yerleri tanımanın bir yöntemidir.)

Hem halının, hem de Alfred'in koltuğunun salondan gitmesi gerektiği açıkça anlaşılınca, halıdan kurtulmak zor olmadı. Enid bedava dağıtılan yerel gazeteye ilan verdi ve kendi hatalarına benzer hatalar yapan ve sinirli bir kuşu andıran alıcı kadının çantasından çıkan buruşuk ellilikleri titreyen parmaklarıyla düzeltti.

Ya koltuk? Koltuk bir anıttı ve Alfred'den ayrılması olanaksızdı. Yalnızca yeri değiştirilebilirdi ve koltuk bodruma indirilince Alfred de onu izledi. Ülkenin tümünde olduğu gibi Lambertların St. Jude'daki evinde de yaşam yeraltında sürdürülmeye başlandı.

Enid, üst katta Alfred'in çekmeceleri açıp kapattığını işitiyordu. Çocuklarını görmeye gidecekleri her yolculuk öncesinde aşırı sinirli olurdu. Çocuklarını görmek ilgilendiği tek konu haline gelmişti.

Yemek salonunun tertemiz pencerelerinde bir kargaşa yaşanıyordu. Çılgınca esen rüzgâr ve varlıklarını yadsıyan gölgeler. Enid, Axon Şirketi'nden gelen mektubu her yerde aramış ama bulamamıştı.

Alfred yatak odasının tam ortasında durmuş, şifonyerin çekmecelerinin niçin açık olduğunu, kimin açtığını, acaba kendisinin mi açmış olduğunu düşünüyordu. Aklının karışıklığından dolayı Enid'i suçlamaktan kendini alamıyordu. Bu çekmeceleri Enid de açmış olabilirdi.

"Al? Ne yapıyorsun?"

Karısının birdenbire bitiverdiği kapıya doğru döndü. Söze başladı: "Ben..." Ama şaşırdığı zamanlar başladığı her cümle ormanda geçen bir maceraya dönüşüyordu. Ormana girdiği açıklığı göremediğinden yolunu bulmak için döktüğü ekmek kırıntılarını kuşların yediğini fark edince ne yapacağını şaşırıyordu. Uçuşan sessiz yaratıkları karanlıkta göremiyordu, ama sayıları öylesine kabarıktı ki, sanki açlıklarından dolayı karanlığın kendisi haline gelmişlerdi. Sanki karanlık ışığın yokluğu değil, sayısız hücrenin kaynaştığı bir varlıktı. Çalışkan bir öğrenciyken hücre sözcüğünün anlamını kavramış ve yıllar boyunca yaşamını hücresel bir alacakaranlığın ardından, düşük ışıkta resim çekmek için kullanılan yüksek hızlı filmlerin kumlu görüntüsünden

izlemişti. Böylece güneşin önünde uçuşan sığırcık kuşlarının ya da bir hayvan leşine saldıran siyah karıncaların yarattığı orman karanlığı yalnızca karanlık değildi, aynı zamanda Alfred'in kaybolmamak için yarattığı nirengi noktalarını da yutuyordu. Ama kaybolduğunu anladığı anda, zaman muntazam bir biçimde yavaşlıyor, bir sözcükle bir sonrakinin arasında şimdiye dek tahmin edilmemiş bir sonsuzluk olduğunu fark ediyor ya da sözcüklerin arasındaki boşluğun kapanına kısılıyor ve zamanın kendisine ilişmeden akıp gitmesini izliyordu. Yetişkin Alfred, düşüncesiz çocuk Alfred'in ağaçların arasında körlemesine dolaşarak paniğe kapılmış olmasına karşın, bu cümlenin oluşturduğu ormana girdiği açıklığı bulmasını merakla bekliyordu. Tabii, açıklıkta ormanın farkında olmayan Enid duruyordu. "Bavulumu topluyordum," dediğini fark etti. Bu cümle gramer açısından kulağa doğru geliyordu. Söylediklerini onaylarcasına önünde bir bavul duruyordu. Alfred ihanet etmemişti.

Ama Enid tekrar konuştu. İşitme uzmanı, Alfred'in biraz zor duyduğunu söylemişti. Kaşlarını çatarak dinlerken karısının söylediklerini anlayamadı.

"Bugün *Perşembe*," dedi Enid daha yüksek sesle. "Biz *Cumartesi* günü gideceğiz."

"Cumartesi!" diye yineledi adam.

Enid onu azarladı ve bir süreliğine hücresel kuşlar ortalıktan yok oldu, ama dışarıda rüzgâr güneşi söndürmüş gibiydi ve hava gitgide soğuyordu.

BAŞARISIZLIK

UPUZUN YOLU, Enid ağrıyan kalçasına dikkat ederek, Alfred eklemlerinden bağımsızca hareket eden elleriyle havayı dövüp, zor denetlediği ayaklarını havaalanının halı zeminine hızla vurarak geçtiler. İkisinin de omzunda Nordic Pleasurelines Şirketi'nin promosyon çantaları asılıydı ve görüş mesafesinin ancak üç adım ötesi olduğu tehlikelerle dolu yolu geçerken gözlerini yerden ayırmıyorlardı. Gözlerini yanlarından hızla geçen New Yorklulardan kaçırmalarını ya da Alfred'in İşçi Bayramı'ndaki Iowa mısırlarının boyuna ulaşan hasır şapkasını ya da Enid'in çıkık kalçasını saran sarı yünlü pantolonunu görenler, Ortabatılı olduklarını ve ürktüklerini anlayabilirdi. Güvenlik kontrol noktasının gerisinde bekleyen Chip Lambert ise onların katil olduklarını düşünüyordu.

Kendini savunmak istercesine kollarını göğsünde kavuşturan Chip bir elini kaldırıp kulağındaki dökme demir küpeyi çekiştirdi. Küpeyi çekerken kulak memesine vereceği acı, herhalde şu anda kendini kontrol etmek için gereksindiği sinirsel dayanıklılıktan fazla olamazdı. Metal dedektörün ardında durduğu yerden gök mavisi saçlı, dudaklarında ve kaşlarında metal halkalar sallanan son derece tahrik edici gencecik bir kızın, annesiyle babasının yanından geçmesini izledi. Eğer bu kızla bir saniye olsun sevişebilseydi, anne babasını daha fazla özgüvenle karşılayacağını; ve eğer onunla istediği her saniye sevişebilseydi anne ve babasının ziyaretinin tümüne katlanabileceğini aklından geçirdi. Uzun boylu, spor yaptığını belli eden bedeninin yanında gözlerinin altı kırışıktı ve açık sarı saçları iyice seyrelmişti. Bu kız onu fark ettiyse bile üzerindeki deri giysiler için yaşının biraz fazla ileri olduğunu düşünmüştür herhalde. Aceleyle yanından geçip giderken, kızın yaşamına uğramadan yok olmasının verdiği acıyı gidermek için Chip küpesini biraz daha çekiştirdi ve bunca yabancının arasında oğlunu fark eden babasının aydınlanan yüzüne odaklandı. Alfred suyun içinde çabalayan bir adam gibi oğlunun üzerine atıldı

ve kollarına sanki kendisine uzatılan bir ipmiş gibi sarıldı. "Şeyyy!" dedi. "Şeyy!"

Enid topallayarak onu izledi. "Chip," diye bağırdı. "*Kulaklarına* ne yaptın?"

"Anne, baba, " diye mırıldanırken gök mavisi saçlı kızın duyamayacağı kadar uzaklaştığını umuyordu. "Sizi görmek ne güzel."

Annesiyle babasının omzundaki Nordic Pleasurelines çantaları hakkında kötü düşünecek kadar zamanı oldu. Seyahat şirketinin bunları dağıtmasının amacı ya ucuza reklam yapmak ya da limanlarda inip binen yolcularını daha kolay denetleyebilmekti. Belki de Enid ve Alfred Nordic Pleasurelines ile yaptıkları daha önceki bir gezide verilen çantaları saklamış ve saçma bir sadakat duygusuyla bu gezi için kullanmaya karar vermişlerdi. Ne olursa olsun Chip, onların böylesine ucuz bir reklama konu olmalarından hoşlanmamıştı. Çantaları omzuna astı ve LaGuardia Havalimanı'nı, New York'u, kendi yaşamını, giysilerini ve bedenini anne babasının hayal kırıklığını belirten gözleriyle görme yükünü sırtlandı.

Yerdeki kirli muşambayı, bekledikleri yolcu isimlerini belirten levhalar taşıyan katil kılıklı sürücüleri, tavandaki bir delikten sarkan kablo yığınını ilk kez fark etti. Birinin küfrettiğini rahatça duydu. Büyük pencerelerin öte yanında, yağmurun altında sakat arabası süren iki Bangladeşli adam öfkeyle korna çalıyordu.

"Saat dörtte limanda olmak zorundayız," dedi Enid oğluna. "Ve sanırım, baban senin *Wall Street Journal* gazetesindeki çalışma masanı görmek istiyor." Sesini yükseltti. "Al? Al?"

Gerçi kamburu çıkmıştı, ama Alfred hâlâ etkileyici görünüyordu. Uzun, düz beyaz saçları bir kutup ayısını andırıyordu ve Chip'in anımsadığı kadarıyla sık sık bir çocuğu ve özellikle kendisini döverken harekete geçen güçlü omuz kasları hâlâ üzerindeki gri tüvit ceketi tümüyle dolduruyordu.

"Al, sen Chip'in çalıştığı yeri görmek istediğini söylememiş miydin?" diye bağırdı Enid.

Alfred başını salladı. "Zaman yok."

Bavulların geleceği bant hâlâ boştu.

"İlacını aldın mı?" diye sordu Enid.

"Evet," dedi Alfred. Gözlerini yumdu ve ağır ağır yineledi. "İlacımı aldım. İlacımı aldım. İlacımı aldım."

"Dr. Hedgpeth yeni bir ilaç verdi," diye açıkladı Enid. Chip babasının bürosunu görmek istediğini söylemediğinden emindi. Üstelik *Wall Street Journal* gazetesiyle hiçbir bağlantısı yoktu. Parası ödenmeyen yazılarını *Warren Street Journal: A Monthly of the Transgressive Arts* adlı aylık sanat dergisine göndermekteydi. Kısa bir süre önce yazdığı senaryoyu bitirmişti ve ayrıca Connecticut'daki D. Üniversitesi'nde Yazılı Eserler kürsüsündeki yardımcı profesörlük görevini yitirdiğinden bu yana iki yıldır, Bragg Knuter&Speigh Yayınevi'nde düzeltmen olarak çalışmaktaydı. Üniversitedeki görevini bir kız öğrenciyle bağlantılı ve neredeyse mahkemeye intikal edecek bir suç nedeniyle yitirdiğini annesiyle babası bilmiyordu, ama annesinin St. Jude'daki dostlarına hava atacağı 'oğlumun başarıları' listesi yarıda kesilivermişti. Yazar olmayı amaçladığından öğretmenlik görevinden vazgeçtiğini onlara açıklamış ve kısa bir süre önce daha fazla ayrıntı vermesi için baskı yapılınca *Warren Street Journal* adından söz etmişti. Derginin adını yanlış algılayan annesi, Esther Root, Bea Meisner ve Mary Beth Schumpert gibi dostlarına bu konuda hava atmaya başlamıştı. Gerçi Chip aylık telefon görüşmelerinde yanlış anlaşılmayı düzeltecek fırsatlar yakalamıştı ama tam tersine davranarak yapılan hatayı geliştirmişti. *Wall Street Journal* St. Jude'da da satıldığından işler daha da karışmıştı. Annesi, gazetede onun yazılarını arayıp bulamadığından (daha doğrusu oğlunun bu gazetede çalışmadığını bildiğinden) hiç söz etmemişti. "Yaratıcı İhanet" ve "Artık Kötü Şöhretli Motelleri de Takdir Edelim" başlıklı makalelerin yazarı, *Warren Street Journal* dergisinin çürütmeye çabaladığı izlenimlerin annesinin varlığında sürmesini sağlamaya çalışıyordu. Otuz dokuz yaşındaydı ve bugünkü duruma gelmesinden ailesini sorumlu tutuyordu. Annesi konuyu kapatınca mutlu oldu.

"Titremeleri daha iyi," dedi Enid kocasının duyamayacağı bir sesle. "Tek yan etkisi, halüsinasyon görmesi."

"Ciddi bir yan etki," dedi Chip.

"Dr. Hedgpeth çok uysal olduğunu ve ilaçlarla neredeyse tümüyle kontrol altında tutulabileceğini söylüyor."

Alfred bavullarını kapmak için dönel bantın kenarında uygun yerler arayan soluk yüzlü yolcuları inceliyordu. Yağmurun yere indirdiği kirliliğin izleri zemindeki muşambada desenler yaratmıştı. Işığın rengi mide bulandırıcıydı. "New York!" dedi Alfred.

Enid kaşlarını çatarak Chip'in pantolonuna baktı. "*Deri* değil mi bu?"

"Evet."

"Nasıl yıkıyorsun?"

"Bu bir deri pantolon. İkinci bir cilt gibi."

"En geç saat dörtte limanda olmak zorundayız," dedi Enid.

Dönel bantın üzerinde birkaç bavul göründü.

"Chip bana yardım et," dedi babası.

Biraz sonra, Chip annesiyle babasının dört bavulunu yüklenerek rüzgârla savrulan yağmura çıkmıştı. Alfred durup tekrar başladığı takdirde başaramayacağını bilen bir adamın kesik hareketleriyle ayaklarını sürüyerek ilerliyordu. Kalçasındaki ağrı yüzünden Enid geride kalmıştı. Chip onu son gördüğünden beri hafif kilo almış ve boyu da biraz kısalmıştı. Her zaman güzel bir kadın olmuştu, ama Chip annesini yalnızca bir kişilik olarak algıladığından, dikkatle yüzüne baktığı zaman bile nasıl göründüğünü fark edemiyordu.

"*Ne* bu dökme demir mi?" diye sordu Alfred taksi sırasının ilerlemesini beklerken.

"Evet," dedi Chip kulağına dokunarak.

"Eski bir perçine benziyor."

"Evet."

"Nasıl şekil verdin buna? Çekiçle mi?"

"Evet, çekiçlendi."

Alfred irkildi ve alçak sesle ıslık çaldı.

"Biz bir Lüks Sonbahar Renkleri Yolculuğu'na çıkıyoruz," dedi Enid bindikleri sarı taksi son hızla Queens semtinden geçerken. "Önce Quebec'e kadar gideceğiz ve yaprakların renk değiştirmesini izleyerek aşağıya ineceğiz. Son çıktığımız yolculuğu baban çok seymişti. Öyle değil mi Al? O yolculuk hoşuna gitmemiş miydi?"

East River Limanı'nın tuğla parmaklıkları öfkeli yağmurla yıkanıyordu. Chip havanın güneşli olmasını, mavi suların, görkemli binaların rahatça görülmesini isterdi. Bu sabah yoldaki tek renk, fren lambalarının kırmızısıydı.

"Dünyanın en büyük kentlerinden biri," dedi Alfred duygulu bir sesle.

"Kendini nasıl hissediyorsun baba?" diye sordu Chip.

"Daha iyi olsam cennette, daha kötü olsam cehennemde olurdum."

"Yeni işin bizi sevindirdi," dedi Enid.

"Ülkenin en önemli gazetelerinden biri," dedi Alfred. *"Wall Street Journal."*

"Balık kokusu alan var mı?"

"Okyanusun yakınından geçiyoruz," dedi Chip.

"Hayır koku senden geliyor," dedi Enid ve yüzünü oğlunun deri ceketine gömdü. "Ceketin balık kokuyor."

Chip kendini elinden kurtardı. "Anne, lütfen."

Chip'in sorunu güven kaybıydı. Çevresini şaşkınlığa uğrattığı günler çok gerilerde kalmıştı. Manhattan'daki dairesi ve güzel sevgilisi Julia Vrais dışında işe yarayan, yetişkin bir erkek olduğuna kendini ikna edecek başka bir şeyi yoktu. Üç çocuk babası, bankerlik yapan erkek kardeşi Gary ya da Philadelphia'da çok tanınmış bir lokantayı işleten otuz iki yaşındaki kız kardeşi Denise ile kıyaslayabileceği hiçbir başarısı yoktu. Yazdığı senaryoyu şimdiye dek satmış olmak isterdi, ama ancak salı gecesi ilk taslağını bitirebilmiş ve ardından Ağustos kirasını ödemek ve ev sahibine Eylül, Ekim kiralarını ödeyebileceği güvencesini vermek için üç kez üst üste on dört saatlik vardiyalar biçiminde Bragg Knuter&Speigh Yayınevi'nde çalışıp para kazanmak zorunda kalmıştı. Sonra sıra öğle yemeği için alışveriş yapmaya, ev temizliğine ve bu sabah daha gün doğmadan, uzun zamandır özenle sakladığı Xanax adlı ilacı yutmaya gelmişti. Bu arada Julia'yı görmeyeli ya da konuşmayalı bir hafta olmuştu. Son kırk sekiz saatte telesekreterine bıraktığı, Cumartesi öğle saatlerinde anne babasını ve Denise'i görmek için gelmesini, mümkünse başka biriyle evli olduğundan söz etmemesini isteyen, sayısız mesajına yanıt alamamıştı. Julia'nın telefon ve e-postaları böylesine karşılıksız bırakması, Chip'den daha dayanıklı bir erkeğin bile rahatsız edici sonuçlar çıkarmasını sağlayabilirdi.

Manhattan'da yağmur öylesine hızlanmıştı ki, binaların cephelerinden sel gibi akıyor, mazgalların üzerinde köpükler oluşturuyordu.

Chip Doğu Dokuzuncu Sokak'taki evinin önünde Enid'den aldığı parayı uzattı ve sarıklı sürücünün teşekkürüne rağmen bahşişin çok az olduğunu fark etti. Cüzdanından iki dolar çıkarıp sürücünün omzuna doğru salladı.

Alfred "Yeterli, yeterli," diyerek oğlunun bileğini yakalamaya çabaladı. "Sana teşekkür etti bile."

Ama sürücü parayı çoktan kapmıştı. Alfred cam kolunu çekiştirerek kapıyı açmaya çalışıyordu. Chip "İşte baba, bununla açacaksın," diyerek uzandı ve kapıyı açtı.

"Ne kadar bahşiş verdin?" diye sordu Enid, apartmanın tentesinin altında sürücünün bavulları bagajdan çıkarmasını beklerken.

"Yüzde on beş gibi," dedi Chip.

"Bence yüzde yirmi," dedi Enid.

"Hadi bu konuda kavga edelim hemen, niçin etmeyelim ki?"

"Yüzde yirmi çok fazla Chip," dedi Alfred, patlayan bir sesle. "Makul değil."

"Hepinize güzel bir gün dilerim," dedi sürücü belli belirsiz bir alaycılıkla.

"Bahşiş hizmet ve davranış karşılığıdır," dedi Enid. "Eğer verilen hizmet ve kişinin davranışları özellikle iyiyse, belki yüzde on beş bahşiş veririm. Ama eğer *otomatik* olarak bahşiş..."

"Ben yaşamım boyunca buhranın etkisinde kaldım," dedi Alfred ya da demeye çalıştı.

"Efendim?" dedi Chip.

"Buhran yılları beni değiştirdi. Doların anlamını değiştirdi."

"Ekonomik buhrandan söz ediyoruz."

"Ayrıca verilen hizmet gerçekten iyi ya da gerçekten kötüyse," diye devam etti Enid, "bunu parasal olarak belirtmenin bir yolu yoktur."

"Bir dolar hâlâ çok para sayılır," dedi Alfred.

"Niçin bu konuşmayı sürdürdüğümüzü merak ediyorum," dedi Chip annesine. "Niçin başka bir konu değil de bu."

"İkimiz de senin çalıştığın yeri görmek için sabırsızlanıyoruz," diye yanıtladı Enid.

Chip'in Zerdüşt kapıcısı bavulları taşımasına yardım etmek için koşturdu ve Lambert ailesini apartmanın çalışmamakta inat eden asansörüne bindirdi. "Geçen gün bankada senin eski arkadaşın Dean

Driblett'e rastladım. Onu her gördüğümde seni sorar. Yeni işinden çok etkilendi," dedi Enid.

"Dean Driblett'le yalnızca aynı sınıftaydık, arkadaşım değildi," dedi Chip.

"Karısı dördüncü çocuğunu doğurdu. Paradise Vadisi'nde *koskocaman* bir ev yaptırdıklarını sana söylemiştim, değil mi? Al, sen sekiz tane yatak odası saymıştın, değil mi?"

Alfred gözlerini kırpmadan karısına baktı. Chip, 'Kapıyı Kapat' düğmesine abandı.

"Haziran'da babanla birlikte evin açılışı için verdikleri partiye gittik," dedi Enid. "Harikaydı. Yiyecekleri dışarıdan getirtmişlerdi ve karideslerden *piramitler* vardı. Piramit biçiminde karides yığınları. Daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim."

"Karides piramidi," dedi Chip. Asansörün kapısı sonunda kapandı.

"Her neyse, harika bir ev," dedi Enid. "En az altı yatak odası var ve bu gidişle hepsini kullanacaklar gibi görünüyor. Dean çok başarılı. Cenaze işlerinin kendisine göre olmadığını fark edince, bahçe bakımı işine başlamış. Driblett Kilisesi'ni bilirsin, Dale Driblett onun üvey babası. Şimdi her tarafta Dean'ın reklam afişleri var. Bence çok başarılı bir girişimci."

"Asansör ne kadar yavaş," dedi Alfred.

"Bu bina savaştan önce inşa edilmiş," diye açıkladı Chip gergin bir ses tonuyla. "Herkesin peşinde koştuğu bir bina."

"Dean'in annesinin yaş günü için ne planladığını biliyor musun? Gerçi sürpriz olacak ama sana açıklayabilirim. Annesini sekiz günlüğüne Paris'e götürüyor. Birinci sınıfta uçuyorlar ve sekiz gece Ritz Oteli'nde kalacaklar. Dean işte böyle bir insan, ailesine çok düşkün. Böyle bir yaş günü armağanı düşünebiliyor musun? Al, sen o evin bir milyon dolar edeceğini söylememiş miydin? Al?"

"Büyük bir ev, ama malzemesi kötü," dedi Alfred ani bir canlılıkla. "Duvarlar kâğıt gibi."

"Bütün yeni evler böyle," dedi Enid.

"Evin beni etkileyip etkilemediğini sormuştun. Çok fazla gösterişli olduğunu düşünmüştüm. Karideslerin de gösteriş amaçlı olduğunu düşünmüştüm. Bence kötüydü."

"Dondurulmuş karides olabilir," dedi Enid.

"Böyle şeyler insanları kolayca etkiler," dedi Alfred. "Aylarca karides piramitlerinden söz ederler. Görüyorsun işte," dedi Chip'e tarafsız bir yabancıymış gibi. "Annen hâlâ bundan söz ediyor."

Chip, bir an için babasının sevimli bir yabancıya dönüştüğünü düşündü, ama aslında azarlayan, cezalandıran biri olduğunu biliyordu. Dört yıl önce ailesini St. Jude'da ziyaret ettiğinde, İngiltere'nin kuzeyinden gelen, boyalı sarı saçlı Marksist sevgilisi Ruthie de yanındaydı. Ruthie yalnızca Enid'in duyarlı olduğu konularda çeşitli suçlar (evin içinde sigara içmiş, Enid'in çok sevdiği Buckingham Sarayı'nın suluboya resimlerine kahkahalarla gülmüş, akşam yemeğine sütyen takmadan gelmiş, Enid'in özel günlerde hazırladığı mayonezli, peynirli, bezelyeli, deniz kestaneli "salata"sından tek lokma bile yememişti) işlemekle kalmamış, üstüne bir de Alfred'i iğnelemiş ve sözleriyle eziyet etmişti. Sonunda Alfred, "zencilerin" bu ülkenin mahvolmasına neden olacaklarını, "zencilerin" beyazlarla birlikte yaşamayı beceremediklerini, devletin kendilerine bakmakla yükümlü olduğuna inandıkları için çalışmanın anlamını bilmediklerini, bütün bunlar bir yana, *disiplin* kavramından habersiz olduklarını, sonunda *sokaklarda çatışmalar çıkacağını* söylemiş, Ruthie'nin kendisi hakkındaki düşüncelerine aldırış etmediğini, onun kendi *evinde* ve *ülkesinde* bir konuk olduğunu, anlamadığı konuları eleştirmeye hakkı olmadığını ileri sürmüştü. Daha önceden Ruthie'yi ailesinin Amerika'nın en eski kafalı insanları olduğu konusunda uyaran Chip adeta *gördün mü? Tam da reklamdaki gibi* derecesine gülümseyerek yüzüne bakmıştı. Üç hafta kadar sonra Ruth, onu terk ederken, Chip'in babasına çok benzediğinin farkında olmadığını söylemişti.

"Al," dedi Enid asansör sarsılarak dururken. "İtiraf et, çok ama çok güzel bir partiydi ve Dean'in bizi davet etmesi büyük bir incelikti."

Alfred onu duymamış gibi davrandı.

Daire kapısının önünde duran şemsiyenin Julia Vrais'ye ait olduğunu fark eden Chip rahatladı. Annesiyle babasının bavullarını asansörden çıkarırken kapı açıldı ve Julia göründü. "Ah," dedi genç kadın şaşkınlıkla. "Erken geldiniz!"

Chip'in kol saati 11.35'i gösteriyordu. Julia'nın üzerinde şekilsiz bir eflatun yağmurluk, elinde bir Dream Works poşeti vardı. Upuzun,

koyu çikolata rengi saçları yağmur ve rutubetle kararmıştı. Büyük boyutlu hayvanlara dostça davranan birinin ses tonuyla Alfred ile Enid'e ayrı ayrı "Merhaba" dedi. Alfred ile Enid, isimlerini söyleyip tokalaşmak için ellerini uzattılar ve onun tekrar eve girmesini sağladılar. Bavullarla arkalarından gelen Chip, annesinin sorduğu soruların altında yatanları rahatça seziyordu.

"Şehirde mi oturuyorsunuz?" dedi Enid. *(Yani oğlumuzla aynı evi paylaşmıyorsunuz, değil mi?)* "Buralarda mı çalışıyorsunuz?" *(Geçinmek için para kazanıyorsunuz, değil mi? Yoksa şu çok paralı, burnu havada doğu kıyısı ailelerinden birinin kızı mısınız?)* "Burada mı doğup büyüdünüz?" *(Yoksa Apalaş Dağları'ndaki sıcakkanlı ve Yahudi olma olasılıkları düşük insanların yaşadığı eyaletlerden birinden mi geldiniz?)* "Ya, demek aileniz hâlâ Ohio'da yaşıyor?" *(Annenizle babanız ahlaken kuşkulu bir çağdaş adım sayılan boşanma aşamasından geçti mi?)* "Başka kardeşiniz var mı?" *(Şımartılmış tek çocuk musunuz yoksa sayısız kardeşi olan bir Katolik misiniz?)*

Julia'nın ilk sınavı geçtiğine karar veren Enid dikkatini eve çevirdi. Chip son güven krizi sırasında evini düzgün bir hale getirmeye çabalamıştı. Leke çıkarıcı bir deterjan alıp kırmızı divanın üzerindeki sperm izlerini silmiş, haftada yarım düzine tükettiği Merlot ve Pinot Grigio şaraplarının mantarlarından şöminenin üzerindeki girintide oluşturduğu duvar süsünü kaldırmış, sanat koleksiyonunun en gözde parçaları olan kadın ve erkek üreme organlarının yakın plan fotoğraflarını banyo duvarından indirip Enid'in uzun bir süre önce çerçevelettirmesi için ısrar ettiği üç diplomasını asmıştı.

Bu sabah ise, çok fazla özveride bulunduğunu hissederek havaalanına giderken deri giysilerine bürünmeyi yeğlemişti.

"Bu oda herhalde Dean Driblett'in banyosu kadar," dedi Enid. "Öyle değil mi, Al?"

Alfred titreyen ellerini kaldırıp inceledi.

"Hiç o kadar büyük bir banyo görmemiştim."

"Enid hiç de nazik değilsin," dedi Alfred.

Bunun da nazik bir söz olmadığını anlamalıydı Chip. Babası aslında annesinin yaptığı eleştiriye katılıyor ve yalnızca bunu açıklamasına karşı çıkıyordu. Ama Chip'in aklı Julia'nın elindeki Dream Works poşetinden ucu görünen saç kurutma makinesine takılmıştı. Bu,

Julia'nın Chip'in banyosunda bıraktığı makineydi. Üstelik kapıya doğru gider gibi bir hali vardı.

"Dean ile Trish'in hem jakuzi, hem duş, hem de banyo küveti var," diye sürdürdü sözlerini Enid. "Lavaboları bile ayrı ayrı."

"Üzgünüm, Chip," dedi Julia.

Chip onu durdurmak için elini kaldırdı. "Denise gelince hemen yemeğe oturacağız," diye bildirdi annesiyle babasına. "Basit bir yemek olacak. Rahatınıza bakın."

"Sizinle tanıştığıma memnun oldum," diye seslendi Julia, Enid ve Alfred'e. Chip'e dönerek sesini alçalttı. "Denise gelecektir. Zor durumda kalmazsın."

Julia kapıyı açtı.

"Anne, baba," dedi Chip. "Bir saniye."

Julia'nın ardından dışarı çıkıp kapıyı çekti.

"Son derece talihsiz bir zamanlama," dedi Chip. "Çok, ama çok talihsiz."

Julia şakaklarındaki saçlarını havalandırdı. "Yaşamım boyunca ilk kez bir ilişkide kendi çıkarlarımı gözettiğim için iyi hissediyorum."

"Çok iyi. Büyük bir adım," diyerek gülümsemeye çalıştı Chip. "Ama senaryo ne olacak? Eden okuyor mu?"

"Sanırım, bu hafta sonu okur."

"Ya sen?"

"Ben, şey," Julia gözlerini kaçırdı. "Çoğunu okudum."

"Ben sinema izleyicisinin şu 'düzüşmeyi' işin başında atlatmasını düşünmüştüm. İnsanlara itici gelen bir sahnenin başlangıçta yer alması klasikleşmiş çağdaş bir strateji. Sonuna doğru kuşkuyu artıran sahneler var."

Asansöre doğru dönen Julia yanıtlamadı.

"Sonuna kadar okudun mu?" diye sordu Chip.

"Off Chip," diye konuştu sonunda üzgün bir sesle. "Senin senaryon Tudor Tiyatrosu'nda erkeklik organı kaygıları hakkında altı sayfalık bir söylevle başlıyor!"

Chip de bunun farkındaydı. Haftalardır, gün doğmadan önce, Tudor Tiyatrosu hakkında uzun akademik bir monoloğun, bir piyasa oyununun birinci perdesinde hiçbir yeri bulunmadığı karabasanıyla boğuşmuş olarak, midesi ağrılar içinde, dişleri kenetlenmiş uyanı-

yordu. Çoğunlukla yataktan kalkması saatler sürüyor, ortalıkta geziniyor, Merlot ya da Pinot Grigio içerek kuramlara dayalı bir açılış monoloğunun bir hata değil, senaryonun en güçlü noktası olduğu inancını kuvvetlendirmeye çabalıyordu. Ama şimdi Julia'ya bakınca hatasını anlamıştı.

Onunla aynı fikri içtenlikle paylaştığını göstermek için başını sallayarak evinin kapısını açıp seslendi. "Bir saniye, baba, anne. Yalnızca bir saniye." Ama kapıyı kapatırken eski savları geri geldi. "Ama öykünün tamamı bu monologda önceden canlandırılıyor. Ana fikirler monoloğun içinde bulunuyor -cinsiyeti, gücü, kişiliği, gerçekliği- ve önemli olan... Bekle. Bekle, Julia?"

Sanki gittiğini fark etmesini istemiyormuş gibi Julia başını eğerek asansör kapısından ayrılıp ona yaklaştı.

"Önemli olan," dedi Chip. "Sınıfta ön sırada oturan kızın bu konuşmayı *dinliyor* olması. Çok önemli bir imge. *O adamın* konuşmayı denetlediği gerçeği..."

"Ama biraz da ürpertici," dedi Julia. "Adam durmaksızın kızın göğüslerinden söz ediyor."

Bu da doğruydu. Yine de başroldeki genç kadın oyuncunun göğüslerini hayal etmenin baştan çıkarıcılığı olmadan bu senaryoyu yazacak cesareti bulamayan Chip'e göre haksız ve acımasız bir görüştü. "Herhalde haklısın," dedi Chip. "Gerçi fizikselliğin bir kısmı bilinçli olarak veriliyor. Çünkü burada bir ironi var; bak görüyorsun, kız adamın aklını çekici bulurken, adam kızın..."

"Ama bunu okuyan bir kadın açısından," dedi, Julia inatla, "tavukçu dükkânından söz ediliyormuş gibi geliyor. Göğüs, göğüs, göğüs, bacak."

"Bunların bir kısmını çıkarabilirim," dedi Chip alçak sesle. "Ayrıca açılış konuşmasını da kısaltabilirim. Yine de o noktada bir 'yumru' olması gerektiğine inanıyorum..."

"Doğru, sinemaseverlerin atlatması gereken bir engel. Güzel fikir."

"Lütfen gel ve bizimle yemek ye Julia. Lütfen. Julia?"

Julia düğmeye dokunduğu anda asansörün kapısı açıldı.

"Ben de bu noktanın bana biraz aşağılayıcı geldiğini söylüyorum."

"Ama konu seninle ilgili değil. Senin hakkında değil."

"Ohhh, harika. Başka birinin göğüslerinden söz ediliyor."

"Tanrım. Lütfen. Bir saniye." Chip dönüp evin kapısını tekrar açtı ve babasıyla burun buruna gelince irkildi. Alfred'in kocaman elleri şiddetle titriyordu.

"Baba, selam, bir dakika daha."

"Chip," dedi Alfred. "Ona kalmasını söyle! Ona kalmasını istediğimizi söyle!"

Chip başını sallayarak kapıyı yaşlı adamın suratına kapattı; ama arkasını döndüğü birkaç saniye içinde asansör Julia'yı çoktan yutmuştu. Çağırma düğmesine basmakla sonuca ulaşamayınca kapıyı açıp yangın merdiveninden aşağıya koşmaya başladı. *Zevk peşinde hiçbir kısıtlama olmaksızın koşarak Rasyonalizm bürokrasisini altüst etme stratejisini kullanan bir dizi akıcı konuşmadan sonra, genç, çekici Yazılı Sanat profesörü* BILL QUAINTENCE, *kendisine hayran olan güzel öğrencisi* MONA *tarafından baştan çıkarılır. Aralarındaki çılgınca erotik ilişki henüz başlamışken Bill'in karısı* HILLAIRE *tarafından keşfedilir. İyileştirici ve Yıkıcı dünya görüşlerini simgeleyen gergin bir yüzleşme sonrasında Bill ile Hillaire, buruşuk çarşafların altında, ikisinin arasında çırılçıplak yatan genç Mona'nın ruhu için mücadele etmektedir. Hillaire konuşmalarıyla Mona'yı baştan çıkarmayı başarınca genç kız Bill'i herkese kötüler. Bill işini kaybeder, ama e-posta kayıtlarından mesleğini sona erdirmesine yardımcı olması için Hillaire'nin Mona'ya para vermiş olduğunu öğrenir. Bill karşı tarafı mahvedecek kanıtların bulunduğu disketi göstermek için avukatına giderken, arabası yoldan çıkıp çağlayarak akan D. Nehri'ne uçar ve disket sulara gömülen arabadan fırlayıp kapıldığı akıntıyla erotik/kaotik açık denize ulaşır. Kaza, intihar olarak kabul edilir ve filmin son sahnesinde fakültede Bill'in yerine işe alınmış olan Hillaire, aralarında lezbiyen sevgilisi Mona'nın da bulunduğu sınıfa, kısıtlamasız zevkin kötülükleri konusunda ders verirken görülür.* Bir sayfalık senaryo özetini yazma kılavuzlarının yardımıyla ortaya çıkaran Chip, bir kış sabahı, Manhattan'da yaşayan Eden Procuro adındaki bir film yapımcısına fakslamıştı. Beş dakika sonra çalan telefonda genç bir kadının sakin, ifadesiz sesi duyulmuştu. "Eden Procuro'yu bağlıyorum." Ardından, yapımcı kadının, "Çok sevdim, çok sevdim, çok sevdim, *çok sevdim!*" diye bağıran sesi duyulmuştu. Ve aradan bir buçuk yıl geçmişti. Bir sayfalık özet, "Mor Akademi" adıyla 124 sayfalık bir senaryo biçimine gelmişti ve o sakin sesin çi-

kolata renkli saçlı sahibi Julia Vrais, şimdi Chip'den kaçıyordu. Onu durdurabilmek için merdivenleri üçer, dörder atlayan Chip, yalnızca 124 sayfada yer alan ve kendisini zor durumda bırakan sözcükleri düşünüyordu:

3: arı sokmuş gibi şiş dudaklar, dik yuvarlak **göğüsler**, dar kalçalar ve
3: **göğüslerini** sımsıkı sarmalayan kaşmir kazağın üzerinden
4: kusursuz genç **göğüsleri** hevesle öne doğru
8: (**göğüslerine** bakarak)
9: (**göğüslerine** bakarak)
9: (adamın gözleri kızın kusursuz **göğüslerine** umarsızca takılmıştı.)
11: (**göğüslerine** bakarak)
12: (hayalinde onun kusursuz **göğüslerini** okşayarak)
13: (**göğüslerine** bakarak)
15: (kusursuz genç **göğüslerinden** gözlerini ayırmadan)
23: (kusursuz **göğüsleri** adamın **göğüslerine** sürtünürken)
24: (baskıcı sütyen, baştan çıkarıcı **göğüslerini** özgür bırakırken.)
28: (ter damlacıklarıyla parlayan pembe **göğsüne** dille)
29: ter içinde kalmış **göğsünün** penis gibi dik duran ucu
29: **Göğüslerini** beğeniyorum.
30: dolgun tatlı **göğüslerine** kesinlikle tapıyorum.
33: HILLAIRE'nin Gestapo mermilerine benzeyen **göğüsleri** belki
44: Dingin **göğüslerini** örten gizleyici havlu ve
45: havluyla **göğüslerini** örtmüş, utanarak sinmiş
76: masum **göğüsleri** şimdi savaşın kefeninde
83: Bedenini özlüyorum; kusursuz **göğüslerini** özlüyorum, ben
117: suya gömülen farlar tıpkı iki süt beyazı **göğüs** gibi solarken

Herhalde daha başkaları da vardı! Anımsayabildiğinden çok daha fazlası vardı! Üstelik şu anda çok önemli olan iki okur da kadındı! Chip'e kalırsa, Julia'nın kendisini terk etmesinin nedeni "Mor Akademi" adlı senaryoda göğüslerden çok fazla söz edilmesiydi. Açılış konuşması fazlasıyla uzundu ve eğer Julia'nın elindeki kopya ile Eden Procuro için özel olarak fildişi rengi kalın kâğıda lazer baskıyla hazırladığı kopyada gerekli düzeltmeleri yapmazsa, Julia'nın masum süt beyazı göğüslerini bir kez daha okşama fırsatı bulamayacaktı. Son aylarda neredeyse her sabahın geç saatlerinde olduğu gibi bugün de

başarısızlıklarından dolayı kendini teselli etmek, yapmayı istediği son işlerden biriydi. Merdivenden lobiye inince asansörün bir sonraki konuğunu yutmak için beklediğini gördü. Açık kapıdan bir taksinin tepe lambasını kapatıp kaldırımdan uzaklaştığını fark etti. Zerdüşt kapıcı, lobinin dama tahtasını andıran mermerlerini kurutuyordu. "Güle güle, Bay Chip," diye seslenmesi ilk kez duyulmadı.

Kaldırımları döven iri yağmur damlaları soğuk, taze yeni bir rutubet sisi oluşturuyordu. Kapının üstündeki tentenin kenarından boncuk perde gibi inen damlacıkların arasından Julia'nın bindiği taksinin sarı ışıkta durduğunu gördü. Sokağın karşı tarafında başka bir taksi durmuş, müşterisini indiriyordu. Chip'in aklına bu taksiye atlayıp Julia'nın içinde bulunduğu aracı izlemesini söylemek geldi. Çok cazip bir fikirdi, ama bazı zorlukları vardı.

Zorluklardan biri, Julia'nın peşinden gittiği takdirde D. Üniversitesi genel kurulunun anlak düşkünü bir avukat ağzıyla onu dava etmek ve hapse attırmakla tehdit ettiği mektupta sıralanan suçların en ağırını işlemiş olacağıydı. İddia edilen suçlar, sahtekârlık, anlaşmaya uymamak, adam kaçırmak, Madde IX cinsel taciz, reşit olmayan bir öğrenciye içki ikram etmek, denetim altındaki bir maddeyi bulundurmak ve satmak, en kötüsü de *taciz amacıyla izlemek*, yani "müstehcen, tehditkâr" ve "hakaret içeren" telefon görüşmeleri yapmak ve genç bir kadının mahremiyetine tecavüz etmek amacıyla yakın çevresinde dolaşmaktı ve bu nokta Chip'i hâlâ korkutuyordu.

Bir diğer zorluk ise, cüzdanında yalnızca dört, banka hesabında ise on dolar bulunması, kredi kartlarının limitini aşmış olması ve Pazartesi öğleden sonraya kadar düzeltmenlik işi olmamasıydı. Altı gün önce son kez görüştüklerinde Julia, Chip'in "sürekli" evde oturup makarna yemek ve "sürekli" öpüşmek istediğinden şikâyet etmişti. Hatta bazen Chip'in sevişmeyi bir ilaç gibi kullandığından ve belki de sevişmek bedava olduğu için esrar ya da eroin kullanmadığından ve artık ucuzculuğa kaçtığından söz etmişti. Üstelik Julia reçeteyle satılan bir ilaç kullanmaya başlamıştı ve bazen bu ilacı ikisi adına aldığını düşündüğünü varsayıyor ve ilacın parasını yalnızca kendisinin ödemesinin haksızlık olduğundan yakınıyordu. Ayrıca kullandığı ilaç sevişmeye fazla ilgi göstermemesine de neden oluyordu. Eğer Chip'e kalsaydı herhalde sinemaya bile gidemeyecekler ve hafta sonunun tü-

münü perdeleri çekip yatakta geçirecekler ve aynı makarnayı ısıtıp ısıtıp yiyeceklerdi. Buna karşılık Chip, onunla bir kez daha konuşabilmenin bedelinin odun ateşinde kızartılmış sonbahar sebzeleri ve bir şişe Sancerre şarabı olacağını tahmin ediyor; ama böyle bir öğle yemeğinin faturasını ödeyecek parası olmadığını da biliyordu.

Ve böylece ışık yeşile dönüp Julia'nın bindiği taksi gözden kaybolurken Chip hiçbir şey yapmadan olduğu yerde durdu. İri yağmur damlaları kaldırımı dövüyordu. Sokağın karşısında duran taksiden daracık kot pantolonlu, harika siyah çizmeli, uzun bacaklı bir kadın indi.

Bu kadının Chip'in dünya üzerinde gözlerine ziyafet çekemeyeceği ve sevişmeyi aklından bile geçiremeyeceği tek çekici kadın olan küçük kız kardeşi Denise olması da haksızlıklarla dolu uzun bir sabahın son numarası gibiydi..

Denise'in elinde siyah bir şemsiye, bir demet çiçek ve iple bağlanmış bir pasta kutusu vardı. Kaldırımdaki birikintilerin ve derelerin arasından kendine yol bulup tentenin altında duran Chip'e yaklaştı.

"Dinle," dedi Chip sinirli bir gülüşle, kardeşinin yüzüne bile bakmadan konuşuyordu. "Senden çok büyük bir ricam olacak. Ben gidip Eden'dan senaryomu geri alana dek bizimkileri oyalamanı istiyorum. Hemen yapmam gereken çok önemli düzeltmeler var."

Ağabeyi sanki bir uşakmış gibi, Denise şemsiyesini uzattı ve pantolonunun paçalarındaki çamurlu suları temizledi. Genç kadın, annesinin koyu renk saçlarıyla solgun tenini, babasının otoriter tavırlarını almıştı. Bugün New York'a geldiklerinde annesiyle babasını yemeğe davet etmesini Chip'e söyleyen de oydu. Borçlu bir Latin Amerika ülkesine emirler yağdıran Dünya Bankası gibi konuşabilmesinin nedeni, Chip'in ona borçlu olmasıydı. On bin, beş bin beş yüz, dört bin ve bin doların toplamı her ne kadarsa Chip'in borcu o kadar ediyordu.

"Bak," diye açıkladı Chip. "Eden senaryoyu bugün öğleden sonra okumak istiyor ve parasal açıdan çok kritik bir noktada..."

"Şimdi gidemezsin," dedi Denise.

"Bir saat sürer," dedi Chip. "En fazla bir buçuk saat."

"Julia burada mı?"

"Hayır, gitti. Merhaba, dedi ve gitti."

"Bozuştunuz mu?"

"Bilmiyorum. Birtakım ilaçlar kullanıyor ve ben artık güven..."

"Dur bir dakika. Bir dakika. Eden'a mı gitmek yoksa Julia'yı mı kovalamak istiyorsun?"

Chip sol kulağındaki küpeye dokundu. "Yüzde doksan Eden'a gideceğim."

"Ooo, Chip."

"Hayır, ama dinle. Julia 'sağlık' sözcüğünü sanki süresiz anlamına gelecekmiş gibi kullanıyor."

"Julia mı?"

"Üç aydır hap alıyor ve ilaçlar onu inanılmaz derecede duygusuzlaştırıyor ve bu durumu akıl sağlığı olarak tanımlıyor! Körlüğü görme gücü diye tanımlamaya benziyor bu. 'Ben kör olduğuma göre, görülmesi gereken hiçbir şey olmadığını görebiliyorum' demek gibi bir şey."

Denise içini çekerek çiçek buketini aşağıya doğru sallandırdı. "Ne demek istiyorsun? Onu izleyip ilaçlarını elinden mi alacaksın?"

"Ben tüm kültür yapısının hatalı olduğunu söylüyorum," dedi Chip. "Bürokrasinin, bazı zihinsel durumları 'hastalıklı' olarak tanımlama hakkını benimsediğini söylüyorum. Para harcama isteğinin olmaması pahalı ilaçlara ihtiyacı olan bir hastalığın belirtisi olarak kabul ediliyor. Bu ilaçlar da libidoyu yok ettiğinden ya da başka bir deyişle, yaşamdaki bedava eğlenceler için duyulan iştahı yok ettiğinden, insan farklı zevkler için *daha fazla* para harcamak zorunda kalıyor. Zihinsel 'sağlığın' tanımı, tüketici ekonomisine katkıda bulunma yeteneği anlamına geliyor. Terapiye başlayınca, satın almaya da başlıyorsunuz. Ticarete dökülmüş, ilaçlara bağımlı, totaliter çağdaşlıkla yaptığım savaşı şu anda bireysel olarak yitirdiğimi söylüyorum."

Denise, bir gözünü kapatıp, ötekini olabildiğince açtı. Açık gözü beyaz porselen tabağa damlatılmış kara balsamik sirkeye benziyordu. "Eğer bunların çok ilginç konular olduğunu kabul edersem, konuşmaktan vazgeçip benimle birlikte yukarı gelecek misin?"

Chip başını salladı. "Buzdolabında haşlanmış somon var, taze kremalı kuzukulağı ile yeşil fasulyeli ve fındıklı salata var. Şarabı, ekmeği ve tereyağını da göreceksin. Tereyağı Vermont'dan taze geldi."

"Babamın hasta olduğunun farkında mısın?"

"İşim yalnızca bir saat sürecek. Ya da en fazla bir buçuk."

"Babamın hasta olduğunun farkında mısın, dedim?"

Chip'in gözünün önüne babasının kapının önünde titreyip yalvarırkenki hali geldi ve bu görüntüyü yok etmek için Julia, gök mavisi saçlı yabancı, Ruthie ya da herhangi bir kadınla sevişmekte olduğunu düşlemeye çalıştı, ama kafasında canlandırabildiği tek şey kin dolu, garip göğüsler oldu.

"Eden'ın yanına ne kadar çabuk gidip şu düzeltmeleri yaparsam, o kadar çabuk dönerim. Tabii eğer gerçekten bana yardım etmek istiyorsan."

Boş bir taksi yaklaşıyordu. Arabaya bakmak gibi bir hata yapınca Denise onu yanlış anladı.

"Sana daha fazla para veremem."

Chip suratına tükürülmüş gibi irkildi. "Tanrım, Denise..."

"İsterdim, ama yapamam."

"Senden para istemedim ki!"

"Çünkü bunun sonu yok."

Chip arkasını dönüp yağmurun altında öfkeyle gülümseyerek University Place'e doğru yürümeye başladı. Kaldırım biçimindeki kaynayan gri havuza bileklerine kadar gömülmüştü. Denise'in kapalı şemsiyesini sımsıkı avucunda tutuyordu. Sırılsıklam olmasının *onun suçu olmadığına* inandığından yine haksızlığa uğramış gibi hissediyordu.

Chip kısa bir süre öncesine kadar, üzerine çok fazla düşünmeden, yüklü miktarda para kazanmadan da Amerika'da başarılı olunabileceğine inanmıştı. Her zaman iyi bir öğrenci olmuştu, satın alma dışında (bunu yapabiliyordu) hiçbir ekonomik davranışa uygun bir yapısı olmadığı çok küçük yaşlarda ortaya çıkmıştı ve böylece aklın gösterdiği yolda bir hayat sürdürmeyi seçmişti.

Alfred bir keresinde yumuşak ama unutulmayacak bir tonla, edebiyatla uğraşmaya anlam veremediğini söylemişti. Enid de şehirlerarası telefon görüşmelerini azaltmak için haftada iki kez yazdığı süslü mektuplarda, klasik edebiyat konusundaki "işe yaramaz" doktorasını bırakması için yalvarmıştı. Enid, mektuplardan birinde şöyle demişti: "Çocukluğunda fen yarışmalarında kazandığın kupalara bakarak, senin gibi yetenekli bir genç adamın bir tıp doktoru olarak topluma

bir şeyler kazandıracağını düşünüyor ve babanla ben her zaman sizleri yalnızca kendisini değil, başkalarını da düşünen bireyler olarak yetiştirdiğimizi umuyoruz." Böylece Chip çok çalışmak ve anne babasının yanlışını kanıtlamak için ziyadesiyle teşvik edilmiş oluyordu. Fransız sigaraları eşliğindeki akşamdan kalmalıklarını öğlene ya da saat bire kadar uyuyarak üstlerinden atmaya çabalayan sınıf arkadaşlarına oranla Chip çok daha erken saatte kalkıp akademik dünyanın özünü oluşturan ödülleri topluyordu.

Yetişkinlik yaşamının ilk on beş yılı boyunca başarısızlıkla ilgili deneyimini ikinci elden yaşamıştı. Hem üniversitede, hem de daha sonraları birlikte olduğu feminist kuramcı kız arkadaşı Tori Timmelman, yüksekokulların ataerkil puanlandırılma sistemine ve başarının penissel ölçütlerine çok öfkelendiğinden tezini bitirmeyi reddetmişti (ya da bitirmeyi başaramamıştı). Babasının Erkek İşi ve Kadın İşi ayrımcılığı ve aradaki farklılığın korunması gerektiği söylevlerini dinleyerek büyümüş olan Chip, her şeyi düzeltmek istercesine yaklaşık on yıl Tori ile birlikte olmuştu. Paylaştıkları küçük evde çamaşır yıkama işini tümüyle, temizlik, yemek pişirme ve kedinin bakımı gibi işlerin ise çoğunu üstlenmişti. Tori için gerekli olan kitapları okumuş, kapıldığı öfkeden dolayı bir türlü yazmayı başaramadığı tezinin anahatlarını çıkarmasına yardım etmişti. Ancak D. Üniversitesi beş yıllık bir anlaşma önerince (henüz doktorasını bitirmemiş olan Tori ise Teksas'ta bir ziraat yüksekokulunda yalnızca iki yıllık bir iş bulabilmişti), erkek oluşunun verdiği suçluluk duygusundan sıyrılıp ilerlemeye başlayabilmişti.

D. Üniversitesi'ne otuz üç yaşında, yapıtları yayınlanmış gözde bir bekâr olarak geldiğinden, Dekan Jim Leviton ona neredeyse yaşamı boyunca burada çalışacağının güvencesini vermişti. Chip ilk dönemin sonunda genç tarihçi Ruthie Hamilton ile yatmaya başlamış, Leviton ile teniste eşleşmiş ve yirmi yıldır dekanın bir türlü ulaşamadığı çiftler fakülte şampiyonluğunu yakalamasını sağlamıştı.

Seçkin bir adı ve orta karar bir bütçesi olan D. Üniversitesi, aileleri okul taksitini tümüyle ödeyebilen öğrencilerine bağımlıydı. Böyle öğrencileri çekebilmek için 30 milyon dolara bir eğlence merkezi, üç espresso dükkânı ve yatakhaneden çok öğrencilerin bol gelirli geleceklerinde kalmaya alışacakları lüks otelleri andıran iki bina inşa

etmişti. Her taraf deri kanepeler ve bilgisayarlarla donatılmıştı. Öğrenciler ya da ziyarete gelen ebeveynler tüm odalarda olduğu gibi yemek salonunda ya da spor merkezinde bile kullanıma hazır bilgisayarları görebiliyordu.

Genç öğretim üyeleri ise yoksulluk içinde yaşıyordu. Chip, yerleşkenin batı ucunda, Tilton Ledge Lane üzerinde rutubetli bir briket sitede iki katlı bir ev edinebilecek kadar şanslıydı. Evin arka verandası okul idaresinin Kuyper's Creek ve geri kalan herkesin Carparts Creek (Araba Parçası Deresi) olarak bildiği akarsuya bakıyordu. Derenin öte yakasındaki bataklıkta Connecticut Eyalet Islahhanesi'ne ait bir araba mezarlığı vardı. Üniversite bu sulak alanı, orta güvenlikli bir hapishane inşaatıyla oluşturacak "ekolojik felaketten" kurtarmak için eyalet ve federal mahkemelerde yirmi yıldır savaş vermekteydi.

Ruthie ile araları iyi olduğu sürece Chip bir iki ayda bir meslektaşlarını, komşularını, ara sıra da erken gelişmiş bir öğrencisini Tilton Ledge'de yemeğe davet ediyor ve onları karides, kuzu bonfilesi, yada ardıçlı geyik eti gibi yemeklerle ve çikolatalı fondü gibi eskiyi anımsatan tatlılarla şaşırtıyordu. Bazen gecenin geç saatlerinde boş Kaliforniya şarabı şişeleri masanın üzerine Manhattan gökdelenleri gibi yığılınca, Chip kendine gülecek kadar özgüven kazanıyor, biraz açılıyor, utanç verici öykülerle Ortabatı'daki çocukluğundan söz ediyordu. Babasının Midland Pacific Demiryolları Şirketi'nde geç saatlere kadar çalıştıktan sonra çocuklarına kitap okuduğunu, bahçe ve ev bakımıyla uğraştığını, eve getirdiği bir çanta dolusu resmî belgeyle boğuştuktan sonra bodrumda oluşturduğu metalürji laboratuvarında garip alaşımları elektrik ve kimyasal deneylerden geçirmeye zaman bulduğunu anlatıyordu. Chip de on üçüne basınca bu konuya ilgi duymuş ve babasının laboratuvarının gölgesinde kendine özel bir laboratuvar kurmuştu. Alfred ile Enid onu yüreklendirince, St. Jude'daki bölgesel bilim fuarında bir kupa kazanmaya karar vermişti. Kent kütüphanesinde keşfettiği bitki fizyolojisi konusundaki bir makale, parlak bir sekizinci sınıf öğrencisinin kaleminden çıkmışa benzeyecek kadar yalın ve eskiydi. Chip yulaf yetiştirmeye başlamış, tohumların resimlerini dikkatle çekmiş ve ardından deneyle ilgilenmeyi birkaç hafta ihmal etmişti. Tohumları tartmak ve *tanımlanamayan bir kimyasal faktörle* uyumlu *uyduruk asidin* etkilerini saptamak için on-

ları kontrol ettiğinde, yulafların kara bir çamur biçiminde kuruduğunu görmüştü. Yine de deney sonuçlarında tohum ağırlıklarını olması gerektiği gibi göstererek "doğru" rakamlara ulaşmış ve bilim fuarının şampiyonu olarak hem doksan santim yüksekliğinde gümüş kaplamalı Kanatlı Zafer Kupası'nı, hem de babasının hayranlığını kazanmıştı. Bir yıl kadar sonra, babası iki buluşundan birincisinin patentini alırken (Alfred'le aralarındaki sürtüşmelere rağmen Chip konuklarına babasının kendine özgü ancak önemli bir adam olduğunu belirtmeye özen gösteriyordu), Chip kendini hippilere tütsü satan dükkânlara, bir kitapçıya ve bilardo masası olan bir arkadaşının evine çok yakın parktaki göçmen kuşları inceliyormuş gibi göstermeye çalışmıştı. Bu parktaki bir hendekte hava koşullarıyla bozulmuş eski porno dergiler bulmuş ve babasından farklı olarak, fen konularına ilgi göstermediği laboratuvarında kendi kendini doyuma ulaştırmaya başlamıştı. Sonunda tembelliğine, yalancılığına, kendine kötülük etmesine rağmen Kanatlı Zafer Kupası'nı ikinci kez de kazanmıştı.

Akşam yemeğinin dumanının altında konuklarını eğlendirirken, Chip ailesinin kendisi ve mesleği hakkında bundan daha fazla yanılamayacağı gerçeğini bilmenin verdiği güvenle doluydu.. İki buçuk yıl boyunca St. Jude'daki Şükran Günü fiyaskosuna kadar D. Üniversitesi'nde hiçbir sorunu olmamıştı. O tarihte Ruthie onu terk etmiş ve ardında bıraktığı boşluğu doldurmak istercesine hayatına hemen birinci sınıftan bir kız öğrenci girmişti.

Melissa Paquette, Chip'in üniversitedeki üçüncü döneminde verdiği teorik bir ders olan Tüketim Çözümlemeleri'nın en parlak öğrencilerinden biriydi. Genç kız, diğer öğrencilerin yakın olmaktan kaçındığı, gösterişli, teatral bir kişiliğe sahipti. Kısmen bu yüzden, kısmen de daima ön sıralarda oturduğundan, Chip'in tam karşısında oturmayı seçmişti. Uzun boyunlu, geniş omuzluydu ve tam olarak güzel sayılmasa bile görkemliydi. Düz saçlarının rengi kiraz ağacını andırıyordu.. Kendisine hiç de yakışmayan, ucuzcu dükkânlarından aldığı ekose bir erkek eşofmanı, çiçekli bol bir elbise, sol göğüs cebinde *Randy* yazan gri bir iş tulumu gibi giysiler giyerdi.

Melissa aptal olarak nitelendirdiği insanlara tahammül edemezdi. Tüketim Çözümlemeleri'nin ikinci dersinde sevimli, kıvırcık saçlı

Chad adında bir oğlan (D. Üniversitesi'nde her sınıfta en az bir sevimli, kıvırcık saçlı oğlan bulunurdu), Thorstein "Webern" kuramlarını özetlemeye çalışırken Melissa sahte gülüşlerle gizlice Chip'e bakmaya başladı. Gözlerini devirdi, "Veblen" diye ağzını oynattı ve saçlarını çekiştirdi. Biraz sonra Chip, Chad'in anlattıklarından çok genç kızın hareketleriyle ilgilenmeye başladı.

"Özür dilerim Chad," diye sözünü kesti kız sonunda. "Adı Veblen değil mi?"

"Vebern. Veblern. Ben de böyle söylüyorum."

"Hayır sen Webern diyordun. Doğrusu Veblen."

"Veblern. Pekâlâ. Çok teşekkür ederim Melissa."

Görevini yerine getiren Melissa saçlarını arkaya savurarak Chip'e baktı. Chad'in dostlarından ve taraftarlarından gelen kötü bakışlara hiç aldırış etmedi. Bu arada Chip kendini ondan uzaklaştırabilmek için sınıfın başka bir köşesine çekilmişti ve özetini tamamlaması için Chad'i yüreklendirdi.

Aynı akşam Hillard Wroth Hall'deki öğrenci sinemasında Melissa kalabalığın arasından sıyrılıp Chip'e yaklaştı ve Walter Benjamin'e âşık olduğunu söyledi. Chip kızın ona çok yakın durduğunu düşündü. Kız, birkaç gün sonra, Marjorie Garber için yapılan toplantıda da Chip'in fazlasıyla yakınında durdu. Lucent Teknoloji avlusunu (eski Güney Avlusu) koşarak geçip Tüketim Çözümlemeleri dersinin gerektirdiği haftalık kısa ödevlerden birini eline tutuşturdu. Otuz santim kara gömülmüş otoparkta bir anda yanında bitiverdi ve eldivenli elleri ve uzun kollarıyla arabasını kardan kurtarmasına yardım etti. Kürkle süslü çizmeleriyle karları tekmeleyerek ona yol açtı. Chip kızı bileğinden yakalayıp buz kazıyıcısını elinden alıncaya kadar, ön camdaki incecik buz tabakasını kazımaya devam etti.

Üniversitenin öğretmen-öğrenci temasları konusundaki yeni politikasını belirleyen komiteye Chip de katılmıştı. Bir öğrencinin herhangi bir öğretmenin arabasını örten karları temizlemesine yardım etmesini engelleyen bir madde bulunmuyordu ve Chip de kendi özdisiplininden emin olduğundan korkacak bir şey yoktu. Yine de Melissa'yı her gördüğünde ona görünmemek için kaçmaya başladı. Koşarak yanına gelip çok fazla yakınında durmasını istemiyordu. Saçlarının renginin boya olup olmadığını düşündüğünü fark ettiği anda

bunu düşünmemeye kendini zorladı. Sevgililer Günü'nde kapısının önüne güller ya da Paskalya yortusunda Michael Jackson'ın çikolata heykelini bırakanın kendisi olup olmadığını da ona hiç sormadı.

Sınıfta diğer öğrencilere oranla Melissa'ya daha az soru sorarken güçlü rakip olarak gördüğü Chad'e daha fazla ilgi gösterdi. Marcuse ya da Baudrillard'dan özellikle zor bir bölümü açıklarken yüzüne hiç bakmadığı halde Melissa'nın anlayış ve dayanışmayla başını salladığını hissediyordu. Genç kız, genel olarak sınıf arkadaşlarını görmezlikten geliyor, yalnızca ateşli bir biçimde onlarla aynı fikirde olmadığını belirtiyor ya da soğuk bir sesle hatalarını düzeltiyordu. Onlar da Melissa elini kaldırdığı zaman duyabileceği bir sesle esniyorlardı.

Dönemin sonuna doğru ılık bir Cuma akşamı, Chip haftalık alışverişinden döndüğünde birinin ön kapıyı kurcalamış olduğunu fark etti. Tilton Ledge'deki dört lambanın üçü bozuktu ve üniversite, ampulleri değiştirmek için dördüncünün de sönmesini bekliyordu. Loş ışıkta Chip, birinin çürümeye yüz tutmuş tel kapının deliklerine çeşitli çiçekler sokuşturmuş olduğunu fark etti. "Nedir bu?" dedi Chip. "Melissa sen adamı hapse gönderirsin."

Belki de küçük verandanın çiçeklerle kaplanmış olduğunu fak etmeden önce de benzer sözler söyledi ve birdenbire yalnız olmadığını hissetti. Kapının yanındaki çalıların arasında kıkırdayan iki genç göründü. "Üzgünüm, üzgünüm!" dedi Melissa. "Kendi kendinize konuşuyordunuz!"

Chip söylediklerini duymadığını umuyordu ama çalılar kapıdan ancak bir metre uzaktaydı. Sebzelerini evin içine bırakıp ışığı yaktı. Melissa'nın yanında uzun saçlı Chad duruyordu.

"Merhaba Profesör Lambert," dedi Chad içtenlikle. Üzerinde Melissa'nın işçi tulumu vardı. Genç kız ise belki de Chad'e ait olan bir *Free Mumia* tişörtü giymişti. Kolunu Chad'in omzuna dolayıp kalçasını kalçasına dayadı. Ter içindeydi, yüzü kızarmıştı ve zevkli bir şey nedeniyle gözleri parlar gibiydi.

"Kapınızı süslüyorduk," dedi Melissa.

"Doğrusunu istersen Melissa, berbat görünüyor," dedi Chip ışıkta kapıyı inceleyerek. Soluk laleler çeşitli açılarla aşağıya kıvrılmıştı. Sarmaşıkların köklerinde toprak parçacıkları sarkıyordu. "'Süslemek' biraz abartılı bir tanım olur."

"Ama burada hiçbir şey *görünmüyor*," dedi Melissa. "*Işık* nerde?"

"Işık yok," dedi Chip. "Burası Ormandaki Getto. İşte öğretmenleriniz burada yaşıyor."

"Şu sarmaşık çok üzgün görünüyor."

"Bu laleler kimin?" diye sordu Chip.

"Okulun laleleri," dedi Melissa.

"Bunu niye yaptığımızı bile bilmiyorum," dedi Chad. Melissa'nın dudaklarını burnuna yapıştırıp emmesine izin verirken. Gerçi başını biraz geri çekti ama umursamıyormuş gibi görünüyordu. "Bu fikir benden çok sana ait."

"Okul taksitlerimiz bu lalelerin parasını ödüyor," dedi Melissa biraz dönüp bedenini Chad'a tümüyle yaslayarak. Kapının üstündeki ışığı yaktığından bu yana Chip'e bakmıyordu.

"Yani Hansel ile Gretel gelip benim kapımı buldular."

"Temizleriz," dedi Chad.

"Bırakın," dedi Chip. "Salı günü görüşürüz." Kapıyı örtüp içeri girdi ve üniversite yıllarından kalma öfkeli müzikler çaldı.

Son Tüketim Çözümlemeleri dersinde hava çok sıcaktı. Güneş bahçedeki adı Viacom Arboretum olarak değiştirilmiş ağaçların polenleriyle dolu gökte parlıyordu. Chip'e göre hava, bir yüzme havuzundaki sıcak bir bölge gibi sevimsiz bir samimiyet taşıyordu. Melissa ile Chad sınıfa girip arka köşeye yerleşirken videoyu hazırlamış perdeleri kapatmıştı. Öğrencilere pasif tüketiciler değil aktif eleştirmenler gibi dimdik oturmalarını anımsatınca, pek de yerine getirmeden ne istediğini anlamış gibi davrandılar. Genellikle dimdik oturan bir eleştirmen olan Melissa bugün özellikle iskemlesine gömülmüş, bir kolunu Chad'in bacaklarına sarmıştı.

Öğrencilerin eleştirel perspektifleri anlayıp anlamadıklarını sınamak için "Hadi kızım" adlı altı bölümlük bir kampanyanın filmini gösterecekti. Bu kampanya daha önce G. Electric firması için, "Öfkeyle kudurmak", C. Jeans için "Beni Pislet" W. Network için, "Total Anarşi" E.com için, "Radikal Psikodelik Yeraltı" ve M. Pharmaceuticals için, "Aşk ve İş" reklamlarını hazırlamış olan Beat Psychology adlı ajans tarafından yaratılmıştı. "Hadi Kızım" kampanyası sonbaharda prime-time saat diliminde ekrana gelen hastane dizisinde, her hafta bir bölüm olarak gösterime girmişti. Siyah-beyaz sinemayı yan-

sıtan stili, *Times* ve *Wall Street Journal* gazetelerindeki yorumlara göre "devrim" yaratmıştı.

Küçük bir bürodaki dört kadından biri tatlı, genç bir Afro-Amerikalı, diğeri teknoloji fobisi olan orta yaşlı bir sarışın, öbürü, Chelsea adında akıllı, güzel sert bir başka sarışın ve sonuncusu kısa saçlı, iyi yürekli Boss... Birlikte çalışıyorlar, eğleniyorlar ve ikinci bölümün sonunda Chelsea'nin bir yıldır göğsünde bir tümör olduğunu, ama doktora gitmekten korktuğunu açıklamasıyla birlikte mücadeleye başlıyorlardı. Üçüncü bölümde, Boss ile sevimli genç Afro-Amerikalı, W. Şirketi'nin Global Desktop Version 5.0 bilgisayarını kullanarak kanser konusundaki en son bilgilere, Chelsea'ye destek verecek sitelere ve en iyi tedaviyi sağlayacak doktorlara ulaşarak teknoloji fobisi olan sarışını şaşırtıyorlardı. Teknolojiyi sevmeye başlayan sarışın, "Chelsea bunların hiçbirini ödeyemez," diye itiraz edince meleği andıran Boss, "Her kuruşunu ben ödeyeceğim," diye yanıtlıyordu. Beşinci bölümün ortasında ise -kampanyanın devrim yaratan noktası buydu- Chelsea'nin kanseri yenemeyeceği anlaşılıyordu. Cesur şakalar, kucaklaşmalar herkesin gözlerini yaşartmayı amaçlıyordu. Son bölümde Boss, aralarından ayrılmış olan Chelsea'nin bir resmini tarayıcıdan geçirirken, artık teknoloji düşkünü olan sarışın, W. Şirketi'nin Global Desktop Version 5.0 bilgisayarını başarıyla kullanırken dünyanın dört bir köşesindeki her yaştan, her ırktan kadınlar, kendi Global Desktop bilgisayarlarının ekranında Chelsea'nin resmine bakarak gülümsüyor ve gözlerini kurulayarak Chelsea'nin hayaleti dijital bir video klipte, "Tedavi için bize yardım edin," diye yakarıyordu. Bölümün sonunda ekrana gelen yazıda, W. Şirketi'nin tedavi araştırmalarına yardımcı olmak için Amerikan Kanser Derneği'ne 10.000.000 dolar verdiği yazıyordu...

"Hadi Kızım" gibi yapımlar değer yargıları, çözümleme ve direnç gösterme gibi eleştirel araçlara henüz sahip olamamış birinci sınıf öğrencilerini kolayca baştan çıkarabilirdi. Chip, kendi öğrencilerinin ne kadar ilerlediğini merak ettiği gibi bunu öğrenmekten de biraz korkuyordu. Ödevlerini büyük bir güç ve açıklıkla kâğıda döken Melissa dışında diğerleri her hafta öğrendiklerini papağan gibi yinelemekten başka bir şey yapabildiklerine onu henüz ikna edememişlerdi. Sanki her yıl birinci sınıfa gelenler zor kuramlara bir öncekilerden daha fazla

direniş gösteriyorlardı. Her yıl konunun özüne inme noktası biraz daha geç ortaya çıkıyordu. Artık dönemin sonuna gelmişlerdi ve Chip, Melissa dışındakilerin kitle kültürünü eleştirmeyi gerçekten *öğrendiklerinden* kuşkuluydu.

Hava koşulları da Chip'i desteklemiyordu. Perdeleri açınca plaj aydınlığı sınıfa doldu. Yaz esintisi kızların ve oğlanların çıplak kollarında, bacaklarında dolaştı.

Hilton adında ufak tefek, şirin, uzun tüylü minik köpekleri andıran bir kız, reklamlardan bekleyeceğinizin aksine, Chelsea'nin kanseri yenmek yerine ölmesinin son derece "cesur" ve "gerçekten ilginç" bir görüş olduğunu söyledi.

Chip, başka birinin söz alıp bu bilinçli "devrimci" konu çarpıtmasının reklama ün kazandırdığını açıklamasını bekledi. Genel olarak ön sırada oturan Melissa'nın böyle bir açıklama yapması beklenirdi. Ama bugün en arkada Chad'in yanında yanağını masaya dayamış oturuyordu. Öğrenciler sınıfta uyukladıklarında Chip hemen onlara soru sorardı. Ama bugün Melissa'nın adını söylemeye istekli değildi. Sesinin titremesinden korkuyordu.

Sonunda acı bir gülüşle söze başladı. "Sonbaharda sizler başka bir gezegeni ziyaret ettiğinize göre, şu reklamlarda olup bitenleri birlikte gözden geçirelim. Nielsen Medya Araştırma'nın 'devrimci' bir adım atıp Altıncı bölümü haftalık reyting sıralamasına aldığını unutmayın. İlk kez bir reklama reyting veriliyor. Ve Nielsen bu değerlendirmenin Chelsea'nin ölümü konusundaki 'devrimci' öykü çarpıtmasının ve Chelsea'nin gerçekten ölmüş gerçek bir insan olduğu konusundaki internet dedikodularının ardından geldiğini de unutmayın. İnanılmaz gibi ama yüz binlerce insan bu dedikodulara inandı. Beat Psychology reklam ajansı yarattığı karakterin tıbbi dosyalarını oluşturmuş ve web sayfasında yayınlamıştı. Böylece Hilton'a soracağım soru şu olacak: Reklam kampanyanız için böylesine kesin sonuç verecek bir reklam yapmanız ne kadar 'cesaret' ister?"

"Yine de bir risk vardı," dedi Hilton. "Yani ölüm insanları üzen bir konudur. Geri tepebilirdi."

Chip yine birinin çıkıp kendi tarafını tutmasını bekledi. Kimseden ses çıkmadı. "Yani tümüyle alaycı bir strateji, maddi bir riski var diye ne zamandan beri sanatsal bir cesaret olarak görülüyor?"

Okulun çim biçme makineleri ordu halinde sınıfın dışında çalışmaya başlayıp tartışmayı boğdu. Güneş pırıl pırıl parlıyordu.

Chip konuşmayı sürdürdü. Küçük bir işletme sahibinin yanında çalışan birinin tedavisi için kendi parasını harcaması gerçekçi olabilir miydi?

Bir öğrenci, geçen yaz yanında çalıştığı patronun çok cömert ve iyi bir insan olduğunu bildirdi.

Chad sessizce Melissa'nın bedenini gıdıklayan eliyle savaşırken bir yandan da diğer eliyle genç kızın çıplak göbeğine saldırıyordu.

"Chad?" dedi Chip.

Her nasılsa Chad sorunun yinelenmesini istemeden yanıtladı. "Orası yalnızca bir tek büroydu. Belki başka bir patron bu kadar iyi olmayabilir. Ama bu patron *gerçekten* harikaydı. Yani hiç kimse oranın sıradan bir işyeri olduğunu iddia edemez, değil mi?"

Bu noktada Chip sanatın tipik unsurlara karşı sorumluluğunu gündeme getirmek istedi, ama bu tartışma da daha başlamadan güme gitti.

"Yani sonuç olarak," dedi Chip. "Bu reklamı sevdik. Bu reklamların hem kültür, hem de ülke için iyi olduğunu düşünüyoruz. Öyle mi?"

Güneşin ısıttığı sınıfta öğrenciler omuzlarını silkip başlarını salladılar.

"Melissa," dedi Chip. "Sesin hiç çıkmadı."

Melissa başını masadan kaldırdı, dikkatini Chad'den ayırdı ve kısılmış gözleriyle Chip'e baktı. "Öyle," dedi.

"Öyle ne?"

"Bu reklamlar hem kültür, hem de ülke için iyi."

Bu sözler acı verdiğinden Chip derin bir soluk aldı. "Harika, pekâlâ. Fikirlerin için teşekkür ederim."

"Sanki fikrime aldırış ediyormuşsunuz gibi," dedi Melissa.

"Anlayamadım?"

"Sizinle aynı yönde olmadıkça bizim fikirlerimize aldırış etmiyorsunuz."

"Bu konu fikirler hakkında değil," dedi Chip. "Görüp dinlediklerinize eleştiri yöntemlerini uygulamayı öğrenmek konusunda. Bunu size öğretmek için burada bulunuyorum."

"Bence değil," dedi Melissa. "Bence bize nefret ettiğiniz şeylerden nefret etmeyi öğretmek için buradasınız. Yani bu reklamdan nefret

ediyorsunuz, değil mi? Söylediğiniz her sözden bunu anlıyorum. Tümüyle nefret ediyorsunuz."

Öğrenciler dikkatle dinliyordu. Melissa'nın Chad'le bağlantısı kendi değerini arttırmaktan çok genç çocuğun değerini düşürmeye yaramıştı, ama şu anda Chip'e bir öğrenci yerine eşit bir insan gibi saldırdığından bütün sınıfın ilgisini çekmişti.

"Bu reklamdan nefret ediyorum," diye itiraf etti Chip. "Ama konu bu..."

"Evet bu," dedi Melissa.

"Niçin nefret ediyorsunuz?" diye atıldı Chad.

"Niçin nefret ettiğinizi söyleyin bize," diye söze karıştı ufak tefek Hilton.

Chip duvar saatine baktı. Dönemin bitmesine altı dakika kalmıştı. Bir elini saçlarında dolaştırdı ve kendine bir müttefik bulmak amacıyla gözleriyle sınıfı taradı, ama öğrencilerin tümü ona karşıydı ve hepsi bunun farkındaydı.

"W. Şirketi antitröst yasalarına karşı gelmekle üç ayrı davada kendini savunmak zorunda," dedi Chip. "Geçen yıl, kazancı İtalya'nın gayri safi millî hasılasını aştı. Şimdi de henüz hükmü altına alamadığı bir kitleden para kazanmak için, kadınların göğüs kanseri korkusunu ve bu hastalığın kurbanlarına duyulan sempatiyi sömüren bir kampanya yapıyor. Evet, Melissa."

"Hiç de alaycı değil."

"Alaycı değil de ne peki?"

"Çalışan kadınları yüceltiyor," dedi Melissa. "Kanser araştırmalarına parasal destek sağlıyor. Bizi kendi kendimizi muayene etmeye ve gerekli yardımı almaya teşvik ediyor. Biz kadınların, teknolojinin yalnızca erkeklere özgü olmadığını hissetmemizi sağlıyor."

"Pekâlâ, çok iyi," dedi Chip. "Ama soru göğüs kanserine ilgi duyup duymamak değil. Büro makineleri satmanın göğüs kanseriyle nasıl bir bağlantısı olduğunu incelemek."

Chad hemen Melissa'nın görüşünü savundu. "Reklamın özü bu işte. Eğer bilgiye ulaşabilirsen, yaşamını kurtarabilirsin."

"Eğer Pizza Hut, acı biberlerin yanına kendi kendine testis muayenesi yapmak konusunda minik bir yazı koyarsa, kansere karşı görkemli bir savaş vermekte olduğunu ilan edebilir mi?"

"Neden olmasın?" dedi Chad.

"Bunda bir terslik olduğunu fark eden *kimse* var mı?"

Kimsenin sesi çıkmadı. Melissa kollarını göğsünde kavuşturmuş, yüzünde mutsuz bir neşeyle oturuyordu. Haksızlık ya da değil, ama Chip, genç kızın beş dakikada bir dönem boyunca öğretilenleri yok ettiğini hissediyordu.

"Şöyle düşünün," dedi Chip. "Eğer W. Şirketi'nin satacak bir malı olmasaydı bu kampanya düzenlenmeyecekti. Bu şirkette çalışanların amacının hisse senetleri almak ve otuz iki yaşında emekliye ayrılmak olduğunu ve W. Şirketi hisselerine sahip olanların (Chip'in ağabeyi Gary ile yengesi Caroline'in yüklü miktarda W. hisse senedi vardı) amacının ise daha büyük evler inşa etmek, daha büyük paralar almak ve dünyanın tükenmekte olan kaynaklarını daha fazla tüketmek olduğunu da düşünün."

"Bir hayat kurmanın nesi yanlış?" dedi Melissa. "Para kazanmak *özünde* neden yanlış olsun?"

"Baudrillard, 'Hadi Kızım' gibi bir kampanyanın kötü yönünün, işaret edenin işaret edilenle bağlantısı olmadığını ileri sürerdi. Ağlayan bir kadının artık yalnızca üzüntüyü simgelemediğini söylerdi. Aynı zamanda 'Büro makineleri isteyin' anlamına geldiğini, 'Patronlarımız bizimle ilgileniyor,' demeye çalıştığını söylerdi."

Duvardaki saat iki buçuğu gösteriyordu. Chip bir an duraklayıp zilin çalmasını ve dönemin sona ermesini bekledi.

"Özür dilerim, ama bunlar saçmalık," dedi Melissa.

"Saçmalık olan nedir?" dedi Chip.

"Bu dersin tümü. Her hafta başka bir saçmalık. Eleştirmenler birbiri ardına eleştiri düzeyi konusunda ellerini ovuşturuyorlar. Hiç kimse tam olarak neyin yanlış olduğunu söyleyemiyor. Ama hepsi onun kötü olduğunu biliyor. Hepsi 'şirket' sözcüğünün pis bir sözcük olduğunu biliyor. Eğlenen ya da zengin olan biri ise tiksindirici! Kötü! Her zaman onun ya da bunun ölümü söz konusu oluyor. Kendilerini özgür hissedenler ise 'aslında' özgür değil. Toplumu artık radikal olarak eleştirmek olanaksız ve toplumun en büyük hatası son derece radikal bir eleştirmene gereksinim duyması, ama bunu kimse dile getiremiyor. *Bu reklamlardan nefret etmeniz son derece kusursuz ve tipik bir davranış!*" dedi Melissa sonunda Wroth Hall'ün zili çalarken. "Bu-

rada işler kadınlar ve farklı ten rengine sahip olanlar, lezbiyenler, eşcinseller için iyiye gidiyor, açıklık kazanıyor, ama siz yalnızca işaret edenler ve edilenlerle ilgili aptal bir sorunu gündeme getiriyorsunuz. Kadınlar açısından harika olan bir reklamı kötü olarak niteliyorsunuz. Bunu yapmak zorundasınız; çünkü her şeyin bir hatası olmalı. Zengin olmak yanlış, büyük bir şirket için çalışmak yanlış ve evet, zilin çaldığını biliyorum." Melissa defterini kapattı.

"Pekâlâ," dedi Chip. "Kültür derslerinin temel gereksinimlerini tamamlamış bulunuyorsunuz. İyi bir yaz geçirin."

Sesinin acı tonunu gizlemeyi başaramamıştı. Videoya eğildi ve reklam kasetini geri sarmaya başladı. Bir şeyler yapmış olmak için düğmelere bastı. Birkaç öğrencinin belki de iyi bir öğretmen olduğu ya da derslerden keyif aldıklarını belirtmek için geride kaldığını hissetti; ama sınıf tümüyle boşalana kadar kafasını kaldırmadı. Sonra Tilton Ledge'deki evine gitti ve içmeye başladı.

Melissa'nın suçlamaları onu çok derinden yaralamıştı. Babasının topluma "yararlı" işler yapmak konusundaki görüşlerini bu kadar ciddiye aldığını hiç fark etmemişti. Eleştiriler bir sonuç getirmese bile, hasta bir kültürü eleştirmek her zaman yararlı bir iş gibi görünmüştü ona. Ya eğer varsayılan hastalık gerçekten hastalık değilse -eğer teknoloji, tüketici iştahı ve tıp biliminin Materyalist Düzeni baskı altında yaşayanların yaşantılarını geliştiriyorsa; eğer yalnızca Chip gibi beyaz erkeklerin bu düzenle ilgili bir sorunu varsa- bu takdirde eleştirilerinin en ufak bir yararı olmayacaktı. Her şey Melissa'nın dediği gibi saçmalıktı.

Yaz boyunca yapmayı planladığı gibi, yeni kitabının üzerinde çalışacak gücü bulamayınca Londra'ya pahalı bir uçak bileti aldı, otostopla Edinburgh'a gitti ve bir kış önce D. Üniversitesi'ne gelmiş olan bir İskoç gösteri sanatçısının misafirperverliğinin sınırlarını zorlayana dek orada kaldı. Sonunda sanatçı kadının erkek arkadaşı, "Yollara düşme zamanı geldi dostum," dedi ve Chip sırt çantasında okumak için kendini çok yalnız hissettiği Heidegger ve Wittgenstein kitaplarıyla yola çıktı. Yanında bir kadın olmadan yaşayamayan erkeklerden biri olduğunu düşünmek istemiyordu, ama Ruthie kendisini terk ettiğinden bu yana bir kadınla ilişkisi olmamıştı. D. Üniversitesi'nde, Feminizm Kuramı'nı öğreten tek erkek profesördü ve kadınların "ba-

şarı" ile "bir erkekle birlikte olmak" ve "başarısızlık" ile "bir erkekle birlikte olmamak" arasında bağlantı kurmamalarının ne kadar önemli olduğunu anlayabiliyordu. Ama kendisi yalnız bir erkekti ve onun gibi insanları bu dertten kurtarabilecek kadın düşmanlığına son veren bağışlayıcı bir Erkeklik Kuramı yoktu:

- Bir kadın olmadan yaşamını sürdüremeyeceğini düşünmek bir erkeğin kendisini zayıf hissetmesine yol açar.
- Buna karşılık, bir erkek, yaşamında bir kadın olmayınca, erkekliğinin temelini oluşturan işlevselliğini yitirir.

Çoğu sabah İskoçya'nın yağmurla yıkanmış yeşilliklerinde, Chip bu yapay bağlardan sıyrılmakta olduğunu, benliğini ve amacını hissetmeye başladığını fark ediyordu ama öğleden sonraları saat dörtte tren garında, mayonezli patates cipsi yiyerek Amerikalı kızlarla dostluğa başlıyordu. Kararsızlığı ve Amerikalı kızların dizlerinin bağını çözen İskoç aksanından yoksunluğu hızlı bir çapkın olmasını engelliyordu. Yalnızca bir tek kez, Oregon'dan gelen, gömleği ketçap lekeleriyle dolu ve kötü kokusunu almamak için bütün gece ağzından soluk almasına neden olan bir hippi kızla birlikte olabildi.

Connecticut'a dönüp uyumsuz dostlarını kendisiyle alay eden öykülerle eğlendirirken, başarısızlıkları acıklı değil komik gibi geliyordu ona. İskoçya'da yaşadığı depresyonun yağlı yemeklerden kaynaklanmış olabileceğini bile düşündü. Yağda kızarmış balıklar, yağı içine çekmiş patates kızartmaları aklına geldikçe midesi kasılıyordu.

D. Üniversitesi yakınındaki haftalık üretici pazarından bahçe domatesleri, beyaz patlıcanlar ve ince kabuklu altın rengi erikler aldı. Yaşlı çiftçilerin "roka" dediği *arugula*'nın tadı öylesine keskindi ki, gözleri sanki Thoreau'dan bir paragraf okurcasına yaşardı. Sağlığa yararlı ve iyi besinleri anımsadıkça, öz disiplinine yeniden kavuştu. Alkolü bıraktı, daha iyi uyudu, daha az kahve içti ve haftada iki kez okulun spor salonuna gitmeye başladı. Lanet olası Heidegger yapıtlarını okudu ve kendini-geliştirme bulmacasının parçaları yerine otururken serin hava Araba Parçaları Deresi vadisine yerleşti ve neredeyse Thoreauvari bir kendini iyi hissetme duygusuna kapılmaya başladı. Tenis kortunda Jim Leviton, iş anlaşmasının yenilenmesinin yalnızca bir formalite olduğunu, aynı bölümde çalışan diğer genç ku-

James Vendla O'Fallon'ı kesinlikle bir rakip gibi görmemesini söyledi. Chip'in sonbahar dönemindeki dersleri Rönesans Şiiri ve Shakespeare'den oluşacağından, eleştirel perspektiflerini bir kez daha düşünmesine gerek kalmayacaktı. Ayrıcalık Dağı'na tırmanışının son aşamasına geldiğinde, yaşamında bir kadın olmadığı için kendini adeta mutlu hissediyordu.

Eylül ayında bir Cuma akşamı, brokoli, kabak ve taze mezgit balığından oluşan yemeğini hazırlayıp, geceyi sınav kâğıtlarını okumakla geçirmeyi düşünürken, bir çift bacak mutfak penceresinin önünden salınarak geçti. Bu yürüyüşü tanıyordu. Melissa'nın adımlarını biliyordu. Parmaklarını üzerinde dolaştırmadan bir çitin yanından geçip gidemezdi. Koridorda yürürken durup dans adımları atar ya da seksek oynardı. Öne, yana, arkaya adım atar, zıplar ve dönerdi.

Kapıyı çalışı hiç de utangaç değildi. Chip, sinek telinin ardından genç kızın elindeki üstü pembe kremayla kaplı minik pastaları gördü.

"Evet, ne var?"

Melissa tabağı yukarı kaldırdı. "Pasta. Şu sıralar pastaya ihtiyacınız olacağını düşündüm."

Gösterişli davranışlara sahip olmayan Chip, böyle insanların yanında kendini rahat hissederdi. "Niçin bana pasta getiriyorsun?" diye sordu.

Melissa eğilip tabağı, paspasın üstündeki ölü sarmaşık ve lale kalıntılarının arasına bıraktı. "Pastaları buraya bırakıyorum," dedi. "Ne isterseniz, onu yapın. İyi akşamlar!" Kollarını açıp basamaktan zarif bir dönüşle indi ve parmak uçlarında koşarak uzaklaştı.

Chip, mezgit filetosunun tam ortasındaki kanlı kılçığı çıkarmak uğraşına geri döndü, ama balığın yapısı işini güçleştiriyordu. "Lanet olsun küçük kız," diyerek bıçağını evyeye attı.

Pastaların içi ve üzerindeki krema tereyağlıydı. Ellerini yıkayıp bir şişe Chardonnay açtıktan sonra dört tanesini yedi ve pişmemiş balığı buzdolabına kaldırdı. Fazla kızarmış kabakların üstü arabaların üç lastiklerine dönmüştü. Aylardır kendini belli etmeden rafta duran eğitici *Cent Ans de Cinéma Erotique* (Erotik Sinemanın Yüz Yılı) adlı video birdenbire ilgisini çekti. Perdeleri çekip şarabını içerek birkaç kez doyuma ulaştı ve uykuya dalmadan önce iki pasta daha yerken tereyağın içindeki naneli tadı hissetti.

Ertesi sabah yedide kalkıp dört yüz şınav çekti. *Cent Ans de Cinéma Erotique* adlı kaseti bulaşık suyuna daldırıp bir daha kullanılmayacak duruma getirdi. (Sigarayı bırakmaya çabalarken de bu işlemi defalarca yapmıştı.) Bir gece önce bıçağı evyeye atarken söylediklerinin anlamını çıkartamadı. Bunu söylerken kendi sesi bile yabancı gelmişti.

Wroth Hall'deki çalışma odasına gidip sınav kâğıtlarını okudu. Bir tanesinin kenarına *Cressida'nın karakteri Toyota'nın ürün adını çağrıştırabilir; Toyota'nın Cressida'sı ile Shakespeare metinlerinin bağı için burada sergilediğinden daha fazla sava gerek olduğunu bildiririm* diye yazdı. Eleştirisini yumuşatmak için cümlenin sonuna ünlem işareti koydu. Özellikle zayıf olan ödevleri eleştirirken gülümseyen yüzler çizdi.

Hecelemeye-dikkat! diye yazdı, sekiz sayfa boyunca "Trolius" yerine ısrarla "Troilus" yazan bir öğrencinin ödevine.

Eleştirileri yumuşatmak için soru işareti her zaman hazırdı. "Burada Shakespeare, ahlak tarihi konusunda Foucault'nun görüşlerini kanıtlıyor," cümlesinin yanına *cümleyi baştan kur. Belki, "Burada Shakespeare'in metni adeta Foucault'yu öngörüyor (ya da daha iyisi: Nietzsche?)..."* yazdı.

Beş hafta sonra on ya da on beş birinci öğrenci hatasını düzeltirken, Cadılar Bayramı'nın rüzgârlı gecesinde çalışma odasının kapısının ardında bir çatırtı duydu. Kapıyı açınca tokmağa bir şeker torbasının asılı olduğunu gördü. Armağanı bırakan Melissa Paquette holde geri geri gidiyordu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Chip.

"Dost olmaya çalışıyorum."

"Şey, teşekkürler ama istemiyorum."

Melissa geri geldi. Üzerinde beyaz bir boyacı tulumu, uzun kollu yün iç gömleği ve parlak pembe çoraplar vardı. "Kapıları çalıp şeker istedim ve ganimetlerin beşte biri işte burada."

Genç kız biraz daha yaklaşınca Chip geriledi. Melissa ardından çalışma odasına girdi ve parmaklarının ucunda dönerek raflardaki kitapların adlarını okudu. Chip masaya yaslanıp kollarını sımsıkı kavuşturdu.

"Artık Vendla'nın verdiği Feminizm Kuramı derslerine giriyorum," dedi Melissa.

"Çok mantıklı bir adım. Eleştirel kuramın nostaljik ataerkil geleneğini reddettiğine göre."

"Ben de aynen böyle düşündüm," dedi Melissa. "Ama ne yazık ki, Vendla'nın sınıfı *berbat*. Geçen yıl bu dersi alanlar harika olduğunu söylemişlerdi. Ama Vendla'nın fikri, oturup duygularımızdan söz etmemiz gerektiği biçiminde. Çünkü Eski Kuram beyinler hakkındaymış. Bu nedenle de Yeni Gerçek Kuram yüreklerimiz hakkında olmak zorunda. Bize verdiği dersleri kendisinin okuduğundan bile emin değilim."

Chip, Vendla O'Fallon'ın koridorun karşısındaki odasının kapısına baktı. Kapının üstü sağlıklı imgeler ve özlü sözlerle dolmuştu: Betty Friedman'ın 1965 tarihli bir resmi, Guatemalalı gülümseyen bir köylü kadın, başarılı bir kadın futbol oyuncusu ve Virginia Woolf posterleri. BASKICI PARADİGMALARI ALTÜST EDİN yazısı ise eski sevgilisi Tori Timmelman'ı anımsatıyordu. Kapıları süsleme konusundaki fikrine gelince: Biz kimiz, ortaokul öğrencisi mi? Burası bizim yatak odamız mı?

"Yani temel olarak," dedi Chip. "Benim derslerimi zaten saçmalık olarak görüyordun, ama şimdi onun derslerine girdiğin için bu dersi daha da büyük bir saçmalık olarak kabul ediyorsun."

Melissa'nın yanakları kızardı. "Temel olarak! Ama siz daha iyi bir öğretmensiniz. Yani sizden çok şey öğrendim. Bunu söylemek istemiştim."

"Söyledin farz et."

"Bakın, annemle babam Nisan ayında ayrıldılar," diyerek Chip'in üniversite malı deri kanepesine kendini atıp, terapi gören bir hasta pozunu aldı Melissa. "Bir süre sizin şirket-karşıtı olmanız harika gibi gelmişti, ama sonra birdenbire sinirime dokundu. Yani ailemin çok parası var, kötü insanlar değiller, ama yine de babam benden dört yaş büyük olan Vicki adlı kadının evine taşındı. Hâlâ annemi seviyor. Sevdiğini biliyorum. Ben evden uzaklaşınca ilişkileri bozuldu, ama hâlâ annemi sevdiğini biliyorum."

"Böyle deneyimlerden geçen öğrenciler için okulun birçok yardım hizmeti var," dedi Chip kollarını kavuşturarak.

"Teşekkürler. O zaman sınıfta size kaba davranmak dışında genel olarak durumum parlak sayılır." Melissa topuklarını kanepenin ko-

luna dayayıp ayakkabılarını çıkardı ve yere düşmelerine izin verdi. Tulumunun üst tarafından yünlü iç gömleğinin bedeninin yuvarlaklığıyla dışarı taştığını fark etti Chip.

"Harika bir çocukluk geçirdim," dedi Melissa. "Annemle babam her zaman benim en iyi arkadaşım oldular. Yedinci sınıfa kadar bana evde ders verdiler. Annem, New Haven'deki tıp fakültesinde okurken babam Nomatics adlı punk müzik grubuyla turneye çıkmış ve annem izlediği ilk punk gösterisinden sonra babamla çıkmış ve kendini onun otel odasında bulmuş. Annem okulu bırakmış, babam Nomatics grubunu terk etmiş ve o günden sonra birbirlerinden hiç ayrılmamışlar. Çok romantik. Babamın bir vakıftan gelen parası vardı ve o zamanlar yaptıkları harikaydı. Annem biyotekniğe ilgi duyuyordu, *JAMA* okuyordu ve Tom, yani babam parayla uğraşıyordu ve çok büyük yatırımlar yaptılar. Annem Clair bütün gün benimle evde olurdu ve bana çarpım tablosunu filan ezberletirdi. Üçümüz her zaman birlikteydik. Birbirlerine âşıktılar. Her hafta sonu parti verilirdi. Sonunda herkesi *tanıyoruz*, çok iyi *yatırımcıyız* öyleyse niçin ortak bir fon kurmuyoruz fikrine kapıldık. Ve bunu yaptık. İnanılır gibi değildi. Adına Westport-folio Biofund Forty adını verdik. Rekabet artınca başka fonlar da oluşturduk. Çok çeşitli hizmetler sunmak zorundasınız. Bunu şirket yatırımcıları söylemişti. Babam da söyleneni yaptı, ama işler iyi gitmedi. Annemle arasındaki en büyük sorun da bu zaten. Yatırım konusunda kararları annemin verdiği Biofund Forty hâlâ çok iyi kazanıyor. Ama şimdi annemin kalbi kırık ve depresyon geçiriyor. Kendini eve tıktı ve hiç dışarı çıkmıyor. Bu arada Tom, 'çok eğlenceli' biri olduğunu iddia ettiği Vicki denen kadınla tanışmamı istiyor. Ne var ki hepimiz annemle babamın birbiri için *yaratılmış* olduklarını biliyoruz. Birbirlerini kusursuzca tamamlıyorlar. Eğer siz bir şirket kurmanın nasıl havalı, para akmaya başlayınca ne kadar harika ve romantik olabileceğini bilseydiniz bence bu kadar sert davranmazdınız diye düşünüyorum."

"Belki," dedi Chip.

"Her neyse, sizin konuşabileceğim bir insan olduğunuzu düşündüm. Genel olarak yaşamım iyi gidiyor, ama bir dosta da gereksinim duyabilirim."

"Chad nasıl?" diye sordu Chip.

"Tatlı bir çocuk. Üç hafta sonu için yeterli." Melissa bir bacağını kanepeden indirip çoraplı ayağını Chip'in bacağına, kalçasına yakın bir noktaya dayadı. "İkimiz kadar uzun vadede birbirlerine uygun olmayan bir çift yoktur herhalde."

Chip, kot pantolonunun üstünden genç kızın parmaklarını bilinçli olarak sıkıp gevşettiğini hissediyordu. Sırtı çalışma masasına dayalı durduğundan, uzaklaşabilmek için kızın ayak bileğini tutup, bacağını tekrar kanepeye uzatmak zorunda kaldı. Pembe çoraplı ayaklar hemen bileğini yakaladı ve kendine doğru çekti. Çocukça bir oyun oynanıyordu, ama oda kapısı açıktı, ışık yanıyordu, perdeler açıktı ve koridorda biri vardı. "Kurallar," dedi Chip kendini kurtarırken. "Burada bazı kurallar var."

Melissa kanepeden kalkıp yaklaştı. "Aptal bir kural," dedi. "Eğer birine ilgi duyuyorsanız."

Chip kapıya yaklaştı. Koridorun bir ucunda mavi üniformalı, ufak tefek bir kadın elektrik süpürgesiyle temizlik yapıyordu. "Kuralların olması için makul nedenler var," dedi Chip.

"Yani şimdi sana sarılamayacağım bile."

"Doğru."

"Saçmalık," diyerek ayakkabılarını giydi Melissa ve Chip'in yanına geldi. Yanağına, kulağının yakınına bir öpücük kondurdu. "İşte böyle."

Genç kızın dans adımlarıyla koridorda uzaklaşıp gözden kaybolmasını izledi. Bir yangın merdiveninin kapısının çarpılarak kapatıldığını duydu. Söylediği her sözü aklından geçirdi ve doğru davranışlarından dolayı kendine tam not verdi. Son sokak lambasının da sönmüş olduğu Tilton Ledge'e dönünce, yalnızlığa kapıldı. Melissa'nın öpücüğünü ve canlı sıcak ayaklarının anılarını silmek için New York'ta eski bir okul arkadaşına telefon edip, ertesi gün öğle yemeğinde buluşmak için randevu verdi. Böyle bir gece yaşayabileceğini tahmin ederek, suya batırıp çıkardıktan sonra yine dolaba kaldırdığı *Cent Ans de Cinéma Erotique* kasetini ortaya çıkardı. Hâlâ çalışıyor gibiydi. Görüntü biraz karlıydı ve vamp bir oda hizmetçisiyle bir otel odasında geçen ilk sıcak sahnede karlar adeta tipiye dönüştü ve ekran mavileşti. Videodan kuru, boğuk bir ses yükseldi. *Hava, hava istiyorum* der gibiydi. Bant kasetten çıkmış ve makineye sarılmıştı. Chip kasedi

çıkardı, birkaç avuç dolusu bandı çözdü ve birdenbire bir şey kırıldı ve makineden plastik bir makara fırladı. Tamam, olur böyle şeyler. Ama İskoçya yolculuğu ekonomik açıdan yitirilen bir savaş olduğundan, yeni bir video oynatıcı alması olanaksızdı.

Soğuk, yağmurlu bir Cumartesi günü gittiği New York da ihtiyaç duyduğu tedaviyi sağlayamadı ona. Aşağı Manhattan'ın her kaldırımı, hırsızlıkla savaşmak için her şeye yapıştırılan minik madeni emniyet etiketleriyle dolmuştu ve yere düşenler kaldırımlara dünyanın en güçlü zamkıyla yapışıyorlardı. New York'a her gidişinde yaptığı gibi biraz ithal peynir aldı. (Aynı dükkândan Gruyère ve Fourme d'Ambert peynirleri almak, insanların mutluluğa ulaşmak için tüketme ihtiyacının bir başarısı olarak göründüğünden, biraz içi burkuldu.) Birlikte öğle yemeği yediği eski okul arkadaşı kısa bir süre önce antropoloji dersi vermeyi bırakıp Silicon Alley'de "pazarlama psikoloğu" olarak çalışmaya başlamıştı ve Chip'e de artık gözünü açıp aynısını yapmasını öğütlemişti. Arabasına dönünce plastik ambalajlı peynir paketlerinde de aynı emniyet etiketleri olduğunu ve hatta bir etiket parçasının sol ayakkabısının altına yapıştığını gördü.

Tilton Ledge buzlu ve karanlıktı. Chip'in posta kutusunda bulduğu mektupta Enid kocasının manevi başarısızlıklarından yakınıyordu (*bütün gün, her gün* o koltukta oturuyor) ve zarfın içinde *Philadelphia* dergisinden kesilmiş Denise hakkında bir yazı vardı. Genç aşçıbaşının güzel bir resmi Mare Scuro adlı lokantasını tanıtan yazıyı süslemişti. Üzerindeki kot pantolon ve ince askılı bluzla Denise'in kaslı geniş omuzları ortaya çıkmıştı, ("Çok genç ve çok iyi: Lambert, kendi mutfağında" yazıyordu resmin altında) ve Chip'e göre bu resim dergi satışlarını arttıran, kadını eşya gibi gösterme saçmalığının bir örneğiydi. Birkaç yıl önce Enid'in mektupları, Denise'in bozulan evliliği hakkında *o adam kızma göre çok YAŞLI!* gibi altı çizilmiş satırlarla dolu olur ve aynı zamanda Chip D. Üniversitesi'nde göreve başladığı için ne kadar *mutlu olduğunu* belirtmeyi de unutmadığı paragrafları içerirdi. Gerçi annesinin çocuklarını birbirine düşürmek konusunda çok yetenekli olduğunu bildiğinden, övgülerinin de çift anlamlı olduğunu algılıyordu; ama yine de Denise kadar akıllı ve ilkeli bir kadının bedenini pazarlama amacıyla kullanmasına üzülmüştü. Dergi sayfasını çöpe atıp pazar günkü *Times* gazetesinin Cumartesi ekini açtı ve

-evet kendisiyle çeliştiğinin farkındaydı- gözlerine ziyafet çekmek için iç çamaşırı ya da mayo ilanlarını aradı. Bir tane bile bulamayınca kitap ekini okumaya başladı. On birinci sayfada Vendla O'Fallon'ın *Babasının Kızı* adlı anı romanının "şaşırtıcı" ve "cüretkâr" bulunduğunu açıklayan yazıya rastladı. Vendla O'Fallon sık rastlanan bir isim değildi; ama Chip onun bir kitap yazdığından öylesine habersizdi ki, eleştirinin sonunda "D. Üniversitesi'nde öğretmenlik yapan O'Fallon..." diye başlayan cümleyi okuyana dek bu kitabı Vendla'nın yazdığına inanamadı.

Kitap ekini kapatıp bir şişe şarap açtı.

Teoride, Chip ve Vendla, üniversitede ders verdikleri bölümde anlaşmalarının yenilenmesi için sıradaydılar, ama bölüm zaten doluydu. Vendla'nın işe New York'tan gelip gitmesi (böylelikle okulun öğretmenlerin kentte kalması ricasını göz ardı etmesi), çok önemli toplantılara katılmaması ve kafasına göre ders vermesi Chip için rahatlatıcı bir durumdu. Bilimsel makaleler, öğrenci değerlendirmeleri ve Jim Leviton'ın desteğini alması açısından hâlâ avantajlıydı, ama yine de iki kadeh şarabın bile etkisi olmadığını fark etti.

Dördüncü kadehini doldururken telefon çaldı. Jim Leviton'ın karısı Jackie, "Jim'in iyileşeceğini bilmeni istedim yalnızca," dedi.

"Bir şey mi oldu ki?" diye sordu Chip.

"Şimdi dinleniyor. St. Mary Hastanesi'ndeyiz."

"Ne oldu?"

"Chip, ona tenis oynayabilecek durumda olup olmadığını sordum ve ne oldu biliyor musun? Başını salladı! Seni arayacağımı söyledim ve tenis oynayabileceğini belirtircesine başını salladı. Hareketleri tamamen normal gibi. Tamamen normal. Ve en önemlisi bilinci yerinde. En güzel haber bu Chip. Gözleri parlıyor. Yine eski Jim oldu."

"Jackie, yoksa felç mi geçirdi?"

"Tabii rehabilitasyona ihtiyacı var," dedi Jackie. "Bugün herhalde onun emekliye ayrıldığı tarih olacak ve bence Chip, bu harika bir şey. Bazı değişiklikler yapabiliriz ve üç yıl içinde... Şey, yani onun düzelmesi tabii üç yıl sürmeyecek. Her şey olup bitince, bu koşuda bir adım önde olacağız. Gözleri pırıl pırıl, Chip. Yine eski Jim!"

Chip alnını mutfak penceresine dayadı ve başını çevirip bir gözüyle ıslak, soğuk camdan dışarı baktı. Ne yapacağını biliyordu.

"Yine eski sevimli Jim!" dedi Jackie.

Ertesi Perşembe Chip, Melissa'ya yemek hazırladı ve kırmızı şezlongda onunla sevişti. Bir antikacıya sekiz yüz dolar bırakmanın maddi açıdan intihar etmek olmadığı günlerde bu şezlongu çok sevmişti. Arkalığı erotik bir davet gibiydi: Kalın omuzları arkaya atılmış, omurgası kavisli, göğsü ve göbeği neredeyse kumaş kaplı düğmelerini patlatacak kadar gerilmiş gibiydi. Melissa ile ilk yakınlaşmasına bir saniye ara veren Chip mutfağın lambasını söndürüp banyoya uğradı. Salona döndüğünde genç kız üstünde yalnızca ekose polyester eşofmanının altıyla şezlonga uzanmıştı. Loş ışıkta, tüysüz, iri göğüslü bir erkeği andırıyordu. Eşcinsel teoriyi eşcinsel pratiğe yeğleyen Chip bu eşofmandan nefret etmişti. Pantolonunu çıkardığı zaman bile cinsiyet karışımı yaşanabiliyordu ve sentetik kumaşların neden olduğu beden kokusunu da unutmamak gerekirdi. Ama iç çamaşırlarının altından dişi bir hayvanın sıcaklığı geliyordu. Chip neredeyse dayanamayacak gibiydi. Son iki gece iki saat bile uyumamıştı, kafası şarap, midesi gazla doluydu, ön kapıyı kilitlemediğinden dolayı kaygılıydı. Perdenin aralığından ışığı gören bir komşusu ön kapının açık olduğunu fark edince içeri girebilir ya da camdan bakıp, hazırlanmasına Chip'in de katkıda bulunduğu kuralların I, II ve VI. maddelerine karşı geldiğini görebilirdi. Gerçi Chip için kaygı dolu ve odaklanmak için çaba harcamasını gerektiren bir gece olmuştu ama Melissa'nın onu heyecanlı ve romantik bulduğu belliydi. Saatler boyunca yüzündeki kocaman gülümseme hiç silinmedi.

Tilton Ledge'deki ikinci stresli buluşmadan sonra Şükran Günü tatilini okuldan uzaklaşıp kimsenin kendilerini izleyip yargılamayacağı Cape Cod'da geçirmek Chip'in fikriydi. Karanlıktan yaralanıp D. Üniversitesi'nin pek kullanılmayan doğu kapısından çıkarken Middletown'da durup Wesleyan Üniversitesi'nde okuyan eski bir lise arkadaşından uyuşturucu alma fikri ise Melissa'ya aitti. Okulun hava koşullarından etkilenmeyen Çevrebilim Binası'nın önünde beklerken, ne yaptığını düşünmemeye çalışan Chip parmaklarını Nissan'ın direksiyonuna öylesine sert vuruyordu ki, biraz sonra zonklamaya başladı. Dağ gibi yığılmış okunmamış sınav kâğıtlarını ardında bıraktığı gibi, Jim Leviton'ın ziyaretine bile gitmemişti. Jim'i ziyaret eden meslektaşları, konuşma yeteneğini yitirdiğinden umarsızca çenesini oy-

nattığını ve öfkeli bir adama dönüştüğünü söyledikleri için Chip onu görmekten çekinir olmuştu. Herhangi bir duygusunu harekete geçirecek deneyimlerden uzak kalma isteğine kapılmıştı. Parmakları direksiyona vurmaktan kaskatı kesildiğinde, Melissa Çevrebilim Binası'ndan çıktı. Arabaya odun dumanı, donmuş çiçek tarhı ve bir sonbahar ilişkisinin kokusunu taşıdı. Chip'in avucuna bıraktığı altın rengi hapın üzerinde eski Midland Pacific Demiryolları logosunu andıran bir şekil vardı.

"Yut bunu," dedi kapıyı kapatırken.

"Ne bu? Ecstasy filan mı?"

"Hayır. Meksika A."

Chip kültürel açıdan kaygılandı. Kısa süre öncesine kadar duymadığı hiçbir uyuşturucu yoktu. "Ne yapıyor?"

"Hiçbir şey ve her şey," dedi Melissa bir hap yutarken. "Görürsün."

"Borcum ne kadar?"

"Boş ver."

İlaç bir süre hiçbir etki göstermedi. Ama Cape Cod'dan iki üç saat önce, Norqich'in kenar mahallelerinden geçerken Chip radyonun sesini kıstı. "Derhal durup sevişmeliyiz."

Melissa güldü. "*Böyle* olacağını tahmin etmiştim."

"Kenara çekeyim."

Tekrar güldü. "Hayır, bir oda bulalım."

Eskiden Comfort Konaklama Grubu'na ait iken, isim hakkını kaybederek adı artık sadece Comfort Valley Lodge olan bir motelde durdular. Gece nöbetçisi olan kadın çok şişmandı ve bilgisayarı bozulmuştu. El yazısıyla Chip'in kaydını yaparken sistem arızası yüzünden tıkanmış bir makine gibi zorlukla soluk alıyordu. Chip elini

Melissa'nın göbeğine koydu ve tam külotuna uzanacakken, kamuya açık yerde bir kadını ellemenin uygun olmadığı ve başının derde girebileceği aklına geldi. Yine aynı mantıkla hareket ederek penisini pantolonundan çıkarıp, terleyen, soluyan görevliye göstermek dürtüsünü bastırdı. Ama şişman kadının ilgi duyacağını tahmin ediyordu.

Chip, kapıyı bile kapatmadan, 23 numaralı odanın sigara yanıklarıyla dolu halısının üzerinde Melissa ile sevişti.

"Böylesi çok daha iyi!" dedi Melissa kapıyı bir tekmede kapatırken. "Böylesi çok daha iyi!" diye bağırdı neşeyle bir yandan soyunurken.

Chip hafta sonu boyunca hiç giyinmedi. Pizza servisi geldiğinde daha kurye arkasını dönmeden bedenine sardığı havlu açılıverdi. "Hey hayatım, benim," dedi Melissa cep telefonuna, Chip sırtına yaslanmışken. Telefonu elinden bırakmadan gerekli yerlerde gerekli sesleri çıkararak konuşmayı sürdürdü. "Hı-hı... Hı-hı... Tabii, tabii... Yoo bu çok zor anne... Hayır, haklısın, çok zor... Tabii... Tabii... Hı-hı... Tabii... Gerçekten çok zor." Chip, Pazartesi ve Salı günü, Melissa'nın Vendla O'Fallon'a çok kızdığı için kendi başına hazırlamak istemediği Carol Gillian konusundaki dönem ödevinin büyük bir kısmını yazdırdı. Gillian'ın savlarını neredeyse tümüyle anımsayıp, kuramı açıklıkla kavramaktan duyduğu heyecanla, penisini Melissa'nın saçlarında, bilgisayarında dolaştırmaya başladı ve sonunda banyo kapısına yaslanıp seviştiler.

Dört gece ardı ardına, Melissa akşam yemeği saatinde bavulundan iki altın hap daha çıkardı. Çarşamba günü sinemaya gittiler ve ucuz matine biletleriyle fazladan bir film daha izlediler. Geç saatte yemek yedikten sonra Comfort Valley Lodge'a döndüler ve Melissa annesini arayıp o kadar uzun konuştu ki, Chip hapını yutmadan uykuya daldı.

Şükran Günü sabahı uyuşturulmamışlığın griliğinde uyandı. 2 Numaralı Karayolu'ndaki tatil trafiğinin gürültüsünü izlerken, çözümleyemediği bir farklılık yaşadığını hissetti. Yanında uyuyan kadın onu tedirgin ediyordu. Bir an dönüp yüzünü Melissa'nın saçlarına gömmek istedi, ama artık kendisinden bıkmış olabileceğini düşündü. Sürekli olarak ona saldırmasına aldırış etmediğine inanamıyordu. Kendini Chip'in kullandığı bir et parçası gibi görmemesi inanılmazdı.

Birkaç saniye içinde acil satış dalgasına kapılmış borsacı gibi telaşlı bir utanç ve çekingenliğe kapıldı. Bir dakika daha yatakta kalmaya

dayanamazdı. Şortunu giyip Melissa'nın makyaj çantasını kaptı ve kendini banyoya kilitledi.

Yaptıklarını yapmamış olmayı istemekten kaynaklanan bir sorun yaşıyordu. Ve vücudunun kimyası bu duygudan kurtulabilmesi için ne yapması gerektiğini biliyordu. Bir tane daha hap yutmalıydı.

Makyaj çantasını dikkatle araştırdı. Beşinci gün son hapı canı istemediğinden, şimdi bu bağımlılığın ortaya çıkmasına şaşırmıştı. Melissa'nın rujunu açtı, tamponları pembe plastik ambalajından çıkardı, makyaj temizleme kreminin kutusunu iğneyle karıştırdı, ama hapı bulamadı.

Artık aydınlanmış olan odaya döndü ve Melissa'nın adını fısıldadı. Yanıt alamayınca, diz çöküp bavulunu karıştırmaya başladı. Branda çantasının içindeki çamaşırları, çorapları karıştırırken adeta Melissa'nın iç organlarına dokunuyormuş duygusuna kapıldı. Kendini onun genç ciğerlerini, böbreklerini, pankreasını kurcalayan bir cerrah gibi hissetti. Çoraplarına dokunurken daha küçük yaşlarda giydiği çoraplarını düşündü ve saygın profesörüyle yolculuğa çıkan umutlu, parlak, romantik bir öğrencinin bavulunu hazırlaması gözlerinin önünde canlanınca, utancı biraz daha derinleşti; ona yaptıkları hiç de komik olmayan bir komediye dönüştü.

Artık utancı öylesine alevlenmişti ki, beyninde bir şeyler patlayabilirdi. Yine de, bir gözünü uyuyan Melissa'dan ayırmadan giysilerini ikinci kez elden geçirdi. Ancak bundan sonra, Meksika A haplarının çantanın dışındaki büyük, fermuarlı cepte olabileceği aklına geldi. Gürültü çıkarmamak için fermuarın dişlerini teker teker açarken, kendi dişlerini sıktı. Parmaklarını cebe sokarken bu motelde, 23 numaralı odada, Melissa'ya yaptıklarının anıları, parmaklarının doymak bilmezliği aklından geçti; *keşke ona hiç dokunmasaydı.* Komodinin üzerindeki telefon çalınca Melissa esneyerek uyandı.

Chip elini yasak cepten çıkarıp banyoya koştu ve uzun bir duş aldı, odaya döndüğünde Melissa giyinmiş, çantasını yerleştiriyordu. Sabah ışığında hiç de seksi görünmüyordu. Islıkla neşeli bir melodi çalıyordu.

"Sevgilim, planlar değişti," dedi Melissa. "Gerçekten harika bir insan olan babam bugün Westport'a gelecek. Onunla birlikte olmak istiyorum."

Chip de, genç kız gibi utanca kapılmamak istiyordu; ama bir hap daha yutmak için yalvarmak gerçekten utanç vericiydi. "Ya akşam yemeğimiz ne olacak?"

"Çok üzgünüm. Orada olmam çok önemli."

"Sanki günde birkaç saat onlarla konuşman yeterli değilmiş gibi."

"Chip, çok üzgünüm. Ama şu anda benim en iyi arkadaşlarımdan söz ediyoruz."

Doğrusu Chip, bir patenci için ailesini terk eden, eğlence düşkünü ve fon geliriyle yaşayan Tom Paquette'den hiç hoşlanmamıştı. Son birkaç gün boyunca Clair'in Melissa'yla durmaksızın konuşması Chip'in ona karşı da hoş duygular beslememesine yol açmıştı.

"Harika. Seni Westport'a götürürüm."

Melissa başını oynatınca saçları sırtına yayıldı. "Sevgilim? Lütfen kızma."

"Eğer Cape'e gitmek istemiyorsan, istemiyorsun demektir. Seni Westport'a götürürüm."

"İyi. Giyinecek misin?"

"Yalnızca şunu söyleyeyim Melissa, biliyorsun, ailenle bu kadar yakın olmanın biraz hastalıklı bir yönü var."

Melissa duymamış gibi davrandı. Aynaya yaklaşıp kirpiklerine rimel, dudaklarına rujunu sürdü. Chip belinde havluyla odanın ortasında duruyordu. Kendini kötü ve çirkin hissediyordu. Melissa'nın kendisinden nefret etmekte haklı olduğunu düşünüyordu. Ama yine de aklından geçenleri anlatmaya kararlıydı.

"Dediklerimi anladın mı?"

"Sevgilim. Chip." Melissa rujlu dudaklarını kıstı. "Giyin artık."

"Melissa, çocukların aileleriyle bu kadar iyi anlaşmamaları gerektiğini söylüyorum. Annenle baban senin en iyi dostun olmamalı. Bir asilik unsuru bulunmalı. Ancak böylece kendini bir insan olarak tanımlayabilirsin."

"*Sen* kendini böyle tanımlıyor olabilirsin ama mutlu bir yetişkinlik dönemi için iyi bir reklam yaptığın söylenemez."

Chip sırıtarak dinledi.

"Ben kendimi seviyorum," dedi Melissa. "Ama sen kendinden hoşlanmıyor gibisin."

"Annenle baban da kendilerini çok seviyor gibi görünüyorlar," dedi Chip. "Aile olarak kendinizi seviyorsunuz."

Melissa'yı daha önce hiç bu kadar öfkeli görmemişti. "Ben kendimi seviyorum. Bunda bir yanlışlık mı var?"

Chip yanlışlığın ne olduğunu söyleyemedi. Melissa'nın kendisine hayran ailesinin, özgüveninin, teatral davranışlarının, kapitalizm tutkusunun, kendi yaşıtı yakın dostları olmamasının hata olduğunu açıklayamadı. Tüketim Çözümlemeleri sınıfının son dersinde her konuda yanıldığı, dünyanın hiçbir tersliği olmadığı, bu açıdan mutlu olmanın yanlış olmadığı, sorunun yalnızca kendisine özgü olduğu duygusuna kapılmıştı ve bu duygular olanca gücüyle geri dönünce, yatağın kenarına oturmak zorunda kaldı.

"Hap durumumuz nasıl?"

"Bitti," dedi Melissa.

"Pekâlâ."

"Altı tane almıştım, beşini sen yuttun."

"Ya sen ne alıyordun?"

"Advil alıyordum hayatım." Bu sevgi sözcüğünü söylerken ses tonu ironik olacak kadar duygusallaşmıştı. "Ağrı kesici olarak."

"Bu hapları bulmanı ben istemedim ki."

"Açıkça söylemedin," dedi Melissa.

"Ne demek istiyorsun?"

"Haplar olmasaydı bu kadar eğlenemezdik."

Chip açıklamasını istemedi. Bir bakıma Meksika A haplarını almadan önce berbat bir sevgili olduğunu söylemesinden çekiniyordu. Gerçekten de kaygılı, berbat bir sevgili olduğunu biliyordu, ama Melissa'nın bunu fark etmeyeceğini ummuştu. Yepyeni bir utancın ağırlığını giderecek haplar da olmadığından, başını eğip yüzünü ellerine gömdü. Utanç ve öfke birbirine karışıyordu.

"Beni Westport'a götürecek misin?" diye sordu Melissa.

Chip başını salladı, ama herhalde Melissa fark etmedi ki, telefon rehberini karıştırdığını duydu. New London'a gitmek üzere bir araç istediğini işitti. "Comfort Valley Lodge motelinden arıyorum. Oda numarası yirmi üç."

"Ben götürürüm seni."

Melissa telefonu kapattı. "Yoo, böylesi daha iyi."

"Melissa. Taksiyi iptal et. Hemen götürürüm."

Melissa arka pencerenin perdesini çekip kasırga panjurlarının, dimdik akçaağaçların ve geri dönüşüm fabrikasının arka duvarının oluşturduğu manzarayı ortaya çıkardı. Sekiz, on kar tanesi boynu bükük uçuşuyordu. Gökyüzünün bir noktasında bulutlar aralanmıştı ve bembeyaz güneş parlıyordu. Melissa'nın arkası dönükken Chip aceleyle giyindi. Eğer böylesine garip bir utanca kapılmasaydı, pencereye yaklaşıp ona dokunsaydı, belki de Melissa onu bağışlayabilirdi. Ama ellerinin yırtıcılığını hissetti. Genç kızın irkileceğini tahmin ederken, benliğinin karanlık tarafının kızın Chip'in asla yapamadığı bir şekilde kendini bu kadar sevmesinin bedelini ödetmek için ona tecavüz etmekten tümüyle vazgeçmediğini düşündü. Melissa'nın sesindeki dalgalanmadan, adımlarındaki sıçramalardan, izzetinefsinin berraklığından ne kadar nefret ettiğini ve aynı zamanda bunları ne kadar sevdiğini düşündü. Melissa Chip'in aksine, olduğu gibiydi. Mahvolduğunu biliyordu; kızdan hoşlanmıyordu ama onu korkunç bir biçimde özleyecekti.

Melissa başka bir numara çevirdi. "Hey hayatım," dedi cep telefonuna. "New London'a doğru yola çıkıyorum. İlk trene atlayacağım... Yoo, sizlerle birlikte olmak istiyorum. Kesinlikle... Evet, kesinlikle... Pekâlâ, öptüm. Görüşürüz... Evet."

Dışarıdan bir korna sesi duyuldu.

"Taksi geldi," dedi Melissa annesine. "Tamam, pekâlâ. Öptüm. Hoşça kal."

Ceketini sırtına geçirdi, çantasını aldı ve dans adımlarıyla uzaklaştı. Kapıya ulaşınca gitmekte olduğunu bildirdi. "Daha sonra görüşürüz," dedi Chip'e neredeyse bakarak.

Chip, kız kendine inanılmaz derecede hâkim mi yoksa berbat bir kişiliği mi var, bir türlü karar veremedi. Bir arabanın kapısının kapandığını ve motorun çalıştığını duydu. Ön pencereye yaklaşınca kırmızı-beyaz taksinin arka camından kiraz ağacı rengi saçlarını gördü. Beş yıldan sonra tekrar bir paket sigara almanın zamanı geldiğini düşündü.

Ceketini giyip, yoldaki yayalara aldırış etmeden soğuk asfaltı geçti ve kurşun geçirmez camla kaplı sigara makinesine parayı attı.

Şükran Günü sabahıydı. Kar tanecikleri durmuş, güneş yüzünü göstermişti. Bir martı kanatlarını titretti. Hafif esinti sanki toprağa

değmiyor gibiydi. Chip buz gibi korkuluğun üzerine oturup sigarasını içerken, Amerikan ticaretinin sağlam orta kararlılığından, yol kenarının gösterişe kaçmayan metal ve plastik makinelerinin varlığından belirgin rahatlama duydu. Depo dolunca benzin pompasının durarak çıkardığı tıkırtı, verdiği hizmetin dakikliği, *99 sentlik* fiyatı bildiren bez afişin rüzgârda sallanması, galvaniz boruya çarpan naylon ipliklerin hışırtısı ve bir sürü dokuz rakamını içeren benzin fiyatları. Yan yolda belki de otuz kilometreyle ilerleyen Amerikan üretimi arabalar. Tepede sallanan turuncu ve sarı plastik bayraklar.

"Baban yine bodrum merdiveninden düştü," dedi Enid, yağmur New York'u yıkarken. "Elinde kocaman bir kutu cevizle inerken tırabzana tutunmadığı için düştü. Altı kiloluk bir kutuda kaç tane ceviz olduğunu biliyor musun? Her tarafa dağılıverdiler. Yarım gün boyunca dizlerimin üstünde onları topladım. Hâlâ da orada burada buluyorum. Üstelik bir türlü kurtulamadığımız cırcırböcekleriyle aynı renkteler. Bir ceviz almak için uzanınca, bir böcek suratıma fırlıyor!"

Denise, getirdiği ayçiçeklerinin saplarını kısaltıyordu. "Babam niçin bodruma altı kilo ceviz taşıyordu?"

"Koltuğunda oturarak yapacağı bir işe girişmek istemişti. Cevizlerin kabuklarını ayıklayacaktı," dedi Enid kızının omzunun üstünden bakarak. "Benim yapabileceğim bir şey var mı?"

"Bir vazo bulabilirsin."

Enid'in açtığı ilk dolapta şarap şişesi mantarlarından başka bir şey yoktu. "Eğer birlikte yemek yemeyeceksek, Chip'in bizi niçin davet ettiğini anlamıyorum."

"Anladığım kadarıyla, bu sabah terk edileceğini hesaba katmamıştı," dedi Denise.

Kızının ses tonu Enid'e sürekli olarak aptal olduğunu söylüyormuş gibi geliyordu. Denise'in sıcak ya da verici bir insan olmadığını düşündü. Yine de Denise onun kızıydı ve Enid birkaç hafta önce yaptığı utanç verici bir işi birine itiraf etmek gereksinimi duyuyor ve bu kişinin Denise olacağını umuyordu.

"Gary bizim evi satıp Philadelphia'ya taşınmamızı istiyor," dedi Enid. "Hem kendisi, hem sen orada olduğun hem de Chip New York'ta yaşadığı için, Philadelphia'nın mantıklı bir seçim olacağını

düşünüyor. Gary'ye çocuklarımı çok sevdiğimi ama ancak St. Jude'da rahat ettiğimi söyledim. Denise, ben Ortabatılıyım. Philadelphia'da *kaybolurum*. Gary bizim bir huzurevine taşınmak için başvurmamızı istiyor, ama artık bunun için çok geç olduğunu anlamıyor. Babanın durumunda olanları böyle yerlere kabul etmiyorlar."

"Ama ya eğer babam merdivenlerden yuvarlanmayı sürdürürse?"

"Denise, tırabzana tutunmuyor! Merdivenden inip çıkarken bir şeyler taşımaması gerektiğini kabul etmiyor."

Enid, evyenin altında sanat ya da tıp fotoğrafını andıran pembemsi, tüylü dört resmin arkasındaki vazoya uzandı ve bir Noel armağanı olarak Chip'e verdiği kuşkonmaz tenceresini devirdi. Denise aşağıya doğru bakınca resimleri görmemiş gibi davranamayacağını anladı. "Ne bunlar?" dedi kaşlarını çatarak. "Denise bunlar nedir?"

"Ne demek 'bunlar nedir'?"

"Sanırım Chip'in bazı garip resimleri."

Denise'in yüzündeki "hoşlanma" ifadesi Enid'i çılgına çevirdi. "Yine de ne olduklarını biliyorsun gibi."

"Hayır, bilmiyorum."

"Ne olduklarını bilmiyor musun?"

Enid vazoyu alıp dolabın kapağını kapattı. "Bilmek *istemiyorum*."

"Şey, bu tamamen farklı bir görüş."

Salonda Alfred, Chip'in şezlonguna oturmak için cesaretini topluyordu. On dakika önce hiçbir sorun yaşamadan oturmuştu; ama şimdi yine oturmak yerine düşünmeyi yeğlemişti. Oturma işleminin tam ortasında kontrolü yitirme olgusunun bulunduğunu, körlemesine arkaya düşüş yaşanabildiğini çok yeni fark etmişti. St. Jude'daki şu harika mavi koltuğu, bir beyzbolcu eldiveni gibi üstüne doğru düşen her şeyi hangi açıdan gelirse gelsin kavrıyor, geniş kolları geriye doğru düşerken ona yardımcı oluyordu. Ama Chip'in şezlongu alçak ve kullanışsız antika bir koltuktu. Alfred arkasını dönmüş, bacaklarının izin verdiği ölçüde dizlerini kırmış, elleriyle arkasındaki boşluğu yokluyordu. Kendini arkaya bırakmaya korkuyordu. Ne var ki dizlerini bükerek durmanın tuvaleti anımsatan bir görüntüsü olduğundan, kendini daha fazla aşağılamamak için gözlerini kapatıp bedenini arkaya doğru bıraktı, sertçe poposunun üstüne oturdu, arkaya doğru yuvarlanmayı sürdürdü ve dizleri havada kalakaldı.

"Al, iyi misin?" diye seslendi Enid.

"Bu mobilyaları anlamıyorum," dedi Al doğrulup oturmaya, güçlü görünmeye çabalayarak. "Bu nesne bir kanepe mi?"

Denise salona gelip içinde üç ayçiçeği bulunan vazoyu şezlongun yanındaki titrek bacaklı sehpaya yerleştirdi. "Kanepe gibi. Ayaklarını uzatıp bir Fransız düşünürü gibi davranabilirsin. Schopenhauer'dan söz edebilirsin."

Alfred başını salladı.

Enid mutfak kapısının önünde belirdi. "Dr. Hedgpeth senin yalnızca *düz* ve *yüksek arkalıklı* iskemlelere oturmanı söylemişti."

Alfred bu talimata ilgi göstermeyince, Enid aynı sözleri mutfağa geri gelen Denise'e yineledi. "Yalnızca *düz* ve *yüksek arkalıklı* iskemlelere oturacak. Ama baban söz dinlemiyor. Deri koltuğunda oturmak için ısrar ediyor. Sonra ayağa kalkmasına yardım etmem için beni çağırıyor. Ama eğer sırtım incinirse, biz ne yapacağız? Aşağıdaki televizyonun karşısına şu eski dik arkalıklı iskemlelerden birini koyup *buraya oturmasını* söyledim. Ama baban deri koltuğuna oturuyor ve kalkmak için yastığın üzerinde öne kayıp yere iniyor. Sonra pingpong masasına kadar emekliyor ve masaya tutunup doğruluyor."

"Bayağı çaba göstermesi gerekiyor," dedi Denise buzdolabından bir kucak dolusu yiyecek çıkarırken.

"Denise, *yerde emekliyor*. Doktorun çok önemli olduğunu söylediği biçimdeki bir iskemlede oturmak yerine, *yerlerde sürünüyor*. Aslında bu kadar uzun oturmaması da gerekiyor. Dr. Hedgpeth biraz kalkıp hareket ettiği takdirde durumunun pek de kötü olmadığını söylüyor. Ya kullanırsın ya da yitirirsin, diyor doktor. Dave Schumpert'in sağlık sorunları babanınkinden on kat fazla, on beş yıl önce kalın bağırsağından ameliyat oldu, bir ciğeri alındı ve kalp pili takıyor; ama Mary Beth'le birlikte sürdürdükleri yaşama bak. Fiji Adaları'nda dalış turundan yeni döndüler! Ve Dave *asla sızlanmıyor*, *asla* şikâyet etmiyor. Babanın eski arkadaşı Gene Grillo'yu muhtemelen hatırlamazsın sen, ama adamın Parkinson hastalığı babanınkinden çok daha ileri. Hâlâ Fort Wayne'de yaşıyor ve tekerlekli sandalyeyle dolaşıyor. Durumu berbat, ama yine de her şeye *ilgi* gösteriyor. Yazı yazamıyor, ama bir kaset doldurup bize 'sözlü mektup' gönderdi. Torunlarından ayrıntılı olarak söz ediyor, çünkü onlarla ilgileniyor. Khmer dediği Kamboçya

dilini öğrenmeye başlamış. Hem kaset dinliyor, hem de Fort Wayne'deki bir televizyon kanalından yararlanıyor. Çünkü en küçük oğlu Khmer ya da Kamboçyalı bir kadınla evli ve ailesi hiç İngilizce bilmediğinden, Gene onlarla kendi dillerinde konuşmak istiyor. İnanabiliyor musun? Gene tekerlekli sandalyesinde oturmuş başkaları için ne yapabileceğini düşünüyor! Buna karşılık yürüyebilen, yazı yazabilen, kendi kendine giyinebilen baban, bütün gün koltuğunda oturmaktan başka bir şey yapmıyor."

"Anne, o depresyon geçiriyor," dedi Denise alçak sesle, ekmek dilimlerken.

"Gary ile Caroline de böyle söylüyor. Depresyon geçirdiğini ve ilaç kullanması gerektiğini söylüyorlar. Onun bir işkolik olduğunu ve yapacak işi olmayınca depresyona girdiğini anlatıyorlar."

"Öyleyse ilacını ver ve onu aklından çıkar. İşe yarayan bir teoridir."

"Gary'ye haksızlık etme."

"Gary ile Caroline'e başlatma şimdi."

"Denise, şu bıçağı oraya buraya atışına bakınca, nasıl olup da parmaklarını doğramadığına şaşırıyorum."

Denise, baget ekmeğin ucundan üç küçük parça ayırdı. Birine rüzgârla şişmiş yelkenleri andıran tereyağı yaprakları, ikincisine roka ve parmesan peyniri rendesi doldurdu, sonuncusuna ince kıyılmış zeytin yerleştirip, zeytinyağı ve bolca kırmızı biber ekti.

"Hmmm, bunlar harika görünüyor," diyerek uzandı Enid, ama Denise'in hazırladığı tabağa ulaşamadı.

"Bunlar babam için."

"Bir tanesinin ucundan ver."

"Sana da hazırlayacağım."

"Yoo, ben yalnızca bir tanesinin ucunu istiyorum."

Ama Denise mutfaktan çıkıp tabağı babasına götürdü. Alfred için var olmanın sorunu, bir buğday taneciğinin topraktan yükselişi gibi, dünyanın hücrelerini üst üste ekleyerek, dakikaları üst üste ekleyerek ilerlemesiydi. En taze, en genç zamanında dünyayı yakalasanız bile bir dakika sonra tekrar yakalayabileceğinizin garantisi yoktu. Bir an için kızı Denise'in, oğlu Chip'in salonunda, kendisine bir tabak yiyecek uzattığını kavradı, ama zamandaki bir sonraki an, örneğin karısı

Enid'in bir genelevin salonunda kendisine bir tabak bok uzattığı ihtimalini göz ardı edemediği anlaşılmaz bir varoluşu da tomurcuklandırıyordu. Ve sonra, tekrardan Denise, yiyecekler ve Chip'in salonuna geri döndüğü anda, zaman biraz daha ilerledi, kavrayamadığı dünyanın yeni bir hücre katmanı oluştu. Bu nedenle Alfred, sürekli olarak dünyayı kovalayarak yorulmaktansa, nesnelerin değişmeyen tarihsel kökleri arasında yaşamayı yeğliyordu.

"Sana öğle yemeği hazır olana kadar yiyecek bir şeyler getirdim," dedi Denise.

Alfred, zamanın yüzde doksanında yiyecek gibi görünen, ama arada sırada aynı ölçü ve biçimdeki başka nesnelere dönüşen şeylere minnettarlıkla bakıyordu.

"Bir kadeh şarap ister misin?"

"Gerek yok," dedi Alfred. Minnettarlığı yüreğinden yükselirken, kavuşturduğu elleri ve kolları daha fazla titremeye başladı. Odanın içinde kendisini duygulandırmayacak, güven içinde bakışlarını üzerine dikebileceği bir şey aradı ama burası Chip'in salonu olduğundan ve Denise de burada bulunduğundan, her şey ama her şey hatta bir radyatörün tokmağı bile çocuklarının kendisinden çok uzaklarda ayrı yaşamlar sürdüklerini anımsattığı için elleri daha da fazla titremeye başladı.

Kızının ilgisi hastalığının belirtilerini arttırıyordu ama yine de kendisini bu durumda görmesini hiç istemediği kişi de yine oydu. İşte bu şeytanın mantığı insanı karamsarlığa sürüklüyordu.

"Yemeği hazırlamak için seni birkaç dakika daha yalnız bırakacağım," dedi Denise.

Alfred gözlerini kapatıp ona teşekkür etti. Sanki arabadan inip bakkala koşmak için yağmurun ara vermesini bekler gibi, kızının getirdiklerini yiyebilmek için titremelerin ara vermesini bekliyordu.

Yakalandığı hastalık Alfred'in sahip olma duygusunu incitmişti. Şu titreyen eller ona aitti, ama ona itaat etmek istemiyorlardı. Yaramaz çocuklara benziyorlardı. Bencil bir öfke krizine kapılmış iki yaşındaki mantıksız çocuklar gibiydiler. Verdiği emirler sertleştikçe, elleri daha az itaat ediyor ve daha fazla kontrolden çıkıyordu. Çocukların inatçılığının ve yetişkinler gibi davranmayı reddetmelerinin her zaman etkisi altında kalmıştı. Sorumsuzluk ve disiplinsizlik varlığının

en büyük felaketiydi ve artık bedeninin kendisine itaat etmemesi de şeytanın mantığının başka bir belirtisiydi.

Eğer sağ eliniz size karşı gelirse, kesip atın demişti İsa peygamber.

Titremenin bitmesini beklerken, ellerinin sonuçsuz kürek çekme hareketlerine bakarken, kendini çığlıklar atıp yaramazlık yapan ve sesi çıkmadığı için onları susturamadığı çocuklarla dolu bir anaokulunda görür gibi oluyordu. Elini bir baltayla kesip attığını düşleyince de aklından yaramaz uzvuna ne kadar öfkelendiğini, itaat etmediği için onu ne kadar sevmediğini göstereceğini geçiriyordu. İtaat etmeyen bileğine indireceği ilk darbenin kemiğe ve kaslara vereceği acının yanı sıra, bu el kendisine ait olduğu ve bir zamanlar sevdiği ve yaşamı boyunca hep iyiliğini istediği için ağlamak ihtiyacı da duyacaktı.

Hiç farkına varmadan Chip'i düşünmeye başlamıştı.

Chip'in nereye gittiğini merak ediyordu. İşte yine onu uzaklaştırmıştı.

Denise ile Enid'in mutfaktan gelen sesleri penceredeki sinek telinin ardına sıkışmış biri büyük öteki küçük iki arıyı çağrıştırıyordu. Öne eğilip bir elini ötekiyle destekleyerek tereyağından yelkenlerin durduğu ekmeği aldı, alabora etmeden havaya kaldırdı, ağzını açtı ve yakaladı. Ekmeğin sert kabuğu dişetlerini acıttığından dikkatle çiğnedi. Tatlı tereyağı ağzında eriyor, pişmiş buğdayın dişi yumuşaklığına karışıyordu. Alfred, Hedgpeth'in kitabındaki bazı bölümleri, kaderci ve disiplinli bir yapıya sahip olmasına karşın okuyamamıştı. Yiyecekleri yutma sorunundan, dilin son acılarından, sinyal sisteminin son kez çökmesinden söz eden bölümlerdi bunlar.

İhanetler zaten sinyallerle başlamıştı.

Mesleğinin son on yılını mühendislik bölümünde geçirdiği (bir emir verdiği zaman, "hemen Bay Lambert, efendim," diyerek yerine getirilirdi) Midland Pacific Demiryolları, Kansas'ın batısında, Nebraska'nın merkezinde ve batısında yüzlerce minik kasabaya hizmet götürmüştü. Alfred ve meslektaşlarından çoğunun doğup büyüdüğü kasabalara benzeyen bu küçük yerleşim yerleri, yaşlılık dönemlerine gelince, içlerinden geçen Midpac raylarının kusursuz sağlığıyla karşılaştırılınca daha da hasta gibi görünürdü. Gerçi şirketin en önemli sorumluluğu hissedarlarına karşıydı; ama Kansas ve Missouri'deki büroların (aralarında şirket danışmanı Mark Jamborets'in de bulun-

duğu) görevlileri, yönetim kurulunu, demiryollarının birçok taşra kasabasının tek ulaşım aracı olduğundan, her yöne hizmet götürmesinin halka karşı bir sorumluluk olduğuna ikna etmişti. Alfred, yaş ortalamasının ellinin üstünde olduğu taşra kasabalarının ekonomik geleceği konusunda hiç hayal kurmuyordu, ama trenlere inandığı gibi kamyonlardan nefret ediyordu ve tarifeli seferlerin bir kasabanın insanlık gururuna ne anlam kattığını gayet iyi biliyordu. Bir Şubat sabahı, trenin düdüğü 41° Kuzey 101° Batı noktasında çaldığı zaman kasabanın nasıl canlandığını bilirdi. Kansas City garında atık yağ tanklarınızı temizlemek için daha fazla zamana ihtiyaç duyduğunuzda ya da H Kasabası Yolu yapımına yüzde 40 katılım payı isteyen bir bürokrat karşınıza çıkınca, sizin tarafınızı tutan yerel eyalet yöneticilerini takdir etmeyi de öğrenmişti. Soo Line, Great Norhern ve Rock Island hatlarının işletiminin durdurulmasından yıllar sonra, kuzey ovalarındaki kasabalar ölürken, Midpac ısrarla Alvin, Pisgah Creek, New Chartres ve West Centerville gibi yerleşim yerlerine haftada bir ya da iki sefer düzenlemeyi sürdürmüştü.

Ne var ki, bu program gözü karaların da ilgisini çekmişti. 1980'lerin ilk yıllarında Alfred emekli olmaya hazırlanırken, Midpac, olağanüstü yönetimine ve uzun mesafeli seferlerindeki yüksek kâr oranlarına rağmen, sıradan bir kazancı olan bölgesel bir şirket olarak tanınıyordu. Daha önce de Oak Ridge, Tennessee'den, ailenin et paketleme şirketini dolar imparatorluğuna çevirmeyi başarmış olan Hillard ve Chauncy Wroth adında ikiz kardeşlerin dikkatini çekmiş ancak birleşme önerileri reddedilmişti. Wroth kardeşlerin Orfic Group adıyla bilinen şirketleri arasında bir otel zinciri, Atlanta'da bir banka, bir petrol şirketi ve Arkansas Southern Demiryolları vardı. Wrothların yüzleri çarpıktı, saçları kirliydi ve para kazanmak dışında belirgin bir arzuları ya da ilgi alanları yoktu. Finans basını onlara *Oak Ridge Haydutları* adını takmıştı. Alfred'in de katıldığı bir toplantıda Chauncy Wroth, Midpac'ın icra kurulu başkanına ısrarla, "Baba," demişti: *Sizce dürüst gibi görünmüyor BABA ama... Şey, BABA, niçin siz ve avukatlarınız şimdi gidip biraz sohbet etmiyorsunuz?.. Şu anda Hillard ve ben sizin bir yardım kuruluşu değil bir şirket yönettiğiniz izlenimine kapıldık, BABA...* Böyle sergilenen baba-düşmanlığı demiryollarının bağlı bulunduğu sendikalı iş gücünün hoşuna gitmiş ve aylar süren pazarlıklar sonucunda Wrothlara neredeyse 200

milyon dolar tutan iş tazminatları önerisi getirmeyi oylamıştı ve sonuçta oldukça yüksek bir bedelle şirket satılmıştı. Eski bir Tennessee karayolları gözlemcisi olan Fenton Creel'e Midpac Şirketi'ni Arkansas Southern ile birleştirme görevi verilmişti. Creel, öncelikle Midpac'ın St. Jude'daki ana bürosunu kapatmış, çalışanların üçte birini emekliye ayırmış ya da işten atmış ve geri kalanları Little Rock kentine taşımıştı.

Alfred altmış beşinci yaş gününden iki ay önce emekliye ayrıldı. Bir sabah, yeni mavi koltuğunda oturmuş *Günaydın Amerika* programını izlerken Midpac'ın emekli danışmanı Mark Jamborets arayıp New Chartres, Kansas'daki bir şerifin, Orfic Midland Şirketi'nin bir adamını vurduğu için tutuklandığını söyledi. "Şerifin adı Bryce Halstrom," dedi Jamborets. "Biri telefon edip bazı haydutların Midpac'ın sinyal kablolarını kopartmakta olduğunu bildirmiş. Söylenen yere giden şerif, üç adamın kabloları kopardığını, sinyal kutularını parçaladığını, içinde bakır bulunan her şeyi topladığını görmüş. İki tanesi, Halstrom'a Midpac adına çalıştıklarını anlatana kadar şerifin kurşunu birinin kalçasına saplanmış. Şirket, onları yarım kilosu altmış sent karşılığında bakırları toplamaları için tutmuş."

"Ama orası yeni ve iyi bir sistemdir," dedi Alfred. "New Chartres hattını yaklaşık üç yıl önce yenilemiştik."

"Wroth kardeşler, raylar dışında her şeyi toparlıyorlar," dedi Jamborets. "Glendora ayrımını yok ediyorlar! Sence Atchison, Topeka buna karşı çıkmaz mı?"

"Şeyy," dedi Alfred.

"Baptist ahlakı bozuluyor," dedi Jamborets. "Wrothlar, para kazanmak dışında hiçbir ilkeye sahip olmadıklarını söylememize dayanamıyor. Bana kalırsa anlayamadıkları her şeyden nefret ediyorlar. St. Jude'daki merkezi kapatmadılar mı? Üstelik bizim şirket Arkansas Southern'in iki katı büyüklüğündeydi. Midland Pacific'in yuvası olduğu için St. Jude'u cezalandırıyorlar. Şimdi de Creel, New Chartres gibi kasabaları yalnızca Midpac'ın kasabası olduğu için cezalandırıyorlar. Maddi adaletsizlik tarlalarına tuz ekiyorlar."

"Şeyy," dedi Alfred gözlerini potansiyel bir uyku mekânı olarak gördüğü yeni mavi koltuğuna dikerek. "Artık benim sorunum değil."

Ne var ki Midland Pacific Şirketi'ni güçlü bir sistem haline getirmek için otuz yıl çalışmıştı ve Jamborets onu arayıp Kansaslıların yeni

çılgınlıklarının haberlerini vermeyi sürdürürken, Alfred'in daha fazla uykusu gelmeye başladı. Kısa süre sonra Midpac'ın batı hatlarının tümü hizmet dışı kaldı ve Fenton Creel, sinyal kablolarını indirip kutuları parçalamakla yetindi. Şirketin satılmasından beş yıl sonra raylar hâlâ yerindeydi ve şirket kendi kendini yıkıyormuşcasına, yalnızca sinir sistemini oluşturan bakır teller sökülüp toplanmıştı.

"Şimdi de sağlık sigortamız konusunda kaygılıyım," dedi Enid kızına. "Orfic Midland, tüm eski Midpac çalışanlarını en geç Nisan ayına kadar sigorta şirketlerine devrediyor. Benim ve babanın doktorlarını kapsayan bir sigorta şirketi bulmak zorundayım. Aralarındaki farkların minik harflerle yazılmış olduğu broşür yığınlarının arasında kayboldum ve doğrusunu istersen Denise, bunun altından kalkabileceğimi sanmıyorum."

Yardım istenmesini engellercesine, Denise aceleyle sordu. "Hedgpeth hangi planları kabul ediyor?"

"Baban gibi, verdiği hizmete karşılık ücret aldığı eski hastaları dışında yalnızca Dean Driblett'in şirketiyle çalışıyor," dedi Enid. "Dean'in *harika, koskocaman* yeni evinde verdiği partiden sana söz etmiştim. Dean ile Trish tanıdığım en tatlı genç çiftlerden biri, ama geçen yıl baban çim biçme makinesinin üzerine düşünce onları aradım ve bizim bahçeyi biçmek için ne istediler biliyor musun? Haftada elli beş dolar! Para kazanmaya karşı değilim, Dean'in başarılı olması bence *harika*, Honey'yi Paris'e geziye götürdüğünü anlatmıştım ve bu nedenle ona karşı değilim. Ama haftada elli beş dolar!"

Denise, Chip'in hazırladığı yeşil fasulye salatasının tadına bakıp zeytinyağı şişesine uzandı. "Muayene karşılığı ücret sistemini sürdürmenin bedeli ne?"

"Denise, her ay yüzlerce dolar fazladan para demek bu. İyi dostlarımızın neredeyse tümü bu sistemi kullanıyor, ama biz bunun altından kalkamayız. Baban yatırım konusunda çok tutucu davrandığı ve acil durumlar için bir köşede biraz paramız bulunduğu için şanslı sayılırız. Ayrıca kaygılandığımız çok ama çok önemli başka bir konu daha var," diyerek sesini alçaltti Enid. "Babanın eski patentlerinden birinin parası sonunda ödenecek ve senin fikrine ihtiyacım var."

Mutfaktan çıkıp Alfred'in duymadığından emin olmak için baktı. "Al, n'apıyorsun?" diye seslendi.

Alfred ikinci ekmek ucunu çenesinin altında tutuyordu. Sanki tekrar kaçabilecek minik bir hayvan yakalamış gibi başını yukarı kaldırmadan salladı.

Enid elinde çantasıyla mutfağa döndü. "Biraz para kazanma şansını yakaladı ama ilgi göstermiyor. Geçen ay Gary ona telefon edip hakkını biraz daha salgırcanca aramasını söyledi, ama baban öfkeye kapıldı."

Denise irkildi. "Gary ne yapmanızı istiyordu?"

"Yalnızca biraz daha katı davranmasını istiyordu. Bak, işte mektubu göstereyim sana."

"Anne, bu patentler babama ait. İstediği gibi sonuçlandırmasına izin vermelisin."

Enid, çantasının dibindeki mektubun Axon Şirketinden gelen iadeli taahhütlü mektup olduğunu umuyordu. Tıpkı evde olduğu gibi bazen kayıp eşyalar çantasının içinde beliriveriyordu. Ama şimdi bulduğu zaten kaybolmamış olan ilk mektuptu.

"Şunu oku ve bak bakalım Gary ile aynı fikirde misin?"

Denise salataya serptiği acı pul biber kavanozunu elinden bıraktı. Enid doğru anımsadığından emin olmak için kızının omzunun üzerinden mektubu tekrar okudu.

Sevgili Dr. Lambert:
Axon Şirketi, 24 East Industrial Serpentine, Schwenksville, Pennsylvania adına, tek sahibi olduğunuz, ABD + 4,934,417 numaralı patentin (THERAPEUTIC FERROACETATE-GEL ELECTRO-POLYMERIZATION) tüm haklarını geri dönüşsüz olarak almak için size toplam olarak beş bin dolar (5000$) teklif ediyorum.
Axon yönetimi size daha yüksek bir bedel teklif edemediği için üzgün olduğunu bildirir. Şirketin kendi ürünü şimdilik deneylerin erken aşamalarındadır ve bu yatırımın sonuç vereceğinin hiçbir garantisi yoktur.
Eğer ekli Patent Anlaşması'nda açıklanan koşullar sizce uygunsa, lütfen üç kopyayı da noter huzurunda imzalayıp en geç 30 Eylül tarihine kadar tarafıma gönderin.

Saygılarımla,
Joseph K. Prager
Şirket Ortağı
Bragg Knuter&Speigh

Ağustos ayında bu mektubu alan Enid, bodrumdaki Alfred'i uyandırınca, kocası omzunu silkerek yanıtlamıştı. "Beş bin dolar yaşamımızı değiştirecek değil." Enid, Axon Şirketi'ne yazıp daha fazla para istemeyi önerince Alfred başını sallamıştı. "Bir avukata beş bin dolar ödemek zorunda kalırız. Yine başa dönmüş oluruz." Enid, sormanın bir zararı olmadığını söylemişti ve Alfred de, "Sormayacağım," diye inat etmişti. Enid bir mektup yazıp on bin dolar istemeyi önermiş ve Alfred'in bakışı karşısında susmak zorunda kalmıştı. Sanki sevişmelerini önermişti.

Sonuçlara ilgi duymadığını gösterircesine, Denise buzdolabından şarap şişesini çıkardı. Enid bazen kızının, hoşlandığı her şeye hoşnutsuzluk gösterdiğini düşünürdü. Kalçasıyla çekmeceyi itip kapatırken kot pantolonunun seksi darlığı bu mesajı verir gibiydi. Tirbuşonu mantara kendinden emin bir hareketle yerleştirmesi de aynı mesajı veriyordu. "Biraz şarap ister misin?"

Enid titredi. "Henüz çok erken."

Denise şarabı su gibi içti. "Gary'yi tanıdığım için, adamları oyuna getirmenizi söylediğini tahmin ederim."

"Yoo, şeyy, bak..." Enid iki eliyle şişeye uzandı. "Yalnızca bir damla, bir yudum şarap koy. Aslında hiç bu kadar erken içmem asla; ama bak, Gary geliştirmenin çok erken aşamasında olduklarına göre niçin patentle ilgilendiklerini merak ediyor. Sanırım bir başkasının patentini yok etmek olağan bir davranış. *Çok oldu! Denise, ben bu kadar şarap içmem!* Çünkü altı yıl içinde patentin süresi doluyor. Gary şirketin kısa zamanda çok para kazanacağını düşünüyor."

"Babam anlaşmayı imzaladı mı?"

"Eh, evet. Schumpert'e gidip imzasını Dave'e onaylattı."

"Öyleyse kararına saygı göstermelisin."

"Denise baban inatçı ve mantıksız. Ben..."

"Yani bunun yeterlilikle ilgili bir konu olduğunu mu söylemek istiyorsun?"

"Hayır. Hayır. Bu tamamen karakteriyle ilgili. Yalnızca ben..."

"Eğer anlaşmayı zaten imzaladıysa, Gary başka ne yapabileceğinizi düşünüyor ki?"

"Sanırım hiçbir şey."

"Öyleyse sorun ne?"

"Hiçbir şey. Haklısın," dedi Enid. "Yapabileceğimiz bir şey yok." Ama aslında vardı. Eğer Denise babasını böylesine desteklememiş olsaydı, Enid belki de Alfred'in postaya atması için verdiği onaylanmış anlaşmayı arabanın torpido gözüne sakladığını ve birkaç gün sonra da çamaşırlıktaki dolabın arkasında duran, tadı sevilmediği için bozulmaya terk edilmiş reçel kavanozlarının, vazoların, sepetlerin, atılmayacak kadar iyi, ama kullanılmayacak kadar kötü çiçekçi killerinin arkasına yerleştirdiğini itiraf ederdi. Bu davranışının sonucu olarak Alfred kendisine itaat etmediğini fark etmeden önce Enid'in gelen ikinci mektubu bulup iyi bir yere gizlemesi gerekiyordu. "Haa, aklıma şimdi geldi," dedi kadehini bitirirken. "Senin yardımını isteyeceğim bir konu daha var."

Denise nazik bir sesle, "Evet?" demeden önce bir an durakladı. Duraklaması Enid'in çok uzun zamandır aklından geçirdiği, Denise'i yetiştirirken Alfred'le birlikte bir hata yapmış oldukları konusundaki düşüncesini onaylar gibiydi. En küçük çocuklarına cömertlik ve güler yüzle yardım etme ruhunu vermeyi başaramamışlardı.

"Şey, bildiğin gibi," diye söze başladı Enid. "Son sekiz yıldır Noel için Philadelphia'ya gidiyoruz ve artık Gary'nin oğulları büyüdüğüne göre belki büyükbabalarının evinde bir Noel anısına sahip olmak isterler diye düşündüm..."

"Lanet olsun!" haykırışı geldi salondan.

Enid kadehini bırakıp aceleyle dışarı çıktı. Alfred şezlongun kenarında dizleri yukarı çekik, sırtı kambur bir vaziyette oturmuş üçüncü ekmeğin kaza geçirdiği yeri inceliyordu. Tam ağzına götürürken elinden kaçırdığı ekmek önce dizine çarpmış, dönerek yere düşmüş ve şezlongun altında kalmıştı. Kırmızı pul biberler koltuğun kenarına yapışmıştı. Zeytin parçacıklarının çevresinde yağ izleri belirmeye başlıyordu.

Denise elinde ıslak bir süngerle Enid'in yanından geçip Alfred'e yaklaştı. "Ah baba, bunları tutmak biraz zordur, bunu düşünmeliydim."

"Bir bez ver bana. Ben temizlerim."

"Yoo, tamam," dedi Denise. Babasının bacaklarındaki zeytin döküntülerini avucuna topladı. Alfred'in elleri kızını itmek istercesine başının yakınında havada titriyordu. Ama Denise işini aceleyle bitirdi ve mutfağa dönünce Enid'in bir yudum daha şarap istediğini ve belli

etmeme telaşı içinde kadehi oldukça fazla doldurup bir dikişte bitirdiğini fark etti.

"Her neyse," dedi Enid. "Eğer Chip ile sen de isterseniz Noel'i St. Jude'da birlikte kutlayabiliriz. Ne dersin?"

"Babamla senin istediğiniz her yere gelirim," dedi Denise.

"Hayır bunu *sana* soruyorum. Bunu yapmak istiyor musun? Çocukluğunun geçtiği evde son bir Noel kutlamak hoşuna gider mi? Sana eğlenceli geliyor mu?"

"Şunu söyleyebilirim," dedi Denise. "Caroline'in Philadelphia'dan ayrılacağını hiç sanmam. Geleceğini düşünmek hayal olur. Eğer torunlarını görmek istiyorsan, doğuya gelmek zorundasın."

"Denise, ben *sana* ne istediğini soruyorum. Gary şimdilik bu fikre karşı olmadıklarını söyledi. Gerçekten St. Jude'da bir Noel geçirmek isteyip istemediğini soruyorum *sana*. Çünkü eğer hepimiz St. Jude'da aile olarak hep birlikte son bir Noel kutlamanın önemli olduğuna karar verirsek..."

"Anne, eğer sen bunun altından kalkabilirsen, bana göre hava hoş."

"Yalnızca mutfakta biraz yardımını isterim."

"Sana mutfakta yardım ederim. Ama yalnızca birkaç günlüğüne gelebilirim."

"Bir hafta gelemez misin?"

"Hayır."

"Niçin?"

"Anne!"

"*Kahretsin!*" diye haykırdı Alfred bir kez daha, bir cam eşya, belki de ayçiçeklerinin durduğu vazo yere yuvarlanınca. "*Lanet olsun! Lanet olsun!*"

Enid'in sinirleri öylesine gergindi ki, neredeyse elindeki şarap kadehini düşürüyordu, ama bir yandan da bu ikinci kazaya sevinmişti çünkü en azından Denise'e St. Jude'daki evde her gün yirmi dört saat nasıl yaşadığının küçük bir örneğini göstermiş oluyordu.

Alfred'in yetmiş beşinci yaş günü akşamında Chip, Tilton Ledge'deki evinde tek başına, kırmızı şezlongdan cinsel isteklerine yanıt vermesini bekliyordu.

Ocak ayının ilk günlerinde Carparts Creek çevresindeki ağaçlar eriyen karla ıslanmıştı. Odayı yalnızca Connecticut'un alışveriş merkezlerinin ışıkları ve evdeki elektronik eşyaların dijital ekranları aydınlatıyordu. Melissa Paquette ile en son sekiz hafta önce burada birlikte olmuştu ve şezlongun herhangi bir yerinde onun kokusunun kalıp kalmadığını araştırıyordu. Sonunda bulduğuna karar verdi ve yere uzanıp pantolonunun fermuarını çözdü. Başını yastığa dayarken babasını aramayı bir saat daha geciktirdiğini aklından geçirdi.

Zincirleme iki sigara içip televizyonu açtı ve eski Warner Bros. çizgi filmlerini gösteren bir kanalı seçti. Yaklaşık bir haftadır açmadan yere attığı zarflar ufak bir yığın oluşturmuştu. Üniversitenin yeni müdüründen üç, üzerinde TAHLİYE İHBARI yazan okulun ev yerleştirme bürosundan bir ve öğretmenlerin emeklilik fonundan ürkütücü bir zarf, yığının arasındaydı.

Daha önce zaman geçirmek için bir ay öncenin tarihini taşıyan *New York Times* gazetesinin ön sayfasındaki tüm büyük M harflerini tükenmez kalemle daire içine alırken, depresyon geçiren biri gibi davrandığına karar vermişti. Telefon çalınca depresyondaki birinin zil sesine aldırış etmeden televizyonu izlemeyi sürdüreceğini, bir sigara daha yakacağını ve başka bir çizgi filme bakarken telesekreterin mesajı kayda geçeceğini düşündü.

Ne var ki, çektiği acının gerçekliğine kuşku düşürecek bir biçimde yerinden fırlayarak boşa geçmiş bir güne ihanet etti. Kitaplarda ya da filmlerdeki insanların gerçeklerden uzaklaşma becerisine sahip değildi. Televizyonun sesini kısıp mutfağa doğru giderken, perişan olma işini bile başaramadığını aklından geçirdi.

Fermuarını çekti, lambayı yaktı ve ahizeyi eline aldı. "Alo?"

"Neler oluyor Chip?" dedi Denise damdan düşercesine. "Şimdi babamla konuştum ve senin aramadığını söyledi."

"Denise, Denise. Niçin bağırıyorsun?"

"Bağırıyorum, çünkü sinirim bozuldu, çünkü bugün babamın yetmiş beşinci yaş günü ve sen onu azramadın, bir kart bile göndermedin. Sinirim bozuk, çünkü on iki saattir çalışıyorum ve babamı arayınca senden haber alamadığı için kaygılandığını öğreniyorum. Orada neler oluyor?"

Chip kahkahayla gülerek kendini şaşırttı. "Neler oluyor dersen, işten atıldım."

"Kadro alamadın mı?"

"Hayır kovuldum. Hatta son iki derse girmeme bile izin vermediler. Sınavları başka biri yapmak zorunda kaldı. Ve bir tanık çağırmadan bu karara karşı çıkamıyorum. Ne var ki tanıdığımla konuşmaya kalkışmam da işlediğim suçun başka bir kanıtı oluyor."

"Tanık kim? Neye tanık oldu?"

Chip geri dönüşüm kutusundan bir şişe çıkarıp gerçekten boş olup olmadığını kontrol ederek yerine bıraktı. "Eski bir öğrencim kendisini taciz ettiğimi söylüyor. Onunla ilişki kurduğumu ve bir motel odasında onun dönem ödevini hazırladığımı söylüyor. Yanımda bir avukat olmadıkça bu öğrenciyle konuşmam yasak, ama maaşımı kestikleri için avukat tutamıyorum. Onu görmeye kalkışırsam, takip etmekle suçlanıyorum."

"Kız yalan mı söylüyor?" diye sordu Denise.

"Bu konuyu annemle babamın bilmesine gerek yok."

"Chip, kız yalan mı söylüyor?"

Mutfak tezgâhının üzerinde büyük **M** harflerini daire içine aldığı *New York Times* gazetesi duruyordu ve bunu saatler sonra tekrar görmek bir düşü anımsamak gibiydi. Ne var ki anımsanan bir düş uyanık birini tekrar içine çekecek kadar güçlü değildi. Buna karşılık, kalemle işaretlenmiş harfler Chip'in yine huzursuz ve doyurulmamış bir arzuya kapılmasına neden oldu. Şezlongu koklayıp araştırmasına neden olan bilinçaltındaki özlem yine depreşti. Bu işlemi gerçekleştirmiş ve rahatlayıp unutmak için gerekli adımları *atmış* olduğunu kendi kendine hatırlatmak zorunda kaldı.

Gazeteyi katlayıp, taşmak üzere olan çöp kovasına attı.

"Bu kadınla cinsel ilişki kurmadım," dedi Chip.

"Birçok konuda önyargılıyım, ama bu konu onlardan biri değildir," dedi Denise.

"Onunla yatmadığımı söyledim."

"Altını çizmem gerekir ki," dedi Denise, "bu konuda söyleyeceğin hiçbir şeyi anlayışla karşılamayacağım." Anlamlı bir biçimde gırtlağını temizledi.

Eğer Chip aile bireylerinden birine itiraf etmeyi düşünürse, bu iş için kız kardeşini seçerdi. Üniversiteyi terk edip, kötü bir evlilik geçirmiş olan Denise karanlığı ve hayal kırıklığını tanımıştı. Ama Enid dışında hiç kimse Denise'i başarısız olarak görmemişti. Yarıda bıraktığı üniversite, Chip'in mezun olduğundan çok daha üstündü ve erken yaşta evlenip kısa bir süre önce boşanması da Chip'in sahip olamadığı duygusal olgunluğa erişmesini sağlamıştı. Ayrıca Denise'in haftada seksen saat çalıştığı halde kendisine oranla daha fazla kitap okuduğunu da tahmin ediyordu. Bir ay boyunca Melissa Paquette'in okul yıllığında bulduğu resmiyle bilgisayarda oyunlar oynarken saatler uçup gitmiş ve Chip bir tek kitap bile okumamıştı.

"Bir yanlış anlaşılma oldu," dedi Chip donuk bir sesle. "Ardından da beni kovmak için bu fırsatı bekledikleri ortaya çıktı. Şimdi de gerekli işlemleri yapmama izin vermiyorlar."

"Doğrusunu istersen, kovulmayı kötü bir şey gibi görmek çok zor. Üniversiteler berbattır."

"Dünyada bir tek buraya uyum sağlayabileceğimi düşünmüştüm."

"Uyum sağlayamamanın senin için daha iyi olduğunu söylüyorum. Maddi açıdan yaşamını sürdürmeni sağlasa da..."

"Sağladığını kim söylemiş?"

"Borç ister misin?"

"Denise, senin paran yok ki."

"Param var. Ayrıca arkadaşım Julia ile konuşman gerektiğini düşünüyorum. Film yapımı konusunda çalışıyor. Senin East Village'e uyarlanmış bir *Trolius and Cressida* projen olduğunu ona söyledim. Yazmayı düşündüğün zaman kendisini aramanı istedi."

Sanki Denise yanındaymış ve kendisini görebilirmiş gibi başını salladı Chip. Aylar önce telefonda Shakespeare'in fazla tanınmayan bazı oyunlarını modernize etmeyi konuşmuşlardı ve Denise'in bu konuşmayı ciddiye almasına dayanamazdı; kendisine hâlâ güvendiğine inanamıyordu.

"Babam ne olacak?" diye sordu Denise. "Doğum günü olduğunu unuttun mu?"

"Saatin farkında değilim."

"Yolladığın Noel armağanını açan kişi ben olmasaydım, seni dürtmezdim."

"Noel kötü bir sahneydi biliyorum."

"Hangi paketin kime gittiğini tahmin etmek oldukça zordu."

Dışarıda güneyden gelen bir rüzgâr esmeye başlamış ve arka bahçedeki karların erimesini hızlandırmıştı. Telefon çalınca, Chip'in kapıldığı üzüntünün zorunlu olmadığı duygusu, ortalıktan kayboldu.

"Yani onu arayacak mısın?" diye sordu Denise.

Chip yanıt vermeden ahizeyi yerine bıraktı, zil sesini kapattı ve yüzünü kapının çerçevesine dayadı. Ailesine göndereceği Noel armağanlarını son güne bırakmış ve ucuza aldığı eski kitapları, kütüphanesinde artık işine yaramayanları alüminyum folyoya sarıp kırmızı kurdeleyle bağlarken, örneğin dokuz yaşındaki yeğeni Caleb'in, *Ivanhoe* adlı kitabın Oxford tarafından yorumlanmış baskısına nasıl tepki göstereceğini aklına getirmemeye çalışmıştı. Bir armağan olarak tek niteliği hâlâ orijinal naylon ambalajına sarılı bulunmasıydı. Kitapların köşeleri derhal folyoyu yırtınca, delikleri örtmek için birkaç kat folyo daha yapıştırmış ama başarılı olamadığından yaptığı paketler soğan kabuğuna ya da oyun hamuruna benzemişti. Ulusal Kürtaj Hakları Hareket Grubu'nun yıllık üyelik paketinden çıkan etiketlerle bantlamaya çalıştığı paketler öylesine beceriksiz ve çocukça bir şekilde yapılmıştı ki, onları gözünün önünden kaldırmak için eski bir greyfurt kolisine atıvermiş ve koliyi Gary'nin Philadelphia'daki evine FedEx şirketiyle göndermişti. Büyük bir yükten kurtulduğunu, en azından bir daha bu duruma düşmeyeceğini düşünüyordu. Ama üç gün sonra, Norwalk, Connecticut'daki Dunkin' Donuts dükkânında on iki saat boşuna bekleyip eve dönünce, ailesinden gelen paketlerle karşılaşmıştı. St. Jude'dan iki kutu, Denise'den korunaklı kalın bir zarf ve Gary'den bir koli gelmişti. Paketleri yatağında açmaya karar verince ikinci kata çıkarmanın en iyi yolunun tekmeleyerek basamaklardan yukarı atmak olduğunu düşünmüştü. Ne var ki dörtgen kutular düzgün bir biçimde çıkmak yerine basamakların kenarına takılıp inatla aşağıya yuvarlanıyordu. Gerçi kalın zarf engel oluşturmayacak kadar hafifti, ama tekme atınca uzağa itmesi de çok zordu. Ama Chip çok kötü, sinir bozucu bir Noel geçirmişti. Melissa'nın okuldaki sesli mesaj kutusuna arayıp kendini Dunkin' Donuts'daki telefondan ara-

masını ya da Westport'daki evinden çıkıp oraya kadar gelmesini söyleyen notlar bırakmıştı. Gece yarısına doğru kızın gelmeyeceğini ya da aramayacağını kabul etmek zorunda kalmıştı. Şu anda ne kendi eliyle oluşturduğu paket taşıma oyununun kurallarını yıkabilecek ne de amacına ulaşmadan bu oyundan çekilecek gücü kalmıştı. Koyduğu kurallara göre paketleri ancak tekmeyle yukarı çıkaracaktı. Özellikle zarfı ayağının üstüyle kaldırarak taşıması yasaktı. Sonunda Denise'den gelen zarfa öylesine güçlü bir tekme savurdu ki, ambalaj açıldı ve en üstten bir önceki basamağa yerleşip kaldı. Son basamağı çıkmamak için var gücüyle savaşır gibiydi. Chip paketin üzerinde tepindi ve kurallarını bozup, içinden çıkan kırmızı kâğıtlarla yeşil ipekli kumaşı bir tekmede yatağının yanına kadar gönderdi. Öteki kutuları da havada tekmeleyerek üst kata taşırken Gary'den gelen koli beyaz ambalaj köpükleri saçarak patladı ve içindeki şişe basamaklardan aşağıya yuvarlandı. İçinde değerli bir Kaliforniya şarabı vardı. Chip şişeyi yatağına götürdü ve açmayı başardığı her armağanın ardından büyük bir yudum içme sistemini geliştirdi. Hâlâ şöminesinin üstüne Noel çorapları astığını varsayan annesinden, üstünde *Noel Çorabı Armağanları* yazılı bir kutu gelmişti. Kutudan, hepsi ayrı ayrı paketlenmiş bir kutu boğaz pastili, kararmış pirinç bir çerçeve içinde Chip'in ikinci sınıftan kalma bir fotoğrafı, Enid ile Alfred'in on bir yıl önce Çin'e giderken Hong Kong'da kaldıkları otelden aldıkları minik şampuan, saç kremi ve el kremi şişeleri, ağaca asılmak için tepelerinden gümüş kurdele geçirilmiş ahşap oyma, gülümseyen iki minik orman perisi çıktı. Süslendiği varsayılan ağacın altına yerleştirmek için Enid, Noel Baba resimli kırmızı kâğıda sarılmış daha büyük armağanlar da göndermişti: Kuşkonmaz tenceresi, üç çift beyaz külot, büyük boy baston biçimi bir şeker, iki tane çiçekli yastık. Gary ile karısı pahalı şarabın yanı sıra, sanki Chip'in böyle bir sorunu varmış gibi, şişede kalan şarabın bozulmasını önlemek için havasını alan bir pompa-kapak da göndermişlerdi. Üzerinde bir dolara indirildiğini gösteren yazıyı sildikten sonra yolladığı *André Gide'in Seçilmiş Mektupları* kitabına karşılık Denise ona harika bir yeşil ipek gömlek armağan etmişti. Babası ise zarfın içindeki yüz dolarlık çekin yanına el yazısıyla iliştirdiği notta kendisine istediğini almasını bildirmişti.

Giydiği gömleğin, derhal nakde çevirdiği çekin ve o gece yatağında bitirdiği şarabın dışında kalan armağanlar hâlâ yatak odasında durmadağınık duruyordu. Denise'in zarfından çıkan koruyucu kâğıtlar mutfağa kadar inmiş ve yere sıçramış bulaşık suyuna karışıp sürekli olarak Chip'in oraya buraya taşıdığı bir çamur oluşturmuştu. Beyaz köpük parçacıkları ise her yere gizlenmiş gibiydi.

Ortabatı'da saat neredeyse on buçuğa geliyordu.

Alo baba, yetmiş beşinci yaş günün kutlu olsun. Burada işler yolunda. St. Jude'da neler olup bitiyor?

Chip kendine enerji verecek bir dürtü olmadıkça bu konuşmayı yapamayacağını hissediyordu. Ama televizyon ona öylesine eleştirel ve politik üzüntü vermişti ki, artık sigara içmeden çizgi film bile izleyemiyordu ve şimdi göğsünde akciğer büyüklüğünde bir ağrı vardı. Evde de keyif verici hiçbir şey, hatta yemeklik likör ya da öksürük şurubu bile yoktu. Şezlongtan kendine zevk çıkarmaya uğraştıktan sonra, beden salgıları savaş yorgunu askerler gibi beyninin dört bir köşesine çekilmişlerdi. Son beş haftadır salgı bezlerini öylesine yormuştu ki, ancak belki Melissa'nın kendisi karşısına çıkarsa tekrar harekete geçebilirlerdi. Moralini yükseltecek bir dürtüye ihtiyacı vardı, ama bir aylık *Times* gazetesinden başka bir şey bulamıyordu ve bir gün için yeterince büyük M harfini daire içine aldığını, daha fazlasını yapamayacağını düşünüyordu.

Yemek masasına gidip şarap şişelerinin tümüyle boş olduğunu bir kez daha onayladı. Kredi kartının son 220 dolarıyla oldukça lezzetli Fronsac şarabından sekiz şişe almış ve Cumartesi akşamı öğretim üyeleri arasında kendisine destek verenleri yemeğe davet etmişti. Birkaç yıl önce D. Üniversitesi'nin tiyatro bölümü, Cali Lopez adında çok sevilen genç bir profesör kadını iddia ettiği halde sahip olmadığı bir diploma yüzünden işten kovunca öfkeye kapılan öğrenciler ve genç öğretim görevlileri bir boykot düzenlemiş, geceleri mumlarla nöbet tutmuş ve sonunda Lopez yeniden işe alındığı gibi, yardımcı doçentlikten profesörlüğe yükseltilmişti. Gerçi Chip, Lopez gibi lezbiyen ya da Filipinli değildi; ama Feminizm Kuramı dersi veriyordu. Tüm eşcinsellerin oylarını toplamıştı, genelde Batılı olmayan yazarların yapıtlarını işliyordu ve Comfort Valley Lodge motelinin 23 numaralı odasında tek yaptığı şey, okulun ona öğretmesi için maaş verdiği bazı

kuramları uygulamaya sokmaktı. Ne var ki bu sözler kolayca etki altında kalacak gençlere ders vermediği zaman pek zayıf kalıyordu. Cumartesi akşamı, yemek davetini kabul eden sekiz meslektaşından ancak dördü gelmişti. Sohbet konusunu kendi kötü durumuna getirmek için gösterdiği tüm çabalarına rağmen, arkadaşları sekizinci şarap şişesini bitirdikten sonra "Non, Je Ne Regrette Rien" şarkısıyla ona serenad yapmaktan başka bir tavır sergilememişlerdi.

Aradan geçen günlerde yemek masasını temizleme gücünü kendinde bulamamıştı. Kararmış kırmızı kıvırcık salatalar, yenmemiş bir kuzu pirzolanın yağı, küller ve şişe mantarları karşısında duruyordu. Evin düzensizliği beynindeki düzensizliği ve utancı yansıtıyordu. Şimdi üniversitenin rektörlüğünü Jim Leviton'ın yerine Cali Lopez üstlenmişti.

Bana eski öğrenciniz Melissa Paquette ile ilişkinizi anlat lütfen.

Eski öğrencim mi?

Evet, eski öğrencin.

Onunla dostluğum var. Birlikte akşam yemeği yedik. Şükran Günü tatilinden önce kısa bir süreyi onunla geçirdim. Parlak bir öğrencidir.

Vendla O'Fallon'ın dersi için geçen hafta hazırlaması gereken dönem ödevinde ona yardım ettin mi?

Bu ödevden genel anlamda konuştuk. Bazı noktalarda aklı karışmıştı, bunu gidermesine yardımcı oldum.

Onunla cinsel ilişki kurdun mu?

Hayır.

Chip, bana kalırsa senin daha kapsamlı ifadeni alıncaya dek maaşını ödeyeceğiz, ama derslerden uzaklaştıracağız. Bunu yapmak zorundayız. Önümüzdeki hafta tekrar görüşeceğiz ve bu arada sanırım bir avukat bulursan ve bağlı olduğun sendika yetkilileriyle görüşsen iyi olur. Ayrıca Melissa Paquette ile kesinlikle görüşmemeni istiyorum.

O neler anlattı? Ödevi benim hazırladığımı mı?

Melissa kendi hazırlamadığı bir ödevi öğretmenine vererek onur kodunu ihlal etti. Bir dönem okuldan uzaklaştırılma cezası alabilir, ama bazı hafifletici unsurlar olduğunu düşünüyoruz. Örneğin, senin onunla kurduğun son derece uygunsuz cinsel ilişki gibi.

O, böyle mi söylüyor?

Kişisel olarak sana istifa etmeni tavsiye ederim Chip.

O, böyle mi söylüyor?

Başka seçeneğin yok.

Eriyen karların suyu bahçeye daha şiddetli yağıyordu. Chip ocakta bir sigara yaktı, bir nefes çekti ve avucuna bastırdı. Sıkılı dişlerinin arasından inledi ve derin dondurucuyu açıp avucunu tabanına dayarken yanık et kokusunu aldı. Sonra avucuna bir buz alıp telefonu çevirdi.

St. Jude'da telefon çalınca, çöp kovasına attığı *Times* gazetesine ayağıyla basıp, göremeyeceği kadar derine itti.

"Oh, Chip," diye bağırdı Enid. "Baban yatmaya gitti bile!"

"Uyandırma," dedi Chip. "Yalnızca ona..."

Ama Enid telefonu bırakıp *Al! Al!* diye seslenmeye başladı. Yatak odalarına çıkan merdivenlere doğru uzaklaşırken, sesi de azalıyordu. *Chip arıyor!* diye bağırdığı duyuldu. Üst kattaki telefon açılırken Enid'in kocasına verdiği talimatı işitti Chip. "Yalnızca merhaba deyip kapatma. Onunla konuş biraz."

Ahize el değiştirdi.

"Evet," dedi Alfred.

"Hey baba, doğum günün kutlu olsun."

"Evet," dedi Alfred yine aynı donuk sesle.

"Bu kadar geç aradığım için üzgünüm."

"Uyumuyordum."

"Seni uyandıracağımdan korkmuştum."

"Evet."

"Neyse, yetmiş beşinci yaş günün kutlu olsun."

"Evet."

Chip, annesinin ağrıyan kalçasına karşın aceleyle mutfağa koştuğunu ve kendisini babasının elinden kurtaracağını umuyordu. "Sanırım sen yorgunsun ve geç oldu," dedi Chip. "Konuşmak zorunda değiliz."

"Aradığın için teşekkürler," dedi Alfred.

Enid telefona ulaşmıştı. "Şimdi bulaşıkları bitireceğim. Burada bu gece bir parti verdik! Chip'e partiyi anlatsana Al! Ben telefonu kapatıyorum."

Enid hattan çekildi. "Demek parti verdiniz," dedi Chip.

"Evet. Rootlar yemek yiyip briç oynamak için geldiler."

"Pasta da var mıydı?"

"Annen bir pasta yaptı."

Sigara Chip'in bedeninde acı veren kötülüklerin girip, yaşamsal unsurların kaçtığı bir delik açmıştı. Eriyen buz parmaklarının arasından sızıyordu. "Briç nasıl gitti?"

"Her zamanki gibi kötü kâğıtlar bana geldi."

"Yaş gününde sana haksızlık olmuş."

"Sanırım, önümüzdeki döneme hazırlanıyorsun," dedi Alfred.

"Doğru. Doğru. Aslında hazırlanmıyorum. Bu dönem ders vermemeyi düşünüyorum."

"Duyamadım."

Chip sesini yükseltti. "Bu dönem ders vermemeyi düşünüyorum dedim. Bu dönem izin alıp yazacağım."

"Hatırladığım kadarıyla yakında kadro için sözleşme imzalayacaksın."

"Doğru. Nisan'da."

"Bence kadroya alınmayı uman birinin ders vermeyi sürdürmesi gerekir."

"Doğru."

"Eğer senin çok çalıştığını görürlerse, seni kadroya almamak için nedenleri olmaz."

"Doğru. Doğru," diyerek başını salladı Chip. "Ama aynı zamanda kadroya alınmayacakmış gibi de kendimi hazırlamalıyım. Üstelik ben, şey, Hollywoodlu bir yapımcıdan çok cazip bir öneri aldım. Denise'in okul arkadaşı bir film yapımcısından. Oldukça kazançlı bir iş."

"Çalışkan bir elemanı kovmak neredeyse olanaksızdır," dedi Alfred.

"Ama bu işler çok politik olabiliyor. Başka seçenekler de bulmalıyım."

"Nasıl istersen," dedi Alfred. "Ne var ki ben, bir plan yapıp ona sadık kalmanın en iyisi olduğunu biliyorum. Eğer bunda başarılı olamazsan, her zaman başka bir iş yapabilirsin. Ama bu noktaya gelmek için yıllarca çok çalıştın. Bir dönem daha çalışmak sana zor gelmemeli."

"Doğru."

"Sözleşme yapılınca, rahatlayabilirsin. O zaman güvenli olursun."

"Doğru."

"Neyse, aradığın için teşekkürler."

"Tamam. Doğum günün kutlu olsun, baba."

Telefonu kapattı, mutfaktan çıktı ve bir Fronsac şişesini boynundan yakalayıp hızla yemek masasına çarptı. İkinci şişeyi de kırdı. Geri kalan altı şişeyi de ikişer ikişer kırdı.

Öfkesi, bundan sonraki zor haftaları atlatmasına yardımcı oldu. Denise'den on bin dolar borç alıp, kontratını haksız yere, tek taraflı feshettikleri için D. Üniversitesi'ni dava etmek amacıyla bir avukat tuttu. Bu parayı sokağa atmak demekti, ama kendini iyi hissetti. New York'a gidip, Dokuzuncu Sokak'ta kiralık bir eve dört bin dolar depozito yatırdı. Deri giysiler alıp kulağını deldirdi. Denise'den biraz daha borç aldı ve *Warren Street Journal* gazetesinin editörlüğünü yapan eski bir okul arkadaşıyla temas kurdu. İntikam almak için, Melissa Paquette'in narsisizmi ve ihanetiyle meslektaşlarının ikiyüzlülüğünü ortaya çıkaracak bir senaryo yazmaya karar verdi. Kendisine acı verenlerin filmi izleyip, kendilerini tanıyıp üzülmelerini istiyordu. Julia Vrais ile flört etti, onu yemeğe davet etti ve kısa sürede genç kadınla birlikte olmak için haftada, iki, üç yüz dolar harcamaya başladı. Denise'den biraz daha borç aldı. Sigaralarını alt dudağına yapıştırıp senaryo taslağı üzerinde çalışmaya başladı. Taksilerin arka koltuğunda Julia yüzünü onun göğsüne yaslayıp boynuna sarıldı. Chip garsonlara, taksi sürücülerine yüzde otuz, kırk bahşiş veriyordu. Shakespeare ve Byron'dan komik alıntılar yapmaya başladı. Denise'den tekrar para isterken, kız kardeşinin haklı olduğunu, işten kovulmanın başına gelen en iyi şey olduğunu düşündü.

Eden Procuro'nun profesyonel coşkusunu içtenlik olarak algılayacak kadar saf değildi elbette. Ama Eden'la karşılaştıkça, senaryosunun dikkatle okunacağına güven duymaya başladı. Bir bakıma Eden, Julia'ya anne gibi davranıyordu. Ondan yalnızca beş yaş büyüktü, ama özel asistanını geliştirmek için elinden geleni yapmıştı. Chip sürekli olarak Eden'ın Julia'nın sevdiği erkek rolünde başka birini görmek istediği duygusuna kapılıyordu. Üstelik Eden ondan Julia'nın "sevgilisi" değil "kavalyesi" olarak söz ediyordu. Julia'nın 'keşfedilmemiş potansiyeli' ve 'özgüven eksikliği' konuları açılınca, Chip ondan bu alanlarda gelişme göstermesinin ve kendine başka bir eş bulmasının beklendiği kuşkusuna kapılıyordu. Buna karşılık Julia, Eden'ın Chip'i 'çok akıllı' ve 'cana yakın' bulduğunu iddia etmek-

teydi. Bu arada Eden'ın, Bragg Knuter&Speigh firmasında şirket evliliği uzmanı olarak çalışan kocası Doug O'Brien'ın Chip'in tarafında olduğu belliydi. Chip'e taslak okuma işini o bulmuştu ve en yüksek saat ücretinin ödenmesini de sağlamıştı. Chip ne zaman ona teşekkür etmeye kalkışsa, "Diploması olan sensin," diyordu Doug. "Senin şu kitap insanları korkutuyor." Kısa sürede Chip, Tribeca'daki evlerinde akşam yemeği ve Quogue'daki hafta sonu evlerinde parti konuğu olmaya başladı. Onların içkisini içip, özel firmalara hazırlattıkları yemeklerini yerken, üniversite sözleşmesinden çok daha tatlı bir başarıyı tatmaya başlamıştı. Gerçekten yaşadığını hissediyordu.

Sonra bir gece, Julia kızmayacağına söz verdiği takdirde daha önce açıklamadığı bir konuyu anlatmak istediğini söyledi. Genç kadının bir kocası vardı. Küçük bir Baltık ülkesi olan Litvanya'nın başbakan yardımcısı Gitanas Misevicius ile evliydi. Julia onunla birkaç yıl önce evlenmişti ve şimdi Chip'in çok fazla öfkelenmeyeceğini umuyordu.

Julia'ya göre, erkeklerle yaşadığı sorunların nedeni onlardan uzak büyümesiydi. Babası manik-depresif bir tekne satıcısıydı ve bir kez onunla karşılaştığını anımsıyor ve hiç tanışmamış olmayı yeğliyordu. Bir kozmetik firması yöneticisi olan annesi, Julia'yı anneannesinin yanına göndermiş ve o da torununu bir Katolik kız okuluna yazdırmıştı. Julia erkeklerle ilk önemli deneyimlerini kolejde yaşamıştı. Sonra New York'a taşınmış ve Manhattan bölgesinde önüne çıkan tüm yalancı, sadist eğilimli, uçarı, yakışıklı erkekle yatmaya başlamıştı. Yirmi sekiz yaşına bastığında, güzelliği, evi ve (genellikle telefonu yanıtlamak olan) düzenli işi dışında kendini iyi hissedeceği bir yönü yoktu. Bir kulüpte tanıştığı Gitanas onu ciddiye almış, pek de küçük sayılmayacak bir tek taş pırlanta yüzük armağan etmiş ve onu sever gibi görünmüştü (ne de olsa bu adam Birleşmiş Milletler'de ülkesinin dürüst bir büyükelçisiydi ve Julia meclis toplantısında Baltık gürültücülüğüyle yaptığı konuşmayı dinlemişti). Julia olabildiğince insancıl davranıp, Gitanas'ı hayal kırıklığına uğratmamak için çabalamıştı, ama şimdi düşününce hayal kırıklığına uğramasının daha iyi olacağını biliyordu. Adam biraz yaşlıydı ve yatakta fena sayılmazdı (ama tabii Chip kadar iyi olmadığını da Julia derhal eklemişti) ve evlilik konusunu ciddiye alıyordu. 'Bayan Misevicius' adı kulağına bu kadar aptalca gelmeseydi Julia bunu da kullanabilirdi. Evlendikten sonra

büyükelçinin Doğu Nehri kıyısındaki mermer zeminli, siyah lake ve füme cam eşyalı evinin tahmin ettiği kadar eğlenceli bir yer olmadığını anlamıştı. Her şey inanılmaz derecede iç karartıcıydı. Gitanas'ı, evi satıp (Paraguay Temsilciler Kurulu Başkanı evi seve seve satın almıştı) Hudson Sokağı'nda güzel kulüplere yakın daha küçük bir ev almaya ikna etmişti. İşler yolunda gidiyor gibiydi. Ne var ki aralarında bir yanlış anlama olmuştu çünkü Gitanas'ın partisi (VIPPPAKJ-RIINPB17: Kazimieras Jaramaitis'in Rövanşist İlkelerine ve On Yedi Nisan "Bağımsız" Referandumuna Hiç Şaşmadan Sadık olan Esaslı bir Parti) Eylül ayındaki seçimi kaybedince parlamentodaki muhalefet görevine katılması için onu başkent Vilnius'a davet etmişti. Gitanas da karısının kendisiyle birlikte gideceğini varsaymıştı. Gerçi Julia bir kadının yerinin kocasının yanı olduğunu anlıyordu; ama Gitanas ülkesinin Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonraki durumunu anlatırken, kronik kömür ve elektrik yetersizliğinden, insanı donduran yağmurlardan, yoldan geçerken ateş edenlerden, beslenmek için at etinin bolca kullanıldığından söz etmişti. Ve Julia şimdiye dek bir insana yaptığı en büyük kötülüğü Gitanas'a yapmıştı. Onunla Vilnius'a gitmeyi kabul etmiş gibi görünmüş, birlikte uçağa binip birinci sınıftaki koltuğuna oturmuş ve uçak havalanmadan gizlice kaçmıştı. Evin telefon numarasını değiştirip, Eden'a da aradığı zaman Gitanas'a kendisinin ortadan kaybolduğunu söylemesini tembih etmişti. Altı ay sonra New York'a dönen Gitanas, Julia'nın suçluluk duygusuna kapılmasına neden olmuştu. Evet, kendini rezil ettiğinin farkındaydı. Ama Gitanas ona hakaret etmiş ve şiddetle tokatlamıştı. Sonunda birlikte olamayacaklarına karar vermişlerdi; ama Julia Hudson Sokağı'ndaki evde yaşayacak ve Litvanya'nın durumu kötüye gittiğinden, bir gün Gitanas, ABD'den sığınma hakkı isteyebileceği için boşanmayacaklardı.

Gitanas ile öyküsü işte böyleydi ve Chip'in kendisine kızmayacağını umuyordu.

Chip de kızmamıştı. Aslında başlangıçta Julia'nın evli olması hoşuna bile gitmişti. Julia'nın yüzükleri onu büyülemiş gibiydi ve yatakta takmasını istiyordu. *Warren Street Journal* gazetesindeki bürosunda sanki benliğinin derinliğinde hâlâ iyi bir Ortabatılı çocuk olma duygusunu taşıdığını, günah konusuyla yeterince ilgilenemediğini hisset-

tiği zamanlar 'boynuz taktığı' Avrupalı devlet adamını aklına getirmekten keyif alıyordu. Doktora tezinde ("Kuşkulu Görünüm: Tudor Draması'nda Penis Kaygıları") boynuzlulardan fazlaca söz etmişti ve çağdaş bilimden hoşnutsuz gibi görünmek maskesi altında, evliliği bir mal sahibi olma hakkı ve ihaneti de hırsızlık olarak yansıtmaktan heyecan duymuştu.

Çok geçmeden, bir diplomatın karısıyla yatmanın keyfi, yerini Chip'in kendini Julia'nın kocası, efendisi gibi gördüğü burjuva fantezilerine bırakmıştı. Julia'nın adını artık suçluluk ve pişmanlık duyarak söylediği Gitanas Misevicius'u kıskanıyordu. Yılbaşında genç kadına boşanmayı düşünüp düşünmediğini açıkça sordu. Julia evini sevdiğini ("kirada oturmaktan iyidir") ve şu anda yeni bir ev aramak istemediğini söyledi.

Yılbaşından sonra Chip, büyük bir hızla yirmi sayfada tamamladığı ve "Mor Akademi" adını verdiği senaryo taslağına döndü ve birçok sorunu olduğunu gördü. Daha doğrusu senaryo, tutarsız, değersiz bir yazıya benziyordu. Taslağı tamamlamasını kutladığı bir ay boyunca, senaryonun suikast, araba kazası, kötü ruhlu lezbiyenler gibi bazı unsurlarını çıkardığı takdirde bile geriye iyi bir öykü kalacağına inanmıştı. Ne var ki çok kullanılmış bu unsurlar olmayınca, geriye anlatacak bir öykü kalmıyordu.

Sanatsal ve entelektüel amaçlarını kurtarabilmek için upuzun kuramsal bir açılış monoloğu ekledi. Ama bu monoloğu öylesine okunmaz bir biçimdeydi ki, bilgisayarını her açışında üzerinde biraz daha oynaması gerekiyordu. Bir süre sonra, yalnızca monoloğu törpülemekle uğraştığını fark etti. Konuyla bağlantılı çok önemli noktaları kaybetmemek için daha fazla kısaltmaktan çekindi ve yedinci sayfanın başı yerine altıncı sayfanın sonunda bitmesi için uzun sözcükleri kısalarıyla değiştirmeye başladı. Prada marka ceketli yıldızların ve yapımcıların, şişirilmiş akademik kuramları ancak altı sayfa (yedi değil!) okuyacaklarına inanıyordu.

Çocukluğunda, bir gün Ortabatı'da tam güneş tutulması yaşanmıştı ve St. Jude'daki nehrin öte yanındaki berbat kasabaların birinde yaşayan küçük bir kız, tüm uyarılara karşın retinaları yanıncaya kadar gözlerini dikip güneşe bakmıştı.

"Hiç canım acımadı," demişti gözleri kör olan kız *St. Jude Chronicle* gazetesine. "Hiçbir şey hissetmedim."

Senaryo açısından ölü olan monoloğun cesedini düzeltmekle geçirdiği her gün, evinin kirası, yedikleri, eğlenceleri kız kardeşinin parasıyla ödeniyordu, elindeki para bitmediği sürece, acısı pek derin değildi. Günler birbirini izliyordu. Genellikle öğleden önce yatağından kalkmıyordu. Yemeklerden ve şaraplardan keyif alıyor, işe yaramaz bir nesne olmadığına kendini ikna edecek kadar iyi giyiniyor, beş gecenin dördünü en kötü kaygılarını ve korkularını bastırıp Julia ile olmaktan zevk alarak geçiriyordu. Denise'e olan borcu taslak düzeltmekle karşılaştırınca çok büyük, ama Hollywood standartlarına göre çok düşük olduğundan, Bragg Knuter&Speigh firmasında gitgide daha az çalışmaya başlamıştı. Tek şikâyeti sağlığıydı. Bir yaz günü, Birinci Perde'yi yeniden okurken yazının kötülüğü öylesine başına vurdu ki, Broadway'den aşağıya yürüyüp Battery Park City'de bir banka oturup Hudson Nehri'nden gelen esintinin serinletmesini hissetmek, havadaki helikopterlerin bitmeyen gürültüsünü dinlemek, Tribeca semtinin milyoner veletlerinin uzaktan gelen bağırışlarına kulak vermek ve suçluluk duygusuna kapılmak için aceleyle kendini dışarı attı. Böylesine canlı ve sağlıklı olup *hiçbir* işe yaramamak: Geceleyin çektiği derin uykudan yararlanmamak, işini bitirebilmek için gribe yakalanmaktan kurtulmak, ama yine de tatil havasına girememek, yabancılarla flört edememek ve ardı ardına margaritaları yuvarlayamamak. Başarısız olduğu bu dönemde hastalanıp ölmenin, sağlığını ve canlılığını ise, nasıl olacağını tahayyül edemese de, ilerde başarılı olabileceği bir zaman dilimine saklamanın daha iyi olacağını düşünüyordu. Nehrin kıyısında güneşte otururken, Denise'in parasını, Julia'nın iyi niyetini, kendi eğitimini ve yeteneklerini, Amerikan tarihinin en uzun süreli ekonomik patlamasında sunulan fırsatları boşa harcıyor gibiydi. En fazla acı vereni ise sağlığının boşa harcanmasıydı.

Temmuz ayında bir Cuma günü parası suyunu çekti. Hafta sonunu Julia ile birlikte geçirmek bir sinemanın büfesinde on beş dolara patlayacağından, kitap raflarından iki ağır çanta dolduran Marksist yazarları toplayıp Strand'a götürdü. Kitapların orijinal kapakları bozulmamıştı ve toplam olarak 3900 dolar ediyordu. Strand'daki bir alıcı, gözucuyla bakıp kararını bildirdi: "Altmış beş."

Chip kahkahalarla gülerken tartışmamak için kendini zor tuttu. Bırakın not düşmeyi, okumayı bile başaramadığı Jürgen Habermas'ın *Eylem Rasyonelliği ve Toplumsal Rasyonelleşme* adlı yapıtının İngiltere baskısına 95 sterlin ödemişti. Örnek olarak bunu belirtmekten kendini alamadı.

"İsterseniz başka birine gösterin," dedi alıcı elini yazarkasadan çekmeden.

"Yoo haklısınız," dedi Chip. "Altmış beş yeterlidir."

Kitaplarının kendisine yüzlerce dolar kazandıracağına inanmış olması doğrusu çok üzücüydü. Kendisine sitem eder gibi bakan kitaplara sırtını dönerken, kitapçıda gördüğü zaman, her birinin kapitalist toplumun radikal eleştirisi sözünü vererek nasıl cazip geldiğini ve onları eve götürmekten nasıl mutlu olduğunu anımsıyordu. Ama Jürgen Habermas, Julia'nın uzun bacaklarına, Theodor Adorno, Julia'nın baştan çıkarıcı uysallığına, Fredric Jameson, Julia'nın hünerli diline sahip değildi. Ekim ayının başında Chip bitirdiği senaryoyu Eden Procuro'ya gönderdiğinde feminist, biçimci, yapısalcı, post-yapısalcı, Freudyen ve eşcinsel yazarların kitaplarının tümünü satmıştı. Ailesiyle birlikte yiyeceği yemeğe para bulmak için satabileceği, yalnızca çok sevdiği kültür tarihçilerinin kitapları ve Shakespeare'in tüm eserleri kalmıştı geriye. Açık mavi ciltleri içindeki Shakespeare yapıtları güvenli bir kaçış sığınağı gibi göründüğünden, Foucault, Greenblatt ve Poovey'in kitaplarını bir torbaya doldurup 115 dolara sattı.

Paranın altmış dolarını saçını kestirmek, biraz şeker, bir leke çıkarıcı ilaç almak ve Cedar Taverna'da iki kadeh içmek için harcadı. Ağustos ayında ailesini yemeğe davet ederken, Eden Procuro'nun o tarihe kadar senaryoyu okumuş ve kendisine avans göndermiş olacağını ummuştu. Ama şimdi onlara yalnızca evde pişirdiği yemeği sunabilecekti. East Village'de harika tortelini makarna ve kıtır kabuklu ekmek satan şarküteriye gitti. Pek de pahalıya çıkmayacak rustik bir İtalyan yemeği hazırlamayı planlıyordu. Ama aradığı şarküteri kapanmıştı ve kaliteli ekmek sattığını bildiği fırına kadar on blok yürümemek için East Village'deki gösterişli yiyecekler satan dükkânları dolaşıp peynirleri tattı, ekmekleri beğenmedi, kalitesiz torteliniyi inceledi. Sonunda İtalyan mutfağından vazgeçip, yabani pirinç salatası, avokado ve füme hindi göğsü sunmaya karar verdi ancak olgun avo-

kado bulmak sorun yaratıyordu. Girip çıktığı dükkânlarda bulduğu avokadolar ancak ceviz büyüklüğündeydi. İstediği gibi olgun ama limon büyüklüğünde olanların ise tanesi 3 dolar 89 sentti. Eline beş avokado alıp uzun süre düşündü, yerine bıraktı, tekrar aldı ve karar veremedi. Annesiyle babasını yemeğe davet etmesi için suçluluk duygusuna kapılmasına neden olan Denise'den nefret etti. Sanki yaşamı boyunca tortelini ve yabani pirinç salatasından başka bir şey yememiş gibi, aklına farklı seçenekler gelmiyordu.

Akşam saat sekizde, Grand Sokağı'ndaki yeni açılan Tüketim Karabasanı ("Her şeyin bir Bedeli vardır") adlı dükkânın önünde buldu kendini. Rahway ve Bayonne'dan gelen esintiyle kente rutubet çökmüştü. SoHo ile Tribeca'nın zenginleri, Karabasan'ın çelik kapılarından girip çıkmaktaydı. Erkekler çeşitli yaşlarda ve ölçülerdeydi, ama kadınların tümü zayıf ve otuz altı yaşındaydı; birçoğu hem zayıf hem hamileydi. Saçını kestirdiği için gömleğinin yakası ensesini kızartmıştı ve kendini böylesine kusursuz kadınlar tarafından görülmeye hazır hissetmiyordu. Kapının girişinde üzerinde *Belize'den ithal KUZUKULAĞI 99 sent* yazan bir kutu gözüne çarptı.

Karabasan marketine girip bir sepet kaptı ve içine bir demet kuzukulağı attı. Doksan dokuz sent. Kahve reyonunun üstündeki ekranda akan yazılar GÜNÜN GAYRİ SAFİ GELİRİ, GÜNÜN KÂRI VE ÜÇ AYLIK HİSSE BEDELİ gibi ironik toplamları gösteriyor (Geçmiş dönemlerin rakamları üzerinden resmî olmayan tahminler / Bu bilgi yalnızca eğlence amacıyla verilmiştir) ve KAHVE BURADA SATILIR diye yazıyordu. Chip, dükkânda dolaşanlar ve cep telefonu antenleri arasından kendine bir yer açıp balık reyonuna yaklaştı. Uygun bir fiyatla NORVEÇ DENİZ SOMONU, OLTA BALIĞI etiketi sanki düş görüyormuş izlenimi yarattı. Orta boy bir balık filetosunu işaret etti ve balıkçının "Başka isteğiniz?" sorusuna neredeyse kendini beğenmiş bir ses tonuyla yanıt verdi. "Hepsi bu kadar."

Paketin üzerindeki fiyat 78 dolar 40 sentti. Neyse ki gördüğü fiyat bir anda aklını başından almıştı, yoksa Karabasan marketindeki fiyatların 250 gram üzerinden verildiğini önceden fark etmediği için itiraz etmeye kalkışabilirdi. İki yıl önce, iki ay önce böyle bir hataya düşmezdi.

"Ha, ha!" diye yetmiş sekiz dolarlık balığı avucuna yerleştirip bir dizinin üzerine çöktü, çizmelerinin bağlarını elledi ve paketi kazağının altına yerleştirip, kazağını tekrar pantolonunun beline soktu.

"Baba, ben kılıçbalığı istiyordum," dedi arkasından bir çocuk sesi.

Chip iki adım atınca, oldukça ağır olan balık, kazağından aşağıya kasığına doğru kaydı.

"Baba! Kılıçbalığı!"

Chip elini kasığına götürdü. Boşta duran balık serin, kirli bir bebek bezine benziyordu. Tekrar midesinin üzerine yerleştirdi, kazağını düzeltti, deri ceketinin fermuarını boynuna kadar çekti ve başka bir yöne doğru yürümeye başladı. Süt ürünleri reyonunda bulduğu Fransız malı taze kremalar sesten hızlı ulaşım araçlarıyla getirilmiş kadar pahalıydı. Daha az pahalı yerli taze kremaların önünde duran adamın kafasında bir Yankees takımı kepi vardı ve cep telefonuna haykırırken, yanındaki küçük kızı yarım litrelik Fransız yoğurtlarının kapaklarını yırtmaktaydı. Şimdiye dek beş, altı tanesini açmıştı. Chip, adamın arkasından uzanmak istedi ama midesindeki balık ona engel oldu. "İzin verir misiniz?" dedi.

Telefonlu adam uykuda yürüyen biri gibi yana çekildi. "Anasını satıyım! Anasını! Biz işi bitirmedik. Henüz bitmedi. O heriften bir otuz daha indireceğim, görürsün. Hayatım, sakın onları yırtına. Eğer yırtarsak parasını ödemek zorunda kalırız. Dün alıcılar için harika bir gündü. Bu iş sonuçlanmadan biz *hiçbir* şeyi bitirmiyoruz. Hiçbir şeyi!"

Chip, sepetindeki dört paketle kasaya yaklaşırken yeni basılmış bozuk para kadar parlak saçlar gözüne çarpınca bunun Eden Procuro'dan başkası olamayacağını tahmin etti. O da zayıf, otuz altı yaşında ve darmadağınıktı. Küçük oğlu Anthony'nin, dört rakamlı bir hesap ödenecek olan karidesler, peynirler, etler ve havyarlarla dolu bir alışveriş arabasının üst kısmına bluzunu emen oğlunun üzerine doğru eğilmiş elinde tuttuğu bir senaryonun sayfalarını çeviriyordu. Umarım benimki değildir, diye düşündü Chip. Oltayla tutulmuş Norveç somonu ısınınca ambalajı ıslanmıştı. Chip buradan kaçmak istiyordu ve bu koşullar altında "Mor Akademi" adlı senaryoyu tartışmaya hazır değildi. Düz beyaz kutuların üzerine minik siyah harflerle adları yazılmış dondurmaların bulunduğu reyona girdi.

Takım elbiseli bir erkek, saçları güneş ışığında bakır gibi parlayan, küçük bir kızın önünde çömelmişti. Eden'ın kızı April. Adam da Eden'ın kocası Doug O'Brien idi.

"Chip Lambert, nasıl gidiyor?" dedi Doug.

Tokalaşırken, Chip'in sepetini komik bir şekilde tutmaktan başka çaresi kalmamıştı.

"April, akşam yemeği sonrası için ödülünü seçiyor," dedi Doug.

"Üç ödül," diye atıldı April.

"Doğru, üç ödül."

"Bu nedir?" dedi küçük kız bir kutuyu işaret ederek.

"Narlı, latin çiçekli dondurma, hayatım."

"Ben sever miyim?"

"Bunu bilemem."

Chip'den daha kısa boylu ve genç olan Doug, sürekli olarak onun zekâsına hayran olduğunu söylemişti ve sonunda sözlerinde alay ya da küçümseme olmadığını anlayan Chip bu hayranlığın gerçekliğine inanmıştı. Aslında hayran olunmak küçümsenmekten daha yorucu gibiydi.

"Eden senin senaryoyu bitirdiğini söyledi," dedi Doug kızının oynattığı dondurmaları düzelterek. "İnanamıyorum. Bu proje *olağanüstü* gibi geliyor."

April üç kutu dondurmayı göğsüne bastırmıştı.

"Hangilerini aldın?" diye sordu Chip.

April konuşmayı yeni öğrenmeye başlayan biri gibi omuzlarını silkti.

"Bebeğim, bunları anneye götür. Ben Chip'le konuşacağım."

April reyonların arasında koşarak uzaklaşırken Chip baba olmanın –sürekli olarak birine ihtiyaç duymak yerine– birinin size ihtiyaç duymasının nasıl bir duygu olduğunu merak etti.

"Sana bir şey sormak istiyorum," dedi Doug. "Bir saniye vaktin var mı? Diyelim ki biri sana yeni bir kişilik önerdi; kabul eder misin? Diyelim biri sana, *senin beyin yapını sonsuza dek kalacak biçimde istediğin gibi değiştireceğim*, dedi. Bunu yaptırmak ister miydin?"

Somon paketi Chip'in cildine terle yapışmıştı ve alt tarafından açılmaya başlıyordu. Doug'la arzuladığı üst düzey sohbeti sürdürmenin zamanı değildi, ama Chip onun kendinden hoşlanmasını ve senaryo-

sunu satın alması için Eden'ı ikna etmesini istiyordu. Doug'a bunu niçin sorduğunu sordu.

"Masama bir sürü çılgınlık ulaşıyor," dedi Doug. "Özellikle artık yabancı ülkelerden para gelmeye başladıktan sonra. Hepsi de nokta-com konuları tabii. Sıradan Amerikalıların kendi iflaslarını yaratmaları için elimizden geleni seve seve yapıyoruz. Ama biyoteknik çok ilginç bir konu. Genetik olarak değiştirilmiş kabaklar hakkında çok şey okudum. Anlaşılan bu ülkenin insanları benim tahmin ettiğimden çok daha fazla kabak tüketiyorlar ve sağlam görünüşlerine karşın kabaklar çok çeşitli hastalıklara yakalanabiliyorlar. Ya iş böyle... Ya da Southern Cucumtech hisselerinin otuz beş sentlik değeri çok yüksek. Her neyse. Ama Chip şu beyin konusu ilgimi çekti. Garip olan yönlerinden biri, bu konuyu konuşabilmeme izin verilmesi. Herkese açık bir bilgi. Çok garip değil mi?"

Chip bakışlarını ilgi duyuyormuş gibi Doug'un yüzünde tutmak istiyordu, ama gözleri rafların arasında zıplayıp hoplayarak dolaşmak isteyen çocuklar gibiydi. Her an yerinden sıçramaya hazırdı. "Evet. Garip."

"Ana fikir, beyinsel rehabilitasyon. Kabuğuna ve tavanına dokunmadan duvarları ve su tesisatını yenileyin. Şu işe yaramaz yemek köşesini ortadan kaldırın. Çağdaş bir devre kesici koyun."

"Hı-hıı."

"Yakışıklı görüntünü koruyacaksın," dedi Doug. "Dışardan bakınca hâlâ ciddi ve entelektüel, biraz Kuzeyli görüneceksin. Ama içinden daha canlı olacaksın. Eğlenceli oyunların yer aldığı büyük bir salon olacak. Daha büyük ve daha kullanışlı bir mutfak. Evyede çöp öğütücüsü, yeni bir fırın, buzdolabının kapağında buz makinesi."

"Hâlâ kendimi tanıyabilecek miyim?"

"Bunu istiyor musun? En azından sana dıştan bakanlar tanıyabilecek."

GÜNÜN TOPLAM GELİRİ yazısı bir an için 444, 447.41 dolar rakamlarında durdu ve biraz daha yükseldi.

"Eşyalarım benim kişiliğimdir," dedi Chip.

"Değişim yavaş yavaş yaşanıyor diyelim. İşçiler çok düzenli çalışıyor diyelim. Her akşam işten eve gelince, beyin temizleniyor, kurallar gereği hiç kimse seni hafta sonlarında rahatsız etmiyor. Her şey

adım adım ilerliyor ve sen buna alışıyorsun. Ya da bunlar sana uyum gösteriyor. Kimse seni yeni eşya almaya zorlamıyor.

"Teorik olarak soruyorsun."

Doug bir parmağını kaldırdı. "Tek sorun, işin içine bazı metallerin karışması. Havalimanlarında alarmları çaldırma olasılığı var. Belirli frekanslardaki telsiz görüşmelerini alabileceğini de düşünüyorum. Yüksek-elektrolit içecekler de sorun çıkarabilir. Yine de, ne diyorsun?"

"Şaka yapıyorsun, değil mi?"

"Web sayfasına bak. Adresi veririm sana. *'Varsayımlar tedirgin edici, ama bu güçlü yeni teknolojiyi durdurmak olanaksız.'* Sence günümüzün sloganı olamaz mı?"

Büyük, ıslak, ılık bir sümüklüböcek gibi Chip'in küloduna doğru yayılmaya başlayan somon filetosunun, beyninin işlevleri ve bu beynin verdiği bazı hatalı kararlarla yakından bağlantısı var gibiydi. Mantıklı düşününce, Doug'un biraz sonra gitmesine izin vereceğini, Tüketim Karabasanı marketinden çıkıp bir lokantanın tuvaletinde balığı yerinden çıkarabileceğini, beynine yeniden işlerlik kazandıracağını biliyordu. Kasığının üzerinde ılık bir balıkla pahalı dondurma kutularının arasında durmadığı dakika da gelecekti ve inanılmaz bir rahatlama hissedecekti. Ama şimdilik bu dakikanın öncesinde duruyor ve yeni bir beynin ne kadar işe yarayacağını bilmenin getirdiği üstünlüğün az da olsa zevkini tadıyordu.

"Tatlılar otuz santim yüksekliğindeydi!" dedi Enid. İçgüdüleri Denise'in karides piramitlerine aldırış etmeyeceğini söylemişti. "Çok ama çok şıktı. Hiç böyle bir şey görmüş müydün?"

"Çok güzel olduğundan eminim," dedi Denise.

"Driblettler her şeyi çok süper yapıyor. Bu yükseklikte bir tatlı hiç görmemiştim. Ya sen?"

Denise'in derin soluklar alması, çatalını çıt çıkarmadan tabağına bırakması, bir yudum şarap içip kadehini masaya yerleştirmesi sabırlı olmaya çalıştığını gösteriyor ve Enid'e şiddetli bir patlamadan daha fazla acı veriyordu.

"Yüksek tatlılar görmüştüm," dedi Denise.

"Bunları yapmak çok zor mu?"

Denise ellerini kucağında birleştirdi ve ağır ağır soluk verdi. "Harika bir parti gibi görünüyor. Eğlendiğinize memnun oldum."

Gerçekten de Enid, Dean ile Trish'in partisinde çok eğlenmişti ve Denise'in de orada olup bu şıklığı kendi gözleriyle görmesini isterdi. Aynı zamanda Denise'in partiyi şık bulmayacağından, özelliklerini eleştirip sıradanlaştıracağından da korkuyordu. Kızının zevkleri Enid'in görüş açısında kara bir noktaydı ve kendi keyfinin burdan akıp gideceğinden korkuyordu.

"Sanırım zevkler tartışılmaz."

"Doğru," dedi Denise. "Ama yine de bazıları ötekilerden daha iyidir."

Alfred çatalından düşecek balık ya da yeşil fasulyelerin tabağın içinde kaldığından emin olmak için iyice eğilmişti. Ama dikkatle dinliyordu. "Yeter artık," dedi.

"Herkes böyle düşünür," dedi Enid. "Herkes kendi zevkinin başkalarından üstün olduğunu düşünür."

"Ama çoğu hatalıdır," dedi Denise.

"Herkesin kendi zevkine sahip olma hakkı vardır," dedi Enid. "Bu ülkede herkesin oy hakkı vardır."

"Ne yazık ki!"

"Yeter," dedi Alfred kızına. "Asla kazanamazsın."

"Züppelik ediyorsun," dedi Enid.

"Anne, sen bana hep ev yemeklerini ne kadar sevdiğini söylerdin. Ben de severim. Otuz santim yüksekliğindeki tatlılarda bir Disney bayağılığı olduğunu düşünüyorum. *Sen* çok daha iyi bir aşçı..."

"Yoo, hayır," diyerek başını salladı Enid. "Ben aşçı filan değilim."

"Bu doğru değil! Ben bu becerimi kimden..."

"Benden almadın," diye sözünü kesti Enid. "Çocuklarımın yeteneklerini kimden aldıklarını bilmiyorum. Ama benden değil. Ben aşçı filan değilim. Koskocaman bir hiçim." (Bunu söylemek ne kadar iyi gelmişti! Zehirli sarmaşığın yarattığı kızarıklığa kaynar su dökmek gibiydi.)

Denise sırtını dikleştirip kadehini kaldırdı. Yaşamı boyunca başkalarının tabaklarını gözetlemiş olan Enid, kızının üç lokmalık somon, biraz salata ve ufacık bir ekmek kabuğu aldığını görmüştü. Porsiyon-

ların büyüklüğü Enid'in tabağındakilere hakaretti sanki. Şimdi Denise'in tabağı boştu ve ikinci kez yemek almamıştı.

"Bu kadar mı yiyeceksin?" diye sordu Enid.

"Evet. Öğle yemeğim için yeterli."

"Kilo vermişsin."

"Aslında vermedim."

"Daha fazla verme," dedi Enid, büyük duygularını minik bir gülüşle saklamaya çabalayarak.

Alfred bir çatal dolusu somon ile kuzukulağı sosunu ağzına götürmeye çalışıyordu. Yiyecekler minik parçalar biçiminde tabağa döküldü.

"Bence Chip bunları çok iyi hazırlamış," dedi Enid. "Ne dersin? Somon yumuşak ve lezzetli."

"Chip her zaman iyi bir aşçıydı," dedi Denise.

"Al, yemeği beğendin mi? Al?"

Alfred'in çatalı tutan eli gevşedi. Alt dudağı sarktı. Gözlerine kuşku ifadesi yerleşti.

"Yemeği beğendin mi?" diye sordu Enid.

Sol elini sağ eliyle tutup sıktı. Gözlerini masanın ortasındaki ayçiçeklerine dikip otururken, ellerinin titremesi sürüyordu. Ağzındaki acı tadı, kapıldığı paranoyayı *yutmaya* çalışır gibiydi.

"Bütün bunları Chip mi yaptı?"

"Evet."

Chip'in yemek pişirmesine ve şimdi yanlarında olmamasına dayanamıyormuş gibi başını salladı. "Hastalığım beni çok rahatsız ediyor."

"Aslında o kadar şiddetli değil," dedi Enid. "Yalnızca ilaçlarını yeniden düzenletmemiz gerekiyor."

Alfred başını salladı. "Hedgpeth bu hastalığın tahmin edilemez olduğunu söylemişti."

"Önemli olan bir şeyler yapmayı sürdürmek," dedi Enid. "Hareketli olmak, her an bir şeyler yapmaya *hazır olmak*."

"Hayır. Sen dinlemedin. Hedgpeth hiçbir vaatte bulunmadı."

"Okuduklarıma göre..."

"Senin dergilerde okudukların bana vız gelir. Ben iyi değilim ve Hedgpeth de bunu itiraf etti."

Denise kadehini masaya bıraktı.

"Chip'in yeni işi konusunda ne düşünüyorsun?" diye sordu Enid neşeyle kızına.

"Yeni işi?"

"Şey, *Wall Street Journal* gazetesinde."

Denise gözlerini masaya dikti. "Bu konuda hiç fikrim yok."

"Çok heyecan verici, değil mi?"

"Hiç fikrim yok."

"Sence orada bütün gün mü çalışıyor?"

"Hayır."

"Nasıl bir iş yaptığını bilmiyorum."

"Anne, ben bu konuda hiçbir şey bilmiyorum."

"Hâlâ hukukla uğraşıyor mu?"

"Yani düzeltmenlik yapıyor mu demek istiyorsun? Evet."

"Demek hâlâ o şirkette."

"Anne o bir avukat değil."

"Avukat olmadığını biliyorum."

"Arkadaşlarına onun 'hukukla uğraştığını' ya da 'şirkette çalıştığını' mı söylüyorsun?"

"Bir hukuk bürosunda çalıştığını söylüyorum. Hepsi bu. New York'ta bir hukuk bürosu. Gerçek bu. Orada çalışıyor."

"Yanlış yönlendirdiğini biliyorsun," dedi Alfred.

"Sanırım hiçbir şey söylememeliydim."

"Yalnızca gerçek olanları söyle," dedi Denise.

"Bana kalırsa hukuk alanını *seçmeliydi*," dedi Enid. "Chip'e çok uygun olurdu. Bir mesleğin istikrarına ihtiyacı var. Yaşamında bir yapılanma gerek. Baban onun harika bir avukat olacağını düşünürdü. Fene ilgi duyduğu için ben doktor olacağını düşünürdüm, ama baban onu hep avukat olarak gördü. Öyle değil mi Al? Chip'in harika bir avukat olacağını düşünmez miydin? Sözcükleri çok iyi kullanır."

"Enid, artık çok geç."

"Belki de bu şirkette çalışınca ilgi duyup tekrar okula döner diye düşündüm."

"Çok geç."

"Önemli olan, hukuk alanında *çok şey* yapabilmendir Denise. Bir şirket müdürü olabilirsin. Yargıç olabilirsin! Öğretmenlik yapabilirsin. Gazeteci olabilirsin. Chip'in gidebileceği *çok* yön var."

"Chip ne isterse onu yapacaktır," dedi Alfred. "Ben hiç anlamadım, ama artık onun değişeceğini sanmıyorum."

Çalışan bir telefon bulana dek yağmur altında iki blok yürüdü. İlk tıkladığı telefon kulübelerinden birinde kabloların renkli uçları sallanıyordu, diğerinde ise yalnızca dört vida deliği vardı. Chip'in durumundaki bir adamın öfkesini çıkarmak için ahizeyi makineye vurup parçalaması gerekirdi, ama bunu yapamayacak kadar acelesi vardı. Beşinci Cadde'nin köşesindeki telefon çevir sesi veriyordu; ama tuşları çalışmadığı gibi ne özenle ne de çarparak kapattığı zaman attığı parayı geri verdi. Yanındaki telefonda da ses vardı, parasını aldı ama karşısına çıkan ses tuşladığı rakamları anlayamadığını bildirdiği gibi makine parayı da geri vermedi. Bir kez daha denedi ve makine yine parasını yuttu.

Kötü-hava-koşullarına-karşı-her-an-fren-yapmaya-hazır durumda ilerleyen lüks arabalara gülümsedi. Bu mahallenin kapıcıları günde iki kez kaldırımları yıkıyor, çöp kamyonları kent polislerinin bıyıklarını andıran fırçalarıyla haftada üç gün sokakları süpürüyordu; ama New York'ta pislikle karşılaşmak için çok fazla yürümeniz gerekmiyordu. Yakındaki bir sokağın adı *Pislik Caddesi* olabilirdi. Şu cep telefonları telefon kulübelerini öldürüyordu. Denise bunları kaba insanların bayağı aksesuarları olarak görüyor, Gary kendisi kullanmadığı halde üç oğluna da alıyordu, ama Chip sahip olmadığı için cep telefonlarından nefret ediyordu.

University Place semtinde Denise'in şemsiyesinin az da olsa koruması altında bir şarküteriye girdi. Kapının önündeki halının üzerine karton serilmişti, ama ıslanan karton kıyıya vurmuş yosun gibi parçalanmıştı. Gazetelikteki manşetler Güney Amerika'da dün iki ekonominin daha çöktüğünü, Uzakdoğu borsalarında düşüşler olduğunu bildiriyordu. Kasanın arkasında bir piyango afişi vardı: *Mesele kazanmak değil. Eğlenmek.*

Chip cebindeki dört doların ikisiyle sevdiği şekerlerden aldı, üçüncü doları telefon için bozdurdu. "Bir tane de Şanslı Cin piyangosu," dedi Chip.

Üç yapraklı yonca, tahta arp ve altın küpü ne para kazandıran ne de eğlendiren bir bileşimdi.

"Buralarda çalışan bir telefon var mı?"

"Jetonlu telefon yok," dedi tezgâhtar.

"Yakında bir yerde var mı diye soruyorum?"

"Jetonlu telefon yok!" Tezgâhtar eğilip bir cep telefonu çıkardı. "Telefon bu!"

"Kısa bir görüşme yapabilir miyim?"

"Borsacını aramak için çok geç. Dün aramalıydın. Amerikan hisseleri almalıydın."

Tezgâhtarın kahkahası iyi niyetli yaklaşımını küçümser gibiydi. Chip'in alınganlığı nedensiz değildi. D. Üniversitesi'nden kovulduktan sonra ABD şirketlerinin hisseleri yüzde otuz beş değer kazanmıştı. Aradan geçen yirmi iki ayda Chip bir emeklilik fonunu paraya çevirmiş, arabasını satmış, yüzde seksen maaşla yarım gün çalışmaya başlamış ve yine de iflasın eşiğine gelmişti. Bu dönemde Amerika'da para kazanmamak olanaksızdı ve resepsiyon görevlileri bile hisse senedi alıp satabiliyorlardı ama Chip treni kaçırmıştı. Senaryosunu sattığı zaman, borsanın bir hafta önce zirveye ulaşacağını ve yatıracağı para varsa bile zararlı çıkacağını biliyordu.

Senaryoyu Julia'nın olumsuz tepkisiyle değerlendirince, Amerikan ekonomisinin bir süre için güvende olduğunu söyleyebilirdi.

Sokağın sonunda Cedar Taverna'da çalışan bir telefon buldu. Bir gece önce burada iki kadeh içki içişinin üzerinden yıllar geçmiş gibiydi. Eden Procuro'nun bürosunu arayıp sesli mesaj servisi karşısına çıkınca telefonu kapattı, ama attığı para kumbaraya düşmüştü. Rehberde Doug O'Brien adına bir ev telefonu kayıtlıydı ve karşısına çıktığı zaman Doug çocuğun bezini değiştirmekteydi. Chip, Eden'ın senaryoyu okuyup okumadığını sormak için birkaç dakika beklemek zorunda kaldı.

"Olağanüstü. Olağanüstü bir proje," dedi Doug. "Sanırım giderken yanına almıştı."

"Nereye gittiğini biliyor musun?"

"Chip, biliyorsun onun nerde olduğunu başkalarına söyleyemem. Beni bilirsin."

"Ama bu bir acil durum."

Bundan sonraki – iki dakika için – lütfen seksen sent –

"Tanrım, jetonlu telefon," dedi Doug. "Jetonla mı arıyorsun?"

Chip cebindeki son bozuk paraları telefona attı. "Eden okumadan önce senaryoyu geri almak zorundayım. Yapmam gereken bir düzeltme..."

"Konu memeler değil, di mi? Eden, Julia'nın çok fazla göğüs lafı geçmesinden rahatsız olduğunu söylemişti. Ben olsam endişelenmezdim. Genellikle çok fazla diye bir şey yoktur. Julia çok yoğun bir hafta geçirdi."

Lütfen – şimdi – otuz – sent – daha –

"Sen ne?" dedi Doug.

bundan – sonraki – iki dakika için –

"en kolay anlaşılabilir yer..."

yoksa – görüşmeniz – kesilecektir –

"Doug?" dedi Chip. "Doug? Duyamadım."

Üzgünüz–

"Evet, buradayım. Diyordum ki sen niçin..."

İyi günler, dedi hattaki ses ve görüşme kesildi. Makinenin üzerindeki yazıları Baby Bell şirketinin rengindeydi, ama ORFIC TELECOM, **3 DAKİKA 25 sent,** BUNDAN SONRA HER DAK. 40 sent yazıyordu.

Eden'ı bulabileceği yer herhalde Tribeca'daki bürosuydu. Chip bara yaklaşırken okul çaylarında çalan orkestranın solistliğini yapmışa benzeyen sarışın barmaidin kendisini bir gece önceden anımsayıp, ehliyetine karşılık yirmi dolar borç vereceğini umuyordu. Barmaid ve iki müşteri televizyonda bir futbol maçını izliyordu. Chip'in kolundan ancak on beş santim uzakta bir avuç dolar duruyordu. Orada duruyordu işte. Borç istemek yerine bunları alıp bir daha buraya gelmemek ve daha sonra parayı barmaide posta havalesiyle göndermek daha iyi olacak diye geçirdi içinden. Avucunda buruşturduğu paraları cebine tıktı ve oldukça güzel sayılabilecek barmaide yaklaştı ama ekrandaki adamlar barmaidin ilgisini daha fazla çektiğinden arkasını dönüp dışarı çıktı.

Taksinin arka koltuğundan ıslak manzarayı izlerken meyan kökü şekerini ağzına attı. Eğer Julia kendisine dönmeyecekse, canı otuz dokuz yaşında gibi duran barmaid ile fena halde sevişmek istiyordu. Avuçlarını onun dumansı saçlarıyla doldurmak istiyordu. Kadının Doğu Beşinci Sokak'taki onarılmış evlerden birinde oturduğunu, yat-

madan önce bira içtiğini, rengi solmuş kolsuz tişörtler ve şortlarla uyuduğunu, göbeğinde bir piercing bulunduğunu, ayak tırnaklarının kırmızı ojeli olduğunu hayal ediyordu. Bacaklarını beline sarıp kırk yıllık yaşamının öyküsünü dinlemek istiyordu. Gerçekten düğünlerde ve Yahudilerin *mitzvah* kutlamalarında rock'n roll söyleyip söylemediğini merak ediyordu.

Taksinin penceresinden, GAP ATLETİK yazısını GAP PATETİK diye okudu; *Empire Reality*'i ise *Vampire Reality** şeklinde.

Bir daha göremeyeceği bir kadına nereyse âşık olmuştu. Üniversite futbolu izlemekten keyif alan, çalışkan bir kadından dokuz dolar çalmıştı. Daha sonra ona gidip parayı ödeyip özür dilese bile, her zaman için arkası dönükken parasını aşıran biri olarak anımsanacaktı. Kadın yaşamından sonsuza dek çıkmıştı, parmaklarını saçlarına dolayamayacaktı ve bu son kaybının soluk almasını güçleştirmesi iyiye işaret değildi. Öylesine altüst olmuştu ki bir şeker daha yiyecek halde değildi.

Cross Pens'i *Cross Penises*** diye okudu

Sorun para ve parasız yaşamın insanı alçaltmasıydı. Gördüğü her bebek arabası, cep telefonu, Yankees kepi ve pahalı araba acı veriyordu. Kıskanmıyordu, haset etmiyordu, ama parası olmayınca erkek de sayılmazdı.

D. Üniversitesi'nden kovulduğundan bu yana ne kadar değişmişti! Artık başka bir dünyada yaşamak istemiyordu; bu dünyada onuruyla yaşayan bir erkek olmak istiyordu. Ve belki de Doug haklıydı, belki senaryodaki **göğüsler** sözcüğünün sayısı önemli değildi. Ama sonunda anlamıştı. Açılış monoloğunun tümünü kısaltabilirdi. Bu düzeltmeyi Eden'ın bürosunda on dakikada yapabilirdi.

Binanın önünde, taksi sürücüsüne çaldığı dokuz doların tümünü verdi. Köşede bir film ekibi taş sokakta, lambalarını yakmış, jeneratörlerin yağ kokusu içinde yağmur altında çekim yapıyordu. Eden'ın güvenlik şifresini kullanıp asansörün kapısını açtı. Senaryoyu okumamış olması için dua ediyordu. Beyninde geliştirdiği düzeltilmiş taslak en doğru senaryoydu, ama eski açılış monoloğu Eden'in elindeki kopyada kalın kâğıtlara yazılmış duruyordu.

*Empire Reality [İmparatorluk Gerçeği], Vampire Reality [Vampir Gerçeği], (y.n.)
** Cross Pens [Çapraz Pensler], Cross Penises [Çapraz Penisler], (y.n.)

Beşinci katın cam kapısından Eden'ın bürosundaki ışıkları gördü. Çoraplarının sırılsıklam olması, ceketinin deniz kenarındaki ıslak bir inek gibi kokması, ellerini ya da saçlarını kurulayamaması gerçekten çok kötüydü, ama yine de pantolonunun içinde yarım kiloluk bir Norveç somonu bulunmadığı için mutluydu. Düşününce, kendini daha iyi hissediyordu.

Eden bürosundan çıkıp camın ardından bakana dek kapıya vurdu. Kadının şakak kemikleri çıkık, iri gözleri açık mavi ve cildi ince, şeffaftı. Los Angeles'da yediği fazla kalorileri veya Manhattan'da içtiği martinileri ya evindeki koşu bandında ya üye olduğu yüzme kulübünde ya da Eden Procuro olmanın getirdiği genel koşuşturma içinde veriyordu. Çoğunlukla sıcak bakır tel gibi canlı ve alevli olurdu; ama şimdi kapıya yaklaşılırken kararsız ve şaşkındı. Sürekli olarak dönüp çalışma odasına bakıyordu.

Chip içeri girmek istediğini işaret etti.

"O burda değil," dedi Eden kapının ardından.

Chip tekrar işaret etti. Eden kapıyı araladı ve elini kalbinin üstüne koydu. "Chip seninle Julia'yı duyunca çok üzüldüm..."

"Ben senaryomu arıyorum. Okudun mu?"

"Ben? Bir göz attım. Tekrar okumalıyım. Bazı notlar almam gerekir!" Eden eliyle yazı yazma hareketi yaptı ve güldü.

"Açılış monoloğu," dedi Chip. "Kısaltmak istiyorum."

"Oh harika. Kısaltmaları severim. Bayılırım." Tekrar çalışma odasına doğru baktı.

"Ama sence monolog olmayınca..."

"Chip paraya ihtiyacın var mı?"

Eden öylesine garip neşeli bir dürüstlükle gülümsüyordu ki Chip onu sanki sarhoş ya da pantolonu inik durumda yakalamış gibi hissetti.

"Şey, tümüyle parasız sayılmam," dedi Chip.

"Elbette. Ama yine de."

"Niçin?"

"İnternetle aran nasıl?" dedi Eden. "Java programını biliyor musun?"

"Tanrım, hayır."

"Şey, bir dakika odama gel. Sakıncası var mı? Hadi gel."

Eden'ın ardından Julia'nın masasının yanından geçti. Julia'ya ait olduğunu gösteren tek eşya bilgisayarın üzerindeki minik kurbağa idi.

"Artık siz ayrıldığınıza göre," dedi Eden. "Hiçbir neden kalmadığına göre..."

"Eden, biz ayrılmadık."

"Hayır, inan bana, ayrıldınız," dedi Eden. "Bitti artık. Bana kalırsa senin biraz hava değişimine ihtiyacın var. Ancak böyle unutmaya başlayabilir..."

"Eden dinle, Julia ile ben geçici olarak..."

"Hayır! Chip. Üzgünüm, geçici değil kalıcı." Eden tekrar güldü. "Julia belki dobra değildir ama ben öyleyim. Ve bunu düşününce, senin tanışmaman için bir neden olmadığını düşünüyorum..." Chip'i çalışma odasına soktu. "Gitanas? İnanılmaz bir şans. Senin için en uygun kişiyi buldum."

Eden'in masasının yanındaki iskemlede Chip'in yaşlarında, kırmızı deri ceketli, daracık beyaz kot pantolonlu bir erkek oturuyordu. Suratı geniş ve bebek gibi tombuldu, gür sarı saçları özenle taranmıştı.

Eden duyduğu heyecandan neredeyse doyuma ulaşacaktı. "Beynimi zorladığım halde sana yardım edecek birini bulamıyorum Gitanas ve birdenbire belki de New York'un en yetenekli insanı kapımı çalıyor! Chip Lambert, asistanım Julia'yı tanıyorsun?" Chip'e göz kırptı. "İşte bu da *Julia'nın kocası*, Gitanas Misevicius."

Ten rengi, kafa biçimi, boyu, beden yapısı ve özellikle yüzündeki yorgun utangaç gülüş Chip'in bugüne dek tanıştığı kişiler arasında kendisine en fazla benzeyeniydi. Chip'in sırtı kambur ve dişleri çarpık olan kopyasıydı. Başıyla selamladı, ama ne ayağa kalktı ne de elini uzattı. "Nasıl gidiyor?" diye sordu.

Julia'nın belirli bir erkek tipinden hoşlandığı söylenebilir, diye düşündü Chip.

Eden boş bir iskemlenin yastığını okşadı. "Otur, otur," dedi Chip'e.

Küçük kızı April pencerenin önündeki deri koltukta elinde boya kalemleri ve kâğıtla oturuyordu.

"April merhaba," dedi Chip. "Dondurmalar nasıldı?"

Anlaşılan bu soru April'ın hoşuna gitmemişti.

"Bu gece deneyecek," dedi Eden. "Dün gece birisi sınırlarını zorluyordu."

"Ben sınırları zorlamıyordum," dedi April.

April'ın kucağındaki kâğıt fildişi rengindeydi ve arka yüzü yazılıydı.

Huş ağacı kaplamalı masanın arkasına geçen Eden tekrar, "Otur, otur," dedi. Arka duvardaki büyük pencere yağmurla parlıyordu. Hudson Nehri üzerinde sis vardı. Eden'ın ödülleri olarak Kevin Kline, Chloë Sevigny, Matt Damon ve Winona Ryder'in film afişleri duvarları süslüyordu.

"Chip Lambert başarılı bir yazardır," diye anlattı Gitanas'a. "Şu anda bir senaryosunu geliştirmekteyim. *Ayrıca*, İngiliz dili konusunda doktora yapmıştı *ve* son iki yıldır kocamla şirket birleşmeleri konusunda çalışmaktadır, internet işinde başarılıdır ve gördüğün gibi son derece iyi bir..." Eden ilk kez Chip'e dikkatle baktı ve gözleri büyüdü. "Dışarda bardaktan değil kovadan boşanırcasına yağmur yağıyor olmalı. Chip genelde bu kadar ıslanmaz. (Hayatım. Sırılsıklamsın.) Doğrusunu istersen Gitanas daha iyi birisini bulamazsın. Ve Chip çıkageldiğin için çok mutluyum. (Çok ıslak olduğun halde.)"

Bir erkek tek başına Eden'ın heyecanına dayanabilirdi; ama iki erkek bir arada olunca, gururlarını korumak için yere bırakmak zorundaydılar.

"Ne yazık ki, zamanım kısıtlı," dedi Eden. "Gitanas hiç beklenmedik bir anda ortaya çıktı. Siz ikiniz konferans salonuna gidip konuyu istediğiniz kadar uzun tartışabilirsiniz."

Gitanas tipik bir Avrupalı gibi kollarını kavuşturup koltukaltlarına sıkıştırdı. Chip'e bakmadan sordu: "Sen aktör müsün?"

"Hayır."

"Şey, Chip," dedi Eden. "Tümüyle doğru değil."

"Evet doğru. Yaşamım boyunca hiç rol yapmadım."

"Ha-ha-ha," dedi Eden. "Chip alçakgönüllü davranıyor."

Gitanas başını sallayıp tavana baktı.

April'ın oynadığı kâğıt kesinlikle bir senaryonun bir sayfasıydı.

"Neden bahsediyoruz?" dedi Chip.

"Gitanas birini işe almak istiyor..."

"Amerikalı bir aktör," dedi Gitanas küçümseyerek.

"Kendisi adına, şey... Halkla ilişkileri yürütecek. Bir saatten fazladır..." dedi Eden saatine bakıp gözlerinin ve ağzının abartılı bir şaş-

kınlıkla büyümesine izin vererek. "Birlikte çalıştığım aktörlerin uluslararası yatırım planları yerine film ve sahneyle ilgilendiklerini anlatmaya çabalıyorum. Ayrıca bilgi birikimleri konusunda da abartıya kaçarlar. Buna karşılık Chip, çok iyi bir konuşmacıdır, meslek argosunu bilir ve yatırım uzmanı rolü yapmasına gerek yoktur. O zaten yatırım uzmanıdır."

"Ben yarım gün hukuk kitapları düzeltmenliği yapıyorum," dedi Chip.

"Dil uzmanısın. Yetenekli bir yazarsın."

Chip ile Gitanas bakıştılar. Chip'in kişiliği, belki de ortak fiziksel özellikleri Litvanyalının ilgisini çekmişti. "İş mi arıyorsun?" diye sordu Gitanas.

"Olabilir."

"Uyuşturucu bağımlısı mısın?"

"Hayır."

"Ben tuvalete gitmek *zorundayım*," dedi Eden. "April hayatım sen de gel. Resimlerini de getir."

April uysalca kanepeden inip Eden'ın yanına gitti.

"Resimlerini de getir tatlım. Hadi." Eden fildişi rengi kâğıtları topladı ve April'ı kapıya doğru yürüttü. "Siz erkekler konuşun."

Gitanas bir eliyle yüzünü ovuşturdu, sarı sakallarını kaşıdı. Pencereden dışarı baktı.

"Devlet işindesin, değil mi?" dedi Chip.

Gitanas başını eğdi. "Hem evet hem hayır. Yıllarca çalıştım. Ama benim partim yok oldu ve şimdi girişimciyim. Bir tür hükümet girişimcisi diyebilirim."

April'ın resimlerinden biri kanepeyle pencerenin arasına düşmüştü. Chip ayağını uzatıp kendine doğru çekti.

"Bir sürü seçim yapıyoruz," dedi Gitanas. "Artık kimse seçimleri uluslararası haber yapmıyor. Yılda üç ya da dört seçim yapılıyor. Seçimler bizim en büyük endüstrimiz. Seçimlerden kişi başına elde ettiğimiz gelir, dünyadaki tüm ülkelerden daha yüksek. İtalya'dan bile yüksek."

April'ın çizdiği çöp adamın kafası siyah ve mavi renklerin birbirine girdiği bir karmaşa biçimindeydi. Chip, kâğıdın arka yüzündeki yazıları belli belirsiz fark edebiliyordu.

"Amerika'ya güveniyor musun?" diye sordu Gitanas.
"Tanrım, nereden başlamalı."
"Bizi kurtaran ülkeniz, aynı zamanda bizi mahvetti."
Chip ayak parmağıyla kâğıdın ucunu ters çevirip yazıyı okudu.

MONA
(elinde tabancayla)
Kendime âşık olmamın ne sakıncası var?
Bu niçin bir sorun oluyor?

Ama ya kâğıt ağırlaşmış ya da parmakları çok zayıflamıştı. Sayfayı kanepenin altına itti. Elleri ve ayakları biraz soğumuş, hissizleşmiş gibiydi. Doğru dürüst göremiyordu.

"Rusya Ağustos'ta iflas etti," dedi Gitanas. "Belki de duymuşsundur. Bizim seçimlerin aksine bu haber her tarafta yayınlandı. Çünkü *ekonomi* haberiydi. Yatırımcılar için önemliydi. Litvanya için de önemliydi. En fazla ticaret yaptığımız ülke şimdi ağır borçlar içinde ve kendi parasının değeri kalmadı. Sanırım bu nedenle bizden yumurta alırken ruble ya da dolar kullanıyorlar. Elimizdeki tek önemli fabrika olan kamyon şasisi üretim fabrikasından şasi alırken ruble vermeyi yeğliyorlar. Ama kamyonların diğer kısımları Volgograd'da üretiliyor ve fabrika da kapandı. Yani artık ruble de gelmiyor."

Chip, "Mor Akademi" konusunda hayal kırıklığına uğramakta zorlanıyordu. Bu senaryoya bir daha bakmamak, bir başkasına daha göstermemek fikri, somon filetosundan kurtulduğu Fanelli lokantasının tuvaletinde hissettiği rahatlamadan fazlasını sağlamıştı.

Göğüsler, kelime oyunları, iki buçuk santimlik sayfa kenarlarıyla uğraştıktan sonra bunca yıldır ilgi duymadığı, bambaşka bir konuya uyanmakta olan ilgisini hissediyordu.

"Anlattıkların oldukça ilginç," dedi Gitanas'a.

"İlginçtir. İlgi çekicidir," diye onayladı Gitanas sımsıkı kavuşturduğu kollarını açmadan. "Brodsky şöyle demişti: 'Taze balık hep kokar, donmuş balık ancak çözülünce kokar.' Yani buzlar eriyince, küçük balıklar dondurucudan çıkınca, birçok konuya duygusallıkla yaklaştık. Ben de bunun bir parçası oldum. Ama ekonomi iyi yönetilmedi. New York'ta eğleniyordum, ama ülkemde ekonomik çöküş

vardı. 1995'de lita denen paramızı dolara sabitledik; ama geç kalmıştık ve son hızla özelleştirmeye başladık. Bu karar bana ait değildi, ama ben de aynısını yapardım. Dünya Bankası bizim istediğimiz paraya sahipti ve bize özelleştirin diyordu. Pekâlâ, deyip limanı sattık. Havayollarını sattık, telefon şirketini sattık. En fazla parayı verenler genelinde Amerikalılar, bazen de Batı Avrupalılar oldu. Böyle olmaması gerekiyordu, ama oldu. Vilnius'da kimsenin nakit parası yoktu. Telefon şirketi, peki dedi, bizim sahibimiz cüzdanı şişkin yabancılar olsun ama liman ve havayolları yüzde yüz Litvanyalı kalsın. Liman ve havayolları da aynı fikirdeydi. Her şey yolundaydı. Sürekli para akıyordu, kasaplardaki etler daha kaliteliydi, hatta hava koşulları bile daha ılıman gibiydi. Nakit para çoğunlukla suçluların eline geçti; ama Sovyetler-sonrasının bir gerçeğidir bu. Buzlar eriyince, çürüme başlar. Brodsky bunları görecek kadar yaşamadı. Ama birdenbire tüm dünya ekonomileri çökmeye başladı. Tayland, Brezilya, Kore... Ve bir sorun yaşandı; para Amerika'ya kaçtı. Ulusal havayolu şirketimizin yüzde altmış dört hissesinin Quad City Vakfı'nın elinde olduğunu öğrendik. Kimdi o? Dale Meyers adında genç bir adamın yönettiği bir vakıftı. Sen herhalde Dale Meyers'in adını duymadın ama Litvanya'nın tüm yetişkin nüfusu onu tanır."

Başarısızlık öyküsü Gitanas'ı eğlendirir gibiydi. Chip birinden *hoşlanma* duygusuna kapılmayalı çok uzun zaman olmuştu. D. Üniversitesi'ndeki ve *Warren Street Journal* gazetesindeki eşcinsel arkadaşları itiraflarında öylesine açık sözlüydüler ki, bu açıklık birbirlerine yakınlaşmalarını önlüyordu. Eşcinsel olmayan erkeklerin verdiği yanıtlar ise iki ayrı sınıfa bölünüyordu: Korku ve başarıya gıpta ile başarısızlıktan kaçış. Ama Gitanas'ın sözlerinde onu çeken bir yan vardı.

"Dale Meyers, Doğu Iowa'da yaşıyor," dedi Gitanas. "İki yardımcısı var: Güçlü bir bilgisayar ve üç milyar dolarlık bir portföy. Dale Meyers, ulusal havayolumuzun denetimine sahip olacak kadar büyük bir hisse istememiş olduğunu söyledi. Dediğine göre, yardımcılarından birinin bilgisayara yüklediği hatalı veriler yüzünden, bilgisayar, Litvanya Havayolları Şirketi'ndeki durumunu sürekli olarak genişletmiş, ama birikiminin toplamını rapor etmemiş. Yani, Dale bu hatadan dolayı tüm Litvanyalılardan özür diliyor. Bir havayolu şirketinin bir ülkenin ekonomisi ve özdeğerleri için ne denli önemli olduğunu anla-

dığını söylüyor. Ama Rusya ve Baltık ülkelerindeki kriz nedeniyle kimse Litvanya Havayolları'ndan bilet almıyor. Sonunda Amerikalılar Quad Cities Vakfı'ndan paralarını çekmeye başlıyor. Dale'in görevini yerine getirebilmesi için yapacağı tek şey, Litvanya Havayolları'nın en değerli mal varlığını, yani uçak filosunu paraya çevirmek. Üç adet YAK40 uçağını Miami'de yerleşik bir hava kargo şirketine satacak. Altı Aerospatiale turboprop jeti Nova Scotia'da kurulmakta olan bir yolcu taşıma şirketine satacak. Daha doğrusu dün sattı bile. Yani artık havayolları yok."

"Offf," dedi Chip.

Gitanas başını salladı. "Evet! Off! Bir kamyon şasisi ile uçamamak çok kötü. Ardından, Orfic Midlands adlı bir Amerikan holdingi Kaunas limanını sattı. Yine bir gecede. Offf! Litvanya Bankası'nın yüzde altmış hissesi Atlanta, Georgia'daki küçük bir bankanın elinde. Ve sizin şu küçük ülkenin ticari faiz oranlarını bir gecede ikiye katlıyor; niçin? Dilbert bağlantılı MasterCard'ların zararını kapatmak için. Off! Off! Ama ilginç, değil mi? Litvanya pek de başarılı bir oyuncu değil, değil mi? Litvanya gerçekten her şeyi berbat etti!"

"Nasıl gidiyor?" diye sordu peşinde April'la odaya dönen Eden. "Belki de konferans salonuna geçmek istersiniz?"

Gitanas çantasını kucağına koyup açtı. "Cheep'e Amerika'yla ilgili şikâyetlerimi anlatıyordum."

"April tatlım şuraya otur," dedi Eden. Gitanas elindeki büyük kâğıdı kapının yakınında yere koydu. "Senin için daha iyi bir kâğıt. *Kocaman* resimler yapabilirsin. Benim gibi. Annen gibi. *Kocaman* bir resim yap."

April kâğıdın ortasına oturup kendi çevresine yeşil bir daire çizdi.

"Yardım için IMF ve Dünya Bankası'na başvurduk," dedi Gitanas. "Bizi özelleştirmeye teşvik ettiklerine göre, belki de şimdi yarı anarşik bir bölge olan, savaş suçlularıyla dolmuş, tarıma destek verilen özelleştirilmiş ulus-devletimize ilgi gösterirler. Ne var ki IMF, iflas etmiş ülkelerin şikâyetlerini gayri safi milli hasılalarının boyutlarına göre sıraya koyup ilgileniyor. Geçen Pazartesi Litvanya yirmi altıncı sıradaydı. Şimdi ise yirmi sekizinci sırada. Paraguay bizi geçti. Paraguay her zaman öndedir."

"Off," dedi Chip.

"Paraguay benim var oluşumun bir lanetidir."

"Gitanas söyledim sana, Chip harikadır," dedi Eden. "Ama dinle..."

"IMF kurtarma operasyonunun ancak otuz altı ay sonra başlayabileceğini söylüyor."

Eden iskemlesine çöktü. "Bu konuyu çok çabuk bitirebileceğimizi düşünüyor musunuz?"

Gitanas çantasından bir kâğıt çıkardı. "Şu web sayfasını görüyor musun? ABD İçişleri Bakanlığı, Avrupa ve Kanada İlişkileri Bürosu'nun bir hizmeti yazıyor üstünde. Şöyle diyor: Litvanya ekonomisinde ciddi çöküş, işsizlik oranı yaklaşık yüzde yirmi, Vilnius'da elektrik ve şebeke suyu ara ara veriliyor, başka yerlerde neredeyse hiç yok. Hangi işadamı böyle bir ülkeye para yatırır?"

"Litvanyalı bir işadamı mı?" dedi Chip.

"Komik değil mi?" diyerek takdirle baktı Gitanas. "Ama ya bu ve benzeri web sayfalarında daha farklı görüşlere ihtiyaç duyuyorsam? Ya burada yazılı olanları silip, düzgün bir Amerikan İngilizcesiyle ülkemin Rusya'nın ekonomik vebasına yakalanmadığını söylemek istiyorsam? Örneğin Litvanya'da yıllık enflasyon oranının yüzde altıdan az olduğunu, kişi başına yıllık gelirin Almanya'ya eşit olduğunu, ülkenin doğal kaynaklarına duyulan güçlü talep nedeniyle, yaklaşık yüz milyon dolar ticaret fazlası olduğunu bildirmek istiyorsam?"

"Chip, sen bu işi başarırsın," dedi Eden.

Chip yaşamı boyunca bir daha Eden'in yüzüne bakmamaya ya da bir tek laf etmemeye kesin olarak karar vermişti.

"Litvanya'nın doğal kaynakları nelerdir?" diye sordu Gitanas'a.

"Öncelikle çakıl ve kum."

"Kayda değer miktarda stratejik çakıl ve kum rezervi var diyelim. Pekâlâ."

"Çakıl ve kum fazlasıyla var." Gitanas çantasını kapattı. "Şimdi sınav sorusu. Niçin bu ilginç kaynaklara birdenbire ilgi gösteriliyor?"

"Yakındaki Finlandiya ve Letonya'da inşaat sektöründe patlama yaşanıyor. Letonya kum, Finlandiya ise çakıl kıtlığı çekiyor?"

"Bu ülkeler global ekonomik kriz salgınından kendini nasıl kurtardı?"

"Letonya'nın güçlü, istikrarlı demokratik kurumları var," dedi Chip. "Baltık ülkelerinin ekonomik merkezi sayılır. Finlandiya, kısa

vadeli yabancı sermayenin dışarı akışına sınır koydu ve dünya çapında mobilya endüstrisini kurmayı başardı."

Litvanyalı başını sallayarak memnun olduğunu belirtti. Eden yumruklarını masaya indirdi. "Tanrım, Gitanas, Chip harikadır! İkramiyeyi bile hak eder. Ayrıca Vilnius'da birinci sınıf bir ev ve dolar olarak günlük ücret alır."

"Vilnius mu?" diye sordu Chip.

"Evet, biz ülkeyi satıyoruz," dedi Gitanas. "Sitede memnun ABD'li müşteriye ihtiyacımız var. Ayrıca web sayfalarında çalışmak orada daha güvenli."

Chip güldü. "Gerçekten Amerikalı yatırımcıların size para göndereceğini mi düşünüyorsunuz? Neye dayanarak? Letonya'daki kum kıtlığına mı?"

"Bana şimdiden para gönderiyorlar," dedi Gitanas. "Oynadığım bir oyuna dayanarak. Kum, çakıl bile değil, yalnızca bir oyun. On binlerce dolar gönderdiler. Ama ben milyonlar göndermelerini istiyorum."

"Gitanas," dedi Eden. "Sevgili dostum. Artık puan-teşvik olgusu var. Yaşam koşullarına göre ücret artışını gündeme getirmek için bundan daha iyi bir zaman olamaz. Chip senin aldığın parayı her yükseltişinde, sen de ona artış tanıyacaksın. Ne dersin?"

"Eğer gelirde yüz kat artış olursa, inan bana, Cheep zengin bir adam olur."

"Ben, bunları yazıya dökelim diyorum."

Gitanas sessizce Chip'le bakıştı ve ev sahibesi hakkındaki fikrini aktardı. "Eden, bu belgede Cheep'in görev tanımı ne olacak?" diye sordu. "Uluslararası İletişim Sahtekârlığı Danışmanı mı? İşbirlikçi Yardımcısı mı?"

"Bilinçli Haksız ve Hatalı Tanıtım Müdür Yardımcısı?" diye önerdi Chip.

Eden neşeyle güldü. "Buna bayıldım!"

"Anne, bak," dedi April.

"Anlaşmamız yalnızca sözlü olacak," dedi Gitanas.

"Tabii, sizin yaptıklarınızın yasadışı bir unsuru olmayacak," dedi Eden.

Gitanas pencereden dışarı bakarak ona yanıt verdi. Kırmızı ceketiyle bir motosikletliyi andırıyordu. "Elbette olmayacak," dedi sonunda.

"Yani işiniz iletişim sahtekârlığı değil," dedi Eden.

"Yoo, yoo. İletişim sahtekârlığı mı? Hayır."

"Gerçi korkak gibi görünmek istemiyorum, ama iletişim sahtekârlığına benziyor."

"Ülkemin maddi kaynakları sizin ülkenizde hiçbir kıpırtı yapmadan yok oluverdi," dedi Gitanas. "Zengin, güçlü bir ülke, biz Litvanyalıların boyun eğerek öldüğü kuralları koydu. Niçin bu kurallara saygı gösterelim?"

"Bu tam da Foucaultvari bir soru," dedi Chip.

"Ayrıca tam bir Robin Hood sorusu," dedi Eden. "Ne var ki, hukuksal açıdan beni rahatlatmıyor."

"Ben Cheep'e haftada beş yüz Amerikan doları öneriyorum. Ayrıca uygun gördüğüm biçimde ikramiye vereceğim. Cheep ilgileniyor musun?"

"Burada, bu kentte daha fazlasını kazanabilirim," dedi Chip.

"En az, *günde* bin dolar önermelisin," dedi Eden.

"Vilnius'da bir doların değeri çok yüksektir."

"Bundan eminim," dedi Eden. "Ay'a kadar da uzayıp gidebilir. Satın alacak ne var ki?"

"Cheep," dedi Gitanas. "Yoksul bir ülkede dolarla neler alabileceğini Eden'a söylesene."

"Sanırım, çok iyi yiyip içebilirsin," dedi Chip.

"Genç kuşağın ahlaki anarşinin içinde yetiştiği bir ülkede bizler aç kalıyoruz."

"Belki de güzel sayılabilecek bir kadın bulunabilir, eğer bunu ima ediyorsan."

"Eğer taşradan gelen küçük tatlı bir kızın, önünde diz çökmesi senin yüreğini paramparça etmeyecekse..."

"Hey Gitanas," dedi Eden. "Odada bir çocuk var."

"Ben bir adanın üstündeyim," dedi April. "Anne, şu adaya bak."

"Ben de çocuklardan söz ediyorum," dedi Gitanas. "On beş yaşındakiler. Doların var mı? On üç. On iki."

"On iki yaşındaki çocuklar bana cazip gelmez," dedi Chip.

"On dokuzundakileri mi yeğlersin? Onlar daha ucuzdur."

"Pes artık, doğrusu..." dedi Eden ellerini sallayarak.

"Cheep'in bir doların çok para ettiğini anlamasını istiyorum. Teklifimin niçin geçerli olduğunu açıklıyorum."

"Benim sorunum, aynı dolarlarla Amerika'daki borçlarımı ödemek olacak," dedi Chip.

"İnan bana, biz Litvanya'da bu soruna çok alışığız."

"Chip günde bin dolar ücret ve başardığı işe göre teşvik primi istiyor," dedi Eden.

"Haftada bin dolar," dedi Gitanas. "Projelerime yasallık kazandırması için. Yaratıcı bir iş çıkarman ve arayanlara güvence vermen için."

"Brüt gelirin yüzde biri," dedi Eden. "Ayda yirmi bin dolar maaşını düştükten sonra kalan gelirin yüzde biri."

Gitanas duymazlıktan gelerek cebinden kalın bir zarf çıkardı ve küt, manikürsüz parmaklarıyla yüz dolarları saymaya başladı. April, dişleri görünen canavarlar ve çeşitli renklerde acımasız çizikler arasında oturuyordu. Gitanas, bir deste banknotu masaya attı. "Üç bin dolar, ilk üç hafta için."

"Elbette ona birinci sınıf uçak bileti alacaksın," dedi Eden.

"Evet, tabii."

"Vilnius'da da birinci sınıf bir evde kalacak."

"Villada bir oda var, sorun yok."

"Ayrıca onu suç dünyasının krallarından kim koruyacak?"

"Aslında ben de biraz suç dünyasının kralı sayılırım," dedi Gitanas uçuk, utangaç bir gülümsemeyle.

Chip, masanın üzerindeki yeşil yığını düşündü. Belki nakit para belki on dokuz yaşındaki güzellerya da belki New York'ta yaşam karabasanıyla arasına sekiz bin kilometre koymak fikri çekici geliyordu. Uyuşturucuların cezbedici gelmesinin nedeni, öteki tarafta olabilme fırsatıydı. Esrarın kendisini uykusuz ve paranoyak bir hale getirdiğini keşfetmesinden yıllar sonra, ot içme fikri cinselliğini harekete geçirir olmuştu.

Yüz dolarlık banknotlara dokundu.

"Niçin telefon açıp uçak biletlerinizi ayırtmıyorum?" dedi Eden. "Hemen yola çıkabilirsiniz."

"Yani bu işi yapacak mısın?" diye sordu Gitanas. "İş hem çok yorucu hem de çok eğlenceli. Risk oranı düşük. Konu para olunca, hiçbir riski yok diye bir şey söz konusu değil tabii."

"Anlıyorum," dedi Chip paralara dokunarak.

Gösterişli düğün törenlerinde Enid, genelde Ortabatı'yı, özel olarak da St. Jude banliyösünü kapsayan şiddetli bir *mekân* sevgisine kapılır ve bu duyguyu gerçek vatanseverlik, tek geçerli maneviyat olarak kabul ederdi. Nixon gibi dalavereci, Reagan gibi aptal ve Clinton gibi tiksindirici başkanları gördükten sonra Amerikan bayrağına olan ilgisini yitirmişti, ama leylakların açtığı dönemde bir cumartesi günü Paradise Vadisi Presbiteryan Kilisesi'ndeki düğünde çevresine bakınca içlerinde tek bir kötü bulunmayan iki yüz iyi insan görürdü. Tüm dostları iyi insanlardı, hepsinin iyi dostları vardı ve iyi insanlar genellikle iyi çocuklar yetiştirdiğinden Enid'in dünyası, güzel otların ayrık otlarının yetişmesine olanak vermediği mutlu bir bahçe gibiydi. Örneğin Esther ile Kirby Root'un kızlarından biri babasının kolunda kilisede yürürken Enid kızın küçüklüğünde bir balerin giysisi içinde Cadılar Bayramı'nda kendisinden nasıl şeker istediğini, İzci Kız üniformasıyla kurabiye sattığını, Denise'e bakıcılık yaptığını ve hatta Ortabatı okullarından birine gittikten sonra tatillerde eve dönünce Enid'in kapısını çalıp *en az bir saat* ziyarete geldiğini anımsardı. (Üstelik Esther onları zorladığı için değil, iyi St. Jude çocukları doğal olarak komşularına ilgi gösterdikleri için ziyarete gelirlerdi.) Şimdi bu kız ödül olarak saçları erkek giyim reklamlarında gördüğünüz gibi kesilmiş, yaşlılara saygı gösteren, evlilik öncesi cinsel ilişkiye inanmayan, elektrik mühendisi ya da çevre biyoloğu gibi topluma yararlı bir mesleği olan, sevgi dolu, istikrarlı, geleneksel bir aileden gelip, kendi sevgi dolu, istikrarlı, geleneksel ailesini kurmak isteyen harika bir gençle evleniyordu. Eğer Enid görünüşe aldanmıyorsa, yirminci yüzyılın sonlarına yaklaşırken bile bu değerlere sahip genç erkekler St. Jude'da olağan sayılırdı. Yavrukurtluk dönemlerinde Enid'in alt katındaki tuvaleti kullanan, bahçesindeki karları küreyen Driblettlerin, Personların oğulları, hatta Schumpertlerin ikizleri (Enid'in sessizce katlandığı öfkesine karşın Denise yeniyetmeliğinde onları 'alaycı' bakışıyla başından savmıştı) artık kilisede cici, tatlı kızlarla evlenmişler ya da evlenmek üzereydiler ve St. Jude'da olmasa bile aynı zaman dilimini yaşayan yakın çevreye yerleşeceklerdi. Ne var ki yüreğinin derinliğinde, damatların smokinlerinin açık maviden, nedimelerin giysilerinin leylak rengi krepdöşinden daha ilginç kumaşlardan yapılabileceğini biliyordu. Dürüstlüğü nedeniyle bu gibi

düğünleri 'zarif' olarak nitelendirmiyordu ama yüreğinin daha mutlu bir köşesi zarafet yönü eksik düğünleri seviyordu. Çünkü her iki ailenin konukları için stilden çok daha başka değerlerin önemli olduğunu gösteriyordu. Renk ve biçim olarak her şeyin birbirine uygun olanını sevdiğinden, kendi bencil arzularını bir yana bırakıp, peçete desenlerine ya da düğün pastası süslerine uygun renklerde giysileri giymeyi kabul eden nedimelerden hoşlanıyordu. Chiltsville Metodist kilisesindeki törenin Chiltsville Sheraton otelindeki sade bir kokteylle son bulmasını, Paradise Vadisi Presbiteryan Kilisesi'ndeki daha görkemli bir törenin ise, dağıtılan kibritlerin (*Dean&Trish, 13 Haziran 1987*) bile düğünün renklerini taşıdığı Deepmire'daki kulüpte bitmesini seviyordu. En önemli nokta ise gelinle damadın birbirine uygun yaşlarda olması, benzer eğitimleri alması ve benzer geçmişlere sahip olmalarıydı. Enid'in pek fazla yakın olmayan bazı dostlarının düğünlerinde gelinin damattan belirgin bir biçimde yaşlı olduğu ya da damadın tarımla uğraşan bir kasabadan gelen ailesinin Deepmire kulübünün zarafeti altında ezildikleri açıkça görülebiliyordu. Böyle törenlerde Enid gelinle damat adına üzülüyordu. Evliliğin daha ilk gününden itibaren bir mücâdele içinde geçeceğini *biliyordu.*

Alfred de düğünleri severdi. Düğünler, ona gerçek bir amacı olan tek parti türü olarak görünürdü. Başka koşullar altında mantıksız olduğunu ileri sürerek veto edeceği halde, her düğünün büyüsüne kapılıp kendisine ve Enid'e yeni giysiler, armağan olarak tikağacından on parçalık salata takımı almayı kabul ederdi.

Gerçi yakın dostları arasında yalnızca Lambertlar Deepmire'in astronomik ücretini ödeyemeyecek durumdaydı, ama Enid kızı büyüyüp üniversiteyi bitirdikten sonra gerçekten zarif bir düğün organize etmeyi özlemle beklemişti. Denise'in annesinden aldığı çok koyu ve kıvırcık saçlarının karanlığını aydınlatacak belki de İskandinav kökenli, sapsarı saçlı, geniş omuzlu, uzun boylu bir damat arzuluyordu. Ancak Chuck Meisner'ın kızı Cindy'nin Deepmire'daki, frak giyen bir sürü adamın, şampanya çeşmelerinin ve on sekizinci yolun üstünde bir helikopterle şahane bir bando grubunun olduğu o gösterişli düğününden üç hafta kadar sonra, bir Ekim akşamı, Denise telefon edip patronuyla Atlantic City'ye gidip evlendiklerini bildirince annesinin kalbi kırılmıştı. Midesi çok güçlü olan (asla ama asla mide bu-

lantısı çekmeyen) Enid, ahizeyi Alfred'e verip banyoya koşmuş ve diz çöküp derin soluklar almak zorunda kalmıştı.

Geçen ilkbaharda, Denise'in ellerini berbat edip gençliğini boşa harcadığı Philadelphia'daki *gürültülü* lokantada Enid'le Alfred geç bir öğle yemeği yemişlerdi. Oldukça lezzetli, ama ağır yemeklerden sonra Denise kendisini eğiten "aşçıbaşı" ile onları tanıştırmıştı. Emile Berger adlı, kısa boylu, asık suratlı, orta yaşlı, Montrealli bir Yahudi olan aşçıbaşının iş kılığı eski beyaz bir tişörttü (Enid ceket ve külah giymediğini görünce aşçıbaşından çok bir *yamağa* benziyor diye düşünmüştü) ve tıraş olmaya da pek yanaşmadığı görülüyordu. Denise'in davranışlarından adamın onun üzerindeki sağlıksız etkisini fark etmeseydi, Enid ona haddini bildirirdi. "Şu yengeç kekleri *çok* ağırdı," diye yakındı mutfağa girince. "*Bir lokması* bile midemi şişirdi." Herhangi bir terbiyeli St. Jude erkeğinin yapacağı gibi özür dilemek yerine, Emile, gerçekten yemeğin ağır olduğunu, ama daha 'hafifini' yapmanın olanaksızlığını dile getirdi. Yengeç etini nasıl hafifletebilirsiniz Bayan Lambert? Denise bu konuşmayı adeta ezberler gibi dikkatle dinlemişti. Lokantadan çıkınca Denise on dört saatlik vardiyasına dönerken Enid, "Cidden kısacık boylu, küçük bir adam! Ne kadar Yahudi gibi duruyor," demeyi unutmamıştı. Ses tonunun biraz kırıcı olduğunu, kızının gözlerindeki dalgın ifadeden ve kısılmış dudaklarının çevresindeki çizgilerden anlamıştı. Ama yine de gerçeği söylüyordu. Ayrıca ne kadar toy ve romantik olursa olsun, yirmi üç yaşındaki güzel yüzlü, güzel vücutlu kızının Emile gibi biriyle flört edebileceği hiç aklına gelmemişti. Artık kızlar eskisi kadar genç yaşta evlenmediklerinden, bu yılların geçmesini beklerken genç bir kadının fiziksel çekiciliğini nasıl kullanması gerektiği konusu Enid için biraz belirsizdi. Genel olarak en az üç kişilik gruplarla gezdiklerini ve partilere gittiklerini düşünüyordu. Yaygın eğlence programlarında ve medyada ne kadar fazla alaya alınırsa alınsın, evlilik öncesi cinsel ilişkilerin ahlakdışı olduğuna inanıyordu.

Yine o Ekim akşamı banyoda diz çökerken, anne olarak verdiği öğütlerde evlilik üzerinde bu kadar fazla durmasaydı daha iyi olacağı aklından geçti. Belki de Denise ahlaklı davranıp annesini memnun etmek için böylesine acele bir kararla evlenmiş olabilirdi. Klozete düşmüş bir diş fırçası, salataya düşmüş ölü bir çekirge, yemek masasında

duran bir bebek bezi gibi insanı hasta eden bu bilmece Enid'in aklından çıkmıyordu: Emile ile evlenmek yerine biriyle ilişkiye girmesi, bencil bir zevk uğruna kendini lekelemesi, müstakbel gelinden her damadın beklediği saflığı harcaması daha mı iyi olurdu? Ayrıca Denise'in kesinlikle Emile'e kapılmamış olması gerekirdi. Enid aynı sorunu Chip ve Gary ile de yaşamıştı: Çocukları uygun birilerini bulamıyordu. Annelerinin, annelerinin arkadaşlarının ve bu arkadaşların çocuklarının istediklerini onlar istemiyorlardı. Enid'in çocukları utanç verici, aykırı şeyler istiyorlardı.

Banyo halısının tahmin ettiğinden daha lekeli olduğunu fark edip, tatil öncesinde değiştirmeyi düşünürken, Alfred'in kızına uçak bileti göndermeyi önerdiğini duydu. Denise'in yaşamının en önemli kararını babasına danışmadan almış olmasını bu kadar sakin karşılamasına çok şaşırdı. Ama telefonu kapattıktan sonra, Enid banyodan döndüğünde, Alfred yaşamın sürprizlerle dolu olduğunu belirtmiş ve Enid ilk kez kocasının ellerinin garip bir titremeyle sarsıldığını fark etmişti. Bu titreme bazen kahve içince oluşan titremeden farklıydı. Bundan sonraki haftayı Denise'in kendisini küçük düşürdüğü durumdan yararlanmaya çalışarak geçirdi: En yakın arkadaşlarını arayıp, heyecanlanmış gibi görünerek, Denise'in kısa bir süre sonra çok iyi bir Kanadalı erkekle evleneceğini bildirdi! Ama ne yazık ki Denise düğünde yalnızca ailesinin bulunmasını istiyordu ve yeni kocasını Noel sırasında sade bir partiyle tanıştıracaktı, (gerçi Enid'in arkadaşları sevindiğine inanmadılar, ama çektiği acıyı gizleme çabasını takdir ettiler ve hatta bazıları Denise'in armağan listesinin hangi dükkânda olduğunu sormama kibarlığını bile gösterdi). Enid, yine Denise'in izni olmadan iki yüz davetiye bastırırken düğünü daha geleneksel göstermeye çalıştığı gibi son yirmi yıl boyunca Alfred'le birlikte armağan ettikleri düzinelerle tikağacından salata takımlarının karşılığını da almak istedi. Aynı hafta içinde Alfred'in titremelerinin arttığını fark ederek onu doktora gitmeye ikna etti ve Dr. Hedgpeth, Parkinson hastalığı tanısı koyunca beyninin bir noktası hastalığın başlangıcını Denise'in telefonuna bağladı. Dr. Hedgpeth'in hastalığının çok eskilere dayandığını ve zaman içinde kendini belli ettiğini açıklamasına rağmen, kızını suçlamayı sürdürdü. Noel sonrasında doktor hastalıkla ilgili broşürleri verdiğinde, Enid artık Emile ile Denise'in kendi yaşa-

mını kararttıklarına inanmaya başlamıştı. Alfred ise Emile'i aileye kabul etmesi gerektiğini emretmişti. Yeni evliler için düzenlediği partide yüzüne bir gülümseme yerleştirdi ve başsağlığı dileklerini yeğlediği halde, Denise'i tatlı bir kız olarak düşünen eski aile dostlarının tebriklerini kabul etti. Alfred'e itaat etmek, mızıkçılık etmemek, orta yaşlı damadını nezaketle karşılamak ve dini konusunda *tek bir söz söylememek* için gösterdiği tüm çabaları, beş yıl sonra Denise ile Emile boşanınca öfke ve utanca dönüştü ve Enid bu haberi de yine tüm dostlarına duyurmak zorunda kaldı. Annesi evlilik kurumuna çok fazla değer verdiği ve bu evliliği kabul etmek için bunca çaba gösterdiğine göre Denise en azından evli kalmayı sürdürmeliydi.

"Emile'den hiç haber alıyor musun?" diye sordu Enid.

"Ara sıra," diye cevap verdi Chip'in mutfağında tabakları kurulayan Denise.

Enid yemek masasına yerleşmiş, Nordic Pleasurelines logolu çantasından çıkardığı dergilerin kuponlarını kesiyordu. Yağmur ara sıra esen şiddetli rüzgârla pencerelere çarpıp camları buğulandırıyordu. Alfred gözlerini kapamış halde Chip'in şezlonguna uzanmıştı.

"Ne düşünüyordum biliyor musun?" dedi Enid. "Eğer işler yolunda gitseydi ve sen boşanmasaydın, birkaç yıl sonra Emile yaşlı bir erkek olacaktı. Bu da son derece yorucu bir iş. Ne kadar büyük bir sorumluluk olduğunu tahmin edemezsin."

"Yirmi beş yıl sonra, babamın bugünkü yaşından daha genç olacaktı," dedi Denise.

"Sana hiç lise arkadaşım Norma Greene'den söz ettim mi bilmiyorum."

"Seni her görüşümde bana Norma Greene'den bahsediyorsun."

"Öyleyse öyküsünü biliyorsun. Norma gerçek bir beyefendi olan, iyi para kazanan, kendinden birkaç yaş büyük Floyd Voinovich ile tanışınca ayakları yerden kesilmişti! Adam onu sürekli olarak Morelli, Steamer ve Bazelon Room gibi lokantalara götürüyordu ve tek sorun..."

"Anne."

"Tek sorun," diye ısrar etti Enid. "Adamın evli olmasıydı. Ama Norma'nın bu konuda kaygılanmaması gerekiyordu. Floyd bunun geçici olduğunu söylüyordu. Kötü bir hata yaptığını, berbat bir evliliği olduğunu, karısını asla sevmediğini..."

"Anne."

"*Ve* ondan boşanacağını söylüyordu." Enid anıların keyfine dalarak gözlerini kapadı, Denise'in bu öyküden hoşlanmadığını biliyordu; ama kızın yaşamında da Enid'in hoşuna gitmeyen birçok nokta vardı. Neyse, bu beraberlik yıllarca sürdü. Floyd çok kibar ve çekiciydi, Norma'nın yaşıtı olan erkeklerin sağlayamayacağı şeyler yapıyordu. Norma lüks yaşamın tadını aldı, üstelik genç kızların ilk görüşte âşık oldukları yaşlarda Floyd ile tanışmıştı ve adam karısını boşayıp onunla evleneceğine yemin ediyordu. Bu arada biz babanla evlendik ve Gary doğdu. Norma'nın gelip onu kucağına aldığı günü anımsıyorum. Kollarından bırakmak istemiyordu. Bebeklere bayılıyordu. Gary'yi kucağına almaya bayılıyordu. Ona çok acıdım, çünkü yıllardır Floyd ile beraberdi ve adam henüz boşanmamıştı. Sonsuza dek bekleyemezsin Norma, dedim ona. Floyd'dan vazgeçmeye çalıştığını söyledi. Başka erkeklerle de çıkmış, ama hiçbiri gözüne olgun görünmemiş, çünkü Floyd ondan on beş yaş büyüktü ve çok olgundu. Yaşlı bir erkeğin olgunluğuyla genç bir kadına nasıl çekici geldiğini bilirim..."

"Anne."

"Tabii bu gençler Norma'yı pahalı yerlere götüremiyorlar, çiçekler, armağanlar alamıyorlardı. Üstelik Norma sabırsızlandığı zaman Floyd çekiciliğini kullanmasını iyi bilirdi. Ayrıca genç erkekler evlenip baba olmak istiyorlardı; ama Norma..."

"Artık eskisi kadar genç değildi," diye tamamladı Denise. "Biraz tatlı getirdim ister misin?"

"Neyse, ne olduğunu biliyorsun."

"Evet."

"Çünkü yürek paralayan bir öykü Norma..."

"Evet, hikâyeyi biliyorum."

"Norma kendini..."

"Anne, *bu öyküyü biliyorum.* Benim durumumla bir bağlantısı olduğunu düşünüyor gibisin."

"Düşünmüyorum Denise. Sen bana 'durumundan' hiç söz etmedin."

"Öyleyse niçin Norma Greene'in öyküsünü tekrarlıyorsun?"

"Eğer senin durumunla ilgisi yoksa, bu öykünün seni niçin sinirlendirdiğini anlamıyorum."

"Senin ilgili olduğunu düşünmen beni sinirlendiriyor. Benim evli bir erkekle ilişkim olduğunu mu düşünüyordun?"

Enid bunu düşündüğü gibi, öylesine büyük bir öfkeye ve hayal kırıklığına kapılıyordu ki, soluk almakta zorlanıyordu.

"Neyse *sonunda* şu dergilerden kurtuldum," dedi parlak sayfalarını kapatırken.

"Anne?"

"Bu konuda konuşmamak daha iyi. Tıpkı donanmadaki kural gibi; sorma, anlatma."

Denise kollarını kavuşturmuş, bir avucunda sıktığı kurulama beziyle mutfak kapısına dayanmış duruyordu. "Benim evli bir erkekle ilişkim olduğu fikrine nasıl kapıldın?"

Enid bir sayfa daha çevirdi.

"Gary bu fikre kapılmana yol açacak bir şey mi söyledi?"

Enid başını salladı. Gary'nin bir sırrı açtığını öğrendiği takdirde Denise'in öfkeleneceğini biliyordu. Gerçi Enid yaşamının büyük bir kısmını çeşitli nedenlerle Gary'ye kızmakla geçirmişti ama hem sır tutmakla övündüğü, hem de Gary'nin başını derde sokmak istemediği için konuşmayacaktı. Aylardır Denise'in durumunu düşünüp öfke biriktirdiği doğruydu. Ütü yaparken, sarmaşıkları çapalarken, geceleri uyanık yatarken yargılarının provasını yapmıştı. *–Bu bencilce davranışı asla anlamayacağım, bağışlamayacağım ve böyle bir durumdaki bir kişinin annesi olduğum için utanç duyuyorum. Ayrıca böyle durumlarda benim duygularım adamın karısından yanadır.–* Denise'in ahlakdışı yaşam biçimini dile getirmek istiyordu. Ve şimdi bu suçlamaları yapma fırsatı karşısına çıkmıştı. Ama eğer Denise suçlamaları reddederse, Enid'in öfkesi ve yaptığı provalar boşa gidecekti. Buna karşılık eğer Denise itiraf ederse, yine de kavga riskini ortadan kaldırmak için Enid'in öfkesini yutması gerekecekti. Noel partisi için kızına ihtiyacı vardı ve tam geziye çıkarken zaten bir oğlu ortadan kaybolmuş, diğeri sır olarak söylediklerini açıkladığı için kendisine öfkelenmişken bir de kızının en büyük korkusunu onaylamasını istemiyordu doğrusu.

Büyük bir çaba göstererek başını salladı. "Hayır, hayır, hayır. Gary tek laf etmedi."

Denise gözlerini kıstı. "Hangi konuda tek laf etmedi?"

"Denise," dedi Alfred. "Onu rahat bırak."

Hiçbir konuda annesine itaat etmeyen Denise derhal dönüp mutfağa girdi.

Enid, dergide, Thomas marka kekle birlikte alındığı zaman, *Tereyağı Olmadığına İnanamıyorum!* adlı margarinde altmış sent indirim yapan bir kupon gördü. Elindeki makas kuponla birlikte odaya çöken sessizliği de kesti.

"Bu gezide yapacağım tek iş, şu dergilerin tümünü gözden geçirmek olacak," dedi Enid.

"Chip'den hiç haber yok," dedi Alfred.

Denise tabaklara yerleştirdiği tart dilimlerini getirdi. "Korkarım bugün Chip'i son görüşümüz oldu."

"*Çok* garip," dedi Enid. "Niçin en azından telefon etmediğini anlamıyorum."

"Ben daha kötüsüne de katlandım," dedi Alfred.

"Baba tatlı getirdim. Tatlı şefim armutlu tart yaptı. Masada yemek ister misin?"

"Oh, bu parça benim için çok büyük," dedi Enid.

"Baba?"

Alfred yanıtlamadı. Ağzı birdenbire gevşemişti ve Enid kötü bir şey olacakmış duygusuna kapıldı. Alfred dönüp gitgide koyulaşan, yağmur damlacıklı pencereye baktı.

"Baba?"

"Al, tatlı ister misin?"

İçinde bir şeyler eriyor gibiydi. Gözlerini pencereden ayırmadan sanki dışarıda sevdiği birini görmüş gibi, belli belirsiz bir neşeyle başını kaldırdı.

"Al, ne oldu?"

"Baba?"

"Çocuklar var," dedi sırtını dikleştirerek. "Görüyor musunuz?" Titreyen parmağıyla işaret etti. "Şurada." Parmağı gördüğü çocukların hareketlerini izler gibiydi. "Şurada da. Orada."

Enid ile Denise'e bakarken bunu duydukları için çok sevineceklerini düşünmüş gibiydi, ama Enid hiç de mutlu görünmüyordu. Alfred'in benzer hatalar yapmamaya dikkat etmesi gereken çok lüks bir geziye başlamak üzereydi.

"Al, onlar *ayçiçekleri*," dedi Enid biraz öfkeli biraz yakaran bir tonla. "Pencerede yansımalarını görüyorsun."

"Şey," diye başını salladı Alfred. "Ben çocukları gördüğümü sandım."

"Hayır, ayçiçekleri," dedi Enid. "Ayçiçeklerini gördün."

Kendi partisi iktidardan düşüp, Rusya'nın nakit para krizi Litvanya ekonomisini çökertince, Gitanas, günlerini VIPPAKJRIINPB17 adlı partinin eski bürosunda oturup bir web sayfası hazırlamakla geçirmişti. Lithuania.com adını Doğu Prusyalı bir spekülatörden partinin son mal varlıkları olan bir kamyon dolusu teksir makinesi, eski tip yazıcılar, 64-kilobayt Commodore bilgisayarlar ve Gorbaçov döneminden kalma diğer büro eşyaları karşılığında satın almıştı. Küçük, borçlu ülkelerin kötü durumunu herkese açıklamak için KAZANÇ İÇİN DEMOKRASİ: AVRUPA TARİHİNDEN BİR PARÇA SATIN ALIN başlığı altında alaycı bir dille hazırladığı web sayfasıyla Amerikalı medya grupları ve yatırımcılarla bağlantı kurmuştu. Sayfanın ziyaretçilerinden 'Litvanya'nın en saygın siyasi partisi' olan ve 'son yedi yılın üçünde' ülkeyi yöneten koalisyona dâhil olan, 1993 Nisanı'ndaki genel seçimlerde en fazla oy toplayan eski VIPPAKJRIINPB17 partisine para göndermeleri isteniyordu. Artık bu parti "Batı eğilimli, iş yaşamına yönelik bir parti" olmuştu ve "Serbest Piyasa Parti Şirketi" olarak tanınıyordu. Serbest Piyasa Parti Şirketi, ulusal bir seçimi kazanacak sayıda oy satın aldığı zaman, yabancı yatırımcılar yalnızca Litvanya holdinge (kâr-amacı gütmeyen ulus devlet) "hissedar" olmakla kalmayıp, yatırımlarıyla orantılı olarak "ülke ekonomisinin kurtarılmasına yaptıkları kahramanca katkılarından" dolayı ödüllendirileceklerdi. Örneğin, 100 dolar gönderen bir Amerikalının adı Vilnius'da (uzunluğu iki yüz metreden az olmayan) bir caddeye verilecekti. 5000 dolar karşılığında Serbest Piyasa Parti Şirketi yatırımcının portresini ("en az 60x80 cm boyutlarında; *oymalı yaldız çerçeveli*") tarihi Slapeliai binasındaki Ulusal Kahramanlar Galerisi'nde sergileyecekti. 25.000 dolar karşılığında yatırımcının adı "en az 5000 kişinin yaşadığı" bir kasabaya verilecek ve Üçüncü Uluslararası İnsan Hakları Konferansı'nda belirlenen kuralların "çoğuna" uygun olan "çağdaş, hijyenik *beyefendilik hakları*" tanınacaktı.

"Pis bir şakaydı," dedi Gitanas taksinin büzüldüğü köşesinden. "Ama gülen oldu mu? Kimse gülmedi. Yalnızca para gönderdiler. Bir adres verdim ve çekler yağmaya başladı. Yüzlerce e-posta sorusu geldi. Lithuania Inc. hangi ürünleri üretecekti? Serbest Piyasa Parti Şirketi'nin yöneticileri kimdi ve bu konuda başarılı geçmişleri var mıydı? Daha önceki kazancımın kaydı var mıydı? Bir yatırımcı isterse bir Litvanya sokağına ya da kasabasına çocuklarının ya da çocuklarının en sevdiği Pokemon karakterlerinden birinin adını verebilir miydi? Herkes daha fazla bilgi istiyordu. Broşür ve prospektüs istiyordu. Hisse senedi istiyordu! Borsa bilgileri de isteniyordu! Acaba hisselerimiz filan borsada satılıyor muydu? İnsanlar gelip ziyaret etmek istiyordu! *Ve hiç kimse gülmüyordu.*"

Chip bir parmağıyla camda tempo tutarak Altıncı Cadde'den geçen kadınları inceliyordu. Yağmur azalınca şemsiyeler kapanıyordu. "Elde edilen gelir sana mı yoksa partiye mi gidiyor?"

"Para alışverişinde belirli bir görüşüm var," dedi Gitanas. Çantasından daha önce Eden'in bürosunda da anlaşmayı onaylamak için ikram ettiği akvavit şişesini çıkardı. Chip büyük bir yudum içip geri verdi.

"Sen İngilizce öğretmeniydin," dedi Gitanas.

"Evet, üniversitede öğretim görevlisiydim."

"Ailen nereli? İskandinavyalı mı?"

"Babam İskandinav kökenli," dedi Chip. "Annem ise Doğu Avrupa karışımı."

"Vilnius halkı sana bakınca içimizden biri olduğunu düşünecek."

Chip, annesiyle babası gitmeden önce eve varmak için acele etmiyordu. Cebinde otuz tane yüz dolarlık olduğundan, artık onların kendisi hakkında neler düşündüklerine aldırış etmiyordu. Birkaç saat önce babasının titreyerek kapının önünde durup yalvardığını anımsadı. Akvaviti içip, kaldırımdaki kadınları izlerken, babasını niçin güçlü biri gibi düşünmüş olduğunu çıkaramadı.

Alfred' göre ölüm cezasındaki tek yanlışlık yeterince sık kullanılmamasıydı. Chip'in çocukluğunda, akşam yemeklerinde, St. Jude'un kuzeyindeki gecekondu semtlerinde yaşayan karaderililerin gaz odasına ya da elektrikli sandalyeye yeteri kadar gönderilmediğini söylerdi. ("Ah, Al," derdi Enid, 'aile arasındaki yemekte' niçin gaz

odalarından ya da sokaklardaki katliamlardan söz ettiğini anlayamayarak.) Bir Pazar sabahı pencerede durmuş, tıpkı kenar mahallelerde yaşayan beyazların kaç evi daha "zencilere" kaptırdıklarını saymaları gibi, bahçesindeki meşe ağaçlarına zarar veren sincapları sayarken bir soykırım deneyine girişmişti. Pek de büyük sayılmayan ön bahçedeki sincapların üremekten vazgeçecek ya da pisliklerini temizleyecek disipline sahip olmadıklarına öfkelenerek bodrumdaki fare kapanını yukarı çıkarmıştı. Bunu gören Enid başını sallayıp zor duyulan olumsuz sesler çıkarmıştı. "On dokuz tane!" demişti Alfred. "On dokuz tane!" Böylesine kesin bilimsel bir rakamın disiplini karşısında duygusal yakarışların yararı yoktu. Chip'in kahvaltıda yediği kızarmış esmer buğday ekmeğinden bir dilim alıp kapanı kurmuştu. Lambert ailesi kiliseye gidince, genç bir erkek sincap ekonomik umarsızlığın riskli davranışıyla ekmeğe saldırmış ve kafatası kırılmıştı. Alfred eve dönüp manzarayı görünce bir kürekle sincabı ve kapanı bir gün önce Enid'in ayrık otlarını koyduğu kesekâğıdına atmıştı. Babasının yirmi adım gerisinden her şeyi izleyen Chip, garajdan bodruma giderken bacaklarının titrediğini, çamaşır makinesine çarptığını ve pingpong masasının yanından koşup (babasının koştuğunu görmek Chip'i her zaman korkutmuştu, çünkü babası koşmayacak kadar yaşlı ve disiplinliydi) banyoya girdiğini görmüştü ve bundan sonra sincaplar bahçede istedikleri gibi yaşamayı sürdürmüşlerdi.

Taksi, University Place semtine yaklaşıyordu. Chip bir an Cedar Taverna'ya gidip barmaide aşırdığı parayı geri vermeyi ve hatta üstüne bir de yüz dolar bırakmayı, belki adını, adresini alıp Litvanya'dan mektup yazmayı geçirdi içinden. Sürücüye barın yerini tarif etmek için öne eğilirken yepyeni bir fikir aklına geldi: *Ben dokuz dolar çaldım, yaptım bunu, ben böyle bir adamım, kadının şansı yokmuş.*

Arkasına yaslanıp içki şişesini almak için elini uzattı.

Evin önünde, taksi sürücüsü Chip'in uzattığı yüz doları bozamayacağı kadar büyük olduğundan kabul etmedi. Gitanas, kırmızı motosikletçi ceketinin cebinden daha ufak para çıkardı.

"Seninle niçin otelinde buluşmuyoruz?" dedi Chip.

Gitanas güldü. "Şaka yapıyorsun, değil mi? Yani sana güveniyorum ama burada beklesem daha iyi olur. Bavulunu topla, acele etme.

Kalın bir palto ve şapka al. Takım elbise ve kravat. Para işinde çalışacağını unutma."

Zerdüşt kapıcı görünürde yoktu. Chip anahtarıyla kapıyı açtı ve asansörle yukarı çıkarken heyecanını bastırmak için derin soluklar aldı. Artık korkmuyor, kendini cömert hissediyordu, babasını kucaklamaya hazırdı.

Ama ev boştu. Ailesi herhalde birkaç dakika önce çıkmıştı. İnsan sıcaklığı ve Enid'in yaşlı kadınları ve banyoları anımsatan White Shoulders adlı parfümünün kokusu hâlâ duruyordu. Mutfak, Chip'in şimdiye dek gördüğünden çok daha temizdi. Salonda yapmış olduğu temizlik dün geceye oranla daha belirgindi. Kitap rafları boşalmıştı. Julia banyodaki şampuanlarını ve saç kurutma makinesini de almıştı. Chip tahmin ettiğinden daha sarhoştu. Kimse ona not filan bırakmamıştı. Yemek masasının üstünde bir dilim tart ile ayçiçeklerinden başka bir şey yoktu. Bavulunu toplaması gerekiyordu; ama hem içindeki, hem de çevresindeki her şeye birdenbire yabancılaştığından, yalnızca ayakta durup etrafa bakınabiliyordu. Ayçiçeklerinin yapraklarında siyah noktacıklar vardı. Bir tanesinin tam ortasında belli belirsiz bir girinti ve yine çevresinde belli belirsiz daha koyu bir renk çemberi vardı. Doğa, minik bir kanatlı böceğin kendini atması için bundan daha çekici bir yatak hazırlayamazdı, diye düşündü Chip. Kahverengi kadifemsi çiçeğe dokundu ve içi sevinçle doldu.

Üç Lambert'ın bindiği taksi, *Gunnar Myrdal* adlı yüksek geminin göğün yarısını ve New Jersey manzarasını örttüğü kent ortasındaki limana ulaştı. Çoğunluğunu yaşlıların oluşturduğu bir grup, kapının ardındaki uzun parlak koridorda bekleşiyordu.

Denise, taksinin ücretini ödeyip bavulları hamallara verdi.

"Buradan nereye gideceksin?" diye sordu Enid.

"Philapelphia'ya, işyerine."

"Çok tatlı görünüyorsun," dedi Enid birdenbire. "Saç kesimini çok sevdim."

Alfred kızının ellerine sarılıp teşekkür etti.

"Chip için daha iyi bir gün olmasını isterdim," dedi Denise.

"Gary ile Noel için konuş," dedi Enid. "Ve bir haftalığına gelmeye çalış."

Denise deri ceketinin kolunu sıyırıp saatine baktı. "Beş günlüğüne gelebilirim. Ama Gary'nin geleceğini sanmıyorum. Ayrıca Chip'in ne yapacağını kim bilebilir?"

"Denise," dedi Alfred sanki kızı saçmalıyormuş gibi. "Lütfen Gary ile konuş."

"Tamam, konuşacağım. Konuşacağım."

Alfred'in elleri boşlukta sallandı. "Daha ne kadar zamanım olduğunu bilmiyorum! Senin annenle iyi geçinmen gerek. Gary ile sen de iyi geçinmelisiniz."

"Al senin çok uzun..."

"Hepimizin iyi geçinmesi gerek!"

Denise sulu gözlü olmamıştı; ama şimdi yüzü buruşuyordu. "Pekâlâ baba. Onunla konuşacağım."

"Annen St. Jude'da bir Noel geçirmenizi istiyor."

"Onunla konuşacağım. Söz veriyorum."

"Tamam," diyerek döndü Alfred. "Bu kadarı yeter."

Siyah yağmurluğu rüzgârla havalanıyordu, ama Enid gezi boyunca hâlâ havanın güzel ve denizin sakin olacağını ummayı başarıyordu.

Chip ıslak giysilerini değiştirip, iki çanta topladı ve kutusuna beş dolar ödediği Muratti sigaralarını da alıp Gitanas Misevicius ile Helsinki'ye giden uçağa bindi. Gitenas, sözlü anlaşmanın bir koşulunu bozarak birinci sınıf değil ekonomi bileti almıştı. "Bu gece içeriz ve yarın uyuruz."

Yan yana otururken Chip, Julia'nın kocasını nasıl bırakıp kaçtığını anımsadı. Aceleyle uçaktan inip, alanı geçtiğini ve kendini bir taksinin arka koltuğuna attığını hayal etti. Bir anda evini özlemiş, bilinmeyene karşı korku, tanıdık yerlere sevgi duymaya başlamıştı, ama Julia'dan farklı olarak, kaçmaya hiç niyeti yoktu. Kemerini bağlar bağlamaz uykuya daldı. Uçak kalkarken bir ara uyandı ve tüm yolcular sigaralarını yakınca tekrar gözlerini kapadı.

Gitanas çantasından bir bilgisayar çıkardı ve çalıştırdı. "İşte böyle Julia," dedi.

Uykulu gözlerini açamayan Chip, Gitanas'ın kendisine Julia diye hitap ettiğini düşünerek bir an paniğe kapıldı.

"Yani karım," dedi Gitanas.

"Ah, tabii."

"Evet, anti-depresan kullanıyor. Sanırım Eden'ın fikriydi. Galiba onun yaşamını Eden yönetiyor. Bugün beni bürosunda görmek istemediğini hissettim. Kente gelmemi bile istemedi! Artık ona ayak bağı oluyorum. Sonunda Julia ilaç kullanmaya başladı ve birdenbire uyanıp, artık üzerinde sigara yanığı bulunan erkeklerle birlikte olmak istemediğini söyledi. İşte böyle dedi. Sigara yanıklı erkeklere paydos. İleri gitme zamanı. Yanıklı erkekler yok artık." Gitanas bilgisayara bir CD yerleştirdi. "Ama evi bırakmak istemiyor. Daha doğrusu boşanma avukatı onu evi istemeye yönlendiriyor. Avukatın parasını Eden ödüyor. Biri evin kilitlerini değiştirmiş; içeri girebilmek için kapıcıya para vermek zorunda kaldım."

Chip sol elini kapattı. "Sigara yanığı mı?"

"Evet. Evet, birkaç tane var." Gitanas yakında oturanların duyup duymadığını anlamak için çevresine bakındı; ama gözleri sımsıkı kapalı iki çocuk dışında herkes sigara tüttürmekle ilgileniyordu. "Sovyet askerî hapishanesi," dedi Gitanas. "Oradaki zevkli günlerin anısını sana göstereyim." Kırmızı deri ceketini çıkarıp sarı tişörtünün kolunu sıyırdı. Koltukaltından dirseğine kadar uzanan bir yara izi vardı. "1990 yılım böyleydi," dedi Gitanas. "Litvanya bağımsız devletinde sekiz ayı Kızıl Ordu kışlasında geçirdim."

"Yani sen ayrılıkçıydın," dedi Chip.

"Evet! Ayrılıkçıydım." Kolunu tekrar örttü. "Korkunçtu. Çok yorucuydu, ama yorucu gibi gelmiyordu. Yorgunluğu daha sonra hissettim."

Chip'in 1990 yılı anıları, Tudor dönemi piyesleri, Tori Timmelman ile sonuçsuz kavgaları ve Tori'nin insanları pornografinin insanlık dışı nesneler biçimine getirdiğini ileri süren bazı kitaplarıyla kurduğu gizli ve sağlıksız ilgiyi kapsıyordu.

"Yani buna bakmaya biraz çekiniyorum," dedi Gitanas. Bilgisayarın ekranında tepeden çekilmiş bir yatak görüntüsü vardı. Battaniyenin altında biri olduğu belliydi. "Kapıcı, karımın bir erkek arkadaşı olduğunu söylüyor ve ben de bazı bulgulara ulaştım. Güvenlik kameraları evin eski sahibinden kalmıştı. İstersen bakabilirsin. İlginç olabilir. Çok ateşli olabilir."

Julia'nın yatak odasının tavanındaki duman detektörünü anımsadı Chip. Ağzının kenarları kuruyup, gözleri kapaklarının ardına yükselinceye kadar alarma bakıp durmuştu. Hep garip bir biçimde karmaşık bir duman alarmı olduğunu düşünmüştü.

Koltuğunda dikleşerek konuştu. "Belki de bunu izlemek istemiyorsundur."

Gitanas ekranı işaret ederek, dilini şaklattı. "Ekranı çeviririm. Sen bakmak zorunda değilsin."

Sigara dumanı bulut gibi koridora çöküyordu. Chip bir Muratti yakmayı düşündü, ama sigaradan bir fırt çekmekle havayı solumak arasında pek fark yok gibiydi.

"Demek istediğim," dedi Chip eliyle ekranı örterek. "Belki bu CD'yi makineden çıkarmak ve hiç bakmamak isteyeceğindir."

Gitanas çok şaşırmıştı. "Niçin bakmak istemeyeyim?"

"Şey, nedenini bir düşünelim."

"Belki bana söylesen daha iyi olacak."

"Yoo, şey, biraz düşünelim."

Gitanas, neresinden ısıracağını hesaplar gibi Chip'in omzuna, dizlerine ve bileklerine baktı. Sonra CD'yi bilgisayardan çıkarıp suratına attı. "Lanet olsun!"

"Biliyorum, biliyorum."

"Al şunu. Lanet olsun. Bir daha görmek istemiyorum. Al hadi."

Chip CD'yi gömlek cebine koydu. Kendini oldukça iyi hissediyordu. Uçak yükselip burnunu düzeltmişti ve motor gürültüsü kuruyan sinüslerin hırıltısını andırıyordu. Kuzey Atlantik üzerindeki gökyüzü karanlık ve yalnızdı, ama uçağın içinde ışıklar vardı. Toplumun içinde olma olgusu vardı. Uyanık olmak ve çevresindeki uyanıklığı hissetmek güzeldi.

"Öyleyse senin de sigara yanıkların var mı?" dedi Gitanas.

Chip avucunu gösterdi. "Önemli bir şey değil."

"Kendin yapmışsın. Zavallı Amerikalı."

"Daha farklı bir hapishaneydi," dedi Chip.

DÜŞÜNDÜKÇE ÖFKELENDİ

GARY LAMBERT 'ın Axon Şirketi ile olan kazançlı bağlantısı üç hafta önce, bir Pazar günü öğleden sonrasını geçirdiği yeni renkli fotoğraf laboratuvarında başlamıştı. Annesiyle babasının iki eski fotoğrafını yeniden basarken zevk almaya çalışıyor ve bu zevk de akıl sağlığına güven duymasını sağlıyordu.

Gary akıl sağlığı konusunda epey kaygılıydı ve özellikle o gün Seminole Sokağı'ndaki büyük, şist çatılı evinden çıkıp büyük bahçesinin arkasındaki büyük garajının dış merdivenini tırmanırken beyni kuzeybatı Philadelphia'daki hava kadar sıcaktı. Eylül güneşi pus ve küçük, grimsi bulutların arkasından parlıyordu ve Gary (onun bir deli doktoru değil CenTrust Bankası'nda başkan yardımcısı olduğunu unutmayalım), nörokimyasal sistemini izleyip tüm göstergelerin sağlıklı olduğunu algılamıştı.

Genel olarak Gary, emeklilik fonlarının bireysel olarak yönetilmesi, şehirlerarası görüşme planlarının yapılması, özel okul seçenekleri gibi çağdaş eğilimleri takdirle alkışlıyordu; ama kendi beyin kimyasının sorumluluğunu üstlenmekten, özellikle yaşamındaki en yakın insanlardan olan babası böyle bir yükümlülüğe girmediği için, hiç hoşlanmıyordu. Ama Gary bilinçli bir insandı. Karanlık odaya girerken Nörofaktör 3 (yani çok önemli olan serotonin) düzeyinin yedi hatta otuz günlük yükselişte olduğunu, Faktör 2 ve 7'nin olağanüstü performans gösterdiğini, Faktör 1'in ise dün gece yatarken içtiği bir kadeh Armagnac konyağından dolayı tehlikede olan sabah uykusundan dinç uyanmasını sağladığını biliyordu. Adımları canlıydı, ortalamanın üstündeki boyunu ve yaz sonu yanık tenini keyifle algılıyordu. Karısı Caroline'den hoşlanmama düzeyi ılımlıydı. Yaşanan düşüşler paranoyanın ilerleme aşamalarına işaret ediyordu (örneğin Caroline ile iki büyük oğlunun kendisiyle alay ettiklerinden sürekli olarak kuşkulanıyordu) ama klinik açıdan depresyonda sayılmazdı.

Kadife karartma perdelerini çekti, ışığın girmesini önleyen kepenkleri kapattı ve büyük paslanmaz çelik buzdolabından bir kutu 20x25'lik kâğıt çıkardı. Negatifleri temizleyen makineye iki film şeridi taktı.

Annesiyle babasının, sonu pek de iyi gitmeyen Aile Golf Turnuvası resimlerini basıyordu. Bir tanesinde Enid, çalıların arasında eğilmiş, güneş gözlüklerinin ardından yüzünü buruşturmuş, sol eliyle golf sopasının ucunu tutmuş (resmin bir köşesinde beyaz bir noktacık gibi görünen) topu düzlüğe atmaya çabalıyordu. (O güne dek Alfred'le yalnızca düz, kısa, ucuz sahalarda oynamışlardı.) Öteki resimde Alfred'in üstünde daracık bir şort, siperlikli bir Midland Pacific şapkası, siyah çorap ve tarih öncesinden kalma golf pabuçları vardı ve greyfurt büyüklüğünde beyaz bir topa vurmak için salladığı, yine tarih öncesine ait golf sopasıyla kameraya adeta, *bu büyüklükte bir topa vuramaz mıyım*, dercesine sırıtıyordu.

Büyüttüğü resimleri ilaç banyosundan çıkarıp ışıkları yakınca, her ikisinde de garip sarı lekeler olduğunu gördü.

Küfretmesinin nedeni fotoğraflara değer vermesi değil, serotoninzengini moralini yüksek tutmaktı ve bunu başarmak için de nesnelerin dünyasından biraz yardım bekliyordu.

Dışarda hava bozmaktaydı. Yüksek ağaçlardan çatılara damlalar inmeye başlamıştı. İki resim daha basarken kulağına arka bahçede oğullarıyla futbol oynayan Caroline'in sesi geliyordu. Ayak sesleri, ara sıra haykırışlar ve garaj duvarına çarpan topun titreşimleri duyuluyordu.

İkinci kez bastığı resimlerde de aynı sarı lekeler ortaya çıkınca, Gary işi bırakması gerektiğini anladı. Aynı anda dış kapı tıklatıldı ve en küçük oğlu Jonah perdelerin arasından içeri süzüldü.

"Fotoğraf mı basıyorsun?" dedi Jonah.

Gary aceleyle kötü resimleri dörde katlayıp çöpe attı. "Başlamak üzereydim."

İlaçları karıştırdı, yeni bir kâğıt kutusu açtı. Jonah karanlık odada açık bırakılabilen ışığın altına oturup, teyzesi Denise'in verdiği Narnia serisinden biri olan, *Narnia Günlükleri: Prens Kaspiyan* adlı kitabı açtı. Jonah ikinci sınıfa gidiyordu, ama okuma düzeyi beşinci sınıftakilere denkti. Parlak kara gözleri, kalın sesi ve vizon yumuşaklığındaki saç-

hariyla, Gary için bile küçük bir oğlandan çok, duyarlı bir hayvanı andırıyordu.

Caroline'in Narnia Günlükleri'nden pek hoşlandığı söylenemezdi; C. S. Lewis ünlü bir Katolik propagandacısıydı ve Narnia kahramanı dört-ayaklı tüylü Aslan, İsa'yı simgeliyordu. Ama çocukluğunda *Aslan, Cadı ile Gardırobu* adlı kitabı severek okumuş olan Gary, hiç de aşırı dinci olmamıştı. (Daha doğrusu kesinlikle materyalistti.)

"Yani bir ayıyı öldürüyorlar," dedi Jonah. "Ama konuşan bir ayı değil ve Aslan geri geliyor ama onu yalnızca Lucy görüyor. Ötekiler ona inanmıyor."

Gary maşayla tuttuğu resimleri ikinci banyoya attı. "Niçin Lucy'ye inanmıyorlar?"

"Çünkü o en *küçükleri*," dedi Jonah.

Dışarıda Caroline yağmur altında gülüp bağrışıyordu. Oğlanlarla yarışabilmek için kendini harap edene kadar koşma alışkanlığı edinmişti. Evliliklerinin ilk yıllarında avukat olarak tam gün çalışmıştı, ama Caleb doğduktan sonra ailesinden yüklü miktarda para kalmıştı ve artık komik bir maaşla yarım gün Çocukları Savunma Fonu adına çalışıyordu. Yaşamının merkezi oğullarıydı. Onların en yakın arkadaşları olduğunu söylüyordu.

Altı ay önce, Gary kırk üçüncü doğum gününü Jonah ile birlikte St. Jude'daki ailesini ziyaret ederek kutlarken, Caroline'in doğum günü armağanı olarak ustalar gelmiş ve garajın ikinci katının elektrik ve su tesisatını yenilemişti. Gary ara sıra en sevdiği eski aile fotoğraflarını tekrar basmak ve Tüm Zamanların Lambertları İki Yüz adını vereceği deri ciltli bir albümde toplamak istediğinden söz ederdi. Bunu yapmak için resimleri dışarıda bastırabilirdi, oğlanlar ona bilgisayardaki bazı teknikleri öğretiyorlardı ve yine de isterse herhangi bir laboratuvarı saat başı ücretle kiralayabilirdi. Bu nedenle Caroline istemediği ya da ihtiyaç duymadığı laboratuvarı gösterince, ilk tepkisi ağlamak olmuştu. Ne var ki, Caroline'in komodinindeki pop-psikoloji kitaplarından klinik depresyonun ilk uyarı işaretlerini tanımayı öğrenmişti ve uzmanlar durup dururken ağlamanın bu işaretlerden biri olduğunda fikir birliğine varmıştı. Gary derhal boğazındaki yumruyu yutmuş, çok pahalıya mal olan karanlık odanın içinde dolanmış ve - hem alıcı pişmanlığı hem armağan veren kaygısı yaşayan- Caroline'e

bu hediyeye çok sevindiğini belirtmişti. Bundan sonra da klinik depresyona kapılmadığına kendini inandırmak ve Caroline'in böyle bir kuşkuya kapılmasını önlemek için, Tüm Zamanların Lambertları İki Yüz adını verdiği albüm tamamlanıncaya kadar haftada iki kez burada çalışmaya karar vermişti.

Caroline'in, bilinçli ya da bilinçsiz olarak, karanlık odayı garajın üst katına kurup onu evden uzaklaştırmak istemesi de paranoyasının başka bir nedeniydi.

Saati çalınca üçüncü partiyi banyoya koydu ve tekrar ışıkları açtı.

"Şu beyaz lekeler ne?" diye sordu Jonah banyo tepsisine bakarak.

"Bilmiyorum Jonah!"

"Buluta benziyor."

Futbol topu garajın kapısına çarptı.

Gary yüzünü buruşturan Enid ile sırıtan Alfred'i banyonun içinde bırakıp kepenkleri açtı. Yakındaki çamfıstığı ağacı ve bambular yağmurda parlıyordu. Bahçenin ortasında ıslak, çamurlu giysileri sırtlarına yapışmış Caroline ile Aaron derin soluklar alırken Caleb ayakkabısını bağlıyordu. Kırk beşindeki Caroline bir liseli kızın bacaklarına sahipti. Saçları, neredeyse yirmi yıl önce Gary onu ilk kez Spectrum'daki bir Bob Seger konserinde gördüğü günkü kadar açık sarıydı. Hâlâ karısını çekici buluyor, onun güzelliğinden heyecan duyuyordu. Uzanıp fotoğraf makinesini aldı ve karısına odaklandı.

Caroline'in yüz ifadesi Gary'nin canını sıktı. Kaşları çatılmıştı, ağzının çevresinde üzüntüsünü belli eden derin çizgiler oluşmuştu, topun peşinden koşarken topallıyordu.

Gary kamerayı büyük oğlu Aaron'a çevirdi. Resminin çekildiğini anlayıp kendisine çok yakıştığına inandığı biçimde başını eğip poz vermediği zamanlar çok daha iyi çıkıyordu. Aaron'ın yüzü kızarmış ve çamur damlacıklarıyla kaplanmıştı. Gary iyi bir görüntü yakalamak için objektifi ayarladı. Ama Caroline'e duyduğu kırgınlık nörokimyasal savunma mekanizmasını aşıyordu.

Futbol maçı sona ermişti ve Caroline topallayarak eve koşuyordu.

Lucy, onu görmemek için yüzünü onun yelesine gömdü, diye fısıldadı Jonah.

Evden bir çığlık yükseldi.

Caleb ile Aaron derhal tepki verdi ve aksiyon filmi kahramanları

gibi avluyu geçip eve daldılar. Bir an sonra Aaron tekrar dışarı çıktı ve çatlamaya başlayan sesiyle haykırdı: "Baba! Baba! Baba!"

Başkalarının heyecanı Gary'nin sakin ve düzenli olmasını sağlardı. Karanlık odadan çıkıp yağmurlarla ıslanmış basamakları dikkatle indi. Garajın arka tarafındaki demiryolunun üzerinde, güneş ışıkları ıslak havanın arasından kendine bir yol açmaya çabalıyordu.

"Baba, büyükannem telefonda!"

Gary eve doğru yürürken, arada durup futbol maçının çimlere verdiği hasarı inceledi. Yaşadıkları mahalle, Chestnut Hill, yüzyıllık akçaağaç, çınar ve mabet ağaçlarıyla masalsı bir havaya sahipti. Gerçi ağaçların çoğu elektrik hatlarını geçirmek için budanmıştı, ama yine de yok edilmiş kabilelerin isimlerini taşıyan, asfalti sürekli yamalanan caddelerin kenarında yükseliyorlardı. Seminole, Cherokee, Navajo ve Shawnee. Nüfus yoğunluğuna ve gelir düzeyinin yüksekliğine karşın yakın çevrede otoyollar ya da işe yarar dükkânlar yoktu. Gary buraya Zamanın Unuttuğu Topraklar adını vermişti. Tıpkı kendi evi gibi, çoğu evin çatısındaki işlenmemiş bakırı andıran şist tabakaları Gary'nin saçlarıyla aynı renkteydi.

"*Baba!*"

"Teşekkürler, Aaron. Duydum seni."

"Büyükannem telefonda."

"Biliyorum Aaron. Şimdi söyledin."

Mutfakta Caroline ellerini sırtında bir iskemleye çökmüş oturuyordu.

"Annen bu sabah aradı," dedi Caroline. "Sana söylemeyi unuttum. Telefon beş dakikada bir çaldı. En sonunda yetişmek için koşarken..."

"Teşekkürler Caroline."

"Ben koşarken..."

"Teşekkür ederim." Gary kablosuz telefonu aldı ve sanki annesinin yaklaşmasını önlemek istermiş gibi, ahizeyi bir kol boyu uzakta tutarak salona doğru yürüdü. Parmağını kalın bir kataloğun arasına yerleştirmiş olan Caleb yolunu kesti. "Baba seninle bir dakika konuşabilir miyiz?"

"Şimdi olmaz Caleb, büyükannen telefonda."

"Ben yalnızca..."

"Şimdi olmaz dedim."

Caleb başını sallayıp, ekranlarda sık görülen, penaltı kaçırdığına inanamayan ünlü bir futbolcu edasıyla ona baktı.

Gary mermer kaplı holü geçip devasa salona girdi ve elindeki minik ahizeye "Alo," dedi.

"Caroline'e *söylemiştim*," dedi Enid. "Eğer telefona yakın değilse daha sonra ararım, demiştim."

"Telefon görüşmelerinin dakikası yedi sent," dedi Gary.

"Ya da sen beni arayabilirdin."

"Anne yirmi beş sentten söz ediyoruz."

"Bütün gün sana ulaşmaya çalıştım," dedi annesi. "Seyahat şirketi en geç yarın sabah bir yanıt bekliyor. Ve biliyorsun Jonah'a söz verdiğim gibi birlikte son bir Noel kutlamak için geleceğinizi umut..."

"Bir dakika bekle," dedi Gary. "Caroline'e danışayım."

"Gary bunu *aylardır* konuşabilirdiniz. Burada oturup sizin..."

"Bir saniye."

Ahizeyi eliyle kapatıp mutfağa döndü. Jonah bir iskemleye çıkmış Oreo bisküvilerinin kutusunu açıyordu. Caroline hâlâ aynı iskemlede oturmuş, zorlukla soluk alıyordu. "Telefona yetişmek için koşarken, kötü bir şey oldu."

"İki saattir yağmurun altında koşturuyordun," dedi Gary.

"Hayır, telefona koşuncaya kadar hiçbir şeyim yoktu."

"Caroline senin topalladığını daha önce gördüm."

"Ben *iyiydim*," dedi Caroline. "*Ellinci* kez çalan *telefona* koşuncaya kadar hiçbir şeyim yoktu..."

"Pekâlâ, tamam," dedi Gary. "Suç annemin. Şimdi Noel hakkında ne diyorsun, onu söyle."

"Nasıl isteniyorsa. Buraya gelebilirler."

"*Oraya* gitmekten söz etmiştik."

Caroline bir şeyleri siliyormuş gibi başını salladı. "Hayır. Sen söz ettin. Ben hiçbir şey söylemedim."

"Caroline..."

"Annen telefondayken bunu tartışamam. Önümüzdeki hafta tekrar arasın."

Jonah annesiyle babası fark etmeden istediği kadar bisküvi alabileceğini anlamıştı.

"Düzenlemeleri şimdi yapmaları gerekiyor. Önümüzdeki ay geziden döndüklerinde buraya uğrayıp uğramamaya karar verecekler ki bu da Noel'e bağlı."

"Galiba bir diskim kaydı."

"Eğer bu konuda konuşmak istemiyorsan," dedi Gary. "St. Jude'a gelmeyi düşündüğümüzü söyleyeceğim."

"Kesinlikle olmaz! Anlaşmamız böyle değildi."

"Anlaşmaya bir tek kez uymamayı öneriyorum."

"Hayır! Hayır!" Caroline reddettiğini vurgulamak için başını sallayınca karmakarışık, ıslak sarı saçları havalandı. "Kuralları böyle değiştiremezsin."

"Bir tek istisna kuralları değiştirmek değildir."

"Tanrım, galiba röntgen çektirmem gerekecek."

Gary avucundaki ahizeden annesinin sesini duydu. "Evet mi, hayır mı?"

Caroline ayağa kalkıp ona yaslandı ve yüzünü göğsüne gömdü. Minik yumruğunu hafifçe göğüs kemiğine indirdi. "Lütfen," dedi burnunu köprücük kemiğine sürterek. "Daha sonra arayacağını söyle. Olmaz mı? Sırtım çok kötü."

Karısı göğsüne yaslanırken Gary telefonu uzaklaştırdı. "Caroline, sekiz yıldır aksatmadan buraya geliyorlar. Bir kez değişiklik önermek bence aşırıya kaçmak olmaz. En azından bu olasılığı düşündüğümüzü söyleyebilir miyim?"

Caroline üzüntüyle başını sallayıp iskemleye çöktü.

"Tamam, pekâlâ," dedi Gary. "Kendi kararımı kendim vereceğim."

Yemek salonunda, konuşmayı dinleyen Aaron sanki babası aile içi şiddet yaratan biriymiş gibi yüzüne baktı.

"Baba," dedi Caleb. "Eğer büyükanneyle konuşmuyorsan, sana bir şey sorabilir miyim?"

"Hayır Caleb, büyükannenle konuşuyorum."

"Öyleyse daha sonra konuşabilir miyiz?"

"Tanrım, Tanrım," diye inliyordu Caroline.

Salonda Jonah, bir yığın bisküvi ve *Prens Kaspiyan* adlı kitapla büyük deri kanepeye yerleşmişti.

"Anne?"

"Hiç anlamıyorum," dedi Enid. "Eğer konuşacak zamanın yoksa beni daha sonra arayabilirsin ama beni telefonda *on dakika* bekletmek..."

"Tamam, buradayım."

"Peki, neye karar verdiniz?"

Gary yanıt veremeden mutfaktan kızışmış bir dişi hayvan çığlığı duyuldu. Çocukların dünyaya gelmediği zamanlarda, Caroline sevişirken bu sesi çıkartırdı.

"Anne, özür dilerim, bir dakika."

"Yaptığın doğru değil," dedi Enid. "Hiç de kibar değil."

"Caroline," diye seslendi Gary. "Birkaç dakika yetişkin gibi davranabilir miyiz sence?"

"Ah, ah! Aah!" haykırışları geldi içeriden.

"Hiç kimse sırt ağrısından ölmemiştir, Caroline."

"Lütfen," diye seslendi Caroline. "Onu daha sonra ara. Eve doğru koşarken son basamakta bileğim burkuldu. Gary *canım acıyor*..."

Gary sırtını mutfağa döndü. "Özür dilerim, anne."

"Orada neler oluyor?"

"Caroline futbol oynarken sırtını incitti."

"Bunu söylemek istemezdim ama," dedi Enid. "Ağrılar ve sızılar yaşlanmanın bir parçasıdır. İstesem bütün gün ağrılardan konuşabilirim. Kalçam sürekli ağrıyor. Ama insan yaşlandıkça olgunlaşıyor."

"Ah! Ahhh! Ahhh!" diye ağlıyordu Caroline.

"Evet, bir umut var," dedi Gary.

"Ne karar verdiniz?"

"Juri hâlâ Noel'i tartışıyor," dedi Gary. "Ama belki buraya uğramayı planlarsanız..."

"Off! Off! Off!"

"Noel'de bilet ayırtmak için çok geç kaldık," dedi Enid ciddi bir sesle. "Biliyorsun Schumpeterler Hawai'ye gitmek için Nisan ayında yer ayırttılar; çünkü geçen yıl Eylül'e kadar bekleyince yer bulamadılar..."

Aaron koşarak geldi. "Baba!"

"Telefondayım Aaron."

"Baba!"

"Görüyorsun telefondayım, Aaron."

"Dave kolostomi yaptırdı," dedi Enid.

"*Hemen şimdi* bir şeyler yapmalısın," dedi Aaron. "Annemin canı çok acıyor. Onu hastaneye götürmen gerektiğini söylüyor!"

"Baba, aslında," diyerek yaklaştı Caleb elinde katalogla. "Beni götürebileceğin bir yer var."

"Hayır, Caleb."

"Ama gitmem gereken bir dükkân var."

"Bütçemize uygun biletler çabuk tükeniyor, " dedi Enid.

"Aaron?" diye haykırdı Caroline mutfaktan. "Aaron! Nerdesin? Baban nerde? Caleb nerde?"

"Konsantre olmak isteyen bir insan için burası çok gürültülü," dedi Jonah.

"Anne üzgünüm," dedi Gary. "Daha sessiz bir yere gidiyorum."

"Artık çok *geç* oluyor," dedi Enid. Sesi her geçen gün ve saatin Aralık ayındaki biletlerin satılmakta olduğunu bilen bir kadının yaşadığı paniği yansıtıyordu. Böylece Gary ile Caroline'in çocukları Noel için son bir kez St. Jude'a getirme umudu tükeniyordu.

"Baba," diye yakardı Gary'nin arkasından ikinci kata çıkan Aaron. "Anneme ne söyleyeceğim?"

"911'i aramasını söyle. Cep telefonunu kullan, cankurtaran çağır." Gary sesini yükseltti. "Caroline? 911'i ara!"

Dokuz yıl önce, Ortabatı'ya yaptıkları yolculuk sırasında hem Philadelphia, hem de St. Jude'da tipiye yakalanmışlar, dört saat uçağın içinde beklemişlerdi. Beş yaşındaki oğlu sürekli sızlanırken, iki yaşındaki çığlıklar atmıştı. Caleb ise bütün gece kusmuştu. Caroline, Enid'in yemeklerinde kullandığı domuz yağından dolayı kustuğunu iddia etmişti. Ayrıca Caroline buzlanmış bahçede kötü bir biçimde düşmüştü. Gerçi sırt ağrısı çim hokeyi oynadığı günlerden kalmaydı; ama bu düşmenin sorunu 'canlandırdığını' söylüyordu. Sonunda Gary karısına bir daha Noel için St. Jude'a gitmeyeceklerine söz vermişti. Annesiyle babası sekiz yıl ardı ardına Noel için Philadelphia'ya gelmişti. Gerçi annesinin Noel tutkusundan hoşlanmıyor, yaşamının boşluğunu doldurmak için Noel'e bu kadar fazla değer verdiğini düşünüyordu ama bu kez evde kalmak istemelerini de anlayışla karşılıyordu. Ayrıca eğer Enid 'son bir Noel'i St. Jude'da geçirirse, belki doğuya taşınmaya daha kolay ikna olabilirdi. Temelinde Gary bu yol-

culuğu yapmaya hazırdı ve bu özel koşullar altında karısının olgunluk gösterip biraz işbirliğine yanaşmasını bekliyordu.

Çalışma odasına girip kapıyı ailesinin haykırışlarına, yakarılarına, merdivendeki ayak seslerine, sözde-acil duruma karşı kilitledi. Masadaki ahizeyi açıp kablosuz telefonu kapattı.

"Saçmalık bu," dedi Enid yenilgiye uğramış bir sesle. "Niçin beni geri aramıyorsun?"

"Kesin karar vermedik ama Noel için St. Jude'a gelebiliriz. Bu nedenle geziden sonra bence buraya uğramalısınız."

Enid gürültüyle soluk alıyordu. "Bu sonbaharda Philadelphia'ya iki kez gelemeyiz. Ayrıca oğlanları Noel'de görmek istiyorum. Yani siz St. Jude'a geleceksiniz?"

"Hayır anne," dedi Gary. "Hayır, hayır. Kesin karar vermedik."

"Ben Jonah'a *söz verdim*..."

"Biletleri alan Jonah değil, burada kararları Jonah vermiyor. Yani siz kendi planınızı yapın, biz de kendimizinkini ve sonunda her şeyin yoluna gireceğini umalım."

Gary inanılmaz bir açıklıkla, Enid'in tatmin olmadığını belirten hışırtılı solukları duyabiliyordu. Dalgaları andıran sesi bir anda fark etti.

"Caroline?" dedi Gary. *"Caroline, hatta mısın?"*

Soluk sesi kesildi.

"Caroline, konuşmamı mı dinliyorsun? Hatta mısın?"

Belli belirsiz bir tıkırtı geldi kulağına.

"Anne, üzgünüm..."

"Ne oluyor?" dedi Enid.

İnanılmaz! Kesinlikle inanılmaz! Gary ahizeyi masaya bıraktı, kapının kilidini açtı ve koridorda koşarak Aaron'ın Kendine En Yakışan Pozla aynaya baktığı odanın, Caleb'in elindeki katalogla broşür dağıtan bir Yehova Şahidi gibi durduğu merdivenin yanından geçip, Caroline'in çamurlu giysileriyle sırtına bir buz torbası koymuş İran halısının üzerinde kıvrılıp yattığı yatak odasına ulaştı.

"Telefon görüşmemi mi dinliyorsun?"

Caroline yatağın yanındaki telefona ulaşamayacak kadar halsiz olduğunu belirtircesine başını salladı.

"Hayır mı diyorsun? Hayır demek mi istiyorsun? Dinlemiyor muydun?"

"Hayır Gary," dedi kısık bir sesle.

"Tıkırtı duydum, soluk sesleri duydum..."

"Hayır."

"Caroline, bu hata bağlı üç telefon var, iki tanesi çalışma odamda ve üçüncüsü de burada. Ne dersin?"

"Seni dinlemiyordum. Yalnızca hattın boş olup olmadığını anlamak için..." Sıkılı dişlerinin arasından soluk alarak devam etti. "Telefonu açtım. Hepsi bu."

"Ve oturup dinledin! Sözlerime istemeden kulak misafiri oldun, öyle mi! Bunu yapmamanı defalarca söyledim sana!"

"Gary," dedi acıklı bir sesle. "Dinlemediğime yemin ederim. Ahizeyi yerine bırakmak için uzanamadım. Yere koydum. Seni dinlemiyordum. Lütfen bana karşı biraz kibar ol."

Caroline'in yüzü çok güzeldi, acı ifadesi yanlışlıkla şehvet olarak algılanabilirdi ve İran halısının üzerinde, yanakları kıpkırmızı, saçları darmadağınık, çamur lekeleri içinde büzülmüş yatan görüntüsü Gary'yi baştan çıkardı. Beyninin bir bölümü karısının yadsımalarına inanıp acıyor ve böylece aldatılma duygusu derinleşiyordu. Hızla koridoru geçip çalışma odasına girdi ve kapıyı çarptı. "Anne, alo, üzgünüm."

Ama hat kapanmıştı. Şimdi St. Jude'u kendisi aramak zorundaydı. Arka bahçeye bakan pencereden güneş ışığında, istiridye kabuğu moruna bürünmüş yağmur bulutları arasında çamfıstığı ağacından yükselen buğu görülüyordu.

Telefon parasını kendi ödemeyeceği için Enid'in sesi bu defa daha mutlu geliyordu. Gary'ye Axon adında bir şirketi tanıyıp tanımadığını sordu. "Bu şirket Schwenksville, Pennsylvania'da. Babanın patentini satın almak istiyorlar. Bak, mektubu okuyayım sana. Bu iş beni biraz üzdü."

Artık CenTrust Bankası'nın Hisse Senedi bölümünde çalışan ve büyük işlerle ilgilenen Gary'e Axon adı tanıdık gelmedi. Ama annesi Bragg Knuter&Speigh firmasından Bay Joseph K. Prager'in mektubunu okurken, bu adamların oynadığı oyunu tanımıştı. Ortabatı'daki yaşlı adama mektubu gönderen avukat, patentin gerçek değerinin minik bir yüzdesini öneriyordu. Gary bu dolandırıcıların nasıl çalıştıklarını biliyordu. Axon şirketinin yerinde olsa, kendisi de böyle davranırdı.

"Beş bin yerine on bin dolar istememiz gerektiğini düşünüyorum," dedi Enid.

"Patentin süresi ne zaman doluyor?"

"Yaklaşık altı yıl içinde."

"Öyleyse büyük para peşindeler. Yoksa sürenin dolmasını beklerlerdi."

"Mektupta deneysel ve belirsiz olduğunu söylüyorlar."

"Anne sizin böyle düşünmenizi istiyorlar. Ama eğer deneysel ise, niçin bu kadar ilgi gösteriyorlar? Niçin altı yıl beklemiyorlar?"

"Doğru."

"Bunu bana söylediğin iyi oldu, anne. Şimdi yapman gereken bu adamlara bir mektup yazıp, patent karşılığından 200.000 dolar istediğini bildirmek olmalı."

Ailecek çıktıkları araba gezilerinden Alfred öndekini geçmek için karşıdan gelenlerin şeridine daldığı zaman yaptığı gibi Enid soluğunu tuttu. "*İki yüz bin dolar!* Aman tanrım Gary..."

"Ve onların brüt gelirinden yüzde bir kâr payı. Hakkınızı mahkemede aramaya hazır olduğunuzu onlara söylemelisin."

"Ya hayır derlerse?"

"İnan bana, bu adamlar mahkemeye gitmeyi hiç istemezler. Burada biraz saldırgan davranmanın zararı olmaz."

"Ama bu patent babana ait ve onun ne düşündüğünü bilirsin."

"Babamı telefona çağır," dedi Gary.

Annesiyle babası otorite karşısında çekingenleşirdi. Gary onların kaderinden kurtulduğuna emin olabilmek için oturduğu yerle St. Jude arasına elinden geldiğince mesafe koymak istemişti. Böylece babası dahil her türlü otoriteye korkusuzca karşı koyabiliyordu.

"Evet," dedi Alfred.

"Baba, bence bu adamların üstüne gitmelisin. Durumları çok zayıf ve sen yüklü bir para kazanabilirsin."

St. Jude'daki yaşlı adamın sesi çıkmadı.

"Sakın önerdikleri rakamı kabul edeceğini söyleme bana," dedi Gary. "Çünkü bu bir teklif bile sayılmaz. Üzerinde düşünülmez bile."

"Ben kararını verdim," dedi Alfred. "Ne yapacağım seni ilgilendirmez."

"İlgilendirir. Bu konuda benim de söz hakkım var."

"Gary, söz hakkın yok."

"Evet var," diye ısrar etti Gary. Enid ile Alfred parasız kalırsa, onları geçindirmek herhalde az kazanan Denise ya da beceriksiz Chip'in değil, Gary ile Caroline'in görevi olacaktı. Ama bunları Alfred'e açıklamayacak kadar kendine hâkimdi. "En azından ne yapmak istediğini bana söyler misin? Bu nezaketi gösterebilir misin?"

"Sen de sormama nezaketini gösterebilirdin," dedi Alfred. "Ama sorduğuna göre, anlatayım. Önerdikleri parayı alacağım ve yarısını Orfic Midland'a vereceğim."

Evrenin düzeneği böyleydi: Baba konuştu, oğlu tepki gösterdi.

"Şimdi bak, baba," dedi Gary haklı olarak çok öfkelendiği durumlarda kullandığı alçak sesle. "Bunu yapamazsın."

"Yapabilirim ve yapacağım."

"Yoo, hayır baba, beni dinlemelisin. Parayı Orfic Midland ile paylaşman için hiçbir yasal ya da ahlaki neden yok."

"Demiryollarının malzemelerini ve aletlerini kullanıyordum," dedi Alfred. "Patentlerden elde edeceğim geliri onlarla paylaşmak konusunda anlaşmıştık. Ve Mark Jamborets beni bir patent avukatıyla görüştürdü. Sanırım bana iyi bir yüzde veriyorlar."

"Bu olay on beş yıl önceydi! Artık böyle bir şirket yok. Bu anlaşmayı yaptığın insanlar *öldü*."

"Hepsi değil. Mark Jamborets ölmedi."

"Baba, güzel bir duyarlılık, bu duygunu anlıyorum ama..."

"Anladığını sanmıyorum."

"Wroth kardeşler demiryolu şirketinin ırzına geçip canına okudular."

"Daha fazla tartışmak istemiyorum."

"Hata bu! Yanlışlık bu!" dedi Gary. "Her açıdan seni ve St. Jude kentini mahveden bir şirkete sadakat gösteriyorsun. Üstelik şimdi de sağlık sigortası konusunda seni bir kez daha mahvediyor."

"Senin kendi fikirlerin var, benim de kendi fikirlerim."

"Sorumsuzca davrandığını söylüyorum. Bencillik ediyorsun. Sen eğer fıstık ezmeli sandviç yiyip, kuruşların hesabını tutmak istiyorsan karışmam ama anneme haksızlık ediyorsun."

"Senin ve annenin ne düşündüğü beni ilgilendirmiyor."

"Bana da haksızlık ediyorsun! Başın derde girerse, senin faturalarını kim ödeyecek? Kime yaslanacaksın?"

"Başıma gelenleri çekmesini bilirim," dedi Alfred. "Evet, eğer gerekirse fıstık ezmesi de yerim. Fıstık ezmesi severim. İyi bir besindir."

"Gerekirse annem de yiyecek, değil mi? Haklı mıyım? Gerekirse köpek maması bile yiyebilir! *Onun* istekleri kimi ilgilendirir?"

"Gary yapılması gerekeni biliyorum. Bunu anlamanı beklemiyorum. Ben de senin bazı kararlarını anlamıyorum, ama neyin doğru olduğunu biliyorum. Yani konu kapanmıştır."

"İstersen Orfic Midland'a iki bin beş yüz dolar ver ama bu patentin değeri..."

"Konu kapanmıştır, dedim. Annen tekrar seninle konuşmak istiyor."

"Gary," diye bağırdı Enid. "Aralık ayında St. Jude Senfoni Orkestrası *Fındıkkıran*'ı sahneleyecek. Bale gösterileri harika olduğundan biletler çok çabuk tükeniyor. Noel akşamı için dokuz bilet alayım mı? Saat ikide matine var; ama daha iyi olacağını düşünüyorsan, yirmi üçü akşamı da gidebiliriz. Karar senin."

"Anne, dinle beni. Babamın bu teklifi kabul etmesine izin verme. Ben mektubu görünceye kadar hiçbir şey yapmasın. Bir kopyasını hemen yarın bana gönder."

"Tamam yaparım, ama bence *Fındıkkıran* balesine yan yana dokuz bilet bulabilmek şu anda daha önemli. Biletlerin ne kadar çabuk satıldığına inanamazsın Gary."

Gary sonunda telefonu kapatınca ellerini gözlerine bastırdı ve beynindeki sinema perdesinin karanlığına yapay renklerle çizilmiş iki golf resmi gördü: Enid bozuk arazideki durumunu düzeltiyor (*buna aldatmak da denirdi*) ve Alfred kötü oyunuyla dalga geçiyor.

On dört yıl önce Wroth kardeşler Midland Pacific Şirketi'ni aldığında da ihtiyar adam yine kendini yenilgiye uğratan bir manevra yapmıştı. Altmış beşinci yaş gününe birkaç ay kala, Midpac'in yeni başkanı Fenton Creel, onu St. Jude'daki Morelli lokantasına öğle yemeğine götürmüştü. Şirket birleşmesine karşı olan Midpac yöneticileri Wroth kardeşler tarafından işten çıkarılmıştı, ama başmühendis olan Alfred saray muhafızlığı işinde rol almamıştı. St. Jude bürosunu kapatıp, merkezi Little Rock'a taşıma kaosu arasında başlarında Creel'in bulunduğu yeni ekip işi öğreninceye dek Wrothların demiryolunu işletecek birine ihtiyaçları vardı. Little Rock'a taşınma işini denetlediği

ve iki yıl daha çalışmayı kabul ettiği takdirde Creel, Alfred'e yüzde elli zam ve Orfic hissesi vermeyi önermişti.

Wrothlardan nefret eden Alfred hayır deme eğilimindeydi, ama aynı gece Enid kocasını işlemişti. Orfic hisselerinin en az 78.000 dolar değerinde olduğunu, emekli maaşı son üç yıllık maaş ortalamasına dayandığından, ilerde ellerine geçecek paranın yüzde elli artma olasılığı bulunduğunu söylemişti.

Karşı konulmaz tartışmalar Alfred'i kararsızlığa itmiş gibi görünüyordu ama üç gün sonra eve gelip Creel'e istifasını verdiğini ve onun da kabul ettiğini söylemişti. En yüksek maaşı aldığı tam yılı bitirmesine yedi hafta kaldığından, istifa etmek anlamsızdı. Ama ne Enid'e, ne de başkalarına bu ani kararı hakkında hiçbir açıklama yapmamıştı. Yalnızca, *ben kararımı verdim,* demekle yetinmişti.

Aynı yıl, St. Jude'daki Noel yemeğinde Enid'in, minik Aaron'ın tabağına gizlice bir kaşık cevizli kaz dolmasından koymasından ve Caroline'in tabağı kaptığı gibi, "Bu yalnızca kaz yağı!" diyerek çöpe dökmesinden sonra Gary öfkesine hâkim olamayarak, *yedi hafta daha bekleyemedin mi? Altmış beş yaşına basana kadar bekleyemez miydin?* diye bağırmıştı.

Gary, hayatım boyunca çok çalıştım. Emeklilik benim sorunum, sen kendini işine bak.

Ve emekliye ayrılmak için acele ettiğinden yedi hafta daha beklemeyen adam emekli olunca ne yapmıştı? Mavi koltuğunda oturmuştu.

Gary, Axon'ı tanımıyordu, ama Orfic Midland, kendisine bağlı tüm şirketlerden haberdar olması için kendisine maaş ödenen bir kuruluştu. Wroth kardeşlerin Kanada'daki bir altın madenindeki zararı karşılamak için kendi hisselerini elden çıkardıklarını duymuştu. Orfic Midland merkezleri kentlerin dış mahallelerine yayılmış, yöneticileri canlı bir organizmanın üreyen hücreleri gibi değiştirilen, Amerika'nın birbirinden ayırt edilemeyen kişiliksiz büyük kuruluşlarından biri olmuştu ve Gary, OrficM hisselerini CenTrust Bankası'nın portföyüne alınmasını onayladığı zaman, St. Jude'da eski şirketin üçüncü adamın işten çıkarmak ve Kansas'ın kırsal kesimindeki tren seferlerini ortadan kaldırmakla suçlanacak insanların hiçbiri ortada değildi. Orfic Midland taşımacılık alanından artık tümüyle çekilmişti. Midpac'tan geriye

kalan demiryolları, şirketin hapishane inşaatı, hapishane yönetimi, gurme kahve üretimi, finansal hizmetler gibi işlerine destek vermek amacıyla satılmıştı. Artık rayların altında 144-lifli fiber-optik kablo sistemi yatıyordu.

Alfred'in sadık kalmak istediği şirket bu muydu?

Gary bunu düşündükçe öfkeleniyordu. Çalışma odasında otururken, gitgide yükselen tedirginliğini önleyemediği gibi buharlı lokomotif hızıyla aldığı soluklarını da düzene sokamamıştı. Tren yolunun ardındaki ağaç lalelerini aydınlatan günbatımının kabak sarısı ışığını bile fark etmiyordu. İlkelerinin tehlikede olduğu dışında hiçbir şey düşünemiyordu.

Belki sonsuza dek orda oturup düşünecek ve babası aleyhine kanıt biriktirecekti, ama kapının önünden bir ses kulağına çalındı. Yerinden fırlayıp açtı.

Caleb yerde bağdaş kurmuş, elindeki kataloğu inceliyordu. "Konuşabilir miyiz?"

"Burada oturup beni mi dinliyordun?"

"Hayır," dedi Caleb. "İşin bitince konuşabileceğimizi söylemiştin. Bir sorum var. Hangi odaya gözetleme sistemi kurabilirim?"

Gary, tersten bakıyor olsa da Caleb'in elinde tuttuğu katalogdaki zımparalanmış alüminyum malzemelerden ve renkli LCD ekranlardan oluşan ekipman fiyatlarının üç ya da dört haneli olduğunu görebiliyordu.

"Bu benim yeni hobim," dedi Caleb. "Evin bir odasına gözetleme sistemi kurmak istiyorum. Annem senin için de sorun olmayacaksa mutfağa kurabileceğimi söyledi."

"Hobi olarak mutfağa gözetleme sistemi mi kurmak istiyorsun?"

"Evet!"

Gary başını salladı. Çocukluğunda bir sürü hobisi vardı ve uzun bir süre kendi oğullarının hiçbir hobisi olmadığını düşünerek üzülmüştü. Sonunda Caleb 'hobi' sözcüğünü kullandığı zaman babasının başka koşullar altında Caroline'in harcamasına izin vermediği yüksek tutarları onayladığını fark etmişti. Böylece Caroline ona Gary'nin kendi makinesinden daha iyi bir teleobjektife ve dijital özelliklere sahip olan bir SLR, otofokus bir fotoğraf makinesi alana kadar Caleb'in hobisi fotoğraf olmuştu. Caroline ona bir avuç içi ve bir dizüstü

bilgisayar alana kadar Caleb'in hobisi bilgisayardı. Ama artık on iki yaşındaydı ve Gary bu konuda ona fazlasıyla kanmıştı. Artık hobilere karşı gardını almıştı. Kendisine danışmadan Caleb'e pahalı hobi malzemeleri almayacağına dair Caroline'e söz verdirmişti.

"Gözetleme bir hobi değildir."

"Hobidir baba! Bunu öneren annemdi. İşte mutfaktan başlayabileceğimi söyledi."

Gary, *içki dolabı mutfakta duruyor*, diye aklından geçirirken, depresyonun Uyarı İşaretlerinden birini daha yaşadığını fark etti.

"Bunu annenle ben konuşsam daha iyi olacak."

"Ama dükkân yalnızca saat altıya kadar açık," dedi Caleb.

"Birkaç gün bekleyebilirsin. Sakın bekleyemeyeceğini söyleme bana."

"Tüm öğleden sonra bekledim. Benimle konuşacağını söyledin ve neredeyse gece olacak."

Neredeyse gece olacak fikri Gary'ye bir içki içme izni verdi. İçki dolabı mutfaktaydı. O yöne doğru bir adım attı. "Tam olarak hangi gereçlerden söz ediyoruz?"

"Yalnızca bir kamera, bir mikrofon ve servo kumanda," diyerek kataloğu Gary'ye uzattı. "Bak, pahalı olanlarını istemiyorum. Bu yalnızca altı elli. Annem onayladı."

Gary sık sık ailesinin unutmak istediği, kendisinin ise hatırlamak için ısrar ettiği ve unutulması için onaylaması gereken hoşlanılmayan bir nokta olduğunu düşünürdü. Bu da bir Uyarı İşaretiydi.

"Caleb, bu bence kısa zamanda bıkacağın bir şeye benziyor. Hem çok pahalı hem de fazla ilgini çekmeyecek."

"Hayır! Hayır!" dedi Caleb telaşla. "*Kesinlikle* ilgi duyuyorum. Baba bu bir *hobi*."

"Sana aldığımız başka hobi gereçlerinden de çok çabuk bıktın. Almadan önce hepsine 'çok ilgi duyduğunu' söylemiştin."

"Bu farklı," diye yakardı Caleb. "Bu kez gerçekten ilgi duyuyorum."

Babasının onayını alabilmek için oğlanın kullanılmaktan değerini yitirmiş sözcükleri sıralamaya hazır olduğu belliydi.

"Ne demek istediğimi anlıyor musun?" dedi Gary. "Gelişen modeli görüyor musun? Her şeyin alınmadan önce ve sonra farklı gö-

ründüğünü anlıyor musun? Bir şeyleri aldıktan sonra duyguların değişiyor. Bunu anlıyor musun?"

Caleb ağzını açtı, ama bir yakarış sözcüğü söylemeden önce yüzünde bir kurnazlık ifadesi dolaştı.

"Sanırım," dedi sanki utanarak. "Sanırım anlıyorum."

"Şimdi istediğin gereçlere de aynı şeyin olacağını düşünüyor musun?" diye sordu Gary.

Caleb soruyu dikkatle düşünüyormuş gibi yaptı. "Sanırım bu kez farklı," dedi sonunda.

"Pekâlâ, tamam," dedi Gary. "Ama bu konuşmayı hatırlamanı istiyorum. Bu hobinin bir, iki hafta oynayıp, bir kenara atacağın pahalı bir oyuncak olduğunu görmek istemiyorum. Yakında delikanlı olacaksın ve senin daha uzun süreli ilgi göstermek..."

"Gary, haksızlık bu!" dedi Caroline öfkeyle. Yatak odasının kapısına doğru topallayarak yürürken bir omzunu kısmış, bir eliyle sırtındaki soğuk kompresi bastırıyordu.

"Merhaba Caroline. Bizi dinlediğini bilmiyordum."

"Caleb hiçbir şeyi kenara atmıyor."

"Doğru atmıyorum," dedi Caleb.

"Senin anlamadığın konu," dedi Caroline kocasına, "bu yeni hobide birçok şeyin birlikte kullanıldığı. En harika yönü de bu zaten. Caleb'in tüm gereçleri bir arada kullanacağı bir yöntem..."

"İyi, güzel, bunu duyduğuma sevindim."

"Yaratıcı bir şey yaptığı zaman kendini *suçlu* hissetmesine yol açıyorsun."

Bir keresinde Gary bunca araç gerecin oğlunun hayal gücünü kısıtlayıp kısıtlamadığını yüksek sesle düşününce, Caroline onu neredeyse Caleb'e iftira atmakla suçlamıştı. Çocuk yetiştirme konusunda en sevdiği kitaplar arasında *Teknolojik Hayal Gücü: Günümüz Çocukları Ebeveynlerine Neler Öğretebilir* vardı. Yazar Nancy Claymore, Toplumdan Dışlanmış Dâhi Çocuk gibi "eskimiş bir paradigma" ile Yaratıcılık açısından Tüketici olan Dâhi Çocuk "tüketim paradigmasını" kıyaslarken, elektronik oyuncakların çok yakında çok ucuz ve çok yaygın olacağından, çocukların hayal güçlerini çalıştırmak için resim yapmanın ya da masal okumanın yeterli olmayacağını savunuyordu. Var olan teknolojileri araştırmak fikri ise Gary'ye fazla iddiacı ve moral

bozucu geliyordu. Caleb yaşındayken kendi hobisi horoz şekeri çubuklarından model oyuncaklar yaratmaktı.

"Yani hemen gidip alabilir miyiz?" dedi Caleb.

"Hayır Caleb, bugün olmaz, saat neredeyse altı," dedi Caroline.

Caleb ayağını yere vurdu. "Hep böyle oluyor! Ben bekliyorum, bekliyorum ve sonunda çok geç oluyor."

"Bir video kiralarız," dedi Caroline. "Hangi filmi istersen kiralarız."

"Ben film istemiyorum. Gözetleme yapmak istiyorum."

Caleb odasına girip kapıyı çarptı. Gary ardından gitti. "Bu kadar yeter. Bu evde kapıları çarpmıyoruz."

"Sen çarpıyorsun!"

"Bir tek söz daha duymak istemiyorum."

"Sen çarpıyorsun!"

"Bütün haftayı odanda mı geçirmek istiyorsun?"

Caleb gözlerini şaşılatıp, dudaklarını kısarak yanıtladı: Tek söz etmeyecekti.

Gary bakışlarını genellikle bakmamayı yeğlediği odanın köşelerinde dolaştırdı. Bir hırsızın evindeki eşya yığınları gibi, yepyeni fotoğrafçılık malzemeleri, bilgisayarlar ve video gereçleri oraya buraya atılmıştı. Toplam değerleri herhalde Gary'nin CenTrust Bankası'ndaki sekreterinin yıllık maaşından fazlaydı. On bir yaşındaki bir çocuğun odasında böylesine bir pahalı eşya kargaşası! Tüm öğleden sonra Gary'nin engellemeye çabaladığı çeşitli kimyasalların kapıları açıldı ve sinir sistemine doluştu. Faktör 6'nın harekete geçirdiği tepki şelalesi gözyaşı vanaları gevşetti, mide sinirinden aşağıya bulantı duygusu indirdi. Günlük yaşamıyla başa çıkabilmek için gitgide artan gizli gerçeklerden kendini uzak tutma 'duygusuna' kapıldığı fark etti. Bir gün öleceği gerçeğiyle yüzleşti. Mezarını hazineyle doldurmanın kendisini kurtarmayacağını fark etti.

Pencerelerden gelen ışık gittikçe azalıyordu.

"Bu araç gereçlerin tümünü kullanacak mısın?" diye sordu göğsünde bir baskıyla.

Caleb dudaklarını açmadan omzunu silkti.

"Bu evde hiç kimse kapıları çarpmamalı," dedi Gary. "Ben de dahil. Tamam mı?"

"Tamam baba, nasıl istersen."

Caleb'in odasından loş koridora çıkarken neredeyse çoraplı ayaklarıyla parmak uçlarında yatak odasına doğru hızla giden Caroline ile çarpışıyordu.

"Yine mi? Yine mi? Sana benim konuşmalarımı dinleme diyorum ve sen ne yapıyorsun?"

"Sizi dinlemiyordum. Yatmaya gidiyorum," dedi Caroline topallayarak yürürken.

"Kaçabilirsin ama saklanamazsın," dedi ardından giden Gary. "Niçin sürekli olarak beni dinlediğini bilmek istiyorum."

"Ben seni dinlemiyorum, sen paranoyaya kapılıyorsun."

"Paranoya mı?"

Caroline meşe ağacından yapılma büyük yatağa kendini attı. Evlendikleri zaman beş yıl boyunca haftada iki kez terapiye gitmiş ve son seansta terapist 'inanılmaz bir başarıya' ulaştığını bildirerek, akıl sağlığı yarışında Gary'ye karşı yaşam boyu sürecek bir avantaj elde etmesini sağlamıştı.

"Senden *başka* herkesin bir sorunu olduğunu düşünüyor gibisin," dedi Caroline. "Annen de böyle düşünüyor. Asla başka..."

"Caroline. Bir soruya yanıt ver. Gözümün içine bak ve yanıtla. Bugün öğleden sonra sen..."

"Tanrım Gary, yine başlama. Kendini dinle."

"Yağmurun altında koştururken, on bir ve on dört yaşında iki çocukla mücadele etmeye çabalarken..."

"Sen buna takılıp kaldın! Bu senin takıntın!"

"Yağmurda koşup, oynayıp, kayıp..."

"Ailenle konuştuktan sonra öfkeni bizden çıkarıyorsun."

"*Eve girmeden önce topallamıyor muydun?*" Gary parmağını karısının yüzüne doğru salladı. "Yüzüme bak Caroline, gözümün içine bak. Hadi! Yap bunu! Gözümün içine bak ve *daha önce topallamadığını söyle*."

Caroline acıyla kıvranıyordu. "Onlarla neredeyse bir saat telefonla konuştun..."

"Bunu yapamazsın!" Gary acı dolu bir zaferle gururlandı. "Bana yalan söylüyorsun ve yalan söylediğini itiraf edemiyorsun!"

"*Baba! Baba!*" çığlığı geldi kapının ardından. Gary dönünce yanaklarından yaşlar süzülen, güzel yüzü buruşmuş Aaron'ın adeta kendinden geçmiş gibi başını sallayarak durduğunu gördü. "Artık ona bağırma."

Pişmanlık nörofaktörü (Faktör 26) Gary'nin beyninde bunu değerlendirmek için özellikle oluşturulmuş bölgelere doldu.

"Tamam, Aaron."

Aaron arkasını dönüp olduğu yerde ayaklarını yere vururken, gözlerinden akan utanç yaşlarını bedeninden atmak ister gibiydi. "Tanrım, lütfen baba, ona... artık... bağırma."

"Tamam, Aaron," dedi Gary. "Bağırma bitti."

Oğlunun omzuna dokunmak için uzandı ama Aaron koridora kaçtı. Caroline'in evin içinde güçlü taraftarlarının bulunduğunu belirten bu gösteri yalnız bırakılma duygusunu derinleştirmişti. Oğulları Caroline'i kocasından koruyacaktı. Kocası bağırıp çağıran bir adamdı. Tıpkı kendi babası gibi. Kendi babası artık depresyondaydı. Ama gençliğinde bağırıp çağırarak onu ürkütürken, annesini savunmak küçük Gary'nin aklına hiç gelmemişti.

Aaron yüzükoyun yatağında yatıyordu. Yerdeki çamaşırlar ve dergiler karmaşasının arasında yalnızca Bundy trompeti ve müziğe ilgisini artırmak için Gary'nin verdiği Dizzy, Satchmo, Miles Davis, Chet Baker, Wyton Marsalis, Chuck Mangione, Herb Alpert ve Al Hirt'in melodilerini içeren alfabetik sıraya dizilmiş CD koleksiyonu düzgün görünüyordu.

Gary yatağın kenarına ilişti. "Seni üzdüğüm için üzgünüm," dedi. "Bildiğin gibi bazen önyargılı bir canavar olabiliyorum. Ve bazen de annen haklı olduğunu itiraf etmeye yanaşmıyor. Özellikle..."

"Annemin. Sırtı. Acıyor." Aaron'ın sesi Ralph Lauren markalı yorganın altından kısık geliyordu.

"Sırtının acıdığını biliyorum, Aaron. Anneni çok seviyorum."

"Öyleyse ona *bağırma*."

"Pekâlâ. Bağırma faslı bitti. Hadi yemek yiyelim." Gary oğlunun omzuna şaka yollu bir judo yumruğu indirdi. "Ne dersin?"

Aaron kıpırdamadı. Neşelendirmek için bir şeyler daha söylemesi gerekiyordu, ama Gary ne diyeceğini bilemedi. Faktör 1 ve 3'ün eksikliğini hissediyordu. Birkaç dakika önce, Caroline'in kendisini 'depresyona girmekle' suçlamak üzere olduğunu hissetmişti ve eğer depresyonda olduğu fikri geçerlilik kazanırsa, aklından geçenleri söyleme hakkını yitireceğinden endişeliydi. Her sözü hastalığın belirtisi olarak kabul edileceğinden, asla bir tartışmayı kazanamayacaktı.

Bu nedenle depresyona karşı koymak, gerçekleri kullanarak savaşmaktan çok önemliydi.

"Dinle," dedi Gary. "Sen bahçede annenle futbol oynuyordun. Söyle bana haklı mıyım? Eve girmeden önce topallıyor muydu?"

Bir an Aaron başını yataktan kaldırınca, Gary gerçeğin ortaya çıkacağını sandı. Ama oğlanın soruya inanamayan yüzü tiksintiyle kırmızı-beyaz bir görünüm almıştı.

"Sen korkunçsun!" dedi Aaron. "Sen *korkunçsun!*" Ve odadan kaçtı.

Genel olarak Gary oğlunun bu davranışını yanına bırakmazdı. Özür dilemesini sağlayıncaya kadar bütün gece mücadele ederdi. Ama beynindeki salgılar azalıyordu. Kendini çirkinleşmiş hissediyordu, Aaron ile çatışmak biraz daha çirkinleştirecekti ve bu duygu belki de Uyarı İşaretlerinin en önde geleniydi.

İki önemli hata yaptığını fark etti. Bir daha Noel'de St. Jude'a gitmeyeceklerine dair Caroline'e söz vermemeliydi. Ve bugün karısı bahçede topallarken en azından bir kare resmini çekmeliydi. Bu hataları yaptığına çok pişmandı.

"Klinik depresyonda değilim," dedi yatak odasının kararmış penceresine bakarak. Sıradan bir gece geçirebileceğini kanıtlamak için tüm iradesini kullanarak Aaron'ın yatağından kalktı.

Jonah elinde *Prens Kaspian* ile karanlık merdivenden yukarı çıkıyordu. "Kitabı bitirdim."

"Beğendin mi?"

"Bayıldım," dedi Jonah. "Harika bir çocuk kitabı. Aslan gökte, insanların arasından geçip kayboldukları bir kapı yaptı. Narnia'dan çıkıp gerçek dünyaya ulaştılar."

Gary yere çömeldi. "Sarıl bana."

Jonah kollarını boynuna doladı. Gary, oğlunun gencecik eklemlerinin gevşekliğini, esnekliğini, yanaklarından, tepesinden yükselen sıcaklığını hissediyordu. Oğlu kana gereksinim duysa, kendi boynunu kesebilirdi. Sevgisi bu kadar derindi, ama şu anda yalnızca sevgi mi istiyordu yoksa karşı bir koalisyon mu yaratıyordu emin değildi. Belki kendi takımı için bir taraftar kazanıyordu.

Mutfakta Caroline ile Caleb masaya oturmuş, kola içip patates yiyorlardı. Caroline dizlerinin altına bir yastık yerleştirip ayaklarını başka bir iskemleye uzatmıştı.

"Akşam yemeğinde ne yiyeceğiz?" dedi Gary.

Karısıyla ortanca oğlu, sormakla ünlü olduğu mıymıntı sorularından birini daha yöneltmiş gibi bakıştılar. Cips kırıntıları neredeyse karınlarını doyurmak üzere olduklarını gösteriyordu.

"Karışık ızgara sanırım," dedi Caroline.

"Ah evet baba, karışık ızgara yapsana!" Caleb'in ses tonu ya alaycı ya da çok hevesliydi.

Gary evde et olup olmadığını sordu.

Caroline cipsleri ağzına tıkarken omzunu silkti.

Jonah ateşi yakmak için izin istedi.

Dolaptan buz çıkaran Gary izin verdi.

Sıradan bir gece. Sıradan bir gece.

"Eğer kamerayı masaya koyarsam yemek salonunun bir kısmını da görebilirim," dedi Caleb.

"Ama şu girintiyi kaçırırsın," dedi Caroline. "Eğer arka kapının üstüne koyarsan, her iki yönü de görebilirsin."

Gary içki dolabının kapağının ardına sığınarak buzların üstüne yarım bardak cin doldurdu.

"Açı seksen beş?" diye okudu Caleb katalogdan.

"Yani kamera dümdüz aşağıya da bakabilir."

Dolap kapağının ardında Gary ılık içkiden büyük bir yudum aldı. Kapağı kapatırken ne kadarcık içki koyduğunu ilgi duyan herkesin görmesi için bardağı havada tuttu.

"Bunu söylemek istemezdim ama," dedi. "Gözetleme konusu kapandı. Hobi olarak uygun değil."

"İlgimi yitirmediğim sürece yapabileceğimi söylemiştin."

"Düşünürüm demiştim."

Caleb öfkeyle başını salladı. "Hayır! Böyle demedin! Sıkılmadığım sürece yapabileceğimi söyledin!"

"Kesinlikle böyle söyledin," diye onayladı Caroline kötü bir gülüşle.

"Evet Caroline, her kelimesini duyduğundan eminim. Ama bu mutfağı gözetim altına almayacağız. Caleb bu gereçleri almana izin vermiyorum."

"Baba!"

"Kararım kesindir."

"Önemli değil Caleb," dedi Caroline. "Önemli değil Gary, çünkü Caleb'in kendi parası var. İstediği gibi harcayabilir. Doğru mu Caleb?"

Masanın altında Gary'ye belli etmeden Caleb'e bir el işareti yaptı.

"Doğru, biriktirdiğim para var!" Caleb'in sesi ya alaycı, ya hevesli ya da ikisi birdendi.

"Bunu daha sonra seninle konuşuruz Caro," dedi Gary. Cinin verdiği sıcaklık, aptallık ve çarpıklık kulaklarından kollarına ve bedenine yayılıyordu.

Jonah çalı kokuları içinde mutfağa girdi.

Caroline ikinci patates cips paketini açtı.

"İştahınızı kapatmayın," dedi Gary gergin bir sesle, yiyecekleri çıkarırken.

Anneyle oğlu tekrar bakıştı.

"Evet, doğru," dedi Caleb. "Karışık ızgara için yer bırakalım."

Gary etleri kesip şişleri hazırlarken Jonah özenle masayı hazırladı. Yağmur durmuştu, ama Gary dışarı çıktığında arka veranda hâlâ kaygandı.

Her şey bir aile şakası olarak başlamıştı: Baba lokantalarda hep karışık ızgara ısmarlar, baba yalnızca mönüsünde karışık ızgara olan lokantalara gider. Gerçekten de Gary için dana, domuz, tavuk etlerinden oluşan karışık ızgara kadar lezzetli bir yemek daha yoktu. Bir süre sonra evde de yapmaya başlamıştı. Makarnalar, ısmarladıkları pizzalar ve Çin yemekleri gibi, karışık ızgaralar da ailenin başlıca yiyeceklerinden biri oluvermişti. Caroline eve sık sık et ve sosis dolu paketler getirerek yardımcı oluyordu ve Gary en berbat havalar dışında haftada iki, üç kez verandada mangal yakmaktan keyif alıyordu. Etlerden sonra çeşitli sebzeleri de pişirmeye başlamış bir sürü sebzeli ızgara denemişti. Hepsine bayılmış, büyük zevk almıştı. Sonra birden her şey bitmiş, artık bundan hoşlanmaz olmuştu.

Caroline'in okuduğu *HARİKA Hissetmek!* (Ashley Tralpis) adlı kitapta HAZ YİTİMİ tanımını görmüştü Gary. Sözlükte karşılığının "zevk alınacak şeylerden, zevk alma yeteneğinin yitirilmesiyle ortaya çıkan psikolojik durum" olduğunu görünce titremişti. HAZ YİTİMİ yalnızca bir Uyarı İşareti değil, kesin bir belirtiydi. Yıllardır Gary'nin, ailesinin zavallı düşünce biçimine karşı koymasını sağlayan zevk alma yeteneğini körelten bir çürümeydi.

Geçen Mart ayında, St. Jude'dayken, Enid, Çocukları Savunma Fonu adına para almadan yarım gün çalışan bir kadınla evli olan bir banka müdür yardımcısı olarak, Gary'nin *çok fazla* yemek pişirdiğine işaret etmişti. Gary annesini kolayca susturmuştu: Kendi kocası bir yumurta bile haşlayamadığından herhalde onu kıskanıyordu. Jonah ile birlikte St. Jude'dan dönünce Caroline'in doğum günü armağanı pahalı fotoğraf laboratuvarını beğendiğini ilan ettiği sırada, karısı mangalda pişirmesi için bir tabak karides ve kılıçbalığı uzatırken, annesinin belki de haklı olabileceği aklından geçmişti. Sıcak havada verandada karidesleri ve kılıç balıklarını yakıp kararturken, üzerine bir yorgunluk çökmüştü. Yaşamının mangal yakmakla bağlantısı olmayan yönleri bir anda çok yabancıymış gibi geldi. Gözlerini kapatınca krom bir ızgarada cehennem kömürlerinin ateşinde sürekli olarak et kızarttığını gördü. Tekrarlamanın verdiği işkence. Mangalın iç tarafında kararmış yağ birikintileri vardı. Garajın arkasında külleri döktüğü yer bir ay manzarasına ya da bir çimento fabrikasının avlusuna benziyordu. Karışık ızgara yapmaktan çok ama çok sıkılmıştı ve ertesi sabah Caroline'e, "Ben çok fazla yemek pişiriyorum," demişti.

"Öyleyse daha az pişir," demişti Caroline. "Dışarda yeriz."

"Ben evde yemek ve daha az pişirmek istiyorum."

"Öyleyse eve yemek getirtiriz."

"Aynı şey değil."

"Masaya oturup yemek yemek için ısrar eden sensin Gary. Oğlanlar buna aldırmıyor."

"*Benim* için önemli."

"Tamam ama Gary, benim için önemli değil, çocuklar için önemli değil. Yani senin için mi yemek pişireceğiz?"

Caroline'i fazla suçlayamazdı. Karısının tam gün çalıştığı yıllarda dışarıdan yemek getirtmekten, dondurulmuş hazır yiyeceklerden hiç şikâyet etmemişti. Caroline herhalde kocasının kuralları değiştirmeye çalıştığını düşünecekti. Ama Gary aile yaşamının yapısının değiştiğini düşünüyordu. Kendi çocukluğundaki beraberlik, kardeşlik gibi duygulara artık eskisi gibi değer verilmiyordu.

İşte yine mangalın başındaydı. Mutfak penceresinden içeri bakınca, Caroline'in Jonah ile bilek güreşi yaptığını, Aaron'ın kulaklıklarını takıp müziğe tempo tuttuğunu gördü. Gerçek bir aile yaşamına

benziyordu. Bu manzarada camdan bakan adamın klinik depresyonu dışında bir terslik var mıydı?

Caroline sırt ağrısını unutmuş gibiydi, ama Gary dumanları tüten etlerle içeri girdiği anda anımsadı. Masaya yan oturdu, yiyecekleri çatalıyla itiştirdi ve usul usul inledi. Caleb ile Aaron ona kaygıyla bakıyorlardı.

"Kimse *Prens Kasbian*'ın nasıl bittiğini bilmek istemiyor mu?" diye sordu Jonah. "Kimse merak etmiyor mu?"

Caroline'in gözkapakları titriyor, soluk alabilmek için ağzı açılıp kapanıyordu. Gary düşmanca gibi gelmeyecek bir şeyler söylemek istiyordu ama oldukça içkili sayılırdı.

"Tanrım, Caroline," dedi sonunda. "Sırtının ağrıdığını, sıkıntılı olduğunu biliyoruz, ama eğer masada da doğru dürüst oturamayacaksan..."

Caroline ağzını açmadan yerinden kalkıp evyeye doğru topalladı ve tabağındakileri çöp öğütücüsüne döküp üst kata çıktı. Caleb ile Aaron derhal izin isteyip kalktılar ve tabaklarını temizleyip annelerini izlediler. Belki otuz dolarlık et çöpe atılmıştı, ama Faktör 3 düzeyini yükseltmeye çabalayan Gary, ızgara edilmek amacıyla öldürülmüş hayvanları unutmayı başardı. Sarhoşluğun alacakaranlığında oturup tadını almadan yemeğini yerken Jonah'ın neşeli konuşmalarına kulak verdi.

"Bu harika bir biftek baba. Şu ızgara kabaktan bir parça daha istiyorum, lütfen."

Yukardaki oturma odasından televizyonun sesi geliyordu. Gary bir an için Aaron ve Caleb adına üzüldü. Size çok fazla ihtiyaç duyan bir annenin sorumluluğunu taşımak ağır bir yük olabilirdi. Ayrıca Caroline'in bu dünyada kendisine oranla çok daha yalnız olduğunu biliyordu. Yakışıklı, karizmatik bir antropolog olan babası daha Caroline on bir yaşındayken Mali'de bir uçak kazasında ölmüştü. Babasının Quaker mezhebine bağlı ailesi, servetlerinin yarısını, değerli tablolarını ve Kennett Square yakınında bir müteahhittin yüklü bir para ödediği kırk dönüm araziyi torunlarına bırakmışlardı. Şimdi yetmiş altı yaşında, sağlığı yerinde bir kadın olan annesi ise Laguna Beach'te ikinci kocasıyla yaşıyor, Kaliforniya Demokrat Partisi'ne yüklü bağışlar yapıyor ve her yıl Nisan'da doğuya gelince torun tutkusuna

kapılmış 'şu ihtiyar kadınlardan biri' olmamakla övünüyordu. Caroline'in tek erkek kardeşi Philip, burnu bir karış havada bir fizikçiydi ve annesi ona düşkündü. Gary, St. Jude'da hiç böyle bir aile tanımamıştı. Büyüme çağındaki talihsizliği ve ihmal edilmişliği nedeniyle Caroline'i hem sevmiş hem de ona acımıştı. Ona daha iyi bir aile ortamı hazırlamayı kendine görev edinmişti.

Ama yemekten sonra Jonah'la birlikte tabakları bulaşık makinesine yerleştirirken üst kattan gelen kadın kahkahalarını duyunca, Caroline'in kendisine kötü davranmakta olduğunu fark etti. Bir an yukarı çıkıp partiyi berbat etmeyi içinden geçirdi. Ama içkinin etkisi geçtikçe, daha önceki kaygıları, Axon şirketiyle bağlantılı endişeleri beynini kaplamaya başlamıştı.

Deneysel bir işleme başlamış olan küçük bir şirketin babasına niçin para önerdiğini merak ediyordu.

Alfred'e mektubu gönderen Bragg Knuter&Speigh firması yatırımcılarla iş yaptığından, büyük bir olayın yaşanacağı düşünülebilirdi.

"Yukarı çıkıp ağabeylerinle birlikte olmak istiyor musun?" diye sordu Gary Jonah'a. "Eğlenceli gibi görünüyor."

"Hayır, teşekkür ederim," dedi Jonah. "Öteki Narnia kitabını okuyacağım ve daha sessiz olan bodruma inmeyi düşünüyorum. Benimle gelir misin?"

Bodrumdaki zemini halı kaplı, duvarları çam kaplamalı oyun odası içinde yaşamayı imkânsız kılan bir karmaşa yığını içindeydi. Stereo kutuları, ambalaj köpükleri, modası geçmiş kayaklar ve deniz malzemeleri, Aaron ile Caleb'in beş büyük ve bir düzine küçük kutuya atılmış eski oyuncaklarıyla doluydu. Jonah'dan başka kimse bunlara el sürmüyordu. Hatta Jonah bile bazen yalnız başına bazen de bir arkadaşıyla birlikte buraya geldiğinde kendini arkeolojik bir kazı yerinde gibi görüyordu. Bütün bir öğleden sonra büyük kutulardan birini boşaltmak ve birbiriyle bağlantılı oyuncakları ayırmakla geçirir, ama asla sonuna kadar inemezdi. Ya oyun arkadaşının eve gitmesi gerekir, ya da yemek saati gelirdi. Yedi yaşındaki bir çocuk için oyuncak cenneti olan odada, hiçbir şeyle oynayamadan çıkardıklarını yerlerine kaldırırdı. Gary'nin elinden geldiğince kulak ardı etmeye çabaladığı HAZ YİTİMİNİN başka bir örneği de buydu.

Jonah kitabını okumaya başlayınca, Gary, Caleb'in "eski" dizüstü bilgisayarını açıp arama motoruna Axon ve Schwenksville sözcüklerini yazdı. Ulaştığı web sayfalarından biri GÜNCELLEŞTİRİLMEKTEDİR bilgisini verdi. İzlenmesi Gereken Özel Şirketler genel başlığı altındaki öteki sayfa ise bir yıl önce güncelleştirilmişti.

> **Axon Corporation,** 24 East Industrial Serpentine, Schwenksville, PA adresinde yerleşik olan limited şirket, Delaware eyaletine kayıtlıdır ve Nörokemotaksis için Eberle İşlemi'nin dünya haklarına sahiptir. Eberle İşlemi, ABD 5, 101, 239, 5, 101, 599, 5, 103, 618, 5, 103, 629 ve 5, 105, 996 numaralı patentlerin tek sahibi Axon Corporation'dır. Axon, Eberle İşlemi'nin dünyadaki tüm hastanelere ve kliniklere pazarlanması ve satışının yanı sıra, bağlantılı teknolojilerin araştırma ve geliştirmesi konusunda çalışmaktadır. İşlemi yaratan ve şirket başkanı olan Dr. Earl H. Eberle, John Hopkins Tıp Fakültesi Uygulamalı Nörobiyoloji dalı eski öğretim görevlisidir.
>
> Aynı zamanda Eberle Ters-Tomografik Kemoterapi olarak bilinen Eberle İşlemi, beyninde ameliyat edilemeyen hastalıkların tedavisinde devrim yaratmıştır.
>
> Şu anda Eberle İşlemi sırasında hastanın sakinleştirilip otuz altı saate kadar Eberle Silindiri içinde hareketsiz tutulması gerekmektedir. Yeni nesil Eberle Silindirlerinin toplam tedavi süresini iki saatin altına indirmesi beklenmektedir.
>
> Eberle İşlemi 1996 Ekimi'nde 'güvenli ve etkili' bir terapi olarak Gıda ve İlaç Dairesi'nin onayını almıştır. Aradan geçen yıllar içinde aşağıdaki listede belirtildiği gibi dünyada birçok klinikte kullanımı, güvenli ve etkili oluşunu kanıtlamıştır.

Gary'nin Axon'dan büyük paralar koparma umudu gitgide azalıyordu. Biraz yorgunluk, biraz başağrısı hissederek bilgisayara Earl Eberle'yi bul, komutunu verdi. Hastalıklar ve tedavilerle ilgili bir sürü web sayfasının arasında en çok dikkatini çeken, altı ay önce *Forbes ASAP* adlı yayında çıkan yazı oldu:

> Fogarty balon kateteri ve Lasik kornea ameliyatı gibi bazı gelişmeler patentlerini ellerinde bulunduranlara para kazandırmaktadır. **Eberle İşlemi** gibi adları olan işlemler ise bunu geliştirenleri zengin etmektedir: Bir insan, bir servet.1996 yılında onaylanmamış, ama günümüzde çeşitli beyin tümörlerinin tedavisinin en iyi yöntemi olarak kabul edilen **Eberle İşlemi**'nin yaratıcısı olan John Hopkins nörobiyoloğu Earl H. ("Kıvırcık") Eberle'ye izin belgeleri karşılığında yılda kırk milyon kazandırdığı tahmin edilmektedir.

Yılda kırk milyon dolar sözcükleri Gary'yi hem umutlandırdı, hem de sinirlendirdi. Earl Eberle *yılda kırk milyon dolar* kazanırken, yine bir mucit olan, ama karakteri nedeniyle hep *kaybeden* Alfred Lambert'a, buluşu için yalnızca beş bin dolar öneriliyordu. O da bu tutarı Orfic Midland ile paylaşmayı düşünüyordu.

"Bu kitabı sevmeye başladım," dedi Jonah. "Belki de en sevdiğim kitap olacak."

Öyleyse babamın patentini almak için niye bu kadar acele ediyorsun Kıvırcık, diye düşündü Gary. İçinden bir ses belki de gizli bir bilginin kucağına düştüğünü fısıldıyordu. Rastlantısal olarak bu bilgiye ulaştığına göre, tümüyle yasal sayılırdı.

"Kitaptakiler lüks bir deniz yolculuğuna çıkmışlar gibi," dedi Jonah. "Ama dünyanın sonuna kadar gitmek istiyorlar. Çünkü Aslan orada, dünyanın sonunda yaşıyor."

Başka bir sayfada Gary, Axon hisselerinin satışıyla ilgili henüz onaylanmamış bir habere rastladı. Satış üç ay sonra, 15 Aralık'ta yapılacaktı. En seçkin yatırım bankalarından Hevy&Hodapp da güvence veriyordu. Gary para akışı, hisse miktarı gibi yaşamsal işaretleri not etti.

"Jonah, saat dokuz. Yukarı çıkıp yıkan."

"Ben de lüks bir deniz yolculuğuna çıkmak isterdim," dedi Jonah merdiveni çıkarken. "Tabii eğer ayarlanabilirse."

Başka bir arama bölümüne giren Gary elleri hafifçe titreyerek, **güzel, çıplak** ve **sarışın** sözcüklerini yazdı.

"Jonah, lütfen kapıyı kapat."

Ekranda sarışın, çıplak bir güzelin görüntüsü belirdi. Gary tekrar tuşladı. Güneş tanığı tenli çıplak bir erkek belirdi ve çıplak güzel kadınla ilgilenmeye başladı. Bir süre sonra Gary heyecanının artacağı yerde azaldığını hissetti. Cinsel ilişkiye giren çıplak sarışın kadın görüntüleri yerine paranın kendisini daha fazla heyecanlandırdığı yaşa gelip gelmediğini merak etti. Ya da belki bir bodrumda tek başına oturan bir babanın kapıldığı depresyonun ana nedeni olan HAZ YİTİMİ burada bile onu buluyordu.

Yukarıda kapı zili çaldı. Kapıyı açmak için üst kattan inen genç bir çocuğunun ayak sesleri kulağına çalındı.

Gary aceleyle ekranı sildi ve yukarı çıktığı anda Caleb'i elinde pizza kutusuyla ikinci kata tırmanırken gördü. Ardından oturma odasının kapısına gelince oğullarıyla karısının sessizce pizza yediklerini gördü. TV ekranında savaş filmi müziği eşliğinde bir tank ya da bir kamyon ilerliyordu.

"Baskıyı artırıyoruz, teğmen. Şimdi konuşacak mısınız? Şimdi?"

Dr. Harriet L. Schachtman, Uzaktan Ebeveynlik: Gelecek Bin Yıl İçin Gerekli Beceriler adlı kitabında: Günümüzün kaygılı ebeveynleri çocuklarını televizyonun ve bilgisayar oyunlarının sözde 'şiddetinden' korumaya çalışırken, arkadaşları tarafından dışlanmanın daha fazla hasar veren etkisine maruz bırakmaktadırlar, uyarısını yapmıştı.

Çocukluğunda günde yarım saat televizyon izlemesine izin verilen Gary hiç de kendini dışlanmış hissetmemişti. Bu nedenle Schachtman'ın kuramının toplumun en gevşek ebeveynlerinin ötekiler için standartlar oluşturmasına ve ötekilerin de bunlara uymak için kendi standartlarını düşürmesine yol açtığını düşünüyordu. Ama Caroline bu kurama gönülden bağlanmış, çocukların anne babalarının talimatlarından çok arkadaşlarıyla ilişkilerinden öğrendiğine inanmıştı ve kendi babasına benzememeyi amaç edinen Gary, kararları karısına bıraktığından, oğlanlar hiçbir kısıtlama olmaksızın televizyon izliyorlardı.

Gary'nin öngöremediği tek nokta, kendisinin aileden dışlanacağı olmuştu.

Tekrar çalışma odasına gidip St. Jude'u aradı. Mutfaktaki kablosuz telefon ahizesinin masanın üstüne durması biraz önceki tatsızlığı ve bundan sonra oluşacak kavgaları anımsatıyordu.

Aslında annesiyle konuşmak istiyordu, ama telefonu Alfred açtı ve karısının Rootların evine misafirliğe gittiğini söyledi. "Bu akşam mahalle birliği toplantımız vardı."

Gary bir an daha sonra aramayı düşündü, sonra babasının varlığından çekinmemeye karar verdi. "Baba, Axon hakkında biraz araştırma yaptım. Çok parası olan bir şirket var karşımızda."

"Gary bu işe burnunu sokmamanı söylemiştim," dedi Alfred. "Tartışma gerektirmez."

"Ne demek 'tartışma gerektirmez?'"

"Tartışılmaz demek. Bitti artık. Belgeler noterden onaylandı. Avukatımın ücretini ödeyeceğim ve bitecek."

Gary iki parmağını alnına bastırdı. "Tanrım. Baba. Noterden onaylattın mı? Pazar günü mü?"

"Annene aradığını söylerim."

"Bu belgeleri postaya *verme*. Beni duydun mu?"

"Gary, bu konudan sıkıldım."

"Çok kötü; çünkü ben daha yeni başlıyorum."

"Bu konuyu açmamanı istemiştim. Eğer dürüst, uygar bir insan gibi davranmayacaksan, bana başka bir seçenek..."

"Senin dürüstlüğün saçmalık. Uygarlığın da saçmalık. Yalnızca zayıflık! Korku! Saçmalık!"

"Bu konuyu tartışmak istemiyorum."

"Öyleyse unut."

"Niyetim o zaten. Bir daha açmayacağız. Annenle birlikte sizleri önümüzdeki ay iki gün ziyaret edeceğiz ve Aralık ayında sizleri burada görmeyi umuyoruz. Hepimizin uygar insanlar gibi davranmasını istiyorum."

"Yani 'uygar insanlar' gibi davrandığımız sürece, başka şeylerin hiç önemi yok."

"Benim felsefemin temeli bu."

"Ama benimki değil," dedi Gary.

"Bunun farkındayım. Ve bu nedenle sizinle yalnızca kırk sekiz saat geçireceğiz."

Gary telefonu kapatırken biraz daha öfkeliydi. Annesiyle babasının Ekim ayında bütün bir hafta kalacaklarını umut etmişti. Onların Lancester County'de turta yemelerini, Annenberg Merkezi'nde bir oyun izlemelerini, Poconos'a gitmelerini, Bartı Chester'da elma toplamalarını, Aaron'ın trompet çalışını dinlemelerini, Caleb'in futbol oynamasını seyretmelerini, Jonah'ın dostluğundan mutlu olmalarını ve genel olarak Gary'nin yaşamının saygı ve hayranlık uyandırdığını anlamalarını istiyordu, ama kırk sekiz saat tüm bunlar için yeterli değildi.

Çalışma odasından çıkıp Jonah'a iyi geceler öpücüğü verdi, duş yaptı ve büyük meşe yatağına uzanıp yeni aldığı dergiyle oyalanmaya çalıştı, ama kafasının içinde, Alfred ile tartışmaktan kendini alıkoyamadı.

Mart ayında onları ziyaret ettiğinde, Noel'den bu yana geçen birkaç hafta içinde babasının ne kadar çöktüğünü görüp şaşırmıştı. Mer-

divenden inerken ya da koridorlarda yalpalayarak yürürken her an düşecek gibiydi. Sandviçini içindeki et dilimlerini ve salata yapraklarını dökerek mideye indiriyor, sürekli saatine bakıyor, sohbet konusu kendisini doğrudan ilgilendirmedikçe gözleri dalıp gidiyordu. Bu yaşlı demir at neredeyse büyük bir çarpışmaya doğru gidiyordu ve Gary ona bakmaya tahammül edemiyordu. Gary'den başka kim bu sorumluluğu yüklenecekti? Enid histerik ve ahlakçı davranıyordu, Denise bir düş dünyasında yaşıyordu, Chip ise üç yıldır St. Jude'a uğramamıştı. Gary'den başka kim, *bu tren artık bu rayların üzerinde gitmemeli*, diyecekti?

Ona kalırsa yapılacak ilk iş evi satmak, ailesini daha küçük, daha yeni, daha güvenli, daha ucuz bir yere taşımak ve aradaki farkı borsaya yatırmaktı. Gary, Alfred ile Enid'in tek taşınmazı olan evi uzun uzun incelemişti. Sıvalarda çatlaklar, banyo lavabolarında pas lekeleri ve ebeveyn yatak odasının tavanında yumuşama olduğunu gördü. Arka verandanın iç duvarında yağmur lekeleri, eski bulaşık makinesinin kenarında kurumuş sabun köpükleri, araba yolunun asfaltında yarıklar, odun yığınında beyaz karıncalar, temellerde parmak kalınlığında çatlaklar, bodrumda iri örümcekler, hiç tanımadığı kokular dikkatini çekti. Piyasanın yükselmesine karşın evin değeri düşüyordu. Bu lanet olası evi hemen satmalıyız, bir gün bile yitirmemeliyiz, diye geçirdi içinden.

Ziyaretinin son gününde, Jonah doğum günü pastası yapan Enid'e yardım ederken, Gary babasını nalbura götürdü ve yola çıkar çıkmaz evin satışa çıkarılması gerektiğini söyledi.

İhtiyar Oldsmobile'in yolcu koltuğunda oturan Alfred'in gözleri ileriye dikilmişti. "Niçin?"

"Eğer ilkbahar mevsimini kaçırırsanız," dedi Gary. "Bir yıl daha beklemek zorunda kalırsınız. Ama bunu göze alamazsınız. Sağlık durumunuza güvenemezsiniz ve ev değer kaybediyor."

Alfred başını salladı. "Ben de çok düşündüm. Bir yatak odası ve bir mutfak yeterli. Annenin yemek pişireceği ve birlikte oturabileceğimiz bir yer yeterli. Ama olmaz. Annen buradan ayrılmak istemiyor."

"Baba eğer daha rahat edeceğin bir eve taşınmazsan, bir gün kendine zarar vereceksin. Sonunda bir bakımevine gitmek zorunda kalacaksın."

"Bakımevine gitmeye hiç niyetim yok."

"Niyetinin olmaması bunun hiç gerçekleşmeyeceği anlamına gelmez."

Alfred önünden geçerken Gary'nin gitmiş olduğu ilkokula baktı. "Nereye gidiyoruz?"

"Merdivende düşebilirsin, buzda kayabilirsin, kalçanı kırabilirsin ve kendini bakımevinde bulabilirsin. Caroline'in büyükannesi..."

"Nereye gittiğimizi söylemedin."

"Nalbura gidiyoruz," dedi Gary. "Annem mutfak için ışığı kısıp açan düğme istiyor."

Alfred başını salladı. "Annen ve romantik aydınlatma tutkusu."

"Bundan zevk alıyor," dedi Gary. "Sen nelerden zevk alıyorsun?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Annemi çok yordun demek istiyorum."

Alfred'in kucağındaki elleri titremeye başladı. "İşimize burnunu sokmamanı bir kez daha söyleyeceğim."

Gary annesiyle babasının St. Jude'un hafta içi sessizliğine, kışın son karlarını eriten soluk sabah ışığına nasıl tahammül ettiklerini merak etti. Dallarındaki kargalarla aynı siyahlıkta olan meşe ağaçları hep vardı. Göğün rengiyle, insanı uyutan hız limitlerine itaat eden yaşlı St. Judelu sürücülerin dolaştığı tuz-beyazı kaldırımlar birbirinden farksızdı. Çatısı erimiş kar suyuyla kaplı alışveriş merkezinin, bataklığa dönmüş çelik fabrikasının, eyalet akıl hastanesinin, sürekli pembe diziler ve yarışma programlarını ekranlara taşıyan vericilerin yanından geçen anayol, kamyonetlerin çamura saplanıp kaldığı ve 22liklerin ormanda ateşlendiği kırsal bölge, radyolarda yalnızca ilahilerin gitar seslerinin duyulduğu, tüm pencerelerinde aynı soluk parlaklığın olduğu evler, sarı çimlerin üzerinde, toz içindeki bir iki unutulmuş plastik oyuncağın etrafında sincapların dolandığı, postacının tarih öncesinden bir melodi mırıldandığı ve posta kutularının kapaklarını gereğinden daha sert çarptığı böylesine sessiz sokaklar insanı öldürebilirdi.

"Mutlu musun?" diye sordu Gary sola dönmek için ışığın değişmesini beklerken. "Hiç mutlu olduğunu söyleyebilir misin?"

"Gary benim bir rahatsızlığım..."

"Çoğu insanın rahatsızlıkları var. Eğer bu senin bahanen ise tamam, eğer kendine acımak istiyorsan tamam, ama niye annemi de aşağıya çekiyorsun?"

"Şey, siz yarın gidiyorsunuz."

"Bunun anlamı, senin koltuğunda oturacağın ve annemin de yemek pişirip temizlik yapacağı mı?"

"İnsan yaşamında tahammül edilmesi gereken bazı noktalar vardır."

"Eğer yaklaşımın böyleyse, hayatta kalmaya niçin çabalıyorsun? Ulaşmaya çalıştığın amaç ne?"

"Bu soruyu her gün kendime soruyorum."

"Yanıtın nedir?" dedi Gary.

"Senin yanıtın nedir? Sence nasıl bir amacım olmalı?"

"Seyahat etmek."

"Yeterince gezdim. Otuz yıl yolculuk yaptım."

"Ailenle vakit geçirmek. Sevdiğin insanlarla vakit geçirmek."

"Yorum yok."

"'Yorum yok' ne demek?"

"Yalnızca yorum yok demek."

"Hâlâ Noel konusuna üzülüyorsun."

"İstediğin gibi yorumlayabilirsin."

"Eğer Noel için üzülüyorsan, bunu açıkça söyleyebilirsin."

"Yorum yok."

"İma etmek yerine."

"İki gün geç gelip, iki gün erken dönmeliydik," dedi Alfred. "Noel konusunda yalnızca bunu söyleyebilirim. Kırk sekiz saat kalmalıydık."

"Bunun nedeni depresyon geçiriyor olman baba. Klinik depresyon..."

"Sen de öylesin."

"Yapacağın şey tedavi olmak."

"Beni duydun mu? Sen de öylesin dedim."

"Neden söz ediyorsun?"

"Anla işte."

"Baba, biz neden söz ediyoruz? Bütün gün koltukta oturup uyuyan ben değilim."

"İçinden uyuyorsun," dedi Alfred.

"Tümüyle yanlış."

"Bir gün anlarsın."

"Hayır," dedi Gary. "Benim yaşamım seninkinden çok farklı."

"Sözlerime kulak ver. Senin evliliğine bakıyorum ve bazı şeyler görüyorum. Bir gün bunları sen de göreceksin."

"Bunların boş laflar olduğunu sen de biliyorsun. Bana kızıyorsun ve öfkenle nasıl başa çıkacağını bilmiyorsun."

"Bu konuyu tartışmak istemediğimi söyledim."

"Ve ben buna saygı duymuyorum."

"Senin yaşamında da benim saygı duymadığım bazı şeyler var."

Neredeyse her konuda yanılan Alfred'in, yaşamında saygı duymadığı bir şeyler olduğunu söylemesine Gary önem vermemeliydi, ama yine de incinmişti.

Nalburda elektrik düğmesinin parasını babasının ödemesine izin verdi Gary. Yaşlı adamın ince cüzdanından parayı çıkarıp vermeden önce bir an duraklaması, paraya duyduğu karşısındakileri delirtecek ölçüde saygıdan kaynaklanıyordu.

Eve dönünce, Gary ile Jonah futbol oynarken Alfred aletlerini topladı ve mutfağın sigortasını indirip düğmeyi takmaya girişti. Babasının kablolara el sürmesine izin vermemesi gerektiği Gary'nin aklına gelmedi. Ama öğle yemeği için içeri girince Alfred'in yalnızca eski düğmenin kapağını çıkardığını ve ışığı kısan düğmeye sanki bir patlayıcıymış gibi korkuyla baktığını gördü.

"Rahatsızlığım bu işi zorlaştırıyor," diye açıkladı Alfred.

"Bu evi satmak zorundasın," dedi Gary.

Yemekten sonra annesiyle oğlunu St. Jude Ulaşım Müzesi'ne götürdü. Jonah eski lokomotiflere tırmanırken ve karaya çıkarılmış denizaltıyı dolaşırken Enid ağrıyan kalçasını ovuşturarak oturuyordu. Gary aklından müzede sergilenen parçaların listesini çıkarırken, bu listenin onu biraz olsun mutlu edeceğini umuyordu. Kitlelere yönelik BUHAR GÜCÜNÜN ALTIN ÇAĞI, UÇUŞUN ŞAFAĞI, OTOMOTİV GÜVENLİĞİ YÜZYILI gibi bilgilendiren, neşeli başlıklara tahammül edemeyeceğinin farkındaydı. Ortabatı'dan en çok, kendini ayrıcalıksız gördüğü için nefret ediyordu. St. Jude'un kapıldığı iyimser eşitlik duygusunun, kendi yeteneklerine yeterince saygı göstermediğini düşünürdü. Burası ne kadar sıkıcıydı! Ne var ki çevresindeki St. Judelu-

lar meraklı ve neşeli görünüyorlardı. Büyük bir mutlulukla şekilsiz kafalarını bilgiyle dolduruyorlardı. Sanki bu bilgiler onları kurtaracaktı! Caroline kadar güzel ya da iyi giyimli tek bir kadın bile yoktu. Hiçbir erkeğin saç kesimi Gary'inki kadar düzgün ya da karnı onun kadar düz değildi. Ama tıpkı Enid ya da Alfred kadar saygılıydılar. Gary'yi itmek ya da önüne geçmeye çabalamak yerine, bir sonraki sergiye doğru yürümesini bekliyorlardı. Sonra toplanıp yazıları okuyorlardı. Ah, Ortabatı'dan nasıl da nefret ediyordu! Zorlukla soluk alıyor ve başını dik tutuyordu. Neredeyse hastalanacağını düşünüyordu. Müzenin hediyelik eşya mağazasına girip bir gümüş kemer tokası, iki eski Midland Pacific köprü gravürü, yassı metal bir içki şişesi (tümü kendisi için), geyik derisi bir cüzdan (Aaron için) ve bir İç Savaş oyunu CD'si (Caleb için) aldı.

"Baba," dedi Jonah. "Büyükannem bana her birinin fiyatı on doların altında iki tane ya da yirmi doların altında bir tane kitap alacağını söyledi. Olur mu?"

Enid ile Jonah arasında bir aşk yaşanır gibiydi. Enid her zaman için küçük çocukları büyüklerine yeğlemişti ve kucağa çıkmaktan çekinmeyen, acı sebzelerden korkmayan, televizyon ve bilgisayar oyunlarına pek fazla ilgi göstermeyen ve "Okulunu seviyor musun?" gibi soruları neşeyle yanıtlayan Jonah kusursuz bir torun olarak ailevi ekosistem içinde yerini almıştı. St. Jude'da üç yetişkinin tüm ilgisini üzerine çekme lüksünü yaşıyordu. St. Jude'un gördüğü en güzel yer olduğunu söylüyordu. Arabanın arka koltuğunda oturmuş Enid'in gösterdiği her şeye hayranlıkla bakıyordu.

"Burada park etmek çok kolay!"

"Trafik yok!"

"Ulaşım Müzesi, *bizim* müzelerin hepsinden daha iyi değil mi baba?"

"Bu arabanın içinin büyüklüğüne bayıldım. Galiba bindiğim en güzel araba."

"Bütün dükkânlar ne kadar yakın."

O gece müzeden dönünce Gary tekrar alışverişe çıktı ve Enid domuz pirzolasıyla çikolatalı doğum günü pastası hazırladı. Jonah düşlere dalmış dondurmasını yerken, Enid Noel'i St. Jude'da geçirmek isteyip istemediğini sordu.

"Çok sevinirim," dedi Jonah gözkapakları toklukla kapanırken.

"Şekerli bisküviler, yumurtalı içecekler hazırlarım, ağacı süslemeye yardım edersin," dedi Enid. "Herhalde kar yağacaktır ve kızakla kayabilirsin. Ayrıca Jonah her yıl Waindell Park'da *harika* bir ışık gösterisi yapıyorlar. Noel Dünyası diyorlar ve bütün parkı aydınlatıp..."

"Anne, henüz Mart ayındayız," dedi Gary.

"Noel'de gelebilir miyiz?" diye sordu Jonah.

"Kısa bir süre sonra tekrar geleceğiz ama Noel'i bilmiyorum," diye yanıtladı Gary.

"Bence Jonah bunlara bayılacaktır," dedi Enid.

"Kesinlikle *çok* bayılacağım," dedi Jonah bir kaşık dolusu dondurmayı daha ağzına atarken. "Belki de geçirdiğim en güzel Noel olacak."

"Bence de," dedi Enid.

"Henüz Mart'tayız," dedi Gary. "Mart ayında Noel'den söz etmeyiz. Unuttun mu? Hatta Temmuz ya da Ağustos'ta da söz etmeyiz. Unuttun mu?"

"Pekâlâ," dedi Alfred yerinden kalkarak. "Ben yatmaya gidiyorum."

"Noel için ben oyumu St. Jude'dan yana kullanıyorum," dedi Jonah.

Gary annesinin küçük oğlanı kendi tarafına çekmek için kullanmasını kötü bir hile olarak kabul etmişti. Jonah'ı yatırdıktan sonra annesine en son kaygılanması gereken konunun Noel olduğunu söyledi.

"Babam bir elektrik düğmesini bile değiştiremiyor," dedi Gary. "Üst katta da bir delik var, bacanın yanından su sızıyor..."

"Bu evi seviyorum," dedi Enid, pirzola kızarttığı tavayı temizlerken. "Babanın biraz kendine çekidüzen vermesi gerek."

"Babamın ilaç ya da elektroşok tedavisi görmesi gerekiyor," dedi Gary. "Eğer sen yaşamını ona hizmetçilik ederek geçirmek istiyorsan karar senin. Eğer bir sürü sorunu olan eski bir evde oturup her şeyi istediğin gibi yürütmek istiyorsan yine karar senin. Her ikisini de yaparak kendini mahvetmeye ancak sen karar verebilirsin. Yalnızca kendini iyi hissedebilmek için daha Mart ayında benden Noel planı yapmamı bekleme."

Enid tavayı zaten dolu olan tezgâha ters çevirdi. Gary kurulama bezini eline alması gerektiğini biliyordu, ama doğum günü yemeğin-

den kalma ıslak tencere ve tavaların karmaşıklığı kendini yorgun hissetmesine neden olmuştu. Onları kurulamaya kalkışmak annesiyle babasının evindeki sorunları çözümlemeye benziyordu. Yenilgiden kurtulmanın tek yolu işe hiç bulaşmamaktı.

Enid mutsuz duygulara kapılarak evyenin içini temizlerken Gary kadehine biraz brendi doldurdu.

"*Sence* ne yapmam gerekiyor?" diye sordu Enid.

"Evi satın," dedi Gary. "Hemen yarın bir emlakçı çağır."

"Ve daracık, modern bir apartman dairesine mi taşınalım?" Enid elindeki ıslak yemek kırıntılarını çöpe attı. "Ben dışarı çıktığımda, Dave ile Mary Beth babanı öğle yemeğine davet ediyorlar. Baban bundan çok hoşlandığı gibi onların yanında olduğunu bildikçe ben de rahat ediyorum. Geçen sonbahar yeni bir porsukağacı dikmek istedi ama eskisinin kökünü çıkaramayınca Joe Person gelip bütün bir öğleden sonra ona yardım etti."

"Artık ağaç dikmeye filan kalkışmamalı," dedi Gary. İçkisini çok az koyduğuna pişmandı. "Balta filan kullanmamalı. Adam zaten ayakta zor duruyor."

"Gary sonsuza dek burada kalamayacağımızı biliyorum. Ama son kez ailecek bir Noel kutlamak istiyorum. Ve istiyorum ki..."

"Eğer bu Noel kutlamasını yaparsak, taşınmayı ciddi olarak düşünecek misin?"

Yeni bir umut Enid'in ifadesini yumuşattı. "Caroline ile sen gelmeyi düşünecek misiniz?"

"Söz veremem," dedi Gary. "Ama eğer evi satışa çıkarmak konusunda seni rahatlatacak ise, gerçekten bunu düşünüp..."

"Gelirseniz çok mutlu olurum."

"Anne gerçekçi olmalısın."

"Şu yıl hele bir geçsin," dedi Enid. "Önce Jonah'ın istediği gibi Noel'i burada geçirmeyi düşünelim, sonra bakarız!"

Chestnut Hill'e dönünce Gary'nin HAZ YİTİMİ arttı. Kış projesi olarak yüzlerce saat uzunluğundaki aile filmlerini iki saatlik, zevkle izlenebilen *Lambertların En Ünlü Sahneleri* biçimine sokmak ve 'video Noel kartı' olarak göndermeyi tasarlamıştı. İşin sonuna yaklaşırken, en sevdiği sahneleri defalarca izleyip en sevdiği müzikleri defalarca dinlerken hepsinden *nefret etmeye* başladı. Yeni karanlık odasında

Tüm Zamanların Lambertları İki Yüz projesiyle ilgilenirken bu eski resimlere bakmaktan da zevk almadığını hissetti. Yıllardır bu projeyi zihninde geliştirmiş ve kesinlikle katılması gereken resimlerin listesini büyük bir mutlulukla yapmıştı. Şimdiyse bu resimlerle kendisinden başka kimleri etkilemeye çalıştığını düşünüyordu. Kimi hangi konuda ikna etmeye çalışıyordu? En sevdiği eski resimleri *yakmak* isteği gibi garip bir duyguya kapılıyordu. Ama tüm yaşamı babasının hatalarını düzeltmek üzerine kurulduğundan ve Caroline'le birlikte Alfred'in klinik depresyon geçirdiğine inandıklarından ve klinik depresyonun genetik temeli olduğundan, Gary'nin HAZ YİTİMİNE karşı mücadele etmekten ve dişlerini sıkarak *eğlenmek* için elinden gelenin en iyisini yapmaktan başka seçeneği yoktu.

Gary cinsel arzuya kapılarak gözlerini açtı, Caroline yanında yatıyordu.

Karanlık odadaki tek ışık, yanı başındaki gece lambasıydı. Caroline dizlerinin altında bir yastıkla sırtüstü uyuyordu. Açık pencerelerden yorgun bir yazın serin, nemli havası içeri sızıyordu. En alt dalları pencerelerin hizasında olan çınar ağacının yapraklarını hışırdatan bir esinti yoktu. Caroline'in yanındaki komodinin üzerinde *Orta Yol: Gençliğinizde Sahip Olduğunuz Çocuğu Nasıl Korursunuz* (Caren Tamkin, 1998) başlıklı kitap duruyordu.

Caroline uyuyor gibiydi. Cricket Kulüp'te haftada üç kez yüzmek kol kaslarının gevşemesini önlemişti. Gary karısının küçük burnuna, geniş kırmızı ağzına, üst dudağındaki ter damlacıklarına, tişörtüyle eski Swarthmore Üniversitesi jimnastik şortunun arasından görülen tenine baktı, tişörtün esnek dokusu altından göğüsleri belli oluyordu.

Uzanıp saçını okşayınca, eli sanki elektroşok makinesiymiş gibi, kadının tüm bedeni titredi.

"Ne oluyor?" dedi Gary.

"Sırtım beni öldürüyor."

"Bir saat önce çok iyiydin, kahkahalar atıyordun. Şimdi yine mi ağrıyor?"

"İlacın etkisi geçiyor."

"Gizemli bir biçimde ağrı geri döndü."

"Sırtımı incittiğimden bu yana bir tek güzel söz söylemedin."

"Çünkü sırtını incitme nedeni konusunda yalan söylüyorsun," dedi Gary.

"Tanrım. *Yine mi?*"

"İki saat yağmur altında futbol oynamak ve koşturmak sorun yaratmıyor. Telefonun çalması sorun oluyor."

"Evet," dedi Caroline. "Çünkü annen bir mesaj bırakmak için on sent harcamak istemiyor. Telefonu üç kez çaldırıp kapatıyor, üç kez çaldırıp kapatıyor..."

"*Senin* hareketlerin sorun olmuyor," dedi Gary. "Sorun annem! Seni incitmek için buraya kadar uçup geldi ve sırtına bir tekme indirdi!"

"Bütün bir öğleden sonra telefonun çalıp kapanmasını dinleyince, sinirlerim bozuldu."

"Caroline, *içeri girmeden önce topalladığını gördüm.* Yüzündeki ifadeyi gördüm. Daha önce ağrımadığını söyleme bana."

Caroline başını salladı. "Bunun ne demek olduğunu biliyor musun?"

"Ve sonra telefon konuşmamı dinledin!"

"Bunun ne demek olduğunu biliyor musun?"

"Evin içinde kullanabileceğin tek telefondan beni dinliyordun ve sonra da bana..."

"Gary, sen depresyondasın. Bunun farkında mısın?"

Gary güldü. "Hiç sanmıyorum."

"Dalgınsın, kuşkucusun, takıntılısın. Asık suratla ortada dolaşıyorsun. İyi uyumuyorsun. Hiçbir şeyden zevk almıyorsun."

"Konuyu değiştiriyorsun," dedi Gary. "Annem Noel konusunda mantıklı bir isteği olduğu için telefon etti."

"Mantıklı mı?" Şimdi gülme sırası Caroline'deydi. "Gary annen Noel konusunda çılgınlık ediyor. Çıldırmış gibi."

"Of Caroline, cidden."

"Ciddi söylüyorum!"

"Gerçekten Caroline. Evi yakında satacaklar ve ölmeden önce bir kez daha kendilerini ziyaret etmemizi istiyorlar. Caroline, annemle babam *ölmeden...*"

"Bu konuda karar vermiştik. *Hayatta hiçbir işi olmayan* iki kişi buraya kadar gelmesin diye, yoğun iş yaşamı olan beş kişinin uçakların

dolu olduğu bir dönemde oraya gitmesinin doğru olmadığına karar vermiştik. Ve onları her yıl burada konuk etmek beni mutlu..."

"Hiç de değil."

"Birdenbire kuralları değiştiriyorsun!"

"Onların buraya gelmesinden mutlu olmuyordun, Caroline. Öyle bir noktaya geldiler ki artık kırk sekiz saatten fazla kalmak istemiyorlar."

"Suç benim değil!" Yüz ifadesini ve el hareketlerini garip bir biçimde tavana yönlendirmişti. "Senin anlamadığın şey Gary, bizim burada duygusal açıdan sağlıklı bir aile olduğumuz. Ben çocuklarını seven, ilgi gösteren bir anneyim. Üç tane zeki, yaratıcı, duygusal açıdan sağlıklı oğlum var. Eğer bu evde bir sorun olduğunu düşünüyorsan, kendine bir bak Gary."

"Ben mantıklı bir öneri yapıyorum," dedi Gary. "Ve sen bana 'depresyonda olduğumu' söylüyorsun."

"Bu hiç aklına gelmedi mi?"

"Noel konusunu gündeme getirdiğim anda 'depresif' oluyorum."

"Son altı aydır klinik açıdan bir sorunun olabileceği cidden aklına hiç gelmedi mi?"

"Bir başkasına deli demek son derece düşmanca bir davranıştır, Caroline."

"Tabii eğer bu kişinin bir hastalık sorunu yoksa."

"Ben St. Jude'a gitmemizi öneriyorum. Eğer benimle bir yetişkin gibi konuşmayacaksan, kararımı kendim vereceğim."

"Öyle mi?" dedi Caroline hor gören bir sesle. "Sanırım Jonah seninle gelir. Bak bakalım, Aaron ile Caleb'i o uçağa bindirebilecek misin? Noel'i nerede geçirmek istediklerini sor onlara."

Hangi takımda olduklarını sor onlara.

"Ben, bizim birçok şeyi birlikte yapan bir aile olduğumuzu sanıyordum," dedi Gary.

"Tek taraflı karar veren sensin."

"Bunun evlilik bitirecek kadar büyük bir sorun olmadığını söyle bana."

"Değişen sensin."

"Çünkü, hayır Caroline, hayır, saçmalık bu. Bu yıl bir değişiklik yapmak için birçok neden var."

"Sen depresifsin," dedi Caroline. "Ve ben seni geri istiyorum. Depresyon geçiren bir ihtiyarla yaşamaktan sıkıldım."

Gary de birkaç gece önce gök gürlerken kendisine sarılan Caroline'i geri istiyordu. Bir odaya girdiği zaman neşeyle yanına gelen Caroline'i istiyordu. Yarı-yetim sayılan kızın bir zamanlar tek isteği *onun* takımında olmaktı.

Aynı zamanda karısının sert yapısını, Lambertlardan farklı oluşunu ve kendi ailesine acımasız davranmasını da seviyordu. Yıllar boyunca, Caroline'in bazı sözlerini Her Zaman Caroline On adıyla özel bir listede toplamıştı ve güç almak için bu listeye başvuruyordu.

1. Hiç de baban gibi değilsin.
2. BMW aldığın için özür dilemek zorunda değilsin.
3. Baban annene duygusal taciz uyguluyor.
4. Senin tadını seviyorum.
5. Babanın hayatını mahveden uyuşturucu, işiydi.
6. İkisini birden alalım!
7. Ailenin yiyeceklerle sağlıksız bir ilişkisi var.
8. Sen inanılmaz derecede yakışıklı bir erkeksin.
9. Denise senin sahip olduklarını kıskanıyor.
10. Acı çekmenin hiçbir yararlı tarafı yok.

Bu görüşlere yıllarca bağlı kaldı, her biri için kendini Caroline'e borçlu hissetti ama şimdi ne kadarının gerçek olduğunu düşünüyordu. Belki de hiçbiri değildi.

"Yarın sabah seyahat acentasını arayacağım," dedi Gary.

"Ben de sana Dr. Pierce'i aramanı söylüyorum. Biriyle konuşman gerek."

"Ben, doğruyu söyleyen birine ihtiyaç duyuyorum."

"Gerçeği mi istiyorsun? Niçin gitmek istemediğimi söylememi mi istiyorsun?" Caroline yerinde doğruldu ve sırt ağrısının izin verdiği biçimde öne eğildi. "Gerçekten bilmek istiyor musun?"

Gary gözlerini kapattı. Dışardaki cırcır böceklerinin sesi borulardan akan suyu andırıyordu. Uzaklardan gelen bir havlama bir testere sesini çağrıştırıyordu.

"Bence kırk sekiz saat yeterlidir," dedi Caroline. "Çocuklarımın Noel'i herkesin birbirine bağırdığı bir gün olarak anımsamalarını istemiyorum. Şu anda bu, kaçınılmaz gibi görünüyor. Annen elinde

Ocak ayından başlayarak, üç yüz altmış gün boyunca kapıldığı Noel hastalığının belirtileriyle kapıdan içeri giriyor. *Şu Avusturya malı rengeyiği biblosu nerde? Onu seviyor musunuz? Kullanmıyor musunuz? Nerde o? Nerde o? Avusturya malı rengeyiği nerde?* Annenin yiyecek, para, giysi takıntıları var. Kocam, bir zamanlar annesinin beraberinde getirdiği on parçalık bavul takımının *bir sorun olduğunu* düşünürdü, ama şimdi birdenbire *onun* tarafını tutmaya başladı. On üç dolarlık bir süs eşyasına annen değer veriyor diye evin altını üstüne getirmek zorunda kalacağız..."

"Caroline."

"Ve sonunda Caleb'in..."

"Anlattıkların doğru değil."

"İzin ver bitireyim, Gary. Caleb'in *herhangi normal bir çocuğun* yapacağı gibi bodrumda bulduğu bir hediyelik eşyayı..."

"Bunu dinlemek istemiyorum."

"Hayır, hayır sorun kartal gözlü annenin Avusturya zevksizliği bir çöp parçasına takmış olması değil tabii..."

"O parça yüz dolar değerinde, el oyması..."

"Bin dolar olsa bile bana ne! Annenin deliliği nedeniyle *öz oğlunu* cezalandırmaya ne zaman başladın? Birdenbire bizleri 1964 yılına geri götürmeye kalkışıyorsun. 'Tabağındakileri bitir!', 'Kravat tak!', 'Bu gece TV yok!' Sonra da niye kavga ediyoruz diye şaşıyorsun! Annen odaya girince Aaron niçin gözlerini tavana dikiyor diye merak ediyorsun! Sanki annen bizi gördüğü için *utanıyorsun*. Burada kaldığı sürece, onun takdir edeceği bir yaşam sürdüğümüzü göstermeye çabalar gibisin. Ama şunu söylüyorum Gary, bizim utanacak *hiçbir şeyimiz* yok. Utanması gereken senin annen. Mutfakta adım adım beni izliyor, sanki ben her hafta hindi kızartıyormuşum gibi eleştiriyor, bir saniye arkamı dönünce yaptığım her yemeğe yarım kilo yağ koyuyor ve ben dışarı çıkınca sanki yiyecek polisiymiş gibi davranıp *çöpü karıştırıyor* ve sanki çöpten aldıklarını *çocuklarıma yedirecekmiş* gibi görünüyor..."

"Patatesler çöp kovasında değil evyenin içindeydi, Caroline."

"Ve sen onu savunuyorsun! Başka neleri bulup, hoşnutsuzluğunu gösterebileceğini anlamak için dışardaki çöp bidonlarını karıştırıyor. On dakikada bir bana sırtın nasıl? Sırtın nasıl? Sırtın nasıl? Sırtın daha iyi mi? Sırtın daha iyi mi? Nasıl incittin? Sırtın daha iyi mi? Sırtın

nasıl? diye soruyor. Hoşlanmamaya kararlı olduğu şeyleri bulmaya çabalıyor. *Benim* evimde, *benim* çocuklarıma akşam yemeğinde nasıl giyinmeleri gerektiğini söylüyor ve sen beni desteklemiyorsun! Beni desteklemiyorsun, Gary. Derhal özür dilemeye başlıyorsun ve ben bunu anlamıyorum, ama bir kez daha yapmayacağım. Temel olarak, erkek kardeşinin doğru düşündüğüne inanıyorum. O, çok tatlı, zeki, eğlenceli bir adam ve aile toplantılarında neye tahammül edip, neye tahammül edemeyeceğini açıkça söyleyecek kadar dürüst biri. Buna karşılık annen onun son derece başarısız ve utanç kaynağı biri olduğunu düşünüyor! Gerçeği söylememi sen istedin. Böyle bir Noel daha geçirmek istemiyorum. Eğer annenle babanı kesinlikle görmemiz gerekiyorsa, bunu kendi çöplüğümüzde yapacağız. Tıpkı senin söz verdiğin gibi."

Gary'nin beynine mavi bir karanlık çöktü. Akşam içtiği martini sonrasında yanaklarında, alnında, gözkapaklarında, ağzında hissettiği aşağıya doğru çeken ağırlığı tekrar hissetti. Annesinin Caroline'i ne kadar kızdırdığını anlıyor, ama aynı zamanda Caroline'in her sözünün hatalı olduğunu da biliyordu. Örneğin, şu güzelim ahşap rengeyiği bodrumda üzeri yazılı bir kutuda duruyordu ama Caleb onun iki bacağını kırıp, kafasına uzun bir çivi çakmıştı. Enid evyenin içinden fırında pişirilmiş bir patates alıp Jonah'ın yemesi için dilimleyip yağda kızartmıştı; Noel için annesinin armağan ettiği pembe polyester sabahlığı çöpe atmak için Caroline onların kentten ayrılmasını bile beklememişti.

"Gerçeği öğrenmek istiyorum dediğim zaman," dedi Gary gözlerini açmadan. "Senin eve girmeden önce topalladığından söz ediyordum."

"Aman Tanrım," dedi Caroline.

"Senin sırtını inciten annem değildi. Bunu sen yaptın."

"Lütfen Gary, bana bir iyilik yap ve Dr. Pierce'i ara."

"Yalan söylediğini itiraf edersen, ne istersen yapacağım. Ama bunu itiraf edene kadar hiçbir şey değişmeyecek."

"Artık sesini bile tanıyamıyorum."

"Dediğin gibi hayatında başka bir hedefi olmayan bir kadın için St. Jude'da beş gün geçirmek çok mu?"

"Lütfen bana geri dön."

Ani bir öfke dalgası Gary'nin gözlerini açmasına neden oldu. Çarşafı bir yana itip ayağa fırladı. "Bu sorun evliliğimizi bitirecek! İnanamıyorum!"

"Gary, lütfen..."

"St. Jude yolculuğu nedeniyle ayrılacağız!"

Sanal bir adam güzel üniversite öğrencilerine konferans veriyordu. Adamın arkasında laboratuvar malzemeleri, kromozomların ve beyin kesitlerinin resimleri görünüyordu. Elli yaşındaki, minik ağızlı, ucuz gözlüklü konuşmacı Earl "Kıvırcık" Eberle'yi, Axon Şirketi'nin reklam videosunu hazırlayanlara güzel gösterebilmek için ellerinden geleni yapmışlardı. Çekim kötüydü, odanın zemini oynar gibiydi, kamera pek net olmasa da, ilgiyle yüzleri parlayan kız öğrencileri yakından göstermeye çabalıyordu. Meraklı bakışlar sanal konuşmacının gerçekten de kıvırcık olan saçlarının arkasına dikilmişti.

"Kimya, hatta beyin kimyası," diyordu Eberle, "temel olarak elektronların kabukları içinde manipüle edilmesidir. Ne var ki, elektronik devrelerde iki anahtar varken, beyinde düzinelerce anahtar bulunmaktadır. Bu temel gerçekleri genel olarak açıklamamıza gerek bile yoktur. Algılama ile harekete geçmenin arasındaki bağlantı yine kimyasal unsurlardır. Bilim dünyasında kafası çalışan hiç kimse sinir uçlarıyla elektrik devreleri arasında bağlantı kurmaya çalışmamıştır."

Eberle, sözlerinin etkisini artırmak için durakladı.

"Yani Axon Şirketi dışında hiç kimse."

Philadelphia'nın merkezindeki Four Seasons Oteli'nin B Salonu'nda, Axon'ın yatırımcılar için düzenlediği gösteriyi izlemeye gelenler arasında fısıldaşmalar başladı. Sahneye dev boyutlarda bir video ekranı yerleştirilmişti. Yarı karanlık salondaki yirmi yuvarlak masa iştah kabartan mezelerle doluydu.

Gary, kız kardeşi Denise'le birlikte kapıya yakın bir masada oturmaktaydı. Bu gösteri sırasında iş bağlamayı umut ettiğinden yalnız gelmeyi yeğlerdi, ama Pazartesi günleri tatil yapan Denise birlikte yemek yemek için ısrar ederek bir bakıma kendini zorla davet ettirmişti. Gary, kız kardeşinin izlerken politik, ahlaki ya da estetik nedenlerle videodan nefret edeceğini düşünmüştü ve gerçekten de Denise kuşkuyla kısılmış gözlerle anlatılanları dinliyordu. Kırmızı çi-

çekli sarı bir elbiseyle, siyah sandaletler giyip yuvarlak plastik gözlükler takmıştı, ama B Salonu'ndaki diğer kadınlardan en önemli farkı çorap giymemiş olmasıydı. Parayla uğraşanlar çorapsız gezmezdi.

CORECKTALL İŞLEMİ NEDİR?

"Corecktall işlemi nörobiyolojik terapide bir devrim yaratmıştır," dedi Kıvırcık Eberle ekrandan.

Eberle ergonomik iskemlesiyle kafatasının içindeki dünyayı gösteren grafikler ve görüntüler arasında dönüp duruyordu. Yosunlara, mürekkep balıklarına, yılanbalıklarına benzeyen şekiller geçip gitmeye başladı.

"Başlangıçta bazı nörolojik hastalıkların tedavisinde kullanılmak üzere geliştirilmiştir, ama Corecktall işlemi öylesine güçlü bir çeşitlilik sergilemiştir ki, yalnızca bir terapi olmakla kalmayıp, dejeneratif hastalıkların yanı sıra psikiyatrik ve hatta psikolojik olarak tanımlanan bazı rahatsızlıkların tedavisinde de kullanılmaya başlanmıştır. Başka bir deyişle Corecktall, yetişkin bir insan beynindeki iletişim kablolarını yenilemek ve *geliştirmektedir* diyebiliriz."

"Hıh," dedi Denise burun kıvırarak.

Gary artık Corecktall işlemini tanıyor gibiydi. Axon Şirketi'yle ilgili internetteki tüm bilgileri gözden geçirmişti. Yatırım uzmanları, henüz deneyleri tamamlanmamış, en az altı yıl sonra yaygınlaşacak bir tıp teknolojisine yatırım yapmamak için uyarıyordu. CenTrust gibi, görevi gereği tutucu olmak zorunda olan bir banka kesinlikle bu işe yanaşmayacaktı. Ne var ki Axon'ın temeli, çoğu biyoteknik girişimlerden daha sağlamdı ve bu kadar erken bir aşamada babasının patentini almak istemesi kendine güvenini gösteriyordu. Biraz para kazanmak ve babasına attıkları kazığın intikamını almak için, Alfred'in *korkakça* davrandığı noktada Gary *cesur* olmayı düşünüyordu.

Haziran ayında denizaşırı ülkelerde finansal krizler ortaya çıkmaya başlarken Gary gerek Avrupa gerekse Uzakdoğu fonlarındaki parasını geri çekmişti. Şimdi bu para Axon'a yatırım yapmak için hazırdı ve ilk satış üç ay sonra gerçekleşeceğinden, henüz herkes peşinden koşmuyordu ve Gary herhalde beş bin hisse alabilirdi.

Axon'ın adını bile duymamış olan bankeri biraz araştırma yapıp kendi firmasına yalnızca 2500 hisse ayrıldığını bildirmişti. Genellikle

hiçbir bankerlik kuruluşu oyunun bu kadar erken aşamasında bir tek müşteriye kendisine ayrılan hisselerin yüzde beşinden fazlasını satmazdı, ama ilk arayan kişi Gary olduğundan, adam 500 hisse satmaya hazırdı. Gary daha fazlasını istedi ama pek de büyük bir yatırımcı sayılmazdı. Çoğu zaman küçük miktarlarda hisse alır ve komisyon ödememek için daha küçük işlemleri bilgisayar aracılığıyla yapardı.

Ama Caroline büyük bir yatırımcıydı. Gary'nin yol göstermesiyle bin dolarlarla oynardı. Onun borsacısı Philadelphia'nın en büyük şirketine bağlı olduğundan değerli bir müşterisi için kolaylıkla 4500 hisse daha bulabilirdi. Ne var ki, Caroline Pazar günü sırtını incittiğinden beri neredeyse hiç konuşmuyordu. Gerçi Gary, Axon'ın beş bin hissesini istiyordu ama ilkelerinden ödün verip karısına yalvaracak değildi.

Sonunda Hevy&Hodapp Şirketi'ndeki Pudge Portleigh adındaki adamı arayıp kendisi için beş bin hisse ayırmasını istedi. CenTrust Bankası adına, Portleigh'den yüklü miktarlarda alışveriş yapmıştı ve gelecekte işlerin daha da büyütülebileceğini ima etti. Ne var ki Portleigh, bu konuyu Axon'ın satışıyla ilgilenen Daffy Anderson'a aktarmayı yeğledi.

Portleigh iki hafta boyunca aramayarak Gary'yi çıldırttı. İnternette Axon konusundaki fısıltılar artık kükreme biçimini almaktaydı. Earl Eberle ve ekibi tarafından hazırlanan iki makale birbiri ardına *Nature* ve *New England Journal of Medicine* dergilerinde yayınlanınca finans gazeteleri konuya ilgi gösterdi ve hatta bu konu *Wall Street Journal* gazetesinin ilk sayfasında yer aldı. Yatırım uzmanları Axon hisseleri için Satın Alın işaretleri verdikçe, bıraktığı mesajlara geri dönmeyen Portleigh'den haber alamayan Gary her geçen saat, içeriden aldığı haberin değerini yitirmeye başladığını hissediyordu...

1. BİR KOKTEYL ALIN!

"...Beyin-kan engelini aşıp dokuların arasında toplanmak için özel olarak formüle edilmiş demirsitratlar ve demirasetatlar..." diyordu, video filminde Earl Eberle'ye eşlik eden görünmeyen adamın sesi.

"Ayrıca içine alışkanlık yapmayan bir sakinleştirici ve ülkenin en sevilen çikolata üreticisi firmanın katkısıyla bol miktarda fındıklı şurup ekliyoruz!"

Daha önceki konferans sahnesinde yer alan, hiçbir nörolojik bozukluğu olmadığı açıkça görülen figüran kızlardan biri büyük bir bardak dolusu Corecktall elektrolitlerini iştahla içerken görüldü.

"Babamın patenti neydi?" diye fısıldadı Denise. "Demir asetat jel filan mıydı?"

Gary başını salladı. "Elektropolimerizasyon."

Evdeki yazışma dosyalarından anne ya da babasından gelen mektupların neredeyse hepsinde bulunan patentin bir kopyasını bulup çıkarmıştı. Daha önce dikkatle incelemediği belgelerde yaşlı adamın "bazı demir-organik jellerin elektriksel özelliklerini" dile getirdiğini ve canlı insan hücrelerinde "morfolojik yapılarda elektriksel bağlantı" yaratmak için kullanılacağını önerdiğini okumuştu. Patentle Axon'ın güncelleştirilen web sayfasını karşılaştırınca, inanılmaz bir benzerlik ortaya çıkmıştı. Alfred'e ödenecek beş bin dolar karşılığında alınacak patent, Axon'ın en az 200 milyon dolar kazanmayı umduğu işlemin çekirdeğini oluşturuyordu.

"Hey Kelsey, hey Kelsey, bana maksimum bir-sıfır dörtle on iki bin Exxon hissesi al," dedi Gary'nin sol tarafında oturan genç adam yüksek sesle. Adamın elinde minik bir bilgisayar ve kulağında bir kablo vardı. "On iki bin Exxon, üst sınır bir-sıfır-dört," diye yineledi.

Exxon, Axon, biraz dikkatli olmak lazım, diye düşündü Gary.

2. KULAKLIKLARI TAKIN VE RADYOYU AÇIN!

"Dişlerinizdeki dolgular radyodaki futbol maçlarını çekmiyorsa, hiçbir şey duymayacaksınız," diye espri yaptı görünmeyen adamın sesi, gülümseyen kız saç kurutma makinelerini andıran metal bir yuvarlağı başına geçirirken. "Ama radyo dalgaları kafatasınızın en derin girintilerine bile ulaşır. Beyniniz için bir global pozisyon sistemi olduğunu düşünün. Işınlar belirli becerilerle bağlantılı nöral geçişleri bilinçli olarak harekete geçirecektir. İmzanızı atmak gibi. Merdiven çıkmak gibi. Yıldönümlerini anımsamak gibi. Olumlu düşünmek! Amerika'nın çeşitli hastanelerinde klinik deneylerden geçmiş olan Dr. Eberle'nin ters-tomografik yöntemleri biraz daha geliştirilmiş ve Corecktall işleminin bu aşamasını adeta kuaföre yapacağınız bir ziyaret kadar basit ve acısız bir hale getirmiştir."

"Yakın zamana kadar," diye söze karıştı Eberle (sandalyesiyle birlikte, kan ve gri hücrelerin oluşturduğu denizin içinde dolanırken). "Yarattığım işlemin uygulaması hastanın bir gece hastanede kalmasını ve kafatasına çelik bir halka vidalanmasını gerektiriyordu. Hastaların çoğu bundan rahatsız oldu. Şimdiyse, gelişmeler sonucunda bu işlem nöral geçişleri kendiliğinden bularak derhal düzeltmeye başlıyor..."

"Kelsey, yap bunu yaa!" dedi Bay On İki Bin Exxon Hissesi yüksek sesle.

Üç hafta önceki Pazar günü Caroline ile bozuştuktan sonra ikisi de barışmak için belirli bir çaba göstermişlerdi. Pazar gecesinin geç saatlerinde Caroline yataktaki tampon bölgeyi aşıp kocasının kalçasına dokunmuştu. Ertesi gece Gary esas meseleye değinmeyi reddettiği halde, özür dilemiş ve pişman olduğunu bildirmişti. Eğer Caroline kocasının ana konuda haklı olduğunu kabul ederse, barışmaya çoktan razı olduğu belliydi. Salı sabahı Caroline, tarçınlı tost, kızarmış sosis ve üzerindeki kuru üzümler komik bir biçimde aşağıya kıvrılmış bir ağzı andıran bir kâse yulaf ezmesinden oluşan bir kahvaltı hazırlamıştı. Çarşamba sabahı ise Gary karısına, "Çok güzelsin," derken açıkça aşkını ilan etmiyordu, ama fiziksel çekiciliğe bağlı olarak sevginin gelişebileceğini ima ediyordu, tabii eğer Caroline ana konuda kocasının haklı olduğunu kabul ederse.

Ne var ki umut dolu girişimler sonuç vermedi. Gary onun elini okşayıp sırtı ağrıdığı için üzüldüğünü fısıldadığında, Caroline bir adım daha atıp yağmurun altında iki saat futbol oynamanın sırtını incitmesine neden olduğunu itiraf etmemişti. İltifatına teşekkür edip kocasının nasıl uyuduğunu sorarken, Gary sesindeki eleştirel tonu yakalamıştı: *Uzun süreli uyku bozukluğu klinik depresyonun yaygın bir belirtisidir ve bu arada sen nasıl uyudun hayatım?* Ve Gary, kötü bir gece geçirdiğini itiraf etmeye yanaşmadan, teşekkür edip çok iyi uyuduğunu söylemekle yetinmişti.

Her başarısız barış girişimi bir sonrakinin başarı olasılığını da düşürüyordu. Çok geçmeden Gary, evliliklerinde St. Jude'a gitmenin duygusal bedelini ödeyecek kadar sevgi ve iyi niyet bulunmadığı gibi saçma bir fikre kapıldı. Kendisiyle kavgayı sürdürmeye kararlı gibi görünen Caroline'den nefret etmeye başladı. Karısının direniş göster-

mek için yeni edindiği bağımsızlık kaynaklarından nefret etti. Karısını bağışladığı anda bu krizi sona erdirebilirdi ama Caroline'in gözlerinden kendisini ne kadar itici bulduğunu okumak onu çıldırtıyor, umudunu zehirliyordu.

Karısının depresyon suçlamaları CenTrust Bankası'ndaki çalışma odasına kadar uzanmadığından Gary yanında çalışanlarla iş yapmaktan zevk alabiliyordu. Bankada her hafta geçirdiği kırk saat, zevk aldığı tek zaman dilimi haline geldi. Hatta haftada elli saat çalışmayı bile aklından geçirdi ama bunu söylemek yapmaktan daha kolaydı. Çünkü sekiz saatlik iş gününün sonunda masasında yapacak bir tek iş bile kalmıyordu. Ayrıca bürosunda gereğinden fazla zaman harcayarak evdeki mutsuzluktan kaçınmanın babasının düştüğü bir tuzak olduğunun da farkındaydı. Hiç kuşkusuz Alfred bu yöntemle kendini tedavi etmeye çabalamıştı.

Caroline ile evlenirken eve en geç saat beşte döneceğine ve iş getirmeyeceğine yemin etmişti. Orta büyüklükte yerel bir bankada çalışmayı kabul ederek, Wharton Okulu'ndan MBA derecesi almış birinin en düşük hedefli meslek yaşamını seçmişti. Başlangıçta amacı babasının hatalarını yinelememek, yaşamından keyif almak, karısıyla, çocuklarıyla vakit geçirmekti, ama kısa zamanda olağanüstü bir portföy yöneticisi olduğu ortaya çıkınca, ilerleme hırsına daha fazla mesafe koymaya başlamıştı. Gary kadar yetenekli olmayan meslektaşları günde on iki, on dört saat çalışarak çok çabuk ilerlerken, *başarıyı kovalayanların* çılgın davranışlarına sahip olmuşlardı. Caroline'e kalan mirasa da güvenen Gary ise hırslı olmamayı sürdürebilir, evinde arzuladığı gibi sevecen ve disiplinli bir baba olabilirdi. Yanında çalışanlardan dürüstlük ve kusursuzluk bekliyordu. Buna karşılık onları sabırla eğitiyor, onlara sadakatle davranıyor, kendi hatalarından dolayı asla suçu onlara atmıyordu. Büyük yatırımlardan sorumlu Virginia Lin, bankanın elindeki enerji sektörü hisselerinin oranını arttırmayı önerince, Gary böyle bir değişikliğe gitmemiş ve enerji sektörü hızla yükselince ben-bir-salağım bakışıyla herkesin önünde Lin'den özür dilemişti. Şanslı olduğundan verdiği her yanlış karara karşılık iki ya da üç doğru karar veriyordu ve CenTrust Bankası'nın hisse senedi bölümünü yönettiği altı yıl, banka tarihinin en başarılı dönemi olmuştu. Zaten ya bir aptal ya da bir hırsız başarısız olabilirdi.

Başarılı olmayı garanti ettikten sonra üst düzey yöneticilerden çekinmeme oyununu oynayabilmişti. Üstelik hiçbir zaman onlara yağcılık yapmadığı gibi, herkes çeşitli konularda onun fikrini sorar olmuştu.

3. GEVŞE – HER ŞEY YALNIZCA BEYNİNDE!

Kıvırcık Eberle intrakraniyal koltuğunda, iki elinde de birer elektrolit molekülü ile tekrar ekranda göründü. "Demirsitrat/demirasetat jellerin inanılmaz yanı, belirli frekanslarda moleküllerin birdenbire polimerize olmasıdır. Daha da önemlisi, bu polimerlerin elektriğin itici gücünü geçirmesidir."

Eberle yüzünde bir gülüşle bakarken, ekrandaki demir molekülleri birbirinden ayrılıp upuzun çizgiler oluşturdu.

"Çok iyi," diye fısıldadı Denise. "Babam hep bunu istemişti."

"Neyi istemişti? Kendini bir servetten mahrum etmeyi mi?"

"Başkalarına yardım etmeyi," dedi Denise. "Fark yaratmayı."

Gary, yaşlı adamın birine yardım etmek istiyorsa işe karısından başlaması gerektiğini söyleyebilirdi. Ama Alfred konusunda Denise'in garip ve sağlam fikirleri vardı. Attığı yemi yutmanın anlamı yoktu.

4. ZENGİNLER DAHA DA ZENGİNLEŞİR!

"Evet, beynin tembel bir köşesi şeytanın atölyesi olabilir ama," dedi görünmeyen adamın sesi, "Corecktall işlemi tembel nöral geçiş yollarını görmezlikten gelir. Nerede hareket varsa, Corecktall bunu biraz daha güçlendiriyor! *Zenginlerin zenginleşmesine yardım ediyor!*"

B Salonu'ndan kahkaha, alkış ve takdir sesleri yükseldi. Gary sol tarafındaki, sırıtan, alkışlayan Bay On İki Exxon Hissesi'nin kendisine baktığını hissetti. Herhalde Gary'nin niçin alkışlamadığını merak ediyordu. Belki de Gary'nin giysilerinin sade şıklığından etkilenmişti.

İlerleme hırsı yoksunluğunun temel göstergesi olarak Gary, sanki hiç işi yokmuş gibi giyinirdi. Büroya gelip başkalarına yardım etmekten hoşlanan bir beyefendi gibi. Halka yaklaşan bir soylu gibi.

Bugün, üzerinde koyu yeşil ipek karışımı spor bir ceket, ekrü keten gömlek, plisesiz siyah pantolon vardı ve cep telefonunu kapatmıştı. İskemlesini arkaya iterek salonu gözden geçirirken, kravat takmayan tek erkek konuğun kendisi olduğunu, buna karşılık kalabalığı

oluşturanlarla arasındaki farklılığın pek de belirgin olmadığını gördü. Birkaç yıl önce salonu dolduranlar, ince çizgili mavi takımlar, yeleksiz mafyavari giysiler, iki renkli güç gösterisi yapan gömlekler ve mokasen ayakkabılar giyerlerdi. Ama artık olgunlaşmaya başlayan gençler, hatta New Jersey kırsalından gelenler bile el dikişi İtalyan kostümler ve pahalı gözlüklerini sergiliyorlardı. Sisteme öylesine çok para akmıştı ki, Andrew Wyeth'in bir mobilya markası ve Winslow Homer'in çizgi film karakteri olduğunu zanneden yirmi altı yaşındaki yöneticiler Hollywood aristokratları gibi giyinebiliyorlardı.

Ah, insanlardan kaçmak ve soğuk davranmak! Gary zengin ve keyfine düşkün bir erkek olmaktan zevk almak istiyordu, ama yaşadığı ülke bu işi hiç de kolaylaştırmıyordu. Çevresindeki yeni zenginleşmiş milyonlarca Amerikalı da kendini herkesten farklı görme olgusu peşinde koşuyordu; en kusursuz antikaları almak, ayak basılmamış pistlerde kaymak, aşçıbaşını yakından tanımak, ayak izleri olmayan sahili keşfetmek... Ayrıca, parası olmadığı halde kusursuzluğu arayan milyonlarca genç Amerikalı da vardı. İşin acı yanı ise, kimsenin herkesten farklı ya da kusursuz olamayacağıydı; böyle olduğu takdirde kimler sıradan insan olarak kalabilecekti? Göreceli olarak kusurlu olmak görevini kim üstlenecekti?

Yine de, Amerika'nın kalbindeki vatandaşları unutmamak gerekirdi: Örneğin, on beş-yirmi kilo fazlası olan, küçük kamyonetler kullanan, pastel renkli kazaklar giyen, arabalarına yaşamı sevdiğini gösteren çıkartmalar yapıştıran St. Jude halkı gibi. Ama Gary son yıllarda Ortabatı'dan sahillere doğru göçün durmamacasına sürdüğünü gözlemlemişti. (Kendisi de bu göçmenlerden biriydi, ama oldukça erken bir tarihte buraya geldiğinden ayrıcalıklı olduğuna inanıyordu.) Aynı zamanda St. Jude'daki tüm lokantalar birdenbire Avrupalılaşmıştı (temizlikçi kadınlar güneşte kurutulmuş domatesleri, çiftçiler Fransız tatlılarını tanır olmuştu). Annesinin evinin yakınındaki alışveriş merkezinde dolaşanlar kendisinin yaşadığı kenttekiler gibi soylu bir havaya bürünmüşlerdi ve St. Jude'da satılan elektronik eşyalar Chestnut Hill'dekilerden hiç de farklı değildi. Gary sahillere göçün yasaklanmasını, Ortabatılıların tekrar hamur işleri yemek, biçimsiz giysiler giymek için yönlendirilmesini ve böylelikle kendisi gibi ayrıcalıklı kişilerin farklılıklarının daha belirgin hale gelmesini istiyordu.

Yeter artık, dedi kendi kendine. Özel biri olma, üstünlük taslama isteği sonunda insanı mahvedeceği gibi, klinik depresyonun bir Uyarı İşareti olarak da görülebilirdi.

Ayrıca Bay On İki Bin Exxon hissesi artık ona değil, Denise'in çıplak bacaklarına bakıyordu.

"Polimer lifleri," diye açıkladı Eberle, "nöral geçişleri birbirine bağlayarak elektrik potansiyelinin deşarjını kolaylaştırır. Bu mekanizmayı henüz tümüyle anlamış değiliz ama hastanın her hareketi üzerinde kolaylaştırıcı bir etkisi olduğunu biliyoruz. Bu etkiyi geçici olarak yaratmak bile heyecan verici bir başarıya ulaşmaktır. Ne var ki bizler, Axon'da bu etkiyi *sürekli* hale getirecek bir yöntem bulduk."

"İzleyin," dedi görünmeyen ses.

5. ŞİMDİ BİRAZ ÇALIŞMA SIRASI SİZDE!

Çizgisel bir insan figürü, titreyen ellerle bir bardak çayı ağzına götürürken çizgisel beyninde belirli nöral geçişlerin ışıkları yandı. Sonra aynı figür Corecktall elektrolitlerini içti, Eberle kaskını taktı ve bardağı tekrar ağzına götürdü. Aktif geçiş yollarının tümü ışıklandı ve çizgisel el sağlam bir biçimde bardağı yerine bıraktı.

"Babamı bu deneyden geçirmeliyiz," diye fısıldadı Denise.

"Ne demek istiyorsun?"

"Parkinson hastalığını tedavi ediyor. Ona yararlı olabilir."

Gary hava kaçıran bir lastik gibi içini çekti. Böylesine açıkça belli olan bir fikir niçin onun aklına gelmemişti? Kendinden utandığı gibi, Denise'e de gücendi. Onu duymamış gibi donuk bir gülümsemeyle ekrana baktı.

"Geçiş yolları tanımlanıp gerekli dürtü verilince," dedi Eberle, "morfolojik düzeltmeleri yapmanın ancak bir adım gerisindeyiz demektir. Günümüzde tıbbın her alanında olduğu gibi bu konuda da *işin sırrı genlerdedir*."

6. GEÇEN AY ALDIĞIN HAPLARI HATIRLIYOR MUSUN?

Üç gün önce, Cuma öğleden sonra Gary sonunda Hevy&Hodapp firmasındaki Pudge Portleigh'e ulaşabilmişti. Adamın konuşma tarzı son derece rahatsız ediciydi.

"Gary, özür dilerim burası karmakarışık," dedi Portleigh. "Ama dinle dostum, isteğin üzerine Daffy Anderson ile görüştüm. Elbette CenTrust'daki iyi bir müşterimiz için beş yüz hisse ayırırız diyor, Daffy. Yani iş tamam, değil mi dostum? İyi, değil mi?"

"Hayır," dedi Gary. "Beş bin demiştik, beş yüz değil."

Bir süre Portleigh'in sesi çıkmadı. "Lanet olsun Gary. İşler karıştı. Senin beş yüz dediğini sanmıştım."

"Söylediklerimi bana tekrarlamıştın. Beş bin demiştin. Not aldığını söylemiştin."

"Söyle bana, bu senin hesabın mı yoksa CenTrust hesabına mı?"

"Benim hesabıma."

"Bak Gary, şunu yapabilirsin; Daffy'yi ararsın, durumu anlatırsın, karışıklığı açıklarsın ve beş yüz hisse daha ayırıp ayıramayacağını sorarsın. Seni bu noktaya kadar desteklerim. Yani hata benimdi. Bu satışın bu kadar ilgi göreceğini düşünmemiştim. Ama unutma, Daffy seni doyurmak için başka birinin lokmasını ağzından almak zorunda. Doğa belgeseli izler gibiyiz, Gary. Bütün küçük kuşlar gagalarını açmış Bana! Bana! Bana! diye bağrışıyorlar. Sana beş yüz hisse için daha destek veririm ama gerisini sen bulmak zorundasın. Tamam mı dostum? Anlaştık mı?"

"Hayır Pudge anlaşmadık," dedi Gary. "Adelson Lee hisselerinin yirmi bin tanesinden seni kurtardığımı unutma. Ayrıca biz..."

"Gary, Gary bunu bana yapma," dedi Pudge. "Hepsini biliyorum. Adelson Lee işini unutabilir miyim? Tanrım, uyanık olduğum her an beynimi kemiriyor. Beş yüz Axon hissesi az gibi görünebilir, ama hiç de az değil. Daffy senin için bundan daha iyisini yapamaz."

"Hiç olmazsa dürüst davranıyorsun," dedi Gary. "Şimdi beş bin hisse dediğimi unutup unutmadığını bir daha söyle bana."

"Pekâlâ, ben salağın tekiyim. Bunu yüzüme vurduğun için teşekkürler. Ama üst kadroya konuyu açmadan sana toplam bin taneden fazla veremem. Eğer beş bin istiyorsan Daffy'nin doğrudan Dick Hevy'den emir alması gerekir. Ayrıca Adelson Lee'den söz ettiğine göre, Dick bana CoreStates'in kırk bin, First Delaware'in otuz bin, TIAA-CREF'in elli bin aldığını, senin liste başında olmadığını söyleyecektir. Hesaplar acımasızdır Gary. Sen bize yirmi bin için yardım ettin, biz de sana beş yüz için yardımcı olacağız. Yani eğer istersen

Dick'le görüşürüm. Belki Daffy'ye eskiden kafasının kel olduğunu bilmediğini söylersem, beş yüz daha alabilirim. Şu ilacın mucizesine bakar mısın? Ama bu gibi işlemlerde Daffy, Noel Baba rolüne bürünür. Senin iyi mi kötü mü olduğunu bilir. Özellikle kimin adına çalıştığını bilir. Doğrusunu istersen, bizim yardımcı olabilmemiz için, şu andaki işlemlerinizi üç katına çıkarman gerekir."

İşlem miktarı önemliydi tabii. Daha sonraki bir tarihte, CenTrust'ın parasını kullanarak satılmayan bazı hisseleri alabileceğine söz vermek (bunu yaparsa işini kaybedebilirdi) dışında Gary'nin Pudge Portleigh'den kendisini daha fazla kayırmasını isteme olanağı yoktu. Ama Alfred'in patentine Axon'ın önerdiği çok az miktar için söyleyecekleri vardı. Bir gece önce yatağında, öğleden sonra Axon'ın üst düzey yöneticilerine söyleyeceklerini tasarlamıştı: *Gözümün içine bakıp, babama yaptığınız önerinin mantıklı ve makul olduğunu söylemenizi istiyorum. Babamın bu öneriyi kabul etmesinin ardında bazı kişisel nedenleri vardı, ama ben sizin yaptıklarınızı biliyorum. Beni anlıyor musunuz? Ben Ortabatı'da yaşayan yaşlı bir adam değilim. Neler yaptığınızı biliyorum. Bu odadan adıma beş bin hisse ayrılacağının kesin sözünü almadan çıkmayacağımı bildiğinizi sanıyorum. Ayrıca özür dilemeniz için ısrar da edebilirim. Ama ben yalnızca yetişkinler arasında bir alışveriş öneriyorum. Ve bu alışverişin sizin için bir bedeli olmayacak. Sıfır bedelli. Sıfır.*

"Sinaptogenetik!" dedi Axon filminin görünmeyen sesi.

7. HAYIR, BU İNCİL'İN BİR BÖLÜMÜ DEĞİLDİR!

B Salonu'ndaki profesyonel yatırımcılar güldüler ve güldüler...

"Bu bir aldatmaca olabilir mi?" diye sordu Denise.

"Bir aldatmaca için babamın patentini alırlar mı?"

Denise başını salladı. "Sanki yatağa girip uyumak ister gibiyim."

Gary bu duyguyu anlıyordu. Üç haftadır doğru dürüst uyumamıştı. Bedeninin yirmi dört saatlik döngüleri 180 derece oynamıştı, bütün gece uyanık kalıyor ve gündüzleri gözleri kapanıyordu. Üstelik bu sorunun nörokimyasal değil, kişisel olduğuna inanması da çok zordu.

Bunca aydır, Uyarı İşaretlerini Caroline'den gizlemekle ne kadar iyi yapmıştı! Nörofaktör 3 eksikliği olduğu varsayıldığı takdirde ileri sürdüğü savların geçerliliğini yitireceği konusundaki önsezileri ne kadar

doğruydu! Şimdi Caroline kocasına karşı hissettiği düşmanlığı "sağlığı" konusundaki "kaygıları" olarak gizleyebiliyordu. Gary'nin konvansiyonel silahları, karısının biyolojik silahlarıyla başa çıkacak düzeyde değildi. Gary onun *kişiliğine* acımasızca saldırırken, Caroline, *hastalığına* saldırıyordu.

Bu stratejik avantajını kullanarak, Caroline bir dizi harika taktik uygulamıştı. Gary hafta sonu için plan yaparken Caroline'in bir hafta önce olduğu gibi Aaron ile Caleb'le çocukça oyun oynayıp, onları Hiçbir Şeyin Farkında Olmayan Baba ile dalga geçmeleri için yüreklendireceğini düşünmüş ve bu nedenle Perşembe akşamı onu pusuya düşürmüştü. Pazar günü, Aaron ve Caleb'le birlikte, gün ağarırken evden çıkıp Poconos bölgesinde dağ bisikletleriyle erkek erkeğe dolaşmayı önerirken, *sırtı ağrıdığı için* Caroline'in onlara katılamayacağını belirtmişti.

Caroline'in karşı hamlesi, önerisini hevesle desteklemek olmuştu. Caleb ile Aaron'a gitmeleri ve *babalarıyla iyi vakit geçirmeleri* için ısrar etmişti. Bu sözcükleri garip bir biçimde vurgulayınca Aaron ile Caleb sanki dürtülmüş gibi bir ağızdan, "Dağ bisikleti gezisi, evet baba, harika!" demişlerdi. Ve Gary neler olup bittiğini anlayıvermişti. Pazartesi akşamı, Aaron'ın gelip kendisine 'korkunçsun' dediği için niçin özür dilediğini; Salı günü Caleb'in babasını aylardır ilk kez futbol oynamaya niçin davet ettiğini ve Çarşamba günü de Caroline'in hazırladığı ikinci martini kadehini neden Jonah'ın getirdiğini çözüvermişti. Çocuklarının uysal ve düşünceli olmalarının bir tek nedeni vardı: *Caroline onlara babalarının depresyonla başa çıkmaya çalıştığını söylemişti.* Ne kadar akıllıca bir hamle! Ayrıca, Caroline'in 'sağlık kaygılarının' da yapay olduğunu, Noel'i St. Jude'da geçirmemek için sürdürülen bir taktik olduğunu biliyordu; çünkü karısının gözlerinde ne bir sıcaklık ne de bir sevgi kırıntısı vardı.

"Çocuklara benim depresyonda olduğumu mu söyledin?" diye sordu Gary kocaman yatağın karanlık köşesinden. "Caroline? Onlara benim akıl sağlığım konusunda yalan mı söyledin? Bu nedenle mi hepsi çok uysal davranıyor?"

"Gary, uysal davranıyorlar; çünkü kendilerini Poconos'da dağ bisikletiyle geziye götürmeni istiyorlar."

"Burnuma kötü kokular geliyor."

"Biliyor musun, gitgide daha da paranoyaklaşıyorsun."

"Lanet olsun!"

"Gary beni ürkütüyorsun."

"Aklımla oynuyorsun! Bundan daha aşağılık bir hile olamaz. Daha acımasız bir oyun oynanamaz."

"Lütfen biraz kendini dinle."

"Bana yanıt ver," dedi Gary. "Onlara benim depresif olduğumu mu söyledin? 'Zor günler geçiriyor' dedin mi?"

"Şey... Öyle değil mi?"

"Cevap ver bana!"

Caroline yanıtlamadı. Gary yarım saat boyunca arada yanıt vermesi için bir iki dakika duraklayarak aynı soruyu yineledi ama Caroline sesini çıkarmadı.

Bisiklet gezisinin sabahında Gary aslında uykusuzluk yüzünden öylesine bitkindi ki, tek amacı hareket edebilmeyi başarmaktı. Ancak üç bisikleti de Caroline'in büyük ve güvenli Ford Stomper arabasına yükleyip, iki saat yol yaptı ve bisikletleri indirip kilometrelerce pedal bastı. Oğlanlar yarışarak ilerlemişlerdi. Onlara ulaştığı zaman, dinlenmişlerdi ve yeniden yola çıkmaya hazırdılar. Ağızlarını açmadan sanki babaları bir itirafta bulunacakmış gibi yüzüne baktılar. Gerçi durumu nörokimyasal açıdan kötüydü, ama yalnızca, "Sandviçlerimizi yiyelim," ve "Bir tepeyi daha aşarız ve sonra geri döneriz," dedi. Güneş batarken bisikletleri tekrar arabaya yükledi, iki saatlik yol boyunca araba kullandı ve yine HAZ YİTİMİ duygusuna kapılarak bisikletleri arabadan indirdi.

Caroline dışarı çıkıp oğlanlara bütün gün Jonah ile ne kadar eğlendiklerini anlattı. Birdenbire Narnia kitaplarını sever olmuştu. Sürekli olarak Jonah ile öykü kahramanlarından, internette bulduğu web sayfalarından, sipariş edecekleri Narnia ürünlerinden söz ettiler.

"Bir de *Prens Kaspian* oyunu var," dedi Jonah babasına. "Oynamak için sabırsızlanıyorum."

"Çok ilgi çekici ve iyi düzenlenmiş bir oyuna benziyor," dedi Caroline. "Nasıl sipariş edeceğini Jonah'a öğrettim."

Ertesi sabah fırtınayı atlatmış bir tekne gibi iş gününün yarattığı güvenli limana girdi Gary. Elinden geldiğince kendini toplamak, işine sarılmak ve depresif olmamaktan başka çıkar yolu yoktu. Yaptığı işlerdeki ciddi kayıplara karşın, zafere ulaşacağından emindi. Yirmi yıl önce Caroline ile ilk kez kavga ettiklerinde bütün gece evde yalnız ba-

şına oturup televizyonda maç izlemiş ve telefonun on dakikada bir, beş dakikada bir, iki dakikada bir çalmasına kulak vermişti. Caroline'in yüreğinde inanılmaz derecede özgüven eksikliği olduğunu hissetmişti. Eğer sevgisini ona vermezse, er ya da geç kocasına koşacak, minik yumruklarını göğsüne indirecek ve istediği gibi davranmasına boyun eğecekti.

Ne var ki artık Caroline güçsüzlük belirtisi göstermiyordu. Gecenin geç saatinde Gary uyuyamayacak kadar öfkeli ve yorgundu, ama Caroline onunla kavga etmek istemediğini kibarca belirtmişti. Noel konusunu tartışmaya hiç yanaşmıyordu. Gary'nin bu konudaki sözlerini dinlemenin bir alkoliğin içki içmesini seyretmeye benzediğini söylemişti.

"Benden ne istiyorsun?" diye sordu Gary. "Benden ne duymak istediğini söyle."

"Akıl sağlığının sorumluluğunu yüklenmeni istiyorum."

"Tanrım, Caroline, yine yanlış yanıt!"

Bu arada karıkoca kavgalarının tanrıçası Discordia, havayollarında bazı oyunlar oynamıştı. *Inquirer* gazetesindeki tam sayfa ilanda, Midland Airlines Şirketi'nin, Philadelphia'dan St. Jude'a gidiş dönüş biletini 198 dolara indirdiğini bildiriyordu. Orada bir gün fazla kaldıkları takdirde Gary ailesini St. Jude'a bin doların altında götürüp getirebilirdi. Seyahat acentasına beş bilet ayırttı ve sonunda Cuma sabahı Caroline'e biletleri alacağını bildirdi. Noel konusunu tartışmama politikasıyla uyumlu olarak Caroline, yanıt vermek yerine Aaron'a dönüp İspanyolca sınavına çalışıp çalışmadığını sordu. CenTrust'daki bürosundan Gary acentayı arayıp biletlerin parasını ödeyeceğini söyledi. Sonra doktorunu aradı ve reçetesiz kullanılanlardan biraz daha etkili bir uyku ilacı istedi, Dr. Pierce da bunun iyi bir fikir olmadığını söyledi. Caroline kocasının depresyon geçiriyor olabileceğini söylemişti ve uyku ilacı böyle bir durumda yararlı olmazdı. Gary gelip doktorla yüz yüze konuşsa daha iyi olmaz mıydı?

Telefonu kapatınca Gary bir an kendini boşanmış olarak hayal etti. Ama çocukları -maddi konulardaki korkularının gölgesinde bile olsa- gözünün önünde canlanınca, bu fikri zihninden kovdu.

Cumartesi gecesi gittikleri akşam yemeğinde Drew ile Jamie'nin banyo dolabında Valium benzeri bir ilaç aradı ama şansı yaver gitmedi.

Bir gün önce, Denise arayıp kesin bir kararlılıkla birlikte öğle yemeği yemeleri gerektiğini söylemişti. Cumartesi günü New York'ta Enid ve Alfred'le birlikteydi ve Chip ile kız arkadaşı herkesi bırakıp ortalıktan kaybolmuşlardı.

Gary geceleyin uyanık yatarken, Caroline'nin, Chip'i "nelere tahammül edemeyeceğini açıkça söyleyecek kadar dürüst" bir insan diye tanımlarken bu gibi davranışlarını hesaba katıp katmadığını düşündü.

"Hücreler yalnızca lokal olarak harekete geçirildikleri zaman sinir-büyüme faktörü salgılamak üzere yeniden genetik olarak programlanmaktadır," dedi Early Eberle'nin neşeli suratı.

Genç, güzel bir manken, başında Eberle kaskıyla, bacaklarına yürüme komutu vermesi için beynini yeniden eğitecek bir makineye bağlanmış oturuyordu.

Asık suratlı başka bir manken parmaklarıyla dudak uçlarını yukarı doğru iterken, grafikte beynindeki bağlantıların ışıkları yanıyordu. Bir an sonra parmaklarını kullanmadan kararsızca gülümsemeyi başardı. Bir sonraki an ise yüzüne parlak bir gülüş yerleşti.

CORECKTALL: GELECEĞİNİZDİR!

"Axon şirketi bu güçlü teknolojinin beş ABD patentini elinde bulundurmaktadır," dedi Eberle kameraya. "Bu patentler gibi henüz bekleme aşamasında olan sekiz patent de bugüne dek araştırma ve geliştirme için harcanmış olan yüz elli milyon doları koruyan bir duvar oluşturmaktadır. Bu alanda Axon dünyanın en tanınmış lideridir. Altı yıldır para akışında rekor kırmaktayız ve önümüzdeki yıl bu miktarın seksen milyon dolara ulaşacağını tahmin etmekteyiz. 15 Aralık'ta elimize geçecek olan her doların bu harika teknolojinin geliştirilmesi için harcanacağını potansiyel yatırımcılara bildirmek isteriz.

"Corecktall: Geleceğimizdir!" dedi Eberle.

"Geleceğimizdir!" diye ekledi görünmeyen ses.

"Geleceğimizdir!" diye tekrarladı öğrencilerin oluşturduğu koro.

"Ben geçmişi sevmiştim," dedi Denise ikram olarak sunulan yarım litrelik ithal suyu içerken.

Gary'ye göre, B Salonu'nun havasını çok fazla insan soluyordu. Bir bakıma havalandırma sorunu var gibiydi. Işıklar yanarken, ses-

sizce bekleyen garsonlar ısıtıcı kapaklar altındaki öğle yemeklerini masalara dağıtmaya başladılar.

"İlk tahminime göre somon verecekler," dedi Denise. "Hayır, tek tahminim somon."

İskemlelerinden kalkıp sahneye yaklaşan üç erkek, garip bir biçimde Gary'ye İtalya'da geçirdiği balayını anımsattı. Caroline'le birlikte, Tuscany bölgesinde, belki de Siena'da ziyaret ettikleri katedralin müze bölümündeki ortaçağdan kalma büyük aziz heykelleri, bir ellerini seçimlerde başkan adayı olduklarını gösteren bayrakları sallar gibi kaldırmış, yüzlerinde *keskin bir* sırıtışıyla ileriye bakıyorlardı.

Üçlünün en yaşlısı olan pembe yüzlü, çerçevesiz gözlüklü adam, salondaki kalabalığı takdis edercesine elini uzattı.

"Pekâlâ. Pekâlâ. Benim adım Joe Prager, Bragg Knuter firmasının anlaşma konularında uzman avukatıyım. Solumdaki Merilee Finch, Axon'ın CEO'su, sağımdaki Daffy Anderson ise Hevy&Hodapp'ın yöneticilerindendir. Kıvırcık'ın da bugün burada olacağını umuyorduk, ama şu anda CNN'e röportaj veriyor. Birkaç kelime söyledikten sonra sahneyi Daffy ile Merilee'ye bırakacağım."

"Hey Kelsey, konuş benimle bebeğim, konuş benimle," diye bağırdı Gary'nin yanında oturan genç adam.

"Birinci uyarı," dedi Prager. "Kıvırcık'ın elde ettiği sonuçların henüz deneme aşamasında olduğudur. Her şey Birinci Aşamadır dostlar. Beni duymayan var mı? Arka tarafta oturanlar?" Prager başını uzattı, en arkadaki masalara doğru ellerini salladı. "Birinci Aşama araştırmasındayken Axon kesinlikle İkinci Aşama için Gıda ve İlaç Dairesi'nin onayını aldığını iddia etmiyor. İkinci Aşamadan sonra ne geliyor? Üçüncü Aşama! Ya Üçüncü Aşamadan sonra? İşlemlerin gözden geçirilmesi aşaması ve bu süreç, ürünün piyasaya çıkmasını üç yıl kadar geciktirebilir. Şu anda dostlar, *son derece ilginç*, ama *son derece başlangıç* sonuçlarıyla karşınızdayız. Yani alıcılar dikkatli olsun. Tamam mı?"

Prager gülmemek için kendini zor tutar gibiydi. Merilee Finch ile Daffy Anderson da sanki çok gizli sırları varmış gibi gülüşlerini yutmaya çabalıyorlardı.

"Uyarı B," dedi Prager. "Bir video gösterisi gerçek bir prospektüs sayılmaz. Daffy ile Merilee'nin bugün söyleyecekleri de aynı şekilde..."

Garsonlar, Gary'nin masasına yaklaşıp mercimeğin üzerine yerleştirilmiş somon tabağını bıraktılar. Denise istemediğini belirtti.

"Yemeyecek misin?" diye fısıldadı Gary.

Denise başını salladı.

"Denise, cidden." Garip bir biçimde incinmiş gibiydi. "Herhalde benimle birlikte birkaç lokma yiyebilirsin."

Denise anlaşılmaz bir ifadeyle yüzüne baktı. "Midem biraz rahatsız."

"Gitmek mi istiyorsun?"

"Yoo, yalnızca yemek istemiyorum."

Otuz iki yaşındaki Denise hâlâ çok güzeldi, ama ocağın başında geçirdiği uzun saatlerin genç cildine verdiği kırmızımsı rengi Gary her görüşünde kaygıya kapılıyordu. Ne de olsa Denise onun küçük kız kardeşiydi. Evlenip çocuk doğurma yıllarının hızla akıp gittiğini Denise'in fark etmediğini düşünüyordu. Mesleği ona adeta kara büyü yapmıştı ve günde on altı saat çalışınca sosyal yaşam diye bir şey kalmıyordu. En büyük ağabeyi olarak Gary, kız kardeşinin bu büyünün etkisinden kurtulunca, bir aile kurmak için çok geç kalmış olacağından haklı olarak korkuyordu.

Denise ithal suyunu içerken Gary aceleyle somonunu yedi.

Sahnede, Axon'ın bir üniversite dekanının kavgacı görünümüne sahip, kırk yaşlarındaki sarışın CEO'su tedavinin yan etkilerinden söz ediyordu. "Oluşacağı tahmin edilen baş ağrısı ve mide bulantısı dışında, başka bir yan etkiye rastlamadık," dedi Merilee Finch. "Ayrıca, kullandığımız temel teknolojinin yıllardır yaygınlıkla uygulandığını ve önemli yan etkilerinin ortaya çıkmadığını unutmayın." Finch salona doğru işaret etti. "Evet, gri Armani ceketli bey?"

"Corecktall bir müshil adı değil mi?"

"Ah, evet," dedi Finch başını sallayarak. "Yazılışı biraz farklı, ama evet. Kıvırcık'la birlikte yaklaşık on bin ismi gözden geçirdik, sonunda markanın Alzheimer, Parkinson ya da depresyon geçiren hastalar için çok önemli olmadığına karar verdik. Carcino-Asbesto adını kullansak bile, bu ilacı almak için kuyruğa gireceklerdi. Kıvırcık her türlü şakayı göze alıyor ve onun görüşüne göre bu işlem uygulanmaya başladıktan yirmi yıl sonra Amerika'da bir tek hapishane bile kalmayacak. Gerçekçi olursak, tıp konusunda gelişmelerin yaşandığı

çağdayız. Başka hastalıklar için geliştirilen tedavi yöntemleriyle rekabet içindeyiz ve bazılarının belki Corecktall'dan da önce piyasaya çıkacağını biliyoruz. Ama beyindeki bazı rahatsızlıklar açısından bizim ürünümüz en önemli silahımız olacak. Birçoğunun arasında *en iyisi* olacağı kesin. Ayrıca suçlu beyinler konusuna gelince, ufukta başka bir seçenek görünmüyor. Ya Corecktall ya da hapishane. Yani kullandığımız isim ileriye dönük. Yeni bir dünya yaratmayı düşlüyoruz. İspanyol bayrağını tam şuradaki plaja dikiyoruz."

Uzaktaki bir masadan mırıltılar yükseldi ve bir kadın ayağa kalkıp seslendi. "Yani suçlu beyinleri yeniden programlayacaksınız ve ellerinde süpürgeyle temizlik yapmaktan hoşlanacaklar, öyle mi?"

"Bu da düşünülebilir," dedi Finch. "Bu da olasılıklardan biri, ama herhalde en iyisi değildir."

Konuşmacıyı zor durumda bırakan kadın duyduklarına inanmadı. "*En iyisi değil* öyle mi? Etik açıdan bir *karabasan* bu."

Çoğunluğun kadının tarafını tuttuğunu hissedince "Burası özgür bir ülke, gidip başka bir yönteme yatırım yapın," diyerek dinleyenleri güldürmeye çabaladı Finch. "Jeotermal girişimlerin hisselerini alın. Güneş enerjisinin geleceği şimdilik oldukça ucuz. Evet başka? Pembe gömlekli?"

"Sizler düş görüyorsunuz," diye ısrar etti kadın. "Eğer Amerikan halkının..."

"Hayatım," diye sözünü kesti Finch yaka mikrofonunun avantajını kullanarak. "Amerikan halkı idam cezasını destekliyor. Toplumsal açıdan böylesine yapıcı bir seçenek konusunda sorun çıkacağını mı düşünüyorsun? On yıl sonra hangimizin düş gördüğünü anlarız. Evet, üç numaralı masadaki pembe gömlekli?"

"Özür dilerim," diye sürdürdü kadın konuşmasını. "Potansiyel yatırımcılarınıza Sekizinci Maddeyi anımsatmak..."

"Teşekkür ederim. Çok teşekkür ederim," dedi Finch gülüşü donuklaşırken. "Acımasız ceza sisteminden söz ettiğinize göre, buradan Fairmont Bulvarı'na doğru birkaç blok yürümenizi öneriyorum. Gidip Doğu Eyalet Hapishanesi'ne bir bakın. 1829 yılında açılan dünyanın ilk çağdaş hapishanesinde yirmi yıla kadar hücre cezası uygulanıyor, intihar oranı insanı şaşkına çeviriyor, suçluları topluma kazandırma oranı sıfır ve şunu unutmayın ki, *günümüzde ABD'de ceza sisteminin temel mo-*

delini oluşturuyor. Kıvırcık şu anda CNN'de bunları anlatmıyor dostlarım. Parkinson'a yakalanmış bir milyon ve Alzheimer'a yakalanmış dört milyon Amerikalıdan söz ediyor. Size söylediklerim tüm toplumun anlayışı için değildir. Ama yine de hapsedilmeye karşılık, değişime yüzde yüz gönüllü olmak, acımasız cezaların bir alternatifidir. Corecktall işleminin uygulama alanları içinde en insancılı budur. Bu liberal *görüş*tür: Gerçekçi, kalıcı, gönüllü kendini-tedavi yöntemi."

Konuşmacının sözünü kesen kadın hâlâ ikna olmadığını gösterircesine başını sallayarak salondan çıkıyordu. Gary'nin sol tarafındaki Bay On İki Bin Exxon Hissesi, ellerini ağzına götürüp kadını yuhaladı. Başka masalardaki gençler de onu taklit ederken adeta maçtaymış gibi eğleniyorlardı. Denise'in, ağabeyinin de içinde bulunduğu bu dünyadan tiksineceğinden çekiniyordu Gary. Genç kadın öne eğilmiş şaşkınlıkla ağzı bir karış açık, Bay On İki Bin Exxon Hissesi'ne bakıyordu.

Gür parlak favorili, futbolcu kılıklı Daffy Anderson, parayla ilgili soruları yanıtlamak üzere öne çıktı. Gereğinden fazla talep olduğundan söz etti. Hevy&Hodapp firmasının Axon hisselerine biçeceği değeri açıklamaktan kaçındı, ama *uygun olacağını, piyasanın fiyatı belirleyeceğini* söyledi.

Denise ağabeyinin omzuna dokunup, sahnenin gerisindeki bir masanın başında ayakta durmuş somon yiyen Merilee Finch'i işaret etti. "Bizim av karıını doyuruyor. Bence üstüne gidelim."

"Niçin?" diye sordu Gary.

"Babamı test ettirmek için."

Gerçi Alfred'in İkinci Aşama çalışmalarına katılması Gary'ye çekici gelmiyordu, ama eğer Denise babasının hastalığından söz edip, Lambert ailesi için sempati toplamayı başarırsa, beş bin hisse satın alma şansını belki yükseltebilirdi.

"Önce sen konuş," dedi Gary. "Sonra ben ona bir şey soracağım."

Gary ile Denise kürsüye yaklaşırken, herkesin gözü hayranlıkla genç kadının bacaklarına takıldı.

"'Yorum yok' sözcüklerinin hangi bölümünü anlamadınız?" diye sordu Daffy Anderson salondakileri güldürmek için.

Axon yöneticisinin yanakları balon gibi şişmişti. Finch dudaklarını bir peçeteyle kurulayıp yaklaşan Lambertları kaygıyla izledi. "Açlıktan ölüyordum." Bir ölümlü gibi davranan çok zayıf bir kadının özür

dilemesiydi bu sözler. "Birkaç dakika sonra masaları hazırlayacağız, eğer beklemenizin sakıncası yoksa."

"Özel bir sorum var," dedi Denise.

Finch belki utangaçlığından belki de yeter kadar çiğnemediğinden, ağzındakileri güçlükle yuttu. "Öyle mi?"

Denise ile Gary kendilerini tanıttı ve Denise babasına gönderilmiş olan mektuptan söz etti.

"Bir şeyler yemek zorundayım," diye açıkladı Finch, mercimekleri ağzına atarken. "Sanırım babanıza o mektubu Joe yazmıştı. Eğer başka sorunuz varsa memnuniyetle yanıtlayabilir."

"Bizim sorularımız daha çok size yönelik," dedi Denise.

"Özür dilerim. Bir lokma daha alayım." Finch somonu zorlukla çiğnedi, yuttu ve peçetesini tabağa bıraktı. "Patent konusuna gelince, doğrusunu isterseniz görmemezlikten gelmeyi düşündük, ama Kıvırcık da mucittir. Doğrusunu yapmayı yeğledi."

"Dürüst olursak," dedi Gary. "Daha yüksek bir rakam önermeniz gerekiyordu."

Finch'in dişleri üst dudağının gerisinde, battaniyenin altındaki bir kedi gibi kıpırdanıyordu. "Belki de babanızın başarısını gereğinden fazla yüceltiyorsunuz. Altmışlı yıllarda birçok araştırmacı bu jeller üzerinde çalışıyordu. Elektriksel anisetropinin keşfi sanırım Cornell Üniversitesi'ndeki bir ekip tarafından gerçekleştirildi. Ayrıca Joe'dan duyduğum kadarıyla, patentin içeriği pek belirgin değilmiş. Beyinden değil, 'insan dokusundan' söz ediyormuş. Konu patent yasalarına gelince adalet güçlüden yanadır. Bence önerdiğimiz rakam oldukça cömertti."

Gary ben-bir-salağım ifadesini takındı ve kürsünün çevresini sarıp Daffy Anderson'a iyi dileklerini iletenlere baktı.

"Babamız bu öneriyi kabul etti," diye güvence verdi Denise. "Ve yaptıklarınızı öğrenince çok mutlu olacak."

Kadınların yakınlaşması diye düşündü Gary hafifçe midesi bulanarak.

"Hangi hastanede çalıştığını unuttum," dedi Finch.

"Hastaneyle bağlantısı yok," dedi Denise. "Demiryolu mühendisiydi. Evin bodrumunda laboratuvarı vardı."

Finch şaşırmıştı. "Bu işi bir amatör olarak mı yaptı?"

Gary, Alfred'in hangi halinin kendisini daha fazla öfkelendirdiğini bilmiyordu: Bodrumda harika bir şey keşfeden ve kendini büyük bir servetten alıkoyan yaşlı despot mu, yoksa gerçek kimyagerlerin çalışmalarını farkında olmadan taklit edip elindeki üç kuruşu pek de açık olmayan bir patente yatıran ve şimdi Earl Eberle'nin masasından bir kırıntı gibi sıyrılıp atılan amatör mucit mi? Aslında onu her iki görüntü de kızdırıyordu.

Belki de yaşlı adamın Gary'nin öğütlerine kulak asmayıp parayı almış olması en doğrusuydu.

"Babam Parkinson hastası," dedi Denise.

"Oh, çok üzüldüm."

"Şey, sizin ürününüzün onun hastalığını da geçirip geçiremeyeceğinizi merak etmiştik."

"Olabilir," dedi Finch. "Kıvırcık'a sormalıyız. İşin insani boyutunu sevdim. Babanız burada mı yaşıyor?"

"St. Jude'da."

Finch'in kaşları çatıldı. "En az altı ay boyunca haftada iki kez onu Schwenksville'e getiremezseniz, yararı olmaz."

"Sorun değil," dedi Denise, Gary'ye bakarak. "Öyle değil mi?"

Gary bu konuşmanın her kelimesinden nefret ediyordu. Sağlık konusu, kadın kadına, çok tatlı, çok kolay. Yanıt vermedi.

"Beyninin durumu nasıl?" dedi Finch.

Denise ağzını açtı ama kısa bir an konuşamadı.

"Çok iyi," dedi sonunda. "Oldukça iyi."

"Bunama yok mu?"

Denise dudaklarını büzüp, başını salladı. "Yok, ara sıra aklı karışıyor, ama hayır, bunamadı."

"Eğer aklının karışması aldığı ilaçlara bağlıysa, kolayca düzeltilebilir," dedi Finch. "Ama bunama olgusu İkinci Aşama deneylerinin kapsamında değil. Alzheimer da öyle."

"Babamın aklı başında," dedi Denise.

"Eğer basit talimatları izleyebiliyorsa ve Ocak ayında buraya gelebilirse, Kıvırcık onu deney programına alabilir. İyi bir öykü olur."

Finch kartvizitini çıkardı, Denise'in elini samimiyetle, Gary'nin elini soğukça sıktı ve Daffy Anderson'ın çevresindekilere yaklaştı.

Gary ardından gidip dirseğinden tuttu. Genç kadın irkilerek döndü.

"Dinle, Merilee," dedi Gary alçak sesle, sanki *artık gerçekçi olalım, biz yetişkinler tatlı, ama gereksiz sözleri bir yana bırakabiliriz* demek istiyordu. "Babamın 'iyi bir öykü' olacağını düşündüğüne sevindik. Ve ona beş bin dolar vermeniz de cömertçe bir davranış. Ama sanırım sizin bize olan ihtiyacınız, bizim size olan ihtiyacımızdan daha fazla."

Finch birine el sallayıp bir dakika sonra yanında olacağını belirtmek için parmağıyla işaret etti. "Aslında bizim size hiç ihtiyacımız yok. Bu nedenle ne demek istediğinizi anlamadım."

"Benim ailem, satışa çıkardığınız hisselerden beş bin tane almak istiyor."

Finch seksen saat çalışmış bir yönetici gibi güldü. "Bu odadaki herkes istiyor. Bu nedenle yatırım bankeriyle iş yapıyoruz. Eğer izin verirseniz..."

Kolunu Gary'den kurtarıp uzaklaştı. Kalabalığın arasında kalan Gary güçlükle soluk alıyordu. *Yalvardığı* için, Denise'in buraya gelmesine izin verdiği için, Lambert soyadını taşıdığı için öfkeliydi. Kız kardeşini beklemeden kapıya doğru yürüyünce Denise ardından koşturdu.

Four Seasons Oteli ile yanındaki iş kulesi arasında öylesine bakımlı bir bahçe vardı ki, bir siber-alışveriş cennetinin resmi gibi görünüyordu. İki kardeş bahçeden geçerken Gary'nin öfkesi boşalacak bir delik buldu. "Babamın buraya geldiği takdirde nerede kalacağını düşündüğünü anlayamadım."

"Biraz bende, biraz sende kalabilir," dedi Denise.

"Sen hiç evde oturmazsın," dedi Gary. "Ayrıca babam benim evimde kırk sekiz saatten fazla kalmak istemiyor."

"Geçen Noel tatili gibi olmayacak," dedi Denise. "İnan bana. Cumartesi günü edindiğim izlenim..."

"Ayrıca haftada iki kez Schwenksville'e nasıl gidecek?"

"Gary, ne demek istiyorsun? Bunu yapmak istemiyor musun?"

Öfkeli kardeşlerin yaklaştığını gören iki büro elemanı oturdukları mermer bankı boşalttı. Denise banka oturup inatçılığını sergileyerek kollarını kavuşturdu. Gary ellerini kalçasına dayayıp daireler çizerek yürüdü.

"Son on yıldır babam kendine bakmak açısından *hiçbir şey* yapmadı," dedi Gary. "Lanet olası mavi koltuğunda oturup yalnızca kendine acıdı. Birdenbire tedavi olmak isteyeceğini de nereden..."

"Evet ama belki gerçekten tedavi olabileceğini düşünürse..."

"Yani beş yıl daha depresif yaşayıp seksen yerine seksen beşinde ölmek mi? Çok büyük bir fark mı yaratacak?"

"Belki de hastalığından dolayı depresyondadır."

"Üzgünüm ama saçmalık bu. Adam emekliye ayrıldığından bu yana aynı durumda. Sağlığı bozulmadan önce de depresyondaydı."

Yakındaki bir çeşmenin mırıltısı konuşanlara biraz olsun mahremiyet sağlıyordu. Küçük bir bulut adeta bir çatı gibi üstlerini örtmüştü. Güneş ışığı biraz hafifledi.

"Eğer annem haftanın yedi günü evden çıkman için başının etini yese, attığın her adımı izlese, oturduğun koltuğu manevi bir mesele haline getirse, sen ne yapardın? Annem kalkmasını ne kadar fazla söylerse, babam o kadar fazla oturuyor. Babam oturdukça da annem..."

"Denise, sen hayal aleminde yaşıyorsun."

Denise nefretle Gary'ye baktı. "Bana üstünlük taslama. Babamın sanki eskimiş bir makineymiş gibi davranması da başka bir hayal alemi sayılır. O bir insan, Gary. Kendince bir hayatı var. En azından bana karşı iyi davranıyor..."

"Bana karşı pek de iyi sayılmaz," dedi Gary. "Ayrıca bencilliğiyle annemi taciz ediyor. Eğer koltuğunda oturup ömrünün geri kalanını uyuyarak geçirmek istiyorsa, bence sakıncası yok. Bu fikri sevdim. Bu fikri yüzde bin tutuyorum. Ama öncelikle şu koltuğu her gün değer kaybeden, çökmeye başlayan üç katlı evden çıkarmak zorundayız. Annemizin daha iyi bir yaşam sürmesini sağlamalıyız. Bunu yaptıktan sonra babam ölene dek koltuğunda oturup kendine acıyabilir."

"Annem o evi seviyor. O ev annemin yaşam biçimi."

"O da hayal aleminde yaşıyor! Günün yirmi dört saati ihtiyar kocasını kollamak zorunda olduğu zaman, o evi sevmenin ona ne yararı var?"

Denise gözlerini şaşılatıp, alnındaki saç tellerini üfledi. "Hayal dünyasında yaşayan sensin. Tek tanıdıklarının yalnızca ikimizden ibaret olduğu bir kentte, iki odalı bir apartman dairesinde yaşamaktan mutlu olacaklarını mı sanıyorsun? Bu işin kime yararı olacağını biliyor musun? *Sana.*"

Gary ellerini havaya kaldırdı. "Demek bana yararı olacak! St. Jude'daki ev konusunda kaygılanmaktan bıktım. Oraya gidip gelmekten bıktım. Annemin ne kadar kötü durumda olduğunu dinlemekten

bıktım. Senin ve benim için yararlı olan bir durum, hiç kimse için yararlı olmayan bir durumdan çok daha iyidir. Annem fiziksel açıdan berbat durumda olan bir adamla yaşıyor. Babamın işi bitik, yolun sonuna geldi. Ama annem yine de biraz gayret gösterdiği takdirde her şeyin düzeleceğine, hayatının eskisi gibi olacağına inanıyor. Herkese bir müjdem var: *Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.*"

"Babamın iyileşmesini bile istemiyorsun."

"Denise, babam hastalanmadan önce beş yıl geçirdiler. Bu arada babam ne yaptı? Yerel haberleri dinleyip annemin yemek pişirmesini bekledi. İçinde yaşadığımız gerçek dünya bu. Ve *ben* onların bu evden taşınmasını..."

"Gary."

"Onların burada, bir bakımevinde yaşamasını istiyorum ve bunu söylemekten korkmuyorum."

"Gary, dinle beni." Denise'in ani bir iyi niyet gösterisiyle öne eğilmesi Gary'yi biraz daha kızdırdı. "Babam gelip benimle altı ay kalabilir. İkisi birlikte de gelebilirler. Yemeklerini de götürürüm, hiç sorun değil. Eğer babam iyileşirse, evlerine dönerler. Eğer iyileşmezse, Philadelphia'da yaşamak isteyip istemediklerine karar vermek için altı ayları olur. Bu kötü bir fikir mi?"

Neyin iyi neyin kötü olduğunu bilmiyordu Gary. Ama daha şimdiden Enid'in, Denise'in harikalığı konusundaki bitmek bilmeyecek sözlerini duyar gibiydi. Caroline ile Enid'in (bırakın altı ay ya da altı haftayı) altı gün için bile aynı evde dostça yaşayabileceklerini düşünmek çok zor olduğundan, Gary annesiyle babasını davet edebilecek konumda değildi.

Gözlerini ofis kulesinin bir köşesinde parlayan güneşe dikti. Çevresindeki kasımpatı, begonya ve diğer çiçeklerin tarhları bir video klipteki bikinili figüranları andırıyordu. En güzel dönemlerini yaşarken dikilmişlerdi ve yaprakları sararıp dökülmeden önce hoyratça sökülecekleri. Gary her zaman, iş merkezlerinin bahçelerini ayrıcalıklılarını gösteren bir zemin olarak düşünüp beğenirdi, ama bunlardan daha fazlasını beklemek doğru değildi. İhtiyaç duyduğunuz anda onlardan yardım isteyemezdiniz.

"Biliyorsun, umurumda değil," dedi Gary. "İyi bir plan. Eğer ayak işlerini sen yapmak istiyorsan, harika."

"Pekâlâ, ben 'ayak işlerini' yaparım," dedi Denise aceleyle. "Peki, Noel tatili ne olacak? Babam sizlerin gelmesini istiyor."

Gary güldü. "Demek o da işe karıştı."

"Annemin iyiliği için bunu istiyor. Annem de gelmenizi gerçekten istiyor."

"Elbette ister. Onun adı Enid Lambert. Enid Lambert, St. Jude'da Noel geçirmekten başka ne isteyebilir ki?"

"Ben orada olacağım," dedi Denise. "Chip'in gelmesini de sağlamaya çalışacağım. Bence siz beşiniz de gelmelisiniz. Bence onları sevindirmek için hepimiz gitmeliyiz."

Kız kardeşinin sesindeki duyarlılık Gary'nin dişlerini gıcırdatmasına neden oldu. Bu Ekim gününde, bedenindeki Faktör 3 ibresi, bittiğine işaret eden kırmızı *B*'ye dayanmışken, Noel hakkındaki bir söylev dinlemek istemiyordu.

"Cumartesi günü babam garip bir şey yaptı," diye devam etti Denise. "'Daha ne kadar zamanım olduğunu bilmiyorum,' dedi. Sanki birlikte Noel'i geçirmek için son bir şansları kalmış gibi konuşuyorlardı. Çok garip bir duyguydu."

"Annemin adına, bu konuda olabildiğince duygusal baskı uyguluyor olabilir."

"Doğru, ama sanırım içtenlikle konuşuyordu."

"İçtenlikle istediğinden eminim!" dedi Gary. "Bunu biraz düşüneceğim! Ama beş kişinin birden oraya gitmesi pek kolay değil. Hiç kolay değil! Üstelik hepimizin burada olması daha mantıklı! Doğru değil mi?"

"Biliyorum, aynı fikirdeyim," diye ısrar etti Denise usulca. "Ama unutma bu Noel yalnızca bir kez yaşanacak."

"Düşüneceğim dedim. Ancak bunu yapabilirim, değil mi? Düşüneceğim! Tamam mı?"

Gary'nin öfkesi Denise'i şaşırtmıştı. "Pekâlâ, tamam. Teşekkürler. Ama ne var ki..."

"Evet, ne var?" dedi Gary üç adım uzaklaşıp sırtını dönerek. "Ne olduğunu söyle bana."

"Düşünüyordum da..."

"Biliyor musun işe yarım saat geciktim. Ofise dönmek zorundayım."

Denise gözlerini döndürdü ve cümlenin ortasında ağzı açık kalıverdi.

"Hadi bu konuşmayı bitirelim artık."

"Pekâlâ, annem gibi görünmek istemiyorum ama..."

"Bunun için biraz geç kaldın! Değil mi? Değil mi ha?" Çılgın bir neşeyle bağırmakta olduğunu fark etti.

"Annem gibi görünmek istemiyorum, ama uçak biletlerini alacaksan gecikmeden karar vermelisin. İşte, söyledim."

Gary gülmeye başlarken kendini tutmayı başardı. "İyi bir plan! Haklısın! Hemen karar vermeliyim! Biletleri almalıyım! İyi bir plan!" El çırpmaya başladı.

"Bir terslik mi var?"

"Hayır, haklısın. Onlar evi satmadan, babam daha kötüleşmeden ya da biri ölmeden önce son kez Noel geçirmek için hepimiz St. Jude'a gitmeliyiz. Hepimiz orada olmalıyız. Bu açıkça belli. Kesinlikle haklısın."

"Öyleyse neden sinirlendiğini anlamıyorum."

"Sinirlenmiyorum."

"Pekâlâ, tamam," dedi Denise dikkatle yüzüne bakarak. "Öyleyse sana bir şey daha soracağım. Annemin benim evli bir erkekle ilişkim olduğu izlenimini nereden edindiğini öğrenmek istiyorum."

Ani bir suçluluk dalgası Gary'nin bedenini sarstı. "Hiçbir fikrim yok."

"Benim evli bir erkekle birlikte olduğumu mu söyledin ona?"

"Bunu ona nasıl söyleyebilirim? Senin özel yaşamın hakkında hiç fikrim yok."

"Öyle bir şeyi ima mı ettin?"

"Denise, cidden," Gary, büyük ağabeyi hoşgörüsünü yeniden kazanıyordu. "Tanıdığım en ağzı sıkı insansın. Neye dayanarak onlara böyle bir şey söyleyebilirim ki?"

"Bir imada bulundun mu?" diye sordu Denise. "Çünkü biri bulundu. Biri bu fikri kafasına soktu. Bana öyle geliyor ki, bir zamanlar sana söylediğim bir şeyi yanlış yorumladın ve ona aktardın. Ayrıca Gary, senin ona verdiğin yanlış fikirler olmadan da yeteri kadar sorunum var benim."

"Eğer bu kadar gizemli davranmasaydın..."

"Ben 'gizemli' değilim."

"Eğer tüm sırlarını saklamasaydın, böyle bir sorun olmazdı. Sanki herkesin senin hakkında fısıldaşmasını *istiyor* gibisin."

"Soruma cevap verememen çok ilginç."

Dişlerinin arasında soluğunu ağır ağır verdi. "Bu fikre annemin nerden kapıldığını bilmiyorum. Ben ona hiçbir şey söylemedim."

"Pekâlâ," dedi Denise ayağa kalkarak. "Ben 'ayak işlerini' yapacağım. Sen Noel konusunu düşüneceksin. Annemle babam kente gelince hep birlikte olacağız. Yakında görüşürüz."

Denise ani bir kararla bahçenin en yakındaki çıkışına doğru yürüdü. Gerçi acelesinin nedeni öfkesini sergilemek değildi, ama Gary koşmadığı takdirde ona yetişemezdi. Biraz durup geri dönmesini bekledi. Denise geri dönmeyince, Gary de bahçeden çıkıp işyerine doğru ilerledi.

Kız kardeşi, Caroline ile birlikte düşlerini süsleyen evi alıp yerleştikleri kentteki üniversiteye gitmeyi seçince Gary çok sevinmişti. Onu tüm arkadaşları ve meslektaşlarıyla tanıştırmayı (daha doğrusu gösteriş yapmayı) sabırsızlıkla beklemişti. Denise'in ayda bir kez Seminole Sokağı'ndaki eve yemeğe geleceğini, Caroline ile kardeş gibi olacaklarını düşlemişti. Tüm ailesinin, hatta Chip'in bile sonunda Philadelphia'ya yerleşeceğini ummuştu. Yeğenlerini, ev partilerini, eğlenceli oyunları, Seminole Sokağı'nda karlı Noel'leri hayal etmişti. Denise ile yaklaşık on beş yıldır aynı kentte yaşıyorlardı, ama kardeşini hiç tanımadığını düşünüyordu. Kız kardeşi ondan hiçbir şey istememişti. Ne kadar yorgun olursa olsun, Seminole Sokağı'ndaki eve elinde çiçekler, Caroline için bir tatlı, oğlanlar için köpekbalığı dişleri ya da çizgi romanlar olmadan, Gary için avukat fıkraları ezberlemeden gelmiyordu. Gary düşlediği kalabalık aile geleceğine ulaşamadığı için uğradığı hayal kırıklığının derinliğini ona anlatmak için bir yol bulamamıştı.

Bir yıl önce, Gary öğle yemeğinde kız kardeşine evli bir "arkadaşının" (aslında meslektaşı Joe Pascoe) kızının piyano öğretmeni ile ilişkisi olduğundan söz etmişti. Gerçi Gary arkadaşının bu ilgisini anlıyordu (Pascoe'nun karısını terk etmeye hiç niyeti yoktu), ama piyano öğretmeninin niçin böyle bir ilişkiye girdiğini çözememişti.

"Yani bir kadının seninle bir ilişki kurmayı neden isteyeceğini hayal edemiyor musun?" diye sormuştu Denise.

"Ben kendimden söz etmiyorum," demişti Gary.

"Ama sen de evlisin ve çocukların var."

"Ben yalnızca bir kadının yalancı ve sinsi olduğunu bildiği bir erkekte ne bulduğunu anlayamadığımı söyledim."

"Herhalde genel olarak yalancılardan ve sinsilerden hoşlanmıyordur, ama âşık olduğu erkeğe bir ayrıcalık tanımıştır," demişti Denise.

"Yani bir bakıma kendini kandırıyor."

"Hayır, Gary, aşkın işleyişi böyle."

"Neyse, sanırım hâlâ kadının şansının dönüp zengin bir erkekle evlenme ihtimali var."

Denise'in liberal masumiyetini keskin bir ekonomik gerçekle yarıda kesmesi, genç kadını üzmüş gibiydi.

"Çocuğu olan birini görürsün, ebeveyn olmaktan ne kadar mutlu olduğunu anlarsın ve onun mutluluğunun çekiciliğine kapılırsın. İmkânsızlık çekicidir. Yani, sonu gelmeyecek ilişkiler sağlam olur işte."

"Bu konuda bilgili gibisin," demişti Gary.

"Benim ilgi duyduğum tek erkek Emile idi ve çocuğu filan *yoktu*."

Bu sözler Gary'nin ilgisini çekmişti. Kardeşlik kisvesi altında, "Öyleyse, şimdi kiminle berabersin?" diye sorma riskini göze almıştı.

"Hiç kimseyle."

Sonra şakayla karışık "Evli bir erkekle takılmıyorsun, değil mi?" diye sormuştu.

Su bardağına uzanırken Denise'in yüzü bir ton solup, iki ton kızarmıştı. "Kimseyle ilişkim yok," demişti. "Çok fazla çalışıyorum."

"Unutma ki yemek pişirmenin dışında da bir dünya vardır. Ne istediğini ve bunu nasıl elde edeceğini düşünmenin tam sırası."

Denise garsona hesabı istediğini işaret etti. "Belki paralı bir erkekle evlenirim."

Gary, kardeşinin evli bir erkekle olan ilişkisini düşündükçe öfkelendi. Ama yine de bundan Enid'e söz etmemeliydi. Noel tatilinde Enid'in Caroline'e verdiği armağanın cinayete kurban gitmiş bir bebek gibi çöp bidonunda ortaya çıkmasından ve Avusturya malı rengeyiği biblosunun kırıldığının anlaşılmasından birkaç saat sonra, annesi Denise'e övgüler yağdırırken, Gary aç karnına içtiği cinin etkisiyle bu açıklamayı yapmıştı. Enid, sürekli Denise'in yeni lokantasına para akıtan, onu Fransa ve Orta Avrupa'ya iki aylık geziye gönderen cömert

multimilyonerden söz edip kızının işine ne kadar bağlı olduğunu, uzun saatler çalıştığını söylerken, bir bakıma Gary'nin 'para tutkusunu' ve 'gösteriş merakını' yeriyordu. Sanki kendisi para düşkünü değilmiş gibi! Sanki karşısına fırsat çıksa, Gary'ninkine benzeyen bir ev alıp, aynı biçimde döşemezmiş gibi! Aslında Gary annesine: *Üç çocuğunun arasında en çok benim yaşamım seninkine benziyor! Bana istemeyi öğrettiklerine sahip oldum! Şimdi bunlara sahip olduğum için beni kınıyorsun!* demek istiyordu.

Ama bunun yerine, içkinin de etkisiyle, "Niçin Denise'e kiminle yattığını sormuyorsun? Adamın evli olup olmadığını, çocuğu olup olmadığını sorsana," demişti.

"Kimseyle ilişkisi olduğunu sanmıyorum," demişti Enid.

"Ben söylüyorum sana," demeye zorladı içkisi onu. "Hiç evli biriyle ilişkisi olup olmadığını sor ona. Onu Ortabatı değerlerinin göstergesi olarak ilan etmeden önce bunu ona sorman gerekir diye düşünüyorum."

Enid elleriyle kulaklarını tıkamıştı. "Bunları duymak istemiyorum!"

"Tamam, çok güzel, git kafanı kuma sok!" diye bağırdı içki. "Onun nasıl bir melek olduğu hakkında başka saçmalıklar dinlemek istemiyorum."

Gary, çocukların birbirini gammazlamama yeminini bozduğunu biliyordu. Ama bozduğuna memnundu. Denise'in Enid'den azar işiteceğine seviniyordu. Kendisini eleştiren kadınların arasında kalınca, kıskıvrak bağlanmış gibi hissediyordu.

Özgürlüğe kavuşmanın bir yolu vardı tabii: Her an onun uzun boyuna, kır saçlarına, deri ceketine, Fransız malı dağ pantolonuna hayranlıkla, adeta *anahtar paspasın altında* dercesine bakan sekreterlere, tezgâhtarlara ve diğer kadınlara *hayır* yerine *evet* diyebilirdi. Ama ne var ki dünyada hâlâ Caroline'inkinden başka yalamak istediği bir vajina, sevişirken eliyle toplayıp çekiştirmeyi tercih edeceği başka bir saç, boşalırken onu izlemesine izin vereceği başka bir göz yoktu. Böyle bir ilişki kurmanın tek sonucu, hayatına kendisini kınayan bir kadın daha katmak olurdu.

Market Sokağı'ndaki CenTrust Kulesi'nin girişinde asansör bekleyenlerin arasına karıştı. Sonunda asansörün kapısı açıldı ve kalabalık içeri dolarken bir sonrakini beklemeyi düşündü ve aynı anda son aylarda sürekli olarak bana-gülümse, bana-dokun gülüşüyle yüzüne

bakan genç şehir planlamacısının yaklaştığını fark etti. Onunla temas kurmamak için kapı kapanırken içeri daldı. Ama ayağı arada kalınca kapı tekrar açıldı ve genç kadın tam yanına sıkıştı.

Herkes birbiriyle sohbet ederken kısa boylu, güzel yüzlü, kınalı saçlı genç kadın konuşmasını beklercesine yüzüne bakıyordu. Ortabatı'dan gelmişe benziyordu ve yanında durmaktan mutluymuş gibi görünüyordu.

Gary gözlerini boşluğu dikti ve soluk almamaya çabaladı. Asansör bir katta durunca inenlere yol açmak için genç kızın kendisine gereğinden fazla sokulduğunu hissederken, yirmi yıldır Caroline'e sadık kalmasının bir nedeninin de başkalarıyla fiziksel temas kurmaktan duyduğu tiksintinin gittikçe artması olduğunu düşünüyordu. Gerçekten sadakati önemsiyordu, ilkelerine bağlı kalmaktan erotik bir zevk alıyordu ama belki de beyniyle kasıkları arasındaki bir kablo gevşediği için kızı hayalinde soymaya başladı. Bir yandan da, bu kızla yaşanabilecek bir aldatmanın mekânının ister kullandığını varsaydığı VW ya da Plymouth arabanın arka koltuğu, isterse Montgomeryville ya da Conshohocken gibi semtlerden birindeki kutuya benzer evi olsun, son derece sağlıksız ve pis bir yer olacağını, belki de soluk alamayacağını aklından geçiriyordu.

On altıncı katta asansörden inince havalandırma sisteminin denetlediği serin havayı ciğerlerine çekti.

"Karınız aradı," dedi sekreteri Maggie. "Kendisini aramanızı istedi."

Gary, sekreterin masasındaki mesaj kâğıtlarını topladı. "Ne istediğini söyledi mi?"

"Hayır, ama sesi bozuktu. Sizin burada olmadığınızı söylediğim halde birkaç kez aradı."

Gary çalışma odasına girip mesajları gözden geçirdi. Caroline 13.35'den başlayarak, 13.40, 13.55 ve 14.10'da aramıştı ve şimdi saat 14:25 idi. Zafer kazanmışçasına yumruğunu sıktı. Sonunda bir umarsızlık işareti çıkmıştı ortaya.

Evinin numarasını çevirdi. "Ne var?"

Caroline'in sesi titriyordu. "Gary senin cep telefonunda bir şey var. Birkaç kez denedim, ama yanıt alamadım. Bozuk falan mı?"

"Kapatmıştım."

"Ne kadardır kapalı? Seni bir saattir arıyorum. Şimdi gidip oğlanları almam gerekiyor, ama evden çıkmak istemiyorum! Ne yapacağımı bilmiyorum!"

"Caro, ne olduğunu anlat bana."

"Sokağın karşısında biri var."

"Kim?"

"Bilmiyorum. Arabada oturan biri. Tanımıyorum. Bir saattir orada."

"Şey, niye gidip kim olduğuna bakmıyorsun?"

"Korkuyorum," dedi Caroline. "Polisler de sokağın herkesin kullanımına açık olduğunu söylüyor."

"Haklılar. Şehre ait bir sokak orası."

"Gary, biri yine Neverest tabelasını çalmış!" Caroline neredeyse hıçkırıyordu. "Öğleyin eve geldim ve çalınmış olduğunu gördüm. Sonra dışarı bakınca bu arabayı gördüm. Şu anda ön koltukta biri oturuyor."

"Nasıl bir araba?"

"Büyük bir steyşın. Eski. Daha önce hiç görmedim."

"Eve geldiğinde saat kaçtı?"

"Bilmiyorum! Ama gidip Jonah'ı almak zorundayım. Evden çıkmak istemiyorum, tabela çalınmış ve araba orada..."

"Ama alarm sistemi çalışıyor değil mi?"

"Ya eve döndüğümde, evin içinde olurlarsa?"

"Caroline hayatım, sakin ol. Nasıl olsa alarmı duyarsın..."

"Camlar kırılmış, alarm çalmış, biri onları köşeye sıkıştırmış, bu insanların silahları vardır..."

"Bak, dinle Caroline? Şöyle yapacaksın, Caroline?" Karısının sesindeki korku ve bunu hissetme ihtiyacı Gary'yi öylesine heyecanlandırmıştı ki, gerçeğe dönebilmek için pantolonunun üzerinden kendini çimdiklemek zorunda kaldı. "Beni cep telefonundan ara. Evden çıkıp arabaya binerken telefonu kapatma. Sokağa çıkınca arabada kim varsa camdan konuşabilirsin. Ben sürekli yanında olacağım. Tamam mı?"

"Pekâlâ, tamam. Seni hemen arayacağım."

Gary beklerken Caroline'in ağlarken yüzünün aldığı şeftali yumuşaklığını, gözyaşlarının tuzluluğunu, kendisini hazır bekleyen açık ağzını hayal ediyordu. Üç hafta boyunca kasığındaki ölü farenin kı-

pırtısını hissetmemişti, ama birdenbire başı şehvetle dönünce, işte evlilik budur diyordu. Telefonu çaldı.

"Arabadayım," dedi Caroline. "Geri geri yola çıkıyorum."

"Plakasını da alabilirsin. Yaklaşmadan önce numarayı yaz. Yazdığını görmesine dikkat et."

"Pekâlâ."

Bir an büyük arabanın uğultusu, otomatik vitesin değişirken çıkardığı sesi duydu.

"Lanet olsun Gary," diye sızlandı Caroline. "Gitmiş! Onu göremiyorum! Herhalde beni çıkarken gördü ve çekip gitti!"

"İyi işte. Sen de bunu istiyordun."

"Hayır, çünkü sokağın çevresinde dönüp ben gidince geri gelecektir."

Gary onu sakinleştirdi ve oğlanlarla birlikte eve dönünce neler yapması gerektiğini anlattı. Cep telefonunu açık tutmaya ve eve erken dönmeye söz verdi. Caroline'in akıl sağlığını kendi akıl sağlığı ile kıyaslamaktan kaçındı.

Depresyon mu? Gary depresyonda değildi. Amerikan ekonomisinin yaşam belirtileri bilgisayar ekranında dolaşıyordu. Orfic Midland bugün bir nokta üç-sekiz yükselmişti. Amerikan doları euro ile alay ederken, Japon yeniyle oyun oynuyordu. Odaya giren Virginia Lin, bir blok Exxon hissesini 104'den satmayı önerdi. Gary pencereden nehrin öte yanındaki Camden, New Jersey düzlüğünü görebiliyordu. Bu kadar yüksekten ve uzaktan bakınca, muşambası parçalanmış bir mutfak zeminini andırıyordu. Güneyden parlayan güneş rahatlatıyordu. Annesiyle babası doğuya geldiklerinde kentin havasının kötü kokmasına Gary dayanamıyordu. Aynı güneş şimdi onların bindiği gemiyi Maine'in biraz kuzeyinde aydınlatıyor olmalıydı. Televizyon ekranının bir köşesinde Kıvırcık Eberle'nin yüzü görünüyordu. Gary resmi büyütüp sesi yükseltti. "Beyni geliştirecek bir makine hiç de kötü bir imge değildir, Cindy," diye tamamladı Eberle sözlerini. Finansal riski yalnızca yükselen potansiyelin dostu gibi gören ciddi tavırlı haber sunucuları başlarını bilgece salladılar. "Beyni geliştiren bir makine, pekâlâ," dedi kadın sunucu. "Belçika'yı kasıp kavuran bir oyuncak var ve üreticisi bu oyuncağın *Beani Bebeklerin* yerini alacağını iddia ediyor, az sonra!" Odaya giren Jay Pascoe, borsa konusunda ge-

vezelik etti. Küçük kızlarının yeni bir piyano öğretmeni vardı ama anneleri değişmemişti. Gary arkadaşının söylediği üç kelimeden ancak birini duydu. Caroline ile birbirlerinin masumiyetlerini ellerinden alacak oldukları, saatlerin ayağı prangalı bir mahkûmun kırmakla yükümlü olduğu bir granit kadar ağır geçtiği beşinci buluşmadan önceki o upuzun öğleden sonra olduğu gibi, yine sinirleri gerilmişti.

Saat dört buçukta bürodan çıkıp, Schuylkill vadisinin puslu otoyolundan, Wissahickon Creek bölgesinde sonbahar renklerine dönen ağaçların oluşturduğu kemerlerden, gölgelerin yarattığı tünellerden geçip Chestnut Hill'in harika manzarasına ulaştı.

Caroline'in fantezilerine karşın ev el sürülmemiş gibi görünüyordu. Çiçek tarhlarının yanından bahçeye girerken tıpkı karısının dediği gibi NEVEREST GÜVENLİK tabelasının çalınmış olduğunu fark etti. Yılbaşından bu yana aynı tabelayı beş kez yenilemek zorunda kalmıştı. Çalınan tabelaların sayısı çoğaldıkça, güvenlik sisteminin hırsızlara karşı caydırıcılığının azalmakta olduğunu düşünebilirdi. Bu semtteki bütün evlerin bahçesinde çeşitli güvenlik firmalarının tabelaları vardı ve her taraf büyük lambalarla aydınlatılıyor, güvenlik kameralarıyla denetleniyor, acil durum aküleri yerleştiriliyor, kapılar uzaktan kumandayla kilitlenebiliyordu. Ama kentin başka mahallelerinde yaşayan ruh sağlığı bozuk insanlar kendi evlerine güvenlik sistemleri kurdurmadıkları halde, Gary'nin bahçesindeki tabelayı söküp kapılarının önüne dikmekten hiç kaçınmıyorlardı.

Garaja girince Alfred'i anımsatan bir biçimde arabada oturup uyuklamak isteğine kapıldı. Kontağı kapatırken sanki beyninde bir düğmeyi de kapatmıştı. Enerjisi ve şehveti nereye gitmişti? İşte bu da evliliğin bir parçasıydı.

Kendini arabadan inmeye zorladı. Bir yorgunluk dalgası gözlerinden ve sinüslerinden beynine aktı. Caroline onu bağışlamaya hazır olsa, çocukları atlatıp biraz eğlenmek isteseler bile (ki bunu yapamayacaklarını biliyordu), herhalde Gary başarılı olamayacak kadar yorgundu. Karısıyla birlikte yatakta yalnız kalana dek önünde çocuklarla dolu upuzun beş saat vardı. Beş dakika öncesine kadar sahip olduğu enerjiyi yeniden kazanmak için sekiz belki de on saat uykuya ihtiyacı vardı.

Arka kapı kilitli ve zincirliydi. Becerebildiği en neşeli biçimde kapıyı tıklattı. Pencereden Jonah'ı, üzerinde mayosu ve plastik terlikleriyle gördü. Oğlan güvenlik şifresini girdi, kilidi ve zinciri açtı.

"Merhaba baba, ben banyoda bir sauna yapıyorum," dedi uzaklaşırken.

Telefonda güvence verdiği, gözyaşlarıyla yumuşamış, arzuyla karşılaşmayı beklediği sarışın kadın, Caleb'le birlikte oturmuş mutfaktaki televizyonda bir uzay filminin tekrar gösterimini izliyordu. Üstlerinde üniseks pijamalar vardı.

"Merhaba!" dedi Gary. "Her şey yolunda gibi görünüyor."

Caroline ile Caleb gözlerini daldıkları başka dünyadan ayırmadan başlarını salladılar.

"Sanırım bir tabela daha dikmem gerekecek," dedi Gary.

"Bir ağaca çakmalısın," dedi Caroline. "Sopasını çıkarıp ağacın gövdesine çak."

Beklentilerinin suya düşmesini gizlemek için ciğerlerini havayla doldurup öksürdü. "Caroline, verdiğimiz mesajın bir kalitesi, güvenilirliği olması gerekmez mi? Güvenlik tabelasının çalınmasını önlemek için bir ağaca zincirlersen..."

"Ben çivilemeni söyledim."

"Hırsızlara biz size mahkûmuz, demek gibi olur. Gelin bizi soyun! Gelin hırsızlık yapın!"

"Ben zincirle demedim. Çiviyle çak dedim."

Caleb uzanıp televizyonun sesini yükseltti.

Gary bodruma inip Neverest firmasının verdiği altıncı tabelayı kutusundan çıkardı. Neverest güvenlik sistemlerinin fiyatı göz önüne alınınca, tabelalar son derece biçimsizdi. Doğru dürüst boyanmamıştı ve zayıf alüminyum tabela toprağa gömülmeyecek kadar (önce çukur kazmanız gerekiyordu) ince bir çelik sopaya tutturulmuştu.

Mutfağa dönünce Caroline başını kaldırıp bakmadı bile. Eğer külotunda hafif bir ıslaklık olmasaydı ve bodrumda geçirdiği otuz saniye içinde Caroline arka kapıyı zincirleyip alarm sistemini çalıştırmasaydı, panik içindeki telefon görüşmelerini yalnızca hayal ettiğine inanacaktı.

Elbette Gary ruh hastasıydı, ama Caroline! Caroline!

"Güzel Tanrım," dedi alarmın şifresi olan evlilik tarihini tuşlarken.

Kapıyı ardına kadar açık bırakıp bahçeye çıktı ve yeni Neverest tabelasını eskisinin yerine dikti. Bir dakika sonra geri döndüğünde kapı tekrar kapatılmıştı. Anahtarla kilidi açıp zincirin izin verdiği kadar itti ve alarmı kapattı. Omzuyla kapıya abanıp menteşelerini zorladı. Bir omuz darbesiyle zinciri yerinden sökmeyi aklından geçirdi. Caroline yüzünü buruşturarak yerinden fırladı, sırtını tutarak alarmın çalışmasından önceki otuz saniyelik süre içinde şifreyi tekrar tuşlamak için kapıya koştu. "Gary, zili çalabilirdin."

"Ön bahçedeydim," dedi Gary. "Yirmi metre uzaktaydım. Alarmı niye kurdun?"

"Bugün burasının nasıl olduğunu anlamıyorsun," dedi Caroline topallayarak uzay filmine dönerken. "Burada kendimi çok yalnız hissediyorum, Gary. Çok yalnızım."

"Ama ben buradayım. Değil mi? Şu anda evdeyim."

"Evet, evdesin."

" Akşama ne yiyeceğiz baba?" diye sordu Caleb. "Karışık ızgara yapalım mı?"

"Peki," dedi Gary. "Yemeği hazırlarım ve bulaşıkları yıkarım ve taflanları biçerim, çünkü kendimi çok iyi hissediyorum! Tamam mı Caroline? Sence sakıncası var mı?"

"Evet, lütfen yemeği hazırla," diye mırıldandı Caroline gözlerini ekrandan ayırmadan.

"Tamam, yemeği ben yaparım," diyerek ellerini çırpıp öksürdü Gary. Sanki göğsündeki ve kafasındaki eskimiş vitesler yerlerinden çıkıyor, içindeki makinenin başka parçalarını kemiriyor ve sergilemeye hazır olmadığı bir enerjiyi tüketmeye hazırlanıyormuş gibi hissediyordu.

Bu gece en azından altı saat derin uykuya gereksinimi vardı. Bunu başarabilmek için saat onda yatmadan önce iki votka martini içmeye kararlıydı. Votka şişesini için buz dolu kovaya baş aşağı yerleştirip, içkinin fokurdayarak yer değiştirmesini izlerken, CenTrust'ın önemli bir çalışanı olarak zor bir günün ardından rahatlamak için biraz içmekte utanılacak bir şey olmadığını düşündü. Mangalı hazırlarken birinci kadehi mideye indirdi. Atıldığı yörüngesinde sabit durmaya çabalayan bozuk para gibi mutfağa geri döndü, etleri hazırladı, ama kendini pişiremeyecek kadar yorgun hissetti. İlk martiniyi hazırlarken Caroline

ile Caleb onu görmediğinden, enerji kazanmak için ikincisini hazırlayıp bunun resmen birinci kadeh olduğuna karar verdi. Votkanın verdiği sersemlikle savaşarak dışarı çıkıp, etleri mangala yerleştirdi. Yorgunluğu ve tüm olumlu faktörlerin eksikliği kendini göstermeye başlamıştı. Ailesinin gözleri önünde üçüncü martiniyi hazırladı (resmen: ikinci) ve kadehi boşalttı. Pencereden bakınca mangalın alevler içinde olduğunu gördü.

Teflon tavayı suyla doldurup dışarı koşarken birazını yere döktü. Mangaldan duman, buhar ve aerosol yağı yükseldi. Etleri çevirince yanık tarafları ortaya çıktı. İtfaiyecilerin ardında bıraktıkları ıslak bir yanık kokusu vardı. On dakika daha mangalda bıraktığı halde, kömürlerin etlerin pişmemiş tarafını kızartacak gücü kalmamıştı.

Bu arada çok düşünceli oğlu Jonah sofrayı kurup ekmeği ve tereyağını hazırladı. Gary daha az yanık parçaları karısıyla çocuklarına dağıttı. Beceriksizce çatalıyla bıçağını eline alıp çiğnenmeyecek kadar çiğ kalmış tavuk parçalarını ağzına attı. Ama yerinden kalkıp tükürmeyecek kadar da yorgundu. Ağzında çiğnenmemiş tavuk etiyle otururken, tükürüğünün çenesinden aşağıya sızdığını fark etti; beyin sağlığını sergilemenin çok kötü bir yöntemi. Bütün olarak yuttuğu et bir tenis topu gibi midesine indi. Tüm ailesi ona bakıyordu.

"Baba iyi misin?" diye sordu Aaron.

Gary çenesini sildi. "İyiyim, teşekkürler Aaron. Tavuk biraz sert gibi." Yutak borusu alevler içinde öksürdü.

"Belki gidip biraz uzansan iyi gelir," dedi Caroline bir çocukla konuşur gibi.

"Sanırım taflanları düzelteceğim," dedi Gary.

"Çok yorgun görünüyorsun," dedi Caroline. "Biraz yatsan daha iyi olacak."

"Yorgun değilim Caroline. Yalnızca gözüme duman kaçtı."

"Gary..."

"Herkese benim depresyon geçirdiğimi söylediğini biliyorum, ama aslında ben hasta değilim."

"Gary."

"Doğru mu Aaron? Haksız mıyım? Annen benim depresyon geçirdiğimi söyledi sana, değil mi?"

Hazırlıksız yakalanan Aaron yüzüne bakınca Caroline ağır ağır ve belirgin bir biçimde başını salladı.

"Evet? Söyledi mi?" dedi Gary.

Aaron gözlerini tabağına dikerken yanakları kızardı. Gary'nin en büyük oğluna duyduğu sevgi şu anda kendisini yöneten öfkeyle yakından bağlantılıydı ve ne yaptığının farkında olmadan çocuklarının yanında küfretmeye başladı. "Siktir Caroline! Fısıldaşmalarından bıktım! Gidip sıçtığımın taflanlarını keseceğim!"

Jonah ile Caleb ateş altında kalmış gibi başlarını eğdiler. Aaron yağlı tabağında yaşam öyküsünü ve özellikle geleceğini okumaya çalışır gibiydi. Caroline açıkça taciz edilen birinin alçak, sakin, titrek sesiyle konuştu. "Tamam Gary, çok iyi. Bizi bırak yemeğimizi yiyelim. Lütfen git."

Gary çıktı. Arka bahçede evin yakınındaki çiçekler pencereden yansıyan ışıkla beyazlaşmıştı, ama yine de batı göğünde onları siluet gibi gösterecek yeterli günbatımı ışığı vardı. İki buçuk metrelik merdiveni garaj duvarından indirirken bir an dengesi bozulunca neredeyse Caroline'in arabasının ön camını patlatacaktı. Merdiveni ön tarafa taşıdı, ışıkları açtı ve geri dönüp elektrikli makas ile otuz metrelik uzatma kablosunu aldı. Kirli kablonun hâlâ çıkartmayı unuttuğu pahalı keten gömleğine değmesini önlemek için yerde sürükleyince çiçeklere dolanmasına neden oldu. Gömleğini çıkardı, ama pantolonunu çıkartmakla uğraştığı takdirde iş yapma azmini yitireceğini ve gün boyu güneşin ısıttığı bahçeye uzanıp çekirgeleri ve cırcırböceklerini dinleyeceğini biliyordu. Bedensel bir iş yapmak beynini biraz temizlemiş gibiydi. Merdivene tırmanıp porsukağaçlarının açık yeşil dallarını budadı. Evin yakınındaki otuz santimlik bölüme ulaşamayınca herhalde makası kapatıp aşağıya inmesi ve merdiveni yaklaştırması gerekirdi, ama yalnızca otuz santim olduğundan ve yeterli sabrı ve enerjisi kalmadığından, hâlâ çalışan makası sol elinde tutarak, merdiveni üzerinde zıplayarak eve yaklaştırmayı denedi.

Ufak bir sendeleme sonucunda, sağ başparmağında derhal bir doktorun görmesi gereken, kanayan bir kesik açıldı. Chestnut Hill Hastanesi'ne kadar araba kullanamayacak kadar içkili olduğunun farkındaydı. Caroline'den kendisini götürmesini istediği takdirde içki içtikten sonra merdivene tırmanıp elektrikli makas kullanma kararı

hakkında garip sorularla karşılaşacağı kesindi. Sonunda taflanları biçmekle Akıl Sağlığının Yerinde olduğunu kanıtlamak isterken oluşturacağı tablonun tam tersine, yemekten önce ne kadar votka içtiğini itiraf etmesi gerekecekti. Avucuna damlayan kanı yere sızdırmamak için aceleyle girdiği ön kapıyı kapatmadığından tüm sinekler bir anda eve doluştu ve Gary banyoya koşup lavaboda daireler çizerek akan kanı izlerken, nar suyu, çikolata şurubu ya da kirli motor yağı gördüğünü düşünüyordu. Jonah kapının dışından yaralanıp yaralanmadığını sordu. Gary sol eliyle birkaç kat tuvalet kâğıdını yaranın üstüne bastırıp bantladı, ama bant ıslak eline yapışmadı. Klozet kapağında, yerde, kapıda kan izleri vardı.

"Baba içeri böcekler giriyor," dedi Jonah.

"Pekâlâ Jonah, niçin kapıyı kapatıp yukarı çıkmıyor ve banyo yapmıyorsun? Birazdan ben gelince dama oynarız."

"Dama yerine satranç oynayabilir miyiz?"

"Olur."

"Ama bana vezirini, bir filini, bir atını ve bir kaleni vereceksin."

"Git yıkan."

"Hemen gelecek misin?"

"Evet!"

Gary bir kez daha elini bantlarken, bunu yapabildiğini anlayıp aynadaki görüntüsüne güldü. Kan, tuvalet kâğıdını iyice ıslatmıştı, bileğinden akarken bandı gevşetiyordu. Elini bir misafir havlusuna sardı ve bir başka havluyla banyodaki kan lekelerini temizledi. Kapıyı aralayıp Caroline'in üst kattan gelen sesine, bulaşık makinesinin uğultusuna ve banyo yapan Jonah'ın su sesine kulak verdi. Kan lekeleri holden ön kapıya kadar gidiyordu. Yaralı elini midesine bastırıp bir yengeç gibi yan yan yürüyerek misafir havlusuyla yeri temizledi. Ön verandanın gri ahşap zemininde de kan lekeleri vardı. Ses çıkartmamak için ayaklarının ucuna basarak kovayla bez almak için mutfağa gitti. İçki dolabı da mutfaktaydı.

Kapağını açtı. Votka şişesini sağ kolunun altına sıkıştırıp sol eliyle kapağını çevirmeyi başardı. İçindeki son yudumu ağzına boşaltmak için başını arkaya atınca, bakışları dolabın üst tarafına takıldı ve kamerayı gördü.

Kamera bir iskambil kâğıdı destesi büyüklüğündeydi. Alüminyum kutusu içinde, merceğinde morumsu bir parlaklıkla kapının üst tarafına yerleştirilmişti.

Gary şişeyi yerine bıraktı, evyeye yaklaşıp kovayı doldururken kamera otuz derece dönüp onu izledi.

Kamerayı tavandan sökmek, bunu yapamazsa yukarı çıkıp Caleb'e casusluk yapmanın ahlakdışılığını anlatmak, bunu da yapamazsa en azından kameranın ne zamandan beri orda durduğunu sormak istiyordu. Ama şu anda bir şeyler saklamak istediğinden, kameraya karşı atacağı her adım, Caleb'e bencillik gibi gelecekti.

Kanlı misafir havlusunu kovaya atıp arka kapıya yaklaştı. Kamera kımıldadı ve Gary'yi merceğinin tam ortasında tuttu. Gary tam karşısında durup gözünün içine baktı ve başını sallayarak sessizce *hayır, Caleb* dedi. Doğal olarak kamera onu yanıtlamadı. Mutfakta bir mikrofonun bulunabileceği de aklına geldi. Caleb ile doğrudan doğruya konuşabilirdi, ama oğlunun casus gözüne bakıp, kendi sesini odasına aktarırsa, olup bitenlerin tüm gerçekliğiyle anlaşılacağından çekiniyordu. Tekrar başını salladı ve bir yönetmenin eliyle yaptığı 'kes' işaretini tekrarladı. Sonra kovayı alıp ön verandayı temizledi.

Gary sarhoş olduğundan, Caleb'in kamerası, yaralanmasına tanık olması ve ardından içki dolabını açtığını görmesi sorunlarını bilinçli olarak aklında tutamadı ve tüm kaygıları fiziksel bir varlık biçimini alıp adeta midesinden aşağıya indi. Sorun böylelikle çözülmüş olmuyordu. Şimdilik üzerinde durulmayacaktı.

"Baba?" Jonah'ın sesi üst kat penceresinden duyuldu. "Satranç oynamaya hazırım artık."

Taflanları yarı biçilmiş, merdiveni sarmaşıkların arasında yatar bırakıp içeri girdiğinde, yaradan akan kan üç kat havluyu geçip kırmızımsı bir leke oluşturmuştu. Holde, Caleb, Caroline ya da en kötüsü Aaron ile karşılaşmaktan çekiniyordu. Çünkü Aaron ona iyi olup olmadığını sormuştu, babasına yalan söylemeyi beceremişti ve bu küçük işaretler sevgisinin hâlâ sürdüğünü göstererek gecenin en ürkütücü olgusunu oluşturuyordu.

"Elinde niye bir havlu var?" diye sordu Jonah, babasının taşlarının yarısını tahtadan kaldırırken.

"Elimi kestim Jonah. Kesik yere buz koydum."

"Al-kol kokuyorsun," Jonah'ın sesi şarkı söyler gibiydi.

"Alkol güçlü bir dezenfektandır," dedi Gary.

Jonah bir piyonu K4 karesine sürdü. "Ama ben senin içtiğin alkol-den söz ediyorum."

Saat onda yatağına yatmış olan Gary, ilk planını uyguluyor gibiydi, ama neye yarayacağını bilmiyordu. Eğer gece biraz uyuyabilirse, önünü görebilirdi. Çarşafları kana bulamamak için havluya sarılı eline bir naylon torba geçirdi, gece lambasını söndürdü ve yüzünü duvara dönüp, yaralı eli göğsüne yaslı, çarşafla yazlık battaniye omzuna kadar çekilmiş halde uykuya daldı. Bir süre uyudu ve karanlık odada elinin zonklamasıyla uyandı. Kesiğin iki tarafı sanki içinde kurtçuklar varmış gibi titriyor, ağrıyı parmaklarına dağıtıyordu. Gary banyoya gidip dört Advil yuttu. Yatağa dönünce tekrar uyuyamadığını görüp zavallı planının suya düştüğünü anladı. Kanın naylon torbadan sızdığı hissine kapıldı. Gizlice garaja inip, acil servise gitmeyi aklından geçirdi. Bu işin kaç saat süreceğini ve geri döndüğünde, daha ne kadar uykusuz kalacağını düşününce vazgeçti. Sabahın altısına kadar uyumak ve gerekirse işe giderken acil servise uğramak daha akıllıca olacaktı. Ama her şey uykuya dalabilmesine bağlıydı. Bunu başaramayınca saatleri tekrar hesapladı ve ilk düşündüğünden çok daha az zamanı kaldığını anladı. Tekrar banyoya gitti. Caleb'in casusluk oyunu sindirilmez bir biçimde midesinde duruyordu. Caroline'i uyandırıp sevişmek istiyordu. Yaralı eli zonkluyordu. Herhalde eli bir koltuk kadar büyümüştü. Denise ona nefretle bakıyordu. Annesi Noel için sızlanıyordu. Bir an, babasının başında metal bir kaskla elektrikli sandalyede oturduğu bir odaya girdiğini hayal etti. Herhalde Gary'nin elinde eski tip bir şalter vardı ve dokunduğu anda Alfred yüzünde korkunç bir gülümsemeyle yerinden sıçradı. Kaskatı kesilmiş kollarını, bacaklarını sallayarak inanılmaz bir hızla odada dolandı ve yüzükoyun yere düştü. Bedeninin tüm kasları kıpırdanmayı sürdürdü.

Gary dördüncü ya da beşinci kez banyoya gitmek için kalkarken, pencereler aydınlanıyordu. Sabahın sıcaklığı ve rutubeti Ekim yerine sanki Haziran gibiydi. Seminole Sokağı'ndaki sis, Wawa Market'in otoparkına (Aaron'a bakılırsa buraya "Club Wa" diyorlardı) sigara içmeye giden gençler gibi, tepeye doğru topluca uçan kargaların yollarını şaşırmalarına neden olmuştu.

Tekrar yatıp uyumayı bekledi.

"...Ekim'in beşi... Bu sabah gündemdeki önemli haberler arasında, idam edilmesine yirmi dört saatten az bir süre kalan Khellye'nin avukatlarının..." Caroline'in saatli radyosu susturuluncaya kadar konuşmayı sürdürdü.

Bundan sonra oğullarının kalkmasını, Aaron sayesinde çalınmakta olan bir John Philip Sousa marşının trompetleri eşliğinde kahvaltı etmelerini dinlerken Gary'nin beyninde yeni bir plan biçimlenmeye başladı. Naylon torbadaki elini göğsünden ayırmadan hâlâ yüzü duvara dönük yatıyordu. Yeni planı hiçbir şey yapmamak üzerine kurulmuştu.

"Gary, uyandın mı?" diye seslendi Caroline herhalde kapının önünden. "Gary?"

Yanıtlamadı.

"Gary?"

Hiçbir tepki göstermemesi karşısında karısının meraklanacağını düşündü, ama Caroline'in adımları uzaklaştı ve sesi duyuldu. "Jonah, hadi, geç kalacaksın."

"Babam nerde?" diye sordu Jonah.

"Hâlâ yatakta. Hadi gidelim."

Minik ayak sesleri duyulunca Gary'nin yeni planına ilk meydan okumanın yaşanacağı anlaşıldı. Jonah'ın sesi iyice yakından geliyordu. "Baba? Biz gidiyoruz, Baba?" Ve Gary yine hiçbir şey yapmadı. Duymuyormuş duyamıyormuş gibi davranırken, kapıldığı varsayılan depresyonu, ayrı tutmak istediği en küçük oğluna yansıtıyordu. Jonah biraz daha yaklaşıp ona sarılırsa, Gary sessiz ve hareketsiz kalabileceğinden emin değildi. Ama alt kattan Caroline'in sesi duyulunca, Jonah aceleyle uzaklaştı.

Kızarmış ekmek kokan ev sessizleşti ve Gary yüzüne, sırtı ağrıdığı zaman Caroline'in takındığı kendine acıma ifadesini yerleştirdi. Bu ifadenin insanı ne kadar rahatlattığını daha önce hiç fark etmemişti.

Yataktan kalkmayı düşündü, ama hiçbir şeye ihtiyacı yoktu. Caroline'in ne zaman döneceğini bilmiyordu. Eğer bugün çalışıyorsa, saat üçe kadar dönmezdi. Önemli değildi. Gary burada olacaktı.

Caroline yarım saat sonra döndü. Çıkarlarken duyduğu sesleri, tam tersi bir sırayla yeniden duydu. Arabanın motor sesinden sonra,

alarmın kapatılması ve merdivendeki ayak sesleri kulağına geldi. Karısının kapının önünde durup kendisini izlediğini hissetti.

"Gary?" dedi Caroline daha alçak, daha yumuşak bir sesle.

Tepki göstermedi. Yatmayı sürdürdü. Caroline yaklaşıp yatağın yanına düz çöktü. "Ne oldu? Hasta mısın?"

Yanıtlamadı.

"Bu torba nedir? Tanrım. Ne yaptın?"

Yanıtlamadı.

"Gary bir şeyler söyle. Depresyonda mısın?"

"Evet."

Caroline içini çekti. Haftalardır biriken gerginlik odadan dışarı sızıyordu.

"Teslim oluyorum," dedi Gary.

"Ne demek istiyorsun?"

"St. Jude'a gitmek zorunda değilsin. Gitmek istemeyenler gitmeyebilir."

Bunu söylemek ona çok pahalıya patlamıştı, ama karşılığında bir ödül alacaktı. Daha kendisine dokunmadan Caroline'in sıcaklığını hissetti. Yükselen güneşin ışığı gibi üzerine eğilince saçları ensesine değmiş, nefesi yaklaşmış, dudakları yanağına dokunmuştu. "Teşekkür ederim."

"Belki Noel akşamı giderim, ama ertesi gün dönerim."

"Teşekkür ederim."

"Depresyondayım."

"Teşekkür ederim."

"Teslim oluyorum."

Kara mizah gibiydi, ama depresyonda olduğunu itiraf edip teslim olduğunu söyleyince, Caroline eline daha sağlam bir bandaj yaptı ve Gary birdenbire kendini karısıyla sevişir buldu. Depresif hali kaybolmuştu, sevinçten uçuyordu.

Şu anda yaptığını düşününce aklına gelen fikirlerin hiç de doğru olmadığını fark etti, ama o Gary Lambert idi ve özür dilemekten bıkmıştı. Artık Caroline'den kendisine 4.500 Axon hissesi almasını isteyebilirdi ve karısı da bunu seve seve yapardı.

Salı sabahı saat dokuz buçukta kaçakları oynayıp yatakta yatarlarken, telefon çaldı ve annesinin sesini duyan Gary şaşkına döndü. Onun varlığının gerçekliği neredeyse şok yaratmıştı.

"Gemiden arıyorum," dedi Enid.

Gary, o suçluluk anında, gemiden telefon etmenin çok pahalı olduğunu ve bu yüzden annesinin vereceği haberin pek de iyi olmayacağını aklına getiremeyip, onun kendisine ihanet ettiğini hissettiği için aradığını düşündü.

DENİZDE

İKİ YÜZ SAAT, karanlık, *Gunnar Myrdal* gemisi: Yaşlı adamın çevresinde akan su gizemli bir biçimde metal borulardan geçiyordu. Gemi Nova Scotia'nın doğusundaki karanlık denizde ilerlerken, hafifçe yana doğru salındıkça sanki sağlam yapısı sarsılıyormuş, ancak hızla geçtiği takdirde sıvı tepeleri aşabilecekmiş gibi görünüyordu. Aşağıda başka bir dünya vardı; ve bu da bir sorundu. Bu başka dünyanın hacmi vardı, ama biçimi yoktu. Gündüzleri beyaz köpüklü mavi bir yüzeyken gerçekçi bir seyrüsefer iddiasındaydı ve sorun göz ardı edilebilirdi. Oysa geceleri, insanın aklı ağır çelik geminin yol aldığı denizin vahşi bir yalnızlıkla dolu derin hiçliğine dalıyor ve hareket eden her damlacıkta dalgaların parodisini görüyor, yalnızca altı kulaç aşağıda insanın sonsuza dek kaybolabileceğini düşünüyordu. Kuru toprakta bu z-ekseni yoktu. Kuru toprak uyanık olmak gibiydi. Ayak basılmamış bir çölde bile diz çöküp toprağı yumrukladığınız zaman, boşluğa düşmezdiniz. Elbette okyanusun da bir uyanıklık yüzeyi vardı. Ama bu yüzeyin her noktasında batabilir ve böylelikle kaybolabilirdiniz.

Eşyalar hem kımıldıyor hem titriyordu. *Gunnar Myrdal*'ın her tarafında, zemininde, yataklarında, ahşap kaplı duvarlarında bitmek bilmeyen bir titreyiş vardı. Bu senkronize sarsıntılar o kadar karakteristik ve Parkinson hastalığının titremesiyle öylesine eşzamanlıydı ki, daha genç ve sağlıklı yolcuların aynı konudaki sızlanmalarını duyuncaya dek Alfred bunun yalnızca kendisinde olduğunu düşünmüştü.

Gecenin karanlığında bir yerlerde hareket eden metal bir kutunun, B 11 numaralı kamaranın içinde uyanık yatıyordu.

Lombar deliği yoktu. Manzaralı bir kamara çok daha pahalıya patlayacaktı ve Enid mantıklı bir biçimde kamara yalnızca uyumak için kullanılacağından bu bedeli ödemenin gereksiz olduğunu söylemişti. Belki de yolculuk boyunca yalnızca altı kez dışarı bakacak ve her bakışı elli dolara patlayacaktı.

Enid uyuyormuş numarası yapan biri gibi sessizce uyuyordu. Alfred'in uykusu horultular, ıslıklar ve boğulma sesleriyle dolu bir senfoni, bir destandı. Enid'inki ise bir haikuydu. O saatlerce hareketsiz yatabilir ve aniden açılan ışık gibi birdenbire uyanabilirdi. Bazen St. Jude'da gün ağarırken, saatli radyonun bir rakamı atması süresince geçen upuzun dakikada evin içinde kımıldayan tek şey Enid'in gözü olurdu.

Chip'in doğum tohumunun atıldığı sabah sanki uyuyor numarası yapıyor gibi görünüyordu, ama yedi yıl sonra Denise'e hazırlanırken gerçekten uyku taklidi yapmıştı. Orta yaşlı Alfred bu gibi aldatmacalara davetiye çıkarıyordu. On yılı aşkın bir evlilik onu hayvanat bahçelerinde yaşadığını duyduğunuz, öldürmeyi unutan Bengal kaplanları ya da depresyondan dolayı tembelleşen aslanlar gibi fazla uygarlaşmış etobur hayvanlara benzetmişti. Enid'in, ilgi çekebilmek için hiç kımıldamadan yatması gerekiyordu. Eğer kocasına uzanırsa, bacağını bacağının üstüne atarsa, Alfred geriye çekiliyor, yüzünü saklıyordu; Enid banyodan çırılçıplak çıktığı zamanlar kendisi de aynı biçimde görülmek istemeyen bir adamın altın kuralı buymuş gibi, her defasında gözlerini kaçırıyordu. Yalnızca sabahın erken saatlerinde, karsının küçük beyaz omzunu görünce harekete geçiyordu. Kadının hareketsizliği, usulca soluk alışı, kırgınlığı Alfred'in saldırıya geçmesini sağlıyordu. Ve Alfred pençelerini ona dayayıp, et isteyen dudaklarını boynuna değdirince, Enid tuzağa düşen bir av gibi ("Şu öldürme işi bitse artık") iyice hareketsizleşiyordu. Ama hareketsizliği bilinçli bir numaraydı çünkü bunun kocasını alevlendirdiğini biliyordu. Alfred karısına ve karısının da istediği bu kutlamaya sahip oluyordu; birer hayvan gibi, dilsiz ve karşılıklı bir vahşiliği paylaşıyorlardı. Ve Enid gözlerini kapalı tutuyordu. Biraz sonra Alfred yıkanmak ve tıraş olmak için banyoya giriyor ve çıktığında yatağın düzeltilmiş olduğunu, aşağıdaki mutfaktan kahve makinesinin horultusunun yükseldiğini fark ediyordu; Enid ise kocası yerine bir aslanla ya da keşke evlenseydim diye düşündüğü üniformalılardan biriyle sevişmiş olduğunu düşlüyordu. Harika bir yaşam denemezdi, ama bir kadın böyle kendini kandırmalarla ve kocasının gözlerinin içine baktığı günlerin anılarıyla (artık onlar da bu kendini kandırma durumlarına benziyordu) yaşayabilirdi. Önemli olan sessizliği korumaktı. Eğer bu birleşmeden hiç söz edilmezse, tek-

rar hamile kalana dek tekrarlanmaması ve hatta hamilelikten sonra da sürdürülmemesi için bir neden yoktu.

Her zaman üç çocuk sahibi olmak istemişti. Doğa üçüncü çocuğuna hamile kalmasını geciktirdikçe, komşularına oranla kendini daha tatminsiz görüyordu. Enid'den daha şişman ve aptal olan Bea Meisner kocası Chuck ile herkesin gözü önünde öpüşüp koklaşıyordu ve ayda iki kez bebek bakıcısı çağırıp dans etmeye gidiyordu. Dale Driblett, her Ekim'de karısı Honey'yi evlilik yıldönümü için pahalı bir geziye götürüyordu ve küçük Driblettlerin çoğunun doğum tarihi Temmuz'a denk geliyordu. Hatta Esther ile Kirby Root bile barbekü partilerinde birbirlerinin yağlı kalçalarını okşarken görülüyorlardı. Öteki çiftlerin sevgi dolu yakınlıkları Enid'i ürküttüğü gibi utandırıyordu da. El becerisi yüksek olan Enid annesinin işlettiği pansiyonda çarşaf ve masa örtüsü ütülemeye ara vermeden Lambert'ın evinde de aynı işi devam etmişti. Tüm komşu kadınların gözünde aynı sessiz soruyu okuyordu: Al dün gece senin kendini özel bir kadın gibi hissetmeni sağladı mı?

Hamileliği belirginleşince, herkese sessiz yanıtını vermiş oluyordu. Bedenindeki değişiklikler öylesine kesindi ki, Bea, Esther ve Honey'nin onun aşk hayatı konusunda övgü dolu sonuçlar çıkaracağını düşünüyor ve bir süre sonra aynı övgüleri kendisi de yağdırıyordu.

Hamilelik mutluluğu arasında biraz dikkatsizce davranıp Alfred'e yanlış konulardan söz etti. Belirtmeye elbette gerek yok; bu konular seks, doyuma ulaşmak ya da adil davranmak değildi. Ama öteki konular da bir bakıma yasaklı sayılırdı ve Enid bir sabah sınırı aştı;:Bir şirketin hisse senetlerini almasını önerdi. Alfred borsanın zengin ve tembel yatırımcılara bırakılması gereken tehlikeli bir saçmalık olduğunu söyledi. Enid yine de ısrar etti. Alfred Kara Salı'yı sanki dün yaşanmış gibi anımsadığını söyledi. Enid ısrar etti. Alfred bu hisselerin alınmasının yanlış olacağını söyledi. Enid ısrar etti. Alfred üçüncü çocukları dünyaya gelmek üzere olduğundan, hisse almaya ayıracak kadar paraları olmadığını söyledi. Enid borç alabileceklerini söyledi. Alfred, hayır dedi. Çok yüksek sesle hayır dedi ve kahvaltı masasından kalktı. Öylesine yüksek sesle hayır demişti ki, mutfak duvarındaki bir bakır tabak kısa bir an titredi ve Alfred karısını öpmeden evden çıkıp on gece on bir gün geri dönmedi.

Enid'in bu kadar *ufacık* bir hatasının her şeyi değiştireceğini kim tahmin edebilirdi?

Ağustos ayında Midland Pacific, Alfred'i raylar ve yapılar başmühendis yardımcılığına getirdi ve Erie Belt Demiryolları'nın her kilometresini incelemesi için doğuya gönderdi. Erie Belt bölge müdürleri onu benzinli küçük lokomotiflerle oraya buraya götürürken, şirketin devasa araçlarına yol açmak için böcek gibi yan hatlara geçmek zorunda kalıyorlardı. Erie Belt bölgesel demiryolunun yük trenleri hasarlı, yolcu taşıma sistemi batmak üzereydi. Gerçi ana hatları halen düzgündü ama sapaklardan sonrası inanılmaz derecede çürümüştü. Trenler gevşek bir iplik kadar düz olan raylar üstünde saatte ancak on altı kilometre hızla gidebiliyordu. Alfred'in incelediği her yerde çürüme, paslanma, eskime işaretleri vardı.

Erie Belt'in iç taraflarına doğru gittikçe genç elemanların birbirine, "Aldırma, rahat ol!" dediklerini işitiyordu.

"Sonra görüşürüz Sam. Çok fazla çalışma."

"Rahat ol."

"Sen de öyle dostum. Sakin ol."

Bu sözler bir zamanların görkemli eyaleti Ohio'yu neredeyse kurutacak kadar sömürmüş olanlar için son derece uygundu. St. Jude'da hiç kimse Alfred'e rahat olmasını söylemeye cesaret edemezdi. Onun büyüdüğü yüksek yaylalarda, rahatına düşkün olanlara adam gözüyle bakılmazdı. Şimdiki efemine kuşak için 'rahatına bakmak' iltifat sayılıyordu. Alfred, hatlarda çalışanların iş saatlerinde gevezelik ettiklerini, şık giyimli büro elemanlarının on dakikalık kahve molaları aldıklarını, teknik ressamların çevrelerindeki yollar paramparça olurken keyifle sigaralarını tüttürdüklerini görüyordu. "Rahat ol", son derece dost canlısı gençlerin sloganı olmuştu ve birbirlerine verdikleri bu yapay güvence, içinde yaşadıkları pisliği görmelerini engelliyordu.

Buna karşılık Midland Pacific temiz çelik ve beyaz beton demekti. Her şey öylesine yeniydi ki pırıl pırıl parlıyordu. Merkezi St. Jude'daydı ve ülkenin daha çalışkan batı bölgelerine hizmet veriyordu. Erie Belt'den farklı olarak tüm hatlarında kaliteli bir hizmet sunmaktan gurur duyuyordu. Eyaletlerin ortalarında yer alan binlerce küçük kent ve kasaba Midpac'a güveniyordu.

Erie Belt'i gezdikçe, Midpac'ın boyutlarını, üstünlüğünü, canlılığını Alfred adeta kendi bedeninde hissediyordu. Takım elbisesi ve kravatıyla Maumee Nehri'nin bulanık suyunun on beş metre üstündeki köprüye çıkıp, aşağıya eğildi ve evrak çantasında taşıdığı çekiçle ana kirişe vurdu. Çınar yaprağı büyüklüğünde boya ve çürümüş demir parçaları aşağıya uçtu. Bir manevra lokomotifi düdük çalarak köprüye gelince yükseklik korkusu olmayan Alfred, ayaklarını kibrit çöpü gibi suyun üstüne uzanan çubuklara dayayıp kenardan aşağıya sarktı. Raylar ve bağlantılar zıplayıp hoplarken, köprünün dayanıklılığını lanetleyen bir rapor yazdı.

Belki de yakındaki Cherry Sokağı köprüsünden arabayla geçen kadın sürücüler, Alfred'in dümdüz karnını, geniş omuzlarını, paçalarını uçuran rüzgârı görünce herhalde Enid'in ilk kez onu gördüğünde kapıldığı *gerçek erkek* duygusunu hissetmişlerdi. Gerçi kadınların bakışlarını göremiyordu, ama onların dışarıdan gördüklerini benliğinde hissediyordu. Gündüzleri ara vermeden on, on iki saat çalışırken, doğu demiryolları sisteminin yetersizliğini not ederken, daracık çıkıntılar üzerinde tutunmadan dururken belki de erkek olma duygusunu biraz da abartarak sergiliyordu.

Geceleri ise durum bambaşkaydı. Kartondan yapılmış duygusu veren şiltelerin üzerinde uyanık yatarken insanoğlunun hatalarının listesini çıkarıyordu. Kaldığı her motelde, kötü yetiştirilmiş, disiplinsiz erkeklerle çığlık atan kadınlar sanki hiç yarın olmayacakmış gibi sevişiyorlardı. Erie, Pennsylvania'da gecenin saat birinde yan odadaki kızın sesi, değersiz bir adamla birlikte olduğunu işaret eder gibiydi. Alfred kolaya kaçtığı için kadını, özgüveninden dolayı rahatına baktığı için erkeği suçluyordu. Seslerini alçaltmayı düşünmedikleri için ise her ikisini de. Niçin bir anlığına durup yan odada uyanık yatan konuğu düşünmezlerdi ki? Böyle insanların yaşamasına izin verdiği için Tanrı'yı suçluyordu. Yanındaki odada bu gibi tiplerin kalmasına izin verdiği için demokrasiyi suçluyordu. Para ödeyen otel konuklarının rahatını sağlamak için ancak ince bir sıra tuğla dizen mimarı, rahat edemeyen müşteriler için özel bir oda ayırmayan otel yönetimini suçluyordu. Bir ortaokul futbol şampiyonasını izlemek için yaşadıkları kentten 240 kilometre öteye gidip otelleri dolduran vurdumduymaz insanları suçluyordu. Otel konuklarını sevişmeyi sıradanlaştırdıkları için, insanoğlunu

duyarsız kaldığı için suçlarken hepsinin haksızlık olduğunu düşünüyordu. Dünyayı umursayan bir adama karşı, dünyanın böylesine duyarsız olması gerçekten haksızlıktı. Hiç kimse ondan daha fazla çalışmıyor, hiç kimse onun kadar sessiz bir motel müşterisi olmuyor, hiç kimse onun kadar erkek sayılmıyordu ama yine de bu dünyanın yapay insanları bayağı ilişkileriyle uykusuna engeldiler...

Ağlamayı reddediyordu. Sigara dumanı kokan bir motel odasında, sabahın ikisinde, ağlayan kendi sesini duyduğu takdirde dünyanın sonunun geleceğine inanıyordu. Alfred'in, başka bir şeyi olmasa bile, disiplini vardı. Reddetme gücüne sahipti.

Ama bu gücü kullandığı için kimse ona minnet duymadı. Yan odadaki karyola duvara çarparken, adam bir domuz gibi böğürüyor, kadın çığlıklar atıyordu. Üstelik kentteki bütün büyük göğüslü garson kızlar amblemli gömleklerini yeterince iliklemedikleri gibi, ona doğru eğilmeye özen gösteriyorlardı.

"Biraz daha kahve ister misin, yakışıklı?"

"Ah evet, lütfen."

"Yanakların mı kızardı hayatım, yoksa güneş mi yüzünü aydınlattı?"

"Hesabı rica ediyorum, teşekkür ederim."

Ve Alfred, Cleveland'daki Olmsted Oteli'nde merdiven sahanlığında oynaşan hamalla hizmetçiyi bastı. Gözlerini kapatınca tren raylarının sürekli olarak açtığı bir fermuar olduğunu, her geçtiği ışığın yasaklayıcı kırmızıdan istekli yeşile döndüğünü görüyordu. Fort Wayne'deki yayları gevşemiş yatakta dişi şeytanlar ona saldırmıştı ama gün doğarken gözlerini açınca pijamalarında ıslaklık olmadığını fark edip zafer kazandığını düşünmüştü. Her şeye rağmen, dişi şeytanları tatmin etmemeyi başarmıştı. Buffalo'daki görevlinin odasının kapısında Brigitte Bardot'nun bir resmi asılıydı, Youngtown'daki motel odasında telefon rehberinin altında açık saçık bir dergi bulmuştu. Hammond, Indiana'da yan yola çekilip yük treninin geçmesini beklerken soldaki sahada maçlarda takımları büyük bir şevkle coşturan ponpon kızların egzersizlerini izlemek zorunda kalmıştı. Ponpon kızların en sarışın olanı, sanki pamuklu bir kumaş parçasıyla sarılmış olan kadınlık organıyla çimleri *öpmek* zorundaymış gibi zıplayıp bacaklarını ayırıyordu. Ve tren nihayet raylardan çekildiğinde

personel vagonu sulu bir şekilde sallanıyordu. Sanki dünya ahlaklı bir adama eziyet çektirmek üzerine kurulmuştu.

St. Jude'a şehirlerarası yük trenine bağlanan özel bir vagonla dönmüş ve Union Garı'nda banliyö trenine binmişti. İstasyonla evi arasındaki yolda ağaçların son yaprakları dökülmekteydi. Mevsim son hızla kışa dönüyordu. Sokakta durup kendisiyle birlikte bir bankanın da sahip olduğu evine baktı. Oluklar dal parçacıkları ve meşe palamutlarıyla dolmuş, kasımpatı tarhları mahvolmuştu. Karısının yine hamile olduğu aklına geldi. Geçen aylar Alfred'i üçüncü kez baba olacağı, ipotek borcunu bitireceği ve öleceği yıla yaklaştırıyordu.

"Bavulunu beğendim," dedi Chuck Meisner arabasıyla yanında durunca. "Bir an için seni gezgin bir satıcı sandım."

"Chuck," dedi Alfred irkilerek. "Merhaba."

"Baskın hazırlığı demek. Kocası kentten ayrılmış..."

Alfred, yapacak başka bir şey olmadığı için güldü. Chuck'la sık sık sokakta karşılaşırlardı. Demiryolcu dimdik dururken, banker direksiyonun ardında rahatça otururdu. Alfred takım elbiseli, Chuck ise golf kıyafetli olurdu. Gerçi Chuck'ın yönettiği şubede uzun saatler çalıştığı söylenemezdi ama Alfred yine de onu dost olarak görüyordu. Ne de olsa Chuck anlattıklarını dinliyor, mesleğinden etkileniyor ve onun çok yetenekli biri olduğunu düşünüyordu.

"Pazar günü Enid'i kilisede gördüm," dedi Chuck. "Senin bir hafta önce gittiğini söyledi."

"On bir gündür yoktum."

"Bir yerlerde acil bir sorun mu vardı?"

"Tam olarak değil," dedi Alfred övünçle. "Erie Belt Demiryolu'nun tüm hatlarını inceledim."

"Erie Belt ha," Chuck başparmaklarını direksiyona takıp, ellerini kucağına yerleştirdi. Alfred'in tanıdığı en rahat ve aynı zamanda en uyanık sürücüydü. "İşini çok iyi yapıyorsun, Al," dedi Chuck. "Harika bir mühendissin. Erie Belt'i incelemen için bir neden olmalı."

"Elbette vardı. Midpac, bu şirketi satın alacak."

Fairlane arabanın motoru bir köpek gibi aksırdı. Chuck, Cedar Rapids yakınında bir çiftlikte büyümüştü ve iyimser yapısının kökleri Doğu Iowa'nın sulak topraklarının derinliklerine iniyordu. Doğu Iowa'daki çiftçiler dünyada güven duymamayı asla öğrenemezlerdi.

Buna karşılık Alfred'e umut veren topraklar, Batı Kansas'ın fırtınalarında uçup gitmişti.

"Satış halka ilan edilmiştir herhalde," dedi Chuck.

"Hayır, ilan edilmedi."

Alfred'in omzunun üstünden eve bakan Chuck başını salladı. "Enid seni görünce çok sevinecek. Sanırım kötü bir hafta geçirdi. Oğlanlar hastalandı."

"Söylediklerimi kimseye anlatma."

"Al, Al, Al."

"Senden başkasına söylemezdim zaten."

"Teşekkür ederim. Sen iyi bir dostsun. Şimdi taflanları biçmek için çok az zamanım kaldı."

Fairlane harekete geçerken, Chuck sanki borsacısını arar gibi tek parmağıyla direksiyonu çeviriyordu.

Alfred evrak çantasıyla bavulunu aldı. Bildiklerini açıklamak hem ani bir davranıştı hem de tam tersiydi. Chuck'a karşı iyi niyet ve minnettarlığın yanı sıra, on bir gündür biriken öfkenin boşalımıydı. Bir adam üç bin kilometre yolculuk yapabiliyor ama son yirmi adımı *herhangi bir şey* yapmadan atamıyordu.

Ayrıca Chuck'ın bu bilgiyi gerçekten *kullanacağını* sanmıyordu.

Mutfak kapısından içeri girince, bir tas suyun içindeki şalgamları, lastikle bağlı turp demetlerini, kahverengi kasap kâğıdına sarılı bilinmeyen bir eti gördü. Orada duran soğan acaba kızartılıp ciğerle mi servis edilecekti?

Bodruma inen merdivenin başında bir deste dergi ve reçel kavanozu duruyordu.

"Al?" diye seslendi Enid bodrumdan.

Çantalarını bırakıp dergilerle kavanozları kucakladı ve aşağıya indi.

Enid ütüyü ütü masasına bırakmış, midesinde belki şehvetten belki Al'in öfkesinden ya da belki kendi öfkesinden korkmaktan oluşan ağrılarla bekliyordu.

Al derhal konuya girdi. "Evden çıkarken, senden ne yapmanı istemiştim?"

"Erken geldin," dedi Enid. "Oğlanlar hâlâ kulüpte."

"Giderken senden ne yapmanı istemiştim?"

"Çamaşırları bitirmeye çabalıyorum. Oğlanlar hastalandı."

"Merdivenin başındaki düzensizliğe son vermeni istediğimi hatırlıyor musun? Evde olmadığım süre içinde yapmanı istediğim *tek şey* buydu."

Yanıtını beklemeden metalürji laboratuvarına girdi ve dergilerle kavanozları paramparça etti. Bir cam parçası yanağına çarpınca, çekici daha bir öfkeyle sallayarak parçaları biraz daha ufalttı, ama hiçbir şey Chuck Meisner ile yaptığı konuşmayı ya da yoldaki ponpon kızları unutmasına yardımcı olmuyordu.

Enid ütü masasının yanında olup biteni izliyordu. Yaşadığı dakikanın gerçekliğini pek umursamıyordu. Kocasının on bir gün önce kendisini öpmeden kentten ayrılmış olduğunu biraz olsun unutmaya başlamıştı. Al yanında olmayınca, güçenikliğini özlem ve pişmanlığa çevirmeyi başarmıştı. Hamileliğinin dördüncü ayında şişmekte olan karnı, yakışıklı oğullarıyla geçirdiği zaman, komşularının gıpta etmesi gibi canlandırıcı iksirler üzerinde hayal gücünün sihirli değneğini oynatmıştı. Hatta Al aşağıya inerken bile, özür dileyeceğini, eve dönüş öpücüğü vereceğini, hatta belki de bir demet çiçek getireceğini aklından geçirmişti. Şimdiyse kırılan camların sesini, galvaniz bidona çarpan ağır çekicin gürültüsünü dinlerken iksirlerin belki çok renkli, ama kimyasal açıdan yetersiz olduğunu anlamıştı. Değişen bir şey olmamıştı.

Al gerçekten merdiven başında duran dergi ve kavanozları kaldırmasını söylemişti, ama on bir gündür neredeyse ayağı takılarak bunların yanından geçmesini anlatacak belki çok heceli psikiyatrik bir tanım ya da 'inat' gibi basit bir sözcük bulunabilirdi. Ne var ki Al giderken karısından 'bir tek şeyden' daha fazlasını yapmasını istemişti. Çocuklara günde üç öğün yemek hazırlamasını, giydirmesini, kitap okumasını, hastalandıkları zaman tedavi etmesini, mutfağı temizlemesini, çarşafları yıkamasını, kendi gömleklerini ütülemesini ve bunların hepsini kocasının öpücükleri ya da sevgi sözcükleri olmadan yapmasını istemişti. Enid bu gayretleri için takdir edilmeyi beklediği zamanlar ise, Al evin, yiyeceklerin ve çarşafların parasını ödeyen işleri kimin yaptığını soruyordu. Gerçi mesleği onu doyurduğu için karısının sevgisine gereksinim duymuyordu, ama Enid'in işleri öylesine sıkıcıydı ki, iki kat fazla sevgiye ihtiyacı vardı. Hesaba vurunca kocasının işleri karısının işlerinin yok sayılmasına yol açıyordu.

Adil davranmak gerekirse, Al fazladan 'bir şey' yapmasını istediğine göre belki Enid de ondan fazladan 'bir şey' yapmasını, örneğin yolculuk sırasında en az bir kez telefon etmesini istemeliydi. Al, 'birinin dergilere takılıp düşeceğini ve canını yakacağını' iddia edebilirdi ama telefon etmediği zaman kimsenin canı yanmazdı. Üstelik şehirlerarası telefon ücretleri çok yüksekti ve bunu şirkete ödetmek yanlış olurdu. ("Ofis numaram sende var, acil bir şey olursa arayabilirsin.") Yani telefonlar ev bütçesini zorlarken dergileri bodruma taşımanın bir bedeli yoktu ve Enid her zaman hatalıydı. Sürekli olarak hatalarınızla yaşamak, birinin size acımasını beklemek moralinizi bozduğu için, Enid'in bir İntikam Yemeği hazırlamak için alışverişe çıkmasına şaşmamak gerekiyordu.

Enid yemek hazırlamak için yukarı çıkarken merdivenin ortasında durup içini çekti.

Alfred onun içini çektiğini duydu ve bunun hem 'çamaşır yıkamak' hem de 'dört aylık hamilelikle' bağlantılı olduğundan kuşkulandı. Ama kendi annesi sekiz aylık hamileyken yirmi dönümlük tarlayı sabanla sürdüğünden, pek de karısına acıdığı söylenemezdi. Kanayan yanağına ilaç sürdü.

Ön taraftan minik ayak sesleri ve eldivenli ellerin kapıyı tıklatması duyuldu. Bea Meisner çocukları getirmişti. Enid aceleyle yukarı çıkıp yüzme havuzunun klor kokusunu taşıyan beşinci sınıf öğrencisi Gary ile bire giden Chipper'ı karşıladı. Islak saçlarıyla nehir kıyısında yaşayan hayvanlara benziyorlardı. Bea'nin arabasının ardından teşekkür etti.

Evin içinde koşmak yasak olduğundan, oğlanlar hızlı adımlarla bodruma indiler, ıslak havlularını çamaşırhaneye bıraktılar ve laboratuvarda babalarıyla karşılaştılar. Benliklerinde ona sarılma isteği vardı ama bu duygudan çoktan arındırılmışlardı. Patronun konuşmasını bekleyen işçiler gibi sessizce durdular.

"Demek, yüzmeye gittiniz," dedi Al.

"Ben bir Yunus'um!" diye bağırdı Gary. Son derece neşeli bir çocuktu. "Benim bir Yunus rozetim var."

"Bir Yunus. İyi, iyi." Patron, iki yaşından bu yana çeşitli trajediler yaşayan Chipper'a daha yumuşak davrandı. "Ya sen evlat?"

"Ayaklarımızı çırpmasını öğrendik," dedi Chipper.

"O bir Kurbağa," dedi Gary.

"Demek bir Yunus ve bir Kurbağa. Artık Yunus olduğuna göre neler yapabiliyorsun?"

"Ayaklarımla makas yapıyorum."

"Çocukken bu kadar güzel ve büyük bir havuzum olmasını isterdim," dedi patron, ama kulüpteki havuzun büyük ya da güzel olmadığını biliyordu. "Platte Nehri'ni görünceye dek, bir metreden daha derin su hiç görmemiştim. Herhalde on yaşındaydım."

Genç işçileri onu dinlemiyordu. Oldukları yerde kıpırdanırlarken Gary sohbet konusunun değişeceğini umarak hafifçe gülümsemeyi sürdürüyor, Chipper patron içeride olmadığı zaman yasak bölge sayılan laboratuvara merakla bakıyordu. Burası bulaşık teli gibi kokuyordu.

Alfred iki küçük işçisine ciddiyetle baktı. Onlarla dostluk kurmak her zaman zor gelmişti. "Mutfakta annenize yardım ettiniz mi?"

Chipper şimdi olduğu gibi, sohbet konusu ilgisini çekmediğinde yaptığı biçimde kızları düşünmeye başladı ve kızları her aklına getirişinde umuda kapıldığını fark ederdi. Bu umudun kanatlarına tutunarak yukarıya çıktı.

"Dokuz kere yirmi üçün kaç ettiğini sor bana," dedi Gary patrona.

"Pekâlâ," dedi Alfred. "Dokuz kere yirmi üç kaç eder?"

"İki yüz yedi. Bir şey daha sor."

"Yirminin karesi kaçtır?"

Mutfakta Enid eti unlayıp, dokuz yumurtayı rahatça pişirecek bir elektrikli tavaya yerleştirdi. Şalgamları içine atacağı su kaynayınca alüminyum tencerenin kapağı tıkırdadı. Daha önceden buzdolabında gördüğü yarım paket domuz pastırması, ciğer kızartmasını aklına getirmişti ve soluk renkli ciğer parlak sarıya çok yakışacağından akşam yemeği belli oluvermişti. Ne var ki, paketin içinde Enid'in umduğu gibi altı ya da sekiz dilim yerine yalnızca üç dilim pastırma vardı. Şimdi üç dilimin tüm aileye yeteceğine kendini inandırmaya çabalıyordu.

"*Bu* ne?" dedi Chipper korkuyla.

"Ciğer ve pastırma."

Chipper kabul etmediğini belirtircesine başını sallayarak mutfaktan çıktı. Bazı günlerin ne denli kötü geçeceği daha başında belli olurdu; kahvaltıda yediği yulaf ezmesindeki hurmalar doğranmış kakalakları andırır, sütün iyi karışmadığını gösteren mavi halkacıklar

oluşur ve ardından doktor randevusu anımsatılırdı. Tıpkı bugün gibi, bazılarının da en korkunç tarafı ancak bitmesine yakın ortaya çıkardı.

"Iıh, korkunç, ııh korkunç, ııh korkunç," diye yineleyerek evin içinde dolanmaya başladı.

"Yemek beş dakika sonra hazır, ellerinizi yıkayın," diye seslendi Enid.

Chipper salon penceresine yüzünü dayayıp, kendi yemek salonunda oturan Cindy Meisner'i görmeye çabaladı. Havuzdan dönerken kızın yanına oturmuş ve bedenindeki klor kokusunu solumuştu. Cindy'nin dizinde düşmek üzere olan bir yara bandı vardı.

Enid tatlı, ekşi, sulu şalgamları ezip püre yaptı.

Alfred ellerini yıkayıp sabunu Gary'ye verdi ve küçük bir havluyla kuruladı.

Enid, kocasının ciğerden nefret ettiğini, ama bu etin sağlığa yararlı demir içerdiğini biliyordu. Gerçi Alfred'in koca olarak bazı eksik yönleri vardı, ama kimse oyunun kurallarını bozduğunu söyleyemezdi. Mutfak Enid'in denetimi altındaydı ve kocası işlerine hiç karışmazdı.

"Chipper, ellerini yıkadın mı?"

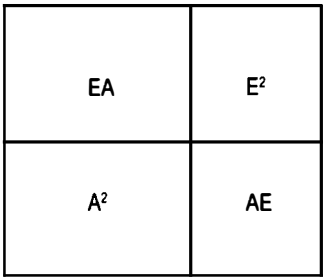
Chipper bir dakika için bile Cindy'yi gördüğü takdirde akşam yemeğinden kurtulacağını düşünüyordu. Onun evinde olduğunu, ardından onun odasına doğru yürüdüğünü hayal ediyordu. Kızın odasını tehlike ve sorumluluklara karşı bir sığınak olarak düşlüyordu.

"Chipper?"

"A'nın karesini alırsın, B'nin karesini alırsın ve A ile B'nin ürettiklerinin iki katını eklersin," diyordu Alfred Gary'ye masaya otururlarken.

"Chipper, ellerini yıkasan iyi olur," diye uyardı Gary.

Alfred gözlerinin önünde bir kare canlandırdı:

Şekil 1: Büyük Kare ve Küçük Kareler

"Pastırma az olduğu için özür dilerim," dedi Enid. "Daha fazla olduğunu sanıyordum."

Banyoda Chipper bir daha kurutamayacağından korktuğu için ellerini ıslatmaya çekiniyordu. Ellerini bir havluya silerken musluğu açık bıraktı. Cindy'yi pencereden görememek, özgüvenini sarsmıştı.

"Çok ateşlendik," dedi Gary. "Ayrıca Chipper'ın kulağı ağrıdı."

Yağı çekmiş kahverengi un parçacıkları ciğerlerin üstüne pas lekeleri gibi yapışmıştı. Azıcık pastırma da pas rengini almıştı.

Chipper banyo kapısında kalakaldı. Günün sonunda bir üzüntüyle karşılaşınca, boyutlarını hesaplamak epey zaman alırdı. Bazı üzüntülerin keskin dönüşleri kolayca halledilebilirdi ama bazılarının hiç dönüş noktası olmadığından köşeyi dönmek için saatler harcamanız gerekirdi. Hani şu gezegen büyüklüğündeki koskocaman üzüntüler. İntikam Yemeği de bunlardan biriydi.

"Yolculuğun nasıl geçti?" diye sordu Enid, bir şeyler söylemesi gerektiğini düşünerek.

"Yorucu."

"Chipper, hayatım, yemeğe oturuyoruz."

"Beşe kadar sayıyorum," dedi Alfred.

"Bak pastırma var, sen seversin," diye seslendi Enid, annelik açısından her gün yaşadığı yüzlerce başarısızlığın getirdiği bir sahtekârlıkla.

"İki, üç, dört," dedi Alfred.

Chipper masadaki yerini almak için koştu. Dayak yemenin anlamı yoktu.

Gary sözcükleri yutarak şükran duasını okudu.

Chipper tabağında gözüne iğrenç görünen yemeklere bakarken kız olmayı aklından geçirdi. Usulca büyümek, Meisner ailesinin kızı olmak, o evde oynamak, bir kız gibi sevilmek.

"Horoz şekeri çubuklarıyla yaptığım hapishaneyi görmek ister misin?" dedi Gary.

"Hapishane mi, iyi iyi," dedi Alfred.

Sağduyulu genç çocuk, tabağındaki pastırmayı hemen yemedi, ama sebzelerin suyuyla karışmasına da izin vermedi. Sağduyulu genç çocuk pastırmayı tabağın yüksekçe kenarına çıkarıp, onu daha sonraya bıraktı. Sağduyulu genç çocuk sanki ilk lokmada cazip bir şey yemek istermiş gibi, ne iyi ne kötü sayılabilen kırmızı soğanları ağzına attı.

"Dün akşam hobi toplantımız vardı," dedi Enid. "Gary hayatım, senin hapishanene yemekten sonra bakabiliriz."

"Bir elektrikli sandalye yaptı," dedi Chipper. "Hapishanesine koymak için. Ben de yardım ettim."

"Öyle mi? İyi, iyi."

"Annem kutular dolusu şeker çubuğu getirdi," dedi Gary.

"Pack'ten," dedi Enid. "İndirim vardı."

Alfred, rahat yaşamak isteyen birkaç babanın işlettiği Pack'e çok yüz vermiyordu. Pack'in sponsorluğunu yaptığı etkinlikler pek hafifti: Yumuşak tahtadan uçak, çam ağacından araba ya da kâğıttan tren yapma yarışları.

(Schopenhauer: *Eğer yaşamınızda size rehberlik edecek yumuşak bir pusula isterseniz... Yapacağımız en iyi şey, bu dünyayı bir cezaevi, bir tür ceza kolonisi olarak düşünmeye kendinizi alıştırmak olacaktır.*)

"Gary, ne olduğunu bir daha söylesene," dedi Chipper. Ağabeyini kendine örnek görüyordu. "Sen bir kurt musun?"

"Bir Başarı daha kazanırsam, Ayı olacağım."

"Ama şu anda Kurt musun?"

"Kurtum ama aslında Ayı sayılırım. Tüm yapacağım Dönüşme olacak."

"Dönüşüm," diye düzeltti Enid. "Tüm yapacağım Dönüşüm olacak."

"Dönüşme değil mi?"

"Steve Driblett bir oyuncak yaptı, ama çalışmadı," dedi Chipper.

"Driblett bir Kurt."

"Brent Person bir uçak yaptı, ama ikiye patladı."

"Person bir Ayı."

"İkiye ayrıldı hayatım, patladı değil."

"Gary en büyük fişek hangisi?" diye sordu Chipper.

"M-80."

"Bir tane M-80 alıp senin hapishaneye yerleştirip patlatmak hoş olmaz mı?"

"Evlat, yemeğini yemiyorsun," dedi Alfred.

Chipper konuşmaya öylesine dalmıştı ki, yemek gerçekliğini yitirmişti. "Ya da *yedi tane* M-80," diye devam etti. "Ya hepsini birden ateşlersin ya da birbiri ardına. Güzel olmaz mı?"

"Her köşeye birer tane yerleştirip, bir tane de fazladan fitil koyarın," dedi Gary. "Hepsini birbirine bağlayıp ateşlerim. En iyi yöntem bu değil mi baba? Birbirinden ayırmak ve fazladan bir fitil koymak, değil mi baba?"

"Yedi bin yüz milyon M-80," diye bağırdı Chipper. Aklından geçen megatonları belirtmek için patlama sesleri çıkarıyordu.

"Chipper," dedi Enid konuyu değiştirmek için. "Önümüzdeki hafta nereye gideceğimizi söylesene babana."

"Hobi grubu Ulaşım Müzesi'ne gidecek ve ben de gidiyorum," dedi Chipper.

"Aman Enid," diye yüzünü ekşitti Alfred. "Çocukları niye oraya götürüyorsun?"

"Bea çok ilginç olduğunu, çocukların çok eğleneceğini söylüyor."

Alfred küçümseyerek başını salladı. "Bea Meisner ulaşım hakkında ne biliyor?"

"Hobi toplantısı için çok uygun," dedi Enid. "Çocukların içine girip oturabildiği gerçek bir buharlı lokomotif var."

"Oradaki şey, New York Central Demiryolları'ndan kalma otuz yıllık bir Mohawk. Antika filan değil. Hurda sayılır. Eğer oğlanlar *gerçek* bir demiryolu görmek istiyorlarsa..."

"Elektrikli sandalyeye bir pil ve iki elektrot koy," dedi Gary.

"M-80 koy!"

"Chipper hayır, akım geçirirsen, tutuklu ölür."

"Akım nedir?"

Bir limonun içine bakır ve çinko elektrotlar koyup bağlantı yaptığınız zaman bir akım oluşuyordu.

Alfred'in yaşadığı dünya ne kadar tatsızdı. Aynada kendine bakınca, hâlâ ne kadar genç göründüğüne şaşırıyordu. Yaşamının zirvesinde olduğu halde, okul öğretmenlerinin kısık dudaklarını andıran ağzı, romatizmalı erkeklerin sürekli dudaklarını kısması gibi ifadeleri kendi yüzünde yaratabiliyordu.

Bol şekerli tatlıları sevmesinin nedeni buydu. Dünyasına biraz tatlılık katmak istiyordu.

"Müzede iki lokomotif ve hakiki bir görevli vagonu var!" dedi Enid.

Alfred gerçeklerin ve doğruların dünya tarafından yok edilmeye çalışılan azınlıklar olduğuna inanıyordu. Enid gibi romantik insanla-

rın sahtelerle gerçekleri ayıramaması onu sinirlendiriyordu: Gerçek, doğru dürüst bir demiryolunu, düşük-nitelikli, para kazanmaya yönelik bir 'müze'den ayıramıyorlardı...

"En azından Balık olman gerekir."

"Oğlanlar çok heveslendi."

"Balık olabilirim."

Yeni müzenin gururu olan Mohawk romantik bir simgeydi. Şimdilerde insanlar romantik buharlı trenler kullanılmadığı için demiryollarına küskün gibiydiler. Ne var ki insanlar demiryolunun nasıl çalıştığı konusunda hiçbir şey bilmiyorlardı. Dizel lokomotifler kullanışlı, yeterli ve bakım gideri düşük araçlardı. İnsanlar demiryollarından hem romantizm bekliyor hem de tren yavaş gidince kızıyorlardı. İnsanların çoğu böyleydi işte... Aptal.

(Schopenhauer: *Bir cezalı kolonisinin yarattığı kötülükler arasında en önemlisi, içindekilerin dostluğudur.*)

Alfred aynı zamanda eski buharlı lokomotiflerin unutulduğunu görmekten de nefret ediyordu. Müze böylesine güzel bir aracı sergileyerek eğlencesever St. Jude halkına Mohawk'ın mezarı üstünde dans etme fırsatı veriyordu. Ama kent halkının bu demir ata sahip çıkmaya hakkı yoktu. Hiçbiri onu Alfred kadar yakından tanıyamazdı. Dış dünya ile aradaki tek bağlantı olduğu dönemde Kansas'ın kuzeybatı köşesinde Alfred'den başka kimse ona âşık olmamıştı. Hem müzeden hem de hiçbir bilgisi olmadan izlemeye gidenlerden nefret ediyordu.

"Bütün bir salonu dolduran bir maket demiryolu var," dedi Enid ısrarla.

Allahın belası model demiryolları ve allahın belası hobiseverler. Alfred'in bu işsiz güçsüz insanlar ve yararsız modeller hakkında ne hissettiğini Enid gayet iyi bilmeliydi.

"Bütün bir oda mı?" dedi Gary kuşkuyla. "Ne kadar büyük ki?"

"Bir model demiryoluna birkaç M-80 koymak hoş olmaz mı?"

"Chipper, *hemen* yemeğini ye," dedi Alfred.

"Kocaman, koskocaman," dedi Enid. "Babanızın size getirdiğinden çok ama çok daha büyük."

"*Hemen*," dedi Alfred. "Beni duyuyor musun? Hemen."

Kare masanın iki yanında oturanlar mutluyken, diğer ikisi mutsuzdu. Gary üç tane tavşan besleyen sınıf arkadaşı hakkında saçma

sapan bir şeyler anlatırken, kasvetli bir tabloyu andıran Alfred ile Chipper gözlerini tabaklarına dikmişlerdi. Enid biraz daha şalgam getirmek için mutfağa gitti.

"Biraz daha isteyip istemediğini kime sormayacağımı biliyorum," dedi Enid dönünce.

Alfred uyarırcasına yüzüne baktı. Çocukların iyiliği için, babalarının bazı sebzeleri ve etleri sevmediğini gündeme getirmemek konusunda anlaşmışlardı.

"Ben biraz alırım," dedi Gary.

Chipper'ın boğazında bir yumru vardı, umutsuzluğu öylesine tıkayıcıydı ki, pek fazla bir şey yutamayacaktı. Ama ağabeyinin İntikam Yemeğini neşeyle midesine indirdiğini görünce bir an öfkelendi ve yemeğinden nasıl kurtulacağını, görevinden bağışlanacağını ve özgürlüğüne yeniden kavuşacağını anlayarak çatalını eline alıp ağzına yaklaştırdı. Ama şalgam soğumuştu ve garip kokuyordu. Sindirim sistemi kusacakmış gibi kasıldı.

"Ben şalgamı çok seviyorum," dedi Gary inanılmaz bir biçimde.

"Yalnızca sebze yiyerek yaşayabilirim," diye destekledi Enid.

"Biraz daha süt," dedi Chipper zorlukla soluk alarak.

"Chipper eğer beğenmiyorsan, burnunu tıka yeter," dedi Gary.

Alfred İntikam Yemeğini aceleyle çiğneyip yutarken, kendine bundan daha kötüsüne tahammül etmiş olduğunu anımsatıyordu.

"Chip," dedi Alfred. "Hepsinden bir lokma ye. Bunu yapmadan masadan kalkmayacaksın."

"Biraz daha süt."

"Önce yemeğini yiyeceksin. Anlıyor musun?"

"Süt."

"Burnunu tıkayıp yese, olur mu?" dedi Gary.

"Biraz daha süt lütfen."

"*Bu kadarı yeter*," dedi Alfred.

Chipper'ın sesi kesildi. Gözleriyle tabağını araştırdı, ama üzüntüden başka bir şey yoktu. Bardağını havaya kaldırıp ılık sütün son damlasını ağzına akıtmaya çabaladı.

"Chip bardağını bırak."

"Belki burnunu tıkayabilir, ama hepsinden *ikişer* lokma yemesi gerekir."

"Telefon çalıyor. Gary sen aç."

"Tatlı olarak ne var?" dedi Chipper.

"Taze, nefis ananas var."

"Tanrı aşkına Enid..."

"Ne?" diye gözlerini kırptı Enid yapay bir masumlukla.

"Eğer yemeğini yerse, ona en azından bir kurabiye ya da tatlı vermelisin..."

"Ananas o kadar tatlı ki. İnsanın ağzında eriyor."

"Baba, Bay Meisner arıyor."

Alfred, küçük oğlunun tabağına uzanıp şalgamın bir lokması dışında hepsini kendi tabağına aktardı. Oğlunu çok sevdiğinden soğuk, iğrenç püreyi ağzına attı ve kendini zorlayarak yuttu. "Son lokmayı ye. Ötekinden de bir lokma alırsan, tatlı yiyebilirsin," diyerek ayağa kalktı. "Gerekirse gidip tatlı *satın alırım*."

Mutfağa giderken yanından geçtiği Enid irkilerek geri çekildi.

"Efendim," dedi telefona.

Ahizeden kulağına Meisner ailesinin gürültüleri, sıcaklığı ve yakınlığı geldi.

"Al," dedi Chuck. "Şimdi gazeteye bakıyordum, hani şu Erie Belt konusu. Beş nokta beş-sekiz çok düşük görünüyor. Midpac konusundan emin misin?"

"Cleveland'dan dönüşte Bay Replogle benimle beraberdi. Yönetim Kurulu'nun raylar ve yapılar hakkındaki son raporu beklediğini söyledi. Pazartesi günü raporu vereceğim."

"Midpac çok sessiz davrandı."

"Chuck sana ne yapman gerektiğini öneremem, haklısın bazı yanıtlanmamış sorular var ve..."

"Al, Al," dedi Chuck. "Senin ne kadar vicdanlı olduğunu hepimiz takdir ediyoruz. Hadi yemeğine geri dön."

Alfred telefonu kapatırken, Chuck'dan, eğer disiplinsiz olsaydı ilişkiye gireceği bir kızdan nefret ettiği gibi nefret ediyordu. Chuck hem bankerdi hem de hırslıydı. Bildiğiniz bir şeyi masumca paylaşmak için değerli birini arardınız ve bir komşunuzdan daha iyisini bulamazdınız, ama galiba hiç kimse bunu hak etmiyordu. Elleri pisliğe bulaşmış gibiydi.

"Gary, ananas ister misin?" dedi Enid.

"Evet, lütfen!"

Tabağındaki sebzelerin gitmiş olması Chipper'ı çok sevindirmişti. Her şey yoluna girecek gibi görünüyordu. Şalgamın geri kalanını çatalına doldurup tabağın içinde sarı suyla bir yol çizdi. Babanız bu nesneleri midesine indirince, sevmediğiniz ciğerin ve turp otunun gerçekliğini düşünmenize gerek kalır mı? Hadi kurabiyeleri getirin! Hadi tatlıyı getirin!

Enid üç boş tabağı mutfağa götürdü. Alfred evyenin üstündeki saati inceliyordu. Gribe yakalanmış birinin ateşle uyandığı akşamüstünün beşini gösteriyordu. Beşi biraz geçmesi, saat beşle alay etmek gibiydi. Akreple yelkovanın tam sayıları göstermesi ancak saat başlarında oluyordu. Öteki dakikalarda sanki gribimsi bir hastalık potansiyeli vardı.

Ama böyle acı çekmenin anlamı yoktu. Beynin salgıladığı acı sularında adalet yoktu. Dünya yalnızca sonsuz, kör iradenin maddeye dönüşmesiydi.

(Schopenhauer: *Var olmanın ıstırabının bir parçası olarak, zaman bize sürekli olarak baskı yapar, soluk almamıza izin vermeden tıpkı eli kırbaçlı biri gibi bizi kovalar.*)

"Sanırım ananas istemiyorsun," dedi Enid. "Sanırım tatlını kendin alacaksın."

"Enid bırak artık. Hayatında bir kez olsun ısrar etmemeni isterdim doğrusu."

Enid ananası kucaklayıp, Chuck'ın niçin aradığını sordu.

"Sonra konuşuruz," dedi Alfred yemek odasına dönerken.

"Baba?" diye atıldı Chipper.

"Sana bir iyilik yaptım evlat. Şimdi de sen bana bir iyilik yap ve yemeğinle oynamayı bırakıp bitir. *Hemen şimdi.* Beni anlıyor musun? Ya hemen bitirirsin ya da tatlı filan yiyemezsin ve ne bu gece ne de yarın gece başka ayrıcalıklar isteyebilirsin. Bitirinceye kadar burada oturacaksın."

"Ama baba acaba sen?..."

"HEMEN ŞİMDİ. BENİ ANLIYOR MUSUN YOKSA DAYAK MI İSTİYORSUN?"

Ciddi gözyaşları birikince, bademcikler balgam salgılar. Chipper'ın dudakları oynamaya başladı. Önündeki tabağı artık başka bir

ışık altında görüyordu. Yemekler sanki tahammül edilmez bir arkadaştı ve küçük oğlanın yüksek yerlerdeki bazı tanıdıkları onu kayırıp bu dostluğu bitirebilecekti. Ama şimdi tabağındakilerle uzun bir süre boğuşacağını anlamıştı.

Gerçi pek sevimli değildi ama tabağındaki pastırmanın gitmiş olmasına gerçekten üzülüyordu.

Çok garipti ama ağlamadı.

Alfred öfkeli adımlarla bodruma inip kapıyı çarptı.

Gary rakamları aklından çarparak sessizce oturdu.

Enid ananasın sararmış karnına bıçağı sapladı. Chipper'ın tıpkı babasına benzediğini düşündü; bir anda acıkıyor, ama hiçbir şeyi beğenmiyordu. Yemeklere hakaret ediyordu. Doğru dürüst bir yemek hazırlamak ve tiksintiyle karşılandığını görmek, hatta oğlanın kahvaltıda önüne koyduğu yulaf ezmesini görünce neredeyse kusacak hale gelmesi annesini kızdırıyordu. Chipper yalnızca süt ve bisküvi istiyordu. Çocuk doktoru, "Boyun eğmeyin. Sonunda acıkacak ve başka şeyler de yiyecektir," demişti. Enid sabırlı olmaya çalışmıştı ama Chipper öğle yemeğine oturunca, "Bu şey kusmuk gibi kokuyor!" demişti. Bunu söylediği için eline vurabilirdiniz, suratını ekşittiği için onu dövebilirdiniz, ama aynı şeyleri gözleriyle tekrarlayınca, disipline sokmanın da bir sınırı olduğundan, mavi gözlerinin ardına kadar girip oğlanın iğrenme duygusunu silip atamazdınız.

Son zamanlarda ona gün boyu peynir, sıcak sandviçler verip dengeli beslenme için gerekli olan sarı ve yeşil sebzeleri akşam yemeklerine ayırıp bu sorunla Alfred'in başa çıkmasını beklemeye başlamıştı.

Kocasının bu yaramaz çocuğu cezalandırmasında garip bir lezzet hatta cinsel bir haz var gibiydi. Annesini üzen çocuk acı çekerken hiç suçlanmadan bir kenarda durmak zevkliydi.

Çocuk büyütme konusunda öğrendikleriniz bazen hiç de kabul edilebilir ya da cazip gibi görünmüyordu.

İki tabak ananası masaya götürdü. Chipper'ın başı tabağına eğilmişti, ama yemek yemesini seven öteki oğlu meyve tabağına hevesle uzandı.

Gary hiç konuşmadan ağzını şapırdatarak ananası yedi.

Bir süre sonra sofra toplandı ve Chipper'ın tabağından başka bir şey kalmadı. Işık sanki biraz daha sertleşti. Bulaşıkları yıkayıp kuru-

layan annesiyle Gary'nin havadan sudan söz eden sesleri geliyordu. Sonra Gary'nin ayak sesleri bodruma yöneldi ve Chipper'ın kulağına pingpong topunun ritmik tıkırtıları geldi. Daha büyük tencere ve tavaların yıkandığını duydu.

Annesi içeri girdi. "Chipper hadi ye şunları. Büyük bir çocuk ol artık."

Chipper artık annesinin dokunamayacağı bir noktaya gelmişti. Adeta neşelenmişti, inada saplanmıştı ve başka bir şey hissetmiyordu. Hatta iskemlede oturmaktan poposu bile hissizleşmişti.

"Baban yemeğini bitirene dek burada oturacağını söyledi. Hadi hemen bitir. Sonra istediğini yaparsın."

Eğer gerçekten istediğini yapabilseydi, bütün gece pencerede durup Cindy Meisner'i gözlerken özgür olduğunu hissedebilirdi.

Enid ona daha fazla işkence etmeden bodruma indi. Alfred laboratuvarın kapısını kapatmıştı, Gary, "otuz yedi, otuz sekiz" diye sayarak raketiyle top sektiriyordu.

Enid oyuna katılmak istediğini belirtti.

Belki hamileliği ya da belki hamile olduğu fikri hızını kesiyordu ve Gary onu kolayca yenebilirdi, ama annesinin birlikte oynamaktan ne kadar keyif aldığı açıkça görüldüğünden, kendini oyundan uzaklaştırdı, sayıları çarparak değiştirdi ya da kendine topu her seferinde başka köşeye atmak gibi hedefler koydu. Her akşam yemekten sonra annesine keyif veren böylesine sıkıcı bir oyuna dayanma becerisini geliştiriyordu. Bir bakıma bunu yaşamını kurtaracak bir beceri gibi görüyordu. Annesinin düşlerini korumasına yardımcı olmadığı takdirde başına büyük bir dert açılacağına inanır gibiydi.

Üstelik annesi bu gece çok kırılgan görünüyordu. Yemek hazırlamak ve bulaşık yıkamak, bigudilerle şekillendirilmiş buklelerini gevşetmişti. Pamuklu giysisinin üzerinde ter lekeleri vardı. Bulaşık eldivenleri ellerini kıpkırmızı yapmıştı.

Gary'nin dikkatle attığı top masayı aşıp metalürji laboratuvarının kapısına çarptı. Enid topu kovaladı. Kapının ardındaki karanlıkta neler oluyordu? Al ışığı yakmamıştı galiba.

Chipper, ağabeyinin sevmediği Brüksel lahanası, haşlanmış bamya gibi sebzeleri yaz mevsiminde hiç belli etmeden avucuna saklayıp bahçeye attığını ya da kışın usulca giysilerine saklayıp tuvalete

attığını biliyordu. Şimdi masada yalnız olduğuna göre ciğer ve pancar yapraklarından aynı şekilde kurtulabilirdi. Ama babası tabağındakileri yediğini düşünecekti ve Chipper bunu yapmayı reddediyordu. Tabakta bıraktığı yemek reddetmenin bir kanıtı olmalıydı.

Dikkatle ciğerin üzerindeki un tabakasını sıyırdı ve yedi. Bu iş on dakika sürdü. Üstü kazınmış ciğer görmek isteyeceğiniz bir şey olamazdı.

Pancar yapraklarının yerini değiştirdi.

Tabağın altındaki Amerikan servisinin örgüsünü inceledi.

Masaya çarpan topun sesine, annesinin abartılı nidalarına ve ("Ooo, harika bir atış Gary!") sinir bozucu teşvik sözlerine kulak verdi. Başka birinin pingpong oynamasını dinlemek dayaktan ya da ciğerden daha kötüydü. Sonsuzluğa kadar sürebileceği için ancak sessizliğe tahammül edebilirdi. Pingpong maçında yirmi bir sayı olunca oyun bitti, sonra iki oyun daha, üçüncü oyun da sona erdi ve maç yapanlar eğlendikleri için iyi durumda sayılırlardı, ama üst katta masada oturan küçük oğlan hiç de iyi durumda değildi. Kendini maçın seslerine kaptırmış ve neredeyse hiç durmamalarını ister olmuştu. Ama yarım saat sonra oyunu bıraktıklarında o hâlâ yemek masasındaydı. Bu gece yararsızlık içinde gelip geçiyordu. Chipper daha yedi yaşındayken, yararsızlık duygusunun yaşamının bir parçası olacağını hissetmişti. Sıkıcı bir bekleyiş, verilen bir sözün yerine getirilmeyişi ve çok geç olduğunu fark etmenin yarattığı panik.

Bu yararsızlığın, nasıl diyelim, bir tadı vardı.

Kafasını kaşıdığı ya da burnunu ovaladığı zamanlar parmaklarına bir şey takılıyordu. Benliğinin kokusu.

Ya da belki akmaya hazırlanan gözyaşlarının tadı.

Burun sinirlerinin kendilerini denediğini, alıcıların kendi yapılanmalarını kaydettiğini bir düşünün.

Kişinin kendine verdiği ıstırap, inat uğruna boşa geçen bir gece, garip bir tatmin yaratıyordu. Öteki insanlar sizin duygularınızın suçunu üstlenecek kadar gerçek olmaktan çıkıyordu. Yalnızca siz ve reddedişiniz kalıyordu geriye. Tıpkı kendine acıma gibi ya da bir dişiniz çekilince ağzınıza dolan kan gibi, reddetmenin tadına da alışmak olasıydı.

Yemek odasının altındaki laboratuvarda Alfred karanlıkta, başını eğmiş oturuyordu. Yalnız kalmaktan ne kadar zevk aldığını herkese

açıkça belirttikten ve sonunda istediği gibi tek başına kaldıktan sonra birilerinin gelip kendisini rahatsız edeceğini umarak oturuyordu. Ne kadar acı çektiğini birilerinin görmesini istiyordu. Gerçi karısına soğuk davranmıştı, ama, onun da Alfred'e soğuk davranması, mutlulukla pingpong oynayabilmesi, kapının ardında dolaşması ve nasıl olduğunu sormak için kapıyı tıklatmaması haksızlık sayılırdı.

Bir maddenin gücü, baskıya, gerginliğe ve yırtılmaya gösterdiği dirençle ölçülürdü.

Karısının ayak sesleri ne zaman kapıya yaklaşsa, onun vereceği teselliye dayanmaya kendini hazırlıyordu. Maç sona erince, artık kendisine acıyacağına *kesinlikle* emin oldu. Karısından yalnızca bir tek şey istemişti, tek bir şey...

(Schopenhauer: *Kadınlar yaşamın borcunu yaptıklarıyla değil; çektikleri acıyla, doğum sancısıyla, çocuk büyütmenin zorluğuyla ve sabırlı ve eğlenceli bir dostluk göstermeleri gereken kocalarına boyun eğmekle öderler.*)

Ama kurtarıcı bir türlü gelmiyordu. Kapalı kapının ardından karısının çamaşır odasına geçtiğini duydu. Transformatörün vızıltısı Gary'nin pingpong masasının altındaki trenle oynadığını belirtiyordu.

Özellikle demiryolu ve makine parçası üretenler için önemli olan başka bir güç ölçüsü maddenin sertliğiydi.

En aşırı sıkıntının bile insana acıyan sınırları vardı. Örneğin Chipper, çenesini üstüne dayayıp kollarını aşağıda iki yana açarak masanın altını elleriyle keşfedebiliyordu. En uzak noktalarda gergin telle bağlanmış çekilebilecek halkalar vardı. Orada burada vidaların açtığı delikler parmaklarla araştırılabiliyordu. Chipper masanın altındaki küçük krallığını araştırdıkça, gözleriyle görmek istemediğine daha fazla emin oluyordu. Gerçek görüntünün saçma sapan olacağını hissediyordu. Henüz parmaklarıyla keşfetmediği vida delikleri bulabilirdi, ellerinin uzanamadığı yerlerin gizemi yok olurdu ve bir akşam keşfedecek bir şey kalmayınca sıkıntıdan patlayabilirdi.

Belki de görmezden gelmeyi bilinçli olarak seçmek, yaşam savaşını kazanmak için en önemli beceriydi.

Enid'in mutfağın altındaki simya laboratuvarında merdanesi koskocaman kara dudakları andıran bir çamaşır makinesi, çamaşır suyu, çivit, saf su, kola, elektrik kablosu desenli bir örtüyle kaplı büyük bir ütü vardı. Beyaz gömlek yığınları üç farklı bedene göre ayrılmıştı.

Bir gömleği ütüye hazırlamak için üzerine su serpiyor ve bir havluya sarıp bekletiyor, ütülenecek kadar nemlendiği zaman yakasından, omuzlarından başlayıp aşağıya doğru ütülüyordu.

Büyük Buhran döneminde ve sonrasında yaşam mücadelesinin inceliklerini öğrenmişti. Annesi, St. Jude'un merkeziyle üniversite arasındaki vadide bir pansiyon işletiyordu. Enid matematiğe yatkın olduğundan pansiyonun çarşaflarını yıkamak, tuvaletlerini temizlemek ve yemekleri servis etmenin yanı sıra annesinin hesaplarını da tutuyordu. Savaş sona erdiğinde liseyi bitirmişti ve tüm hesapları tuttuğu gibi, müşteri faturalarını çıkarıp, vergileri ödemeyi de üstlenmişti. Bebek bakıcılığı gibi yan işlerden ya da uzun süreli müşterilerin verdiği bahşişlerden biriktirdiği parayla gece okuluna gidiyor ve -kullanmamayı umduğu- muhasebe diplomasını almaya çabalıyordu. Daha şimdiden iki gençten evlenme teklifi almıştı. Her ikisi de harika dans ediyordu ama para kazanmadıkları gibi hâlâ çatışmada öldürülme riski taşıyorlardı. Annesi para kazanmayan ve erken yaşta ölen bir erkekle evlenmişti. Böyle bir kocadan kaçınmak Enid için çok önemliydi. Mutlu olmak kadar rahat etmek de istiyordu.

Birkaç yıl sonra pansiyona yeni açılan dökümhaneye yönetici olarak St. Jude'a atanan genç bir çelik mühendisi geldi. Dolgun dudaklı, gür saçlı, kasları gelişmiş, yetişkin erkek görünümündeydi ama giysileri içinde bir çocuk sayılırdı. Kıyafetleri yünlü kumaşlardan özenle dikilmişti. Her akşam büyük yuvarlak masada yemek servisi yapan Enid, bir iki kez omzunun üstünden bakınca kendini izlediğini görmüş ve delikanlının yanakları kızarmıştı. Al, Kansaslıydı. İki ay sonra genç kızı buz pateni yapmaya davet etmek için yeterli cesareti toplamıştı. Kakao içerlerken Enid'e insanların ıstırap çekmek için yaratıldıklarını söylemişti. Onu çelik şirketinin düzenlediği Noel partisine götürmüş ve zeki insanların aptallar tarafından işkence edilmeye mahkûm olduklarını söylemişti. Hem iyi dans ediyor hem de iyi para kazanıyordu ve Enid onu asansörde öpmüştü. Kısa bir süre sonra nişanlandılar ve Al'in yaşlı ana babasını görmek için McCook, Nebraska'ya giden trene bindiler. Babası eskiden kölesi olan bir kadınla evliydi.

Enid, St. Jude'da Al'in odasını temizlerken, Schopenhauer'ın okunmaktan eskimiş, bazı paragrafların altı çizilmiş kitabını bul-

muştu. Örneğin: *Dediklerine göre, bu dünyanın zevkleri acılarından fazlaymış ya da hiç olmazsa ikisi arasında bir denge varmış. Eğer okurlar bu cümlenin doğruluğunu saptamak isterse, birinin ötekini midesine indirdiği iki hayvanın duygularını kıyaslayabilirler.*

Al Lambert hakkında nasıl düşünmek gerekiyordu? Kendisi hakkında söylediği yaşlı adamlara özgü laflara rağmen görünümü çok gençti ve Enid görünümünün vaatlerine inanmayı seçti. Ve hayat Enid için, Al'in kişiliğinin değişmesini beklemek haline geldi.

Enid beklerken kendi bluzlarının, eteklerinin yanı sıra her hafta yirmi gömlek ütüledi.

Ütünün burnuyla düğmelerin arasını düzeltiyor, kırışıklıkları açıyor, kat yerlerini düzlüyordu.

Eğer onu böylesine sevmeseydi yaşamı çok daha kolay olacaktı, ama sevmekten kendini alamıyordu. Alfred'e bakmak bile onu sevmek için yeterliydi.

Her gün oğlanların konuşmalarını düzeltiyor, onlara terbiyeli olmayı öğretiyor, morallerini yükseltiyor, yaklaşımlarını geliştiriyor ve yine her gün büyük bir kirli çamaşır yığınıyla karşılaşıyordu.

Hatta bazen Gary bile yaramazlık yapıyordu. En sevdiği oyun, elektrikli trenini virajlara son hızla sokup raydan çıkmasını sağlamak ve siyah metal lokomotifin kıvılcımlar saçarak kaymasını izlemekti. İkincisi ise yük vagonlarına plastik arabaları ve inekleri yerleştirip yine ufak tefek kazalar yaptırmaktı.

Son zamanlarda televizyondaki reklamında *her yere* gittiği söylenen, uzaktan kumandalı arabaya takmıştı. Armağan konusunda belirsizlik yaratmamak için bu yıl Noel listesine bir tek onu yazacaktı.

Sokaktan dikkatle bakarsanız, Gary'nin treni, Enid'in ütüsü ya da Alfred'in deneylerinin evin içindeki ışıkların azalmasına neden olduğunu fark ederdiniz. Bunun dışında evin cansız bir görünümü vardı. Meisnerların, Schumpertlerin, Personların ya da Rootların ise ailecek evde oldukları belliydi. Aileler masanın başına toplaşır, çocuklar ödevlerini yapar, oturma odalarından televizyonların titrek ışıkları yansır, bebekler yerde emekler, bir büyükanne poşet çayı üçüncü kez bardağına daldırarak işe yarayıp yaramayacağını kontrol ederdi. Bunlar içine kapanık olmayan, canlı evlerdi.

Bir evi yuva yapan, içinde yaşayanlardı. Tek gerçek buydu.

Aile, evin ruhuydu.

Uyanık bir beyin evin içindeki ışıklar gibiydi.

Ruh, deliğindeki sincap gibiydi.

Beyin için bilinç neyse, ev için aile de oydu.

Aristo: *Eğer göz bir hayvan olsaydı, görüş onun ruhu olurdu*, der.

Beyni anlamak için, gözlerinizin önünde evin içindeki hareketliliği, farklı yollarda giden ama yine de birbirine bağlı yaşamların uğultusunu, aile ocağının temel parıltılarını canlandırırsınız. 'Varlıktan' ve 'dağınıklıktan' ve 'meşguliyetten' söz edersiniz. Ya da tam tersine, 'boşluktan' ve 'kapalı kalmaktan' ve 'rahatsızlıktan' söz edersiniz.

Belki de bodrumda üç kişinin ayrı konularla ilgilendiği, üst katta küçük bir çocuğun tabağındaki soğuk yemeklere baktığı bir evin resmi, depresyon geçiren birinin beynine benziyordur.

Bodrumdan ilk sıkılan Gary oldu. Çok parlak ışıklı yemek odasının kenarından sanki içinde yaralı bir kurban varmış gibi geçerek en üst kata dişlerini fırçalamaya çıktı.

Biraz sonra Enid yeni ütülenmiş yedi beyaz gömlekle onu izledi. O da yemek odasına sapmadı. Eğer yemek odasındaki sorun kendisine aitse, çözümlemediği için ihmalkâr bir anne sayılacağını düşündü, ama çocuklarını seven bir anne olduğundan bu sorumluluğun kendisine ait olamayacağına karar verdi. Eninde sonunda Alfred de ortaya çıkacak ve nasıl bir canavar gibi davrandığını anlayıp çok üzülecekti. Eğer kansını suçlayacak cesareti gösterirse, Enid ona, "Tabağındakileri bitirene dek orada oturmasını söyleyen sendin," diyecekti.

Küveti doldururken Gary'yi yatırdı. "Her zaman benim küçük aslanım ol," dedi oğluna.

"Peki."

"Aslanım korkutucu mu? Yoksa saldırgan mı? Benim küçük saldırgan aslanım mı?"

Gary bu soruları yanıtlamadı. "Anne, Chipper hâlâ masada ve saat neredeyse dokuz olacak," dedi.

"Bu sorun babanla Chipper arasında."

"Anne? O, gerçekten bu yemekleri sevmiyor. Rol yapmıyor."

"Senin iştahlı bir çocuk olman beni sevindiriyor."

"Anne, haksızlık bu."

"Hayatım, kardeşin belli bir dönemden geçiyor. Yine de senin kaygı duyman çok güzel. Bu kadar sevgi dolu olman harika. Her zaman böyle ol."

Aceleyle banyoya geçip, küvete girdi.

Yandaki evin karanlık yatak odasında karısıyla sevişmekte olan Chuck Meisner, Bea'nin Enid olduğunu düşlüyordu.

Bir yandan da Erie Belt'in satışında herhangi bir bankerlik şirketinin bağlantısı olup olmadığını düşünüyordu. Beş bin hisse almak herhalde kazançlı olurdu.

Bu arada Enid hamileydi ve sütyen ölçüsü gitgide büyüyordu. Bebek doğuncaya kadar iki beden değişeceğini tahmin ediyordu Chuck.

St. Jude'daki evlerin ışıkları teker teker sönüyordu.

Eğer bir yemek masasında ister cezalı olarak, ister bir şeyi reddettiğiniz için ya da can sıkıntısından yeterince uzun süre oturursanız, orada oturmaktan hiç vazgeçmeyecekmişsiniz gibi gelir. Benliğinizin bir kısmı yaşamınız boyunca masada oturur.

Zamanın akışıyla çok yakından bağlantı kurarsanız, tıpkı gözlerinizi dikip güneşe bakmak gibi, sinir uçlarınız kalıcı bir biçimde hasar görür.

Sanki bir evin içinde olup bitenleri yakından bilmek zararlı bir bilgiymiş gibi. Sanki bu bilgi asla unutulamazmış gibi.

(Bir evin aşırıya kaçması nasıl yorucu, ne kadar sıkıcıdır.)

Chipper gördüklerinin, duyduklarının yalnızca beyninde oluştuğunu biliyordu. Üç saat sonra, çevresindeki nesneler tıpkı çiğnenmiş bir sakız gibi tadını yitirmişti. Buna karşılık zihni iyi durumdaydı ve her şeyle başa çıkabiliyordu. Biri ütü yaparken, biri oyun oynarken, diğeri deney yaparken ışıklardaki belirsiz değişmeler ve buzdolabının çalışıp durma döngüleri bu düşün parçalarıydı. Öyle kolayca fark edilmeyen bu değişimler başlangıçta işkence gibiydi, ama artık bitmişti.

Şimdi bodrumda yalnızca Alfred vardı. Demir asetat jeli bir ampermetrenin elektrotlarıyla karıştırıyordu.

Metalürji konusunda son sınır: Oda ısısında metallerin istenilen biçime getirilmesi. Öyle bir madde vardı ki elinde, -belki biraz elektrik akımıyla- işlemden geçirilince çeliğin üstün gücüne, geçirgenliğine ve metal yorulmasına karşı dirençli olacaktı. Plastik kadar esnek ve metal kadar sert bir madde.

Sorun çok acildi. Bir kültür savaşı sürdürülüyor ve plastik ordusu kazanır gibi görünüyordu. Alfred plastik kapaklı reçel kavanozları görmüştü. Plastik tavanlı arabalar.

Ne var ki güzel bir demir boru ya da bir pirinç şamdan, düzenliliğin üstün düzeyini simgeliyordu, ama doğa pasaklıydı, düzensizliği seviyordu. Paslanmış parçacıkların dökülmesi. Bir eriyiğin içindeki moleküllerin karışıklığı. Sıcak nesnelerin karmaşası. Düzensizlik her zaman için kusursuz demir küplerden çok daha kolay ortaya çıkardı. Termodinamiğin İkinci Kuralına göre, olasılıkların baskısına karşı durmak, bir metalin atomlarını düzene sokabilmek için *çaba göstermek* gerekiyordu.

Midland Pacific'in, motor yağının yoğunluğunu ve metal parçaların Brinell sertliğini ölçmekten sürekli olarak sıkılan İsviçreli baş kimyageri, Alfred'e malzeme sağlıyordu. Alfred asla gizli bir iş yaparken yakalanmak istemediğinden, yöneticiler bu işin farkındaydı ve patentini alabileceği bir işlem keşfettiği zaman kazanacağı paranın bir kısmını şirkete vermesi konusunda sözlü olarak anlaşmışlardı.

Bu gece demir asetat jelin içinde olağandışı bir şeyler oluyordu. Ampermetre ucunun kirlenmiş olabileceğini düşünerek daha ince bir uç taktı ve yine belirli noktalarda hiç geçirgenlik olmadığını ama bazı yerlerde yüksek rakamlara ulaştığını fark etti.

Neler oluyordu?

Bu soru saat ona kadar beynini kurcaladı ve sonunda mikroskobun ışığını söndürüp, defterine not aldı: MAVİ BOYALI KROMAT %2. ÇOK ÇOK İLGİNÇ.

Laboratuvardan dışarı adımını attığı anda üzerine yorgunluk çöktü. Kapıyı kilitlerken becerikli parmakları adeta kalınlaşıp aptallaşmıştı. Çalışmak için sınırsız bir enerjisi vardı ama işin başından ayrılınca ayakta duramayacak kadar yorgundu.

Üst kata çıkınca yorgunluğu biraz daha arttı. Mutfağın ve yemek odasının parlak ışıkları açıktı ve yemek masasında küçük bir oğlan başını örtüye dayamış oturuyordu. Sahne öylesine yanlıştı ki, intikamla öylesine kötüleşmişti ki, Alfred bir an için, masada oturan çocuğun kendi çocukluğundan kalma bir hayalet olduğunu düşündü.

Işıkların düğmelerini sanki akımını durdurması gereken zehirli bir gazmış gibi kapattı.

Daha az tehlikeli loşlukta küçük oğlanı kucağına alıp üst kata taşıdı. Bir yanağına örtünün deseni çıkmıştı. Anlaşılmaz bir şeyler mırıldanıyordu. Yarı uyanıktı ama tümüyle uyanmayı reddederek Alfred onu soyup dolaptan pijamasını çıkarırken başını hiç kaldırmadı.

Oğlanı yatağına yatırıp öptükten sonra uzun bir süre yanındaki iskemlede oturdu. Zamanın nasıl aktığının farkında bile değildi. Yalnızca şakaklarındaki ağrıyı duyuyordu. Yorgunluğu öylesine acı veriyordu ki, uyutmuyordu.

Ya da belki uyumuştu, çünkü biraz olsun kendini topladığını hissederek ayağa kalkmıştı. Chipper'ın odasından çıkıp Gary'yi kontrol etmeye gitti.

Zamk kokan odada şeker çubuklarından yapılma hapishane duruyordu. Alfred'in gözünde canlandırdığı binaya hiç benzemiyordu. Kaba saba binanın çatısı yoktu ve tabanı yemekten önce anlattığı biçimdeki karelere bölünmüştü.

Hapishanenin en büyük odasında henüz kurumamış zamk ve kırılmış şeker çubukları karmaşasından oluşan bir nesne vardı; bir el arabası mı? Minik bir tabure mi?

Elektrikli sandalye.

Alfred, beynini kaplayan yorgunluk dalgası içinde diz çöküp inceledi. Sandalyenin yapılmış olması onu duygulandırdı. Babasının takdirini kazanmak için Gary'nin herhangi bir şeyi aceleyle yapıvermesi kadar, yemek masasındayken gözünde canlandırdığı elektrikli sandalyeye benzetmesi de rahatsız ediciydi. Bir düşte hem Enid olan, hem de olmayan mantıkdışı bir kadın gibi, gözünde canlandırdığı sandalye hem tümüyle bir elektrikli sandalye idi hem de şeker çubuklarından yapılmıştı. Bir anda, dünyadaki tüm "gerçek" nesnelerin şu elektrikli sandalye kadar düzensiz bir yaratıcılığın ürünü olduğu fikrine kapıldı. Saatler önce henüz görmediği bir sandalyeyi beyninde nasıl canlandırmışsa, belki de şimdi üzerine diz çöktüğü sert ahşap zemin de beyninde canlandırmış olduğu için vardı. Ahşap zemin elbette vardı, ölçülebilir özelliklere sahipti ama Alfred'in beynine yansıyan *ikinci* bir zemin daha vardı. Beynindeki "gerçeğin" gerçekten bir yatak odasında var olan bir ahşap zemin yerine kendi gözünde yarattığı bir gerçeklik olmasından ve bu nedenle Enid'in aptal fantezileri gibi değersiz olmasından kaygılanıyordu.

Her şeyin göreceli olduğu kuşkusu da vardı. Belki "gerçek" ve "güvenilir" olanlar yalnızca kaderlerine mahkûm değil, en başından beri sahte olabilirlerdi. Alfred'in kendini doğrucu görmesi, gerçeklerle uğraşması belki yalnızca bir duyguydu. Onca motel odasında pusu kuranlar işte bu kuşkulardı. Kolayca kırılabilecek karyolaların altında böylesine derin korkular vardı.

Ve eğer dünya onun kendine özgü gerçeklik görüşünü doğrulamıyorsa, demek ki ilgi göstermeyen, insanı hasta eden bir dünya, bir ceza kolonisiydi ve Alfred burada şiddetli bir yalnızlık yaşayacaktı.

Bir erkeğin tüm yaşamını böylesine yalnız geçirebilmesi için ne kadar büyük bir güce ihtiyacı olacağını düşündü.

Acınası görünümlü, dengesiz elektrikli sandalyeyi hapishanenin en büyük odasına tekrar yerleştirdi. Elini çektiği anda sandalye yan tarafına düştü. Eline çekici alıp hapishaneyi paramparça ettiği hayaliyle birlikte, yukarı sıvanmış etekler, yırtılmış çamaşırlar, öne uzanan kalçalar geçti gözünün önünden, ama bir sonuca ulaşamadı.

Gary tıpkı annesi gibi sessizlik içinde uyuyordu. Babasının yemekten sonra hapishaneye bakmak için verdiği sözü unutmuş olması olanaksızdı. Gary hiçbir şeyi unutmazdı.

Yine de elimden gelenin en iyisini yapıyorum, diye düşündü Alfred.

Yemek odasına gidince Chipper'ın tabağındaki yiyeceklerde bazı değişiklikler olduğunu gördü. Ciğerin kızarmış kenarları dikkatle sıyrılıp yenmişti. Pancar yapraklarının sert sapları bir kenara ayrılmış ve yumuşak kısımlarıyla şalgam püresi yenmişti. Yani Chipper kendini zorlayarak tabağındaki yiyeceklerden birer lokma almış, ama hak ettiği tatlıyı yemeden yatağına götürülmüştü.

Otuz beş yıl önce bir Kasım sabahı Alfred, bir gece öncenin umarsız saatlerinin kanıtı olarak, kapanın çelik dişleri arasında bir çakalın kanlar içindeki ön bacağını bulmuştu.

Öylesine şiddetli bir acıya kapılmak üzereydi ki, gözyaşlarına engel olabilmek için, dişlerini kısıp felsefeye dönmek zorunda kaldı.

(Schopenhauer: *Hayvanların çektiği acıyı açıklayabilecek bir tek görüş vardır: Olağanüstülükler dünyasının altında yatan yaşama azmi bu durumda arzularını tatmin edebilmek için kendi kendini yemek zorundadır.*)

Alt katın ışıklarını söndürdü, banyoya gitti, yeni bir pijama giydi ve diş fırçasını almak için bavulunu açtı.

Antika ulaşım araçları müzesinde, yani yatakta, Enid'den olabildiğince uzak bir köşeye yerleşti. Karısı uyku taklidi yapar gibi uyuyordu. Çalar saatin akreple yelkovanının on birden çok on ikiye yakın olduğunu gördü ve gözlerini yumdu.

Yan taraftan gayet uyanık sesli bir soru geldi: "Chuck ile ne konuşuyordun?"

Alfred'in yorgunluğu bir kat daha arttı. Kapalı gözlerinin ardından deney tüpleri, elektrotlar ve ampermetrenin titreyen ucunu gördü.

"Konu sanki Erie Belt'miş gibiydi," dedi Enid. "Chuck bunu biliyor mu? Ona söyledin mi?"

"Enid, çok yorgunum."

"Yalnızca çok şaşırdım."

"Ağzımdan kaçtı ve çok pişmanım."

"Bence ilginç olan şey," dedi Enid, "bize izin yokken Chuck'ın yatırım yapmasına izin verilmesi."

"Eğer Chuck başka yatırımcılara haksızlık etmek istiyorsa, bu onun bileceği iş."

"Erie Belt hisselerine sahip olanların çoğu yarın sabah beş ve üç çeyrek almaya razı olacaktır. Haksızlık bunun neresinde?"

Enid'in sözleri saatlerce prova edilmiş bir tartışmaya, karanlıkta geliştirilmiş bir üzüntüye benziyordu.

"Bu hisselerin değeri üç hafta sonra dokuz buçuk dolar olacak," dedi Alfred. "Bunu ben biliyorum, ama çoğu insan bilmiyor. Haksızlık işte burada."

"Sen başkalarından daha akıllısın," dedi Enid. "Okulda daha iyiydin ve şimdi de daha iyi bir işin var. Bu da haksızlık mı? Adil olabilmek için kendini aptallaştırman gerekmez mi?"

Kendi bacağını ısırıp koparmak hafife alınacak ya da yarım bırakılacak bir iş değildi. Acaba çakal dişlerini bacağına geçirmeye ne zaman karar vermişti. Herhalde uzun bir süre beklemiş ve düşünmüştü. Peki ya sonra?

"Seninle tartışmayacağım," dedi Alfred. "Ama uyanık olduğuna göre, Chip'in niçin yatağına yatırılmadığını sormak istiyorum."

"Orada kalması gerektiğini söyleyen sendin..."

"Sen benden çok önce yukarı çıktın. Onun masada beş saat oturmasını istemedim. Onu bana karşı kullanmandan hiç hoşlanmıyorum. Saat sekizde yatağında olmalıydı."

Enid hatasının ateşiyle yanıyordu.

"Böyle bir şeyin bir daha olmayacağı konusunda anlaşabilir miyiz?"

"Anlaşabiliriz," dedi Enid.

"İyi öyleyse. Hadi uyuyalım."

Evin içindeki karanlıkta henüz doğmammış olan bebek de herkes kadar görebiliyordu. Annesinin karnındaki minik kızın, kulakları, gözleri, parmakları, kafatası vardı. Temel açlıkları şimdiden tanımıştı. Annesi her gün yepyeni bir arzu ve suçlulukla doluyordu ve şimdi annenin arzuladığı nesne kendisinden bir metre ötedeydi. Annenin içindeki her şey bedenine sıcak bir dokunuşla erimek üzere hazırdı.

Soluk alıp vermeler sürüp gidiyordu. Epey soluk alınıp veriliyordu, ama dokunuş gerçekleşmiyordu.

Alfred de uyuyamıyordu. Enid'in her soluk alışı, uykuya dalacağı anda kulağını deler gibiydi.

Yirmi dakika olduğunu tahmin ettiği sürenin sonunda yatak engellenemeyen hıçkırıklarla sarsılmaya başladı.

Alfred neredeyse yakarır bir sesle sessizliği bozdu. "Şimdi ne oldu?"

"Hiçbir şey."

"Enid çok geç oldu ve sabah altıda saat çalacak ve ben çok yorgunum."

Enid şiddetle ağlıyordu. "Giderken beni öpmedin!"

"Bunun farkındayım."

"Öpülme hakkım yok mu? Karısını iki hafta yalnız bırakıp giden bir koca onu öpmez mi?"

"Bunlar köprünün altındaki sular yalnızca. Doğrusunu istersen, ben daha fazlasına dayandım."

"Ve eve dönünce karısına merhaba demez mi? Doğruca saldırıya mı geçer?"

"Berbat bir hafta geçirdim ve inanılmaz derecede yorgunum..."

"Ve kendini beş saat bodruma mı kilitler? Üstelik çok yorgun olduğu halde?"

"Benim geçirdiğim haftayı sen yaşasaydın..."

"*Giderken beni öpmedin!*"

"Büyü biraz! Tanrı aşkına! Büyü artık!"

"Bu kadar bağırma!"

(Bu kadar bağırma yoksa bebek duyabilir.)

(Gerçekten de duyuyordu ve her sözcüğü sindiriyordu.)

"Benim bir eğlence gezisine çıktığımı mı sanıyorsun?" dedi Alfred fısıldayarak. "Her şeyi sen ve çocuklar için yapıyorum. İki hafta boyunca kendime bir dakika bile ayıramadım. Sanırım laboratuvarda birkaç saat geçirmeye hakkım var. Bunu anlamıyorsun, anlasan bile bana inanmazsın ama çok ilginç bir şey keşfettim."

"Yaa, çok ilginç," dedi Enid. Bu sözleri ilk kez duymuyordu.

"Gerçekten çok ilginç."

"Ticari bir değeri var mı?"

"Bilemezsin ki. Jack Callahan'a bir baksana. Bu iş oğlanların eğitim giderlerini karşılayabilir."

"Jack Callahan'ın tesadüfen bir şey keşfettiğini söylemiştin sanırım."

"Tanrım, ağzından çıkanı kulağın duysun. Sürekli *benim* olumsuz olduğumu söylüyorsun ama iş beni ilgilendiren konulara gelince, bak bakalım kim olumsuz davranıyor?"

"Hiç düşünmemiş olduğunu bir türlü anlayamıyorum..."

"Yeter!"

"Eğer konu para kazanmak ise..."

"Yeter. Yeter! Başkalarının ne yaptığı beni ilgilendirmiyor. Ben böyle biri değilim."

Pazar günü kilisede Enid iki kez başını çevirdiğinde, Chuck Meisner'ın gözlerini dikerek kendisine baktığını görmüştü. Herhalde göğüslerinin her zamankinden daha dolgun oluşu dikkatini çekmişti. Ama Chuck'ın yanakları iki seferinde de kızarmıştı.

"Bana bu kadar soğuk davranmanın nedenini söyler misin?" diye sordu Enid.

"Bazı nedenleri var, ama sana söylemeyeceğim."

"Niçin bu kadar mutsuzsun? Neden bana söylemiyorsun?"

"Sana söylemektense mezara girerim. Mezara girerim."

İhtiyaçlarını asla karşılamayan, *kötü*, çok kötü bir kocası vardı.

Enid'in hoşuna gidecek her şeyi ondan uzak tutmak için bir neden bulabiliyordu.

Yani Enid harika bir ziyafetin yanında hareketsiz yatıyordu. Bir parmağıyla dokunması bile yeterli olacaktı. Ama adam işe yaramıyordu. Tıpkı şiltenin altına saklanmış, gitgide değerini yitiren bir deste para gibiydi. Enid'in annesi de vadeli banka hesaplarının devlet tarafından sigortalı olduğunu, uzun vadeli hisselerin yaşlılıkta yeterli geliri sağlayacağını anlamamıştı. Alfred de kötü bir yatırımcıydı.

Ama Enid öyle değildi. Oda karanlık olduğunda risk alabilirdi ve aldı. Yaklaşıp komşusunun hayranlıkla baktığı göğüsleriyle kocasının bedenini gıdıkladı, yanağını göğsüne dayadı. Alfred'in uzaklaşmasını beklediğini hissediyordu ama önce onun kaslı, dümdüz karnını okşamasını beklemek zorundaydı; göbeğindeki kıllara dokunarak ama tenine değmeyerek elini üzerinde gezdirdi. Yumuşak dokunuşlarıyla, kocasının parmaklarının ucunda hayata döndüğünü hissediyordu. Adamın kasıkları kaçmaya çalışıyordu ama kadının parmakları daha ataktı. Enid pijamasının altından yükselen erkekliğini hissedebiliyordu, ve bastırılmış açlığının coşkusuyla Alfred'in daha önce yapmasına asla izin vermediği bir şey yaptı. Yana doğru eğildi ve ağzına aldı. Hızla büyüyen bir oğlan gibi, hafif sidikli bir tatlı gibi... Ellerinin mahareti ve göğüslerinin şişkinliğiyle arzu edildiğini ve her şeyi yapabileceğini hissetti.

Alfred titreyerek direndi. Enid ağzını boşaltıp bir anlığına başını kaldırdı. "Al? Hayatım?"

"Enid. Ne yapıyors..."

Açık ağzı bir kez daha etten silindire yöneldi. Etin damağında giderek daha da sertleştiğini hissetmesine yetecek kadar sessiz kaldı. Sonra kafasını kaldırdı: "Bankada birazcık paramız birikir, değil mi? Çocukları Disneyland'a götürürüz? Ne dersin?"

Dil, penisle anlaşmaya varmak üzereydi ve adamın tadı artık kadının ağzının içindeki tatla birdi. Kelimenin tam anlamıyla bir angarya gibi. Alfred'in dizi belki de farkında olmayarak göğsüne çarpınca yerini değiştirdi, hâlâ arzu edildiğini hissediyordu. Ağzını ve gırtlağının üst kısmını doldurdu. Soluk almak için başını biraz kaldırdı ve büyükçe yutkundu.

"Yalnızca iki bin dolar yatırım yapmak," diye mırıldandı. "Dört dolarlık fark... Öğğrk!"

Alfred kendine gelip Şeytan'ı yanından uzaklaştırdı.

(Schopenhauer: *Parayı kazananlar kadınlar değil erkeklerdir; bu nedenle kadınların paraya koşulsuzca sahip olmalarına ya da onu yönetmelerine izin verilmesi doğru değildir.*) Şeytan Alfred'e bir kez daha yaklaşınca, bir eliyle bileklerini tutup ötekisiyle geceliğini yukarı sıyırdı.

"Al, iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum. Bence..."

"Kitap yanlış olmadığını söylüyor..."

"Yine de tedirginim. Cidden. Al?"

Ama o, yasal karısıyla yasal bir cinsel ilişki kurmakta olan bir erkekti.

"Al, belki, yapmamalıyız. Yani."

Alfred amigo kızın taytıyla sımsıkı sarılmış AMCIĞININ görüntüsüyle savaşıyordu. Ve tüm diğer AMLARLA ve MEME UÇLARIYLA ve her erkeğin SİKMEK isteyeceği GÖTLERİYLE... Tüm bunlarla oda karanlık olduğu halde ve karanlıkta çok daha fazlasını düşünmek normal sayılmasına rağmen savaşıyordu.

"Ah, bundan hiç memnun değilim!" diye inledi Enid.

En kötüsü, Enid'in içinde kıvrılmış olan küçük kızdı; büyük bir böcekten daha küçüktü ama böyle bir fenalığa şimdiden tanık oluyordu. Gergin, küçük bir beynin döl yatağı yoluna dalıp çıkmasına ve sonra yeterlilik alarmı sayılabilecek, bir çift hızlı spazmla kendi özel mekânına alkalin meni ağları tükürmesine tanık oluyordu. Henüz doğmamıştı ama şimdiden bu yapış yapış bilginin içine gömülmüştü.

Alfred soluklarını düzene koyarken bebeğini aşağıladığını düşünüyordu. Sonuncu çocuk insanın hatalarını öğrenmesine neden olur, düzeltmeler yapmasını, daha önceki hatalarını telafi etmesini sağlardı ve o da bundan yararlanmak istiyordu. Kızı dünyaya geldiğinde, ona Gary ya da Chipper'a olduğundan daha nazik davranacaktı. Kurallarını yumuşatacak, onu şımartacak, herkes kalktıktan sonra masada oturmaya zorlamayacaktı.

Ama daha annesinin karnındayken böyle davranarak kızın evlilik sahnelerini izlemesine neden olduğundan, büyüdüğü zaman o da babasına ihanet edecekti.

Telafiyi mümkün kılan şey aynı zamanda onu lanetlemişti de.

Az önce Alfred'i kırmızı bölgede doruğa çıkaran hassas uzantının ibresi şimdi sıfırı gösteriyordu. Geri çekildi ve omuzlarını karısına yasladı. Cinsel içgüdünün büyüsü altında (Arthur Schopenhauer'ın adlandırdığı gibi) ne yazık ki birkaç saat sonra tıraş olması ve trene yetişmesi gerektiğini unutmuştu. Ama şimdi içgüdü boşalmıştı ve gecenin geri kalanının ağırlığı demiryolunun yaslanma rayı gibi göğsüne basıyordu. Ve Enid yine ağlamaya başladı; evli kadınlar gecenin psikotik denilebilecek kadar geç saatlerinde ağlarlardı ve bu durumda çalar saati ertelemek gibi bir seçenek yoktu. Yıllar önce, ilk evlendikleri zamanlarda da Enid bazen gecenin çok geç saatlerinde ağlardı ama Alfred ondan çaldığı zevke minnet duyarak her seferinde neden ağladığını sorardı.

Ama bu gece onu sorgulayacak kadar minnet ya da zorunluluk duymuyordu. Uykusu gelmişti.

Kadınlar ağlamak için niçin geceyi seçerler? Eğer dört saat sonra işe gitmek için trene yetişmek zorunda değilseniz ve birkaç dakika önce zevk uğruna yaşadığınız aşağılanmanın önemini kavramadıysanız, geceleyin ağlamanın zararı yoktu.

On gece, kötü motel odalarında uyanık yatmak, ardından duygusal açıdan berbat bir akşam geçirmek ve uykuya dalmak için sabahın ikisinde ağlayan karınızın sesiyle dışarı-çıkıp-kafana-bir-kurşun-sık duygusuna kapılmak üst üste gelince, Alfred uykunun bir kadın olduğu ve Enid'i teselli etmenin bir zorunluluk olmadığı fikrine kapıldı.

Hayatı boyunca tüm diğer sağlıksız hazlar gibi, gayrimeşru kaçamaklarla da savaşan bir adam için, bu keşif hayatını tümüyle değiştiren bir olaydı. Saatler önceki keşfinden daha önemliydi. Bodrumdaki keşfinin maddi bir meyve vermesi için otuz yıldan fazla zaman geçmesi gerekecekti; oysa yatak odasındaki bu keşif Lambert'ı o dakika daha tahammül edilebilir bir adam yapmıştı.

Sonunda evin içine uykunun huzuru çöktü. Alfred'in yeni sevgilisi benliğinde kalmış olan hırçınlıkları törpüledi. Öfkelenmek ya da surat asmak yerine gözlerini kapatmanın daha kolay olduğunu anladı. Bir süre sonra, Cumartesi öğleden sonraları Midpac'daki görevi bitince salonda eğlendirdiği, tüm iş gezilerinde yanında götürdüğü, rahatsız motel odalarında kollarına uyuduğu, geceleri çalışırken bile ziyaret ettiği, ailecek gidilen yaz yolculuklarında Enid arabayı sürer,

çocuklar arka koltukta uyurken, aynı küçük yastığı paylaştığı görünmez bir metresi olduğunu herkes fark etti. Uyku, daha başlangıçta evlenmesi gereken kızdı. Son derece uysaldı, her zaman bağışlayıcıydı, saygın göründüğünden ister senfoni orkestrası konserlerine, ister kiliseye, isterseniz St. Jude tiyatrosuna götürebilirdiniz. Asla gözyaşı dökerek Alfred'i uyanık tutmuyordu. Hiçbir şey istemiyordu, ama karşılığında gün boyu çalışması için gerekli olan her şeyi ona veriyordu. İlişkilerinde ne bir karmaşa, ne romantik dalgalanmalar, ne de utanç vardı. Enid'e kendi yatağında bile ihanet edebilirdi. Ve partilerde uyuyarak bu ilişkiyi gözler önüne sürmedikçe, tüm sağduyulu eşler gibi Enid de tahammül edebilirdi ve bu öylesine bir aldatmacaydı ki, aradan geçen on yıllar boyunca hiçbir şey fark edilmedi...

"Psst! Salak!"

Alfred irkilerek uyandı ve *Gunnar Myrdal*'ın sallantısını hissetti. Kamarada biri mi vardı?

"Salak!"

"Kim o?" diye sordu yarı korku yarı meydan okumayla.

Yerinde doğrulup, benliğinin sınırlarının ardındaki yarı karanlığa gözlerini dikerken ince İskandinav battaniyeleri yere düştü. Yarı sağırlar, kafalarında çalan zillerin frekanslarını çok iyi bilirler. Sol kulağında uzun yıllardan beri bir orgun orta la sesinde bir çınlama vardı. Otuz yıldır tanıdığı bu sesin neredeyse kendisinden daha uzun yaşayacağını düşünüyordu. Sınırsız, sonsuz nesnelerin eskilerden kalma anlamsızlığına sahipti bu ses. Kalp atışı kadar gerçekti, ama kendi benliği dışında hiçbir şeyle bağlantısı yoktu.

Bu sesin altında daha kısık, daha kaçak sesler de vardı. Hatta bir dizel lokomotifin uğultusunu andıran bir sesin varlığını ancak Midpac'ten emekli olup lokomotiflerden uzaklaşınca fark etmişti. Beyninin yarattığı ve dinlediği bu seslerle artık arkadaş olmuştu.

Kafasındakilerin dışında, eklem yerlerinden sallanarak çarşaflara sürtünen iki elinin çıkardığı ses vardı.

Bir de *Gunnar Myrdal*'ın gizli kılcal damarlarından yükselen gizemli bir su sesi geliyordu kulağına.

Şimdi ise karyolanın altındaki boşlukta biri kıs kıs gülüyordu.

Çalar saatin tiktakları sanki onu çimdikliyordu. Metresi sabahın üçünde terk edip gitmişti. Onun rahatlatıcı okşayışlarına en fazla ihtiyacı olduğu anda, o, genç uykucuların koynuna oynaşmaya gidiyordu. Tam otuz yıl onun arzularına boyun eğmiş, her gece saat onu çeyrek geçe kollarını ve bacaklarını ona açmıştı. O sığındığı, saklandığı ana rahmiydi. Şimdilerde öğleden sonraları ve akşamüstleri hâlâ onunla birlikte oluyordu ama geceleri yatakta asla. Gece yatınca el yordamıyla çarşafların altını araştırıp birkaç saat ona sarılabiliyordu. Fakat gecenin birinde, ikisinde ya da üçünde metresi onu terk ediveriyordu.

Korkuyla Enid'in yatağına baktı. Karısı ölü gibi uyuyordu.

Milyonlarca borudan sular akıyordu.

Ve titreme... Bu titreyiş hakkında bazı tahminler yaptı. Motorlardan geliyordu. Böylesine lüks bir gemi inşa ederken motorların çıkardığı her sesi bastırmaya çalışırsınız; tek tek, duyulabilir en düşük frekanslı sesten, daha da düşüğüne kadar hepsini maskelemeye çalışırsınız ama asla tam olarak yok edemezsiniz. Sonunda işitme frekansının altındaki bu iki hertzlik titreme kalır; hayatta kalan ve daha fazla küçültülemeyecek tortu, güçlü bir şeyden doğan sessizliğin tortusu.

Enid'in yatağının ayak ucundaki gölgelerin arasından minicik bir fare hızla seğirtti. Bir an, Alfred yerde yüzlerce farenin koşuştuğunu zannetti; sonra fareler kocaman, korkunç bir sıçana dönüştü. Kemirgenin pislikleri halının üstünü kapladı...

Karanlığın içinden çıkan ziyaretçi yatağın yanında durup, "Puşt," diye sataştı Alfred'e.

Alfred ziyaretçiyi tanıyınca dehşete düştü. Önce fare pisliklerinin yere düştüğünü gördü. Sonra çürümüş pislik kokusunu duydu. Hayır, bu bir fare pisliği değil, insan dışkısıydı.

"Şimdi de idrar sorunun var, heh heh!" diye dalga geçti ziyaretçi.

Yılışık, çenesi düşük sosyopatik bir boktu. Alfred'le bir gece önce tanışmıştı. Onu öylesine sinirlendirmişti ki, lamba yanıp Enid omzunu sevgiyle okşayınca ancak sakinleşebilmişti.

Alfred sert bir sesle, "Defol!" diye terslendi.

Ama bok hızla seğirtip löp diye temiz yatağın üstüne yığıldı. Örtüleri leş gibi bir gübre kokusu sardı. "Dostum, hiç yolu yok," diyerek kelimenin tam anlamıyla fırtına gibi yellenmeye başladı.

Dışkının yatağına bulaşmasından korkmak onu yastığa bulaşmaya davet etmekten başka bir şey değildi.

Dirseğine dayanarak yataktan kalkan Alfred, " Defol, defol git," diye söylendi.

"Hiç yolu yok dostum. Önce giysilerin içine gireceğim."

"Hayır!"

"Evet, arkadaş. Giysilerin içine gireceğim, eşyalara bulaşacağım. Her tarafı boka bulayıp leş gibi kokular saçacağım."

"Neden? Neden? Neden böyle bir şey yapacaksın?"

Dışkı çatlak bir sesle, "Çünkü bu benim en doğal hakkım," dedi. "Ben böyleyim işte. Kendimi düşünürüm, başkasından bana ne? Birinin duygularını incitmemek için neden kendimi tuvalete atayım? Bunu ancak sen yaparsın, dostum. Her şeyi ince eleyip sık dokuman bak seni ne hallere düşürdü."

"Başkalarını da düşünmek gerekir."

"Biraz daha az düşün. Ben, şahsen, tüm eleştirilere karşıyım. Canın istiyorsa git talan et. İstersen, hiç peşini bırakma. İnsan önce kendi çıkarlarını düşünmeli."

Alfred, "Medeniyet sınırlanmaya dayanır," dedi.

"Medeniyet mi? Gereğinden fazla değer veriliyor. Sorarım sana, medeniyetin bana ne yaran dokundu? Tuvalette sifonu çekip beni yok etti. Bana bok gibi davrandı!"

"Ama sen zaten boksun," diye sızlandı Alfred. Onu mantıklı olmaya davet etti. "Tuvaletin amacı budur!"

"Sen kime bok diyorsun salak herif? Ben de herkesle aynı haklara sahibim, değil mi? Yaşam, özgürlük ve kadınların peşinden koşmak değil mi? Anayasada böyle yazıyor..."

"Bu doğru değil," dedi Alfred. "Sen Bağımsızlık Beyannamesi'nden söz ediyorsun."

"Sararmış eski bir kâğıt parçası, benim ne işime yarar? Senin gibi ukala salaklar ağzımdan çıkan her kelimeyi düzeltiyor. Senin ve tüm kabız faşist öğretmenler ve Nazi polislerinin tuvalet kâğıtlarına yazdığı sözler umurumda bile değil. Burası özgür bir ülke. Sizler azınlıkta bense çoğunluktayım. Hepinizin canı cehenneme."

Dışkının havasında, sesinin tonunda belli belirsiz bir uğursuzluk vardı, ama Alfred ne olduğunu tam çıkaramadı. Beyaz çarşafların kı-

rışıklıkları üstünde yeşilimsi kahverengi izler bırakarak yastığın üstünden yuvarlandı. Yatağın yanında yerde duran Alfred iğrenç kokuyu duymamak için eliyle ağzını kapatarak dehşet içinde bakakaldı.

Sonra dışkı pijamasının paçasından içeri girdi. Alfred onun fare gibi bacağına tırmandığını hissetti.

Olanca gücüyle, "Enid!" diye seslendi.

Dışkı baldırlarının üstüne tırmanmıştı. Alfred kaskatı kesilen bacaklarını bükmeye çabaladı. Zorlukla hareket ettirdiği başparmaklarıyla pijamasını aşağıya indirip dışkıyı kumaşın içine hapsetmeye çalıştı. Birdenbire dışkının hapishane kaçkını bir mahkûm olduğunu anladı.

Hapishaneler topluma uymayan kendi kurallarının geçerliliğine inanan insanlar içindi. Eğer hapishaneler onları ıslah edemezse, ölümü hak ediyorlardı! Ölüm! Öfkesinden güç alan Alfred pijamasını bacaklarından sıyırdı. Titreyen kollarıyla dertop edip yatağın altına attı.

Yere çömelip zorlukla nefes aldı.

Enid hâlâ uyuyordu. Bu gece sanki masal dünyasında yaşıyordu.

Dışkı, "Pişşşt," diye seslenerek alay etti onunla. Alfred'in yatağının arkasındaki duvara asılı, Oslo rıhtımını gösteren resmin yanından aşağıya sarktı.

"Allah kahretsin!" dedi, Alfred. "Senin hapiste olman gerekir."

Bir kahkaha patlattı ve bu sırada duvardan ağır ağır aşağıya kaydı. Yapışkan yumruları çarşafların üstüne düşmek üzereydi. "Sizin gibi boktan geleneklerine bağlı tipler *her şeyin* hapse tıkılmasını ister," dedi. "Küçük çocukların mesela... Onlar kötü haber gibidirler dostum; sizin o cicili bicili dolaplarınızdaki afili ıvır zıvırlarınızı dağıtırlar, halının üzerine yiyecek dökerler, sinemada ağlarlar, altlarına kaçırırlar. Hepsini hapsedin! Ve *Polinezyalılar*, evin içine kum taşırlar, mobilyalara balık suyu bulaştırırlar, üstelik bir de şu teşhirci piliçleri var. Kodese tıkın! Sonra şu onundan yirmisine kadar, tüm cüretkârlık ve arsızlıklarıyla ortalıkta gezinen azgın ergenleri ne yapmalı? Ve zenciler... (Hassas konu, di mi Fred?) Onlardan çılgınca bağırtılar ve ilginç bir gramer yapısı duyuyorum, içki ve ter kokusu geliyor burnuma ki bu çok zengin ve çeşitli bir koku sayılır, ve tüm o danslar ve alem yapmalar ve salya ve kremlerle sıvanmış bedenleriyle ötüp duran şarkıcılar: İçlerine zencileri tıkmayacaksak hapishaneler ne işe yarar? Ve o Karayipliler; esrarlı

sigaraları ve koca göbekleriyle tuhaf yürüyüşleri ve günlük barbeküleri ve sıçanların taşıdığı hanta virüsleri ve dibinde domuz kanı olan şekerli içkileri... Hücre kapısını kilitleyin, anahtarı da yutun! Ve Çinliler, dostum, onların o kullanıldıktan sonra yıkanmamış ev yapımı dildolara benzeyen ürpertici, tuhaf isimli sebzeleri, sümük gibi deniz ürünleri ve canlı canlı derisi yüzülmüş kuşları, ve aman Tanrım, ya o yavru köpek çorbaları ve *pork bung* dedikleri o şey? Domuzun kıçından bahsediyoruz, Çinliler onu yemek için para veriyorlar. Atom bombası attıysak ne olmuş yahu? Dünyanın o kısmını baştan aşağı temizlemeliyiz zaten! Ve elbette genel olarak kadınları da unutmayalım, her gittikleri yerde peçetelerin ve tamponların kuyrukları gibi dolanıyorlar. Sonra, bıyıkları ve sarımsaklarıyla Akdenizliler... Ve çorap lastikleri ve müstehcen peynirleriyle Fransızlar; sonra değnekleri ve bira geğirtileriyle mavi yakalı top toplayıcılar; ve sünnetli pipileri ve turşulu boka benzeyen balıklı börekleriyle Yahudiler ve sürat tekneleri, polo atları ve "cehenneme kadar yolunuz var" purolarıyla Wasplar... Hey, komik değil mi Fred? Senin hapishanelerine girmeyecek olan tek grup üst orta sınıftan kuzey Avrupalı adamlar."

"Bu odayı terk etmen için ne yapmam gerekiyor?" diye sordu Alfred.

"Bağırsaklarını boşalt dostum."

"Bunu yapamam!"

"Öyleyse tıraş takımlarını ziyaret edeceğim. Diş fırçanı, tıraş köpüğünü pisliğe bulayacağım..."

Alfred gözlerini hilebaz boktan ayırmadan sıkıntılı bir sesle, "Enid, çok zor durumdayım. Bana yardım edersen sevinirim," dedi.

Enid, kocasının seslendiğini duymadı. Mışıl mışıl uyumaya devam etti.

Dışkı David Niven'ı taklit ederek, "Enid sevvglim bana yardım edersen çoook sevinirim," diye onunla dalga geçti.

Alfred'in belden aşağı sinirlerindeki kıpırtılar, bağırsaklarının yine boşalmak üzere olduğunun habercisi gibiydi. İsyankâr dışkılar kendilerinin yaydığı kötü kokuları arsızca içlerine çekiyorlardı.

"Yemek ve amcık, dostum," dedi dışkıların lideri; artık yalancı ayaklarıyla duvara zar zor tutunabiliyordu. "Her şey bu ikisine indir-

genebilir. Ve geri kalan her şey, tüm alçakgönüllülüğümle söylüyorum ki, saf boktur."

Dışkının yalancı ayakları duvardan koptu ve ardında küçük bir dışkı yumrusu bırakarak, keyifli bir inlemeyle birkaç saat sonra Finli sevimli bir kadının çarşaflarını değiştireceği, *Nordic Pleasurelines*'a ait olan yatağın üzerine düştü. Kadının çarşafları değiştirirken her tarafa bulaşmış dışkıları göreceğini düşündükçe Alfred korku krizleri geçiriyordu.

Gözlerinin önünde yalnızca insan dışkısı uçuşuyordu. Kendini tutmalıydı, bağırsaklarına hakim olmalıydı. Tuvaletteki bir sızıntının dertlerinin kaynağı olabileceğinden şüphelenerek, yerde emekleyip banyoya doğru ilerledi ve kapıyı itti. Sırtını kapıya dayayıp ayaklarını lavaboya doğru uzattı. Kendini tutamayıp bir an durumun saçmalığına güldü. Ünlü bir Amerikan firmasının üst düzey yöneticisi, bacaklarının arasında pisliğe bulanmış çocuk beziyle yerde oturuyordu. İnsan geceleri gerçekten garip sanrılara kapılıyordu.

Banyodaki ışık daha aydınlıktı. Temizlik kendini gösteriyordu, görüntüler daha netti, hatta İsviçre yapımı büyük porselen tuvaletler tarafından ispat edilmiş kolaylaştırıcı bir boşaltım tekniği bile vardı. Böyle nazik bir ortamda, Alfred isyankâr dışkıların hayal ürünü olduğunu kavrayabildi, demek ki bir şekilde rüya görüyordu ve bu kuruntularının kaynağı belli ki tuvaletteki tıkanıklıktı.

Ne yazık ki gemide geceleyin tüm hizmetler durmuştu. Tıkanıklığın sebebine bakmak ya da bir tesisatçı çağırmak mümkün değildi. Gemiyi inşa edenlerin bu gibi durumlar için banyoya gerekli aletleri koyması da pek olası görünmüyordu. Alfred haritada kendi bulunduğu yeri bulabileceğine bile emin değildi zaten.

Sabaha kadar beklemekten başka yapacak bir şey yoktu. Tam bir çözümün yokluğunda, iki yarım çözüm bir bütün çözümden iyidir. Sorunu elinde ne varsa onunla çözmeye çalışırsın.

Sonraki birkaç saat idare edebilmesi için fazladan bir çift yetişkin bezi gerekliydi. Ve bezler de işte orada, banyodaki çantanın içindeydi.

Saat neredeyse dört olmuştu. Görevlinin masasının başına geçmesi yediyi bulurdu. Alfred görevlinin adını hatırlayamadı ama bu bir sorun değildi. Sadece ofisi arayıp kim çıkarsa onunla konuşacaktı.

Lanet olası yetişkin bezlerinin bu kadar kaygan olması modern dünyanın karakteristik özelliklerinden biriydi.

"Şuna bakar mısın?" dedi kalleş moderniteye duyduğu öfkeyi felsefi bir keyfe dönüştürmeyi umarak. Yapışkan bantlar pekâlâ teflonla kaplanabilirdi. Titremelerinin arasında bezin arkasındaki yapışkanı soymak ve yerleştirmek, bir mermeri kuş tüyüyle kaldırmaya çalışmak gibiydi.

"Tanrı aşkına!"

Beş dakika daha uğraşmakta ısrar etti, sonra beş dakika daha... Bir türlü yapışkanı çıkaramadı.

"Tanrı aşkına!"

Kendi yeteneksizliğine sırıtıyordu. Hayal kırıklığı içinde sırıtıyordu ve birisi tarafından izlendiği hissini alt etmeye çalışıyordu.

"Tanrı aşkına!" diye sızlandı bir kez daha. Bu ifade genellikle küçük başarısızlıkların getirdiği utancı dağıtmakta işe yarardı.

Gece oda ne kadar da değişkendi. Alfred yapışkanlarla uğraşmaktan vazgeçip, bezi öylesine tutturup üçüncü bezi de kalçasına yerleştirdi; ne kadar tutarsa o kadar kalacaktı, ama ne yazık ki bez yakında düşecekti. Alfred sanki artık aynı banyoda değildi. Işığın artık yeni bir klinik yoğunluğu vardı ve Alfred çok daha geç olan saatin ağır yükünü hissediyordu.

"Enid," diye seslendi. "Bana yardım eder misin?"

Elli yıllık mühendislik hayatından sonra, tasarımcının bu işi kesinlikle beceremediğini bir bakışta görebiliyordu. Bezlerden bir tanesi neredeyse içten dışa doğru tamamen bükülmüştü ve ikincisi kat kat olmuş, katları birbirine yapışmış ve gerilmiş, en emici kısmı devre dışı kalmıştı. Alfred kafasını salladı. Tasarımcıyı suçlayamazdı. Hata ondaydı. Böyle bir durumda böyle bir işi asla küçük görmemeliydi. Kötü bir karar vermişti. Hasar kontrolü sağlamaya çalışırken, karanlıkta tökezlerken, genellikle hep esas sorundan daha büyük bir sorun yaratıyordu.

Acı bir gülümsemeyle "Evet, şimdi gerçekten sağlam bir kargaşa yarattım," dedi.

Ve bu yerde gördüğü şey sıvı olabilir miydi? Aman Tanrım, yerde su vardı.

Ve sular *Gunnar Myrdal*'ın borularında dolaşıyordu.

"Enid, lütfen, Tanrı aşkına. Bana yardım et."

Bölge ofisinden cevap gelmedi. Herkes bir tür tatilde gibiydi.

Yerde su vardı! Yerde su vardı!

Pekâlâ, tamam. Ona sorumluluk alması için para veriyorlardı. Ona zor kararlar vermesi için para ödüyorlardı.

Derin bir nefes aldı.

Bunun gibi bir krizde yapılması gereken ilk şey akış için yolu temizlemektir. Ray tamirini unutup, ilk olarak bir eğim yaratmalısın yoksa büyük bir fiyasko yaşayabilirsin.

Gerekli ölçüm cihazlarının olmadığını fark etti. Her şeyi göz kararı yapmak zorundaydı.

Nasıl olmuş da burada böyle yolda kalmıştı? Muhtemelen saat daha beş bile değildi.

"Saat yedide görevliyi aramayı unutma," dedi kendi kendine.

Bir yerlerde mutlaka bir hareket memuru görevde olmalıydı. Ama bu noktada bir de telefon bulmak gerekiyordu. Banyoyu taradı ama burada koşullar çok zordu. Telefonu bulana kadar öğlen olabilirdi.

"Ah! Ne kadar çok iş var," diye söylendi.

Görünen o ki duşta hafif bir çukur vardı. Evet, aslında, bu galiba eski bir kanaldı. Belki asla başarılı olamamış bir yol projesinden kalmaydı. Hatta belki ordu da işin içindeydi. Mutlu tesadüflerden biriydi bu; gerçek bir kanal! Ama hâlâ problemleri çözebilmek için kanaldan nasıl yararlanacağını düşünüyordu.

"Galiba çok şansım yok, maalesef," diye düşündü.

Bunun üstesinden gelebilmeliydi. O kadar yorgun olamazdı. Delta Projesini yapan Hollandalıları düşün. Onlarca yıl denizde uğraştılar. Her şeye başka bir açıdan bak; kötü bir gece o kadar. Daha kötülerini de görmüştün.

Biriken suyu bir yere yönlendirmeye çalışacaktı. Planı buydu. Kanala güvenemezdi. Kanala göre hareket ederse daha büyük bir felaket olabilirdi.

"İşte o zaman yanarız," dedi. "İşte o zaman gerçekten yanarız."

Çok daha kötüsü olabilirdi elbette. Su sızmaya başladığında orada bir mühendis olduğu için çok şanslıydılar. Ya orada olmasaydı? Ne karmaşa olurdu ama!

"Gerçek bir felaket olabilirdi."

Yapılacak ilk iş sızıntı yapan yere bir tür yama yapmaktı. Sonra bölgesel bir operasyonla, tüm akıntıyı kanala yönlendirecekti. Sonra da güneş doğana kadar bekleyecekti.

"Sonrasına bakarız."

Loş ışıkta sıvının yerde boydan boya ilerlediğini, sonra sanki aklını kaybetmiş gibi kendiliğinden geri döndüğünü gördü.

"Enid," diye seslendi umutla sızıntıyı durdurma işine girişip, kendini yeniden raylara verirken. Ve gemi yelkenlerini açtı.

Enid, Aslan® ve olağanüstü yetenekli, genç Dr. Hibbard sayesinde aylardır ilk kez deliksiz bir uyku çekiyordu.

Hayattan istediği binlerce şey vardı ve Alfred ile St. Jude'da yaşarken bunlardan yalnızca birkaç tanesine sahip olabildiğinden, tüm arzularını gemi yolculuğunun kısacık süresine sığdırmaya çabalıyordu. Bu yolculuk aylardır sığınağı olmuştu, geleceği düşünmek anı yaşanabilir kılmıştı. New York'taki o hiç de eğlenceli geçmeyen öğleden sonranın ardından, açlığı ikiye katlanmış bir halde *Gunnar Myrdal*'a binmişti.

Geminin tüm güvertelerinde emeklilik keyfi yaşayan diğer ihtiyarlar gibi Alfred'in de bu dönemden keyif almasını isterdi. Gerçi Nordic Pleasurelines ucuz bir şirket değildi, ama neredeyse gezinin tüm yolcuları Rhode Island Üniversitesi Mezunlar Derneği, Amerikan Hadassah Av Topluluğu, 85. Hava Bölüğü Birliği (Gök Şeytanları), ve Dade Country Briç Ligi Ustaları gibi gruplardan oluşuyordu. Sağlıklı dul kadınlar birbirlerini yaka kartlarının, bilgi broşürlerinin dağıtıldığı yerlere götürüyor, hiç beklenmedik biçimde eski dostlarla karşılaşanların sevinç çığlıkları camları şıngırdatıyordu. Kısacık gezinin her dakikasından keyif almaya kararlı olan yaşlılar, iki elleriyle zor tuttukları kadehlerde günün ilk kokteylini yudumluyorlardı. Bazıları yağmur almayan alt güvertelerin parmaklıklarına yaslanmış, el sallayacak tanıdık bir yüz görebilmek için Manhattan'a bakıyorlardı. Abba Show Salonu'nda heavy-metal polka çalan bir grup vardı.

Alfred akşam yemeğinden önceki bir saat içinde üçüncü kez banyoya gittiğinde Enid, 'B' Güvertesinde oturmuş yukarıdaki 'A' Güvertesinde yürüteç yardımıyla ilerlemeye çalışan birinin ayak seslerini dinliyordu.

Briç Ligi grubunun gezi için seçtiği tişörtlerin göğsünde: ESKİ BRİÇ OYUNCULARI ASLA ÖLMEZ, YALNIZCA USTALIKLARINI YİTİRİR yazıyordu. Bu esprinin sık tekrarlanmaması gerektiğini düşünüyordu Enid.

Emeklilerin dağıtılan kokteyllere ulaşabilmek için *koştuklarını*, gerçekten ayaklarını yerden kaldırıp koştuklarını görüyordu.

"Elbette," diye mırıldandı kendi kendine. "Başka kimin bütçesi böyle bir geziye yeter?"

Bir adamın tasmasının ucundan tutup çektiği köpeğin aslında tekerlekler üzerinde kaydırılan üstüne hayvan kıyafeti giydirilmiş bir oksijen tüpü olduğu anlaşıldı.

Önünden geçen çok şişman bir adamın giydiği tişörtün göğsünde TITANIC: GÖVDE yazıyordu.

Tüm yaşamınızı sabırsız bir adamla geçiriyordunuz ve şimdi sabırsız kocanızın banyoda geçirdiği en kısa süre on beş dakikayı buluyordu.

YAŞLI ÜROLOGLAR ASLA ÖLMEZ, YALNIZCA SİLİNİP GİDERLER.

Tıpkı bu gece olduğu gibi resmî giysilerin giyilmediği gecelerde bile tişörtlere pek iyi gözle bakılmıyordu. Enid üzerine yünlü bir tayyör giymiş ve son zamanlarda kaşık tutarken bile zorlanmasına rağmen, Alfred'e kravat takmasını söylemişti. Nordic Pleasurelines gezilerinin son derece lüks olduğuna inandığından kocasının en az bir düzine kravat almasında ısrar etmişti. Böylesine lüks bir geziye çıkabilmek için kendi parasını da harcadığından, herkesten zarafet bekliyordu. Bu nedenle gördüğü her tişört düşlerini biraz olsun yıkıyor ve keyfini kaçırıyordu.

Kendisinden daha zengin olanların çoğu zaman sandığı kadar değerli ve çekici olmadıklarını fark etmişti. Daha özensiz ve kaba sabaydılar. Akıllı ve güzel insanlara kıyasla yoksulluğun da bir rahatlığı vardı. Ama şu şakacı tişörtler giyen şişkolar kadar zengin olamamak...

"Ben hazırım," dedi Alfred ve Soren Kierkegaard Yemek Salonu'na çıkan asansöre binmek için Enid'in elini tuttu. Kocasının elini tutarken evli olduğunu, ayaklarının yere bastığını, yaşlılıkla barıştığını düşünüyordu, ama bir yandan da onlarca yıl önce kocasının kendisinden iki adım önde gittiği zamanlarda elini tutmuş olmasını ne denli istediğini anımsıyordu. Alfred'in eli şimdi boynu bükük ve muhtaçtı. Şiddetli gibi görünen titremeleri bile tüy gibi hafifti. Elini bıraktığı anda belirgin bir biçimde titremeye başlayacağını hissediyordu.

Belli bir gruba dahil olmayan yolculara özel masalar ayrılmıştı ve kozmopolit dostlukları seven Enid, masayı paylaştıkları altı kişiden ikisinin İsveç, diğer ikisinin ise Norveç'ten geldiğini öğrenince çok sevinmişti. Enid, Avrupa'nın küçük ülkelerini severdi. İnsan Alman müziği, Fransız edebiyatı ya da İtalyan sanatı konusundaki bilgisizliğini belli etmeden ilginç bir İsveç geleneğini ya da bir Norveç gerçeğini öğrenebilirdi. Tıpkı Lambert çifti masadaki yerlerini alırken, Oslo'dan gelen Bay ve Bayan Nygren'nin, Norveç'in Avrupa'nın en büyük ham petrol ihracatçısı olduğunu söylemesi gibi. İskandinav dillerinden alıntı olan 'Skoal' sözcüğüyle sağlığına kadeh kaldırmak da keyifliydi.

Enid önce sol tarafındaki İsveçli Bay Söderblad ile sohbete başladı. "Şimdiye kadar gördüklerinizle, gemi hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. "*Son derece* otantik değil mi?"

"Şey, ne de olsa suyun üstünde kalıyor gibi," dedi Bay Söderblad gülümseyerek. "Azgın dalgalara rağmen."

Enid dediğini anlayabilmesi için sesini yükseltti. "Yani OTANTİK BİR İSKANDİNAV gemisi değil mi, demek istemiştim?"

"Ah, evet elbette," dedi Bay Söderblad. "Ama dünyada her şey gitgide Amerikanlaşmıyor mu sizce?"

"Ama siz bu geminin GERÇEK BİR İSKANDİNAV gemisinin ruhunu yansıttığını düşünmüyor musunuz?"

"Aslında İskandinavya'daki birçok gemiden daha iyi. Karımla ben şimdiye kadarki durumdan memnunuz."

Enid, Bay Söderblad'ın söylediklerini tam olarak anlamadığına inanarak bu sohbeti sürdürmekten vazgeçti. Ona kalırsa Avrupa Avrupalı olmalıydı. Ana karayı beş kez tatil, iki kez de Alfred'in iş gezisi vasıtasıyla ziyaret etmişti ve Fransa ya da İspanya'ya gitmeyi tasarlayan tanıdıklarına içini çekerek oralardan bıktığını söyleyebiliyordu. Ne var ki, Bea Meisner gibi dostlarının aynı horgörüyle konuşmasına, "Her yıl torunların doğum günleri için St. Moritz'e uçmaktan bıktım," ve benzeri laflarına dayanamıyordu. Bea'nin kıt zekâlı, ama çok alımlı kızı Cindy bir zamanlar Olimpiyat oyunlarında büyük slalomda bronz madalya kazanmış olan von Bilmemne adlı Avusturyalı bir spor doktoruyla evlenmişti. Enid, Bea'nin aralarındaki servet farkına karşın kendisiyle dostluğunu sürdürmesini sadakatin zaferi olarak görüyordu, ama Midpac'in satın alındığı gün, Chuck Meisner'ın Erie

Belt hisselerine yaptığı yatırımın sonucunda Paradise Valley'deki köşkü alabildiğini de unutmuyordu. Chuck, bankanın yönetim kurulu başkanlığına yükselirken, Alfred, Midpac'in ikinci sınıf yöneticileri arasında kalmış, biriktirdiği paralarla enflasyonla erimeye mahkûm yatırımlar yapmıştı ve eğer Enid kıskançlıktan çıldırmamak için kendi birikimlerine el atmasaydı, Lambertlar Nordic Pleasurelines gibi pahalı şirketlerle geziye çıkamazlardı.

"St. Jude'daki en yakın arkadaşım tatillerini St. Moritz'de geçiriyor," diye bağırdı Enid Bay Söderblad'ın güzel karısına yönelerek. "Avusturyalı damadı çok başarılı bir işadamı ve orada bir dağ evi var."

Bayan Söderblad, kocasının kullanmadığı, biraz paslanmış değerli bir aksesuarı andırıyordu. Dudak parlatıcısı, saç rengi, göz farı, ojesi platin rengindeydi; gümüş lame giysisi güneşten bronzlaşmış omuzlarını, silikonlu göğüslerini sergiliyordu. "St. Moritz çok güzeldir," dedi kadın. "St. Moritz'de çok kez sahne aldım."

"SİZ SANATÇI MISINIZ?" diye bağırdı Enid.

"Signe özel bir sanatçıdır," diye yanıtladı Bay Söderblad aceleyle.

"Alpler'deki tatil yerleri gereğinden fazla pahalıdır," dedi Norveçli Bayan Nygren. Büyük, yuvarlak gözlükleri, yüzündeki kırışıklıkların yerleşimi peygamber devesi adlı böceği çağrıştırıyordu. "Buna karşın biz Norveçliler çok zor beğeniriz. Çünkü bazı şehir içi parklarımızda bile harika kayak kayılır. Dünyanın başka yerinde böyle bir şey yoktur."

"Elbette bir ayrım yapılmalı," dedi kulakları çiğ dana pirzolasını andıran Bay Nygren. "Alp ve Nordik kayak disiplinleri farklıdır. Gerçi Norveç'ten de Alp disiplinini uygulayan olağanüstü kayakçılar çıkmıştır, herhalde Kjetil Andre Aamodt adı size tanıdık gelecektir, ama her zaman bu dalda çok başarılı olmadığımızı da itiraf etmeliyiz. Ama cross-country ya da Nordik disiplini bambaşkadır. Bu dalda çok iyi tanındığımızı belirtmek isterim."

"Norveçliler fevkalade sıkıcıdır," diye fısıldadı Enid'in kulağına Bay Söderblad.

Masadaki son çift olan Rothlar, Chadds Ford, Pennsylvania'dan geliyordu ve Alfred'le sohbet etmeye başlayarak Enid'e yardımcı olmuşlardı. Alfred'in yüzü çorbanın sıcaklığından, kaşığını kullanma gayretinden, belki de Bayan Söderblad'ın büyüleyici dekoltesine bakmama çabasından kızarmıştı ve papyonlu, kemik gözlüklü, zeki bakışlı

Bay Roth'un şaşırtıcı sorularına karşılık vererek bir transatlantiği dalgalara karşı düz tutabilmenin yöntemini anlatıyordu.

Bayan Roth, Alfred'e Enid'den daha az ilgi gösteriyordu. Altmış yaşlarının ortasında, çocuk yüzlü, ufak tefek bir kadındı. Dirsekleri masaya zor dayanıyordu. Aradan beyazları seçilen siyah saçları kısa kesilmişti, kırmızı yanaklı, iri mavi gözlüydü. Çok mu akıllı yoksa çok mu aptal olduğunu belli etmeyen bakışlarını Enid'e dikmişti. Tutkulu bakışları adeta açlığı çağrıştırıyordu. Enid derhal gezi boyunca Bayan Roth'un ya en iyi dostu ya da en büyük rakibi olacağını sezdi. Istakoz tabakları alınıp bonfile servisi yapılırken sürekli olarak Bay Söderblad'a mesleğiyle ilgili sorular yöneltti ve anladığı kadarıyla silah işinde olan İsveçli adam soruları yanıtlamaktan özenle kaçındı. Aynı zamanda Bayan Roth'un gözlerindeki gıpta ifadesinin tadını çıkarırken başka masalardaki konukların da aynı durumda olduklarını hayal etti.

"Bazen sabah kahvesini düşünerek öylesine heyecanlanıyorum ki, geceleri uyuyamıyorum," dedi Bay Söderblad.

Alfred yatağa gideceğini söyleyince Enid'in, Pippi Longtocking Balo Salonu'nda dans etme umudu suya düştü. Saat daha yedi bile olmamıştı. Bir yetişkinin saat yedide yatağa gittiğini hiç duydunuz mu?

"Otur ve tatlıyı bekle," dedi Enid. "Tatlıların harika olduğunu söylüyorlar."

Alfred'in peçetesi dizinden yere düştü. Karısını ne kadar utandırdığının ve hayal kırıklığına uğrattığının farkında değil gibiydi. "Sen otur. Ben yeterince doydum."

New York Limanı'ndan ayrıldıktan sonra daha da artan dalgalanmalara karşı koymaya çabalayarak Soren Kierkegaard Salonu'ndan dışarıya doğru yürüdü.

Böyle bir kocayla eğlenmenin olanaksızlığı Enid'in tanıdık üzüntülere kapılmasına yol açarken, birdenbire Alfred olmadığı için upuzun bir gece boyunca gönlünce eğlenebileceğini fark etti.

Bay Roth da karısını masada bırakıp Knut Hamsun Okuma Odası'na gitmek üzere kalkınca Enid'in keyfi biraz daha yerine geldi. Bayan Roth da ona yakın olmak için yer değiştirdi.

"Biz Norveçliler çok kitap okuruz," dedi Bayan Nygren bu fırsattan yararlanarak.

"Ve çok konuşursunuz," diye homurdandı Bay Söderblad.

"Oslo'daki kütüphaneler ve kitabevleri dolup taşar," diye masadakileri bilgilendirdi Bayan Nygren. "Bence başka yerlerde durum böyle *değil*. Dünyanın genelinde okuma alışkanlığı azalıyor. Ama Norveç farklı. Kocam Per, geçtiğim sonbaharda John Galsworthy'nin tüm yapıtlarını İngilizce olarak ikinci kez okudu."

"Yooo Inga, yooo," diye sızlandı Per Nygren. "Üçüncü kez!"

"Aman Tanrım," dedi Bay Söderblad.

"Doğru," diyerek Enid ile Bayan Roth'a bakan Bayan Nygren hayran olmalarını bekliyordu. "Per, her yıl Nobel Edebiyat Ödülü kazananların birer yapıtını ve bir önceki yıl kazananlardan birinin tüm yapıtlarını okur. Gördüğünüz gibi işi her yıl biraz daha zorlaşıyor. Çünkü her yıl kazanan sayısı artıyor."

"Yüksek atlamada çıtayı yükseltmeye benziyor," diye açıkladı Per Nygren.

Enid'e göre, sekizinci kahvesini içen Bay Söderblad kulağına eğildi, "Tanrım, bu insanlar ne kadar sıkıcı!"

"Çoğu insana oranla Henrik Pontoppidan'ı çok daha derinlemesine okumuş olduğumu iddia edebilirim," dedi Per Nygren.

Bayan Söderblad gülümseyerek başını eğdi ve Enid ya da belki Bayan Roth'a hitaben, "Yüz yıl öncesine kadar Norveç'in bir İsveç kolonisi olduğunu biliyor muydunuz?" dedi.

Norveçliler çomak sokulmuş bir arı kovanı gibi ayaklandılar.

"Koloni mi?! Koloni mi?!"

"Ooo, oo," diye tısladı Inga. "Bence Amerikalı dostlarımızın duyması gereken bir tarih..."

"Bu stratejik ittifakların öyküsüdür!" diye belirtti Per.

"'Koloni' derken tam olarak hangi İsveççe sözcüğün karşılığını arıyorsunuz *Bayan* Söderblad? Benim İngilizcem sizden daha iyi olduğuna göre belki de ben Amerikalı dostlarımıza, *'birleşmiş yarımada krallığında eşit ortaklık'* gibi bir açıklama yapabilir miyim?"

"Signe," dedi Bay Söderblad muzurluk dolu bir sesle karısına. "Bence hassas bir noktaya dokundun." Garsona işaret etti. "Doldurur musun?"

"Eğer dokuzuncu yüzyılın sonlarına bakarsak," dedi Per Nygren, "ve sanırım bizim İsveçli dostlarımız bile Sarışın Harald'ın tahta çıkışını, iki büyük, hatta Danimarka da bizim tarihimizde önemli bir rol

oynadığı için belki *üç* büyük gücün demem gerekir... Bu güçlü rakiplerin arasındaki sürekli alçalıp yükselen ilişkiyi incelemek için iyi bir nokta olduğunu..."

"Bunu dinlemeyi çok isteriz, ama belki başka bir zaman," diye sözünü kesti Bayan Roth eğilip Enid'in eline dokunarak. "Saat yedi demiştik, değil mi?"

Enid bir an için bocaladı. Ancak yine de masadakileri selamlayıp Bayan Roth'un ardından dışarı çıkınca sindirim sistemi ve dezenfektan kokuları arasında dolaşan yaşlılarla karşılaştı.

"Enid, benim adım Sylvia," dedi Bayan Roth. "Oyun makinelerine ne dersin? Bütün gün bu özlemi çektim."

"Ah ben de!" dedi Enid. "Makineler galiba Stringbird Odası'nda."

"Evet, Strindberg Odası'nda."

Enid kıvrak zekâlı insanlara hayranlık duyardı, ama kendini bu konuda çok nadir takdir ederdi. "Teşekkür ederim... şey için," dedi kalabalığın arasında Sylvia Roth'u izlerken.

"Kurtarma işlemi için mi, önemli değil."

Strindberg Odası ufak paralarla 21 oynayan, makinelerde kol çeken insanlarla doluydu. Enid daha önce bu kadar eğlendiğini anımsamıyordu. Makineye attığı beşinci çeyreğin karşılığında üç erik yan yana geldi ve sanki meyveler makinenin midesini bozmuş gibi, her tarafından para akmaya başladı. Kazancını plastik bir kovaya doldurdu. On bir çeyrek sonra yine üç kiraz yan yana geldi. Yanındaki makinelere sürekli para kaptıran beyaz saçlı oyuncular ona kötü kötü baktılar. Utanıyorum, dedi kendi kendine, ama aslında hiç de öyle hissetmiyordu.

On yıllarca yıl yetersiz para sahibi olmak Enid'i disiplinli bir yatırımcıya dönüştürmüştü. Makineden kazandığı paraların arasında kendi cebinden harcadıklarını ayırdı. Her kazanışında da yarısını bir kenara biriktirdi.

Ne var ki kazandıkları bitecek gibi görünmüyordu.

"Ben yeterince doydum," dedi Sylvia Roth bir saat kadar sonra. "Gidip yaylı çalgılar konserini dinleyelim mi?"

"Evet! Evet! Greed Odası'nda çalıyorlar."

"Grieg," diye düzeltti Sylvia gülerek.

"Çok komik değil mi? Tabii ki Grieg. Bu gece aptallığım üzerimde."

"Ne kadar kazandın? İyi durumda gibiydin."

"Emin değilim. Saymadım."

Sylvia dikkatli bir gülüşle ona baktı. "Bana kalırsa saydın. Bence her kuruşu saydın."

"Pekâlâ," derken Enid'in yanakları kızardı. Sylvia'dan hoşlanmaya başlamıştı. "Yüz otuz dolar."

İsveç Kraliyet Sarayı'nın on sekizinci yüzyıl görkemini çağrıştıran yaldız oymalı dekorun arasında Edvard Grieg'in bir portresi asılıydı. Boş iskemle sayısının yüksek olması Enid'in yolcuların alt sınıftan oldukları konusundaki kuşkularını kanıtlar gibiydi. Daha önceki gezilerde klasik müzik dinletilerinde oturacak yer bulunmazdı.

Her ne kadar Sylvia müzisyenlerden pek etkilenmemiş gibi görünse de, Enid onların muhteşem olduğunu düşünüyordu. "İsveç Rapsodisi" gibi klasikleşmiş parçaları, *Finlandiya* ve *Peer Gynt* gibi operaların bazı bölümlerini *ezberden* çalıyorlardı. *Peer Gynt*'in tam ortasında ikinci kemancı yemyeşil bir yüzle salondan çıktı, (deniz gerçekten fırtınalıydı, ama Enid'in midesi sağlamdı, Sylvia ise ilaç almıştı) ve tekrar dönünce tek bir nota bile kaçırmadan derhal çalmaya devam etti. Yirmi kadar izleyiciden "Bravo" sesleri yükseldi.

Dinletiden sonraki kokteylde, Enid kumar kazancının yüzde 7.7'siyle yaylı çalgılar dörtlüsünün bir albümünü aldı. İkram edilen - şu sıralar 15 milyon dolarlık bir pazarlama kampanyasının içindeki Spögg markalı, votka, şeker ve yabanturbundan yapılmış İsveç liköründen bir kadeh denedi. Diğer yolcular likörün tadına şaşkınlık gösterirken Enid ile Sylvia kahkahalarla güldüler.

"Özel ikram," dedi Sylvia. "Bedava Spögg. Bir dene!"

"Harika!" dedi Enid soluk almaya çabalayarak. "Spögg!"

Sonra saat onda dondurma ikram edilecek olan Ibsen Güvertesi'ne çıktılar. Asansör yükselirken Enid geminin hem iki tarafa sallandığını hem de burnunun suya dalıp çıktığını fark etti. Asansörden çıkarken neredeyse elleri ve dizleri üstünde duran bir adama çarpıyordu. Adamın tişörtünün arkasında ONLAR HEP ISKALAR yazıyordu.

Enid şapkalı bir adamın servis ettiği dondurmayı aldı ve Sylvia ile aileleri hakkındaki bilgileri değiştokuş etmeye başladılar. Çok kısa bir süre sonra sohbet cevaplardan ziyade soruların değiştokuşuna dönüştü. Enid'in huyu böyleydi, ne zaman karşısındaki insanın ailesinden söz etmekten pek hoşlanmadığını anlasa, derhal acımasız ve direkt

sorularıyla bu rahatsızlığın kaynağını araştırmaya başlardı. Tabii kendisi, çocuklarının onu hayal kırıklığına uğrattığını söylemek yerine ölmeyi yeğlerdi, ama başkalarının çocuklarının kötü boşanmalarını, madde bağımlılıklarını, aptalca yatırımlarını öğrenmek kendisini iyi hissetmesini sağlardı.

Görünürde Sylvia Roth'un utanacak bir durumu yoktu. İki oğlu da evliydi ve Kaliforniya'da yaşıyordu. Biri tıp dalında diğeri ise bilgisayar konusunda çalışıyordu. Yine de kaçınılması gereken ya da aceleyle kapatılmak istenen bazı noktalar vardı. "Demek kızın Swarthmore'a gitti," dedi Sylvia.

"Evet, bir süre için," dedi Enid. "Demek *beş* torunun var. Aman Tanrım, en küçüğü kaç yaşında?"

"Geçen ay ikisine bastı. Senin torunların var mı?"

"En büyük oğlumuz Gary'nin üç oğlu var, ama en küçük ikisinin arasında beş yaş fark olması çok ilginç değil mi?"

"Neredeyse altı yaş... Senin oğlun New York'ta yaşıyor, değil mi? Ondan da söz etsene. Bugün onu gördünüz mü?"

"Evet, bize harika bir öğle yemeği hazırladı ama hava çok kötü olduğu için *Wall Street Journal*'daki bürosunu göremedik. Sen sık sık Kaliforniya'ya gider misin? Torunlarını görmeye?"

Sylvia bu oyunu sürdürme isteğini yitirdi. Gözlerini boş soda bardağına dikerek oturdu. "Enid bana bir iyilik yapar mısın?" dedi sonunda. "Yukarı gelip son bir içki içer misin?"

Enid'in günü St. Jude'da sabahın beşinde başlamıştı, ama cazip bir öneriyi asla geri çevirmezdi. Üst kattaki Lagerkvist Taproom'da boynuzlu bir miğfer takmış ve deri yelek giymiş bir cüce onları karşıladı ve yabani ağaççileği özlü akvavit içmeleri için ikna etti.

"Sana bir şey söylemek istiyorum," dedi Sylvia. "Çünkü bunu gemide bulunan birine söylemek isterim ama başkalarına söylememelisin. Sır tutabilir misin?"

"Yaptığım en iyi şeydir."

"İyi öyleyse," dedi Sylvia. "Üç gün sonra Pennsylvania'da biri idam edilecek. Ondan iki gün sonra, yani Perşembe günü Ted ile kırkıncı evlenme yıldönümümüzü kutlayacağız. Eğer Ted'e sorarsan, bu gemi yolculuğunun sebebinin yıldönümümüz olduğunu söyler. Ama bu doğru değil. Ya da Ted için doğru ama benim için değil."

Enid korktuğunu hissetti.

"İdam edilecek olan adam kızımızı öldürdü," dedi Sylvia Roth.

"Yooo!"

Sylvia'nın parlak mavi bakışları tam da insan sayılmayacak, çok güzel ve sevilebilecek bir hayvan gibi görünmesine yol açmıştı. "Ted'le ben bu geziye çıktık, çünkü bu idamla ilgili bir sorunumuz var. Birbirimizle sorunumuz var."

"Hayır! Bunu bana niçin söylüyorsun?" diye titredi Enid. "Dinlemeye dayanamayacağım! Dayanamayacağım!"

Sylvia açıklamasına gösterilen tepkiyi sessizlikle karşıladı. "Çok üzgünüm. Seni hazırlıksız yakalamak haksızlıktı. Belki de geceyi burada noktalasak daha iyi olacak."

Ama Enid çabucak kendini topladı. Sylvia'nın sırdaşı olma fırsatını kaçırmayacaktı. "Söylemek istediğin her şeyi söyle. Seni dinliyorum." İyi bir dinleyici gibi ellerini kucağında kavuşturdu. "Hadi anlat. Dinliyorum."

"Söylemek istediğim öteki konuya gelince, ben bir silah tasarımcısıyım. Silah çizerim. Bunu gerçekten duymak istiyor musun?"

"Evet," diye başını salladı Enid hevesle. Cücenin şişeleri almak için merdivene tırmanmasını izliyordu. "Çok ilginç."

Chadds Ford'daki evinde güneşli bir stüdyosu vardı, Wilmington sanat grubuna dahildi ve küçük kızı Jordan bir erkek fatmadan bağımsız genç bir kadına dönüşünceye dek, Sylvia katıldığı karma sergilerde yaptığı dekoratif baskıları kırk dolardan satmıştı. Sonra Jordan öldürülmüştü ve beş yıldır yalnızca silah resmi çiziyordu. Yıllardır silahtan başka bir şey çizmemişti.

"Kötü, çok kötü," dedi Enid açık bir hoşnutsuzlukla.

Sylvia'nın stüdyosunun önündeki rüzgârla kırılmış ağaç laleleri namluları ve kabzaları çağrıştırmıştı. İnsan şekilleri bile silah parçalarını andırmaya başlamıştı. Soyut biçimler mermi izlerine, kara barutun dumanına ya da kurşun deliğine benzemişti. Kendi küçücük dünyası bir kurşundan korunamadığı gibi büyük dünyada da bir silahın yansıtamayacağı herhangi bir şekil bulunmuyordu. Bir fasulye tanesi kısa namlulu bir tabancaya, bir kar tanesi Browning'e benzeyebilirdi. Sylvia deli değildi; kendini zorlayarak bir daire ya da bir gül çizebiliyordu, ama silah resimleri çizmek için dayanılmaz bir açlık

duyuyordu. Nikel kaplamanın üstündeki parlaklığı kara kalemle yansıtabilmek için saatlerce uğraşıyordu. Bazen kendi ellerini, güneşli stüdyosunda zarflar içinde sakladığı kataloglardan bazı özel silahları, mesela 50 kalibrelik bir Desert Eagle ya da 9 mmlik bir Glock yahut tam otomatik alüminyum kaplama bir M16 tutarken çiziyordu (ama daha önce hiç silah tutmamıştı). Kaybolmuş bir ruhun çırpınışları arasında kendini işine vermişti ve her gece gün boyu yarattıklarını yırtarak, ilaçlı suyla silerek, salondaki şöminede yakarak yok ediyordu.

"Çok kötü," diye mırıldandı Enid tekrar. "Bir annenin başına bundan daha kötüsü gelemez." Biraz daha yabani ağaççileği özlü akvavit vermesi için cüceye işaret etti.

Sylvia'nın anlattığına göre bu tutkusunun bazı anlaşılmaz yönleri de vardı. Quaker* olarak yetiştirilmişti ve hâlâ Kennett Meydanı'ndaki toplantılara katılıyordu. Jordan'a yapılan işkencelerde ise naylonla güçlendirilmiş bantlar, bir kurulama bezi, iki tel elbise askısı, bir General Elektrik marka ütü, otuz santimlik testere ağızlı bıçak kullanılmıştı. Yani tabanca yoktu. On dokuz yaşındaki katil Khellye Withers kendi isteğiyle Philadelphia polisine teslim olduğunda da üzerinden tabanca çıkmamıştı. Sylvia'nın kocası, Du Pont'un Komplians bölümünün başkan yardımcısı olarak yüksek bir maaş alıyordu. Kullandıkları araba öylesine sağlamdı ki, bir VW Cabriolet ile kafa kafaya çarpışsa bile bir tek ezik oluşmazdı. Kraliçe Anne stili, altı yatak odalı bir evde yaşıyorlardı; evin kilerle mutfağına Jordan'ın Philadelphia'daki evinin tümü sığabilirdi. Sylvia'nın neredeyse anlamsızca rahat bir yaşamı vardı ve Ted'e yemek pişirmek dışında yaptığı tek şey kızının ölümünü atlatabilmekti. Yine de bazen silah resmi çizmeye öylesine dalıyordu ki, haftada üç kez terapi seanslarını ya da Çarşamba geceleri Şiddet Kurbanlarının Aileleri ve Perşembe geceleri Yaşlı Kadınlar Grubu'nun toplantılarını kaçırmamak için deliler gibi araba sürmek zorunda kalıyordu. Bu arada şiir kitapları, romanlar, anılar ve başkalarının önerdiği kişisel gelişim kitaplarını okuyor; yoga yaparak, at binerek, Çocuk Hastanesi'nin fizik tedavi bölümünde gönüllü olarak çalışarak derdini

* Society of Friends (Dostlar Cemiyeti) olarak bilinen ve şiddet/savaş karşıtı olan Hıristiyan grubunun üyelerine verilen ad. Herhangi bir resmî ibadet ya da tören olmadan bir araya gelen üyelerin inancına (Quakerizm) göre herkesin içinde Tanrı'dan bir şey vardır ve bu yüzden insan özünde iyidir. (ç.n.)

unutmaya çabalıyordu. Ne var ki, silah çizimi yapma tutkusu giderek daha da artıyordu ama bu konudan Wilmington'daki doktorlarına bile söz etmemişti. Arkadaşları ve akıl hocaları "sanat" uğraşılarıyla kendini "tedavi etmesini" önerirlerken daha önce yaptığı tahta baskılardan söz etmişlerdi. Sylvia, bir dostunun evinde eski eserlerinden biriyle karşılaşınca ne kadar gereksiz şeylerle uğraşmış olduğunu düşünüp utançla kıvranıyordu. Televizyonda ya da bir filmde silah görünce de benzer nedenlerle ve benzer hislerle kıvranıyordu. Bir bakıma artık gerçek bir sanatçı olduğuna gizlice inanmaya başlamıştı ve sanatının kanıtlarını her akşam yok ediyordu. Jordan da resim ve resim terapisi konusunda eğitim almasına ve yirmi yıl boyunca derslerini sürdürmesine rağmen iyi bir sanatçı olamadığına kendini inandırmıştı. Ne var ki Sylvia beş yıldır taşıdığı intikam duygusuna karşın, Khellye Withers'ın bir tek kez bile portresini çizmemişti.

Bir Ekim sabahı bu duygular benliğinde yoğunlaşınca Sylvia kahvaltıdan sonra koşarak stüdyosuna çıkmış ve fildişi rengi Canson kâğıdın üzerine sol elinin aynadaki yansımasını kullanarak sağ eli olarak çizmiş, parmaklarının arasına kısa namlulu bir 38'lik yerleştirmiş ve namlunun ucunu sırıtan dudakların arasına sokmuştu. Khellye Withers'ın alaycı gözlerini ezberden çizerken mahkemedeki sözlerinin pek az kişiyi duygulandırdığını anımsamıştı. Bir çift dudak ve bir çift göz çizip kalemini bırakmıştı.

"İlerlemenin zamanı gelmişti," dedi Sylvia. "Birdenbire fark ettim. Beğensem de beğenmesem de ressam olan kızım değil bendim. Hepimiz çocuklarımızı kendimizden daha değerli olarak düşünmeye koşullanmışız. Birdenbire bu düşünce biçiminin beni hasta ettiğini anladım. Kendi kendime, yarın ölebilirim ama şu anda yaşıyorum, dedim. Ve bilinçli bir yaşam biçimi seçebilirim. Bedelini ödedim, görevimi yaptım ve utanacak hiçbir şeyim yok.

Yaşamımızdaki bu büyük değişikliğin basit bir algılama olması gerip değil mi? Aslında hiçbir şey değişmiyor ama farklı bir bakış açısına sahip oluyorsunuz, daha az korkuyorsunuz, daha az kaygılanıyorsunuz ve sonucunda güç kazanıyorsunuz. Beyninizde oluşan göremediğiniz bir şeyin daha önceki deneyimlerinize oranla daha gerçek gibi görünmesi şaşırtıcı değil mi? Her şeyi daha açık seçik görüyorsunuz ve açık seçik gördüğünüzü *biliyorsunuz*. Yaşamı sevmenin

ne demek olduğunu, Tanrı hakkında ciddi konuşmaların ne anlatmak istediğini anlıyorsunuz. Böyle zamanlarda bunu başarıyorsunuz."

"Bir tane daha?" dedi Enid cüceye kadehini işaret ederek. Neredeyse Sylvia'yı dinlemiyor, ara sıra başını sallayıp, "Ah!" diyor ve bilinci alkol bulutlarına kapılırken, cüce kendisine sarıldığı takdirde neler hissedeceği gibi saçma düşlere dalıyordu. Sylvia çok entelektüel gibi görünüyordu, Enid bazı yapay bahanelerle kendisiyle dostluk kurduğunu hissediyordu ama tam olarak dinlemediği halde dinlemek zorunda olduğunu biliyordu. Çünkü Khellye Withers'ın siyah olup olmadığı, Jordan'a tecavüz edilip edilmediği gibi bazı gerçekleri kaçırdığının farkındaydı.

Sylvia doğruca markete gidip raflardaki tüm açık saçık dergileri almıştı, ama yeterli düzeyde "sert" olan dergilerde aradığı şeyi bulamamıştı. Gerçek çakışmayı, gerçek eylemi görmeliydi. Eve döndü ve küçük oğlunun yalnızlıkla dolu günlerinde yardımcı olacağını umarak armağan ettiği bilgisayarın başına geçti. E-postası görmezden geldiği çeşitli gereksiz kutlamalarla doluydu. Beş dakika içinde istediği görselleri bulmuştu, bunlara ulaşabilmek için sadece kredi kartı yeterliydi. Sitedeki küçük resimleri gerekli oyuncularla gerekli eylemin yapıldığı gerekli açıyı bulana kadar inceledi: Siyah bir adamın beyaz bir adama oral seks yaptığı resmi indirdi ve büyütüp dikkatle inceledi.

Altmış beş yaşındaydı ve böyle bir görüntüyle hiç karşılaşmamıştı. Hayatı boyunca gözünün önünde çeşitli görüntüler yaratmış ama asla onların gizemiyle ilgilenmemişti. Görüntüler gerçekler kadar keyif vermediği takdirde insanların tepki göstermeyeceklerini düşünüyordu. Üstelik görüntüler çok güçlü, dünya çok zayıftı. Yine de güneşin yere dökülmüş elmaları ısıttığı, vadinin elma şarabı gibi koktuğu, Jordan'ın akşam yemeği için Chadds Ford'a geldiği, Cabriolet arabasının tekerleklerinin çakıllı yollarda gıcırdadığı soğuk gecelerde dünyanın zayıflığı canlılık kazanıyordu; ama ancak görüntüler kadar değişebilirliği vardı. Hiçbir şey imge biçimini almadan insanın beynine kazınmıyordu.

Ekrandaki porno resimlerle Withers'ın bitmemiş portresi arasındaki tezat Sylvia'yı şaşırtmıştı. Resimlerle ya da düş gücüyle tatmin edilebilecek sıradan tutkuya karşın intikam tutkusu kandırılamazdı. Gerçeğe en yakın görüntü bile bunu başaramazdı. Bu tutku belirli bir bireyin ölümünü gerektiriyordu. Onun yerini alabilecek başka bir şey

yoktu. Arzularını çizebilirdi ama tatmin olmayı çizemezdi. Sonunda gerçeği kendine itiraf etti: Khellye Withers'ın ölmesini istiyordu.

Kısa bir süre önce *Philadelphia Inquirer* gazetesiyle yaptığı röportajda başka bir annenin çocuğunun ölmesinin kendi kızını geri getirmeyeceğini söylemiş olmasına karşın yine de ölmesini istiyordu. Terapistleri, Jordan'ın ölümünü dinsel açıdan algılamasını, örneğin, liberal politik görüşlerinin ya da liberal bir anne oluşunun cezalandırılması gibi görmesini kesinlikle yasaklamışlardı. Jordan'ın ölümünün rasgele bir trajedi olduğunu ve tesellinin intikamda değil, rasgele trajedilerin azaltılmasında yattığını bildiği halde ölmesini istiyordu. Onun gibi gençlere geçinebilecek maaş bağlayabilen bir toplum (ki eski sanat terapistinin ellerini ayaklarını bağlayıp kredi kartlarının şifrelerini söyletmek zorunda kalmasın) düşlediği halde ölmesini istiyordu. Üstelik düşlediği toplum, uyuşturucuların gençlere ulaşmasını önlemeliydi (ki Withers çaldığı parayı bunlara harcamasın ve eski sanat terapistinin evine daha aklı başında dönsün ve ona otuz saat boyunca işkence yapmasın) ve gençlerin markalara tutkun olmalarına izin vermemeliydi (ki Withers eski sanat terapistinin Cabriolet arabasına sahip olmayı daha az istesin, hafta sonu için bir arkadaşına ödünç verdiğini söylediği zaman inansın ve evdeki iki anahtar dışında bir anahtar olduğunu kabul etsin). İfade verirken, "Bir türlü buna inanmamıştım," demişti Withers. "Anahtarlar mutfak masasının üzerindeydi. Anlıyorsunuz değil mi? Bunu anlayamamıştım." Böylece arabanın nerede olduğunu ısrarla sorarken, kurbanının ütüsünü çıplak cildine bastırırken ısı ayarını sentetikten pamukluya yükseltmesin ve Pazar akşamı arkadaşı ödünç aldığı arabanın üçüncü anahtarını iade etmek için gelince paniğe kapılıp onu öldürmesin. Ayrıca toplum çocuklara fiziksel tacize bir son vermeliydi. (Ki katillerin kendi çocukluk yıllarında üvey babaları tarafından ütüyle yakıldıklarını iddia edemesinler. Zaten Withers bu iddiasını kanıtlayacak izler taşımadığından, bu sözleri ancak bir yalancı olarak hayal gücünün çok kısıtlı olduğunu gösteriyordu.) Yüzündeki sırıtışın, çevresi kendinden nefret edenlerle sarılı olan yapayalnız bir gencin kendini korumak için takındığı bir maske olduğunu terapi sürecinde anlamasına rağmen ölmesini istiyordu. Eğer Sylvia bağışlayıcı bir anne gibi davranarak gülümsemiş olsaydı belki Withers maskesini bir yana atıp içten bir pişmanlıkla ağlayabilirdi. "Kişisel sorumluluk"

tanımını toplumsal adaletsizliği görmezden gelmek için kullanan tutucuların memnun olacağını bildiği halde ölmesini istiyordu. Aynı nedenlerle hiçbir imgenin yerini alamayacağı gerçek idam sahnesini izlemeyeceğini bildiği halde ölmesini istiyordu.

"Ama bunların hiçbiri bu geziye çıkmamızın nedeni değil," dedi Sylvia.

"Öyle mi?" dedi Enid uykudan uyanırcasına.

"Evet. Biz burdayız, çünkü Ted, Jordan'ın öldürülmüş olduğunu itiraf etmiyor."

"Yani o?..."

"Yoo, biliyor," dedi Sylvia. "Yalnızca bu konuda konuşmuyor. Jordan'a belki bana olduğundan daha fazla yakındı. Evet, yas tuttuğunu biliyorum. Gerçekten üzüldü. O kadar çok ağladı ki, adeta hareket edemedi. Ve bir sabah bunu atlattı. Jordan'ın gitmiş olduğunu ve kendisinin geçmişte yaşamak istemediğini söyledi. İşçi Bayramı'ndan sonra Jordan'ın bir cinayet kurbanı olduğunu unutacağını söyledi. Ağustos ayının sonlarına doğru, Eylül başındaki bayramdan sonra kızımızın öldürülmüş olduğunu itiraf etmeyeceğini bana sık sık anımsattı. Ted son derece mantıklı bir insandır. İnsanların her zaman çocuklarını yitirdiklerini ve çok fazla üzülmenin aptallık ve kendine-düşkünlük olduğunu düşünüyordu. Withers'e ne olacağıyla da ilgilenmiyordu. Mahkemeyi izlemenin cinayeti unutmamak anlamına geleceğini olacağını söyledi.

Sonunda İşçi Bayramı'nda bana, 'Belki sana garip gelecek ama bundan sonra bir daha onun ölümünden söz etmeyeceğimi ve bunu sana söylediğimi anımsamanı istiyorum. Bunu hatırlar mısın Sylvia? Böylece sonraları benim deli olduğumu düşünmezsin,' dedi. Ben de ona, 'Ted, ben bunu sevmedim. Kabul etmiyorum,' dedim. Üzgün olduğunu, ama böyle davranacağını söyledi. Ertesi akşam işten gelince, Withers'ın avukatının ifadenin baskı altında alındığını, gerçek katilin hâlâ yakalanmadığını iddia ettiğini söyledim ona. Ted şaka yaptığı zamanlar yüzüne yerleşen sırıtışla suratıma baktı ve 'Neden söz ettiğini anlamıyorum,' dedi bana. Tabii ben de, 'Kızımızı öldüren kişiden söz ediyorum,' dedim. Ve Ted, 'Kimse kızımızı öldürmedi. Bunu bir daha söylediğini duymak istemiyorum,' dedi. 'Bu iş yürümez. Jordan ölmemiş gibi davranıyorsun,' dedim. 'Bir kızımız vardı ve ona ne olduğunu bilmiyoruz ve sanırım öldü. Ama seni uyarıyorum Sylvia, onun

öldürüldüğünü söylemeyeceksin bana. Anlıyor musun?' dedi. Ve Enid, o günden bu yana yaklaşımını hiç değiştirmedi. Boşanmamıza şu kadarcık kaldı. Başka yönlerden bana her zaman çok iyi davranıyor. Ona Withers'den söz ettiğim zaman, yalnızca bir takıntımı tekrarlıyormuşum gibi bana gülüyor. Ted'in ölü bir kuşu eve taşıyan kedimiz gibi davrandığını düşünüyorum. Tabii *kedi* sizin ölü kuşlardan hoşlanmadığınızı bilmiyor. Ted de benim kendisi gibi mantıklı olmamı istiyor, böyle davranmakla bana iyilik ettiğini düşünüyor. Beni sık sık gezilere götürüyor ve her şey sanki yolunda gidiyor, ama yaşamımızın en büyük felaketi onun açısından hiç olmadıysa da benim için oldu."

"Yani oldu mu?" diye sordu Enid.

Sylvia şaşkınlıkla başını geri attı. "Teşekkür ederim." Gerçi Enid bu soruyu ona iyilik etmek için değil, aklı karıştığı için sormuştu. "Bunu soracak kadar dürüst olduğun için teşekkür ederim. Bazen çıldırdığımı düşünüyorum. Her şey beynimde olup bitiyor. Milyonlarca düşünceyi, anıyı beynimin içinde oradan oraya taşıyorum. Yıllardır sanki beynimin içinde kürdanlardan bir kilise inşa ediyorum. Bir günlük tutmanın da yararı yok, çünkü kâğıda yazdıklarım beynimi etkilemiyor. Herhangi bir şeyi yazınca, ardıma bırakıyorum. Adeta bir sandalın kenarından bozuk paraları suya atar gibiyim. Çarşamba ve Perşembe günleri toplantılara gelenlerin dışında başka kimseden destek almadan her şeyi yapmaya çabalıyorum. Bu arada da kocam benliğimi altüst eden bu felaket yaşanmamış, yani kızımız öldürülmemiş gibi davranıyor. Sonunda bana yol gösteren duygularımdan başka bir şeyim kalmıyor.

Ama Ted kültürümüzün duygulara çok fazla önem verdiğini, denetimden çıktığını, her şeyi sanal hale getirenin bilgisayarlar değil, akıl sağlığı olduğunu iddia ediyor. Dediğine göre, artık insanlar eskisi gibi yalnızca evlenip çocuk sahibi olmuyorlar, düşüncelerini, duygularını, ilişkilerini, çocuk yetiştirme becerilerini geliştirmeye çalışıyorlarmış. Çok fazla paramız ve boş zamanımız olduğundan, soyutluğun ikinci aşamasına geçtiğimizi ama kendisinin bunun bir parçası olmayı reddettiğini söylüyor. 'Gerçek' yiyecekler yemek, 'gerçek' yerlere gitmek, iş ve bilim gibi 'gerçek' konulardan söz etmek istiyor. Yani artık yaşamın önemli noktaları konusunda onunla kesinlikle anlaşamıyoruz.

Üstelik benim terapistimi de kandırdı, Enid. Bir akşam onu kocamı gözlemlemesi için yemeğe davet ettim. Yemek aralarında ikisini ma-

sada baş başa bırakmamı gerektirecek yemekler seçtim. Ertesi gün, terapistim Ted'in durumuna erkeklerde çok sık rastlandığını, üzüntüsünü yenmeyi başardığını, bundan sonra değişmeyeceğini ve bunu kabul etmek zorunda olduğumu söyledi bana.

Böyle düşüncelere kapılmamam gerektiğini biliyorum, ama içimdeki şu çılgın intikam arzusunun bana değil Ted'e ait olduğunu düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum. Kendisi bu duyguyla ilgilenmek istemiyor, ama birinin ilgilenmesi gerektiği için ben üstlenmiş oluyorum. Bir yabancının bebeğini taşıyan bir anne adayı gibiyim fakat içimde bebek yerine duygular taşıyorum. Eğer Ted duygularının sorumluluğunu üstlenseydi, Du Pont'daki işine geri dönmek için acele etmeseydi, ben de eskisi gibi olurdum, her Noel'de ahşap oymalarımı satardım. Belki Ted'in bu kadar mantıklı olması beni sınırı aşmaya zorladı. Ve belki de bu upuzun öyküden çıkarılacak ders, ne denli çabalarsam çabalayayım hiçbir ders çıkaramadığımdır."

O an Enid'in gözünün önünde bir yağmur görüntüsü canlandı. Duvarları olmayan bir evdeydi ve hava koşullarından korunmak için elinde yalnızca bir mendil vardı. Doğudan gelen yağmura karşı Chip'in ve bir gazeteci olarak yeni hayatının mendilini astı. Batıdan gelene karşı Gary'nin çocuklarının ne kadar yakışıklı olduklarını ve onları ne kadar sevdiğini gösteren mendili astı. Rüzgâr yön değiştirince Enid evin kuzeyine doğru koştu ve Denise'in sağladığı mendil parçacıklarını: Ne kadar genç evlendiğini ama artık olgunlaştığını, lokanta işinde başarılı olduğunu ve doğru erkeği beklediğini gösterenleri astı. Yağmur olanca hızıyla güneyden bastırınca, mendil biraz daha parçalandı ve Alfred'in rahatsızlığının pek önemli olduğunu, ilaçlarını ayarladığı takdirde düzeleceğini düşündüğü halde yağmur hızını arttırdı ve Enid ölesiye yorgundu ve elinde yalnızca mendiller vardı...

"Sylvia?" dedi.

"Efendim?"

"Sana bir şey söylemem lazım. Kocam hakkında."

Belki de kendisini dinlediği için ona borcunu ödemeyi düşünen Sylvia başını salladı. Ama bir anda Enid'in Katherine Hepburn'ü anımsamasına neden oldu. Hepburn'ün gözlerindeki ayrıcalıklı olmanın getirdiği boş bakışlar, Enid gibi bir zamanlar yoksul olan bir kadında onu

tekmeleme isteği uyandırırdı. Böyle bir kadına herhangi bir şey itiraf etmenin hatalı olacağını düşündü.

"Evet?" diye yüreklendirdi Sylvia.

"Yok bir şey. Özür dilerim."

"Yoo, anlat."

"Gerçekten yok. Artık gidip yatmalıyım. Yarın yapacak çok şey olmalı!"

Sendeleyerek ayağa kalktı ve içki faturasını Sylvia'nın imzalamasına izin verdi. Asansörde sessizce yukarı çıktılar. Bu hiç beklenmedik yakınlık aralarında bir tuhaflık yaratmıştı. Sylvia kendi kaldığı üst güvertede inince Enid onu izledi. 'B' güvertesinde kalan biri olarak görünmek istemiyordu.

Sylvia dışarıya penceresi olan bir kamaranın önünde durdu. "Senin odan nerede?"

"Koridorun sonunda," dedi Enid. Ama bu aldatmacayı sürdüremeyeceğini biliyordu. Yarın katları karıştırdığını açıklayacaktı.

"İyi geceler," dedi Sylvia. "Beni dinlediğin için tekrar teşekkür ederim."

Enid'in kamarasına doğru yürümesini gülümseyerek bekledi ama Enid hareket etmedi. Kararsızca çevresine bakındı. "Burası hangi güverte?"

"Üst güverte."

"Yaa, yanlış kattayım. Üzgünüm."

"Üzülme. Seninle aşağıya gelmemi ister misin?"

"Yoo, katı şaşırdım yalnızca. Burası Üst Güverte ve benim birkaç kat aşağıya inmem gerekiyor."

Arkasını döndü ama uzaklaşmadı. "Kocam..." Başını salladı. "Yoo, aslında oğlum. Onunla öğle yemeği yemedik. Bunu söylemek istiyordum. Bizi havaalanında karşıladı ve onunla birlikte yemek yiyecektik ama kız arkadaşıyla birlikte birdenbire yok oldu. Sonra da geri dönmedi. Nereye gittiğini hâlâ bilmiyoruz. İşte bu kadar."

"Çok garip," diye onayladı Sylvia.

"Yani seni sıkmak istemedim..."

"Yoo hayır, hayır. Enid çekinme lütfen."

"Yalnızca bu noktayı düzeltmek istemiştim. Artık yatağa gidiyorum ve seninle tanıştığıma çok memnunum. Yarın yapacak çok şeyimiz olacak. Kahvaltıda görüşürüz."

Sylvia onu durduramadan Enid, koridorda yan yan yürüyerek (kalçasından ameliyat olması gerekiyordu, ama hastanede kalacağı süre içinde Alfred'i evde yalnız bırakacağını bir düşünsenize!) uzaklaşırken ait olmadığı bir koridorda dolaştığı ve oğlu hakkında utanç verici şeyler anlattığı için kendini azarlıyordu. Yastıklı bir banka yaklaşıp oturdu ve gözyaşlarına boğuldu. Tanrı ona lüks bir geminin 'B' güvertesindeki ucuz yolcular için ağlayabilme olanağı vermişti ama parasız geçen bir çocukluktan sonra bir sınıf yukarı atlamak için kişi başına 300 dolar fazla ödemeyi göze alamamıştı ve bu nedenle kendisi için ağlıyordu. Kendi kuşaklarında zengin olmayı başaramayan tek zeki insanların Al ile kendisi olduğunu düşünüyordu.

Sylvia'nın odasına dönüp her şeyi itiraf etmeyi aklından geçirdi.

Sonra gözyaşlarının arasında, bankın altında duran güzel bir şey gözüne çarptı.

Dikkatle katlanmış on dolarlık banknot çok tatlıydı.

Koridora bir göz atıp aşağıya eğildi. Paranın dokusu harikaydı.

Kendini daha iyi hissederek 'B' güvertesine indi. Salondan akordiyonla çalınan bir müzik sesi geliyordu. Kart anahtarını kamara kapısına yerleştirirken uzaklardan birinin seslendiğini duydu.

"Enid," diye inliyordu Alfred kapının ardından.

"Şşşt, Al, ne oldu?"

Aralık kapıdan içeri süzülürken, tanıdığı yaşam sona erdi. Alfred'i sırtı kapıya dönük, çırılçıplak, çarşaflarını gazetenin üzerine sermiş otururken buldu. Yatağın üzerinde pantolonu, spor ceketi ve kravatı duruyordu. Örtüleri Enid'in yatağına atmıştı. Lambayı yakıp karşısına geçtikten sonra bile Enid'e seslenmeyi sürdürdü. Enid'in ilk işi onu sakinleştirmek ve pijamasını giydirmekti ama bu pek de kolay olmadı. Alfred sabah olduğuna, yıkanıp giyinmesi gerektiğine ve kapının önünde bir küvet durduğuna inanıyordu. Ne var ki musluk sandığı kapı kolunu çevirince işe yaramamıştı. Yine de her şeyi kendi kafasına göre yapmak istediğinden, aralarında bir itiş-kakış yaşanıyordu ve Alfred Enid'in omzuna gerçekten vurdu. O hiddetlenirken Enid ağlıyordu. Enid'in iliklediği düğmelerini hızla çözüp pijamasını çıkarıyordu. Konuşurken doğru dürüst cümle kuramıyor ve bunca yıldır hiç kullanmadığı küfürler dudaklarından dökülüyordu. Karısı yatağını düzeltirken o bir yandan bozuyordu. Enid ona sakin durması için yalvarıyor, Alfred

ise çok geç olduğunu, aklının karıştığını söylüyordu. Yine de Enid onu sevmekten vazgeçmiyordu. Belki de elli yıldır kocasının benliğinde var olan küçük oğlanı görüyordu. Belki de Chipper ile Gary'ye vermiş olduğu ve karşılığını çok az aldığı sevgi, şimdi karşısında duran en küçük çocuğunu sevmek için yaşadığı bir prova gibiydi. Onu sakinleştirdi ve ilaçlarını zamanında almadığı için sessizce küfretti ve sonunda Alfred uykuya daldığında Enid'in saati 05.10'u gösteriyordu. Derken saat yedi buçuk oldu ve Alfred tıraş olmaya başladı. Doğru dürüst uyuyamayan Enid yataktan kalkarken pek fena sayılmazdı ama kahvaltıya giderken berbattı, ağzı kurumuştu ve başı ağrıyordu.

Bu kadar büyük bir gemide bile yürümek oldukça zordu. Kierkegaard Salonu'nun dışındaki dalgaların sesi ritmikti ve Bayan Nygren kafeinin kötülüklerinden söz ederken Söderbladlar nemli kıyafetleriyle içeri girdiler ve her nasılsa Al, Ted Roth ile sohbet etmeyi başardı. Enid ile Sylvia'nın duygusal kasları bir gece önce çok fazla kullanılmaktan ağrıdığından dostluklarını biraz soğukça sürdürdüler. Hava durumundan söz ettiler. Etkinlik koordinatörü Suzy Ghosh masaya gelip öğleden sonra Newport, Rhode Island'daki geziye katılmak isteyenlere form dağıttı. Enid parlak bir gülüşle adını yazarken, Norveçlilerden başkasının katılmak istemediğini fark etti. "Sylvia," dedi titreyen bir sesle, "tura katılmıyor musun?" Sylvia gözlüklü kocasına bir an baktı ve mavi gözlerinde içedönük bir bakış belirdi. İsteklerini toplumsal beklentilere aldırmadan değerlendirebilen zenginlere özgü bu bakışı ancak kıskançlık yaratabilirdi. "Pekâlâ, tamam, çok iyi," dedi. "Belki katılırım." Başka koşullar altında Enid şu andaki yardımseverlik iması karşısında ezilirdi ama bugün her şeye boşvermişti. Olabildiğince fazla sevgi ve yakınlık istiyordu. Kendine gelebilmek için İsveç masajı yaptırdı, Ibsen Gezinti Güvertesi'nden sahili izledi, altı ağrı kesici ve yarım litre kahve içip Newport'un tarihi yerlerini gezmeye hazırlandı. Yağmurla yıkanmış limana girince Alfred ayağının ağrıdığını bildirdi ve Enid gece uyuyabilmesi için öğleden sonra uyanık kalmaya söz vermesini istedi ve Ted Roth'a onu uyanık tutmasını şaka yollu rica etti. Ted de Nygrenlerin gemiden ayrılmasının bunu sağlayacağını söyledi.

Güneşle ısınmış katran, soğuk midye, gemi yakıtı, futbol sahası, kuruyan yosun kokuları neredeyse tüm sonbahar ve deniz anılarını

canlandırırken Enid, topallayarak tur otobüsüne doğru yürüdü. Günün tehlikeli bir güzelliği vardı. Sert esen rüzgârlar, bulutlar, parlayan güneş Newport'un beyaz evlerini ve biçilmiş çimlerini görmeyi güçleştiriyordu. "Arkanıza yaslanıp, kendinizi manzaraya bırakın," dedi tur rehberi. Sylvia davetini teşekkürle karşılayıp katılmış olmasına rağmen, son elli beş saatin yalnızca altı saatini uyuyarak geçirmiş olan Enid, turdan zevk alacak durumda değildi. Astorların, Vanderbiltlerin para ve zevklerini yansıtan evlerinden sıkılmıştı. Kıskanmaktan ve kendi olmaktan bıkmıştı. Antikadan, mimarlıktan anlamazdı, Sylvia gibi resim yapamazdı, Ted gibi okuyamazdı, pek az ilgi alanı vardı ve hiçbir uzmanlığı yoktu. Sahip olduğu tek şey sevme yeteneğiydi. Tur rehberini boşlayıp, kendini Ekim güneşinin sarı ışığına bıraktı. Körfezi dalgalandıran rüzgârda gecenin yaklaştığını hissetti. Her şey çok hızla yaklaşıyordu: Kalp kırıklığı sanki istenmesi ve ardından atlatılması gereken bir şeymiş gibi, gizem, acı ve garip bir *olasılık* özlemi üzerine doğru geliyordu. Sylvia, Rosecliff ile deniz feneri arasında Enid'e oğlunu araması için cep telefonunu uzattı. Cep telefonlarının sürekli para yuttuğuna inanan Enid, dokunmanın bile parayla olduğunu söyleyerek reddetti. "Onunla doğru dürüst bir ilişki kurmayalı yıllar oldu, Sylvia. Neler yaptığı konusunda bize gerçeği söylemediğini düşünüyorum. Bir keresinde *Wall Street Journal*'da çalıştığını söylemişti. Belki yanlış duydum ama orada çalıştığına inanmıyorum. Yaşamını nasıl kazandığını bilmiyorum. Senin bunca derdin varken, bu gibi konularda şikâyet etmemin çok kötü olduğunu da biliyorum." Sylvia hiç de kötü olmadığında ısrar edince, Enid utanç verici birkaç noktayı daha itiraf etmeyi ve açıklamanın acı vereceği kadar huzur da sağlayacağını aklından geçirdi. Ama yıldırım düşmesi, yanardağ patlaması, yıldızlar, gezegenler gibi uzaktan güzel görünen bazı olaylar gibi konuşmanın vereceği acının boyutlarının da büyük olacağı belliydi. Newport'dan ayrılan *Gunnar Myrdal* doğuya, mavi sise doğru yola çıktı. Öğleden sonrayı açık gökyüzünün altında, zenginlerin devasa boyutlardaki oyun bahçelerini izleyerek geçirdikten sonra geminin içi boğucu gibi geliyordu ve Stringbird Salonu'nda altmış dolar daha kazanmasına rağmen kendini benzerleriyle birlikte kafese kapatılmış bir deney hayvanı gibi hissediyordu. Erkenden yattılar ve Alfred uyanıp ışıkları yakarken Enid çoktan

uyanmış beynindeki alarm zilinin olanca gücüyle çalıp karyolayı sarsan sesini dinliyordu. Alfred'in haykırışlarına yan kamaranın duvarına vurup bağıran bir ses karşılık verdi. Sonra Alfred'in sesi kısıldı, yüzü paranoyak bir psikozla buruştu ve fısıltıyla konuşmaya başladı. Yataklar tümüyle dağıtılıp yeniden yapıldı, sürekli "Enid" diye inledi ve adı geçen kadın endişe ve üzüntüyle karanlıkta hıçkırırken daha öncekilerden çok daha iç karartıcı bir istasyona ulaştığını düşünmeye başladı. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte kararını verdi.

Geminin planında 'D' güvertesinin arka tarafında ihtiyaç duyanlara yardımcı olacak evrensel ilkyardım işareti vardı. Kahvaltıdan sonra Rothlarla sohbet eden kocasını bırakıp revire gittiğinde buzlu cam kapı, beyaz gömleğinin yakasındaki isimlikte Mather Hibbard yazan genç bir adam tarafından açıldı. İzleyicilerin çok sevdiği, bir filmde bir meleği, bir başkasında bir disko dansçısını canlandırmış olan İtalyan-Amerikalı aktörü andırıyordu. "Merhaba, bu sabah nasılsınız?" diye sorarken dişleri bembeyaz parlıyordu. Enid ardından içeri girdi ve masanın karşısındaki iskemleye oturdu.

"Adım Bayan Enid Lambert. B 11 numaralı kamaradayım. Bana yardım edebileceğinizi umuyorum."

"Ben de umarım. Sorun nedir?"

"Bazı sorunlarım var."

"Duygusal sorunlar mı?"

"Şey, kocam..."

"Özür dilerim. Bir dakika." Dr. Hibbard çocukça bir gülüşle yüzüne baktı. "*Kendi* sorununuz olduğunu söylemiştiniz?"

Genç adamın gülüşü bulaşıcıydı. Enid yavru kedileri görünce kapıldığı duyguyla gülümseyerek yanıtladı. "Benim sorunum kocam ve çocuklarımın..."

"Yine özür dilerim Edith. Bir dakika. Konuyu açığa kavuşturmalıyız. Sorun yaşayan sen misin?"

"Hayır *ben* iyiyim. Ama ailemin geri kalanı..."

"Kaygılı mısın?"

"Evet ama..."

"Uyuyamıyor musun?"

"Doğru. Bakın kocam..."

"Edith. Edith demiştin değil mi?"

"Enid. Lambert. L-A-M-B..."

"Enith, dört kere yediden üç çıkarsa kaç kalır?"

"Ne? Ha şey, yirmi beş."

"Bugün günlerden ne?"

"Bugün Pazartesi."

"Dün gezdiğimiz tarihi Rhode Island kentinin adı neydi?"

"Newport."

"Depresyon, anksiyete, şizofreni, sara, parkinson ya da başka bir psikiyatrik, nörolojik hastalık için ilaç kullanıyor musun?"

"Hayır."

Dr. Hibbard başını sallayarak doğruldu ve arkasındaki dolabın çekmecesinden bir avuç dolusu plastik kutu çıkardı. Sekiz tanesini ayırıp masanın üzerine sıraladı. Ambalajın pahalı pırıltısı Enid'in hoşuna gitmedi.

"Bu sana yardımcı olacak yepyeni, harika bir ilaç," dedi Hibbard tekdüze bir sesle ve gözünü kırptı.

"Anlayamadım?"

"Birbirimizi yanlış mı anladık? Yanılmıyorsam, 'Bazı sorunlarım var,' demiştin. Ayrıca kaygıdan ve uyku bozukluğundan söz etmiştin."

"Evet ama demek istediğim kocamın..."

"Kocan evet. Genellikle daha dışadönük olan eş beni görmeye gelir. Aslında Aslan'ı istemekten duyulan korku onun en iyi tedavi ettiği sorundur. Bu ilaç 'derin' utancın üzerine inanılmaz bir örtü çeker." Hibbard'ın gülüşü yumuşak bir meyvenin üzerindeki ısırık izi gibiydi. Bir köpek yavrusunun dolgun kirpiklerine sahipti, kafası okşanmayı bekler gibiydi. "İlgini çekti mi? Beni dinliyor musun?"

Enid başını eğip insanların uykusuzluktan ölüp ölmediklerini düşündü. Sessizliğini onaylama olarak kabul eden Hibbard sözlerini sürdürdü. "Genellikle merkezi sinir sistemini baskılayan alkol gibi maddelerin 'utanç' ve 'çekimserliği' ortadan kaldırdığı düşünülür. Ama insanın örneğin üç martini içtikten sonra yaptığı 'utanç verici' bir açıklama, alkolün utancı tamamen ortadan kaldırdığını göstermez; aksine bu utanç ayılma aşamasında pişmanlık olarak kendini gösterir. Moleküle düzeyde olan şey şudur Edna, o üç kadeh martiniyi içtiğinde etanol Faktör 28A fazlası ile karışır; mesela 'derin' ya da 'hastalıklı' utanç faktörüyle. Ama 28A katalizlenmez ya da alıcı alanında uygun

şekilde yeniden emilmez. O yalnızca verici alanında stabil olmayan bellekte geçici olarak depolanır. Bu yüzden de etanol etkisini yitirdiğinde, alıcı 28A ile dolar. Aşağılanma korkusu ve aşağılanma arzusu birbirleriyle yakından bağlantılıdır; psikologlar ve Rus romancılar bunu bilir. Ve bunun yalnızca 'doğru' değil, aynı zamanda gerçekten *doğru* olduğu ortaya çıktı. Bu moleküler düzeyde bir gerçek. Her neyse, Aslan isimli bu ilacın utancın kimyası üzerinde martininkinden çok daha farklı bir etkisi var. 28A moleküllerinin tamamen yok edilmesinden bahsediyoruz burada. Aslan sert bir predatördür."

Konuşma sırası Enid'e gelmişti, ama galiba ne diyeceğini bilemiyordu. "Doktor, çok üzgünüm, çünkü iyi uyuyamadım ve pek kendimde değilim."

Doktor kaşlarını çattı. "Kendinde mi değilsin yoksa *kafan mı karışık*?"

"Anlamadım?"

"Bana 'bazı sorunların' olduğunu söylemiştin. Şu anda elinde nakit ya da çek olarak yüz elli doların var. Verdiğin yanıtlara dayanarak, klinik melankoli tanısı koydum ve her birinde otuz miligramlık üçer hap bulunan sekiz Aslan paketi veriyordum. Gezinin sonuna kadar mutlu olursun ve dönüşte tavsiye edilen otuz-yirmi-on azaltma programını uygularsın. Ne var ki Elinor, eğer gerçekten *kafan karıştıysa*, tanımı değiştirmek zorunda kalırım ve Aslan kullanma olanağın ortadan kalkar."

Hibbard kaşlarını kaldırıp ıslıkla birkaç nota çaldı.

"Aklı karışık olan ben değilim, kocam," dedi Enid.

"'Aklının karışmasıyla' *aklının karıştığını* kast ediyorsan, bu ilacı kocana vermeyip kendinin kullanacağına dair samimi ümidimi ifade etmeme izin ver. Unutkanlık söz konusu olunca Aslan'ın yan etkileri ortaya çıkar. Bu nedenle, bu ilacı ancak benim gözetimim altında sen kullanmalısın. Bazen, henüz ülke içinde bulunmayan bu harika ve güçlü ilacın başka insanlara aktarıldığını duyuyorum."

Hibbard tekrar ıslık çalarken ilgilenmiyormuş gibi görünerek, Enid'i eğlendirip eğlendirmediğini kontrol ediyordu.

"Kocam bazen geceleri çok garipleşiyor," dedi Enid gözlerini kaçırarak. "Sinirli ve sıkıntılı oluyor. Ben de uyuyamıyorum. Bütün gün yoruluyorum ve sıkılıyorum. Üstelik yapmak istediğim çok şey var."

"Aslan sana yardım edecektir," diye güvence verdi Hibbard daha ciddi bir sesle. "Yolcuların çoğu, bu ilacı sigortanın iptalinden daha önemli bir yatırım olarak görür. Bu gemide olmak için ödediğin paraya karşılık Enith, her dakikanın keyfini çıkarmaya hakkın var. Kocanla kavga etmek, evde bıraktığın evcil hayvana üzülmek, bilinçli olmayan bir aşağılamaya sinirlenmek gibi kötü duygulara kapılmanın bedelini ödeyemezsin. Şöyle de düşünebilirsin. Melankoli nedeniyle, parasını önceden ödediğin gezilerden birine katılmamanı önlerse, Aslan kendi parasını çıkarmış demektir."

"Ashland nedir?"

Dış kapı vurulunca Hibbard beynini boşaltmak istercesine başını salladı. "Edie, Eden, Edna, Enid, bir dakika. Anladığım kadarıyla Pleasurelines şirketinin müşterilerine sunduğu küresel-dünya psikofarmakoloji konusunda kafan gerçekten *karışık*. Yolcularımızın çoğundan daha fazla açıklamaya ihtiyaç duyuyorsun. Bir dakika beni beklersen..."

Hibbard çekmeceden sekiz Aslan paketi daha çıkardı ve kilitleyip anahtarı cebine atmayı ihmal etmedi. Enid doktorun ve yanıt veren bir erkeğin boğuk sesini işitti. "Yirmi beş," "Pazartesi," "Newport". İki dakika sonra doktor elinde seyahat çekleriyle geri döndü.

"Bu yaptığınız doğru mu?" diye sordu Enid. "Yani yasal açıdan?"

"Güzel soru Enid ama biliyor musun, bu gayet yasal." Dalgın bir bakışla çekleri inceleyip gömlek cebine yerleştirdi. "Harika bir soru. Meslek etiği önerdiğim ilaçları satmamı engellediğinden, ancak Pleasurelines şirketinin *her şey dahil* politikası uyarınca, bedava örnekleri dağıtabiliyorum. Aslan henüz Amerikan yasalarının onayını almadı ve bizim yolcularımızın çoğu Amerikalı olduğundan, ilacı üreten Farmacopea S.A. firması bana yeterli miktarda bedava ilaç vermiyor. Bu nedenle ilaçları toptan almak zorunda kalıyorum ve vizite ücretim yüksek gibi görünüyor."

"Sekiz örnek paketin fiyatı ne kadar?"

"Bedava dağıtıldığı için maddi değeri yok Eartha. Ama bu hizmeti bedava sunmanın bana kaça patladığını soruyorsan, yanıtı seksen sekiz dolar olacaktır."

"Hapın tanesi dört dolar!"

"Doğru. Sıradan hastalara günde otuz miligram uygulanıyor. Yani bir hap. Günde dört dolara kendini harika hissediyorsun. Yolcuların çoğu bunu bedava gibi düşünüyor."

"Pekâlâ, Ashram nedir?"

"Aslan. Eski mitolojiden kalma bir yaratığın adı olduğunu söylediler. Güneşe tapanlar filan. Daha fazlasını ben de bilmiyorum ama anladığım kadarıyla ilacın adı iyi kalpli bir aslana gönderme yapıyor."

Enid'in kalbi çarpmaya başladı. Bir paketi alıp içindekileri inceledi. Koyu sarı tabletlerin üzerinde ışık saçan bir güneş ya da gür yeleli bir aslan resmi vardı. Etikette ASLAN Kruvazör™ adı yazıyordu.

"Ne işe yarıyor?"

"Eğer beyin sağlığın kusursuz ise hiçbir şey yapmıyor. Ama kimin bu durumda olduğunu iddia edebiliriz ki?"

"Yaa, ya kusursuz değilse?"

"Aslan kendini daha iyi hissetmeni sağlıyor. Şimdiye dek yasaların tanıdığı en iyi ilaçla kıyaslandığı zaman iki Marlboro ve bir kadeh romkolaya denk geliyor gibi."

"Yani antidepresan mı?"

"Kötü bir tanım. Ben 'kişiliği iyimserleştirici' tanımını yeğliyorum."

"Peki ya Kruvazör ne demek?"

"Aslan en iyi on altı kimyasal boyutta optimize edilir," dedi Hibbard sabırla. "Ama biliyor musun, bir gemi yolculuğunda tatil yapan insanın ideal haliyle, işyerinde çalışmakta olanın ideal hali aynı değildir. Aradaki kimyasal farklar oldukça fark edilmez de olsa, eğer sen kendi koşullarına buna göre bir ince ayar çekmek istiyorsan, neden olmasın? Farmacopea, Aslan 'Klasik'ten başka sekiz özel karışım daha satıyor. Aslan 'Kayak', Aslan 'Hacker', Aslan 'Tıp Kulübü', Aslan 'Altın Yıllar' vee... Neyi unuttum? Hah, Aslan 'Kaliforniya'. Avrupa'da çok yaygın. İki yılda bu özel karışımların sayısını yirmiye çıkarmaya çalışıyorlar. Aslan 'Sınav Cümbüşü', Aslan 'Flört', Aslan 'Beyaz Geceler', Aslan 'Okuyucu', Aslan 'Uzman Sınıf' vesaire vesaire... Amerika'da ruhsat için onay çıktığında süreç daha da hızlanacaktır ama yine de biraz daha zamanı var gibi duruyor. Özellikle Kruvazör'ün özelliklerini soruyorsan, kısaca şöyle: Kruvazör anksiyete düğmeni kapatır. Kaygıyı ve benzeri sorunları sıfır noktasına indirir. Aslan 'Klasik' bunu yapmaz mesela çünkü gündelik hayat içinde belirli düzeyde

kaygı işlevselidir. Ben şu anda 'Klasik' kullanıyorum mesela, çünkü çalışıyorum."

"Nasıl..."

"Kaygılarını gidermesi bir saat bile sürmüyor. Harika yönü de bu zaten. Etkisi derhal ortaya çıkıyor. Amerika'da kullanılmakta olan dinozorların etkisi ancak dört hafta sonra görülüyor. Bugün Zoloft alırsan, bir hafta sonra kendini iyi hissetmeye başlarsan şanslısın."

"Peki ilaca evde nasıl devam edebileceğim?"

Hibbard saatine baktı. "Nerede oturuyorsun? Andlar'da mı?"

"Ortabatı. St. Jude."

"En kolay Meksikalı Aslan'a ulaşabilirsin. Ya da Arjantin, Uruguay gibi ülkelere tatile giden dostlarına ısmarlayabilirsin. Tabii ilaçtan memnun kalırsan, Pleasurelines senin başka bir geziye daha çıkacağını umuyor."

Enid suratını astı. Dr. Hibbard çok yakışıklı ve karizmatikti ve gezinin tadını çıkarma fikrini sevmişti. Alfred'e de daha iyi bakabilirdi. Fakat ona boş ve samimiyetsiz görünmüştü. Adı da Enid idi. E-N-I-D.

"Bunun bana iyi geleceğinden kesinlikle emin misiniz?" diye sordu.

"Ben 'garanti' veririm," dedi doktor göz kırparak. "Duygusal açıdan kendini daha iyi hissedeceksin. Daha özgüvenli, daha esnek, kendinden memnun olacaksın. Kaygıların, aşırı duyarlılığın ve başkalarının ne düşündüğü konusundaki endişelerin ortadan kalkacak. Utandığın herhangi bir şey..."

"Evet," dedi Enid. "Evet?"

"Böyle bir konuda, 'sırası gelirse konuşurum, yoksa niçin anlatayım?' yaklaşımını kazanacaksın. İtiraf etme ve gizleme kısır döngüsünden şikâyetin var mı?"

"Sanırım beni anlıyorsunuz."

"Beynindeki kimyasallar Elaine. İtiraf etmek ve gizlemek için güçlü dürtüler. Güçlü dürtüleri ortaya çıkaran nedir? Tabii ki kimyasallar. Bellek nedir? Kimyasal bir değişim! Ya da yapısal bir değişim de denebilir ama yapıların da proteinlerden oluştuğunu biliyor musun? Ya proteinler nelerden oluşuyor? Kimyasallardan!"

Kilisede söylenenlerin (İsa'nın hem çarmıha gerilen, herkes kadar etten kemikten oluşan bir insan olması hem de Tanrı'nın Oğlu olma-

sıyla ilgili bir şeyler...) bunun tam tersini işaret ettiği aklına gelince Enid belli belirsiz bir endişeye kapıldı. Ama doktrin sorgulamaları Enid'e her zaman korkutucu bir şekilde karmaşık gelmişti ve kilisedeki Peder Anderson o kadar kibar bir adamdı ki, vaazlarında sık sık espriler ve *New Yorker* karikatürlerinden ya da John Updike gibi laik yazarlardan alıntılar yapardı. Ve cemaate asla lanetlendikleri gibi rahatsız edici şeyler söylemezdi, ki zaten kiliseye gelen herkes son derece arkadaş canlısı ve iyi insanlar olduklarından, bunu demesi saçma olurdu. Ve Alfred de her zaman Enid'in inancını küçümsemişti ve Enid için inanmaktan vazgeçmek (eğer bir zamanlar gerçekten inanmışsa tabii) Alfred'i felsefi argümanlarla yenmeye çalışmaktan çok daha kolaydı. Artık Enid insanın öldüğünde gerçekten öldüğüne inanıyordu ve Dr. Hibbard'ın söylediği şeyler de ona bu yüzden mantıklı geliyordu.

Yine de, sıkı bir pazarlıkçı olduğu için sormadan edemedi. "Ben Ortabatılı aptalın tekiyim ve kişiliğinizi değiştirme fikri pek de doğru gelmiyor." Hoşnutsuzluğunu göz ardı etmemesi için suratını asmayı ihmal etmedi.

"Değişimin ne zararı var?" dedi Hibbard. "Şu andaki duygularından mutlu musun?"

"Pek değil, ama ilacı alınca *bambaşka* bir insan olmak da doğru değil gibi geliyor ve..."

"Edwina, seni tamamen anlıyorum. Hepimiz karakterimizin kimyasal yapısına mantıksız bir biçimde bağlanırız. Buna bir çeşit ölüm korkusu da diyebiliriz, değil mi? Ben olmamak nasıl bir şey, bilmiyorum diyebiliriz. Ama eğer aradaki farkı görecek olan 'ben' yoksa, gerçekten 'beni' ilgilendirir mi? Eğer öldüğünü bilirsen, bu bir sorun olabilir, ama zaten öldüğün için bunu bilemezsin!"

"Sanki bu ilaç herkesi birbirinin eşi yapıyor gibi geliyor bana."

"I-ııh. Yanlış. İki insan aynı kişilik yapısına sahip olduğu halde birbirinden çok farklı olabilir. Aynı zekâ düzeyindeki iki insanın bilgi ve anıları tümüyle farklıdır, öyle değil mi? Sevgi dolu iki insan sevgilerini çok farklı yönlere doğrultabilir. Tehlikeye atılmayı sevmeyen iki kişi, birbirinden farklı tehlikelerden kaçınabilir. Belki Aslan bizleri biraz daha birbirimize benzetiyor, ama yine de Enid, hepimiz farklı bireyleriz."

Doktor çok tatlı bir gülüşle yüzüne bakınca Enid her danışma seansında ortalama 62 dolar kazandığını hesaplayarak ödeyeceği paranın karşılığını aldığını fark etti ve güneşli, Aslan yeleli tabletleri ilk gördüğü anda yapmaya karar verdiği hareketi yaparak çantasından kumar makinesinden kazandığı parayı çıkarıp 150 dolar saydı.

"Aslan'dan sevgilerle," dedi Hibbard göz kırparak ve paketleri ona uzattı. "Torba gibi bir şey ister misin?"

Enid kalbi çarparak 'B' güvertesinin koridorunda yürürken önceki gecelerin karabasanlarını anımsadı. Somut bir beklentisi olması ne kadar güzeldi. *İlacı yutmak için sabırsızlanıyordu.* B11'in kapısını açınca Alfred'in odada olmadığını görüp sevindi ve yapacağı işin yasadışı oluşunu kabullenircesine hem dış kapıyı hem de banyonun kapısını kilitledi. Altın rengi Aslan tableti yerinden çıkardı ve yuttu.

Birkaç dakika dişlerini fırçaladı ve yorulduğunu hissederek yatmaya gitti.

Penceresiz odasında güneşin altın ışıkları battaniyeyi aydınlattı.

Aslan kadifemsi burnuyla Enid'in avucunu okşadı, hem pütürlü, hem kaygan diliyle gözkapaklarını yaladı. Soluğu tatlıydı ve zencefil kokuluydu.

Uyandığı zaman kamaranın soluk halojen lambası artık yapay değildi. Geçici bir bulutun ardından güneşin ışığı süzülüyordu.

İlaç aldım, dedi kendi kendine. İlaç aldım. İlaç aldım.

Ertesi sabah saat yedide uyanıp Alfred'i duş küvetinde kıvrılmış halde uyur bulunca, duygusal esnekliği büyük bir sınavdan geçti.

"Al, küvette yatıyorsun. Burası uyku yeri değil."

Kocasını uyandırıp dişlerini fırçalamaya başladı. Alfred bilinçli bakışlarıyla çevresini inceledi. "Uff, tutulmuşum."

"Burada ne işin vardı?" dedi Enid diş macunu köpükleri saçarak.

"Geceleyin öyle düşler gördüm ki. Ne yapacağımı bilemedim."

Aslan'ın kollarındaki Enid, diş doktorunun dişlerini fırçalarken öğütücü dişleri için önerdiği bilek hareketlerini yapmaya daha hevesli olduğunu fark etti. Alfred'in küvete yaslanma, kendini yukarı çekme, duvardan destek alma ve kontrollü bir şekilde doğrulma gibi çeşitli aşamalardan geçerek ayağa kalkmasını pek fazla ilgi duymadan izledi. Alfred'in kalçasından bazısı parçalanmış, bazısı üst üste binmiş

yetişkin bezleri sarkıyordu. "Şuna bir bak," dedi kafasını sallayarak. "Şu hale baksana."

"Ben çok iyi uyudum," dedi Enid.

"Bu sabah konuklarımız nasıllar?" diye sordu etkinlik koordinatörü Suzy Ghosh şampuan reklamlarını çağrıştıran bir sesle.

"Eğer sorduğunuz buysa, dün gece batmadık," dedi Sylvia Roth.

Norveçliler derhal geminin büyük yüzme havuzuyla ilgili olarak Ghosh'u soru yağmuruna tuttular.

"Yaa işte Signe," dedi Bay Söderblad yüksek sesle karısına. "Gerçekten şaşırtıcı. Nygrenlerin bu sabah Bayan Ghosh'a soracak çok şeyleri var."

"Evet Stig, her zaman çok soru soruyorlar, değil mi? Şu bizim Nygrenler tüm ayrıntıları öğrenmek istiyorlar."

Ted Roth yarım greyfurtu çömlek yapar gibi çevirip soydu. "Karbonun öyküsü gezegenin öyküsüdür. Sera etkisini biliyor musunuz?"

"Üç kez vergi dışı," dedi Enid.

Alfred başını salladı. "Sera etkisini biliyorum."

"Aslında kuponları kesmek gerekiyor ama ben bazen unutuyorum," dedi Enid.

"Dört milyar yıl önce dünya çok sıcaktı," dedi Dr. Roth. "Atmosferde soluk alınamıyordu. Metan, karbondioksit, hidrojen sülfit."

"Elbette bizim yaşımızda gelir konusu büyümekten daha önemli."

"Doğa henüz selülozu ayrıştırmasını öğrenmemişti. Bir ağaç yere düşünce, olduğu yerde kalıyor ancak üstüne başka biri düşünce toprağa gömülüyordu. Milyonlarca yıl boyunca ağaçlar düşmeyi sürdürdü ve havadaki karbonun neredeyse tümü toprağın altına çekildi. Ve jeolojik açıdan bakarsak düne kadar orda kaldı."

"Sence bu biraz kucak dansına benzemiyor mu, Signe?"

"Bazı insanlar iğrençtir," dedi Bayan Nygren.

"Bugün ise bir ağaç yere düşünce, tüm mikroplar ve mantarlar onu yiyor ve karbon tekrar göğe yükseliyor. Doğaya selülozu ayrıştırmayı unutmasını öğretemeyeceğimiz için bir kez daha geri dönemeyiz."

"Şimdi adı artık Orfic Midland," dedi Enid.

"Dünya biraz serinleyince memeliler ortaya çıktı. Şimdiyse bu memeliler karbonu yeraltından çıkarıp atmosfere karıştırıyor."

"Sanırım bizim de Orfic Midland hisselerimiz var," dedi Sylvia.

"Doğrusunu isterseniz," dedi Per Nygren. "Bizde de Orfic Midland var."

"Per her şeyi bilir," dedi Bayan Nygren.

"Bildiğini biliyordum," dedi Bay Söderblad.

"Tüm kömürleri, petrolü ve gazları yakınca, eski bir atmosferimiz olacak," dedi Dr. Roth. "Üç yüz milyon yıldır kimsenin görmediği kadar sıcak, berbat bir atmosfer. Karbon cinini şişesinden çıkarmayı başardık bir kere."

"Norveç'in harika emeklilik programları var ama ben devletten aldığım geliri özel fonlarla destekliyorum. Per her sabah fondaki hisselerin fiyatını kontrol eder. Birçok Amerikan şirketinin hissesi de var. Kaç tane var, Per?"

"Şu anda kırk altı tane," dedi Per Nygren. "Eğer yanılmıyorsam," 'Orfic', Oak Ridge Fiduciary Investment Corporation'ın kısaltması. Hisselerin değeri epeydir düşmedi ve iyi gelir getiriyor."

"Harika," dedi Bay Söderblad. "Kahvem nerde?"

"Ama Stig, biliyor musun?" dedi Signe Söderblad. "Bizde de bu hisselerden olduğuna eminim."

"Hisselerin tümünün adını anımsamıyorum. Ayrıca gazetelerdeki yazılar çok küçük."

"Bu öykünün ana fikri plastikleri geri kazanmaya çalışmamak. Plastikleri toprağa gömmek. Karbonu yeraltına indirmek."

"Alfred'e kalsaydı, tüm paramızı vadesiz hesapta tutacaktı."

"Gömün, gömün. Cini şişesine tıkın."

"Gözümün rahatsızlığı okurken acı veriyor," dedi Bay Söderblad.

"Gerçekten mi?" dedi Bayan Nygren alaycı bir sesle. "Bu rahatsızlığın tıbbi adı nedir?"

"Serin sonbahar günlerini severim," dedi Dr. Roth.

"Belki de rahatsızlığın adını öğrenebilmek için acı çekerek okumak gerekir," dedi Bayan Nygren.

"Dünya küçüktür."

"Bir de *tembel göz* vardır, ama aynı anda iki *tembel göze* sahip olmak..."

"Olanaksız," dedi Bay Nygren. "Tembel göz sendromu, bir gözün diğerinin görevini üstlenmesidir. Bu nedenle eğer bir tanesi tembelse diğerinin..."

"Per kes sesini," dedi Bayan Nygren.

"Inga!"

"Garson, kahvemi doldur."

"Özbek toplumunun orta sınıfın üst tabakasını düşünün," dedi Dr. Roth. "Bir ailenin bizimkinin eşi bir Ford Stomper arabası vardı. Bizim üst orta sınıfla onların üst orta sınıfı arasındaki tek fark, hiçbirinin, kentin en zengin ailesinin bile evinde akan su bulunmamasıydı."

"Kitap okumayan biri olarak tüm Norveçlilerden daha aşağıda bulunduğumu biliyorum," dedi Bay Söderblad.

"Ölü böcekler ortalıkta duruyor. Deliğin içine kovalarla kül döküyorsunuz. Ve evin önünde pırıl pırıl bir Ford Stomper duruyor. Biz onları videoya çekerken, onlar da bizi çekiyor."

"Aynı zamanda, rahatsızlığıma rağmen yaşamın bazı zevklerinden yararlanabiliyorum."

"Yine de Stig şu Nygrenlerle kıyaslanınca bizim zevklerimiz boş gibi görünüyor olmalı," dedi Signe Söderblad.

"Evet, onlar beyinlerinin derin ve kalıcı zevklerinin deneyimini yaşıyorlar. Ayrıca Signe bu sabah giydiğin elbise sana çok yakışmış. Derin ve kalıcı zevkleri başka yerlerde arayan Bay Nygren bile giysini hayranlıkla izliyor."

"Hadi Per," dedi Bayan Nygren. "Bize hakaret ediyorlar."

"Stig duydun mu? Nygrenler hakarete uğramışlar ve masadan kalkıyorlar."

"Çok yazık. Onlarla birlikte olmak çok eğlenceliydi."

"Çocuklarımız artık doğu kıyısına yerleştiler," dedi Enid. "Artık kimse Ortabatı'yı sevmiyor gibi."

"Burada zamanımı geçiriyorum dostum," dedi tanıdık bir ses.

"Du Pont yönetici yemek salonundaki kasiyer kız Özbek'ti. Herhalde Plymouth Toplantısı'nda IKEA mağazasında başka Özbekler de görmüş olmalıyım. Dış dünyalardan gelmiş yaratıklardan söz etmiyoruz. Özbekler de bifokal camlı gözlük takıyor. Uçağa biniyor."

"Eve dönerken Philadelphia'ya uğrayacağız ve kızımızın yeni lokantasında yemek yiyeceğiz. Adı galiba The Generator."

"Enid, hayatım orası kızının mı? İki hafta önce Ted'le ben de oradaydık."

"Dünya küçüktür," dedi Enid.

"Harika bir yemek yedik. Gerçekten çok güzeldi."

"Yani evin dışındaki bir tuvalet deliğinin nasıl koktuğunu öğrenebilmek için altı bin dolar harcadık."

"Bunu asla unutmayacağım," dedi Alfred.

"Aslında buna memnunuz! Yabancı ülkeleri gezmenin yararı. Televizyon ve kitaplar size bunu veremiyor. Deneyimleri ilk elden yaşamak gerekir. Şu tuvaletleri ortadan kaldırırsanız, altı bin doları boşa harcamış sayılırız."

"Gidip güneşlenme güvertesinde beyinlerimizi kızartalım mı?"

"Evet Stig, hadi. Zekâmı zorlamaktan yoruldum."

"Yoksulluk için Tanrı'ya şükür. Trafik soldan aktığı için Tanrı'ya şükür. Garip elektrik voltajları ve farklı prizler için Tanrı'ya şükür." Dr. Roth gözlüklerini indirip İsveçlilerin ardından baktı. "Şu kadının sahip olduğu her giysinin zaman kaybetmeden çıkarılmaya yönelik olduğu dikkatimi çekti."

"Ben de Ted'in kahvaltı, öğle yemeği ve akşam yemeğine gitmek için bu kadar hevesli olduğunu hiç görmemiştim," dedi Sylvia.

"Kuzeyin şaşırtıcı manzarası," dedi Roth. "Bunu görmek için burada değil miyiz?"

Alfred huzursuzca gözlerini yere indirdi. Enid'in gırtlağına bir namusluluk yumrusu oturmuştu. "Gerçekten gözünde bir rahatsızlığı var mı acaba?" demeyi başardı sonunda.

"En azından bir tek açıdan gözleri kusursuz."

"Ted, yeter artık."

"İsveçli bomba klişesi çoktan eskimiş bir klişedir."

"Lütfen sus."

Compliance şirketinin emekli başkan yardımcısı, gözlüklerini yukarı itip Alfred' baktı. "Burada artık hiçbir sınır olmadığı için mi depresif olduğumuzu merak ediyorum. Hiç kimsenin gitmediği bir yer kaldığını artık iddia edemeyiz. Bu nedenle mi dünya çapında depresyon artıyor?"

"Bu sabah kendimi çok iyi hissediyorum. Çok iyi uyudum."

"Deney fareleri fazla kalabalık ortamlarda huzursuz olur."

"Enid değişmiş gibi görünüyorsun. Bunun 'D' güvertesindeki doktorla bir bağlantısı olmadığını söyle bana. Bazı fısıltılar duyuyorum."

"Fısıltılar mı?"

"Hani şu siber-sınır dedikleri," dedi Dr. Roth. "Ama el değmemiş topraklar nerede?"

"Aslan adında bir ilaç," dedi Sylvia.

"Aslan mı?"

"Uzay sınırı dedikleri de var," dedi Dr. Roth. "Ama ben bu dünyayı seviyorum. Burası iyi bir gezegen. Atmosferde bazı zararlı maddeler yok. Her gezegen bunu başaramıyor."

"Büyükannenin küçük yardımcısı diyorlar galiba."

"Ama her noktada birbirine zıt insanlar varsa, şu koskocaman bomboş evinde bile insan kendini kalabalık arasında sıkışmış hissedebilir."

"Ben yalnızca biraz kafamı dinlemek istiyorum," dedi Alfred.

"Grönland ve Falkland Adaları arasında gelişmenin tehdit etmediği bir sahil kalmadı. El değmemiş yerler kalmadı."

"Saat kaç oldu?" dedi Enid. "Şu konuşmayı kaçırmak istemeyiz."

"Sylvia farklıdır. Güvertelerdeki kalabalığı seviyor."

"Gerçekten seviyorum," dedi Sylvia.

"Koridorlar, lombozlar, hamallar. Düdük sesinden bile hoşlanıyor. Bana göre burası yüzen bir tema parkı."

"Belirli bir miktar fanteziye katlanmak zorundasın," dedi Alfred. "Buna karşı koyamazsın."

"Özbekistan hiç de bana göre değildi," dedi Sylvia.

"Oradaki boşluğu sevdim," dedi Dr. Roth. "Hiç kullanılmayan uçsuz bucaksız arazileri görmek güzeldi."

"Yoksulluğu romantik hale getiriyorsun."

"Anlayamadım?"

"Özbekistan'ı bilmiyorum, ama Çin'e ve Bulgaristan'a gittik," dedi Alfred. "Demiryolundan gördüğüm kadarıyla, ben olsam her şeyi yıkar ve yeniden yapardım. Evlerin şirin olması değil, sağlam olması önemli. İçlerinde, akan su bulunmalı. İnsanların sağlam duvarlara, akmayan çatılara ihtiyacı var. Kanalizasyon sistemine de. Şu Almanlara bakın, yeniden yapılanmayı başardılar. Tam bir gelişen ülke modeli."

"Ama Ren Nehri'nden çıkan balıkları yemek istemezsin. Tabii eğer içinde balık varsa."

"Bu dediğin çevreci saçmalığı."

"Alfred, buna saçmalık demeyecek kadar akıllı bir adamsın."

"Tuvalete gitmek zorundayım."

"Al, işin bitince niçin dışarı çıkıp bir kitap okumuyorsun? Sylvia ile ben yatırım konusundaki konferansa gideceğiz. Sen güneşte oturup dinlen. Biraz gevşe."

Alfred'in iyi günleri ve kötü günleri vardı. Yattığı zaman sanki bazı salgıları doğru ya da yanlış yerlerde birikiyordu ve sabahları sinir uçları beslenmiş ya da beslenmemiş olarak kalkıyordu. Sırtüstü ya da yan yatmış olmasına bağlı olarak zekâsı açılıyordu. Adeta iyice salladığınız zaman doğru dürüst çalışan ya da parazitler arasında garip müzik sesleri gelen pilli bir radyo gibiydi.

Yine de en kötü sabah en iyi geceden çok daha iyi sayılırdı. Çeşitli şikâyetleri için gerekli hapları zamanında aldığı takdirde daha öğle olmadan bedensel kazaların oranı düşüveriyordu. Dünya yeniden doğuyor gibiydi.

Kierkegaard Salonu'ndan kırmızı halı kaplı koridora çıkarken enerjisi vardı ve daha önceleri burada rahatlayacak bir yer bulmuştu ama şimdi karşısına tuvaletler yerine salonlar, dükkânlar ve Ingmar Bergman sineması çıkmıştı. Sinir sisteminin kendini tutmaya daha ne kadar dayanacağını bilmiyordu. Çözüm olarak geceleri bez bağlamaya başlamıştı. Gündüzleri ise her saat başı tuvalete gidiyor ve bir kaza olasılığına karşın eski siyah yağmurluğunu hep yanında taşıyordu. Yağmurluğun Enid'in romantik duyarlılığını öfkelendirmek gibi bir yan etkisi de vardı. Saat başlarında tuvalete girmek ise Alfred'in yaşamına bir hedef kazandırıyordu.

Kadınlardan oluşan gruplar Lontocking Balo Salonu'na doğru gitmekteydi. Kalabalığa kapılan Alfred de onlarla birlikte konuşmacıların, sanatçıların, kamaralarının bulunduğu koridora girdi. Yolun sonunda bir erkekler tuvaleti vardı.

Üniformalı bir görevlinin pisuarı kullandığını görünce, gözlem altında işini yapamayacağını anlayıp kabine girdi ve pislik içinde olduğunu fark edip aceleyle dışarı kaçtı. Yedi kat tırmanınca kendini spor güvertesinde buldu. Güneşin ısıttığı bir banka oturup yağmurluğunun cebinden Kanada haritasını çıkardı.

Parka giymiş üç yaşlı adam küpeşteye dayanmış konuşuyordu. Rüzgârın yönüne göre sesleri bazen hiç duyulmuyor, bir an sonra birkaç sözcük kulağına kadar geliyordu.

"Elinde harita olan biri var," dedi adamlardan biri ve Alfred'e yaklaştı. Dünyadaki tüm erkekler gibi mutlu görünüyordu. "Özür dilerim beyefendi. Şu soldaki yer sizce neresi olabilir?"

"Gaspe Yarımadası," diye yanıtladı Alfred kesin bir sesle. "Hemen ardında büyük bir kent olması gerekir."

"Çok teşekkür ederim."

Adam arkadaşlarının yanına döndü. Sanki geminin bulunduğu yer çok önemliymiş, spor güvertesine çıkmalarının tek nedeni bu bilgiye ulaşmakmış gibi, üçü birlikte aşağıya inip Alfred'i dünyanın tepesinde tek başına bıraktılar.

Ted Roth'a göre, ozon tabakasındaki delikler önce kutuplarda oluşmaya başlamıştı. Uzun kutup gecesinde dünyanın kabuğu zayıflamıştı ve bir kez delinince zarar ekvatora kadar yayılmıştı ve kısa bir süre sonra güvenli bir tek nokta bile kalmayacaktı.

Bu arada kutuplardaki gözlemevleri uzaya belli belirsiz bir mesaj gönderiyordu.

Alfred bu mesajı aldı ve ne yapması gerektiğini merak etti. Tuvaletlere girmeye çekiniyordu ama burada, ortalık yerde de pantolonunu indiremezdi. Üç adam her an geri dönebilirdi.

Sağ taraftaki parmaklığın ardında bir dizi ağaç, silindirler, iki küre ve ters dönmüş bir koni vardı. Yükseklik korkusu olmadığından dört dilde yazılmış uyarılara aldırış etmeden arkasına saklanabileceği bir ağaç bulmak için parmaklığın arasından süzüldü. Her şeyden daha yüksekteydi ve görülmüyordu.

Ama çok geç kalmıştı.

Pantolonunun iki paçası da bileklerine kadar ıslanmıştı. Ilık-soğuk ıslaklık her yanını kaplamıştı.

Sahilde bir kentin görünmesi gerektiği yerde, kara gitgide uzaklaşıyordu. Gri dalgalar bilinmeyen sularda köpürüyor, motorların sesi yükseliyordu. Gemi ya henüz Gaspe Yarımadası'na varmamış ya da çoktan çekip gitmişti. Parkalı adamlara verdiği bilgi hatalıydı.

Altındaki güverteden rüzgârın taşıdığı bir gülme sesi geldi kulağına.

Küpeşteye yaklaşıp aşağıya baktı. Biraz ilerde "Nordik" güneşlenme terasında, yolcuların girmesi yasak olan bir noktada bir adam duruyordu. Karşısında ise, tüm çekiciliğiyle Signe Söderblad vardı.

Daha büyük, daha koyu renkli bir bulut yaklaştı ve aşağıdaki körfezi yeşilimsi siyaha çevirdi. Gemiyle gölge birbirine dokundu.

Ve utançla umarsızlık...

Yoksa yağmurluğunu havalandıran rüzgâr mıydı?

Ya da geminin yalpalaması mıydı?

Ya da bacaklarının titremesi miydi?

Ya da gemi motorlarının titreşimi miydi?

Ya da başı mı dönmüştü?

Ya da ılık denizin rüzgârda ıslanmış ve üşümüş birini daveti miydi?

Ya da aşağıdaki kadını görmek için bilinçli olarak fazla mı eğilmişti?

"Nordic Pleasurelines Sonbahar Gezisi'nde, para konusunda konuşmak ne kadar uygun düşüyor," dedi ünlü yatırım danışmanı Jim Crolius. "Harika güneşli bir sabah değil mi dostlar?"

Crolius'un konuştuğu kürsünün ardındaki tahtada konu başlığı olan "Düzeltmelerle Başa Çıkabilmek" sözcükleri mor mürekkeple yazılmıştı. En iyi koltukları kapmak için erkenden gelip ön sıralara yerleşmiş olanlar sorduğu soruya mırıltıyla yanıt verdiler.

Enid bu sabah kendini daha iyi hissediyordu, ama yine de bazı konularda tedirgindi. Örneğin, Jim Crolius'dan uzak kaldıkları takdirde önerilerinden yararlanamayacaklarını düşünerek Longstocking Balo Salonu'na çok erken gelen kadınlardan hoşlanmıyordu. Örneğin, herkesi dirsekleyerek öne çıkıp konuşmacıyla samimiyet kuran New Yorklu kadından (Jim Crolius'un boş övgülere kulak asmayıp Enid gibi daha değerli Ortabatılı kadınlara ilgi göstereceğini biliyordu tabii) özellikle hoşlanmamıştı. Örneğin kahvaltıya inmeden önce *iki kez* tuvalete gidip karısının Kierkegaard Salonu'ndan erken ayrılıp iyi bir yer bulmasını engellediği için Alfred'e kızıyordu.

Ansızın, toplanan kara bulutlar bir anda dağıldı ve güneş tekrar parlamaya başladı.

"Arkada oturanlar kötü haber vermek istemem ama," dedi Jim Crolius. "Durduğum yerden bazı bulutlar görüyorum. Bunlar beyaz dost bulutlar da olabilir, kara yağmur bulutları da. Görünüş insanı al-

datır! Bulunduğum yerden ileriyi görebiliyorum ama uzman değilim. Gemiyi kayalıklara doğru götürebilirim. Yani kaptanı olmayan bir gemiyle yolculuk yapmak istemezsiniz değil mi? Her türlü teknik aygıtın sağladığı bilgiyi kullanmasını bilen bir kaptan gerekli. Burası derin bir okyanus. Bu sizin *yaşamınız*. Yani tüm teknik noktalarla kendiniz uğraşmak istemeyebilirsiniz. Ama finans denizinin dalgalarıyla başa çıkmak için iyi bir kaptanınız olduğunu umut edersiniz."

Ön sıralardan alkış sesleri yükseldi.

"Bizim sekiz yaşında olduğumuzu düşünüyor olmalı," diye fısıldadı Sylvia.

"Herhalde açılışı böyle yapıyor," diye yanıtladı Enid.

"Başka bir noktaya gelirsek, yaprakların renk değiştirdiğini görürüz," diye devam etti Jim Crolius. "Mevsimlerin ritmi vardır. Her şey döngüseldir. Tıpkı para piyasaları gibi. Beş, on hatta on beş yıl yükselen bir piyasa görebilirsiniz. Ama bazen düzeltmeler de gerekli olur. Beni çok genç gibi görebilirsiniz ama ben de gerçek bir piyasa çöküşü yaşadım. Ürkütücü. Dışarısı hâlâ yeşil. Upuzun, harika bir yaz geçirdik. Şimdi bana içinizde kaç kişinin yatırımlarından kazandığı parayla bu geziye çıktığını ellerinizi kaldırarak gösterin."

Nerdeyse tüm eller kalktı.

Jim Crolius memnunlukla başını salladı. "Ne var ki dostlar, bunu söylemek istemezdim ama artık yaprakların rengi değişiyor. Şu anda ne kadar yeşil olursa olsunlar kışı bu şekilde atlatamazlar. Elbette her yıl, her döngü farklıdır. Yeşilin ne zaman değişeceğini önceden bilemezsiniz. Ama burada olduğumuza göre, hepimiz ileri görüşlü insanlarız. Nedenini biliyor musunuz? *Yola çıkarken hâlâ yaz mevsimiydi.* Burada olan herkes bu gezi boyunca bir şeylerin değişeceğini biliyordu. Şimdi soru şu: Dışarıdaki harika yeşiller harika bir altın sarısına mı dönecek? Yoksa umutsuzluğun kışında dallarında mı kuruyacak?"

Longstocking Balo Salonu'nu heyecan dalgası sarmıştı. "Harika! Harika!" mırıltıları yükseliyordu.

Ölümden söz ediyor, diye düşündü Enid. Ve onu alkışlayanların tümü ihtiyardı.

Ama bu fark edişin verdiği sızı neredeydi? Aslan alıp götürmüştü.

Jim Crolius sayfayı çevirdiğinde İKLİM DEĞİŞİNCE başlığı göründü. Anlattıklarını dinlerken Enid St. Jude'daki borsacısının ilgilen-

memesi gerektiğini söylediği noktalara değindiğini fark etti. Borsanın düşüş hızıyla serbest düşme hızının saniyenin dörtte biri oluşundan söz ediyordu. Eğer genç bir katilin idam edilmesine kaç saat kaldığını hesaplayarak yan gözle pencereye bakıyorsanız, ancak koyu renkli bir şeyin geçtiğini görebilirsiniz. Ama eğer gözlerinizi söz konusu pencereye dikmişseniz, saniyenin onda dördü gibi bir sürede düşen nesnenin kırk yedi yıllık kocanız olduğunu algılarsınız, şeklini tümüyle yitirdiğinden sokakta giyilmemesi gereken, ama yolculuğa çıkarken yanına almak için ısrar ettiği *berbat* siyah yağmurluğu tanırsınız. Korkunç bir şey yaşandığını hissettiğiniz gibi, bir meteorun çarpışı ya da balinaların çiftleşmesi gibi doğanın görmenizi istemediği bir manzaraya da tanık olduğunuzu fark edersiniz. Hatta kocanızın yüz ifadesini, neredeyse gençliğindeki güzelliğini, garip dinginliğini görürsünüz. Öfkeli adamın böylesine bir zarafetle düşeceğini kim tahmin edebilirdi?

Üst katta çocuklarıyla birlikte oturup sabun kokan saçlarını koklayarak kitap okuduğu geceleri anımsıyordu Alfred. Babalarının sesi onların uykusunu getirmeye yeterdi. Yüzlercesi, belki binlercesi tekrarlanmış olan bu dingin gecelerde çekirdek ailede iz bırakacak travmatik bir olay yaşanmamıştı. Siyah deri koltukta vanilya kokusu ve sıcaklığı içinde, kesin belirginlik geceleri öncesindeki tatlı kuşku akşamları aklına geliyordu. O an gözünün önünden bu şimdiye dek unuttuğu görüntüler geçiyordu, çünkü sonunda suya düşerken, çocuklarınızdan başka elinizi uzatacağınız sağlam bir şey yoktur.

GENERATOR

ROBIN PASSAFARO hem inançlı hem de sorun çıkarmayı seven Philadelphialı bir aileden geliyordu. Büyükbabası ve amcaları Jimmy ile Johnny eski kafalı birer Teamsters'diler* ve büyükbabası Fazio, büyük patronu Frank Fitzsimmons'ın yanında ulusal başkan yardımcısı olarak görev yapmış, Philadelphia'nın en büyük lokalini yönetmiş ve yirmi yıl boyunca 3200 üyenin aidatlarını kötüye kullanmıştı. İki kez haraç alma suçlamasını, bir kalp krizini, bir gırtlak ameliyatını atlatıp, dokuz ay süren kemoterapi seanslarından sonra, Jersey sahilinde Sea Isle City'ye yerleşmiş ve her sabah iskeleye inip yengeç sepetlerini çiğ tavuk etiyle doldurmaya başlamıştı.

Fazio'nun büyük oğlu Johnny Amca, kronik bel ağrısı çektiğini belirten başvuru formu karşılığında bir yandan sakat maaşı alıyor, bir yandan da yalnızca nakit para karşılığında boyacılık yapıyordu. Karısı ve en küçük kızıyla birlikte yaşadığı Veterans Stadyumu yakınındaki derme çatma evini, zaman içinde kaldırımdan arka bahçeye kadar büyütmüş, çatısını çim halıyla kaplamıştı.

Jimmy Amca ('Bebek Jimmy') bekârdı ve Uluslararası Teamsters Kardeşliği'nin, daha iyimser zamanlarda Delaware'de inşa ettiği ve yalnızca üç kişi gömülmeyi seçtiği için sonradan belge arşivine çevrilen anıt mezarın yöneticiliğini yapıyordu. Bebek Jimmy hiç eroin kullanmadığı halde tedavisinde kullanılan metadon haplarına bağımlılık kazanmakla ünlüydü.

Fazio'nun ortanca oğlu ve Robin'in babası olan Nick, kendi kuşağında Teamsters programına katılmamış olan tek Passafaro idi. Ailenin en akıllısı olan Nick aynı zamanda sıkı bir sosyalistti ve Teamsterların Nixon ve Sinatra'ya olan bağlılıkları ona ters geliyordu. İrlandalı bir kızla evlenip bilinçli olarak çeşitli ırkların bir arada yaşadığı Mount Airy'ye taşındı ve liselerde yurttaşlık dersleri vermeyi

* Teamsters: ABD'de, uzun yol sürücüsü, inşaat işçileri vb. işlerin sendikası. (ç.n.)

kendine meslek edinirken müdürlere, coşkulu bir Troçki taraftarı olması nedeniyle kendisini işten atmaları için meydan okudu.

Nick ile karısı Colleen'e çocukları olmayacağı bildirilince bir yaşındaki Billy'yi evlat edindiler ve Colleen birkaç ay sonra hamile kaldı. Üç kız kardeşin en büyüğü olan Robin, Billy'nin evlat edinildiğini ancak yeniyetmelik çağına gelince öğrendi ama Denise'e anlattığı gibi çocukluk döneminin ilk anıları kendini *ayrıcalıklı* hissetmemesiyle bağlantılıydı.

Billy'nin EEG ve CAT taramalarının sonuçlarında ortaya çıkan anomaliye verilecek tıbbi bir ad vardı ve herhalde evlat edinilmeden önceki dönemde ya ihmale uğramış ya da beyin travması geçirmişti. Ama kız kardeşleri -özellikle de Robin- onu yalnızca bir baş belası olarak gördüler. Billy'nin, Robin'e ne kadar kötü davranırsa davransın küçük kızın hep kendini suçlayacağını öğrenmesi uzun sürmedi. Örneğin, Robin ona beş dolar borç verdiği zaman, geri ödeyeceğini düşündüğü için Billy onunla alay ediyordu. (Robin babasına şikâyet ettiğindeyse Nick ona beş dolar vermekle yetiniyordu.) Billy bacaklarını kestiği çekirgeler ya da çamaşır suyuna batırdığı kurbağalarla onu kovalıyor ve şaka yaptığını iddia ederek, 'senin yüzünden onlara acı verdim' diyordu. Bebeklerinin giysilerinin içine çamur dolduruyor, ona Aptal İnek ya da Memesiz Robin diye sesleniyordu. Bir keresinde koluna bir kurşunkalem batırıp derine saplanan ucunu kırmıştı. Robin'in yeni bisikletinin kaybolmasının ardından Billy, Germantown Bulvarı'nda bulduğunu iddia ettiği bir çift patenle ortaya çıkmış ve kız kardeşinin başka bir bisiklet alınmasını beklediği aylar boyunca mahallede son hızla dolaşmıştı.

Babaları Nick birinci ve üçüncü dünya ülkelerindeki her türlü haksızlığı görüyordu görmesine ama Billy'nin yarattıklarını görmezlikten geliyordu. Robin liseye başlayınca Billy'nin davranışları karşısında dolabını kilitlemek, yatak odasının anahtar deliğine mendil tıkamak, geceleri cüzdanını yastığının altına saklayarak uyumak zorunda kalmıştı ama bu önlemleri öfkelenerek değil üzülerek alıyordu. Kız kardeşleriyle birlikte Phil-Ellena Sokağı'ndaki kocaman, bakımsız evde yoksul bir yaşam sürerken şikâyet edecek fazla bir şeyi olmadığını biliyordu. İyi bir Quaker lisesini ve üniversitesini bursla okudu, üniversitedeki sevgilisiyle evlenip iki kız doğurdu.

Nick'in politikayı sevmeyi öğrettiği Billy, onunla *liberal burjuva* diye alay etmeye başladı. Bu sözleri Nick'i yeterince öfkelendirmeyince, diğer Passafarolara yaklaştı. İkinci kez suç işleyip yakalandığında Colleen onu evden attı ve Teamsters akrabaları Billy'yi bir kahraman gibi karşıladı.

Billy bir yıl kadar, elli yaşlarında olmasına rağmen kendini en çok tabanca ve bıçak koleksiyonlarını, oyun videolarını paylaştığı yeniyetmelerin yanında mutlu hisseden Jimmy Amca'sıyla yaşadı. Ne var ki Jimmy Amca'nın Elvis Presley'e gerçekten taptığına bir türlü inanmadı ve evdeki Elvis tapınağına hakaret edince geri dönülmez bir biçimde yine sokağa atıldı.

Bundan sonra Billy kentin punklar, bombacılar, Bakuninciler, önemsiz vejetaryen liderleri, Afrika kökenli kadınlar, amatör Engels yaşamöyküsü yazarları, Kızıl Ordu mültecilerinden oluşan radikal yeraltı dünyasına katıldı. Şehirde işlenen suçların büyük bir bölümünün politik amaçlı olduğu göz ardı edilemezdi. Yeraltı dünyası, tüm polislerin katil olduğunu düşünüyor ve polislerin şiddet olarak algıladığı tüm suçların uzun süreli kirli bir savaşın geçerli adımları olarak görüyordu. Ne var ki yargıçlar bu mantığı kabul etmiyorlardı. Genç anarşist Billy Passafaro'nun işlediği suçlara karşılık aldığı cezalar, yıllar geçtikçe ciddileşmeye başladı ve sonunda Graterford Hapishanesi'ne atılınca Robin ile babası Nick bu cezaların adil olup olmadığını tartışmaya başladı. Nick, Lenin'i çağrıştıran sakalını okşayarak şiddet yanlısı olmadığı halde, bir ideal uğruna şiddete başvurulmasının yanlış olmadığını söylerken; Robin, bir üniversite öğrencisini kırık bir bilardo ıstakasıyla yaralayan Billy'nin hangi politik idealler peşinde koştuğunu sorguluyordu.

Denise ile Robin'in tanışmasından bir yıl önce Billy şartlı tahliye yasasıyla hapisten çıktı ve kentin kuzeyindeki yoksul Nicetown semtindeki Toplum Bilgisayar Merkezi'nin açılış törenine katıldı. Belediye başkanı, yoksul kesimlerdeki okulların para kazanma fırsatı gibi görülmesini sağlayınca N. Şirketi spor programlarının sorumluluğunu üstlenmişti. Şimdi de W. Şirketi kent okullarının neredeyse tümüne bilgisayar dağıtıyor ve gelir düzeyi düşük olan semtlerde beş adet Toplum Bilgisayar Merkezi açıyordu. Belediye başkanını eleştirenler, onun okulları aldattığını ve şirketin eski model makine ve program-

ları bağışladığını söylemekteydiler. Ama o Eylül öğleden sonrasında Nicetown'da ortam coşkuluydu. Belediye başkanıyla W. Şirketi'nin yirmi sekiz yaşındaki başkan yardımcısı Rick Flamburg, kurdeleyi birlikte keserken yerel politikacılar *çocuklardan* ve *yarınlardan* söz ettiler. *Dijital, demokrasi* ve *tarih* sözcükleri de kullanıldı.

Beyaz çadırın dışında ise, her zamanki yerel anarşistler, daha sonraları sayıları çok az olduğu için eleştirilecek polislerin gözleri önünde pankart açtılar. Ceplerinde taşıdıkları güçlü mıknatıslarla pastaların yenilip, içkilerin içildiği karmaşa sırasında bilgisayarların belleklerini olabildiğince silmeyi umuyorlardı. Pankartlarda REDDET, BİLGİSAYARLAR DEVRİMİN KARŞITIDIR ve BU CENNET MİGREN YARATIYOR yazıyordu. Dikkatle tıraş olmuş, temiz beyaz gömlek giymiş olan Billy Passafaro'nun elindeki bir metrelik kalın sopanın üzerinde ise PHILADELPHIA'YA HOŞ GELDİNİZ! yazılıydı. Resmî tören sona erip, ortalık karışınca Billy gülümseyerek yaklaştı ve elindeki sopayı beysbol sopası gibi kullanarak Rick Flamburg'un kafasını kırdı. Belediye başkanının korumaları onu yakalayıp polisler üzerine çullanıncaya kadar vurduğu darbelerle Flamburg'un burnunu, çenesini, köprücük kemiğini ve dişlerinin çoğunu kırmayı becerdi.

Billy, çadırın içi polislerin ateş edemeyeceği kadar kalabalık olduğundan, şanslıydı. Ayrıca, işlediği suçu önceden planladığı ve idam edilmeyi bekleyen beyaz suçluların sayısı çok az olduğundan, Rick Flamburg da ölmediği için şanslı sayılırdı. (Saldırı sonrasında sol tarafına felç inen, konuşması bozulan, bir gözü kör olan, sürekli baş ağrısı çeken, Dartmouth Üniversitesi mezunu bekâr Flamburg'un kendini şanslı sayıp saymadığı belli değildi.) Billy cinayete teşebbüs, birinci derecede saldırı ve öldürücü silahla saldırı suçlarıyla tutuklandı. Uzlaşma önerilerini reddetti, mahkemenin atadığı avukatı ve ailesine her saat için elli dolar fatura çıkarmayı öneren eski Teamsters avukatını kabul etmedi ve savunmasını kendi yapmayı seçti.

Ağabeyinin zekâsından kuşku duymayan Robin dışında herkes Billy'nin kendini başarıyla savunmasına çok şaşırdı. Belediye başkanının Philadelphia çocuklarını W. Şirketi'nin "teknoköleliğine" satmasının "açık bir kamu tehlikesi" yarattığını ve buna şiddetle karşı koymaya her türlü hakkı olduğunu ileri sürdü. Amerikan hükümetiyle Amerikan iş dünyasının 'işbirliğini' yerdi. Daha sonraları Robin

mahkeme tutanaklarını Denise'e gösterince, genç kadın Billy ile Chip'i bir akşam yemeğinde bir araya getirmeyi ve "bürokrasi" konusundaki fikirlerini tartışmalarını izlemeyi düşledi. Ama bu yemek Billy on iki yıldan on sekiz yıla kadar olan cezasının yüzde yetmişini Graterford'da tamamlayıncaya kadar ertelenmek zorundaydı.

Nick Passafaro işinden izin alıp oğlunun davasına katıldı. Televizyona çıkıp eski bir kızıldan beklenecek her şeyi söyledi: "Her gün bir siyah kurban olduğunda, sessizlik yaşanır; kurban yılda bir kez bir beyaz olunca kıyamet kopar. Oğlum işlediği suçun cezasını ödeyecek ama W. Şirketi kendi suçlarının cezasını ödemeyecek. Bu dünyanın Rick Flamburgları Amerikalı çocuklara sahte şiddet oyunları satarak milyarlar kazandılar." Billy'nin iddialarının çoğuna katılıyordu ama Flamburg'un resimleri mahkemeye sunulunca inancını yitirdi. Adamın başındaki, burnundaki, çenesindeki, kemiklerindeki derin darbeler idealizmle bağlantısı olamayacak vahşi bir çılgınlığın kanıtıydı. Dava sürerken Nick uyuyamamaya başladı, tıraş olmaktan vazgeçti, iştahı kapandı. Colleen'in ısrarıyla bir psikiyatristle görüştü, ilaçlarını alıp eve geldi, ama geceleri "Özür dilemeyeceğim!", "Bu bir savaştır!" çığlıklarıyla karısını uyandırmayı sürdürdü. Zaman içinde ilaçların dozajı yükseltildi ve Nisan ayında, çalıştığı okul onu emekliye ayırdı.

Rick Flamburg, W. Şirketi'nde çalıştığından, Robin her şeyden kendini sorumlu tutuyordu.

Robin, Passafaroların elçisi olarak sürekli hastaneye gitmeye başladı ve sonunda Rick Flamburg'un ailesi onun erkek kardeşinin bekçisi olmadığına karar verdi. Yatağının yanında oturup Rick'e *Sports Illustrated* dergisini okudu, koridorlarda yürüteçle ayaklarını sürüyerek ilerlemeye çabalarken hep yanında oldu. İkinci ameliyatının gecesinde annesiyle babasını akşam yemeğine davet edip, oğulları hakkındaki -iç sıkıcı- öyküleri dinledi. Onlara Billy'nin ne kadar zeki olduğunu, daha dördüncü sınıftayken okuldan kaçtığında mazeret kâğıtlarını yazacak kadar düzgün bir el yazısına sahip olduğunu, zeki bir kız çocuğu olarak, kendiniz kadar zeki ağabeyinizin her geçen gün kendini biraz daha aptal yerine koymasını izlemenin nasıl bir duygu olduğunu, oğullarına yaptıklarına ne kadar üzüldüğünü anlattı.

Billy'nin davasının başlamasından bir gün önce Robin annesini kiliseye gitmeye ikna etti. Colleen Katolik olarak vaftiz edilmişti ama

kırk yıldır ayinlere katılmıyordu. Robin ise kiliseye yalnızca düğünler ve cenazeler için gitmişti. Her şeye rağmen Colleen, üç Pazar arka arkaya kızının kendisini evinden alıp çocukluğunun geçtiği mahalledeki kiliseye götürmesine izin verdi ve üçüncü ziyaretten sonra, "Bu kadarı benim için yeterli," deyince, Robin kilise ziyaretlerini tek başına sürdürdü.

W. Şirketi sayesinde Robin iyilik yapmaya zaman bulabiliyordu. Kocası Brian Callahan'ın babası küçük çaplı bir kimyasal madde şirketinin sahibiydi ve Brian rahat bir ortamda büyümüş, üniversitenin en güzel kızıyla (yani Robin'le) evlenmiş ve mezun olunca işin başına geçmişti. Tacony-Palmyra Köprüsü yakınındaki endüstri bölgesinde yerleşik olan Yüksek Isı Ürünleri Şirketi'nin en yakın komşusu IBT Belge Arşivi idi. Şirketin işleri beynini ve zamanını fazla zorlamadığından, öğleden sonralarını bilgisayarın başında geçiriyordu ve yazdığı bir programın patentini alıp W. Şirketi'ne 19.500.000 dolara sessizce satıvermişti.

Eigenmelody adı verilen ürün herhangi bir müzik parçasını inceleyip koordinatlarına ayırıyor ve kullanıcıların başka bir biçimde ulaşamayacağı, benzer koordinatlara sahip diğer parçaların listesini ortaya çıkarıveriyordu. Eigenmelody hem bir oyun, hem bir müzik oyuncağı, hem de plak satışlarını artıran bir ürün olarak, W. Şirketi'nin, Brian'ın avucuna inanılmaz bir miktar para saymasını sağlamıştı.

Kişiliğine uygun olarak, Brian, yarattığı ürünü satacağını daha önce söylemediği gibi, ancak satışın gerçekleştiği gün, Sanat Müzesi yakınındaki fazla gösterişli olmayan evlerinde kızlar yatağa gidip Robin'le birlikte güneş lekeleri konusunda bir belgesel izlerken açıklamıştı.

"Haa bu arada," dedi Brian. "Bundan sonra ikimiz de çalışmak zorunda değiliz."

Çabuk heyecana kapılan Robin bu haberi alınca hıçkırık tutana kadar kahkahalarla gülmüştü.

Billy'nin kız kardeşine yapıştırdığı Aptal İnek lakabının doğru bir yanı vardı. Robin daha önceden de Brian ile iyi bir yaşam sürmekte olduğunu düşünüyordu. Evinin bahçesinde sebze yetiştiriyor, Batı Philapelphia'daki deneysel bir okulda on, on bir yaşındaki öğrencilere "dil sanatı" dersi veriyor, kızı Sinead'i Fairmont Bulvarı'ndaki harika bir özel okula ve küçük kızı Erin'i Friends' Select'in okul öncesi programına gönderiyor, Reading Terminal Pazarı'ndan yumuşak kabuklu

yengeçler, Jersey'den gelme domatesler alıyor, hafta sonlarını ve Ağustos ayını Brian'ın ailesinin Cape May'deki evinde geçiriyor, eski arkadaşlarıyla görüşüyor, sakinleşebilmek için Brian ile yeterli cinsel enerjiyi (Denise'e anlattığına göre her gün) harcıyordu.

Bu nedenle, Brian'ın bir sonraki sorusu Aptal İnek'i şaşkına çevirdi. Brian nerede yaşamak istediğini sordu ve kendi tercihinin Kuzey Kaliforniya olduğunu açıkladı. Ya da Provence, New York, Londra olabilirdi.

"Burada mutluyuz," dedi Robin. "Hiç kimseyi tanımadığımız ve herkesin milyoner olduğu bir yere niçin taşınalım?"

"İklim," dedi Brian. "Güzellik, güvenlik, kültür, stil. Bunların hiçbiri Philadelphia'da yok. Yazı geçirmek için bile olsa, gitmek istediğin yeri söyle bana."

"Ben burayı seviyorum."

"Pekâlâ, sen başka bir yere taşınmayı düşününceye dek, biz de burada kalırız," dedi Brian.

Konuşmanın burada sona erdiğini düşünecek kadar saf olduğunu anlattı Denise'e. Çocuk büyütmek, yemek yemek ve seks yapmak üzerine kurulu sağlam bir evliliği vardı. Gerçi Brian ile ayrı sınıflara mensuptular ama ne de olsa Yüksek Isı Ürünleri Şirketi, Du Pont de Nemours sayılmazdı ve iki seçkin okuldan diploması bulunan Robin'e de tipik bir köylü denemezdi. Aralarındaki gerçek farklılıklar hayat tarzına dayanıyordu ve Robin bunların pek farkında değildi. Brian iyi bir erkek ve iyi bir koca olduğundan, Robin inek saflığı yüzünden mutlulukla stil arasındaki bağlantıyı kuramamıştı. Karısının müzik zevkleri John Prine ile Etta James arasında dolaştığından Brian evde bunları çalıyor ve kendi sevdiği Bartok, Defunkt, Flaming Lips ve Mission of Burma müziklerini şirkette dinliyordu. Robin'in beyaz spor ayakkabılar, mor naylondan bir mont ve en son 1978 yılında moda olan yuvarlak tel çerçeveli gözlüklerle öğrenci gibi giyinmesi Brian'ı rahatsız etmiyordu çünkü onu çıplak olarak gören tek erkek kendisiydi. Aşırı sinirli olması, tiz bir sesle konuşması, garip bir kahkaha atması da altın kalbi, incecik kalmasını sağlayan hızlı metabolizması için ödenen küçük bir bedel sayılabilirdi. Ne de olsa çocuklarının annesiydi ve Brian istediği müziği dinleyip, bilgisayarıyla oynayabildiği sürece koltuk altlarını tıraş etmemesine ve bir zamanlar feminist kimliklerini ser-

gilemek isteyenlerin giyim tarzını sürdürmesine aldırış etmiyordu. Ya da Denise, W. Şirketi'nden para akmaya başlayıncaya kadar Brian'ın stil sorununu böylelikle çözmüş olduğunu düşünüyordu.

(Robin'den üç yaş küçük olan Denise mor naylon mont giymek ya da koltuk altlarını tıraş etmemek fikrini kabul edemediği gibi, beyaz spor ayakkabılara da sahip değildi.)

Robin yeni zenginliğinin ilk ayrıcalığı olarak yaz aylarını Brian ile birlikte ev arayarak geçirdi. Kendisi büyük bir evde büyüdüğünden kızlarının da benzer bir ortamda yaşamasını istiyordu. Eğer Brian dört metre tavanlı, dört banyolu, her tarafı maun süslü bir ev istiyorsa, bunu sevebilirdi. Eylül'ün altısında Rittenhouse Meydanı yakınındaki Panama Sokağı'nda gösterişli bir ev için anlaşmayı imzaladılar.

İki gün sonra Billy Passadaro hapishanede geliştirdiği omuzlarının tüm gücüyle W. Şirketi'nin başkan yardımcısına "Philadelphia'ya hoş geldiniz," dedi.

Saldırıdan sonra Robin'in bilmediği ve birkaç hafta boyunca çözemediği nokta, Billy'nin kullandığı sopaya hoş geldiniz mesajı yazarken kız kardeşiyle kocasının ani zenginliklerini hangi şirkete borçlu olduklarını bilip bilmediğiydi. Bu sorunun yanıtı çok önemliydi. Ama Billy'ye sormanın anlamı yoktu. Ondan gerçeği öğrenemeyeceğini, Billy'nin yalnızca kardeşini en fazla yaralayacak yanıtı vereceğini biliyordu. Onunla alay etmekten asla vazgeçmeyeceğini, ancak kendisininki gibi berbat bir yaşam biçimine düştüğünü kanıtlamadıkça onu eşit gibi görmeyeceğini Billy açıkça belirtmişti. Billy onu asla sahip olamayacağı mutlu, sıradan yaşamın örneği olarak kabul ediyordu ve bu yüzden Robin, onun Rick Flamburg'un kafasını kırarken, aslında kız kardeşinin kafasını kırmakta olduğunu düşündüğünü hissediyordu.

Robin, mahkemeden önce, Brian'ın Eigenmelody'yi W. Şirketi'ne sattığını Billy'ye söyleyip söylemediğini babasına sordu. Billy'ye para veren Nick ailede onunla teması kesmeyen tek kişiydi. (Jimmy Amca, Elvis tapınağını kirleten küstah yeğenini, yüzünü gördüğü anda vuracağını söylemişti; Billy herkesi gereğinden fazla soymuştu ve hatta Nick'in babası Fazio, onun yalnızca "dikkat eksikliği problemi" olduğunu söylemesine rağmen, uzun zamandır Billy'yi Sea Isle City'deki evlerine sokmuyordu.)

Ne yazık ki Nick kızının sorusunun önemini hemen kavradı ve sözcüklerini dikkatle seçerek Billy'ye böyle bir şey söylediğini anımsamadığını açıkladı.

"Bana gerçeği söylemen daha iyi olur baba," dedi Robin.

"Şey... Ben... Ben bir bağlantı olduğunu sanmıyorum... Robin."

"Belki bunu bilmek kendimi suçlu hissetmemi önler. Belki beni yalnızca öfkelendirir."

"Şey... Robin... Bu duygular çoğunlukla aynıdır... Suçluluk ve öfke aynıdır... Değil mi? Ama Billy için kaygılanma."

Robin telefonu kapatırken merak ediyordu: Acaba babası onu suçluluktan ya da Billy'yi kız kardeşinin öfkesinden mi korumaya çalışıyordu yoksa stres altında eziliyor muydu? Belki de üçünün toplamıydı. Herhalde yazın babası Brian'ın para kazandığını Billy'ye söylemişti ve baba oğul, W. Şirketi hakkında, burjuva Robin ve zevk düşkünü Brian hakkında konuşmuşlardı. Bundan şüpheleniyordu çünkü Brian ile Nick hiç geçinemezlerdi. Brian hiçbir zaman karısına Denise ile olduğu kadar açık sözlü olmamıştı. (Bir keresinde Denise'e "Nick en kötü cinsten bir korkaktır," demişti.) Ama Nick'in şiddet kullanımından yana oluşundan ve sözde sosyalist görüşlerinden nefret ettiğini hiç gizlememişti. Gerçi Colleen'den hoşlanıyordu (bir keresinde Denise'e, "Evliliğinde kötü bir tercih yapmış," demişti) ama Nick söze başladığında hep kafasını sallayıp odayı terk ederdi. Robin babasıyla Billy'nin kendisi ve kocası hakkında konuştuklarını hayal bile etmek istemiyordu. Flamburg'un mahkemeye sunulan resimleri karşısında Nick'in gösterdiği tepki, Robin'in görüşünü kanıtlar gibiydi.

Dava sürecinde babası oğluna olan inancını yitirirken Robin kiliseye devam etmiş ve Brian'ın yeni kazandığı para üzerinde iki kez hakkını kullanmıştı. İlk olarak deneysel okuldaki işinden istifa etmişti. (Gerçi Sinead ile Erin'in okul giderlerine onlar da aynı miktarı ödüyorlardı ama artık çocukları için yılda 23.000 dolar ödeyen aileler için çalışmak istemiyordu.) İkinci olarak da bir yardımseverlik projesine kalkışmıştı. Yeni evlerinin bir buçuk kilometre güneyinde, Point Preeze semtinde, bir köşesinde yıkık bir ev bulunan büyük bir araziyi satın almıştı. Yörede yaşayan gençleri asgari ücretle işe alıp organik tarım yöntemlerini öğretecek ve sattıkları sebzelerden kâr payı dağıtacaktı. Sonunda kendi standartlarını bile zorlayan bir hevesle Bahçe

Projesi'ne dört elle sarıldı. Brian onu sabahın dördünde bilgisayarın başında şalgam çeşitlerini incelerken buluyordu.

Panama Sokağı'ndaki yeni eve her hafta başka işçi ekipleri geliyordu ve Robin tüm enerjisiyle zamanını yeni projesine harcıyordu. Brian da çocukluğunun geçtiği iç karartıcı semtte yaşamayı sürdürürken kendine yeni eğlenceler aramaya başladı. Öğle yemeklerini kentin en iyi lokantalarında yemeye ve hepsini en sevdiği lokanta olan Mare Scuro ile kıyaslamaya başladı. Sonunda yine Mare Scuro'da karar kılınca, aşçıbaşını çağırıp bir anlaşma önerdi.

"Burası Philadelphia'nın en iyi lokantası. İnsana 'eğer mecbur kalırsam, bu kentte yaşayabilirim,' dedirtiyor. Başkalarının bu duyguyu paylaşıp paylaşmadığı umurumda değil. Şu anda sizin maaşınızın iki katını ödemeye hazırım. Avrupa'ya gidecek, birkaç ay dolaşacaksınız ve dönünce kusursuz bir lokanta açacaksınız."

"Eğer deneyimli bir ortak ya da harika bir yönetici bulmazsanız, büyük miktarda para kaybedersiniz," dedi Denise.

"Ne yapmam gerektiğini söyleyin bana, yapayım," dedi Brian.

"'İki katı,' dediniz değil mi?"

"Kentin en iyi yerine sahipsiniz."

"'İki katı,' ilgimi çekti."

"Öyleyse evet deyin."

"Şey, olabilir," dedi Denise. "Ama yine de çok para kaybedeceksiniz. Daha şimdiden aşçıbaşınıza fazlasıyla para ödüyorsunuz."

Doğru biçimde istendiğini hissettiği zaman Denise'in hayır demesi çok zordu. St. Jude'da büyürken kendisini bu biçimde isteyecek insanlardan uzakta tutulmuştu, ama liseyi bitirdiği yaz Midland Pacific Demiryolları şirketinin Sinyal Bölümü'nde çalışmış ve yan yana dizili çizim masalarının durduğu büyük güneşli odada bir düzine yaşlı erkeğin arzularıyla tanışmıştı.

Midland Pacific şirketinin beyni, ruhunun tapınağı, Büyük Çöküş döneminin kumtaşı binalarından birindeydi. Yöneticilerin toplantı ve yemek salonu on altıncı, Harekât, Hukuk, Halkla İlişkiler gibi daha soyut bölümlerin başkan yardımcılarının odaları on beşinci kattaydı. Bodrumda ise faturalama, maaş ödeme, personel, belge arşivi gibi bölümler yer alıyordu. Ara katlarda ise orta düzey beceri gerektiren, köprüleri, rayları, binaları, sinyalleri inşa eden mühendislik bölümleri vardı.

Midland Pacific'in on dokuz bin kilometre uzunluğundaki demiryolu ağının sinyalleriyle ilgilenenler, Teksas, Kansas ve Missouri eyaletlerinden gelme, zeki ama kültürsüz, otları biçip çukur kazarak işe başlayıp yetenekleriyle yükselen adamlardı. Denise'in sonradan fark ettiği gibi genellikle beyaz olanlar aralarından seçilip eğitilmişti. Gökyüzünün beyazlaştığı, otların sarardığı ve eski ekip arkadaşlarının güneş çarpmasına maruz kaldığı sıcak yaz günlerinde klimaları çok iyi çalışan odalarında, önlem olarak çekmecelerinde hırkalarını bulundurarak, rahat koltuklarına yayılarak çalışmaktan mutluydular.

"Bu adamların ara sıra kahve molası verdiklerini göreceksin," demişti Alfred işe başladığı sabah birlikte giderlerken. "Kahve molası vermek için maaş almadıklarını bilmeni isterim. Senin kahve molası vermeni istemiyorum. Demiryolları seni işe alarak bize bir iyilik yapıyor ve sekiz saat çalışman için para ödüyor. Bunu unutmamanı istiyorum. Eğer okul ödevlerine ve borazan çalmaya gösterdiğin gayreti gösterirsen, çalışkan bir eleman olarak hatırlanırsın."

Denise başını salladı. Rekabeti sevdiğini söylemek yeterli olmazdı. Lise bandosunun borazan takımında on iki oğlan ve iki kız vardı. Denise birinci iskemlede oturuyor ve oğlanlar onu izliyordu. Gerçi müziğe büyük bir aşkı yoktu ama her şeyde başarılı olmak istiyordu ve annesi de okul bandolarının disiplini, sıradanlığı ve vatanseverliğinin çocukları için iyi olduğunu düşünüyordu. Okuldayken Gary iyi bir borazancıydı ve Chip de (kısa bir süre için) fagot çalmayı denemişti. Sıra ona gelince Denise de Gary'yi izlemek istemiş, ama Enid, kızlarla borazanların pek uyum sağlamadığını, flütün daha uygun olduğunu ileri sürmüştü. Ne var ki Denise kız öğrencilerle rekabet etmek istemiyordu. Borazancı olmak için ısrar edince Alfred de kızını desteklemiş ve Enid birdenbire eğer Gary'nin eski borazanını çalarsa, kiralama ücretinin daha düşük olacağını fark edivermişti.

Notalardan farklı olarak, Denise'in kopyalayıp dosyalaması gereken sinyal şemaları hiçbir anlam taşımıyordu. Çizim uzmanlarıyla rekabet edemeyeceğini fark edince, iki yazdır bu bölümde çalışan şirket danışmanının oğlu Alan Jamborets ile rekabete kalkıştı ve onun performansını ölçemeyeceğinden, *hiç kimsenin* erişemeyeceğinden emin olduğu bir hızla çalışmaya başladı.

"Denise, yavaş ol biraz, lanet olsun," dedi Teksaslı Laredo Bob, Denise son hızla kopyaları kesip dosyalarken.

"Ne?"

"Bu kadar hızlı çalışırsan, yorulursun."

"Aslında bundan hoşlanıyorum," dedi Denise. "Ritmi tutturdum mu kolay."

"Ama bir kısmını yarına bırakabilirsin."

"O kadar da hoşlandığımı söylemedim."

"Pekâlâ, ama şimdi kahve molası zamanı. Beni duydun mu?"

Koridora doğru koşanlar neşeyle bağrışıyordu.

"Kahve molası!"

"Yiyecek arabası da geldi!"

"Kahve molası!"

Denise aynı hızla çalışmayı sürdürdü.

Yaz aylarında geçici yardımcılar bulunamayınca tüm ayak işleri Laredo Bob'a kalıyordu. Patronun gözü önünde, öğleye kadar bir yandan Swisher Sweet purosunu çiğneyerek tamamladığı işleri Denise'in yarım saatte bitirdiğini görünce Laredo Bob'un üzülmesi gerekirdi ama karakterinin kader olduğuna inanıyordu. Denise'in çalışma yöntemi babasının kızı olduğunu gösteriyordu ve kısa sürede tıpkı babası gibi yükselecekti ve Laredo Bob kaderinin çizdiği işleri yapmayı sürdürecekti. Ayrıca Laredo Bob, kadınların melek, erkeklerin ise zavallı günahkârlar olduğuna da inanırdı. Evlendiği melek, kocasının kötü alışkanlıklarına göz yumarak, düşük bir maaşla dört çocuğunu büyüterek en tatlı yanını sergiliyordu ve bürodaki kadın da binlerce kopyayı etiketlemek ve alfabetik olarak ayırmak konusunda doğaüstü güçlerini ortaya çıkarınca hiç şaşırmamıştı.

Baş teknik ressam Sam Beuerlein ertesi yaz işe gelmemesi için para ödeyeceklerini, çünkü Denise'in bu yaz iki kişinin işini yaptığını söyledi.

Kalın camlı gözlük takan sırıtık Arkansaslı Lamar Parker, babasının Sinyal bölümünde çalışanların değersiz ve çapkın olduklarını söyleyip söylemediğini sordu.

"Yalnızca değersiz dedi," dedi Denise, "asla çapkın demedi."

Lamar sigarasını tüttürüp sanki yanındakiler duymamış gibi Denise'in sözlerini yineledi.

Sinyal Bölümü'nde çalışanların arasında yalnızca Don Armour Denise'i sevmiyor gibiydi. Tıknaz yapılı, kısa bacaklı Vietnam gazisinin sinekkaydı tıraş edilmiş yanakları bir erik kadar mavimsiydi. Ceketleri kaslı kollarına dar geliyor, çizim gereçleri ellerinde oyuncak gibi duruyordu. İlkokul birinci sınıf sırasına oturtulmuş bir delikanlıya benziyordu. Gözlerini çizim kâğıdına birkaç santim kalacak kadar yaklaştırıp bir saat çalışınca başını avuçlarına gömüp inlemeye başlıyor ve kahve molalarını alnı masada, gözlükleri avucunda geçiriyordu.

İlk kez tanıştırıldıklarında Denise'in elini bir ölü balık sıcaklığında sıkmıştı. Genç kız odanın uzak bir köşesinde çalışırken Armour çevresindekilerle fısıldaşarak konuşuyor, yaklaştığı zaman sessizleşip sırıtarak gözlerini masasına dikiyordu. Genellikle sınıfların arka sıralarında oturan ukalaları andırıyordu. Temmuz ayında bir sabah, Denise kadınlar tuvaletindeyken, kapının dışında Armour ile Lamar'ın konuştuklarını duymuştu.

"Alan'ın deli gibi çalıştığını düşünürdük, hatırlıyor musun?" dedi Lamar.

"Jamborets için şunu söyleyebilirim," dedi Don Armour. "Ona bakmak daha kolaydı."

"Heh he."

"Alan Jamborets gibi yakışıklı biri bütün gün minicik eteklerle dolaşsaydı, burada kimse iş yapamazdı."

"Doğru, Alan güzel bir çocuktu."

"Yemin ederim Lamar," dedi Don Armour. "Bir şikâyet dilekçesi yazmayı düşünüyorum. Son derece sıradışı ve acımasız bir durum bu. Şu eteği gördün mü?"

"Gördüm. Ama sus artık."

"Beni deli ediyor."

"Bu mevsimsel bir sorun, Donald. İki ay içinde geçip gidecektir."

"Eğer Wrothlar daha önce beni işten atmazsa."

"Şirket birleşmesinin gerçekleşeceğini nerden biliyorsun?"

"Bu büroda çalışabilmek için sekiz yıl ter döktüm. Birinin çıkagelip her şeyi berbat etmesinin zamanı geldi sayılır."

Denise elektrik mavisi kısacık bir etek giymiş ve annesinin İslami kapalı giyim standartlarına rağmen bu eteğe karşı çıkmamasına şaşırmıştı. Lamar ile Don Armour'ın *kendisinden* söz ettiklerini algıla-

yınca bu fikir bir baş ağrısı gibi beynine yerleşmiş ve Don tarafından aşağılandığına inanmıştı. Sanki Don *genç kızın kendi evinde* bir parti veriyor ve onu davet etmiyordu.

Çizim odasına döndüğünde, Don'un kendisinden başka herkesi süzdüğünü görmüş ve bakışları üzerinden atlayıp geçerken parmaklarıyla kendi göğüs uçlarını sıkmak gibi garip bir isteğe kapılmıştı.

St. Jude'da gök gürültüsü mevsimiydi. Havada bir Meksika şiddeti, bir fırtına ya da bir ihtilal kokusu vardı. Kapalı gökyüzünden gök gürültüleri duyulabilir, tanıdığınız hiç kimsenin yaşamadığı güney kasabalarından kötü hava raporları gelebilirdi. Öğle saatinde düzelip açılır gibi görünen gökte tek başına dolaşan bir buluttan gürültü kopabilirdi. Öğleden sonra ise, güneybatıdan deniz yeşili bulut dalgaları görünür, aralarından güneş olanca şiddetiyle parlar ve sanki zamanın kısalmakta olduğunu fark etmiş gibi ısı yükselirdi. Akşam yemeği saatinde seksen kilometre yarıçapında bir alanda fırtınalar, bir kavanoza sıkışmış kocaman örümcekler gibi birbirine yaklaşır, iri yağmur damlaları göğün dört bir köşesinden inmeye başlardı. Pencereden görülen manzara siyah-beyaza dönerken şimşeklerin ışığında ağaçlar ve evler titrer, havlularına sarınmış mayolu çocuklar mülteciler gibi evlerine koşardı. Gecenin geç saatlerinde ise bir ordunun top seslerini andıran gök gürültüleri duyulurdu.

Bu arada, St. Jude'da, bir şirket birleşmesinin homurtuları da duyuluyordu. Midpac'in ikiz damat adayları olan Hillard ile Chauncy Wroth kardeşler kasabaya gelmiş, üç sendikayla görüşmekteydi. Aynı zamanda Wrothlar Washington'da Midpac konusunu senatonun alt komitesiyle görüşmekteydi. Söylentilere göre, Midpac Union Pasific'ten beyaz atlı şövalyesi olmasını istemişti. Wrothlar birleşme sonrasında Arkansas Southern Demiryolları'nda gerçekleştirdiklerini savunuyorlardı. Midpac'in sözcüsü, konuyla ilgilenen tüm St. Judelulara milletvekillerini aramalarını ya da mektup yazmalarını rica ediyordu...

Denise öğle tatili için binadan çıkarken biraz ötedeki direğe yıldırım çarptı. Parlak pembe ışığı gördü ve patlamayı cildinde hissetti. Sekreterler minik parktan bağrışarak kaçtılar. Denise de kitabını, sandviçini ve eriklerini toplayıp öğle tatilinde her gün iki bezik masasının kurulduğu on ikinci kata döndü. Pencerenin kenarına oturur-

ken *Savaş ve Barış*'ı okumanın gösteriş olacağını düşünüp dikkatini dışarıdaki çılgın fırtınayla, en yakınındaki oyun masasına verdi.

Don Armour salamlı sandviçini açtı ve bakışlarını günün son işkencesi karşısında duruyormuş gibi Denise'e çevirdi.

"On üçüncü el."

"Bu pisliği kim yaptı?"

"Ed," dedi Don Armour kâğıtları dağıtırken. "Şu muzlarına dikkat et."

En eski teknik ressam Ed Alberding'in bedeni bowling kukasına, kıvırcık kır saçları yaşlı bir kadının permasına benziyordu. Bir yandan muzunu yerken bir yandan da gözlerini kırpıştırarak kâğıtlarını inceliyordu. Kabuğu soyulmuş muz masanın üzerindeydi.

"Muzda çok miktarda potasyum var," dedi Don Armour.

"Potasyum yararlıdır," dedi Lamar masanın öteki ucundan.

Don Armour kâğıtları bırakıp dikkatle Lamar'a baktı. "Dalga mı geçiyorsun? Doktorlar kalp krizi başlatmak için potasyum kullanır."

"İhtiyar Eddie her gün iki, üç muz yer," dedi Lamar. "Senin kalbin nasıl Bay Ed?"

"Hadi oyuna dönelim beyler," dedi Ed.

"Ama senin sağlığın beni ilgilendiriyor," dedi Don Armour.

"Sen çok fazla yalan söylüyorsun, bayım."

"Her gün seni zehirli bir madde olan potasyum yerken görüyorum. Bir dost olarak seni uyarmak benim görevim."

"Sıra sende Don."

"Bir kâğıt at Don."

"Ve karşılığında kuşkucu ve inkârcı bir yaklaşım görüyorum," dedi Armour incinmiş bir sesle.

"Donald, oynuyor musun yoksa iskemleni mi ısıtıyorsun?"

"Tabii eğer Ed uzun süreli potasyum zehirlenmesi nedeniyle kalp krizinden giderse, ben en üst dördüncü sıraya yükseleceğim ve Güney Arkansas Midland Pacific'in Little Rock'daki çizim bürosunda olmayı garantileyeceğim. Öyleyse niçin bu konuyu açıyorum ki? Lütfen benim muzumu da yer misin?"

"Heey, sözlerine dikkat et," dedi Lamar.

"Beyler, sanırım bu el benim."

"İt oğlu it!"

"Ed biliyor musun Little Rock'da bilgisayarlar varmış," dedi Don Armour, kesinlikle Denise'e bakmadan.

"Yaa, bilgisayar mı?" dedi Ed.

"Eğer oraya gidersen emin ol, seni kullanmaya zorlayacaklardır."

"Ed bilgisayar kullanmayı öğrenmeden önce meleklerin dünyasına karışacaktır," dedi Lamar.

"Ben aynı fikirde değilim," dedi Don. "Ed Little Rock'a gidecek ve bilgisayarda çizim yapmasını öğrenecek. Yediği muzlarla başkalarının da midesini bulandıracak."

"Hey Donald, sen Little Rock'a gitmeyeceğinden neden bu kadar eminsin?"

Don başını salladı. "Little Rock'da yaşayınca yılda iki, üç bin dolar daha az harcarız ve kısa bir süre sonra ben yılda birkaç bin dolar daha fazla para kazanmaya başlayacağım. Orada hayat ucuz. Belki Patty yarım gün çalışır ve kızlar da anneleriyle daha fazla birlikte olur. Kızlar büyümeden önce Ozarks bölgesinde arazi filan alabiliriz. Hani içinde gölü olan bir yer. Böyle bir hayat yaşamama birilerinin izin vereceğini sanıyor musun?"

Ed sinirli mimiklerle kâğıtlarını ayırıyordu. "Bilgisayarlara niye gerek duyuyorlar?"

"İşe yaramayan morukların yerine kullanıyorlar," dedi Don eriği andıran suratı sevimsiz bir gülüşle aydınlanırken.

"Bizim yerimize kullanmak için mi?"

"Niçin Wrothlar bizim şirketi satın alıyor da, biz onları almıyoruz sanıyorsun?"

Kâğıtlar karıştırıldı, atıldı. Denise, Illionis ufkunda gökten inen yıldırımları izledi. O, dışarı bakarken oyun masasında bir gerginlik patlaması oldu.

"Tanrı aşkına, Ed," dedi Don Armour. "Şunları masaya atmadan önce bir de yala istersen?"

"Sakin ol Don," dedi baş teknik ressam Sam Beuerlein."

"Midesi bulunan bir tek ben miyim?"

"Sakin ol."

Don kâğıtlarını masaya atıp büro koltuğunu tekerlekleri üzerinde öylesine hızla geriye itti ki, çizim masası ışıkları sallandı. "Laredo,"

diye seslendi. "Gel benim yerime oyna. Biraz muzsuz hava solumak istiyorum."

"Sakin ol."

Don başını salladı. "Ya şimdi konuşursun Sam ya da alışveriş bitince çıldırırsın."

"Sen akıllı adamsın Don," dedi Beuerlein. "Ne olursa olsun dört ayağının üstüne düşersin."

"Akıllılığı bilemem. Ed'in yarısı kadar akıllı olduğumu sanmam. Öyle değil mi Ed?"

Ed'in burnu seğirdi. Sabırsızlıkla kâğıtlarını masaya vurdu.

"Kore için çok genç, *benim* gittiğim savaş için çok yaşlı olmak," dedi Don. "Ben buna akıl derim işte. Yirmi beş yıl her sabah otobüsten inip Olive Sokağı'nı bir araba çarpmadan geçecek kadar akıllı olmak. Her akşam aynı otobüse binecek kadar akıllı olmak. Bu dünyada akıllı olmanın anlamı bu."

Sam Beuerlein sesini yükseltti. "Don şimdi beni dinle. Gidip biraz dolaş. Dışarı çıkıp sakinleş. Geri dönünce belki Eddie'den özür dilemen gerektiğine karar verirsin."

"On sekizinci el," dedi Ed masaya vurarak.

Don elini sırtına dayayıp topallayarak koridora çıkarken, Laredo Bob bıyığında yumurta salatası kırıntılarıyla masaya gelip onun kâğıtlarını eline aldı.

"Özür dilemeye gerek yok," dedi Ed. "Hadi şunu oynayalım beyler."

Yemekten sonra, Denise kadınlar tuvaletinden çıkarken, Don Armour asansörden indi. Omuzlarında yağmur damlalarının izleri vardı. Yeni bir suçlamayla karşılaşmış gibi gözlerini devirerek Denise'e baktı.

"Ne var?" diye sordu Denise.

Don başını sallayarak yürüyüp gitti.

"Ne var? Ne var?"

"Öğle tatili bitti," dedi Don. "Çalışıyor olman gerekmez mi?"

Akşam birlikte eve dönerlerken Denise babasına Wrothların demiryolu şirketini Arkansas Southern ile birleştirip birleştirmeyeceğini sordu.

"Bilmiyorum," dedi Alfred. "Umarım yapmazlar."

Acaba şirket Little Rock'a taşınacak mıydı?

"Eğer yönetimi ellerine geçirirlerse, böyle bir niyetleri var."

Sinyal Bölümü'nde çalışanların durumu ne olacaktı?

"Sanırın üst düzeydekilerin bir kısmı oraya gidecek. Gençleri ise herhalde işten çıkarırlar. Ama senin bu konuda konuşmanı istemiyorum."

"Konuşmam," dedi Denise.

Son otuz beş yıldır her Perşembe akşamı olduğu gibi, Enid yemeği sıcak tutmaya çabalıyordu. Biber dolması pişirmişti ve hafta sonu konusunda heyecanlıydı.

Denise masaya oturunca Enid,"Yarın eve otobüsle dönmen gerekecek," dedi. "Yarın babanla ben Schumpertlerle birlikte Fond du Lac Arazisi'ne gideceğiz."

"Neresi orası?"

"Saçma sapan bir iş," dedi Alfred. "Bunu daha önceden tahmin etmeliydim. Ama annen başımın etini yedi."

"Al," dedi Enid. "Hiçbir zorlama yok. Seminerlere katılmak zorunda değiliz. Hafta sonunu istediğimiz şeyleri yaparak geçirebiliriz."

"Biraz zorlama olacaktır. Arazi sahibi arsa satmaya çalışmadan insanlara bedava hafta sonu tatili yaptırmaz."

"Broşürde baskı, zorlama ve beklenti olmadığı yazıyordu."

"Ben kuşkuluyum," dedi Alfred.

"Mary Beth, Bordentown yakınında gezebileceğimiz bir şaraphane olduğunu söyledi. Ayrıca Fond du Lac'da yüzebiliriz! Ayrıca broşür gölde kayıkların ve güzel bir lokantanın bulunduğunu yazıyor."

"Temmuz'un ortasında bir Missouri şaraphanesinin pek de çekici olacağını sanmıyorum."

"Keyif almaya bakmalısın," dedi Enid. "Driblettler geçen Ekim'de gittiler ve çok eğlendiler. Dale hiç baskı olmadığını söyledi. Çok az baskı yapıldı, dedi."

"Söyleyene bak."

"Ne demek istiyorsun?"

"Hayatını tabut satarak kazanan bir adamın lafları."

"Dale'in yaptığı işin başkalarının yaptıklarından farkı yok."

"Ben kuşkularım olduğunu söyledim, ama gideceğim," dedi Alfred ve Denise'e döndü, "yarın eve otobüsle dönersin. Arabayı burada sana bırakırız."

"Bu sabah Kenny Kraikmeyer aradı," dedi Enid kızına. "Senin Cumartesi gecesi boş olup olmadığını sordu."

Denise bir gözünü kapatıp diğerini olabildiğince açtı. "Sen ne dedin?"

"Boş olduğunu sandığımı söyledim."

"Ne dedin? Niye?"

"Özür dilerim. Başka planların olduğunu bilmiyordum."

Denise güldü. "Şu andaki tek planım Kenny Kraikmeyer ile görüşmemek."

"Çok nazik konuştu," dedi Enid. "Biliyor musun biri davet etme zahmetine katlandığı zaman kabul etmelisin. Eğer eğlenmezsen bir daha gitmezsin. Ama birilerinin davetini kabul etmelisin. Yoksa insanlar kimseyi kendine yakıştırmadığını düşünürler."

Denise çatalını bıraktı. "Kenny Kraikmeyer midemi bulandırıyor."

"Denise," dedi Alfred.

"Bu hiç hoş değil," dedi Enid sesi titreyerek. "Senin ağzından böyle şeyler duymak istemiyorum."

"Pekâlâ, bunu söylediğim için üzgünüm. Ama Cumartesi günü boş değilim. Yani Kenny Kraikmeyer için boş değilim. Eğer benimle çıkmak istiyorsa, bana sorması gerekir."

Denise annesinin Fond du Lac'da Kenny Kraikmeyer ile hafta sonunu daha iyi geçireceğini ve delikanlının da Alfred'den daha fazla keyif alacağını düşündü.

Akşam yemeğinden sonra bisikletine atlayıp, kapatılmış tren istasyonunun karşısında, mahallenin en eski evine gitti. Lisenin tiyatro öğretmeni Henry Dusinberre, tatilini New Orleans'daki annesiyle birlikte geçirirken evindeki çiçekleri en sevdiği öğrencisine emanet etmişti. Salondaki bayağı görünümlü antikaların arasında kristal ayaklarının içi hava kabarcıklarıyla süslü bir düzine şampanya kadehi vardı ve Cumartesi geceleri içkisini paylaşmaya gelen öğrenciler arasında yalnızca Denise'e bunlardan biriyle içme izni verirdi. ("Bırak küçük canavarlar plastik bardaklardan içsinler," derdi yorgun bedenini dana derisi koltuğuna yerleştirirken. Kansere karşı savaşını iki kez kazanmıştı ama parlak cildi ve patlak gözleri onkolojik açıdan pek de iyi durumda olmadığını gösteriyordu. "Lambert, olağanüstü yaratık," derdi. "Seni profilden görebileceğim bir yere otur. Japonların sana tapınacaklarını biliyor muydun? Sana tapacaklardır.") Dusinberre'in evinde ilk kez çiğ istiridye, bıldırcın yumurtası yemiş, grappa içmişti. Öğretmenin tanı-

mıyla "sivilceli yeniyetmelerin" çekiciliğine kapılmamak için iradesini kullanmaya kararlıydı. Dusinberre antikacı dükkânlarından elbiseler, ceketler alıyor ve Denise'e uyduğu takdirde giymesine izin veriyordu. Kızının bir Schumpert ya da Root gibi giyinmesini yeğleyen Enid ise, akik düğmeli, işlemeli sarı saten parti elbisesini, söylediği gibi Salvation Army'nin ikinci el dükkânından on dolara aldığına inanıyordu. Annesinin tüm itirazlarına rağmen bu elbiseyi *Sırça Kümes* adlı oyunda birlikte oynadıkları Peter Hicks'la gittiği okul balosuna giymişti. Balo gecesi Dusinberre, kendisiyle birlikte kristal kadehten şampanya içmesi için onu da davet etmişti ama Peter, araba kullanacağı için plastik bardaktan kola içmekle yetinmişti.

Çiçekleri sulayıp Dusinberre'nin koltuğuna oturup düşünmeye başladı. Peter Hicks gibi saygı duyduğu gençler onu romantik açıdan heyecanlandırmıyordu. Donanma Akademisi'ne gidip nükleer bilim eğitimi alacak olan Kenny Kraikmeyer ve benzerleri ise canını sıkıyordu. İnsanlara karşı neden böyle kötü davrandığını Denise anlayamıyordu. Kötü davrandığı içinmutsuzdu ve hem kendisi hem de başkaları hakkında düşünüş biçiminde bir terslik vardı.

Annesi bu noktayı işaret edince, karşı çıkmaktan başka bir şey elinden gelmiyordu.

Ertesi gün parkta öğle yemeğini yerken, annesinin işe giderken kazakların altına giydiğinden haberi olmadığı askılı bluzuyla güneşleniyordu. Birdenbire Don Armour çıkageldi ve yanına oturdu.

"Kâğıt oynamıyor musun?" dedi Denise.

"Delirmek üzereyim."

Denise gözlerini kitabına çevirdi. Dikkatle kendisini süzdüğünü hissediyordu. Hava sıcaktı, ama onun baktığı taraftaki yanağını böylesine ısıtacak kadar değildi.

Don gözlüklerini çıkarıp gözlerini ovuşturdu. "Her gün gelip burada mı oturuyorsun?"

"Evet."

Yakışıklı sayılmazdı. Kafası kocamandı, saçları seyreliyordu, yüzünde bir şarapçının kırmızılığı vardı. Yine de Denise yüz ifadesinde bir parlaklık, hayvansal bir hüzün sezdi; dudaklarının kıvrımı davetkârdı.

Kitabın sırtından yazarın adını okudu. "Kont Leo Tolstoy," diyerek başını sallayıp sessizce güldü.

"Ne oldu?"

"Yok bir şey," dedi Armour. "Senin gibi biri olmanın nasıl bir şey olacağını hayal etmeye çabalıyordum."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani güzel, akıllı, disiplinli, zengin, üniversite yolcusu. Nasıl oluyor bu?"

Ona dokunarak yanıtlamak, nasıl bir şey olduğunu hissettirmek gibi garip bir dürtüye kapıldı. Aslında başka bir cevap da yoktu.

Omzunu silkerek bilmediğini söyledi.

"Sevgilin şanslı biri olmalı," dedi Don Armour.

"Sevgilim yok."

Sanki algılaması zor bir habermiş gibi irkildi. "Bu çok şaşırtıcı."

Denise tekrar omzunu silkti.

"On yedi yaşındayken yazın büyük bir antikacı dükkânının sahibi olan Mennonit mezhebine bağlı yaşlı bir çiftin yanında çalışmıştım," dedi Don. "Tiner, alkol, aseton ve çin yağından oluşan bir karışımla mobilyaların cilasını bozmadan temizlerdik. Bütün gün bunu koklar ve eve uçarak dönerdim. Gece yarısında ise kötü bir baş ağrısı saplanırdı."

"Nerede yaşıyordun?"

"Carbondale, Illionis. Bedavaya kafayı bulduğum halde, bana az para verdikleri fikrine kapıldım ve geceleri onların kamyonetini 'ödünç almaya' başladım. Gezmeyi seven bir kız arkadaşım vardı. Kamyoneti çarpınca benim kullandığımı öğrendiler ve üvey babam eğer donanmaya katılırsam hem mal sahipleri hem de sigorta şirketiyle ilgileneceğini yoksa polislerle kendi başıma uğraşmam gerektiğini söyledi. Altmışlı yılların ortasında donanmaya katıldım. Yapacak başka bir şey yok gibiydi. Zamanlamam harikaydı doğrusu."

"Vietnam'a gönderildin."

Don Armour başıyla onayladı. "Eğer bu şirket evliliği gerçekleşirse, terhis edildiğim yere geri dönmüş olacağım. Üstelik üç tane çocuğum ve başka hiçbir işte yararı dokunmayacak yeteneklerim var."

"Çocukların kaç yaşında?"

"On, sekiz ve dört."

"Karın çalışıyor mu?"

"Okul hemşiresi. Indiana'da ailesinin yanında kalıyor. Beş dönümlük arazide bir de havuz var. Kızlar için harika."

"Tatil yapacak mısın?"

"Önümüzdeki ay iki hafta."

Denise'in soracağı başka soru kalmamıştı. Don Armour uzun bir süre ellerini dizlerinin arasında birleştirip, başını eğip oturdu. Vurdumduymazlığının simgesi olan sırıtışı yandan bakınca belli oluyordu. Sonunda Denise ayağa kalkıp içeri gideceğini söyledi ve adam sanki beklediği darbe inmiş gibi başını salladı.

Don Armour'ın bayat bir klişeyle ilgisini çekmeye çalıştığı için utancından gülümseyeceği Denise'in aklına hiç gelmedi. Bir gün önce oyun masasındaki konuşmanın kendisi için bilinçli olarak yapıldığı da aklına gelmedi. Kadınlar tuvaletinin önünde konuşurken Denise'in içerden dinlediğini bilerek sözlerini yüksek sesle sürdürdüğü de aklına gelmedi. Don Armour'ın bu kendine acıma numarasıyla başka kızları da kandırmış olduğu aklına gelmedi. İlk kez elini sıktığından bu yana eteğinin altına girebilmek için planlar yaptığı da aklına gelmedi. Don Armour'ın gözlerini, güzelliğinden etkilendiğinden değil, tüm erkek dergilerinin arka sayfalarındaki Kural No. 1'de açıklanan ("Her Seferinde Kadının Sizin için Çıldırmasını Nasıl Sağlarsınız!") *kadını görmezlikten gelmek* önerisinden dolayı kaçırdığı aklına gelmedi. Aralarındaki sınıf farkının kendisini rahatsız ederken Don Armour'ı tahrik ettiği aklına gelmedi. İşini kaybetme tehlikesiyle karşılaştığı sırada, patronunun patronu olan adamın kızını yatağa atmakla tatmin olmayı düşlediği aklına gelmedi. Denise bunları ne o zaman ne de sonradan algıladı. On yıl sonra bile olanlardan kendini sorumlu tutuyordu.

O gün yalnızca sorunların farkındaydı. Don Armour'ın kendisine el sürmek istemesi ama sürememesi bir sorundu. Denise doğuştan her şeye sahip olmuşken, onu isteyen erkeğin daha azına sahip olması büyük bir sorundu. Her şeye sahip olan kendisi olduğundan bu sorunu çözmek de ona düşüyordu. Ama ona söyleyeceği her destekleyici söz aşağılama olarak görülebilirdi.

Öğleden sonra Denise sinyal çizimlerinin altı büyük sandığın içinde depolandığı odada çalıştı. Yıllar içinde dosyalar arttıkça sandıkların içi karışmıştı ve Denise'e burayı düzenlemek gibi keyifli bir iş verilmişti. Sandıklardan biri öylesine derindi ki, ancak yanında duran sandığın üstüne yatarak dibine kadar ulaşabiliyordu. Başını yukarı kaldırınca Don Armour'ın sandığın yanında diz çöktüğünü gördü.

Ed Alberding'in 1956 yılında McCook hattındaki Milepost 101.35 sinyal kulesi için çizdiği planı inceliyordu Armour.

"Ed bunu çizdiği zaman daha çocukmuş. Harika bir çizim."

Denise sandıktan inip, eteğini düzeltti.

"Ed'e bu kadar haşin davranmamalıyım," dedi Don. "Asla sahip olamayacağım yetenekleri var."

Denise'i onun kendisini düşündüğü kadar düşünmediği belliydi. Başka bir çizimi açarken genç kız tepeden aşağıya bakıp kurşun grisi saçlarını seyretti. Bir adım daha yaklaşıp görüntüsünü göğsüyle sınırladı.

"Işığımı engelliyorsun."

"Benimle yemeğe çıkmak ister misin?"

Don içini çekti. Omuzları çöktü. "Hafta sonu için Indiana'ya gitmem gerekiyor."

"Pekâlâ."

"Ama biraz düşüneyim."

"İyi. Düşün bakalım."

Özgüvenli davranmaya çalışıyordu ama kadınlar tuvaletine giderken dizleri titriyordu. Bir kabine girip kapıyı kilitledi ve kaygılarıyla başka çıkmaya çabalarken asansörden sandviç arabasının çıktığını duydu. Gözleri kâh kapı tokmağına kâh yerdeki kâğıt parçasına takılarak uzun bir süre oturdu ve hiçbir şey düşünemediğini fark etti.

Mesai bitimine beş dakika kala, sandık odasını temizlerken Don Armour gözlüklerinin ardında gözkapakları tembelce kapanarak yanına geldi. "Denise, hadi seni yemeğe götüreyim."

Hemen başını salladı. "Pekâlâ."

Kent merkezinin hemen kuzeyinde genellikle yoksul ve siyahların yaşadığı mahallede, Henry Dusinberre ile genç tiyatrocularının sık sık gittiği küçük lokantada Denise yalnızca buzlu çayla patates kızartması ısmarlarken Don Armour süt ve hamburger istedi. Yemeğine doğru eğilirken başının omuzlarına gömülmesi adeta bir kurbağaya benzemesine yol açıyordu. Dalga geçercesine ağır ağır çiğniyor, dalga geçercesine boş gülüşlerle çevresine bakıyordu. Gözlüğünü yerleştirirken tırnaklarının köküne kadar kemirilmiş olduğunu fark etti Denise.

"Ben asla buraya gelmezdim," dedi Don.

"Buralar güvenlidir."

"Senin için evet. Bulunduğun mekân senin sorunları algılayıp algılamadığını hisseder. Eğer algılamazsan, seni rahat bırakır. Ben ise algılarım. Senin yaşındayken bu sokağa gelseydim, kesinlikle başıma kötü şeyler gelirdi."

"Nedenini anlamadım."

"İşler böyle yürür. Kafamı kaldırınca benden hoşlanmayan üç yabancıyla karşılaşırdım. Ben de onlardan hoşlanmazdım. Eğer mutlu biriysen bu dünyayı asla görmezsin. Senin gibi biri bu dünyanın içinden geçip gider. Bu dünya öldüresiye dövmek için benim gibi birinin gelmesini bekler. Taa bir kilometre öteden beni seçer."

Denise onu Henry Dusinberre'in evine götürdü, verandanın basamaklarını çıkarlarken güneş hâlâ batıdaki ağaçların üzerinde parlıyordu. Sanki bu gibi semtlerde ağaçlar daha iyi yetişiyormuş gibi çevresine bakıyordu Don. Denise elini tel kapıya atınca ardındaki kapının açık olduğunu fark etti.

"Lambert? Sen misin?" Henry Dusinberre loş salondan yaklaştı. Cildi her zamankinden daha donuk, gözleri daha patlak ve sanki dişleri biraz büyümüş gibiydi. "Annemin doktoru beni eve yolladı," dedi Dusinberre. "Benimle daha fazla ilgilenmek istemedi. Sanırım ölüm görmekten bıkmış."

Don Armour başını eğmiş arabasına doğru gidiyordu.

"Bu çam yarması kim?" dedi Dusinberre.

"İşyerinden bir arkadaş."

"Ama onu buraya getiremezsin. Çok üzgünüm. Evimde çam yarmaları istemem. Başka bir yer bulmak zorundasın."

"Yemeğin filan var mı? Rahatın yerinde mi?"

"Evet, hadi git. Geri döndüğüm için kendimi daha iyi hissediyorum. Sağlık durumum beni de doktoru da utandırdı. Anlaşılan çocuğum, akyuvarlarım hiç kalmamış. Doktor korkudan titriyordu. O anda, *muayenehanesinde* öleceğimi düşündü. Onun adına çok üzülüyorum Lambert!" Hasta adamın yüzünde karanlık bir gülüş belirdi. "Akyuvarların tümüyle gereksiz olduğunu ona açıklamaya çalıştım. Ama beni bir tıp garipliği olarak görmeyi sürdürdü. Annemle öğle yemeği yedim ve bir taksiye atlayıp havaalanına gittim."

"İyi olduğundan emin misin?"

"Evet, hayır duamı alarak gidebilirsin. Biraz eğlen. Ama benim evimde değil. Git artık."

Meraklı komşular nedeniyle karanlık basmadan önce Don Armour ile kendi evinde görünmesi akılsızlık olacağından Denise onu ilkokulun arkasındaki tarlaya götürdü. Çiçek kokuları, böcek sesleri arasında güzel bir Temmuz akşamı yaşarlarken Don kollarını kızın karnına sarıp çenesini omzuna dayadı.

Hava kararıktan sonra eve girince, Denise aceleyle yukarı çıkmak istedi ama Don mutfakta, yemek odasında oyalanmayı yeğledi. Evin bıraktığı izlenimin haksızlık olduğunu düşünüyordu. Gerçi ailesi zengin değildi ama annesi belirli bir zarafete sahip olmaya çalıştığından, bir zengin evini *andırıyordu*. Don halılara basmaya çekindi, Enid'in camlı büfede sakladığı Waterford kristallere, müzik kutularına, Paris sokak sahnelerine, mobilyalara ilgiyle baktı.

Denise büyücek elini adamın daha büyük avucuna koyup parmaklarıyla kavradı ve merdivenlere doğru çekti.

Yatak odasında Don Armour onu öpmeye başlayınca Denise, çocukluk masallarında bir dokunuşla her şeyin değişiverdiği günlere geri döndüğünü hissetti. Bir dokunuşla bir kadın bedenine sahip oluvermişti. Yaşça daha büyük bir erkek tarafından arzulanmanın da yararları vardı tabii.

Kendi yaşıtı gençler de *bir şeyler* istiyorlardı ama tam olarak ne istediklerini bilmiyorlardı. Akranı olan biriyle buluştuğu zaman bluzunun düğmelerini açıp fikir vererek, ona ne istemesi gerektiğini öğretme rolünü üstlenmesi gerekiyordu.

Don Armour onun vücudunun her santimetrekaresinin tadını çıkartmak istiyordu. Genç kız onun için çok değerliydi. Yalnızca onun vücuduna sahip olmanın bir anlamı yoktu. Ama Denise'in de onu istediğini biliyordu. Don Armour kızın önünde diz çöktüğünü ve vücudunun bazı bölgelerini onun kadar arzuladığını hayal etti. Böylece kızı yaşındaki birisiyle sevişmesi bağışlanabilirdi. Genç kız bir erkeğin hayal edebileceği her şeye sahipti. Aceleye gerek yoktu. Onun vücudunun her noktasının yudum yudum zevkini çıkaracaktı.

Denise sütyenini çıkarınca Don başını eğip gözlerini kapattı.

"Bu da ne? Güzelliğin insanı öldürebilir."

Evet, Denise bu sözlerden hoşlanmıştı.

Onu ellerine aldığında hissettiği duygu, birkaç yıl sonra genç bir aşçı olarak ilk yermantarını ya da ilk kaz ciğerini eline aldığında hissedeceği duyguydu.

On sekizinci doğum gününde tiyatrocu arkadaşları ona sayfaları koparılıp, içine küçük bir şişe Seagram's viski ve üç tane kondom yerleştirilmiş bir İncil armağan etmişlerdi ve bu gece çok işine yarayacaktı.

Karanlıkta holdeki çamaşır sepetinden aldığı bir havluya sarınırken üniversiteye başlamadan önce bekâretini yitirdiği için yumruğunu sallayarak kendini kutladı.

Şimdiye dek yalnızca uyumak için kullandığı tek kişilik karyolada iriyarı bir adamın olması ise pek harika bir fikir gibi gelmedi ve aptal gibi odanın ortasında havluya sarınıp durdu ve birdenbire ağlamaya başladı.

Don Armour'ın yataktan kalkıp ona sarılması ve çocukça davranmasına aldırış etmemesi hoşuna gitti. Adam pijamasını giyip yatağa girmesine yardım etti ve uzun süre onu okşadı. Denise uykuya dalarken ön kapının kapandığını ve arabanın çalıştığını duydu.

Öğleye kadar uyudu ve alt kattaki banyoda duş alırken ön kapının açıldığını duydu. Kulağına bazı sesler geldi.

Aceleyle saçlarını taradı, kurulandı ve banyodan dışarı fırladı. Babası oturma odasında uzanmıştı. Annesi mutfakta piknik sepetini temizliyordu.

"Denise, sana bıraktığım yemeklere el sürmemişsin!" diye bağırdı Enid. "*Bir tek* lokma bile yememişsin."

"Sizin yarın döneceğinizi sanıyordum."

"Fond du Lac tahmin ettiğimiz gibi bir yer değildi," dedi Enid. "Dale ile Honey'nin nasıl böyle düşündüğünü bilmiyorum. Boş yere gittik."

Merdivenin yanında iki küçük bavul duruyordu. Denise hızla yatak odasına çıkıp kullanılmış kondomların ve kan lekeli çarşafların görünmemesi için kapıyı örttü.

Yazın geri kalanı berbat geçti. Hem işyerinde hem evde kendini yalnız hissediyordu. Kan lekeli havluyla çarşafı gardırobuna sakladı ve nasıl yok edeceğini düşündü. Doğuştan gözlemci olan Enid'in, kızının âdet gördüğü günleri tahmin etmek gibi işlere ayıracak zamanı vardı. Denise, iki hafta kadar sonra lekeli havlu ve çarşafı ortaya çıka-

rıp özür dilemeyi planladı. Ama Enid havlu ve çarşaf sayısını da çok iyi biliyordu.

"En iyi işlemeli banyo havlularından biri eksik."

"Aaaa, ben onu havuzda unuttum."

"Denise, bir sürü başka havlun varken iyi bir işlemeli havluyu niçin havuza götürdün? Kaybedecek başka havlu yok muydu? Havuza telefon ettin mi?"

"Gidip tekrar baktım."

"Bunlar çok pahalı havlular."

Yaptığını iddia ettiği gibi bir hatayı Denise asla yapmazdı. Eğer Don Armour'a gidip bu olanları anlatsa ve birlikte gülebilseler, kendisine yapılan haksızlık bu kadar ağır gelmezdi. Ama birbirlerini sevmiyorlardı.

Artık işyerinde öteki teknik ressamların dostluğu da şüphe uyandırıcı bir hâl almıştı; her davranışın sonunda sevişmeye gideceğini düşünüyordu. Don Armour onunla göz göze gelmeyecek kadar utangaç ya da düşünceliydi. Günlerini Wroth kardeşler hakkında mutsuz olmak ve çevresindekilere haşin davranmakla geçiriyordu. Denise için çalışmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı. Her gün mesai bitiminde gözyaşlarını tutmaya çabalamaktan ve ancak mutlu bir insanın rahatsız olmadan sürdürebileceği bir hızla çalışmaktan yüzü ve boynu ağrıyordu.

Ani bir dürtüyle davrandığı zaman insanın başına böyle şeyler gelir, dedi kendi kendine. Don'la birlikte olma kararını yalnızca iki saat düşündükten sonra verdiğine inanamıyordu. Adamın gözleriyle dudaklarından hoşlanmıştı ve arzuladığını ona vermek istediğini düşünmüştü. 'Bu gece bekâretimi kaybedebilirim' gibi çekici bir olasılık aklına gelince fırsatı kaçırmamıştı.

Bırakın Don Armour'a, kendine bile ondan hoşlanmadığını itiraf edemeyecek kadar gururluydu. "Üzgünüm, hata ettim," demesi gerektiğini bilmeyecek kadar toydu. İsteklerini yerine getirmekten kendini sorumlu tutuyordu.

Bir ilişkiyi başlatmak için gayret edince, bir süre devam ettirilmesi gerektiğine inanıyordu.

İsteksizliğinin acısını çekti. Özellikle ilk hafta boyunca Don Armour'a Cuma akşamı için buluşma teklifi yapmaya kendini hazırlarken

boynu sürekli ağrıdı. Üç Cuma akşamı ardı ardına onunla buluşurken ailesine Kenny Kraikmeyer ile randevusu olduğunu söyledi. Don, onu önce yemeğe, ardından da St. Jude'un genişlerken yuttuğu elli küçük kasabadan birindeki evine götürdü ama halinden ölesiye utanıyordu.. Denise'in yaşadığı semtte hiçbir evin tavanı bu kadar alçak, kapıları doğru dürüst çarpılmayacak kadar ince, pencere kenarları ve kornişleri plastik olamazdı. Sevgilisini sakinleştirmek ve hiç hoşlanmadığı yaşam biçimlerini kıyaslamasına son vermek için öteberi dolu bodrumdaki çekyatta onunla sevişti ve yeni kazandığı becerilerini kusursuzlaştırdı.

Don Armour, Indiana'da geçirmesi gereken hafta sonları konusunda karısına ne söylediğini açıklamadı. Denise karısı hakkında bir tek soru bile sormaya dayanamazdı.

Asla yapmayacağı başka bir hata yüzünden annesinden tekrar azar işitti: Kan lekeli bir çarşafı zaman kaybetmeden soğuk suya bastırmamıştı.

Don Armour'ın iki haftalık tatilinin başlayacağı Cuma günü birlikte sandıkların durduğu odaya girdiler ve birkaç dakika sonra eve dönerken babası nezle olup olmadığını sordu.

Eve ulaşınca Enid, ('senin arkadaşın') Henry Dusinberre'in Çarşamba akşamı öldüğü haberini verdi. Denise, eğer geçen Pazar onu ziyaret etmemiş olsaydı suçluluk duygusuna kapılırdı. Dusinberre komşusunun bebeğinin bağırtılarına sinirlenmişti. "Ben akyuvarsız yaşıyorum. Hiç olmazsa pencerelerini kapatabilirlerdi. Tanrım, şu bebeğin ciğerlerine bir bak! Sanırım güçlü ciğerleriyle övünüyorlardır. Egzoz susturucularını çıkarmış motosikletçiler gibi. İnsanoğlunun vahşi yönlerinden biri daha."

Dusinberre'in kemikleri cildine biraz daha yaklaşmış gibiydi. Yüz gramlık bir paketin posta giderlerini tartıştı Denise'le. Yaşamı boyunca 50 watlık ampul ("Altmışlıklar çok parlak, kırklıklar ise çok loş") aradığını anlattı. Yıllardır önemsemeyerek ölümle burun buruna yaşıyordu. Denise veda edip onu öperken Dusinberre onu anlamıyor gibiydi. Yere eğilmiş gözleriyle gülümserken güzelliğine hayran olunması, trajik durumuna acınması gereken özel bir çocuk gibiydi.

Denise bir daha Don Armour'ı görmedi.

6 Ağustos Pazartesi günü Hillard ve Chauncy Wroth demiryolları sendikasıyla anlaşmaya vardılar. Midpac'in yönetim kurulu, kararı

iki hafta sonra oylayacaktı ama şimdiden sonuçlanmış sayılırdı. Başkanın odasından gelen mektup, yaz için geçici olarak işe alınanların istifalarının 17 Ağustos'tan itibaren kabul edileceğini duyurdu.

Çizim odasında Denise'den başka kadın olmadığından, iş arkadaşları sinyal mühendisinin sekreterini bir veda pastası pişirmesi için ikna ettiler. Son iş gününde pasta ortaya çıkarıldı. "Sonunda sana kahve molası aldırabilmek bizim için büyük bir başarı sayılır," dedi Lamar pastasını yerken.

Laredo Bob, yastık kılıfı büyüklüğünde bir mendille gözlerini kuruladı.

Aynı akşam Alfred arabada işyerinden Denise'e yönelik iltifatları anlattı.

"Sam Beuerlein senin şimdiye dek gördüğü en çalışkan eleman olduğunu söyledi bana."

Denise yanıt vermedi.

"Adamları çok etkilemişsin. Bir kızın ne gibi işler yapacağını kanıtlamışsın. Bunu sana daha önce söylemedim ama başlangıçta yaz boyunca bir kızı çalıştırmak konusunda bazı kuşkuları vardı. Sanırım gevezelik edip, pek iş yapmayacağını düşünmüşlerdi. Her neyse, artık gerçek dünyanın tadını almış bulunuyorsun."

Philadelphia'ya gidinceye dek Gary ile Caroline'e yakın bir okulda okuyacağı için sevinmişti. Seminole Sokağı'ndaki büyük ev, içinde hiç üzüntü olmayan bir yuva gibiydi ve Denise'e göre soluk kesen güzelliğiyle Caroline ile konuşmak bile ayrıcalık sayılır ve annesinin onu çıldırtmasının karşılığı olarak görülebilirdi. Üniversitedeki ilk yarıyılın sonunda Gary'nin telesekreterine bıraktığı her üç mesajın yalnızca birini yanıtladığını fark etti. (Bir keresinde Don Armour da mesaj bırakmış ama Denise yanıtlamamıştı.) Gary'nin onu okuldan alıp akşam yemeğinden sonra yatakhaneye geri götürme tekliflerini ders çalışması gerektiği bahanesiyle reddetmeye başlamıştı. Ama ders çalışmak yerine Julia Vrais ile televizyon izlemeyi yeğliyordu. Sonunda Gary'ye yalan söylediği, derslerini çalışmadığı ve en kötüsü Julia'yı da çalışmaktan alıkoyduğu için suçluluk duygusuna kapıldı. Denise bütün bir geceyi uyanık geçirebilirdi ama saat ondan sonra Julia'dan hayır gelmezdi. Motoru ve dümeni yok gibi görünen Julia, ilk dönem için niye İtalyan-

caya Giriş, Rusçaya Giriş, Doğu Dinleri ve Müzik Kuramı derslerini seçtiğini açıklayamıyor ve Denise'i İngilizce, tarih, felsefe ve biyolojiden oluşan dengeli seçimlerinde dışardan yardım almakla suçluyordu.

Buna karşılık Denise arkadaşının yaşamındaki üniversiteli 'erkekleri' kıskanıyordu. Başlangıçta ikisinin de çevresi kuşatılmıştı. Yemek salonunda tepsilerini iki kızın oturduğu masaya taşıyan üst sınıflardaki erkeklerin hemen hepsi New Jerseyliydi. Orta yaşlıları andıran suratları ve mikrofonik sesleriyle ders programlarını kıyaslıyor, Rehoboth Plajı'na gittikleri günlerden bahsediyorlardı. Julia ve Denise için yalnızca üç tane soruları vardı: (1) *Adın ne?* (2) *Hangi yatakhanede kalıyorsun?* (3) *Cuma akşamı bizim partiye gelir misin?* Kısacık sorgulamanın kabalığı kadar, Julia'nın bu gençlere duyduğu ilgi de Denise'i şaşırtmıştı. Julia onlara cebinde bayat ekmek taşıyan birine hevesle bakan bir sincap gibi bakıyordu. Partiden ayrılırken omzunu silkerek, "Onda hap varmış, ben onunla gidiyorum," diyordu. Denise Cuma gecelerini tek başına ders çalışarak geçirmeye başlayınca buz kraliçesi olarak ün kazandı ve lezbiyen olma ihtimali üzerine bir dedikodu yayıldı. Sabahın üçünde, okulun futbol takımı pencerenin altında koro halinde şarkı söylerken, Julia gibi zevkten erimeyi beceremiyordu. "Çok utanıyorum," diye inliyordu Julia mutluluktan uçarak perdenin arasından dışarı bakarken. Denise'in yargılarına göre, dışardaki 'erkekler' onu mutlu ettikleri için aslında ona sahip olmayı hak etmiyorlardı.

Denise yaz tatilinde yatakhaneden dört kız arkadaşıyla birlikte bir lokantada bulaşıkçı olarak çalışıp geceleri yerde yatarken durumu hakkında ailesine yalan söyledi. Yan yana çalıştığı, Scarsdale'den gelme Suzie Sterling adlı güzel bir kızla arkadaş oldu, bir aşçının yaşam biçimine âşık olmaya başladı. Belirsiz çalışma saatleri, işin yoğunluğu, ürettiklerinin güzelliği ona çekici geliyordu. İyi bir mutfak ekibi herkesin eşit olduğu bir aile gibiydi, tüm aşçıların geçmişinde gizlediği gariplikleri vardı ve her an birlikte çalışmalarına karşın sanki bu aile bireylerinin *mahremiyeti* ve *özerkliği* de bulunuyordu.

Suzie Sterling'in babası Ed, o geceden önce iki arkadaşı Manhattan'a defalarca arabayla götürmüştü ve o Ağustos gecesi BMW'sinin yanında durmuş Dunhill sigarasını içerken, bisikletini ona doğru süren Denise'in yalnız geleceğini umuyordu. Ed Sterling eğlence dünyasının avukatıydı. Denise olmadan yaşayamayacağına yeminler etti.

Denise 'ödünç' bisikleti yolun kenarındaki çalıların arasına gizledi, ama ertesi sabah geri dönünce çalındığını gördü. Bisikletin sahibine her zamanki yerine zincirlemiş olduğuna yemin etti. Sterling ile yaptıkları çok hoşuna gidiyordu ve Eylül ayında okula döndüğünde, üniversitenin bir mutfakla kıyaslanamayacağını fark etti. Yalnızca bir tek profesörün göreceği yazılar hazırlamak istemiyordu; seyirci kitlesine ihtiyacı vardı. Ayrıca üniversitenin bazılarını bu duygudan uzak tutarken kendisine ayrıcalıklı durumundan dolayı suçluluk duygusu verdiğini düşünüyordu. Neredeyse her Pazar New York'a gitmeye başladı. Ed Sterling'in tek-taraflı, paranoyak telefon sohbetlerine, son anda randevularını iptal etmesine, (defalarca söylediği gibi Manhattan'da yaşayan herkesi tanıdığından) Woodside, Elmhurst ve Jackson Heights gibi semtlerdeki ucuz etnik lokantalara gitmeye tahammül etti. Sevgilisi onu görmekten çekinme noktasına yaklaşırken Denise tadı damağında kalan yemeklerin her türlü utanca değeceğini düşünüyordu. Ama bisiklet konusunda suçluluk duymaktan hiç vazgeçmedi. Özellikle her zamanki yerine zincirlediğini ısrarla söylediği için utanıyordu.

Üçüncü kez kendisinden yaşça büyük bir erkekle ilişki kurduğunda onunla evlendi. Bu arada okulu bırakmış, para biriktirmek için bir yıl çalışmış ve altı ay Fransa ve İtalya'yı gezdikten sonra Catherine Sokağı yakınındaki bir balık ve makarna lokantasında aşçı olarak çalışmaya başlamıştı. Biraz daha beceri kazanınca kentin en popüler mekânı olan Café Louche'a geçti. Emile Berger onu görüntüsüne ve bıçak kullanmadaki becerisine bakarak derhal işe aldı. Bir hafta sonra kendisiyle Denise'den başka mutfakta çalışan herkesin yeteneksizliğinden şikâyet etmeye başladı.

Kibirli, alaycı, sadık Emile onun sığınağı oldu. Onun yanında kendini yetişkin gibi hissediyordu. Gerçi Emile bir kez evlenip boşanmanın yeterli olduğunu söylüyordu ama sonunda Atlantic City'ye gidip evlenerek *onu namuslu bir kadın* yaptı. Café Louche'da Emile'in deneyimleri Denise'e doğru akıyordu. Eski rakipleri Le Bec-Fin ile dalga geçmeye başladılar. İtalyan pazarı yakınındaki siyahların, beyazların ve Vietnamlıların birlikte yaşadığı Federal Sokağı'nda üç katlı bir ev aldılar. Marksistlerin devrimden söz etmesi gibi hiç durmadan yemeklerin tatlarından söz ettiler.

Emile'in ona öğretecekleri bitince Denise bir şeyler öğretmeye kalkıştı; "mönüyü biraz değiştirelim," "niçin sebze suyu ve kimyon kullanmayalım?" gibi şeyler dedi ve alaycılık duvarıyla karşılaştı. Beyaz saçlı kocasıyla kıyaslanınca daha yetenekli, daha hırslı ve daha aç olduğuna inanıyordu. Yalnızca çalışıp uyuyarak, yaşça Emile'i geçip annesiyle babasına yaklaştığını hissediyordu. Kocasıyla hem iş hem de ev yaşamını paylaşmanın annesiyle babasının kendileri için yarattığı dünyaya benzediğini düşünüyordu. Genç bacaklarında ve kalçalarında yaşlı ağrılar hissediyor, elleri yaşlı birinin ellerine benziyor, yaşlıların önyargılarına, politik görüşlerine sahip olduğunu fark ediyor, tıpkı yaşlılar gibi gençlerden hoşlanmadığını düşünüyordu. "Bu kadar yaşlı olamayacak kadar gencim," diyordu kendi kendine. Der demez de eski suçluluk duygusu saklandığı mağaradan çıkageliyordu, çünkü Emile her zamanki gibiydi, hiç değişmemişti, ona tapıyordu ve evlenmeleri için ısrar eden de Denise idi.

Karşılıklı anlaşmayla, Denise kocasının yanından ayrılıp rakibi Ardennes Lokantası'na geçti. Denise'e göre, Ardennes çaba göstermeden kusursuz olma sanatı dışında her açıdan Café Louche'dan daha üstündü. (Emile'in en büyük yeteneği bu yöndeydi.)

Yeni lokantada birlikte çalıştığı Becky Hemerling adında dalgalı sarı saçlı, ufak tefek, mutfağın ısısıyla açık renk teni kırmızıya dönüşen genç kadının tüm davranışları, Jodie Foster'a hayranlığı, tişörtlerini süsleyen balık ve bisiklet konulu aptal yazılar, mutfaktaki diğer 'Latinler' ve 'Asyalılar'la utangaç 'lezbiyen' dayanışması, 'karaderili kadınlar ve erkekler' gibi tanımları çok rahat kullanması Denise'i hasta ediyordu. *Bu insanın benim mutfağımda ne işi var?* diye düşünüyordu. Aşçıların siyasi görüşleri olmaması gerekirdi. Ama Becky Hemerling herhalde siyasi bir görüşü kanıtlamak için aşçı olmayı seçmişti. Geceleri Emile'in yanında uyanık yatarken Hemerling'in boğazını masmavi gözleri yuvalarından fırlayıncaya kadar sıktığını, soluk borusunu parmaklarıyla kırdığını düşünüyordu.

Bir gece düşünde Becky'nin gırtlağını sıktığını, ama genç kadının umursamadığını gördü. Daha doğrusu Becky'nin mavi gözleri daha fazlasını da istiyor gibiydi. Gırtlağını sıkan eller gevşedi, kulaklarının yanından şakaklarına doğru yükseldi. Bacaklarını ve kollarını onun ba-

caklarına ve kollarına yaslarken, Becky'nin dudakları aralandı, gözleri mutlulukla kapandı...

Denise hiçbir düşten uyandığına bu kadar üzülmemişti.

"Eğer bu duyguyu bir düşte tadabiliyorsanız," dedi kendi kendine. "Gerçekte sahip olmak da olasıdır."

Denise, kocası için Ardennes'de çalışan, insanları mutlu etmeye çabalayan bir kişi konumuna geçtikçe ve onun gözünde de Emile, söylediği ya da söylemediği her sözcükle ihanet ettiği ailesi konumunu aldıkça evliliği çatırdamaya başlamıştı ve Emile ile yaşadığı sorunların temelinde kocasının cinsiyetinin yattığına inanarak kendini rahatlatmayı amaçlıyordu. Bu fikir, duyduğu suçluluk duygusunu azalttığı gibi o korkunç açıklamayı yapmasını da sağlamıştı. Açıklamanın sonunda Emile giderken Denise, Becky Hemerling ile ilk randevusunu yaşamıştı. Lezbiyen olduğuna inanarak, Emile'in gitmesine izin vermiş ve böylece onun gururunun kırılmasını önlemişti.

Ne var ki Emile gider gitmez Denise bazı kuşkulara kapıldı. Becky ile harika bir balayı yaşadıktan sonra kavga etmeye başladılar. Kavgaları bir önceki seks dolu yaşamları gibi adeta bir töreni andırıyordu. Niçin kavga ettikleri, suçun kimde olduğu konusunda kavga ediyorlardı. Geceleri yatakta kavga edip sabahları kavga yorgunluğuyla uyanıyorlardı. Merdivenlerde, arabalarda, halkın içinde, her yerde kavga ediyorlardı. Her sevgilinin bir anda her şeyi unutup sevişme ihtiyacı yaratan tahrikleri gibi Becky'nin de bazı davranışları Denise'in kalbini yerinden oynatıyordu.

"Kendine çok yabancısın," dedi Becky. "Senin lezbiyen olduğun açıkça belli."

"Ben hiçbir şey değilim. Ben yalnızca benim."

Her şeyden çok, özel bir insan, bağımsız bir birey olmak istiyordu. Kötü saç kesimleri, garip giysileri olan bir gruba dahil olmak istemiyordu. Üstüne yapışacak bir etiketin ya da bir yaşam biçiminin başladığı noktaya, yani Becky Hemerling'i boğmayı düşlediği noktaya dönmesine neden olmasını istemiyordu.

Suçluluk duygusunu denetleme açısından bakınca, Becky ile son tatminsiz kavgalarını yaşadıkları zaman boşanma işlemleri daha önceden tamamlandığı için şanslı sayılırdı. Emile bir ton para karşılığında Belinger Oteli'nin mutfağını çalıştırmak üzere Washington'a taşınmıştı.

Gözyaşı dolu hafta sonunda bir kamyonla eve dönmüş ve eşyalarını paylaşmışlardı. Bu arada Becky'ye tepki gösteren Denise lezbiyen olmadığına karar vermişti.

Ardennes Lokantası'ndan ayrılıp Mare Scuro adlı yeni açılan deniz ürünleri lokantasına geçmişti. Bir yıl boyunca hiçbir erkeğin buluşma teklifini kabul etmedi. Nedeni ilgi duymaması değil, halkın içinde bir erkekle birlikte görünmek istememesiydi. Bir başka erkeğe âşık olduğunu Emile'in öğreneceği ya da kendisinin söylemek zorunda kalacağı günü yaşamak istemiyordu. Çok çalışmak ve hiç kimseyle beraber olmamak daha iyiydi. Denise'in deneyimine göre yaşamın bir cins kadifemsi parlaklığı vardı. Kendinize belirli bir açıdan bakınca yalnızca gariplikleri görürdünüz. Başınızı biraz oynatınca da her şey normal görünürdü. Yalnızca çalıştığı sürece başkalarına acı vermeyeceğine inanıyordu.

Aydınlık bir Mayıs sabahı, Brian Callahan, fıstıklı dondurma rengindeki eski Volvo steyşın arabasıyla Denise'in Federal Sokağı'ndaki evine geldi. Eğer eski bir Volvo alacaksanız, bulabileceğiniz en iyi renk açık yeşildir ve Brian da antika bir arabanın ancak en iyi rengini alacak bir adamdı. Gerçi zengin olduğundan her arabayı istediği renge boyatabilirdi ama tıpkı Denise gibi o da bu işlemin dürüstlük olmadığına inanıyordu.

Denise arabaya binince Brian gözlerini bağlayıp bağlayamayacağını sordu. Denise adamın elindeki siyah eşarba ve parmağındaki alyansa baktı.

"Güven bana," dedi Brian. "Şaşırdığına değecek."

Eigenmelody buluşunu 19,5 milyon dolara satmadan önce de Brian dünya üzerinde bir golden retriever av köpeği gibi yaşamıştı. Gerçi yüzü daha ablak ve o kadar güzel değildi, ama masmavi gözleri, açık sarı saçları ve küçük bir oğlanı anımsatan çilleri vardı. Olduğu gibi görünüyordu; eski bir hokey oyuncusuydu ve temelde dürüst bir insandı. Başına kötü olaylar gelmemişti ve bu nedenle onu hayal kırıklığına uğratmak istemezdiniz.

Denise adamın büyük ellerinin yüzüne dokunmasına, saçlarına dolanmasına ve eşarba düğüm atmasına izin verdi.

Brian arabanın teybinde kızlardan oluşan bir müzik grubunun parçasını çalıyordu. Denise'in bu müzikten hoşlanması hiç de şaşırtıcı değildi. Brian onun hoşlanmadığı herhangi bir şey yapacak ya da söyleyecek biri değildi. Üç haftadır ona telefon ediyor ve "hey! benim" gibi mesajlar bırakıyordu. Denise, adamın aşkının bir tren gibi üzerine geldiğini hissediyor ve bundan hoşlanıyordu. Tehlikeli bir biçimde heyecana kapılıyordu. Bu heyecanın çekicilik olmadığından emindi (Hemerling başka bir şey yapmadıysa bile, Denise'in duygularından kuşkuya düşmesine yol açmıştı) ama Brian'ın peşinden koşmasını desteklemekten de geri durmuyordu. Bu sabahki giysileri de yaklaşımına uygundu.

Brian çalan şarkıyı beğenip beğenmediğini sordu.

"Eh," dedi Denise, adamın memnun etme hevesinin sınırlarını zorlayarak. "Fena değil."

"Çok şaşırdım. Bu parçayı seveceğinden emindim."

"Aslında çok severim."

Benim sorunum ne, diye sordu kendi kendine.

Parke taşı döşeli bozuk bir yoldan, tren raylarının üstünden ve çakıllı bir yoldan geçip durdular. "Burası için bir dolar kaparo ödedim. Eğer beğenmezsen yalnızca bir dolar kaybederim."

Denise gözlerindeki bağı tuttu. "Şunu çıkartacağım artık."

"Yoo, neredeyse geldik."

Brian, onu kolundan tutup ılık çakılların üstünden gölgeye götürdü. Denise yakındaki nehrin kokusunu, dinginliğini hissetti. Asma kilidin açıldığını, ağır menteşelerin gıcırdadığını duydu. Durgun soğuk hava çıplak omuzlarına ve bacaklarına çarptı. İçinde organik bir şey bulunmayan bir mağara gibi kokuyordu.

Dört kat metal merdivenlerden çıktılar, Brian başka bir kapıyı daha açıp, Denise'i bir tren garı ya da katedral titreşimleri veren bir yere soktu. İçerisi küf kokuyordu.

Brian gözlerindeki bağı çözünce Denise nerde olduğunu derhal anladı. Philadelphia Elektrik Şirketi, yetmişli yıllarda kömürle çalışan santrallerinden vazgeçince, Denise'in her önünden geçişte yavaşlayıp hayranlıkla baktığı görkemli binalar boş kalmıştı. Tavan yirmi metre yüksekliğindeydi, kuzey ve güney duvarlarını büyük pencereler süslüyordu. Beton zemin kendisinden daha ağır makinelerle çukurlaş-

muştı ve bir binadan çok bozuk araziyi andırıyordu. Tam ortadaki iki kazan ve türbin, bacakları ve antenleri koparılmış dev boyutlarda çekirgelere benziyordu. Nehre bakan duvarda kömürün içeri alınıp küllerin atıldığı büyük kapaklar vardı. Var olmayan merdivenlerin ve boruların yerleri kararmış duvarlarda belli oluyordu.

Denise başını salladı. "Burayı bir lokanta yapamazsın."

"Bunu söyleyeceğinden korkuyordum."

"Senin adına ben para kaybetmeye başlamadan önce, sen kaybedeceksin."

"Belki banka kredisi alabilirim."

"Şimdiden solduğumuz asbest ve diğer kimyasalları da düşünmek gerek."

"Yanılıyorsun," dedi Brian. "Şirketin yıkmasını gerektirmeyecek kadar temiz bir bina."

"Burayı ısıtamaz ve serinletemezsin. Elektrik faturaları karabasana benzer."

Av köpeği suratlı Brian dikkatle ona baktı. "Mimarım, pencerelerin olduğu güney duvarının önünde tekrar bir zemin oluşturmayı, üç tarafını camla kapatmayı ve mutfağı alt kata yerleştirmeyi önerdi. Türbinleri temizleyip, birkaç spot ışık asıp, bu tarafı olduğu gibi bırakacağız."

"Çok para isteyen bir yer."

"Dikkat ettin mi hiç güvercin yok. Su birikintisi yok."

"Yine de izin almak için bir yıl, inşaat için bir yıl ve denetimden geçirmek için bir yıl daha bekleyeceksin. Çok uzun bir süre çalışmadığım halde bana maaş ödeyeceksin."

Brian burayı Şubat'ta açmayı planladığını söyledi. Mimar ve mühendis dostları vardı, lanet olası İzin ve Denetim Bürosunda sıkıntı çekmeyeceğini biliyordu. "Müdür, babamın arkadaşı. Her Perşembe golf oynarlar."

Denise güldü. Brian'ın hırsı ve becerikliliği, annesinin deyimiyle "insanı gıdıklıyordu". Gözlerini kemerli pencerelere dikti. "Burada ne tip yemekler sunmak gerektiğini bile bilmiyorum."

Arabaya dönerken Brian Avrupa'ya gitme planı yapıp yapmadığını sordu. "En az iki ay kalmalısın. İyi bir fikrim var."

"Nedir?"

"Sen gidersen, ben de birkaç haftalığına gelirim. Senin yediklerini tatmak, düşündüklerini dinlemek istiyorum."

Dostça bir bencillikle konuşmuştu. İyi yemekleri ve şarapları seçmesini bilen güzel bir kadınla Avrupa'da dolaşmayı kim istemez? Diğer erkeklere oranla Brian ile daha iyi bir cinsellik yaşayacağını hisseden, kendi hırsının benzerini onun yapısında da gören Denise altı haftalığına Avrupa'ya gidip Paris'te onunla buluşmayı kabul etti.

Kuşkucu yönü ise başka bir soru sordu. "Ailenle ne zaman tanışacağım?"

"Önümüzdeki hafta sonuna ne dersin? Cape May'deki evimize gel."

New Jersey, Cape May, fazla süslü Victoria stili villalar ve çok moda olan bakımsız görünümlü hafta sonu evlerinden oluşuyordu. Brian'ın ailesi olduklarından elbette Callahanlar en iyi eski evlerden birine sahipti. Yaz başlangıcında okyanusun suyu soğuk olduğundan, evin arkasında bir de yüzme havuzu vardı. Cumartesi günü Denise, Brian ile kızları tembellik yaparken fare rengi saçlı bir kadının elinde tel fırçayla ferforje demir bir masayı temizlemekte olduğunu gördü.

Brian'ın karısının alaycı tavırlı, modaya uygun giyinen, baş döndürücü bir kadın olacağını düşünmüştü. Robin Passafaro'nun üzerinde sarı bir eşofman altı, beysbol kepi ve rengi kendisine hiç de yakışmayan kırmızı bir tişört vardı. Elini pantolonuna kurulayıp Denise'e uzattı ve garip bir resmiyetle selamladı. "Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum." Sonra da derhal işine geri döndü.

On yaşındaki sıska Sinead, tramplende oturmuş kitap okuyordu. Çekinerek Denise'e el salladı. Daha küçük ve daha toplu olan Erin, kulaklıklarla piknik masasında oturmuş alçak sesle ıslık çalıyordu.

"Erin, kuş seslerini öğreniyor," dedi Brian.

"Niçin?"

"Hiçbir fikrimiz yok."

Erin bir kuş taklidi yaptı. Sonra, "Saksağan sesiydi," diye açıkladı.

"Artık bırakma zamanı geldi," dedi Brian.

Erin kulaklığını çıkardı, tramplene koştu ve ablasını havuza atmaya çalıştı. Sinead'in kitabı neredeyse suya düşüyordu. Zarif eliyle kitabını kaptı. "Baba!..."

"Hayatım, orası atlama tahtası, okuma tahtası değil."

Robin'in masayı fırçalamasında garip bir telaş vardı. Bir şey ima edercesine davranması Denise'in sinirlerini oynatmıştı. Brian içini çekerek karısına seslendi. "İşin bitiyor mu?"

"Bırakmamı mı istiyorsun?"

"Hiç fena olmaz."

"Pekâlâ." Robin fırçayı bırakıp eve doğru yürüdü. "İçecek bir şey ister misin Denise?"

"Bir bardak su, lütfen."

"Erin, dinle," dedi Sinead. "Ben kara delik olacağım, sen de kızıl cüce."

"Ben, kara delik olmak istiyorum."

"Hayır, kara delik benim. Kızıl cüce daireler çizer ve güçlü çekiminin etkisinde kalır. Kara delik burada oturup kitap okur."

"Çarpışıyor muyuz?" dedi Erin.

"Evet," diye atıldı Brian. "Ama bu çarpışma dış dünyaya yansımaz. Son derece sessiz gerçekleşir."

Robin üzerinde siyah bir mayoyla geri geldi ve neredeyse kaba bir hareketle su bardağını uzattı.

"Teşekkür ederim," dedi Denise.

"Bir şey değil!" Gözlüğünü çıkarıp havuzun derin kısmına atladı. Annesi suyun altından yüzerken Erin minik çığlıklar atarak havuzun çevresinde dönüyordu. Robin öteki uçta su yüzüne çıkınca Denise'in hayalinde canlandırdığı saçları ıslak, omuzları, şakakları, koyu renk kaşları parlayan kadına dönüştü.

Beynindeki çözümlenmemiş karmaşa bir astım krizi gibi Denise'i sardı. Buradan uzaklaşıp yemek pişirmek ihtiyacı duyuyordu.

"Gerekli marketlere uğradım," dedi Brian'a.

"Konuğumuza iş yaptırmak haksızlık gibi geliyor."

"Ama ben önerdim ve sen de bana para veriyorsun."

"Haklısın."

Denise kırmızı ve sarı domateslerden bir salata hazırladı, tereyağlı, safranlı bulgur, midye ve közlenmiş biberle renklendirilmiş kalkan balığı kızarttı. İşi bitirirken, buzdolabında üstleri folyoyla örtülü tabaklara bakmak aklına geldi. Yeşil salata, meyve salatası, haşlanmış mısır ve soslu domuz eti buldu.

Brian tek başına havuz başında bira içiyordu.

"Buzdolabında hazır yemekler var," dedi Denise. "Daha önceden hazırlanmış."

"Herhalde ben kızlarla balığa çıktığım zaman Robin hazırladı."

"Yani dolapta hazır yemekler varken, ben de ikinci bir mönü hazırladım," dedi gülerek ama öfkelenmişti. "Siz aranızda konuşmaz mısınız?"

"Hayır, daha doğrusu bugün pek fazla konuştuğumuz söylenemez. Robin Bahçe Projesi'nde çalışmak istiyordu ve onu eve zorla getirdim sayılır."

"Lanet olsun."

"Bak, senin hazırladıklarını şimdi yeriz. Robin'in yemeklerini de yarın. Hata benim."

"Sanırım!"

Robin'i öteki verandada Erin'in tırnaklarını keserken buldu. "Senin yemek hazırlamış olduğunu ancak işim bittikten sonra fark ettim. Brian bana söylemedi."

"Her neyse," dedi Robin. "Senin yemek pişirmen kızları sevindirdi."

"Üzgünüm."

"Her neyse."

Yemekte Brian utangaç çocuklarını Denise'in sorularını yanıtlamaları için dürtmek zorunda kaldı. Kızlar dikkatle Denise'i süzüyor ve fark ettiğini anladıkları anda yanakları kızarıp başlarını öne eğiyorlardı. Robin aceleyle yemeğini yerken 'lezzetli' olduğunu söylemekle yetindi. Sevimsiz davranışlarının ne kadarının Brian'a ve ne kadarının Denise'e yöneldiği belli değildi. Kızların ardından yatağa gitti ve ertesi sabah Denise uyandığında çoktan kiliseye gitmişti.

"Bir sorum var," dedi Brian kahve doldururken. "Bu akşam kızlarla beni Philadelphia'ya götürmeye ne dersin? Robin erkenden Bahçe Projesi'ne dönmek istiyor."

Denise durakladı. Robin onu Brian'ın kollarına atar gibiydi.

"İstemiyorsan sorun yok," dedi Brian. "Robin arabayı bize bırakıp otobüsle gidebileceğini söyledi."

Otobüs mü? Otobüs mü?

Denise güldü. "Elbette götürürüm," dedi ve Robin'i taklit edercesine ekledi. "Her neyse!"

Sahilde güneş ışıkları sabah bulutlarını dağıtırken Brian'la birlikte dalgaların arasında dolaşan Erin'i ve kumda çukur kazan Sinead'i izlediler.

"Ben Jimmy Hoffa'yım*," dedi Sinead. "Sizler de mafya üyeleri."

Sinead'i kuma gömerlerken soluk aldıkça inip kalkan göğsü adeta deprem yaratırcasına çatlaklar oluşturuyordu.

"Senin Emile Berger ile evli olduğunu yeni öğrendim," dedi Brian.

"Tanır mıydın?"

"Tanışmazdık ama Café Louche'u bilirdim. Sık sık yemek yerdim."

"İkimiz işletiyorduk."

"Minik bir mutfakta iki büyük ego."

"Doğru."

"Onu özlüyor musun?"

"Boşanmak yaşamımın en büyük mutsuzluğuydu."

"Bu bir cevap, ama benim sorumun cevabı değil."

Sinead usul usul kumların arasından çıkıyordu. Erin kendini ıslak kumlara ve dalgalara atmayı sürdürüyordu.

Bu kızlardan hoşlanabilirim, diye düşündü Denise.

Eve dönünce her Pazar yaptığı gibi, annesini arayıp Alfred'in sağlıklı yaşam biçimine karşı işlediği günahları, doktorların sözlerini dinlememesini, merdivenler hakkındaki sağduyulu kuralları hiç saymasını, Enid'in ruhundaki her türlü iyimserlik ve eğlence-severliğe karşı gelmesini içeren uzun konuşmayı dinledi. On beş dakika sızlandıktan sonra Enid sordu. "Eee, sen nasılsın?"

Boşandıktan sonra annesine daha az yalan söylemeye karar veren Denise, herkesi kıskandıracak seyahat planlarını anlattı. Yalnızca Fransa'ya bir başkasının kocasıyla gideceğinden söz etmedi; bu plan şimdiden bela kokuyordu.

"Keşke seninle gelebilseydim," dedi Enid. "Avusturya'ya bayılırım."

"Niçin kendine bir ay tatil ilan edip gelmiyorsun?" diye önerdi Denise.

"Babanı yalnız bırakmanın imkânı yok, Denise."

* Jimmy Hoffa: Teamsters'in ünlü işçi lideri. 1975'de ortadan kayboldu. Öldürüldüğüne ya da kaçırıldığına inanılıyor. (ç.n.)

"O da gelebilir."

"Ne dediğini biliyorsun. Karayoluyla yapılan yolculuklardan vazgeçti. Bacaklarından rahatsız. Yani sen git ve benim adıma da harika vakit geçir. En sevdiğim kente merhaba de! Cindy Meisner'i ziyaret etmeyi unutma. Klaus ile onun St. Moritz'de bir şale ve Viyana'da koskocaman harika bir evleri var."

Enid için Avusturya "Mavi Tuna" ve "Edelweiss" demekti. Salondaki Alp dağlarının çiçekleriyle bezenmiş tüm müzik kutuları Viyana'dan alınmıştı. Enid, büyükannesinin "Viyanalı" olduğunu söylemeyi severdi. Bunun anlamı, "Avusturya-Macaristan İmparatorluğundan" demekti ve büyükannesinin doğduğu yıllarda bu imparatorluğun toprakları kuzeyde Prag'dan güneyde Saraybosna'ya kadar uzanıyordu. Denise, çocukluğunda *Yentl* filminde izlediği Barbra Streisand'a neredeyse âşık olmuştu ve yeniyetmelik çağında I. B. Singer ile Sholem Aleichem'e hayranlık duymuştu. Bir keresinde Enid, sözünü ettiği büyükannesinin belki de Yahudi olduğunu ağzından kaçırmış ve Denise onun soyundan geldikleri için kendinin de Yahudi sayılacağını belirtince derhal geri adım atıp büyükannesinin *Katolik* olduğunda ısrar etmişti.

Denise büyükannesinin mutfağına profesyonel bir ilgi duyuyordu. En önemli sorun, orta Avrupa mutfağını incecik bedenli insanlara sevdirebilmekti. Eğer kürdan bacaklılar için az-yağlı, çok lezzetli yemek çeşitleri sunabilirse, başarabilecekti.

Mare Scuro lokantasıyla ilişkisini kesip Brian Callahan'ın maaşlı bir elemanı olarak cebinde sınırsız American Express kartıyla Frankfurt'a uçtu. Almanya'da saatte yalnızca yüz otuz kilometre hızla araba sürerek, tampon takmış uzun farlarını yakıp söndüren sürücüleri ardında sıraya soktu. Viyana'da var olmayan bir kenti aradı. Tadına baktığı her yemeğin daha iyisini yapabileceğinden emindi. Sonunda, Viyana usulü şinitzeli beğendi. Sanat Tarihi Müzesini dolaştı, filarmoni orkestrasını dinledi, kötü bir turist olduğu için kendine kızdı ve o kadar sıkıldı ki sonunda Cindy von Kippel'i (kızlık soyadı Meisner) arayıp, Ring Sokağı'ndaki on yedi odalı evine gitmeyi kabul etti.

Cindy epey kilo almıştı ve Denise'e göre eskisinden daha kötü görünüyordu. Yüz hatları bolca sürdüğü fondöten, allık ve rujun arasında kaybolmuştu. Siyah ipek pantolonunun kalça kısmı bol, bilekleri

daracıktı. Yanaklarını değdirerek öpüşürken Cindy'nin gözyaşartıcı bomba etkisi yapan parfümüne dayanmaya çabaladı ve soluğunun kötü koktuğunu fark etti. Cindy'nin kocası Klaus'un, bir metre genişliğinde omuzları, daracık kalçaları ve minicik bir kıçı vardı. Von Kippel'in uçsuz bucaksız salonu son derece rahatsız yaldızlı koltuklarla döşenmişti. Duvarlarda atalarından kalma tablolar asılıydı ve Klaus'un Olimpiyat oyunlarında aldığı bronz madalya en büyük avizenin altından sarkıyordu.

"Burada gördüğün sahtesi," dedi Klaus. "Orijinal madalya kasada duruyor."

XIV. Louis stiliymiş gibi görünen büfenin üstünde bir tabak dolusu ekmek, konserve ton balığını anımsatan füme balıklar ve pek de büyük sayılmayan bir Emmental peyniri vardı.

Klaus gümüş kovadaki şişeden gösterişli bir hareketle şampanya doldurdu. "Mutfak yolculuklarının şerefine," dedi kadehini kaldırarak. "Kutsal kent Viyana'ya hoş geldin."

Çok tatlı ve fazla gazlı şampanya aslında gazoza benziyordu.

"Burada olman ne kadar güzel," dedi Cindy ve parmaklarını şaklatınca yan kapıdan aceleyle bir hizmetçi içeri girdi. "Annerl, tatlım," dedi çocuk sesiyle. "Sana beyaz yerine çavdar ekmeği kesmeni söylemiştim."

"Evet han'fendi," dedi orta yaşlı Annerl.

"Biraz geç oldu, çünkü bu beyaz ekmeği daha sonra servis yapmanı istiyordum. Yine de bunu alabilir ve çavdar ekmeğini getirebilirsin! Sonra da birini gönderip biraz daha beyaz ekmek aldırabilirsin!" Denise'e dönüp açıkladı. "Çok tatlı ama çok aptaldır. Öyle değil mi Annerl? Sen aptal değil misin?"

"Evet, han'fendi."

"Aşçıbaşı olduğuna göre aptallarla uğraşmanın ne kadar zor olduğunu bilirsin," dedi Cindy, Annerl kapıdan çıkarken.

"*Kibir* ve aptallık," dedi Klaus.

"Birine bir şey yapmasını söylediğinde, gidip başka bir şey yapıyor, ne kadar sinir bozucu!" dedi Cindy.

"Annem selamlarını gönderdi," dedi Denise.

"Annen ne kadar tatlıdır. Bana her zaman iyi davrandı. Klaus (ben minicik bir bebekken) ailemin yaşadığı şu minicik evi biliyordun. De-

nise'in ailesi de bizim komşumuzdu. Annemle onun annesi hâlâ arkadaş. Senin ailen hâlâ o eski minik evde oturuyor, değil mi?"

Klaus hırçın bir kahkaha atıp Denise'e döndü. "St. Jude'un en fazla *nefret* ettiğim tarafı ne biliyor musun?"

"Hayır," dedi Denise. "St. Jude'un en fazla nefret ettiğin tarafı ne?"

"Sahte demokrat görünümünden nefret ediyorum. St. Jude halkı birbiriyle eşitmiş gibi davranıyor. Her şey iyi. İyi, iyi, iyi. Ama insanlar birbirine benzemez. Arada sınıf farkları, ırk farkları, çok önemli maddi farklar vardır ama hiç kimse bu konuda dürüst davranmıyor. Herkes başka türlü davranıyor! Bunu fark etmedin mi?"

"Benim annemle Cindy'nin annesinin arasındaki farklardan mı söz ediyorsun?" dedi Denise.

"Hayır, çünkü anneni tanımıyorum."

"Klaus, onunla tanıştın sen," dedi Cindy. "Üç yıl önceki Şükran Günü'ndeki davette tanıştın. Hatırladın mı?"

"Neyse, herkes birbirinin eşi olursa," diye açıkladı Klaus. "Herkes birbirinin eşiymiş gibi davranırsa, insanları nasıl ayırt edebilirsin?"

Annerl elinde başka bir ekmek tabağıyla geldi.

"Şu balıktan al biraz," dedi Cindy. "Bu şampanya nefis değil mi? Çok farklı! Klaus ile başka bir şampanya içerdik ve sonra bunu keşfettik. Çok beğendik."

"Sek şampanyanın bir *züppe çekiciliği* vardır," dedi Klaus. "Ama şampanyayı gerçekten sevenler, içkilerin imparatoru sayılan *Extra-Trocken*'in aslında gerçek olduğunu bilirler."

Denise bacak bacak üstüne atıp sordu. "Annem senin doktor olduğunu söyledi."

"Evet. Spor doktoru."

"En iyi kayakçılar Klaus'a gelir!" dedi Cindy.

"Topluma borcumu işte böyle ödüyorum," dedi Klaus.

Gerçi Cindy kalması için ısrar etti, ama Denise saat dokuz olmadan Ring Sokağı'ndaki evden, ertesi sabah da Viyana'dan kaçtı ve doğuya Tuna Nehri'nin sis beyazı vadilerine yöneldi. Brian'ın parasını harcadığını göz önüne alarak Budapeşte'yi karış karış dolaştı, yediği yemeklerin notlarını tuttu, minik fırınları, unutulmaktan son anda kurtarılmış mağaramsı lokantaları gözden geçirdi. Enid'in babasının ailesinin doğum yeri olan Ruthenia artık Ukranya'nın Karpat bölgesindeydi.

Geçtiği yerlerde Yahudiler sadece büyük şehirlerde kalmıştı. Yemekler kaba sabaydı. Kömür ve uranyum madenleriyle delik deşik edilmiş Karpat yaylaları, kirece bastırılmış ölülerin gömüldüğü toplu mezarlar için çok uygun görünüyordu. Kendisine benzeyen yüzler gördü ama hepsi çoktan çökmüştü ve gözlerinden bir tek İngilizce sözcük okunmuyordu. Denise'in kökleri yoktu. Burası onun ülkesi değildi.

Paris'e uçup, Brian ile Hotel des Deux Iles'in lobisinde buluştu. Haziran'da Brian ailecek geleceklerini söylemiş, ama yalnız gelmişti. Üzerinde Amerikan ürünü haki giysiler ve buruş buruş beyaz bir gömlek vardı. Denise öylesine yalnızdı ki, neredeyse kollarına atlayacaktı.

Hangi aptal kadın kocasının benim gibi biriyle Paris'e gitmesine izin verir? diye merak etti.

Michelin rehberinin iki yıldız verdiği La Cuillere Curieuse adlı lokantada akşam yemeği yerlerken, yıldızların zorlama olduğunu düşündü. Fransa'ya gelince çiğ sarı kuyruksallayan balığı ya da papaya tatlısı yemek istemiyordu. Buna karşılık gulaş yemekten de bıkmıştı.

Kararlarına saygı duyan Brian şarap ve yemek seçimini Denise'e bıraktı. Kahvelerini içerlerken Robin'in niçin gelmediğini sordu.

"Bahçe Projesi'nde ilk kabaklarını toplayacaklar," dedi Brian yapısına uymayan bir sertlikle.

"Yolculuk bazı insanlara zor gelir," dedi Denise.

"Robin için zor değildi. Batıyı bir hayli dolaştık. Artık daha rahat seyahat edecek durumdayız ama gitmek istemiyor. Adeta servete karşı grev yapıyor."

"Birdenbire bunca paraya sahip olmak şoka uğratmıştır."

"Bak, ben paranın keyfini sürmek istiyorum, farklı biri olmak istemiyorum. Ama çuvaldan giysiler de giymeyeceğim."

"Robin böyle mi davranıyor?"

"Şirketi sattığım günden bu yana hiç mutlu değil."

Gidip bir kum saati alalım diye düşündü Denise, bakalım bu evlilik ne kadar sürecek.

Akşam yemeğinden sonra nehir kıyısında yürürlerken Brian'ın en azından elini tutmasını boş yere bekledi. Ne var ki Brian yalnızca vitrinlere bakmasına ya da yan sokaklara dalmasına itiraz edip etmeyeceğini anlamak için umutla yüzüne bakar gibiydi. Özgüvensiz gibi görünmeden kadının takdirini bekleyen mutlu bir köpek gibiydi.

Onun çok hoşlanacağından emin olduğu bir partiden söz edercesine Generator için yaptığı planları anlatıyordu. Deux Iles Oteli'nin lobisinden birbirlerinden ayrılırken kadının istediği İyi Bir Şeyi yapıyor gibiydi.

Denise bu nezakete on gün dayandı. Sonunda aynalara bakamaz hale geldi. Yüzü bozulmuş, göğüsleri küçülmüş, saçları yün yumağına dönmüş gibi geliyordu. Temelinde bu mutsuz kocanın kendisine karşı koymasına çok şaşırmıştı. Ne var ki Brian'ın ona karşı koyması için geçerli nedenleri bulunuyordu! İki harika kızı vardı! Denise onun maaşlı elemanıydı! Karşı koyuşuna saygı duydu, yetişkinlerin böyle davranması gerektiğine inandı ve olabildiğince mutsuz oldu.

İradesini kendini şişman hissetmemek ve açlığa mahkûm etmek için kullanmaya başladı. Öğle ve akşam yemeklerinden bıkıp yalnızca piknik atıştırmalıkları yemeyi istemenin de yararı olmadı. Baget ekmekler, beyaz şeftaliler ve kahve istiyordu canı. Brian'ın iştahla yemesini izlemekten bıkmıştı. Güveneceği bir kocası olduğundan Robin'den nefret ediyordu. Cape May'de kendisine kötü davrandığı için yine Robin'den nefret ediyordu. Robin'e sessizce küfürler ediyor, içinden onu kocasıyla yatağa girmekle tehdit ediyordu. Geceler boyu yemekten sonra kendi çarpık etiklerine karşı gelip Brian'a yaklaşmayı düşündü (çünkü Brian onun kararına saygı duyacaktı; izin verilince yatağına atlayacak, dili bir karış dışarda soluk alacak ve elini yalayacaktı) ama saçlarının ve giysilerinin hali moralini iyice bozmuştu. Artık eve gitmeye hazırdı.

Yola çıkmadan iki gece önce, akşam yemeğine inerken, oda kapısını çalınca Brian onu içeri çekip öptü.

Fikrinin değiştiğini hiç belli etmemişti. Denise beynindeki günah çıkarıcıyı ziyaret etti ve, "Ben hiçbir şey yapmadım! Kapıyı tıklattım ve bir anda önümde diz çöktü," demeyi başardı.

Denise önünde diz çöken adama bir zamanlar Don Armour'a baktığı gibi baktı ve kapıldığı arzu tüm duygularını bastırdı. Peşinden yatağa gitti.

Her konuda iyi olduğundan, Brian doğal olarak çok iyi öpüşüyordu. Her kadının belirli bir dakikada yaptığı gibi Denise usulca gömleğinin düğmelerini çözdü, deneyimli elini pantolonunun altındaki çıkıntıya yerleştirdi. Son derece baştan çıkarıcı davrandığının farkın-

daydı. Kemerini, düğmelerini çözme çabasına girişti ve birdenbire tüm bedenini Robin-suratlı bir *hata yapma* duygusu sarıverdi.

Kulağında Brian'ın sesi vardı. Korunma konusundaki soruyu soruyordu. Denise'in tedirginliğini, kıvranmasını davet olarak algılamıştı. Denise yataktan kalkıp odanın bir köşesine çömelerek konuya açıklık getirdi. Yapamayacağını söyledi.

Brian yatakta doğruldu ve bir süre sessiz kaldı. Denise onun çıplak görüntüsünü çok uzun bir süre unutamayacağını biliyordu. Gözlerini kapadığı zaman, hiç olmadık yerlerde, uygunsuz ortamlarda hep görecekti.

Brian'dan özür diledi.

"Hayır, haklısın," dedi Brian. "Kendimi kötü hissediyorum. Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştım."

"Ben yapmıştım," dedi Denise, onu utangaç biri olarak düşünmesini önlemek için. "Hem de birden çok kez. Ama artık istemiyorum."

"Elbette haklısın."

"Eğer evli olmasaydın... Eğer senin yanında çalışmasaydım..."

"Bak kendi durumumla kendim ilgilenebilirim. Şimdi banyoya gidiyorum."

"Teşekkür ederim."

Benliğinin bir kısmı, *benim sorunum ne?* diye düşündü.

Benliğinin bir başka kısmı, *yaşamımda ilk kez, doğru olanı yapıyorum*, diye düşündü.

Dört gece tek başına Alsace'da kalıp Frankfurt'tan evine döndü. Brian'ın ekibinin lokantada yaptığı işleri görünce hayretler içinde kaldı. Bina-içinde-bina şekillenmeye başlayıp, zemin betonu dökülmüştü. Anıtsal bir sanayi yapısında çağdaşlık parlaklığının yaratacağı etkiyi algıladı. Gerçi aşçılığına güveniyordu ama yine de mekânın büyüklüğü karşısında tedirgin oluyordu. Yalnızca yemeklerinin öne çıkacağı sıradan basit bir yer oluşturulmasında ısrar etmediği için pişmandı. Sanki Brian dünyanın ilgisini kendi üzerine çekmek için onunla rekabete girmiş gibi hissediyordu. Sanki nazik davranışlarını sürdürürken, bir yandan da lokantayı Denise için değil kendisi için tasarlıyor gibiydi.

Korktuğu gibi Brian'ın çıplak görüntüsünün etkisinde kalıyordu ve onunla sevişmediğine memnundu. Kendisiyle kıyaslanınca Brian daha avantajlıydı. Erkekti, zengindi, Lambert gariplikleri ya da katı fi-

kirlerle engellenmiyordu, önemsemediği bir miktar paradan başka kaybedeceği hiçbir şeyi olmayan bir amatördü ve başarıya ulaşmak için yalnızca iyi bir fikre ve zor işi yapacak birine (yani Denise'e) ihtiyacı vardı. Denise o otel odasında Brian'ın rakibi olduğunu fark ettiği için ne kadar şanslıydı! İki dakika geç kalsa, ortalıktan yok oluverecekti. Bir anda adamın eğlenceli yaşamının başka bir yönü oluverecek, güzelliği adamın karşı konulmazlığında yansıyacak, yetenekleri lokantanın ününe ün katacaktı. Gerçekten çok şanslıydı!

Generator açılınca eleştirmenler yiyeceklerden çok mekânla ilgilendikleri takdirde Brian'ın kazanıp kendisinin kaybedeceğine inanıyordu. Deliler gibi çalışmaya başladı. Et dilimlerini kızartıyor, incecik kesiyor, sosun tadını daha iyi ortaya çıkarabilmek için koyultuyor, tabağı süslemek için taze patatesler, brüksel lahanası, kavrulmuş sarımsakla çeşnilendirdiği haşlanmış fasulyeler hazırlıyordu. Altmışlı yıllardan kalma domuz çiftliğini kimyasal maddesiz yürüten bir kasapla tanıştı, adamı yemeğe davet etti. Lancaster County'deki çiftliği ziyarete gidip domuzların nasıl beslendiklerini (haşlanmış tatlı patates, tavuk kanadı, meşe palamudu ve kestane) inceledi. Mare Scuro'daki eski iş arkadaşlarından fikir aldı. Brian'ın kredi kartını kullanarak yemeğe davet edip rakip işletmeleri inceledi. Herhangi bir lokantanın tatlılarını hazırlayan aşçıyı çalmaya değer olup olmadığını anlamak için her yeri dolaştı. Evinin bodrumunda değişik sosisler hazırlayıp 100-watlık lambalarla mayalanma sürecini hızlandırdı.

Brian onu her gün arıyordu, ama Volvo'suyla gezmeye götürüp sevdiği müzikleri dinletmiyordu. Nazik sorunlarının ardında ilgisinin azaldığını hissediyordu. Restoranı yönetmesi için eski arkadaşı Rob Zito'yu önerince Brian ikisini de öğle yemeğine götürdü, ama sadece yarım saat oturdu. New York'ta randevusu vardı.

Bir akşam Denise onu evden arayınca karşısına Robin Passafaro çıktı. Genç kadının, "Pekâlâ", "Her neyse", "Evet", "Ona söylerim", "Tamam" gibi kısa yanıtları Denise'i o kadar sinirlendi ki bilinçli olarak konuşmayı uzattı. Bahçe Projesi'nin nasıl gittiğini sordu.

"İyi," dedi Robin. "Brian'a aradığını söylerim."

"Gelip bir gün görebilir miyim?"

Robin kabalıkla yanıtladı. "Niçin?"

"Çünkü Brian bundan söz ediyor (bu yalandı, çünkü pek seyrek söz ediyordu), ayrıca çok ilginç geliyor (aslında ütopik bir çılgınlıktı) ve bilirsin, ben sebzeleri severim."

"Hı hı."

"Yani bir Cumartesi öğleden sonra filan."

"Ne zaman istersen."

Bir dakika sonra, Denise ahizeyi hırsla yerine bıraktı. Konuşması kendisine bile yapay geldiğinden öfkelenmişti. "Senin kocanla yatağa girebilirdim!" dedi kendi kendine. "Ve girmemeyi seçtim. Yani bana biraz dostça davranabilirsin."

Eğer daha iyi bir insan olsaydı belki Robin'i rahat bırakabilirdi. Belki de değer verilme yarışını kazanabilmek için Robin'in kendisinden hoşlanmama duygusuna kapılmasını önlemeye, hoşlanmasını sağlamaya çalışıyordu. Belki de saldırıya geçmek istiyordu. Ama hoşlanılma arzusu gerçekti. Otel odasında Brian ile birlikteyken Robin'in varlığını hissetmenin etkisinde kalıyordu.

Beyzbol sezonunun son Cumartesi gününde sekiz saat evde çalışıp alabalıkları paketledi, yarım düzine salata hazırladı, sote ettiği böbreklerin suyunu çeşitli baharatlarla tatlandırdı. Akşamüstü yürüyüşe çıkınca adımları onu batıya götürdü. Broad Sokağı'nı geçince, Robin'in Projesi'nin bulunduğu Point Breeze varoşuna ulaştı.

Hava güzeldi. Philadelphia'da sonbaharın başlangıcı denizin kokusunu taşırdı. Kapının önünde durup, toz içindeki iki erkeğin paslanmış bir Pinto arabanın bagajından sebzeleri indirmelerini izleyen yaşlı bir kadının yanından geçti. Bu semtte anlaşılan pencerelerde perde yerine briket kullanılıyordu. Her an yıkılacak gibi görünen bazı evlerin pencerelerinde çarşaflar asılıydı. Yeni dökülmüş asfalt gelişmeleri müjdeleyecek yerde mahallenin kaderini mühürlemiş gibiydi.

Robin'le görüşmek umurunda değildi. Belki karşılaşmamaları, buraya kadar yürümek zahmetine katlandığını Brian'dan öğrenmesi daha doğru olurdu. Tel çitin gübre ve sararmış sebze yığınlarının durduğu bir arsaya yaklaştı. Uzak köşesinde tek bir ev vardı ve arka tarafında biri taşla karışık toprağı kürekle eliyordu.

Evin ön kapısı açıktı. Üniversite öğrencisi olacak yaşta siyahi bir kızın oturduğu masanın yanında sevimsiz, ekoseli bir kanepe ve üzerinde Latessha, Latoya, Tyrell gibi isimlerin ve yanında ÇALIŞILAN

SAAT, KAZANILAN PARA yazılı sütunların bulunduğu tekerlekli karatahta duruyordu.

"Robin'i arıyorum," dedi Denise.

Kız başıyla evin arka tarafındaki kapıyı işaret etti. "Arkada."

Bahçe bakımsız ama huzurluydu. Kabakgiller dışında yetiştirilen sebzelerde çeşit zenginliği olduğu söylenemezdi ama toprak, gübre ve deniz kokusu çocukluk anılarını çağrıştırmıştı.

Robin derme çatma bir eleğe toprak atıyordu. Denise'i görünce ne şaşırmış ne de memnun olmuştu.

"Burası büyük bir proje," dedi Denise.

İşinin yarım kaldığını belirtircesine iki eliyle küreğe sarılan Robin omzunu silkti.

"Yardım ister misin?"

"Hayır. Bunu çocuklar yapacaktı ama nehrin kıyısında maç var. Ben de temizlik yapıyorum."

Arasındaki toprakları ayırmak için bir kürek dolusu taşlı toprağı eleğe attı. Eleğin üzerinde tuğla, kiremit parçaları, kurumuş kedi pislikleri, Bacardi ve Yuenling etiketleri taşıyan şişe kırıkları kaldı.

"Neler yetiştirdiniz?" diye sordu Denise. Robin bir kez daha omzunu silkti. "Seni etkileyecek bir şey yok."

"Ne var peki?"

"Kabak ve balkabağı."

"Her ikisini de yemeklerde kullanırım."

"Yaa?"

"Şu kız kim?"

"Maaş ödediğim yarım gün çalışan bazı yardımcılarım var. Sara, Temple'da üçüncü sınıfta okuyor."

"Burada olmaları gereken çocuklar kim?"

"Mahallenin on iki, on altı yaşları arasındaki çocukları." Robin gözlüğünü çıkarıp gömleğinin kirli koluyla terini sildi. Ne kadar güzel bir ağzı olduğunu Denise ya unutmuş ya da hiç fark etmemişti. "Asgari ücretin dışında yetiştirdiğimiz sebzelerden alıyorlar ve kazancımızı da paylaşıyoruz."

"Giderleri düşüyor musun?"

"Onları olumsuz etkiler."

"Haklısın."

Robin yolun öte tarafında, demir doğramaları çürümekte olan boş evlere baktı. "Brian senin rekabeti sevdiğini söylüyor."

"Öyle mi?"

"Seninle bilek güreşi yapmak istemediğini söyledi."

Denise irkildi.

"Seninle birlikte aynı mutfakta çalışan bir aşçı olmak istemediğini söyledi."

"Böyle bir tehlike yok zaten."

"Seninle Scrabble oynamak istemediğini söyledi."

"Hı hıı."

Robin kesik eksik soluk alıyordu. "Her neyse."

"Evet, neyse."

"Paris'e gelmedim, çünkü Erin'in çok küçük olduğunu düşündüm. Sinead resim kampında çok eğleniyordu ve benim burada yapacak tonlarca işim vardı."

"Anladım."

"Ve siz gün boyu yemeklerden söz edecektiniz. Ayrıca Brian iş gezisi olduğunu söyledi."

Denise gözlerini yerden kaldırdı, ama Robin'in gözlerinin içine bakamadı. "İş gezisiydi."

"Her neyse," dedi Robin dudakları titreyerek.

"Biliyor musun, erkeklerle fazla ilgilenmiyorum," dedi Denise.

"Anlamadım?"

"Erkeklerle yatağa girmiyorum dedim. Yani boşandığımdan bu yana."

Robin anlamını çıkaramamış gibi kaşlarını çattı. "Brian bunu biliyor mu?"

"Bilmem. Ben söylemedim."

Robin bir an düşündü ve kahkahalarla gülmeye başladı. Yüreğinden yükselen kahkahası hem çekingen hem güzeldi. Sesi demir aksamları paslı evlerde yankılandı. "Zavallı Brian!" dedi Robin. "Zavallı Brian!"

Birdenbire nazikleşti ve küreğini bırakıp Denise'e bahçeyi gezdirdi. İlgilendiğini görünce bu yıl yalnızca yetiştirebileceğinden emin olduğu sebzeleri diktiğini, boruları bağlamak, drenajı sağlamak, evin çatısına yağmur suyu toplamak için bidon yerleştirmek gibi altyapıyla uğraşmış olan gençleri ödüllendirmek istediğini anlattı.

"Aslında son derece bencilce bir proje," dedi Robin. "Her zaman büyük bir bahçem olmasını istedim ve şimdi de kentin merkezi çiftliğe dönüşüyor. Ama elleriyle çalışmaları, taze sebze meyvelerin neye benzediğini öğrenmeleri gereken çocuklar bununla ilgilenmiyor. Bunlar genellikle aileleri çalıştığından okuldan boş eve dönen çocuklar. Ya kafayı buluyor, ya seks yapıyor ya da saat altıya kadar bilgisayarla oynuyorlar. Ama toprakla oynamanın hâlâ keyif verdiği yaştalar."

"Herhalde uyuşturucu ya da seks kadar keyif vermiyordur."

"Belki yüzde doksanı için öyledir," dedi Robin. "Ama ben geri kalan yüzde on için bir şeyler yapmak istedim. Bilgisayarları kapsamayan bir alternatif sunmaya çalıştım. Sinead ile Erin'in kendilerinden farklı çocuklarla birlikte büyümelerini istedim. Çalışmayı öğrenmelerini istiyorum. Çalışmanın yalnızca ekranda bir noktayı tıklamak olmadığını bilmeleri gerekiyor."

"Hayran olunacak bir yaklaşım," dedi Denise.

Ses tonunu yanlış yorumlayan Robin, "Her neyse," diye yanıtladı.

Robin yıkanıp giysilerini değiştirirken Denise turba yosunu çuvalının üstüne oturup bekledi. Yirmi yaşından bu yana mutfağın dışında geçirdiği sonbahar Cumartesi öğleden sonralarını ancak bir elin parmaklarıyla sayacağı ya da belki Klaus von Kippel'in St. Jude'da çok yapay bulduğu eşitlik ideali benliğinin duyarlı yönünü etkilediği için, yaşamı kent merkezinde geçmiş olan Robin Passafaro'yu ancak "Ortabatılı" olarak tanımlamak istediğini düşünüyordu. Denise'e göre bunun anlamı *umutlu* ya da *hevesli* ya da *toplum ruhuna sahip* demekti.

Artık sevilmek duygusuna aldırış etmiyordu. Ondan hoşlandığını anlamıştı. Robin dışarı çıkıp kapıyı kilitleyince Denise akşam yemeği için zamanı olup olmadığını sordu.

"Brian'la babası kızları maça götürdü," dedi Robin. "Stadyum yiyecekleriyle karınlarını doyurup gelirler. Yani birlikte yemek yiyebiliriz."

"Evde yemeğim var. Ne dersin?"

"Fark etmez. Her neyse."

Bir aşçıbaşı sizi yemeğe davet ederse, kendinizi şanslı hissederdiniz ve bunu belirtmeye çabalardınız ama Robin etkilenmemeye özen gösterir gibiydi.

Hava kararmıştı ve Catherine Sokağı'nda hava beyzbol sezonunun son haftası gibi kokuyordu. Doğuya doğru yürürlerken Robin ağabeyi

Billy'nin öyküsünü anlattı. Denise aynı öyküyü Brian'dan dinlemişti ama şimdi duydukları farklıydı.

"Bir dakika," dedi Denise. "Brian kendi şirketini W. Şirketi'ne sattı ve Billy W. Şirketi'nin başkan yardımcılarından birine saldırdı. Sen de arada bir bağlantı olduğunu düşünüyorsun, öyle mi?"

"Tanrım, evet," dedi Robin. "En feci tarafı da bu zaten."

"Brian bundan söz etmemişti."

"İnanamıyorum! Esas nokta bu. *Tanrım!* Bundan söz etmemek tam da Brian'a göre. Çünkü bu nokta işleri benim için olduğu kadar onun için de zorlaştırır. Paris'teki eğlenceli günlerine ya da Harvey Keitel gibileriyle yemek randevularına engel olabilir. Bunlardan söz etmemiş olmasına inanamıyorum."

"Sorunu bana anlatır mısın?"

"Rick Flamburg hayatı boyunca sakat kalacak," dedi Robin. "Ağabeyim on ya da on beş yıl hapis yatacak, şu berbat şirket kent okullarını kötü yöne sürüklüyor, babam antidepresan ilaçlar kullanıyor, ama Brian, hey bak W. Şirketi bize iyilik yaptı, hadi Mendocino'ya taşınalım yaklaşımını sürdürüyor."

"Ama sen hata yapmadın ki. Bunlardan sorumlu değilsin."

Robin dönüp gözlerinin içine baktı. "Yaşamın anlamı nedir?"

"Bilmiyorum."

"Ben de bilmiyorum, ama kazanmak olduğunu sanmıyorum."

Sessizlik içinde yürürken kendi açısından kazanmanın önemli olduğunu bilen Denise, Brian'ın diğer şanslı yönlerinin yanı sıra son derece ilkeli ve inançlı bir kadınla evlenmiş olduğunu düşünüyordu.

Aynı zamanda Robin'in körlemesine bir sadakat göstermediğini de fark ediyordu.

Üç yıl önce Emile boşalttığından bu yana, Denise'in salonuna hiçbir ekleme yapılmamıştı. Gözyaşı Dolu Hafta Sonu'nda eve sahip olmayı kabul ettiğinden kendini iki kat suçlu hissederek, değer verdiği ya da vermediği halde rahatça kullanabileceği birçok ortak malı kocasının alıp götürmesini istemişti.

Evin boşluğu Becky Hemerling'i rahatsız etmiş ve son derece *soğuk* olduğunu, *kendinden-nefret* duygusu yansıttığını, *manastıra* benzediğini söylemişti.

"Güzel ve boş," dedi Robin.

Denise konuğunu mutfak masası olarak kullandığı yarım ping-pong masasına oturttu, elli dolarlık bir şişe şarap açtı ve yemek servisi yaptı. Genellikle kilosunu korumak için fazla gayret göstermesine gerek yoktu ama eğer Robin kadar yerse, bir ayda tombullaşacağından emindi. Konuğunun iki böbrek, evde yapılmış bir sosis yemesini, salataların hepsini tatmasını, üçüncü kalın çavdar ekmeği dilimine tereyağı sürmesini hayretle izledi.

Kendi midesinde kelebekler uçuştuğundan pek bir şey yediği söylenemezdi.

"St. Jude en sevdiğim azizlerden biridir," dedi Robin. "Brian benim kiliseye gittiğimi söyledi mi sana?"

"Evet, söz etti."

"Söylediğinden eminim. Son derece sabırlı ve anlayışlı davrandığından da eminim!" Robin'in sesi yüksekti ve yüzü şaraptan kızarmıştı. Denise göğsünün sıkıştığını hissetti. "Her neyse, Katolik olmanın en iyi yönlerinden biri, St. Jude gibi azizlerin olmasıdır."

"Umutsuz davaların azizi mi?"

"Doğru. Umarsız davalara ilgi göstermezse kilisenin ne anlamı kalır?"

"Ben de spor takımları için aynı duyguya kapılırım," dedi Denise. "Yani kazananların sizin yardımınıza ihtiyacı yoktur."

Robin başını salladı. "Ne dediğimi anladın. Ama eğer Brian ile yaşarsan, kaybedenlerin bir tersliği olduğunu düşünmeye başlıyorsun. Tabii seni eleştirmiyor. Her zaman anlayışlı, sabırlı ve sevgi dolu davranıyor. Brian harikadır! Hiçbir ters yönü yoktur! Yalnızca kazananların tarafında olmayı sever. Ben ise kazanan biri değilim. Ve olmak da istemiyorum."

Denise asla Emile hakkında böyle konuşmamıştı. Şimdi de konuşmazdı.

"Bak sen kazanan birisin," dedi Robin. "Bu nedenle ilerde benim yerimi alacak bir rakibim olarak düşündüm. Benden sonra sırada sen vardın."

"Hayır."

Robin utangaç bir neşeyle güldü.

"Brian'ı savunmak gerekirse," dedi Denise. "Senin Brooke Astor olmanı istediğini sanmıyorum. Bence burjuva olmanı yeterli bulacaktır."

"Burjuva bir yaşam sürebilirim. Aslında istediğim böyle bir ev. Ping-pong masasının yarısını mutfak masası olarak kullanman hoşuma gitti."

"Yirmi dolara satarım."

"Brian harikadır. Çocuklarımın babasıdır ve yaşamımı onunla birlikte geçirmek istiyorum. Sorun olan *benim.* Programa yerleşemeyen *benim.* Kilise derslerine katılan *benim.* Bu arada, bir ceketin var mı? Donuyorum."

Mumlar Ekim rüzgârında eriyordu, Denise en sevdiği yün astarlı, üretimden kalkmış Levi's kot ceketini getirdi ve Robin'in daracık omuzlarına, incecik kollarına ne kadar bol geldiğini fark etti. Futbolcu sevgilisinin ceketini giymiş genç bir kıza benziyordu.

Ertesi gün aynı ceketi giyince, anımsadığından daha yumuşak olduğunu fark etti. Yakasını kaldırıp iyice sarındı.

Sonbahar boyunca ne kadar sıkı çalışırsa çalışsın, yıllardır olmadığı kadar boş zamanı kalıyordu. Sık sık yemek hazırlayıp Bahçe Projesi'ne gitmeye başladı. Panama Sokağı'ndaki eve gidip Brian'ın olmadığını görünce geceyi orada geçirdi. Birkaç akşam sonra Brian eve gelip Denise'in kızlarla birlikte pasta pişirdiğini görünce sanki kendi mutfağında görmeye alışıkmış gibi davrandı.

Dört kişilik aileye geç bir dönemde katılıp hepsi tarafından sevilme alışkanlığı edindi. Robin'den sonra, moda düşkünü, ciddi okur küçük Sinead'in kalbini kazandı. Cumartesi günleri alışverişe götürüp ona çeşitli takılar, antika bir Ruscan takı kutusu, yetmişlerin ortasından kalma disko müzik plakları, giysiler, Antartika, Jackie Kennedy ve gemi inşaatı konularında resimli kitaplar aldı. Sinead'in kardeşine daha büyük, daha gösterişli, daha değersiz armağanlar seçmesine yardım etti. Tıpkı babası gibi küçük kızın da giyim zevki kusursuzdu. Siyah kot pantolonlar, kadife mini etekler, yelekler giyiyor, gümüş bilezikler, upuzun saçlarına uzun plastik boncuklu zincirler takıyordu. Alışveriş sonrasında Denise'in mutfağında özenle patates soyuyor, minik çöreklerin hamurunu yoğuruyordu.

Robin ile Brian'ın hâlâ birlikte gittikleri düğün gibi toplantılar olunca Denise kızlarla kalıyor, onlara tango yapmasını, ıspanaklı makarna hamuru hazırlamasını öğretiyordu. Erin'in ABD başkanlarını sıralı olarak ezberden saymasını dinliyor, çeşitli kostümler bulmak için Sinead'le birlikte çekmeceleri karıştırıyordu.

Robin fazla etkilenmemişti. "Elbette seni severler," dedi. "Sen Sinead'in saçındaki düğümleri açmaya çalışmıyorsun. 'Yatak toplamanın' nasıl bir şey olduğu konusunda yirmi dakika tartışmıyorsun. Sinead'in matematik sınavlarını görmüyorsun."

"Çok mu kötü?" diye sordu çocuklara hayran olan bebek bakıcısı.

"Berbat. Eğer notlarını düzeltmezse seni görmemekle tehdit ediyoruz."

"Yoo, bunu yapmayın."

"Belki onun bölme işlemlerine yardım edebilirsin."

"Her şeyi yaparım." Kasım ayında bir Pazar günü beş kişilik aile gibi Fairmount Parkı'nda yürürlerken Brian, Denise'e, "Robin sana çok yaklaştı. Böyle olacağını hiç tahmin etmezdim."

"Ben de Robin'den hoşlanıyorum," dedi Denise.

"Başlangıçta senden çekindi sanırım."

"İyi bir nedeni vardı, değil mi?"

"Ona hiçbir şey söylemedim."

"Söylemediğin için teşekkür ederim."

Denise'in arkadaşı Rob Zito'ya Generator ile ilgilenmek konusunda Brian'ın güveni sonsuzdu ve ondan sürekli bilgi alıyordu ama havalar soğumaya başlayınca lokantaya daha az uğrar olmuştu. Denise onun başka bir kadına takıldığından kuşkulandı ve sonunda yeni tutkusunun bağımsız film yapımcısı Jerry Schwartz olduğu ortaya çıktı. Schwartz özellikle film müziği seçimindeki zevki ve ardı ardına parasal açıdan iş yapmayan sanat projelerine sponsor bulmakla ün kazanmıştı. Bu müziklere hayran olan Brian iyilik meleği gibi davranıp *Suç ve Ceza*'nın yeni bir versiyonunun çekimi için gerekli olan elli bin doları yatırdı. Giovanni Ribisi'nin oynadığı Raskolnikov, bu filmde Kuzey Philadelphia'da yaşayan genç bir anarşistti. Denise ile Rob Zito lokanta için önemli kararlar alırken, Brian filmcilerle CD değiş tokuşu yapıyor, New York'ta yemekler yiyordu.

Her nedense Denise, Brian ile Robin'in cinsel yaşamının sona erdiğine inanmıştı ve yılbaşı gecesi Panama Sokağı'ndaki evde verilen partide, gece yarısından sonra ev sahiplerini mutfakta öpüşürken bulunca mantosunu kaptığı gibi kaçtı. Bir hafta kadar ne Robin'i aramak ne de kızları görmek istedi. Kendisinin de evlenmek isteyebileceği bir erkekle evli olan kadına garip bir yakınlık duyuyordu. Yani umutsuz bir vakaydı. Aziz Jude, verdiklerini yine kendisi geri alıyordu.

Sonunda Robin telefon etti. *"Jerry Schwartz'ın son filminin konusunu biliyor musun?"* diye haykırdı.

"Şey, Germantown'da geçen Dostoyevski romanı mı?"

"*Sen* biliyorsun. *Ben* neden bilmiyorum? Çünkü *bana* söylemedi. Çünkü ne düşüneceğimi biliyordu!"

"Raskolnikovvari, sakallı bir Giovanni Ribisi filminden söz ediyoruz."

"Kocam *W. Şirketi'nden aldığı paradan* elli bin doları, iki kadının kafasını yaran ve bu nedenle hapse giren Kuzey Philadelphialı bir anarşist filmine yatırdı. Karşıma geçip Jerry Schwartz, Giovanni Ribisi gibileriyle gezip tozmanın ne kadar *harika* olduğundan söz ederken, birinin gerçekten kafasını yaran Kuzey Philadelphialı anarşistin benim kardeşim olduğunu..."

"Anlıyorum," dedi Denise. "Biraz duyarlılık eksikliği var."

"Ben böyle düşünmüyorum," dedi Robin. "Bana öfkelendiğini, ama bunu algılamadığını düşünüyorum."

O günden sonra Denise sinsice ihaneti savunmaya başladı. Brian'ın önemsiz duyarsızlıklarını savunarak Robin'i daha ciddi suçlamalar yapmaya itebileceğini öğrendi. Dikkatle dinlemeye başladı. Robin'i herkesten daha iyi tanımaya çalıştı. Brian'ın asla sormadığı, Billy hakkında, babası hakkında, kilise hakkında, Bahçe Projesi hakkında, bahçe sevgisine kapıldıkları için ertesi yaz yine çalışmaya gelecek olan gençler hakkında, genç yardımcılarının romantik ve akademik yaşamları hakkında sorular sordu. Tohum Kataloglama Gecesi'ne katıldı ve Robin'in sevdiği gençlerle tanıştı. Sinead ile bölme işlemleri yaptı. Sohbeti Robin'in evliliğindeki en acıtıcı noktalar olan film artistleri, popüler müzik ya da giyim modasına yönlendirdi. Deneyimsiz bir kulak, Denise'in yalnızca daha yakın bir dostluk kurmak için çabaladığını düşünebilirdi, ama o, Robin'in çektiği açlığı biliyordu.

Bir kanalizasyon bağlantısı Generator'ın açılışını geciktirince Brian Jerry Schwartz'la birlikte Kalamazoo Film Festivali'ne gitti ve Denise de bu fırsattan yararlanıp Robin ve kızlarla aralıksız beş gece geçirdi. Son gece video dükkânında uzun süre karar vermek için çabaladı. Sonunda *Wait Until Dark* (iğrenç bir erkek, ten rengi Denise Lambert'ı andıran Audrey Hepburn'ü tehdit ediyordu) ve *Something Wild* (güzel Melanie Griffith, Jeff Daniels'i berbat bir evlilikten uzaklaştırıyordu)

adlı filmlere karar verdi. Panama Sokağı'na gelince filmlerin adları bile Robin'i utandırmaya yetti.

Gece yarısı iki film arasında viski içerlerken Robin, olağandışı kısık bir sesle, kişisel bir soru sormak için izin istedi. "Şey, Emile ile sen haftada kaç kez sevişirdiniz?"

"Kaç kerenin normal olduğuna doğru cevap verecek bir insan değilim," diye yanıtladı Denise. "Ben genellikle normali dikiz aynasından görürüm."

"Biliyorum, biliyorum," dedi Robin gözlerini boş ekrandan ayırmadan. "Ama kaç kerenin normal olduğunu düşünüyordun?"

"Sanırım o zamanlar," diye söze başladı Denise ve kendine *büyük bir rakam söyle* komutunu verdi. "Belki de haftada üç kerenin normal olduğunu düşünüyordum."

Robin içini çekti. Sol dizi Denise'in sağ dizine dayanmıştı. "Kaç kerenin normal olduğunu düşündüğünü söyle."

"Bazıları için günde bir kez normaldir, diye düşünüyorum."

Robin dizlerinin arasına bir buz yerleştirilmiş gibi konuştu. "Bundan hoşlanabilirim. Pek kötü gibi gelmiyor bana."

Denise'in dizinde bir batma, bir yanma hissi uyandı.

"Galiba işler böyle değil."

"AYDA iki kez gibi," dedi Robin sıkılı dişlerinin arasından. "AYDA iki kez."

"Yani Brian'ın bir başkasıyla ilişkisi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Ne yaptığını bilmiyorum. Ama yaptıkları beni kapsamıyor. Kendimi garip hissediyorum."

"Sen garip filan değilsin. Tam tersisin."

"Öteki filmin adı ne?"

"*Something Wild*."

"Pekâlâ, her neyse. Hadi izleyelim."

İki saat boyunca Denise, Robin'in kolayca ulaşacağı noktaya yerleştirdiği elini geri çekmedi. Elinin durduğu yer rahat değildi, ama güçlükle kazandığı toprağı geri vermek istemiyordu.

Film bitince bir süre televizyon izlediler, belki beş dakika belki bir yıl sessizlik içinde oturdular, ama Robin beş-parmaklı yemi yutmadı. Denise şu anda karşısındakinin üzerine düşen erkek cinselliğine sahip olmayı isterdi. Geriye dönüp baktığında, Brian kendisini kucaklama-

dan önce beklediği bir buçuk hafta yalnızca bir kalıp atışı gibi geçivermişti.

Saat dörtte yorgunluk ve sabırsızlıktan kendini hasta hissederek ayağa kalktı ve ayakkabılarıyla mor naylon yağmurluğunu giyen Robin ona arabasına kadar eşlik etti. Denise'in elini avuçlarının arasına aldı, kuru parmaklarıyla okşadı ve dostu olduğu için mutlu olduğunu söyledi.

Yoldan ayrılma, dedi Denise kendine. *Kız kardeş* gibi davran.

"Ben de memnunum," dedi.

Robin utangaç sesiyle güldü ve okşadığı ele bakarak, "Benim Brian'ı aldatmam çok ironik olmaz mı?" diye sordu.

"Tanrım," dedi Denise kendini tutamadan.

"Kaygılanma," diyen Robin, Denise'in işaret parmağını avucunda sıktı. "Şaka yapıyorum."

Denise gözlerini ona dikti. *Ağzımdan çıkanı kulağın duyuyor mu? Parmağıma neler yaptığının farkında mısın?*

Robin avucundaki eli dudaklarına götürdü, usulca dişledi ve bıraktı. "Görüşürüz."

Ertesi gün Michigan'dan dönen Brian, ev partisini sona erdirdi.

Denise uzun bir Paskalya hafta sonu için St. Jude'a uçtu ve Enid, kırık bir plak gibi, evli bir erkekle ilişki kurmuş olan eski arkadaşı Norma Greene'in acıklı öyküsünü yineleyip durdu. Denise konuyu değiştirmek amacıyla, babasının mektuplarda ve Pazar günkü telefon görüşmelerinde anlattığından çok daha canlı ve aklı başında olduğunu belirtti.

"Sen buraya gelince, kendini topluyor," dedi Enid. "Yalnız kaldığımızda onunla yaşamak olanaksız."

"Belki de yalnız olunca onun üstüne fazla düşüyorsun."

"Denise, eğer bütün gün koltuğunda uyuyan bir erkekle yaşasaydın..."

"Anne sen ne kadar dırdır edersen, o da o kadar karşı koyuyor."

"Burada yalnızca birkaç gün kaldığın için anlayamıyorsun. Ama ben ne dediğimi biliyorum. Ve ne yapacağımı bilmiyorum."

Eğer sürekli olarak beni eleştiren biriyle yaşasaydım, ben de bütün gün koltukta uyurdum, diye düşündü Denise.

Philadelphia'ya döndüğünde lokantanın mutfağı çalışır duruma gelmişti. Denise binlerce sorunu çözmeye çalışır ve ekibini eğitirken,

yaşamı her zamanki çılgınlık düzeyine ulaşmaya başlamıştı. Mimarlık açısından mekân korktuğu kadar göz alıcıydı, ama ilk kez, içeriğinde yirmi tane başarılı yemek olan bir mönü hazırladı. Robin'in gözlerinden düşlemek yerine Brian'ı tekrar karşısında görünce, ne kadar hoşlandığını anımsadı. Tüm gücüyle çalışırken, *Şeytan tembel beyinleri sever*, diye düşünüyordu. Eğer Tanrı'nın istediği kadar çalışsaydı, bir başkasının karısını kovalayacak zamanı olmayacaktı. Sabahın altısından gece yarısına kadar çalışarak sosyal yaşamını sıfıra indirdi. Robin'den uzak kaldığı süre uzadıkça, sinirli halinden, kötü saç kesiminden, berbat giysilerinden, kapı gıcırtısını andıran sesinden, zoraki kahkahasından ne kadar hoşlanmadığını fark ediyordu. Brian'ın karısını ihmal etmesini ve "evet Robin harikadır" yaklaşımını sürdürmesini şimdi anlayabiliyordu. Gerçekten Robin harikaydı, ama eğer onunla evliyseniz, sonsuz enerjisinden biraz uzaklaşmak, kendi başınıza birkaç gün New York, Paris ya da Sundance'da dinlenmek isterdiniz...

Ama anlaşılan Denise'in ihaneti savunması Robin'e çekici gelmişti. Sergilediği utangaçlık daha fazla rahatsız edici olsa da Robin onu kovalamaya başladı. Sık sık Generator'a geliyor, öğle yemeğine davet ediyor, gece yarısı telefon edip Denise'in ilgilendiğini ileri sürdüğü konulardan söz ediyordu. Bir Pazar günü öğleden sonra, Denise'i evinde yakaladı ve yarım pingpong masasında yanakları kızarıp gülerek karşılıklı çay içtiler.

Fincanındaki çay soğurken, Denise'in benliğinin bir tarafı, *lanet olsun, bana asılmaya başladı*, diye düşünüyordu. Aynı zamanda yorucu koşulların tehdidi de aklından geçiyordu: *Her gün seks yapmak istiyor.* Benliğinin aynı tarafı, ayrıca *Tanrım, nasıl yemek yiyor* ve *ben lezbiyen değilim*, diye düşünüyordu.

Ne var ki benliğinin başka bir tarafı arzudan kıvranıyordu. Şimdiye dek cinselliği bir hastalık gibi görecek kadar nesnel olmamıştı, çünkü hiçbir şey onu Robin kadar etkilememişti.

Sohbet arasında, pingpong masasının altında Robin beyaz-morturuncu renkli spor ayakkabılarıyla Denise'in zarif pabuçlu ayağını kavradı. Bir an sonra eğilip elini tuttu. Yanakları kıpkırmızıydı.

"Yani düşünüyordum da."

Generator, 23 Mayıs'ta, Brian'ın Denise aşırı ücret ödemeye başladığı günden tam bir yıl sonra açıldı. Brian ile Jerry Schwartz'ın Can-

nes festivaline katılabilmeleri için açılış bir hafta ertelenmişti. Brian yokken Denise her gece Panama Sokağı'ndaki eve gidip adamın cömertliğinin ve inançlarının karşılığını karısıyla sevişerek ödedi. Belki beyni yorgundu ama bedeni bir öpücük ya da dizine değen bir elle uyanıveriyordu. Ona sarılarak birkaç saat uyuduktan sonra çarşafların arasından sıyrılıp, kızların beklenmedik ziyaretine karşı Robin'in kilitlediği kapıyı açıyor ve sessizce aşağıya inip nemli Philadelphia şafağında titreyerek evine dönüyordu.

Brian lokantanın açılışı için haftalık ve aylık yerel dergilere ilgi uyandıracak ilanlar vermiş, iletişim ağından herkese haber uçurmuştu ve ilk öğle servisinin 26, akşam servisinin 45 müşteri olması Denise'in mutfağını hiç zorlamadı. Mavi bir ışıkla aydınlanan camlı salon 140 kişilikti ve Denise akşamları 300 müşteri ağırlamaya hazırdı. Brian, Robin ve kızlar Cumartesi akşamı yemeğe geldiler ve mutfağa da uğradılar. Denise, kızlarla ilişkisindeki doğallıkla tam not alırken, kırmızı ruju ve siyah mini elbisesiyle Robin, Brian'ın karısı olarak iyi bir izlenim yarattı.

Denise beyninde işleri düzene koymuştu. Brian'ın Paris'te karşısında diz çöktüğünü, ilk hamlenin Robin'den gelmesini beklediğini kendine anımsatıp, erkeğin kurallarıyla oynamaktan daha kötüsünü yapmadığına inanmıştı. Ama pişmanlık duymamasını açıklayamıyordu. Brian ile konuşurken aklı başka yerlere takılıyor, adam adeta Fransızca konuşurmuş gibi söylediklerini son dakikada algılayabiliyordu. Geceleri yalnızca dört saat uyuduğu ve bir süre sonra yönettiği mutfak tüm hızıyla çalışmaya başladığı için yorgun olması beklenirdi. Üstelik film projelerine dalmış olan Brian'ı aldatmak sandığı kadar zor olmamıştı. Aslında en uygun sözcük "aldatmak" değil, "ayrıştırmak" olmalıydı. Yaşadığı ilişki St. Jude'da büyürken arzularını saklamayı öğrendiği, beynindeki ses geçirmeyen kilitli odada gelişmekte olan bir düş gibiydi.

Eleştirmenler, Haziran'ın sonunda Generator'a geldiler ve mutlu ayrıldılar. *Inquirer* adeta bir "evlilikten" söz ediyordu: "Tümüyle özgür" bir mekânla "kusursuzluk tutkunu" Denise Lambert'ın "tekbaşına" Philadelphia'yı "gözde mekân haritasına" oturttuğu "mutlaka denenmesi gereken" "oldukça lezzetli yemeklerin" birleşimi. Brian havalara uçmuştu, Denise aynı kanıda değildi. Yazının dili sıradandı ve dört paragraf mimari ve dekora, üçü hiçbir şeye, ikisi servise, biri şa-

raba ve ikisi tatlılara ayrılmışken, hazırladığı yemeklerden yalnızca yedi paragrafta söz edilmişti.

"Hatta benim sosislerimden bile söz etmemişler," derken neredeyse öfkeden ağlayacaktı.

Rezervasyon telefonu gece gündüz çalıyordu. Denise'in çalışmaya, sürekli çalışmaya gereksinimi vardı. Ama Robin onu öğleye doğru ya da öğleden sonra özel telefonundan arıyor, utangaç bir sesle, "Şey... Acaba diyorum... Seni bir dakika görebilir miyim... Ne dersin?" diye soruyordu. Denise de, hayır demek yerine evet, yanıtını veriyor, çok önemli işlerini başkalarına aktarıyor ve Schuylkill yakınındaki parkta buluşuyorlardı. Gerçi iş saatleri dahilinde işle bağlantılı olmayan sohbetler Denise'i aşırı derecede sabırsızlandırırdı, ama bazen el ele bir bankta oturup Robin'in suçluluk duygusunu, Denise'in bu duyguyu taşımamasını, aralarındaki ilişkinin anlamını, bu işin nasıl başladığını tartışıyorlardı. Bir süre sonra Robin'in telefondaki sesi inanılmaz bir tahrik unsuru haline geldi ve Denise, hipnotize olmuş gibi, elindeki tüm işleri bir yana bırakıp ona koşmaya başladı.

Yepyeni bir dünyada yaşar gibiydi. Böyle bir cinsel yaşam olabileceği hiç aklına gelmemişti. Evliyken doyuma ulaşmayı yorucu, ama gerekli bir iş gibi görmüştü. Genellikle on dört saat yemek pişirip sokak giysileriyle uykuya dalmıştı. Gecenin geç bir saatinde en son istediği şey, nasıl olsa hoşlanmayacağı, son derece karmaşık ve zaman alıcı bir yemek tarifini denemeye benzettiği cinsel ilişkiye girmekti. Önhazırlık en az on beş dakika sürüyor, pişirme işlemi hiç de dümdüz gitmiyor, sorunlar çıkıyor, bazen yeni baştan başlanıyor ve öylesine geç oluyordu ki, uykusuzluktan gözleri kapanıyor ve "tamam doyuma ulaştım" duygusuna kapılarak içinde bir ağrıyla uyuyordu. Üstelik bunca çabaya değmiyordu. Ama doyuma ulaşması Emile için çok önemli olduğundan bu çabayı haftada bir, iki haftada bir göstermesi gerekiyordu. Buna karşılık kocasını adeta et suyu hazırlar gibi kolayca doyuma ulaştırıyor ve becerileriyle övünüyordu. Ne var ki Emile karısı doyuma ulaşmadıkça evliliğin yürümeyeceğine inanıyordu ve yıllar sonra dediği doğru çıktı ve Denise gözlerini Becky Hemerling'e dikmeden önce doyuma ulaşma konusunda suçluluk duygusuna kapıldı.

Robin ise farklıydı. Yani bir şeftaliyi yemek için önhazırlığa, pişirme tarifine ihtiyacınız yoktu. Denise, gerçi Hemerling ile de bu ko-

laylığı hissetmişti, ama artık otuz iki yaşında neyin ne olduğunu anlamaya başlamıştı. Anlayınca da başı derde girmişti. Ağustos ayında kızlar kampa, Brian Londra'ya gidince, kentin en gözde lokantasının aşçıbaşısı yataktan kalktığı anda kendini yerde bulmuş, giyinirken bir yandan soyunmuş, kapıdan çıkarken doyuma ulaştığını hissetmiş, dizleri titreyerek mutfağa dönüp kırk beş dakika sonra geri döneceğine söz vermişti. Lokantada işler iyi gitmiyordu. İki kez bazı mezeleri mönüden silmek zorunda kalmıştı çünkü Denise olmayınca mutfak çalışanları önhazırlık yapacak zamanı bulamamıştı. Yine de ertesi akşam müşteriler akın ederken kimseye çaktırmadan kaçıp doğruca Robin'in bir battaniye bulundurduğu Bahçe Projesi'ne gitmişti.

Brian eve dönünce aptalca riskleri göze aldılar. Robin kızına Denise'in kendini iyi hissetmediği için annesinin yatağında yatmak zorunda olduğunu söyledi. Brian on metre ötede yüksek sesle E. B. White okurken, kilerde ateşli bir sahne yaşandı. Sonunda, İşçi Bayramı'ndan bir hafta önce, Bahçe Projesi bürosundaki antika ahşap iskemle iki bedenin ağırlığına dayanamadı ve arkalığı kırıldı. Kahkahalarla gülerken Brian'ın sesini duydular.

Robin yerinden fırlayıp kapının kilitli olduğunu belli etmemek için bir hamlede açtı ve Brian'ı elinde bir sepet dolusu sebzeyle karşısında buldu. Denise'i görünce her zamanki gibi hem şaşırdı hem de sevindi. "Neler oluyor burada?"

Denise bluzu eteğinin dışına taşmış bir halde çalışma masasının yanında diz çökmüştü. "Robin'in iskemlesi kırılmış, onarmaya çalışıyorum."

"Onarıp onaramayacağını ben sordum!" diye atıldı Robin.

"Burada ne arıyorsun?" diye sordu Brian merakla.

"Aynı amaçla gelmiştim," dedi Denise. "Kabak istiyordum."

"Sara burada kimsenin olmadığını söyledi."

Robin uzaklaşmaya çalışıyordu. "Onunla konuşurum. Buraya geldiğim zamanları bilmek zorunda."

"Robin bunu nasıl kırmış?" diye sordu Brian.

"Bilmiyorum," dedi Denise. Suçüstü yakalanmış bir çocuğun kapılacağı ağlama dürtüsüne kapılmıştı.

Brian iskemlenin arkalığını eline aldı. Şimdiye dek Denise'e hiç babasını anımsatmamıştı ama kırık nesneye duyduğu ilgi Alfred'in

davranışlarını çağrıştırıyordu. "İyi bir meşe ağacı. Birdenbire kırılması çok garip."

Denise ayağa kalkıp koridora çıkarken bluzunu pantolonuna soktu. Ne yaptığını bilmeden dışarı çıkıp arabasına bindi ve Bainbridge Sokağı'ndan nehre indi. Korkuluklara yaklaşıp ayağını debriyajdan çekince araba öne doğru sıçradı ve durdu. Sonunda sinirleri boşaldı ve kırık iskemle için ağlamaya başladı.

Generator'a dönünce zihni berraklaşmıştı. *Times* gazetesindeki bir yemek yazarından, *Gourmet* dergisinin editöründen, Brian'ın aşçısını çalmak isteyen yeni açılacak lokantadan gelmiş ve yanıtlanmamış telefon mesajları vardı. Soğutucuda duran bin dolar değerinde ördek ve dana eti bozulmuştu. Mutfakta çalışan herkes bildiği halde elemanların kullandığı tuvalette bir enjektörün bulunduğunu kimse ona söylememişti. Aşçılardan biri herhalde maaşla bağlantılı birkaç mesaj bıraktığını iddia ediyordu, ama Denise kesinlikle görmemişti.

"Niçin müşteriler pirzola ısmarlamıyor?" diye sordu Rob Zito'ya. "Niçin garsonlar benim lezzetli sosislerimi müşterilere önermiyor?"

"Amerikalılar sosis sevmez."

"Ne demek sevmez? Bunu ısmarlayan müşterilerin boş tabakları ayna gibi pırıl pırıl geri geliyordu."

"Belki de bazı Almanlar yemeğe gelmişti," dedi Zito. "Alman pasaportlu müşteriler tabaklarını yalamış olabilirler."

"Acaba sosis sevmeyen sen olabilir misin?"

"Bence ilginç bir yiyecektir."

Robin'den ses çıkmadı ve Denise de onu aramadı. *Times* gazetesiyle röportaj yaptı, resim çektirdi, zam isteyen aşçıyı sakinleştirdi, geç saate kadar kalıp bozuk etleri kimseye belli etmeden paketleyip attı. Tuvalette uyuşturucu kullanan bulaşıkçıyı işten attı, yemek servisi saatlerinde denetimi eline alıp sorunları çözdü.

İşçi Bayramı'nda her şey sessizdi. Lokantadan çıkıp boş, sıcak kentte, yalnızlığını hissederek dolaştı ve kendini Panama Sokağı'nda buldu. Evi görünce ani bir Pavlov köpeği tepkisine kapıldı. Robin'in arabası sokaktaydı, ama Brian'ınki yoktu: Cape May'e gitmişlerdi. Kapının tozlu oluşundan kimsenin evde olmadığını anlamıştı, ama yine de zili çaldı ve yanıt alamayınca Robin'in verdiği anahtarla içeri girdi. İki kat yukardaki yatak odasına çıkarken, klimanın serinliğini hissetti.

Düzeltilmemiş yatağa uzandı ve St. Jude'daki yaz aylarında evde yalnız bırakıldığında istediği gibi davranabildiği günleri anımsadı. Kendini doyuma ulaştırdı. Elini yastığın altına sokunca bir kondom paketine rastladı.

Gerçekten kondom paketiydi, kenarından yırtılıp açılmıştı. Yataktan fırlayıp çarşaflarda başka sürprizler aradı. Elbette evli çiftlerin cinsel ilişkisi olurdu, ama Robin artık doğum kontrol hapı kullanmadığını ve Brian ile buna gerek duyacak kadar yakınlaşmadığını söylemişti. Yaz boyunca da Denise sevgilisinin bedeninde kocasının izlerine rastlamadığından, en açık gerçekleri unutmayı seçmişti.

Tuvalet masasının altındaki ve banyodaki çöp kutularını karıştırınca iki kullanılmış kondom paketi daha buldu. Kafasını yumrukladı ve koşarak aşağıya inip sokağa fırladı. Hava çok sıcaktı, ama titriyordu. Generator'a dönüp servis kapısından içeri girdi. Kilerdeki yağların, peynirlerin, unların, baharatların envanterini çıkardı, sipariş listeleri hazırladı, uygar bir sesle yirmi tane sesli-mesaj bıraktı, e-postalarını yanıtladı, kendine bir böbrek kızartıp büyük bir bardak Grappa ile mideye indirdi ve gece yarısı bir taksi çağırdı.

Ertesi sabah Robin çıkageldi. Brian'a ait olduğu açıkça görülen koskocaman bir beyaz gömlek giymişti. Denise'in midesi kasıldı. Konuğunu kendi bürosuna alıp kapıyı örttü.

"Artık bunu yapamayacağım," dedi Robin.

"Çok iyi, ben de yapamayacağım."

Robin kafasını kaşıdı, burnunu kırıştırdı, gözlüğünü yerleştirdi. "Haziran'dan bu yana kiliseye gitmedim," dedi. "Sinead en az on kez yalanımı yakaladı. Senin niçin gelip gitmediğini merak ediyor. Son zamanlarda Bahçe Projesi'ne gelen çocukların yarısını bile tanımıyorum. Her şey birbirine girdi ve artık yapamayacağım."

"Brian nasıl?" diye sordu Denise.

Robin kızardı. "Hiçbir şey bilmiyor. Her zamanki gibi. Biliyorsun, seni sever, beni de sever."

"Eminim."

"İşler garipleşti."

"Evet, benim de burada çok işim var."

"Brian bana hiç kötü davranmadı. Bunu hak etmiyor."

Denise çalan telefona aldırış etmedi. Kafası neredeyse çatlayacaktı. Robin'in kocasının adından söz etmesine dayanamıyordu.

"Bunu atlat," dedi Denise. "Ben de atlatacağım."

"Niçin bu kadar soğuksun?"

"Çünkü ben soğuk bir insanım."

"Eğer beni arasaydın ya da sevdiğini söyleseydin..."

"Atlat! Tanrı aşkına! Atlat! Unut!"

Robin ona yalvarır gibi bakıyordu, ama kondom konusu açıklığa kavuşsa bile Denise'in ne yapması gerekiyordu? Kendisine ün kazandıran lokantada çalışmaktan vaz mı geçmeliydi? Gidip banliyölere yerleşip Sinead ile Erin'in iki annesinden biri mi olmalıydı? Kocaman spor pabuçlar giyip, vejetaryen yemekleri pişirmeye mi başlamalıydı?

Kendine yalan söylediğini biliyordu, ama beynindekilerin hangisinin doğru, hangisinin yalan olduğunu ayırt edemiyordu. Robin kapıyı açıp gidene dek masasından kalkmadı.

Ertesi sabah, Generator *New York Times* gazetesi yemek bölümünün ön sayfasında yer aldı. "Megavatla Enerji Yaratıyor" manşetinin altında *Denise'in bir fotoğrafı* vardı, lokantanın iç ve dış resimleri altıncı sayfadaydı ve özellikle hazırladığı sosisler ve pirzolalar da görünüyordu. İyi bir haber olmuştu. Öğleye doğru, Yemek Kanalı'na konuk olarak çıkması için teklif geldi. *Philadelphia* dergisinde her ay bir köşe yazması istendi. Rob Zito'yu atlayıp rezervasyonları alan kıza her akşam kırk kişi fazla kabul etmesini söyledi. Gary ile Caroline ayrı ayrı arayıp tebrik ettiler. NBC bağlantılı kadın haber sunucusuna hafta sonunda masa ayırmadığı için Zito'yu azarladı ve kötü davranınca kendini daha iyi hissettiğini fark etti.

Brian bir düzine gülle geldiğinde daha önce Philadelphia'da pek seyrek görülen zengin insanlar barı tıklım tıklım doldurmuştu. Onu kucaklayınca Denise hemen kollarından sıyrılmadı ve erkeklerin hoşlandığı duyguları uyandırdı.

"Daha fazla masa gerekli," dedi Denise. "En az üç adet dörtlü ve bir de altılı gerek. İnsanları kolayca tanıyıp algılayacak bir rezervasyon görevlisi gerekiyor. Otoparkın güvenliğini arttırmalıyız. Ayrıca Rob'un yerine, değişen müşteri profilini daha iyi ağırlayacak birini bulmalıyız."

Brian şaşırdı. "Rob'u çıkarmak mı istiyorsun?"

"Benim özel yemeklerimi tanıtmıyor," dedi Denise. "Ama *Times* onları çok beğendi. Eğer işini iyi yapmıyorsa, kovulmalı."

Sesinin sertliği Brian'ın gözlerini parlattı. Böyle davranmasından hoşlanır gibiydi.

"Nasıl istersen."

Cumartesi gecesi geç saatte, Brian'ın lokantanın tepesinde oluşturduğu küçük kartal yuvasında, Brian, Jerry Schwartz, iki sarışın kadın ve en sevdiği orkestranın şarkıcısı ve gitaristiyle içki içmek için buluştu. Hava ılıktı ve cırcır böcekleri Schuylkill Ekspresyolu kadar gürültü çıkarıyordu. Sarışınlar cep telefonlarıyla konuşuyorlardı. Denise bağırmaktan sesi kısılmış şarkıcıdan bir sigara aldı ve yaralarını incelemesine izin verdi.

"Ellerin benimkilerden de beter."

"Benim işim acıya dayanıklı olmayı gerektirir," dedi Denise.

"Aşçılar madde bağımlısı olurmuş."

"Gece yarısı bir kadeh içki ve sabah kalkınca iki ağrı kesici içmeyi severim."

"Kimse Denise'den daha dayanıklı olamaz," diye atıldı Brian.

Gitarist dilini çıkarıp sigarasını bastırdı. Yanan etin cızırtısı sarışınları telefondan uzaklaştırmaya yetti. Uzun boylusu, gitaristin deli olduğunu söyledi.

"Ben de senin hangi maddeleri kullandığını merak ediyorum," dedi Denise.

Gitarist yanık yere votka döktü. Uzun boylu sarışın, "Şu anda hangi ilaçlar modaysa onları kullanır," diye yanıtladı.

"Evet ve üstelik insanın dili ıslaktır," dedi Denise ve sigarasını kulağının arkasına bastırdı. Kafasına bir kurşun yemiş gibi irkildi ve izmaritini nehre fırlattı.

Kartal yuvası sessizleşti. Garip yönünü şimdiye dek hiç sergilememişti. Çünkü ihtiyaç duymamıştı, ama izleyicilerine güvence vermek için komik bir çığlık attı.

"İyi misin?" diye sordu Brian daha sonra otoparkta.

"Bazen kazayla kendimi daha kötü yaktığım olmuştur."

"Yani gerçekten *iyi* misin? Seni izlemek ürkütücüydü."

"Benim dayanıklılığımdan söz eden sendin, teşekkürler."

"Bu konuda kendimi kötü hissettiğimi anlatmaya çalışıyorum."

Bütün gece ağrıdan uyuyamadı.

Bir hafta sonra Rob Zito'yu kovup, Union Square Café'nin eski yöneticisini işe aldılar.

Bundan bir hafta sonra Philadelphia belediye başkanı, New Jerseyli bir senatör, W. Şirketi'nin başkanı ve Jodie Foster lokantaya geldi.

Bir hafta sonra Brian kendisini eve bırakınca Denise içeri davet etti ve daha önce karısına ikram etmiş olduğu elli dolarlık şaraptan açtı. Brian, Robin'le bozuşup bozuşmadıklarını sordu.

Denise dudaklarını büzüp başını salladı. "Son günlerde işlerim çok yoğun."

"Ben de böyle düşünmüştüm. Konunun seninle bağlantısı olmadığını anladım. Robin her şeye öfkelenir oldu. Özellikle benimle ilgili her şeye kızıyor."

"Kızları özlüyorum," dedi Denise.

"İnan bana onlar da seni özlüyor," dedi Brian ve hafifçe kekeleyerek ekledi. "Ben... Evden taşınmayı düşünüyorum."

Denise bunu duyduğuna üzüldüğünü söyledi.

"Dindarlık konusunun suyu çıktı. Üç haftadır aralıksız gece ayinlerine gidiyor. Böyle bir ayin yapıldığını bilmiyordum. Bir öfke patlamasıyla karşılaşmadan Generator hakkında bir tek laf edemiyorum. Bu arada kızlara evde ders vermeyi tasarlıyor. Evin çok büyük olduğuna karar verdi. Bahçe Projesi'ndeki eve taşınmayı, kızlara ve projeye katılan çocukların bir kısmına ders vermeyi düşünüyor. Point Breeze'deki bir tarlada büyümek Sinead ve Erin için harika bir deneyim olmalı. Bıçak sırtından deliliğe doğru gidiyor gibiyiz. Aslında Robin harikadır. Onun inançları benimkilerden daha üstündür. Ama artık ona âşık olduğumdan emin değilim. Sanki Nick Passafaro ile tartışıyormuşum gibi geliyor. Sınıflararası nefret davasına dönüştü."

"Robin çok fazla suçluluk duyuyor," dedi Denise.

"Sorumsuz bir ebeveyn olma yolunda."

"Eğer iş o noktaya gelirse, kızları yanına almayı düşünüyor musun?" diye soracak cesareti topladı Denise.

Brian başını salladı. "Emin değilim. İş o noktaya gelirse Robin'in çocukların velayetini isteyeceğini sanmıyorum. Her şeyden vazgeçeceğini görür gibiyim."

Robin'i Sinead'in saçını tararken hayal etti ve birdenbire çılgın özlemlerini, aşırılıklarını, masumluğunu özlediğini hissetti. Sanki bir şalter indirilmiş ve Denise'in beyni kendinden uzaklaştırdığı harika insanın görüntülerinin yansıdığı bir perde biçimini almıştı. Robin'in alışkanlıklarını, hareketlerini, örneğin kahvesine çok sıcak süt istemesini, ağabeyinin bir taşla kırdığı ön dişinin rengi farklı kaplamasını, başını bir keçi gibi öne uzatarak Denise'i sevmesini anımsadı.

Yorgunluğunu ileri sürerek Brian'ı gönderdi ve ertesi sabah denizden esen bir fırtına ağaçları sallayıp suları kaldırımlara akıttı. Denise lokantayı yardımcılarına bırakıp New York trenine atladı ve beceriksiz ağabeyini kurtarıp ailesini eğlendirmeye gitti. Öğle yemeği boyunca Enid, Norma Greene öyküsünü bir tek kelimesini atlamadan yinelerken Denise kendisinde hiçbir değişiklik fark etmedi. Yine eski Denise idi ve acınacak durumdaki Enid'e acırken sevilesi Alfred'i seviyordu. Ancak iskelede annesi veda öpücüğü kondururken, istediği gibi Noel'de eve geleceğine söz verdi.

Güneye inen hızlı tren istasyonlardan rüzgâr gibi geçiyordu. Yemek masasında babasının delirmiş gibi göründüğünü düşündü. Eğer babası gerçekten keçileri kaçırıyorsa, Enid onunla geçinmenin ne kadar zor olduğunu söylerken abartmamıştı. Belki Alfred gerçekten çocuklarının yanında kendini toparlayan berbat bir adamdı. Belki Enid kızının yirmi yıldır tanımladığı gibi dırdırcı biri değildi. Belki Alfred'in sorunları yanlış kadınla evlenmiş olmasından daha derine gidiyordu, belki Enid'in sorunları yanlış erkekle evlenmekten daha derine gitmiyordu. Belki Denise annesine sandığından daha fazla benziyordu. Trenin raylarda çıkardığı sesi dinlerken ekim göğünün kararmasını izledi. Eğer trenden inmek zorunda olmasaydı Denise için biraz umut olabilirdi, ama yolculuk uzun değildi ve işine dönmesi çok sürmedi. Gary ile birlikte Axon Şirketi'nin gösterisine gidene dek başka bir şey düşünecek zamanı olmadı ve tüm tartışmalarda yalnızca Alfred'i değil Enid'i de savunarak ağabeyini şaşırttı.

Yaşamında annesini sevmiş olduğu bir dönemi hiç anımsamıyordu.

O gece saat dokuzda küveti doldurmuş yatarken, Brian arayıp Jerry Schwartz, Mira Sorvino, Stanley Tucci, ünlü bir Amerikalı yönetmen, ünlü bir İngiliz yazar ve diğer ünlü kişilerle birlikte yemeğe

davet etti. Ünlü yönetmen, Camden'da bir çekimi henüz bitirmişti ve Brian ile Schwartz, onu *Suç ve Ceza ve Rock and Roll* adlı filmin özel gösterimine götürmüşlerdi.

"Bu gece izinliyim," dedi Denise.

"Martin şoförünü göndereceğini söylüyor," dedi Brian. "Gelirsen çok mutlu olacağım. Evliliğim sona erdi."

Siyah kaşmir bir elbise giydi, yemekte aç gibi görünmemek için bir muz yedi ve yönetmenin arabasıyla Kensington'daki Tacconelli adlı pizzacıya gitti. Bir düzine ünlü ve yarı-ünlünün yanı sıra Brian ve maymun suratlı Jerry Schwartz arkadaki üç masaya yerleşmişti. Brian'ın dudaklarına bir öpücük kondurup ünlü İngiliz yazarla arasına oturdu. Ünlü yönetmen, onun hazırladığı sosis ve pirzolaları yediğini, çok beğendiğini söyleyince aceleyle konuyu değiştirdi. Masada Brian'ın davetlisi olarak bulunduğu açıktı ve film dünyasının insanları ikisiyle de ilgilenmiyorlardı. Teselli edercesine elini Brian'ın dizine yerleştirdi.

Stanley Tucci'nin en sevdiği lokanta konulu filmi çevirdiğini anımsadı Denise ve onunla sohbet ederken güzel Mira Sorvino'dan daha az nefret ettiğini ve konuklardan pek hoşlanmasa bile ortamdan çekinmediğini fark etti.

Yemekten sonra eve doğru giderlerken Denise kendini canlı ve çekici buluyordu, ama Brian öfkeliydi.

"Robin'in gelmesi gerekiyordu. Belki de bu davranışına bir ültimatom diyebilirsin. Ama bizimle geleceğine söz vermişti. Beni tedirgin etmek ve savlarını kanıtlamak için eminim bir üniversite öğrencisi gibi giyinecekti, ama yine de yaşamıma biraz ilgi gösterecekti. Ben de bundan sonraki hafta sonunu Proje'de geçirecektim. Anlaşmamız böyleydi. Ve bu sabah ölüm cezasına karşı yapılan gösteriye katılmaya karar verdiğini açıkladı. Gerçi ben de idam taraflısı değilim, ama Khellye Withers bence masumiyetin simgesi değil. Verilen bir sözün tutulması gerekir. Gece gösterisinde bir mumun eksik olmasının pek fark yaratacağını sanmıyorum. Benim iyiliğim için bu gösteriye katılmamasını söyledim. İstediği hayır derneğine istediği miktarı içeren bir çek yazabileceğimi söyledim. Pek hoşuna gitmedi."

"Çek yazmak gerçekten hoş değil."

"Bunu anladım. Ama söylenenleri geri almak olanaksız hale geldi. Doğrusunu istersen ben sözlerimi geri almaya niyetli değilim."

"Bu kadar emin olma."

Pazartesi gecesi saat on birde Washington Bulvarı ıssızdı. Yaşamındaki ilk hayal kırıklığını yaşayan Brian susmak bilmiyordu. "Keşke evli olmasaydın ve ben de senin yanında çalışıyor olmasaydım, dediğini hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum."

"Hâlâ geçerli mi?"

"İçeri girip birer içki içelim," dedi Denise.

Bu nedenle ertesi sabah saat dokuzda kapı çaldığından Brian onun yatağında uyuyordu.

Kapı bir kez daha çalındı. Denise kalkıp kahverengi ipekli sabahlığını giyip pencereden dışarı baktı. Robin Passfaro kapıdaydı. Brian'ın Volvo'su karşı kaldırıma park edilmişti.

"Robin geldi," dedi Denise. "Burada kal ve sesini çıkarma."

Sabah ışığında Brian hâlâ bir gece öncenin öfkeli ifadesinden sıyrılmamıştı. "Burada olduğumu öğrenmesi umurumda değil."

"Benim umurumda."

"Arabam yolun karşısında."

"Biliyorum."

Garip bir biçimde Robin'e kızıyordu. Yaz boyunca Brian'a ihanet ederken, karısına şu anda merdivenden inerken duyduğu nefret gibi bir duyguya kapılmamıştı. İnsanı rahatsız eden Robin, inatçı Robin, vızıldayan Robin, gülen Robin, zevksiz Robin, aptal Robin.

Ama kapıyı açtığı anda bedeni neyi istediğini algıladı. Brian'ın gidip, Robin'in yatağına gelmesini arzuluyordu.

Hava soğuk değildi, ama Robin titriyordu. "İçeri gelebilir miyim?"

"İşe gitmek üzereyim."

"Beş dakika," dedi Robin.

Fıstık rengi arabayı görmemiş olması olanaksızdı. Denise içeri girmesine izin verip kapıyı kapattı.

"Evliliğim sona erdi," dedi Robin. "Dün gece eve bile gelmedi."

"Çok üzgünüm."

"Evliliğim için dua ediyordum, ama seni düşünmek aklımı karıştırıyordu. Kilisede diz çökerken, seni düşünmeye başlıyordum."

Denise suçluluk hissetmiyordu. Bu evliliği ölçen kum saati boşalmıştı ve ilerlemesine biraz da Denise yardım etmişti, ama bu insanla

rekabet ettiği, haksızlık ettiği için üzgündü. Robin'in elini tuttu. "Seninle konuşmak istiyorum. Olanlar hoşuma gitmiyor. Ama şimdi işe gitmek zorundayım."

Salonda telefon çaldı. Robin dudağını dişleyerek başını salladı. "Pekâlâ."

"Saat ikide buluşabilir miyiz?" dedi Denise.

"Tamam."

"Seni ararım."

Robin tekrar başını salladı. Denise kapıyı açıp kapattı ve uzun süredir tuttuğu soluğunu verdi.

"Denise, benim Gary. Şu anda neredesin bilmiyorum, ama bu mesajı alınca beni ara. Bir kaza olmuş. Babam gemiden düşmüş. Sekiz kat yüksekliğinden düşmüş. Şimdi annemle konuştum..."

Koşup ahizeyi kaldırdı. "Gary."

"Seni işyerinden aradım."

"Hayatta mı?"

"Aslında olmamalı," dedi Gary, "ama öyle."

Acil durumlarda Gary'den iyisi yoktu. Bir gün önce Denise'i kızdıran özellikler şimdi bir rahatlama sebebiydi.

"Onu gemi durabilene kadar, 7 derecelik suda bir buçuk kilometre boyunca çekmişler. Onu New Brunswick'ten almaya giden bir helikopter varmış ama kemikleri bile kırılmamış. Kalbi hâlâ çalışıyormuş. Konuşabiliyormuş. Güçlü ihtiyar."

"Annem nasıl?"

"Helikopteri bekledikleri için gezinin ertelenmesine ve diğer yolculara rahatsız verdiklerine sıkılmış biraz."

Denise rahatlamayla güldü: "Zavallı annem. Bu gemi yolculuğuna çıkmayı çok istemişti."

"Korkarım babamla gemi yolculuğu günleri sona erdi."

Kapı yeniden çalmaya başladı. Hem çalınıyor, hem vuruluyor, hem de tekmeleniyordu.

"Gary, bir dakika bekle."

"Neler oluyor?"

"Seni sonra arayacağım."

Kapı çok uzun ve çok sert çalınıyordu. Denise kapıyı açtığında karşısında nefretle bakan bir çift göz ve titreyen bir ağız vardı.

"Yolumdan çekil!" diye bağırdı Robin. "Çünkü sana değmek bile istemiyorum!"

"Dün gece gerçekten büyük bir hata yaptım."

"Yolumdan çekil!"

Denise kenara çekildi ve Robin merdivenlere yöneldi. Denise oracıktaki sandalyeye oturdu ve yukarıdan gelen bağırışları dinledi. Çocukluğunda anne ve babasının, mahalledeki diğer çiftlerin, etrafındaki diğer anne-babaların birbirlerine ne kadar az bağırdığını fark edip şaşkınlığa kapıldı. Huzurlarını korumuşlar ve savaşın kızlarının kafasının içinde sürmesine sebep olmuşlardı.

Brian'la birlikte olduğu zaman Robin'in bedenini, dürüstlüğünü, iyiliğini özleyip Brian'ın kendini beğenmişliğinden nefret etmişti. Robin'le birlikteyken de Brian'ın zevkini, benzer düşüncelerini özleyip siyah kaşmir elbisesiyle ne kadar göz alıcı göründüğünü Robin'in fark etmesini istemişti.

Sizin için kolay, diye geçirdi içinden. *İkiniz ayrılabilirsiniz.*

Bağrışmalar sona erdi. Robin koşarak merdivenden indi ve yavaşlamadan ön kapıdan çıkıp gitti.

Birkaç dakika sonra Brian geldi. Denise, Robin'in hoşnutsuzluğuyla başa çıkabilirdi ama Brian'dan anlayışlı bir tavır bekliyordu.

"Kovuldun," dedi Brian.

KİMDEN: Denise3@cheapnet.com
KİME: exprof@gaddisfly.com
KONU: Bir dahaki sefere biraz daha çabalayalım

Cumartesi günü seni görmek güzeldi. İşini bitirip geri gelmek için gösterdiğin çaba ve yardımların için minnettarım.

O günden beri, babam koca bir yolcu gemisinden buz gibi suya düştü ve onu ancak kırık bir kol, çıkık bir omuz, yırtılmış bir retina, kısa süreli hafıza kaybı ve muhtemel bir inme tehlikesi ile çıkarabildiler. İkisini New Brunswick'e helikopterle zor yetiştirdiler. Hayatta sahip olduğum en iyi işten kovuldum ve Gary ile birlikte Parkinson'a iyi gelen ve belki de babama yardım edecek olmasının dışında senin de korkunçluğuna, işe yaramazlığına ve zararlılığına tam olarak katılacağını hissettiğim yeni bir tedavi yöntemi öğrendik.

Bütün bunlar dışında çok fazla bir şey olmadı!

Umarım nerede her ne bok yiyorsan işler yolundadır. Julia Litvanya'dan bahsetti ve benim de buna inanmamı bekledi.

KİMDEN: exprof@gaddisfly.com
KİME: Denise3@cheapnet.com
KONU: "Bir dahaki sefere biraz daha çabalayalım"

Litvanya'da iş olanağı var. Julia'nın kocası Gitanas, kâr getirecek bir web sitesi oluşturmam için bana para veriyor. Aslında çok eğlenceli ve kazançlı.

Senin lisedeyken sevdiğin müzik grupları radyoda çalıyor. Smiths, New Order, Billy Idol. Eskilerden bir yansıma. Havaalanı yakınında yaşlı bir adamın tabancayla bir atı öldürdüğünü gördüm. Baltık toprağına ayak basalı on beş dakika olmuştu. Litvanya'ya hoş geldiniz!

Annemle bu sabah konuşup her şeyi dinledim, özür diledim. Yani kaygılanma.

İşini kaybettiğin için üzgünüm. Doğrusunu istersen çok şaşırdım. Kimsenin seni kovabileceğine inanamıyorum.

Şimdi nerde çalışıyorsun?

KİMDEN: Denise3@cheapnet.com
KİME: exprof@gaddisfly.com
KONU: Tatil sorumlulukları

Annem senin Noel için eve gitmeye söz veremediğini söylüyor ve buna inanmamı bekliyor. Ama bu yıl yaşayacağı en önemli olay bir kazayla yarıda kesilmiş bir kadınla böyle konuşamazsın. Ayrıca yarı-sakat bir erkekle boktan bir yaşam geçiren, Dan Quayle'nin başkan yardımcılığı döneminden bu yana Noel'i evinde kutlamayan, ileriye bakarak "yaşam mücadelesi veren", başkalarının seksi sevdiği gibi Noel'i seven, son üç yıl boyunca seni ancak kırk beş dakika görmüş olan bu kadına, özür dilerim Noel'i Vilnius'da geçireceğim, diyemezsin.

(Vilnius!)

Annem herhalde seni yanlış anladı. Lütfen açıkla.

Sorduğun için söylüyorum, hiçbir yerde çalışmıyorum. Ara sıra Mare Scuro'da yardımcı oluyorum, ama genellikle saat ikiye kadar uyuyo-

rum. Eğer durum değişmezse, seni korkutacak cinsten bazı terapatik şeyler yapmak zorunda kalacağım. Alışveriş yapmak ve diğer paraya dayalı tüketici eğlenceleri için iştahımı yeniden kazanmak zorundayım.

Gitanas Misevicious hakkında duyduğum son şey Julia'nın iki gözünü morarttığıydı. Her neyse.

KİMDEN: exprof@gaddisfly.com
KİME: Denise3@cheapnet.com
KONU: "Tatil Sorumlulukları"

Biraz para kazanır kazanmaz St. Jude'a gideceğim. Belki babamın yaş gününde orada olurum. Ama Noel'in ne kadar berbat olduğunu bilirsin. Daha kötü bir dönemi yoktur. Anneme yeni yılın başlarında geleceğimi söyleyebilirsin.

Annem Caroline ve oğlanların da Noel için St. Jude'da olacaklarını söylüyor. Doğru olabilir mi?

Benim yüzümden psikoterapiye başlama.

KİMDEN: Denise3@cheapnet.com
KİME: exprof@gaddisfly.com
KONU: Tek zarar gören gururumdu

İyi bir denemeydi, ama Noel'de gelmen için ısrar ediyorum.

Axon Şirketi'yle görüşüyorum, yılbaşından sonra babama altı aylık Corecktall tedavisi yapılacak ve bu süreyi benimle geçirecekler. (Yaşamım berbat durumda olduğundan, onlara daha fazla zaman ayırabilirim.) Axon'ın tıp bölümü, babamın ilaçla bağlantılı-olmayan-bunama gösterdiğini saptarsa, bu senaryo gerçekleşmeyecek. New York'tayken çok sarsılmış gibiydi, ama telefonda sesi iyi geliyor. "Düştüğüm zaman yalnızca gururum zedelendi," vs. dedi. Kolundaki alçıyı bir hafta önce çıkardılar.

Yani, doğum gününde, kışın ve ilkbaharda benimle birlikte olacağından Noel'de senin St. Jude'a gelmen gerekiyor. Lütfen bu konuda tartışmayalım.

Orada olacağının teyidini bekliyorum.

P.S. Caroline, Aaron ve Caleb gelmiyor. Gary ile Jonah gelip 25 Aralık'ta öğleyin Philadelphia'ya dönecekler.

P.S. Kaygılanma, ilaçlara hayır, diyorum.

KİMDEN: exprof@gaddisfly.com
KİME: Denise3@cheapnet.com
KONU: "Tek zarar gören gururumdu"

Dün gece bir adamın midesine altı el ateş edildiğini gördüm. Bir kiralık katil, Muskiryte adlı kulüpte yaptı bunu. Bizimle bağlantılı değildi, ama tanık olduğum için mutlu değilim.

St. Jude'a belirli bir tarihte niçin gelmem gerektiğini anlamış değilim. Eğer annemle babam, kendilerine sormadan yarattığım çocuklarım olsalardı, onlardan sorumlu olmayı anlardım. Ebeveynlerin çocukları üzerinde baskıcı bir tutumları var, ama bana kalırsa çocukların ana babalarına ödemeleri gereken bir borçları yok.

Temel olarak bu kişilerle konuşacak fazla bir şeyim yok. Ayrıca söyleyeceklerimi duymak istediklerini de sanmıyorum.

Niçin Philadelphia'ya geldiklerinde onlarla görüşmüyorum? Daha eğlenceli gibi geliyor. Böylece yalnızca altımız değil, dokuzumuz da bir araya gelmiş oluruz.

KİMDEN: Denise3@cheapnet.com
KİME: exprof@gaddisfly.com
KONU: Öfkeli kız kardeşinden ciddi bir alevlenme

Aman Tanrım, kendine acır gibi görünüyorsun.

BENİM için gelmeni istiyorum. BENİM iyiliğim için. Ayrıca KENDİ iyiliğin için, çünkü her ne kadar birinin midesinden vurulmasını izlemek son derece ilginç geliyor ve yetişkinlik duygusu veriyorsa da, senin yalnızca bir tek ailen var ve onlarla birlikte olmazsan, bir daha bu fırsatı yakalayamazsın.

İtiraf ederim: Berbat durumdayım.

Sana söyleyeceğim, çünkü birine söylemek istiyorum. Gerçi sen bana niçin kovulduğunu söylemedin ama, ben patronumun karısıyla yattığım için kovuldum.

Yani benim "bu kişilerle" konuşacak fazla bir şeyim var mı dersin? Son zamanlarda annemle Pazar günkü sohbetlerim sence nasıl gidiyor?

Bana 20.500 dolar borcun var. Borç olarak buna ne diyorsun?

Lanet olası biletini al. Sana destek olurum.

Seni seviyorum ve özlüyorum. Nedenini sorma.

KİMDEN: Denise3@cheapnet.com
KİME: exprof@gaddisfly.com
KONU: Pişmanlık

Sana kızdığım için özür dilerim. Asıl söylemek istediğim son satırdı. E-posta için gerekli ruh haline sahip değilim. Lütfen cevap yaz. Lütfen Noel'de eve gel.

KİMDEN: Denise3@cheapnet.com
KİME: exprof@gaddisfly.com
KONU: Endişe

Lütfen, lütfen, lütfen vurulan insanlardan söz edip ardından sessizliğe bürünme.

KİMDEN: Denise3@cheapnet.com
KİME: exprof@gaddisfly.com
KONU: Noel'e altı alışveriş günü kaldı!

Chip? Orda mısın? Lütfen yaz ya da ara.

Küresel Isınma Litvanya Şirketi'nin Değerini Arttırıyor

VILNIUS, 30 EKİM. Okyanusların seviyesi her yıl iki buçuk santim yükselir ve milyonlarca metreküp okyanus sahili erozyona uğrarken Avrupa Konseyi Doğal Kaynaklar Bölümü, on yıllık sürenin sonunda Avrupa'nın kum ve çakıl eksikliğinin "felaket" boyutlarına ulaşacağı konusunda bu hafta uyarıda bulundu.
"Tarih boyunca insanoğlu kum ve çakıl kaynaklarının bitmeyeceğini düşündü," dedi bölüm başkanı Jacques Dormand. "Sera gazlarının fosil yakıt üretimine gereğinden fazla güven duymamız, aralarında Almanya'nın da bulunduğu Orta Avrupa ülkelerinin çocuğunu eğer yol ve bina inşaatlarını sürdürmek istiyorlarsa, özellikle Litvanya gibi kum-zengini ülke kartellerinin eline bırakacaktır."
Litvanya'nın Serbest Piyasa Partisi Şirketi'nin kurucusu ve başkanı Gitanas R. Misevicius, Avrupa'nın karşılaşacağı kum ve çakıl krizini 1973'deki petrol krizine benzetti. "O dönemde, Bahreyn ve Brunei gibi petrol zengini minik ülkeler kükreyen fare olmuşlardı," dedi Misevicius. "Yarın sıra Litvanya'da."

Başkan Dormand, Batı-yanlısı, ticaret-yanlısı Serbest Piyasa Partisi Şirketi'ni, 'Litvanya'nın Batı pazarlarıyla adil ve sorumlu bir biçimde iş yapmaya hazır tek politik hareketi' olarak tanımladı. "Avrupa'nın en büyük kum ve çakıl rezervleri ne yazık ki yanlarında Muammer Kaddafi'nin, Charles de Gaulle gibi kaldığı Baltık milliyetçilerinin elindedir," dedi Dormand. "AB'nin ekonomik istikrarının Bay Misevicius gibi birkaç cesur Doğu kapitalistinin elinde olduğunu söylerken abartmıyorum..."

İnternetin iyiliği, Chip'in hayal ürünü yazılarını imla hatalarını bile düzeltmeye gerek duymadan göndermesini sağlamasıydı. Web sayfanız göze ne kadar hoş görünürse, güvenilirliği o kadar artıyordu. Gerçi Chip web sayfası konusunda uzman değildi ama kırk yaşındaki bir Amerikalıydı ve bu yaştaki Amerikalılara neyin göze hoş göründüğü neyin görünmediği konusunda uzman sayılırdı. Gitanas'la birlikte Prie Universiteto adlı kahveye gidip, günlüğü otuz dolar ve milyonlar tutarında hiçbir değeri olmayan hisse senetleri karşılığında beş genç Litvanyalıyı işe aldılar. Chip onlara bir ay boyunca Amerikan web sayfalarını okutup benzerlerini hazırlattı. Litvanya.com 5 Kasım'da resmen açıldı. DEMOKRASİ YÜKSEK KÂR PAYI ÖDER başlığı altındaki siyah-beyaz **Öncesi** resminde ("Sosyalist Vilnius") mermilerle delik deşik olmuş evler ve kırılmış ıhlamur ağaçları, çok renkli **Sonrası** resminde ise ("Serbest-Piyasa Vilnius") ışıl ışıl limanda dükkânlar ve kafeler görülüyordu. (Burası aslında Danimarka'dan bir manzaraydı.) Bir hafta boyunca, Chip ile Gitanas gece geç saatlere kadar bira içip yatırımcılara çeşitli ayrıcalıklar tanıyan sayfalar hazırladılar.

- Palanda'daki sahil villalarında devremülk sahibi olmak!
- Yerel yönetici ve yargıçların seçilmesi!
- Vilnius'un Eski Kent semtinde süresiz 24-saat park olanağı!
- Savaş zamanları dışında, istenen Litvanya asker taburlarının kiralanmasında yüzde elli indirim!
- Litvanyalı kız bebeklerin sorunsuz evlat edinilebilmesi!
- Yatırımcıların resimlerinin pullara, koleksiyoncu-paralarına, bira şişelerine, çikolata kaplı Litvanya bisküvilerine, ambalaj kâğıtlarına basılması olanağı!

- 1758'de kurulmuş olan Vilnius Üniversitesi'nden onursal Sosyal Bilimler Doktoru unvanı!
- Telefon dinleme aygıtlarına ve diğer devlet-güvenlik aygıtlarına "sorgusuz sualsiz" ulaşma olanağı!
- Litvanya topraklarında bulunulduğu sürece "Majesteleri" ve benzeri unvanları kullanma hakkı. Hizmetinde bulunanlar bu unvanları kullanmadığı takdirde halkın önünde kırbaçlanma ve altmış güne kadar hapisle cezalandırılacaktır!
- Tren ve uçak rezervasyonlarında son dakikada boş yer bulma olanağı, kültür etkinliklerinde koltuk ve beş-yıldızlı lokanta ve gece kulüplerinde masa rezervasyonu!
- Vilnius'un ünlü Antakalnis Hastanesi'nde karaciğer, kalp ve kornea nakli ameliyatlarında "listebaşı" olma olanağı!
- Sınırsız kara ve deniz avcılığı izinleri ve mevsim dışında ulusal hayvan parklarında avlanma ayrıcalığı!
- Büyük gemilerin yan tarafına isimlerinin yazılması!
- Vs. vs. vs.

Gitanas'ın öğrendiği ve Chip'in de öğrenmekte olduğu derse göre, vaatler ne kadar alaycı olursa Amerikan sermayesi o kadar artıyordu. Chip her gün basın bildirileri, sahte bilançolar, ticarete dayalı politikanın kaçınılmazlığı konusunda Hegelvari savlar, Litvanya'nın gelişen ekonomisine görgü tanığı olanların raporlarını yayınlıyor, sohbet odalarında soruları yanıtlıyor ve bilgisizliği ya da yalanlarından dolayı ters bir yanıt alınca başka bir sohbet odasına geçiyordu. Hisse senetlerini ve ekindeki broşürleri ("Tebrikler – Siz Artık Serbest Piyasa Litvanya'sının bir Vatandaşısınız") hazırlıyordu. Sahtekârlık dünyasında gerçek mesleğini bulduğunu düşünüyordu. Melissa Paquette'in uzun zaman önce söylediği gibi, bir şirket kurmak ve paranın aktığını görmek çok eğlenceliydi.

USA Today gazetesinden bir muhabir e-postayla, "Bunlar gerçek mi?" diye sordu.

Chip yanıtladı: "Gerçek. Hissedar vatandaşları tüm dünyaya yayılmış kâr-amaçlı bir ülkenin siyasal ekonomisindeki gelişimin ikinci aşaması böyledir. 'Aydınlanmış neoteknoderebeylik' Litvanya'da ge-

lişmektedir. Gelip gözlerinizle görün. G. Misevicius ile size en az doksan dakikalık görüşme sağlayacağımı garanti ederim."

USA Today'den yanıt gelmedi. Chip kartlarını fazla açık oynadığından korktu, ama haftalık gelir tutarı kırk bin doları aşmaya başladı. Gitanas paranın çoğunu kendi girişimlerine yatırıyordu, ama kâr oranı arttıkça söz verdiği gibi Chip'in maaşını da iki katına çıkardı.

Chip bir zamanlar Sovyet garnizon komutanının sülün yiyip, içki içtiği, gizli hattan Moskova'yla sohbet ettiği villada kira ödemeksizin oturuyordu. 1990 sonbaharında villa taşlanmış, yağmalanmış, zaferi belirten duvar yazılarıyla donanmış ve VIPPPAKJRIINBP17 Partisi iktidardan düşürülüp Gitanas BM'den geri çağırılıncaya kadar boş durmuştu. Villayı Gitanas'ın gözünde cazip kılan fiyatı (bedavaydı), olağanüstü güvenlik sistemi (zırhlı bir kule ve ABD elçiliği-kalitesinde duvarları vardı) ve yanı başındaki Sovyet kışlasında altı ay boyunca kendisine işkence yapmış olan komutanın yatak odasını kullanma olanağı olmuştu. Diğer parti üyeleriyle birlikte hafta sonları villayı onarmak için çalışmışlar, ama iş bitmeden önce parti dağılmıştı. Şimdi odaların yarısı boş, yerler cam kırıkları içindeydi. Gitanas, Serbest Piyasa Partisi Şirketi'nin bürosunu eski balo salonuna taşımış, büyük yatak odasını kendine ayırmış, Chip'i üçüncü kattaki yaver dairesine yerleştirmiş ve genç web uzmanlarını istedikleri yerlerde yatıp uyumakta özgür bırakmıştı.

Gerçi Chip hâlâ New York'taki evinin kirasını ve Visa kartının faturalarını ödüyordu, ama Vilnius'da rahatça geçinebiliyordu. Lokantalarda en pahalı yemekleri seçiyor, içkisini ve sigarasını kendisi kadar şanslı olmayanlarla paylaşıyor, üniversite yakınındaki doğal gıda dükkânından alışveriş ederken fiyat etiketlerine bakmıyordu.

Gitanas'ın dediği gibi, barlarda ve pizzacılarda ağır makyaj yapmış gencecik kızların sayısı fazlaydı ama New York'tan ayrıldıktan sonra Chip yeniyetmelik çağındaki yabancılara âşık olma gereksiniminden vazgeçmişti. Haftada iki kez Gitanas'la birlikte Kulüp Metropol'ü ziyaret ediyor ve masaj ile sauna arasında gereksinimleri karşılanıyordu. Kulüpte görevli kadınların çoğu otuzlu yaşlardaydı ve gündüzleri çocuklarıyla, yaşlı ana babalarıyla ilgileniyorlar, üniversitenin Uluslararası Gazetecilik programına katılıyorlar ya da kimsenin ilgilenmediği politik konularda sanat yapıyorlardı. Giyinip saçlarını tararlarken bu

kadınların kendisiyle bir insan olarak konuşmaya ne kadar hevesli olduklarını görmek Chip'i şaşırtıyordu. Gündüz yaşamlarından ne kadar zevk aldıklarını, buna karşılık gece görevlerinin ne kadar sıkıcı ve anlamsız bulduklarını anladıkça, kendisi de işini daha çok sevmeye, cinselliği yerli yerine oturtmaya ve aşkın ne olup ne olmadığını algılamaya başlıyordu. Sabahın saat ikisinde ya da üçünde kar, yağmur ya da sisin içinde villaya dönerlerken, kent haftalar önce bastırmış gibi görünen karanlığın içinde eziliyordu. Chip'in Vilnius'daki gerçek aşkı Gitanas idi. Özellikle kendisinden hoşlanmasından hoşlanıyordu. Onları gören herkes kardeş olup olmadıklarını soruyordu, ama Chip kardeşten çok kendini kız arkadaş gibi görüyordu. Adeta kendini Julia gibi hissediyordu: sürekli gezdiriliyor, yedirilip içiriliyor, neredeyse tüm gereksinimleri Gitanas tarafından karşılanıyordu. Tıpkı Julia gibi akşam yemeğini kazanmak için görevini yapıyordu. Değerli bir elemandı, hoşlanılacak bir Amerikalıydı, eğlence, kapris hatta gizemlilik aracıydı; herkesin istediği niteliklere sahip olduğundan, peşinden koşulması büyük bir zevk veriyordu.

Vilnius'da kızarmış et, lahana, patates, bira, votka, tütün, dostluk, aldatıcı girişimler ve kolay ilişkilerin güzel dünyasını bulmuştu. Çok geç saatlere kadar uyuduğu halde uyandığında güneşi görüyor ve kahvaltıdan kısa bir süre sonra akşamüstü kahve ve sigara molası zamanı geliveriyordu. Bir öğrenci yaşamı (ki öğrenci yaşamını her zaman sevmişti) sürer gibiydi ve aynı zamanda nokta-com girişimlerinin hızlı şeridinde yaşar gibiydi. Altı bin kilometre ötede ardında bıraktığı her şey, ailesi, borçları, başarısızlıkları, Julia'yı yitirmesi, kolayca başa çıkabilecek kadar ufalmıştı. İş, seks ve dostluk açılarından kendini o kadar iyi hissediyordu ki, bir süreliğine de olsa üzüntünün tadını unutmuştu. Denise'e ve kredi kartı şirketlerine olan borçlarını ödeyecek kadar para kazanana dek Vilnius'da kalmaya kararlıydı. Bunun için altı ayın yeterli olacağına inanıyordu.

Ne var ki Vilnius'da daha iki güzel ay geçiremeden hem babası hem de Litvanya paramparça oluverdi. Denise, e-postalarında sürekli olarak Alfred'in sağlığından söz ediyor ve Noel'de St. Jude'a gelmesi için ısrar ediyordu, ama aralık ayında yapılacak bir yolculuğun hiç çekici yanı yoktu. Bir haftalığına bile olsa villadan ayrıldığı takdirde, aptalca bir nedenin geri dönmesini engelleyeceğini düşünüyordu. Adeta

büyü bozulacaktı. Ama tanıdığı en istikrarlı insan olan Denise gönderdiği son e-postada umarsız gibi görünmüştü gözüne. Yazıya şöyle bir göz atınca, hiç okumamış olmayı yeğledi, çünkü Denise'e olan borcu açıkça belirtilmişti. Unuttuğunu sandığı üzüntüleri ve uzaktan bakınca önemsiz gibi görünen sıkıntıları bir anda beynini dolduruverdi.

E-postayı bilgisayarın hafızasından sildi ve derhal pişman oldu; *patronumun karısıyla yattığım için kovuldum* gibi bir cümle aklına takılmıştı. Ama hiç de Denise'in tarzı olmayan sözcükleri öylesine üstünkörü okumuştu ki, tam olarak algılayamamıştı. Eğer kız kardeşi gerçekten lezbiyen olma yolundaysa, ağabeyinin desteğine gereksinim duyardı, ama Chip henüz eve dönmeye hazır değildi ve belleğinin kendisini yanılttığını, bu cümlenin başka bir konuyla bağlantılı olduğunu düşünmeyi yeğledi.

Üç sigara içip, kız kardeşine olan 20.500 dolarlık borcunu ödeyecek parayı kazanıncaya kadar Litvanya'da kalmaya bir kez daha karar verdi. Eğer Alfred hazirana kadar Denise'in evinde kalacaksa, Chip de altı ay daha Litvanya'da kalabilir ve tüm ailesiyle Philadelphia'da buluşmak için verdiği sözü tutabilirdi.

Ne var ki Litvanya anarşiye giden yolda hızla ilerliyordu.

Ekim ve kasım aylarında küresel mali krize karşın Vilnius normal gibi görünüyordu. Çiftçiler hâlâ pazara tavuk ve büyükbaş hayvanlarını getiriyor, aldıkları parayı Rus benzini, yerel bira, votka, taşlanmış blucin, Spice Girls tişörtleri, ekonomileri Litvanya'dan daha kötü durumdaki ülkelerden gizlice getirilmiş video kasetlere harcıyorlardı. Benzin satan kamyoncular, el arabalarında Spice Girls tişörtleri satan başörtülü yaşlı kadınlar, çiftçilerin tüm etlerini satın alıyorlardı. Ülke üretiyor, para dolaşıyor ve en azından Vilnius'da publar ve kulüpler geceleri geç saate kadar açık kalıyordu.

Ama ekonomi yalnızca yerel değildi. Ülkenizde benzin satan Rus ihracatçıya Litvanya parası olan litayı verebilirdiniz, ama bu ihracatçı aldığı parayı Litvanya malları ya da hizmetleri için harcama hakkına sahipti. Resmi kurdan bir dolara karşılık dört lita almak kolaydı. Ne var ki dört lita karşılığında bir dolar almak zordu! Ekonomik çöküşün bilinen paradoksuna uygun olarak mal arzı azaldı, çünkü alıcı yoktu. Alüminyum folyo, dana kıyması ya da motor yağı bulmak zorlaştıkça, bunları taşıyan kamyonları kaçırmak ya da dağıtımında söz sahibi

olmak için çabalamak gitgide çekici olmaya başladı. Bu arada kamu çalışanları (özellikle polisler) sabit maaşlarını lita olarak almayı sürdürdüler. Yeraltı ekonomisi, bir kutu ampule fiyat koyduğu gibi bir karakol amirine de fiyat biçmenin gerektiğini kısa sürede öğrendi.

Chip, Litvanya karaborsası ile Amerikan serbest-piyasası arasındaki benzerlikler karşısında çok şaşırdı. Her iki ülkede de para belirli kişilerin elindeydi; kamu ve özel sektör arasındaki farklılıklar yok olmuştu; sürekli endişe içinde yaşayan varsıllar imparatorluklarını acımasızca genişletiyordu; sıradan insanlar sürekli olarak işten kovulma korkusu ve hangi özel kişinin hangi eski kamu kuruluşuna sahip olduğu karmaşası içinde yaşıyorlardı; ekonomiyi genellikle seçkinlerin doymak bilmeyen lüks tutkusu körüklüyordu. (Vilnius'ta, kasım ayında, beş suç çetesi, binlerce marangoz, duvarcı, zanaatkâr, aşçı, hayat kadını, barmen, oto teknisyeni ve yakın korumayı maaşa bağlamıştı.) Chip'e göre iki ülke arasındaki tek fark, Amerika'daki birkaç zenginin yoksulların beyinlerini uyuşturan, ruhlarını öldüren eğlenceler, aygıtlar ve ilaçlarla baskı altında tutması ve buna karşılık Litvanya'daki birkaç güçlünün güçsüzleri şiddet tehdidiyle sindirmesiydi.

Foucault ilkelerini benimseyen Chip, silah gücüne sahip olanların mal mülk sahibi olmasını ve halkı yönlendirmesini sıcak karşılıyordu.

En fazla silaha sahip olan Litvanyalı ise Victor Lichenkev adlı bir Rus'tu. Eroin ve Ecstasy tekelini elinde tuttuğu gibi, eski sahibi Atlanta FrendLee Trust, tüketicilerin Dilbert Masterkartlarına olan açlığını yanlış hesaplayıp zora düşünce Litvanya Bankası'nın denetimini ele geçirmişti. Victor Lichenkev, para gücüyle beş yüz kişilik bir ordu kurup, ekim ayında Vilnius'un 120 kilometre kuzeydoğusunda yer alan Ignalina'daki Çernobil tipi nükleer santrali kuşatma altına almıştı. Bu santral, ülkedeki elektriğin dörtte üçünü sağlıyordu. Kuşatma sonunda, özelleştirme sürecinde santrali çok ucuza satın almış olan rakip çetenin elinden almayı başarmıştı. Bir gecede elektrik sayaçlarından gelen tüm litalara el koymuş sayılırdı, ama Rus kökenli olduğundan ulusal düşmanlık duygularını kabartmamak için yeni gücünü kötüye kullanmamaya dikkat etmiş ve iyi niyet gösterisi olarak eski sahiplerinin abartılı olarak tahsil ettikleri elektrik faturalarında yüzde on beş indirim yapmıştı. Böylelikle halkın sevgisini kazanıp yeni bir siyasi

parti (Halk için Ucuz Elektrik Partisi) kurmuş ve aralık ortasında yapılacak seçimlere adaylar hazırlamıştı.

Litvanya küresel bir oyuncu olarak, Grandük Vytautus'un 1430'daki ölümünden sonra silikleşmeye başlamıştı. Altı yüz yıldır elden ele gezen bir düğün armağanı (deri kaplı buzluk, salata çatalı) gibi Polonya, Prusya ve Rusya arasında dolaştırılmıştı. Ulusun dili ve daha iyi zamanların anıları hâlâ yaşıyordu, ama Litvanya konusundaki en önemli gerçek pek büyük bir ülke olmamasıydı. Yirminci yüzyılda Gestapo ve SS 200.000 Litvanyalı Yahudiyi yok etmiş, Sovyetler ise uluslararası kamuoyunun dikkatini bile çekmeden çeyrek milyon vatandaşı Sibirya'ya sürmüştü.

Gitanas Misevicius, Belarus sınırında yerleşik rahipler, askerler ve bürokratlar yetiştirmiş bir aileden geliyordu. Yerel yargıç olan büyükbabası, komünist yöneticilerin 1940'da yaptığı sorgulamayı aşamayınca karısıyla birlikte çalışma kampına gönderilmiş ve kendilerinden bir daha haber alınamamıştı. Gitanas'ın babası Vidiskes'de bir pub işletiyordu ve 1953'de çatışmalar sona erene dek partizan direniş hareketine (sözde Orman Kardeşleri) yardım etmişti.

Gitanas'ın doğumundan bir yıl sonra Vidiskes ve çevresindeki sekiz belde, kukla hükümet tarafından nükleer santral yapımı için boşaltılmıştı. ("Güvenlik nedenleriyle") yerlerinden sürülen on beş bin kişi Ignalina'nın batısındaki göller bölgesinde aceleyle kurulan minik Khrushchevai kentine yerleştirilmişti.

"Her taraf cüruf briketiydi, hiç ağaç yoktu," diye anlattı Gitanas Chip'e. "Babamın yeni *pub*ının duvarları, masaları, sıraları hep briketti. Belarus'daki sosyalist ekonominin elinde çok fazla briket vardı ve bedava dağıtıyordu. Ya da bize öyle söylendi. Neyse, briket yataklarımıza, briket oyun bahçelerimize, briket park sıralarımıza taşındık. Ben on yaşına bastığımda herkesin annesi ya da babası akciğer kanseri olmaya başladı. Sonunda babam da kansere yakalandı ve yetkililer gelip kenti gözden geçirince ciddi bir radon sorunu olduğu ortaya çıktı. Felakete götüren bir radon sorunu, çünkü bu briketlerin az da olsa radyoaktif madde içerdiği anlaşıldı! Kentteki tüm odalarda radon gazı birikiyordu. Özellikle pub gibi insanların sigara içtiği yerlerde durum daha kötüydü. Kardeş sosyalist cumhuriyetimiz olan Belarusya özür

diledi. Briketlerde bir hata olmalıymış. Büyük bir hata. Çok özür dileriz. Sonunda Khrushchevai'den taşındık ve babam evlilik yıldönümünün ertesi günü, gece yarısını on iki dakika geçe öldü. Aradan otuz yıl geçti, Gorbaçov iktidardan çekildi ve eski arşivlere bir göz attık. Ne gördük biliyor musun? Kötü planlama nedeniyle briket fazlası diye bir sorun yokmuş. Bilinçli bir geri-dönüşüm stratejisiyle düşük düzeydeki nükleer atıklar inşaat malzemelerine karıştırılmış. Briketlerin içindeki çimentonun, radyoizotopları zararsız hale getireceği kuramına inanılmış! Ama Belarusların elinde Geiger sayaçları olduğundan, zararsızlık düşü bir anda sona ermiş ve binlerce tren yükü briket, kuşkulanmak için hiçbir nedeni olmayan bizlere gönderilmiş."

"Ufff," dedi Chip.

"Uffftan da öte," dedi Gitanas. "On bir yaşındayken babamı öldürdü. En iyi arkadaşımın babasını öldürdü. Yıllar içinde yüzlerce insanı öldürdü. Ve sonunda her şey bir anlam kazandı. Her zaman sırtında kırmızı bir nişangâh taşıyan bir düşman vardı. Doksanlı yıllara kadar nefret ettiğimiz büyük, kötü baba SSCB vardı."

Bağımsızlıktan sonra Gitanas'ın kurulmasına yardımcı olduğu VIPPPAKJRIINPB17 partisinin çok geniş kapsamlı bir ilkesi vardı: Sovyetler Litvanya'nın ırzına geçmenin bedelini ödeyecek. Doksanlı yıllarda bir süre için ülkeyi nefrete dayanarak yönetmek mümkün olmuştu. Ama intikam alma konusuna da yeterli önemi verirken, bunun ötesine geçmeyi amaçlayan başka partiler ortaya çıktı. Doksanların sonunda parti meclisteki yerini yitirdiğinde, elinde yalnızca yarı-onarılmış villa kalmıştı.

Gitanas, çevresindeki dünyanın siyasi anlamını algılamaya çabaladı ama başaramadı. Kızıl Ordu onu yasadışı bir biçimde alıkoyup, yanıtlamayı reddettiği sorular sorarken ve bedeninin sol tarafını üçüncü derece yanıklarla doldururken dünyanın bir anlamı vardı. Ama bağımsızlıktan sonra politika anlaşılırlığını yitirdi. Sovyetlerin Litvanya'ya tazminat ödemesi gibi basit ve önemli bir konu bile İkinci Dünya Savaşı sırasında Litvanya halkı Yahudilerin yakalanmasına yardımcı olduğundan karmaşık bir hal almıştı. Ayrıca şu anda Kremlin'i yönetenlerin çoğu eski Sovyet-karşıtı vatanseverler olduğundan en az Litvanyalılar kadar tazminat almayı hak etmişlerdi.

"Bir işgal kuvveti, eğer bir ordu değil bir sistem ve bir kültür olursa, ne yapmam gerekir?" diye sordu Gitanas. "Ancak ülkemin yakın gele-

cekte Batı'nın ikinci sınıf ülkelerine benzemesini arzu edebilirim. Başka bir deyişle, herkes gibi olmasını isterim."

"Daha çok, limandaki kafeleri ve dükkânlarıyla Danimarka'ya benzemesini istersin," dedi Chip.

"Sovyetlere bakıp, *Hayır, biz böyle değiliz* derken kendimizi gerçekten Litvanyalı hissediyorduk. Ama şimdi *hayır biz serbest-piyasa değiliz, hayır biz küreselleşmek istemiyoruz* demek kendimi Litvanyalı hissetmemi sağlamıyor. Kendimi bir aptal ve bir Taş Devri insanı gibi görüyorum. Yani nasıl vatansever olabilirim? Hangi *olumlu* olguya destek veririm? Ülkemin *olumlu* tanımı nedir?"

Gitanas yarı-yıkık villada yaşamayı sürdürürken annesine yaver dairesine taşınmasını önerdi, ama yaşlı kadın Ignalina dışındaki evinde kalmayı yeğledi. O dönemdeki tüm Litvanyalı yetkililer gibi eski komünist mallarından bir kısmına sahip oldu. Litvanya'nın ikinci büyük işvereni olan Sucrosas şeker pancarı tesislerinden aldığı yüzde yirmi hissenin faiziyle emekli bir vatansever olarak oldukça rahat bir yaşam sürebildi.

Chip gibi Gitanas da bir süre için kurtuluşu Julia Vrais'nin varlığında, güzelliğinde, en kolay eğlence arayışı yolculuğunda buldu. Sonra Julia onu Berlin'e giden bir uçakta terk etti. İhanetlerle dopdolu bir yaşam için Julia'nın ihaneti pek önemli sayılmazdı. Gitanas'ı önce Sovyetler, sonra Litvanya seçmenleri ve sonunda Julia aldatmıştı. En sonunda IMF ile Dünya Bankası da onu sömürünce, kırk yıllık acı birikimini Litvanya şirketi esprisine yüklemişti.

Serbest Piyasa Partisi Şirketi'ni yönetmesi için Chip'i işe alması uzun zamandır verdiği ilk iyi karardı. New York'a bir boşanma avukatı bulmak ve orta yaşlı, pek başarılı olmayan Amerikalı bir aktörü işe alıp Vilnius'a yerleştirmek ve Litvanya şirketinin ziyaretçilerine güven vermek için gitmişti. Chip gibi genç ve yetenekli birinin kendisiyle çalışmak istemesine kolayca inanamamıştı. Chip'in karısıyla yatmış olmasına biraz üzülmüştü. Gitanas'ın deneyimlerine göre, herkes ama *herkes* eninde sonunda ona ihanet ederdi. Chip'in daha tanışmadan önce ihanet etmiş olmasını takdir ediyordu.

Chip'e gelince, Rusça ve Litvanyaca konuşmayan, babası genç yaşta akciğer kanserinden ölmemiş, büyükbabası Sibirya'da kaybolmamış, idealleri uğruna soğuk bir askeri hapishane hücresinde işkence görmemiş olan "zavallı bir Amerikalı" olarak Vilnius'da kapıldığı aşağılık

kompleksini, başarılı bir eleman olmak ve Gitanas ile kendi arasındaki farklılıklar konusunda Julia'nın övgülerini anımsamakla atlatabiliyordu. *Pub*larda ve kulüplerde kardeş olmadıklarını belirtmekle uğraşmadıkları zamanlar Chip kendisinin daha başarılı olduğu duygusuna kapılıyordu.

"Ben aslında oldukça iyi bir başbakan yardımcısıydım," dedi Gitanas üzüntüyle. "Ama iyi bir diktatör değilim."

Gerçekten diktatör tanımı Gitanas'ın işi için fazla pırıltılı sayılırdı. Chip'in çok yakından tanıdığı başarısızlık işaretlerini veriyordu. İş yaparak geçirdiği bir dakikaya karşılık kaygılanarak bir saat geçiriyordu. Dünyanın dört bir köşesindeki yatırımcıların gönderdiği paraları her Cuma öğleden sonra Credit Suisse Bankası'ndaki hesabına yatırıyor, ama bu parayı "dürüstçe" mi kullanmak (örneğin Serbest Piyasa Partisi Şirketi için parlamentoda koltuk satın almak) yoksa açıkça sahtekârlığa kalkışıp yasadışı işlere mi yönelmek gerektiğine karar veremiyordu. Bir süre her ikisini de yaptı ve her ikisini de yapmadı. Yaptığı pazar araştırması (barlarda sarhoş yabancılara soru sorarak) sonunda şu andaki ekonomik koşullar altında bir Bolşevik'in, adında "Serbest Piyasa" olan bir partiden daha fazla oy toplayacağı ortaya çıktı.

Yasal bir yaşam sürmekten vazgeçip, kendine yakın korumalar tuttu ve bir süre sonra Victor Lichenkev casuslarına, 'Şu eski vatansever Misevicius niçin kendini korumaya çalışıyor?' sorusunu sordu. Korumasız bir eski vatanseverken, on tane kalaşnikovlu gencin korumasında olduğundan daha fazla güvenlikteydi oysa. Gitgide koruma sayısını arttırmak zorunda kaldı ve vurulmaktan korkan Chip de yanında bir koruma olmadan villadan çıkmamaya başladı.

"Sen tehlikede değilsin," diye güvence verdi Gitanas. "Lichenkev beni öldürüp şirketime el koymak isteyebilir ama sen altın yumurtlayan tavuksun."

Yine de halkın arasına karışınca Chip'in ensesindeki tüyler diken diken oluyordu. Amerika'da Şükran Günü'nün yaşandığı akşam, Musmiryte adlı kulüpte otururken Lichenkev'in iki adamının kalabalığın arasından kendilerine yol açıp, kızıl saçlı bir "şarap ve alkol ithalatçısının" midesinde altı delik açmalarını izledi. Lichenkev'in adamlarının kendisine bir zarar vermeden yanından geçip gitmeleri Gitanas'ın sözlerini doğruluyordu. Ama kurşunlarla kıyaslanınca

"şarap ve alkol ithalatçısının" bedeni Chip'in her zaman korktuğu kadar yumuşacıktı.

Gitanas yarım saat sonra Musmiryte adlı kulübe geldi. "Benim sorunum, bana ateş edilmesinin, benim ateş etmemden daha kolay olmasıdır," dedi kan izlerine bakarak.

"İşte yine kendini üzüyorsun," dedi Chip.

"Acıya dayanmasını bilirim, ama acı vermesini beceremem."

"Kendine bu kadar sert davranma."

"Öl ya da öldür. Kolay algılanacak bir kavram değil."

Gitanas saldırgan davranmaya çabaladı. Suç dünyasının bir diktatörü olarak bir tek iyi yönü vardı: Serbest Piyasa Partisi Şirketi'nden akan para. Lichenkev'in adamları Ignalina reaktörünü kuşatıp Litvanya Elektrik'in satışını zorlayınca, Gitanas, Sucrosas şirketindeki kazançlı hisselerini sattı, Serbest Piyasa Partisi Şirketi'nin kasasını boşalttı ve ülkedeki en önde gelen cep telefonu şirketinin büyük bölümünü satın aldı. Transbaltic Wireless telefon şirketi, satın alma gücünün sınırları içinde olan tek kuruluştu. Yakın korumalarına ayda 1000 dakika bedava yurtiçi görüşme olanağı sağladı, bedava sesli mesaj ve arayan kişinin kimliğini öğrenme hizmeti sundu ve Lichenkev'in elinde bulunan cep telefonlarıyla yapılan görüşmelerin dinlenmesini istedi. Lichenkev'in Ulusal Tabakhane ve Canlı Hayvan Ürünleri ve Yan Ürünleri Şirketi'ndeki tüm hisselerini satmaya karar verdiğini öğrenince, kendi elindeki hisselerden bir an önce kurtulmayı başardı. Bu adımla epey para kazandı, ama uzun vadede ölümcül bir iş yapmış oldu. Lichenkev telefonlarının dinlendiğini algılayınca, Riga'dan hizmet veren daha güvenli bir sisteme geçti ve dönüp Gitanas'a saldırdı.

20 Aralık seçimlerinden bir gün önce elektrik dağıtım merkezlerinden birinde bir "kaza" oldu ve Transbaltic Wireless firmasının merkeziyle altı verici kulesinde cereyan kesildi. Dazlak kafalı, keçi sakallı cep telefonu kullanıcıları Transbaltic'in bürosuna saldırdı. Yöneticiler normal telefonlardan yardım çağırdı ve çağrıya yanıt veren "polisler" yağmacılara katıldı ve Gitanas'ın maaşını verdiği karakoldan üç otobüs dolusu "polis" gelene dek kasaya el koymak için beklediler. Ateşli bir çatışmadan sonra ilk "polis" grubu geri çekildi ve yeni gelen "polisler" öfkeli kalabalığı dağıttı.

Cuma gecesinden Cumartesi sabahına kadar şirketin teknisyenleri Brejnev döneminden kalma acil-durum jeneratörünü onarmaya çalıştılar. Jeneratörün ana iletim tablosu paslanmıştı ve baştekniyen bağlantıları kontrol ederken yerinden koptu. Mum ve fener ışığında yerine tutturmaya çabalarken bu kez kaynak makinesinin aleviyle ana enduksiyon bobininde bir delik açıldı ve seçimi saran siyasi istikrarsızlık nedeniyle zaten Vilnius'da benzinle çalışan başka jeneratör yoktu (ayrıca eski Brejnev döneminden kalma ucuz üç-fazlı jeneratörlerin benzeri de bulunmuyordu) ve Polonya ile Finlandiya'daki üreticiler Litvanya'daki siyasi istikrarsızlık nedeniyle önceden bedelini Batı parasıyla tahsil etmedikçe parça göndermeye yanaşmıyordu. Böylece Batı ülkelerinin vatandaşları gibi cep telefonları yaygınlaşıp ucuzlayınca sabit ev telefonlarını sökmüş olan Litvanya halkı on dokuzuncu yüzyıl boyutlarında bir iletişim suskunluğuna gömüldü.

İç karartıcı bir pazar sabahı, Lichenkev ile Halk için Ucuz Elektrik Partisi üyesi olan kaçakçıları ve tetikçileri Seimas parlamentosundaki 141 koltuğun 38'ini kaptı. Ama Rusya'dan ve Batı'dan aynı şiddetle nefret eden karizmatik, paranoyak, en büyük milliyetçi Litvanya Başkanı Audrius Vitkunas seçim sonuçlarını onaylamayı reddetti.

"Kuduz Lichenkev ve ağızlarından köpük saçılan zebanileri beni korkutamaz!" diye bağırdı Vitkunas Pazar akşamı televizyonda yaptığı konuşmada. "Bölgesel elektrik kesintileri, başkent ve çevresinin iletişim ağının neredeyse tümüyle çökmesi, Lichenkev'in ağır silahlı kiralık 'askerlerinin' ortalıkta dolaşması, dün yapılan seçimin ölümsüz Litvanya halkının iradesini ve iyi niyetini yansıtmadığını göstermektedir! Bu nedenle kirletilmiş, kurtlanmış, hastalıklı seçimlerin sonuçlarını onaylayamam, onaylamayacağım, onaylamamak zorundayım!"

Villanın eski balo salonunda televizyon konuşmasını izlerken Gitanas başkanın konuşmasını Chip'e tercüme ediyordu. Yılın en kısa gününün soluk ışığı pencerelerden çekilmekteydi.

"İçimde kötü bir his var," dedi Gitanas. "Lichenkev'in zorbalıkla Vitkunas'ı devirmek ve yerine geçecek olan kişiyle şansını denemek istediğini düşünüyorum."

Noel'e yalnızca dört gün kaldığını düşünen Chip, tatilden bir hafta sonra ülkeden atılacaksa, Vilnius'da daha fazla kalmaması gerektiğine

inanıyordu. Gitanas'a Credit Suisse Bankası'ndaki hesabını boşaltıp ülkeden ayrılmayı düşünüp düşünmediğini sordu.

"Ah elbette," dedi Gitanas kollarını kırmızı motosikletçi ceketine sararak. "Her gün Bloomingdale's mağazasından alışveriş yapmayı düşlüyorum. Rockefeller Meydanı'ndaki kocaman çam ağacını görür gibiyim."

"Sana engel olan nedir?"

Gitanas kafasını kaşıyıp tırnaklarına sinen yağ kokusunu içine çekti. "Eğer ülkeden ayrılırsam ve olaylar çıkarsa, sonum ne olur? Üç açıdan berbat durumda kalırım. Amerika'da iş bulabilecek konumda değilim. Önümüzdeki ay bir Amerikalı kadınla olan evliliğim sona eriyor. Ayrıca annem Ignalina'da yaşıyor. New York'ta ne yapabilirim ki?"

"Bu işi orada da sürdürebiliriz."

"Orada yasalar var. Bizi bir haftada sustururlar. Üç yönden de berbat durumdayım."

Gece yarısına doğru Chip üst kata çıkıp ince, soğuk Doğu Bloku ürünü çarşafların arasına girdi. Odası ıslak alçı, sigara dumanı ve Baltık burunlarını hoşnut eden sentetik şampuan kokusuyla dolmuştu. Beyninin son hızla çalıştığını hissediyordu. Uykuya dalmak yerine suya atılan bir taş gibi oradan oraya sekiyordu. Uyandığında penceresini aydınlatan sokak lambasını gün ışığı sandı. Aşağıya inince Noel gününün öğleden sonrasında olduğunu fark etti ve çok fazla uyuyan birinin her şeyden geride kalma paniğine kapıldı. Annesi mutfakta yemek hazırlıyordu. Üzerindeki deri ceketle genç görünen babası balo salonunun loş ışığında oturmuş CBS kanalında *Dan Rather ile Akşam Haberleri*'ni izliyordu. Chip dostça davranmak amacıyla neler olup bittiğini sordu.

"Chip'e söyle," dedi oğlunu tanıyamayan Alfred. "Doğu'da karışıklıklar varmış."

Gerçek gün ışığı saat sekizde odayı aydınlattı. Yatak odası soğuk ama dondurucu değildi. Radyatörden ılık toz kokusu yükseliyordu. Kentin merkezi ısıtma sistemi çalışıyordu, toplumsal düzen henüz bozulmamıştı.

Pencerenin dışındaki ladin ağacının dalları arasından kalın paltolarına bürünmüş erkek ve kadınların bahçe duvarının dışında dolaştıklarını gördü. Gece boyunca kar atıştırmıştı. Gitanas'ın korumalarından iriyarı sarışın Jonas ile Aidaris kardeşler ellerinde yarı-otomatik tüfek-

lerle demir kapının ardındaki orta yaşlı iki kadınla konuşuyordu. Kadınların kızılımsı saçları, kızarmış yüzleri tıpkı Chip'in odasındaki radyatörler gibi sıradan yaşamın sürüp gittiğini gösteriyordu.

Balo salonundaki televizyondan Litvanya hakkında beyanatlar yükseliyordu. Gitanas dün gece Chip'in bıraktığı yerde oturuyordu, ama giysileri farklıydı ve uyuyup uyanmış gibi görünüyordu.

Gri sabah ışığı, ağaçlardaki kar ve düzensizlik duygusu Noel tatili öncesinde ders yılının sona erdiği günleri çağrıştırıyordu. Chip mutfağa gidip bir kâseye Barbara's Doğal Yulaf Ezmesiyle Vitasoy Delite Vanilyalı soya sütü koydu. Son zamanlarda hoşuna giden Alman malı kiraz suyundan bir bardak içti ve iki fincan kahve hazırlayıp salona döndü. Gitanas televizyonu kapatmış yine tırnaklarını kokluyordu.

Chip neler olup bittiğini sordu.

"Jonas ile Aidaris dışındaki tüm korumalar kaçmış," dedi Gitanas. "VW ile Lada'yı almışlar. Geri döneceklerini sanmıyorum."

"İnsanın böyle koruyucuları olursa saldırganlara gereksinim duyar mı?"

"Bize yalnızca bir suç mıknatısı olan Stomper'i bırakmışlar."

"Ne zaman olmuş bu?"

"Herhalde Başkan Vitkunas orduyu alarma geçirince."

Chip güldü. "Ya *bu* ne zaman olmuş?"

"Sabah erken. Kentte Transbaltic Wireless dışında her şey düzenli çalışıyor," dedi Gitanas.

Sokaktaki kalabalık arttı. Yaklaşık yüz kişi garip bir ses çıkaran cep telefonlarını sallıyor, HİZMET DIŞI durumunu bildiren sinyal sesini çalıyordu.

"Senin New York'a gitmeni istiyorum," dedi Gitanas. "Bakalım burada neler olacak. Ben belki gelirim, belki gelmem. Noel'de annemi göreceğim. Bu arada senin tazminatın burada."

Villanın dış duvarlarına yumruklar inerken Chip'e kalın, kahverengi bir zarf fırlattı. Chip zarfı yere düşürdü. Camı kıran bir taş televizyonun önüne düştü. Bir kaldırım taşının dört köşe kırılmış kenarı yepyeni düşmanlık ve biraz utançla kaplanmış gibiydi.

Gitanas sabit telefondan "polisi" aradı. Jonas ile Aidaris kardeşler parmakları tetikte Noel kokusu içeren soğuk havayla içeri girdiler.

Gitanas'ın akrabası oldukları için herhalde ötekilerle birlikte gitmemişlerdi. Gitanas telefonu bırakıp onlarla Litvanyaca konuştu.

Kahverengi zarfın içinde kalın bir deste elli ve yüz dolarlık banknot vardı.

Chip'in uykusunda kapıldığı duygular, Noel tatilinin geldiğini fark etmesi gün ışığında da sürüyordu. Genç web uzmanları bugün işe gelmemişlerdi, Gitanas ona bir armağan vermişti, kar tanecikleri ladinlerin dallarından sarkıyordu ve kalın paltolarına bürünmüş insanlar kapıda ilahiler söylüyordu...

"Bavulunu topla," dedi Gitanas. "Jonas seni havaalanına götürecek." Chip bomboş bir beyin ve bomboş bir yürekle üst kata çıktı. Ön verandadan silah sesleri, yere düşen mermi kovanlarının tıkırtıları geldi. Jonas ile Aidaris'in havaya ateş ettiklerini umuyordu.

Deri pantolonuyla ceketini giydi. Bavulunu toplamak ekim ayının başında tam tersini yaptığını anımsatıp zaman çemberinin döndüğünü ve aradaki on iki haftanın yok olduğunu düşünmesine yol açtı. İşte tekrar bavul topluyordu...

Balo salonuna döndüğünde Gitanas gözleri televizyonda tırnaklarını kokluyordu. Ekranda Viktor Lichenkev'in kaşları yukarı aşağı oynuyordu.

"Ne anlatıyor?"

Gitanas omzunu silkti. "Vitkunas'ın akıl sağlığının bozulduğunu filan söylüyor. Vitkunas'ın, Litvanya halkının yasal iradesine karşı gelecek bir darbe hazırlığında olduğunu filan anlatıyor."

"Benimle gelmelisin," dedi Chip.

"Annemi görmek zorundayım," dedi Gitanas. "Seni önümüzdeki hafta ararım."

Chip arkadaşını kucaklayıp sıktı. Gitanas'ın kafa derisi yağının kokusunu alıyordu. Kalın yün kazağının altından adeta kendi kürek kemiklerini hissediyor, kendi bedenini kucaklıyor gibiydi. Arkadaşının aklının başka yerde olduğunu ya da içine kapandığını fark ederek kendinin de kaybolduğunu hissediyordu.

Jonas ön kapıda duran arabanın kornasını çaldı.

"New York'ta buluşalım," dedi Chip.

"Pekâlâ, belki," diyerek uzaklaştı Gitanas ve televizyona döndü.

Jonas ile Chip dışarı çıkarken kalabalıktan geriye kalan birkaç kişi arabaya taş attı. Ürkütücü görünümlü benzin istasyonlarının, kahverengi binaların sıralandığı ve genellikle havanın kapalı, ışığın az olduğu günlerde çok mutlu gibi görünen sokaktan geçip kent merkezinden güneye doğru gittiler. Jonas çok az İngilizce konuşuyordu ama gözlerini dikiz aynasından ayırmadan Chip'e dostluk değilse bile hoşgörü göstermeyi başarıyordu. Bu sabah trafik çok azdı. Diktatör sınıfının spor araçları karmaşa dönemlerinde sağlıksız bir ilgi çekiyordu.

Küçük havaalanı, Batı ülkelerinin dillerini konuşan gençlerle dolmuştu. Quad Cities Fund sahip olduğu Lietuvos Avialinijos şirketini kapattığından bu yana başka havayolları bazı seferlere başlamıştı, ama günde on dört seferle sınırlanan uçuşlar bugünkü gibi bir kalabalık için yeterli değildi. Chip'in Gitanas'la barları gezdiği gecelerden kalma tanıdık İngiliz, Alman ve Amerikalı öğrencilerle girişimciler Finnair, Lufthansa, Aeroflot ve Lot Polonya Havayolları'nın bilet satış noktalarının önünde birikmişti.

Otobüsler dolusu yabancı ardı ardına havaalanına akın ediyordu. Chip'in gördüğü kadarıyla kuyrukların hiçbiri ilerlemiyordu. En fazla uçuş sayısına sahip olan Finnair'i seçti.

Upuzun kuyruğun sonunda geniş paçalı pantolonları ve altmışlı yılların giysileriyle iki Amerikalı üniversite öğrencisi kız vardı. Bavulların üzerindeki etiketler adlarının Tiffany ve Cheryl olduğunu bildiriyordu.

"Biletiniz var mı?" diye sordu Chip.

"Yarın için," dedi Tiffany. "Ama işler kötü gibi görünüyor."

"Bu kuyruk ilerliyor mu?"

"Bilmiyorum. On dakikadır buradayız."

"On dakikada hiç ilerlemedi mi?"

"Satışta bir tek kişi var," dedi Tiffany. "Ama başka bir Finnair bürosu da yok."

Chip ne yapacağını şaşırmıştı ve bir taksi çevirip Gitanas'ın yanına dönme dürtüsüne zorlukla engel oldu.

Cheryl, Tiffany'ye döndü. "Yani babam böyle biri. Eğer Avrupa'ya gidiyorsan, evini kiralamalısın, dedi. Ben de Anna'ya maçların orda oynandığı üç hafta sonu boyunca Jason'la birlikte kalabileceğine söz verdim. Tamam mı? Sözümü geri alamam, di mi? Ama babam ısrar

ediyor ve ben de, hey burası benim evim oluyor, tamam mı? Bunu bana almıştın, di mi? Yani bir yabancının benim ocağımda kızartma yapacağı, yatağımda uyuyacağını bilemezdim, di mi?"

"Berbat bir şey," dedi Tiffany.

"Üstelik benim yastıklarımı kullanıyor," dedi Cheryl.

İki Belçikalı, Chip'in arkasında sıraya girdi. Kuyruğun sonunda olmamak biraz olsun rahatlatmıştı. Fransızca olarak Belçikalılara yerini tutmalarını ve bavuluna gözkulak olmalarını söyledi. Erkekler tuvaletinde bir kabine girip kapıyı kilitledi ve Gitanas'ın verdiği parayı saydı.

Her nedense tedirgin olmuştu. Korkmuştu.

Tuvaletteki hoparlörden önce Rusça ve ardından İngilizce LOT Polonya Havayolları'nın Varşova'dan gelecek 331 sefer sayılı uçuşun iptal edildiği bildirildi.

Chip yirmi tane yüz dolarlık banknotu gömlek cebine, yirmi tanesini sol çizmesinin içine koydu gerisini zarfla birlikte gömleğinin altına sakladı. Gitanas'ın para vermemiş olmasını isterdi. Parası olmayınca Vilnius'da kalması için iyi bir nedeni olurdu. Artık iyi bir nedeni yoktu ve aradan geçen on iki hafta tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştı. Eve dönmeye korkuyordu.

Hiçbir erkek şu anda Chip'in yüzleştiği gibi korkaklığıyla karşı karşıya kalmak istemezdi. Paraya kızıyordu, verdiği için Gitanas'a kızıyordu, paramparça olduğu için Litvanya'ya kızıyordu ama hiçbiri eve dönme korkusunu ortadan kaldırmıyordu ve bunun suçu yalnızca ona aitti.

Finnair bürosunun önünde hiç kıpırdamamış olan kuyruktaki yerini aldı. Hoparlörden gelen ses Helsinki'den gelmesi beklenen 1048 sefer sayılı uçuşun iptal edildiğini bildirdi. Ortak bir inleme sesiyle kuyruğun başındakiler kontuarı çepeçevre sardı. Cheryl ile Tiffany çantalarını ayaklarıyla öne doğru itekliediler. Chip de çantasını ilerletti. Dünyaya geri dönmek hiç hoşuna gitmemişti. Hastane ışığını andıran bir ciddiyet ve kaçınılmazlık üniversiteli kızları, bavulları, üniformalı Finnair personelini aydınlattı. Chip'in saklanabileceği bir yer yoktu. Çevresindeki herkes bir roman okur gibiydi. En azından bir yıldır roman okumamıştı. Roman okumak olasılığı St. Jude'da Noel geçirme olasılığı kadar ürkütücüydü. Dışarı çıkıp bir taksi çe-

virmek istiyordu, ama Gitanas'ın çoktan kentten ayrılmış olacağından kuşkulanıyordu.

Saat 14.00, 14.30 olana dek kuyrukta bekledi; St. Jude'da daha henüz sabahtı. Bavulunu yine Belçikalılara emanet edip başka bir kuyruğa girdi ve kredi kartıyla telefon etti.

Enid'in sesi baygındı. "Alooo?"

"Merhaba anne, benim."

Enid'in sesi bir anda yükseliverdi. "Chip? Ah Chip? Al, Chip arıyor. Chip arıyor. Chip nerdesin?"

"Vilnius Havaalanı'ndayım. Eve geliyorum."

"Harika! Harika! Harika! Ne zaman burada olursun?"

"Henüz biletim bile yok. Burada işler karıştı, ama herhalde yarın öğleden sonra evde olurum. En geç Çarşamba günü."

"Harika!"

Annesinin sesindeki heyecanı duymaya hazır değildi. Eğer bir başkasını sevindireceğini bilmiş olsaydı bile, çoktan unutmuştu. Sesini düzgün tutup olabildiğince az konuşmaya özen gösterdi. Daha iyi bir havaalanına inince tekrar arayacağını söyledi.

"Harika bir haber bu," dedi Enid. "Çok mutlu oldum!"

"Pekâlâ, yakında görüşürüz."

Bitmek bilmeyen Baltık gecesi kuzeyden yaklaşmaya başlamıştı bile. Finnair kuyruğunun önündekiler gün içinde yapılacak tüm uçuşların biletlerinin satıldığını ve bu uçuşlardan en az birinin iptal edileceğini bildirdiler. Ama Chip cebindeki yüz dolarlıklarla tıpkı Litvanya.com sayfasında dalga geçtiği gibi "uçuş ayrıcalığı" sağlayabileceklerine inanıyordu. Bunu beceremezse, birinin elindeki bileti daha yüksek bedel ödeyerek alabilirdi.

Cheryl, "Ama Tiffany, koşu bandı insanın poposunu büyütüyor," dedi.

"Eğer poponu dışarı çıkarırsan elbette," dedi Tiffany.

"Herkes çıkarır. Buna engel olamazsın. Bacakların ağrır."

"Elbette! Bacaklarının ağrıması gerekir zaten."

Cheryl, pencereden dışarı bakıp bir öğrenci hoşgörüsüyle sordu. "Özür dilerim, ama pistin ortasında bir *tankın* ne işi var?"

Bir dakika sonra elektrikler kesildi ve telefonlar sustu.

SON NOEL

ALFRED BODRUMDAKİ pingpong masasının sağında, bir Marker's Mark viski kutusundan Noel ağacı ışıklarını çıkarıyordu. Daha şimdiden ilaçlarını ve lavman gereçlerini masaya yerleştirmişti. Enid'in rengeyiği olarak hazırladığı ama aslında teriyer cinsi bir köpeği andıran şekerli kurabiyesi de oradaydı. Log Cabin şerbeti kutusunda da daha önceleri bahçedeki porsukağaçlarına astığı büyük renkli ışıklar vardı. Fermuarlı branda torbanın içinde pompalı tüfeği ve bir kutu mermi duruyordu. Pek seyrek olarak sahip olduğu zihin berraklığını sonuna dek kullanmak niyetindeydi.

Öğleden sonraya has gölgeli bir ışık geniş pencerelerden içeri giriyordu. Evde ısı kaybı yüksek olduğundan kalorifer sık sık çalışıyordu. Alfred'in kırmızı kazağı, sanki bir kütük ya da bir iskemleymiş gibi üzerinden sarkıyordu. Gri yün pantolonundaki lekelere tahammül etmek zorundaydı yoksa henüz hazır olmadığı halde keçileri kaçırabilirdi.

Marker's Mark kutusunun en üstünde kartona sarılmış beyaz lambaların uzun kablosu duruyordu. Kutunun içindeki malzemelere verandanın altındaki depodan ağır bir küf kokusu sinmişti ve kabloyu fişe taktığında tüm lambaların düzgün çalışmadığını gördü. Ampullerin çoğu yeterince ışık veriyor gibi görünüyordu ama ortalardaki birkaç tanesi hiç yanmıyordu. Ampullerden oluşan büyük yumağı çözüp pingpong masasına serdi. En nihayetinde ortaya çıkan görüntü yanmayan ampullerden oluşan kötü bir noel ışığıydı.

Çağdaşlığın kendisinden ne beklediğini biliyordu. Çağdaşlık Alfred'den yakındaki ucuzluk mağazasına gidip yeni bir dizi noel ışığı almasını bekliyordu ama bu günlerde ucuzluk mağazaları çok kalabalıktı ve kasada en az yirmi dakika bekleyecekti. Beklemeye aldırış etmiyordu ama Enid araba kullanmasına izin vermediği gibi kasada beklemekten de sıkılıyordu. Şimdi de üst katta var gücüyle Noel hazırlıklarına girişmişti.

Bodrumda gözlerden uzak kalıp yapması gerekeni yapmanın daha iyi olacağına karar verdi. Yüzde doksanı kullanılır haldeki lambaları atmaya kıyamıyordu. İnsanların bireyler olarak yaşadıkları dönemde büyümüştü ve ışıklar da tıpkı onun gibi bireysel birer nesneydi. Ne kadar ucuz olursa olsun, kaldırıp atmak onlara haksızlık etmek anlamına gelirdi.

Çağdaşlık bu adımı bekliyordu ama Alfred karşı koyuyordu.

Ne var ki ampulleri nasıl tamir edeceğini de bilmiyordu. Birbirine bağlı on beş ampulün nasıl bozulduğunu aklı almıyordu. Yanan ve yanmayan ampuller arasındaki kabloyu incelediği zaman hiçbir fark göremedi. Üçlü tellerin karmaşık bir biçimde ilerleyişini takip edemiyordu.

Noel ışıkları sıralı olarak bağlanırdı ve bir tek ampul yansa ya da gevşese tüm dizi kararırdı. Noel öncesinde Gary ile Chip'in görevi ampulleri tek tek sıkıştırmak ve eğer yanmazlarsa yerlerini değiştirerek hangisinin patladığını bulmaktı. (Yanmayan bir dizi ışığı canlandırmak oğlanlar için ne kadar eğlenceliydi!) Denise ışıklara yardım edecek kadar büyüdüğü zaman ise, teknoloji ilerlemişti. Artık ampuller paralel bağlanıyor ve biri bozulunca hemen kendini belli ediyordu.

Alfred, mikser uçları gibi bileklerinden dönen titrek elleriyle kabloyu havaya kaldırıp eğip büktü ve bozuk gibi görünen ampuller de yanıverdi!

Nasıl başarmıştı?

Kabloyu yeniden pingpong masasına yaydığı anda bozuk bölümdekiler sönüverdi. Yine eğip bükerek canlandırmaya çabaladı ama bu kez şansı yerinde değildi.

(Tüfeğin namlusunu ağzınıza sokarsınız ve tetiği çekersiniz.)

Kabloları tekrar incelerken, hastalığı bu kadar ilerlemesine rağmen eline kâğıt kalem alıp elektrik devrelerini yeniden keşfedebileceğini düşünüyordu. Bunu yapabileceğinden emindi ama paralel bağlantıları çözmek, ucuzluk mağazasına gidip kasada beklemekten daha zordu. Öncelikle beynindeki akımların devrelerini bağlaması gerekiyordu. Bodrumda mavi koltuğu, pompalı tüfeği ve şekerli kurabiyesiyle oturan unutkan bir ihtiyarın bunu yapmayı düşünebilmesi bile olağanüstüydü. Belki bir kutu şekerli kurabiye yerse, şu garip bağlantıları çözebilirdi ama insan ne kadar çabuk yoruluyordu.

Kabloyu sallayınca ampuller tekrar yandı. Bunun üzerine birkaç kez daha salladı ve ampuller sönmedi. İşte, iki yüz ampul pırıl pırıl yanıyordu, oysa çağdaşlık bu noel ışıklarını kaldırıp atmasını önermekte ısrarcıydı.

Yeni teknolojinin bir noktada tembel ya da aptal olduğundan kuşkulanıyordu. Genç bir mühendis kısa bir yol denemiş ve şu anda Alfred'in karşılaştığı sonuçları tahmin edememişti. Ama bu teknolojiyi anlamadığından, hatanın nerde olduğunu ya da nasıl düzeltileceğini bilmiyordu.

Yani lanet ampuller onu bir kurban haline getirmişti ve gidip para harcamaktan başka yapacağı bir şey yoktu.

Kurabiyeyi ağzına yerleştirdi, dikkatle çiğnedi ve yuttu. İhtiyarlamak çok zordu.

Aynı kutuda başka ışıklar da vardı. Hepsini teker teker prize taktı ve üç tanesinin sağlam olduğunu gördü. Bir kısmı ölmüştü, bazıları ise öylesine eskiydi ki, çok hafif sarı bir ışık veriyordu. Ne var ki üç kısa ampul şeridi tüm ağacı aydınlatmaya yetmezdi.

Kutunun dibinde yedek ampulleri ve bir zamanlar onardığı ışık dizilerini buldu. Onca işinin arasında bunlarla uğraşmaya nasıl zaman bulabildiğini anlayamadı.

"Hepsini kaldırıp atmalıyım," dedi yüksek sesle.

Elleri titriyordu. Her zaman titriyordu.

Tüfeği laboratuvara götürüp tezgâhın kenarına dayadı.

Sorun çözümsüz gibiydi. Son derece soğuk, tuzlu suyun içinde ciğerleri yarıya kadar dolmuştu, ağır bacaklarına kramp girmişti, yerinden çıkan omzu işe yaramıyordu ve yapması gereken, hiçbir şey yapmamak olmalıydı. Vazgeçip boğulmalıydı. Ama içgüdüsel olarak ayaklarını çırpmıştı. Derinlikleri sevmediğinden ayaklarını çırpmıştı ve yukarıdan turuncu renkli cankurtaran simitleri yağmıştı. Dalgaların, akıntıların arasında bir tanesini koluna geçirmeyi başarmış ve *Gunnar Myrdal*'ın yarattığı dalgalar onu altüst etmişti. Yapacağı tek şey simidi bırakmaktı. Kuzey Atlantik Okyanusu'nun sularında boğulmak üzereyken, gideceği *öteki tarafta* hiçbir şeye sahip olamayacağını düşünmüş ve elindeki son nesne olan simidi severek kendine çekmişti.

Sonra onu sudan çıkarmışlar, kurulamışlar ve giydirmişlerdi. Herkes ona çocuk gibi davranırken, yaşam mücadelesini kazanmanın bil-

geliğini düşünmüştü. Bir gözünün görmemesi, bir omzunun çıkmış olması ve bazı ufak tefek berelerden başka bir şeyi yoktu, ama ona sanki bir aptal ya da bir bunakmış gibi davranmışlardı; onların bu sahte düşünceli tavırlarının ardında, suyun içinde seçmiş olduğu kendi geleceğini görmüştü. Geleceğinin bir bakımevi olduğunu anlayınca ağlamıştı. Boğulmayı yeğlerdi.

Laboratuvarın kapısını kapatıp kilitledi, çünkü bazı şeyler gizli olmalıydı, değil mi? Mahremiyet olmadıkça birey olmanın anlamı yoktu. Bakımevinde ona mahremiyet tanımayacaklardı. Tıpkı helikopterdekiler gibi davranacaklar ve onu asla rahat bırakmayacaklardı.

Pantolonunun düğmelerini çözdü, altına bağladığı bezi çıkardı ve bir konserve kutusuna işedi.

Tüfeği emekli olmadan bir yıl önce almıştı. Emekli olunca büyük bir değişim geçireceğini, balığa, ava çıkacağını, Kansas ve Nebraska'da gün doğarken küçük bir kayıkla dolaşacağını düşlemişti.

Tüfeğin insanı çeken kadifemsi bir görünümü vardı, ama satın aldıktan kısa bir süre sonra mutfakta öğle yemeğini yerken pencerenin önünde bir sığırcık kuşunun boynunun kırıldığını görmüştü. Yemeğini bitiremediği gibi, tüfeğini de hiç kullanmamıştı. İnsan ırkı dünyaya hükmetmiş, öteki canlı türlerini yok etme fırsatını kaçırmamış, atmosferi ısıtmış ve genel olarak her şeyi berbat etmişti ama bedelini de ödemişti. Bu canlı ırkın ölümlü bedeninde sonsuzu algılayabilecek bir beyin vardı ve bu beyin sonsuz olmak istiyordu.

Yine de ölümün sonsuzluğa açılan bir kapı olduğunu düşündüğü bir an geldi ve radikal bir dönüşüm için elindeki son fırsat buymuş gibi, yalnızca sonsuzluğun bu mantıklı biçimine bakmaya başladı.

Ama kan ve kemik parçalarıyla gri hücrelerden oluşan bir denizde kendini imha ettiğini başkalarına göstermek, mahremiyete öylesine şiddetle karşı gelmekti ki, bu davranışın etkileri çok uzun süre devam ederdi.

Ayrıca canının yanacağından da korkuyordu.

Ve yanıtlanmasını istediği çok önemli bir soru vardı. Çocukları geliyordu. Gary, Denise ve belki en zeki oğlu Chip de gelecekti. Eğer Chip gelirse, bu çok önemli soruyu yanıtlayabilirdi.

Ve soru şuydu:

Soru şuydu:

Uyarı zilleri çalıp *Gunnar Myrdal* yavaşlarken, Sylvia Roth onu kolundan tutup Pippi Longstocking Balo Salonu'ndan, "Karısı burada, bırakın geçelim!" diye bağırarak çıkarırken Enid hiç utanca kapılmamıştı. Dr. Hibbard'ı güvertede diz çökmüş, ince ameliyat makasıyla kocasının ıslak giysilerini keserken gördüğünde de utanmamıştı. Gezi yöneticisi yardımcısı Alfred'in eşyalarını toplamasına yardım ederken bir buz kovası içinde sararmış bir bebek bezi bulunca, karaya çıktıklarında Alfred hemşirelere ve hastabakıcılara küfredince de utanmamıştı. Alfred'in hastane odasındaki televizyonda Khellye Withers'ın yüzünü görüp, idamdan önce Sylvia Roth'a teselli edici bir söz söylemediğini anımsayınca bile utanmamıştı.

St. Jude'a öylesine neşeyle dönmüştü ki, Gary'ye telefon edip Alfred'in noterden tasdikli patent anlaşmasını Axon Şirketi'ne postalamak yerine çamaşırhaneye sakladığını itiraf etmişti. Gary belki de beş bin doların bu anlaşma için pek de düşük bir bedel olmadığını söyleyince mektubu aramak için aşağıya inmiş ama sakladığı yerde bulamamıştı. Garip bir biçimde utanca kapılmadan şirketi arayıp yeni bir anlaşma göndermelerini söylemişti. İmzalamasını isteyince Alfred çok şaşırmış ve Enid umursamaz bir tavırla mektupların bazen postada kaybolduğunu söylemişti. Noterlik görevini yine David Schumpert yapmıştı ve elindeki Aslan ilacı bitene dek kendini iyi hissettiği halde sonunda neredeyse utançtan ölecek duruma düşmüştü.

Adeta kımıldamasını önleyen bir utanca kapılmıştı. Bir hafta önce üzerinde durmadığı halde, *Gunnar Myrdal*'daki bin mutlu yolcunun kendisiyle Alfred'in garip davranışlarına tanık olduklarını düşünüp üzülüyordu. Gemideki herkes, çirkin yağmurluğu içindeki hasta adamın kimsenin gitmemesi gereken yere gittiği ve karısının da o sırada bencilce davranıp bir yatırım konferansına katıldığı için tarihi Gaspé sahiline yanaşmanın geciktiğini ve Bonaventura Adası'na yapılacak gezinin iptal edildiğini biliyordu. Ayrıca karısının Amerika'daki hiçbir doktorun yasal olarak reçetesini yazmadığı çok kötü bir ilacı kullandığını, Tanrı'ya inanmadığını, yasalara saygı duymadığını, çünkü başkalarından çok farklı olduğunu da biliyorlardı.

Geceler boyu uyanık yatarken utançla kıvranıyor ve altın renkli hapların düşünü kuruyordu. İlaçlara ihtiyaç duymaktan da utanıyordu, ama kendisini yalnızca onların rahatlattığına inanıyordu.

Kasım ayının başında, Alfred'i iki ayda bir yapılan nörolojik muayeneye götürdü. Babasını Axon'ın İkinci Aşama Corecktall denemesi için kaydettirmiş olan Denise, "bunamış" görünüp görünmediğini soruyordu. Özel görüşürlerken Enid soruyu Dr. Hedgpeth'e aktardı ve doktor, Alfred'in gelip geçici akıl karışıklığının Alzheimer başlangıcı olabileceğini söyleyince, kullandığı bazı ilaçların "sanrılara" yol açıp açmadığını sordu. Doktor bu olasılığı inkâr edemedi. Bunama olasılığını ortadan kaldırmak için Alfred'in on günlüğüne hastaneye "ilaçsız" kontrol için yatırılması gerektiğini söyledi.

Enid utandığı için, artık hastanelerden kuşkulandığını Hedgpeth'e açıklamadı. Kanada'daki hastanede Alfred'in sakinleştirici ilaç verilinceye dek, çığlıklar attığını, küfrettiğini, yakınındaki sürahileri ve serum şişelerini devirdiğini anlatmadı. Onu bir kez daha böyle bir yere getirmektense kendini öldürmeyi yeğlediğini söylemedi.

Hedgpeth kendisinin durumunu sorunca Enid şu küçük Aslan sorunundan söz etti ama doktorun kendisini iradesiz, madde bağımlısı biri gibi görmesini istemediğinden uyumasına yardımcı olacak herhangi bir ilacı sormadı. Yine de *doğru dürüst uyuyamadığı* gerçeğini ısrarla belirtti. Hedgpeth yatağını değiştirmesini ya da Tylenol PM kullanmasını önerdi.

Horlayan kocasının yanında uyanık yatarken birçok ülkede yasal olarak satıldığı halde Amerika'da bu ilacın satılmamasının haksızlık olduğunu düşündü. Ayrıca birçok arkadaşının Hedgpeth'in önermediği "uyku haplarını" kullanması da haksızlıktı. Başka bir doktordan isteyebilirdi ama bu kez reçeteyi niçin kendi aile doktorunun yazmadığı sorusu ortaya çıkardı.

Bea ile Chuck Meisner, altı haftalığına Avusturya kışında eğlenmeye giderken Enid'in durumu değişmemişti. Yola çıkmalarından bir gün önce Bea ile Deepmire'da çay içip boş bir Aslan paketinden kopya ettiği yazıyı avucuna sıkıştırdı.

"Eğer çok dert olacaksa boşver," dedi Bea'ye. "Eğer Klaus bir reçete yazabilirse, benim doktorumun yabancı ülkelerden getirtmesinden daha kolay olur. En sevdiğim ülkede çok iyi bir tatil yapacağınızı umuyorum!"

Enid bu utanç verici siparişi başkasına veremezdi, çünkü a) Bea biraz aptaldı, b) Bea'nin kocası, içerden gelen bilgiye dayanarak Erie

Belt hisselerini almıştı ve c) Enid, Chuck'ın bu bilgi için Alfred' teşekkür ettiğine inanmıyordu.

Meisnerlar yola çıkınca Enid'in utanç duygusu yok oluverdi. Kötü bir büyüden kurtulmuş gibi daha iyi uyumaya, ilacı daha az düşünmeye başladı. Bea'den istediği iyiliği aklından çıkarmak için seçici unutkanlık gücünü kullanmıştı anlaşılan. Kendini daha iyi, daha iyimser hissetmeye başladı.

15 Ocak'ta Philadelphia'ya uçmak için iki bilet aldı. Arkadaşlarına Axon Şirketi'nin Corecktall adlı yeni bir beyin terapisini deneyeceğini ve patentini bu şirkete sattığından Alfred'in de bu deneye katılmaya hak kazandığını anlattı. Üstelik Denise müthiş bir kibarlıkla deney süresince annesiyle babasının kendi evinde kalmalarını istemişti. Evet isim benzerliği vardı, ama hayır Corecktall yeni bir müshil ilacı değil, Parkinson hastalığının tedavisinde devrim yaratan bir yöntemdi.

"Axon'dakilere söyle," dedi Denise'e. "Babanın bazı sanrı görme belirtileri var, ama doktor *ilaçlarla bağlantılı olabileceğini* söyledi. Eğer Corecktall ona iyi gelirse, bu ilaçları bırakabiliriz ve belirtiler de yok olur."

Torunu Jonah'ın Noel'de geleceğini yalnızca arkadaşlarına değil, kasabadaki bankacılara, postacıya, esnafa, yani St. Jude'da tanıdığı herkese söyledi. Tabii Gary ile Jonah'ın yalnızca üç gün kalıp Noel'de geri döneceklerini öğrenmek hayal kırıklığı yaratmıştı ama üç güne de epey eğlence sıkıştırılabilirdi. Noel akşamı ışık gösterisine ve *Fındıkkıran* balesine bilet almıştı, ayrıca ağaç süslemek, kızakla gezmek, ilahiler söylemek ve Noel öncesi ayinine katılmak da programa dahildi. Yirmi yıldır kullanmadığı kurabiye tariflerini ortaya çıkardı.

Noel'den önceki Pazar sabahı saat 3.05'de uyandı ve *otuz altı saat kaldı* diye düşündü. Dört saat sonra yataktan kalkarken, *otuz iki saat kaldı*, diye düşünüyordu. Akşamüstü Dale ile Honey Driblett'in evindeki komşu partisinde Alfred'i Kirby Root'a emanet edip tüm komşularına, bütün bir yıl boyunca Noel'i St. Jude'da geçirmek için *sabırsızlıkla bekleyen* en sevdiği torununun ertesi gün geleceğini anlattı. Alfred'i Driblettlerin alt kat banyosunda bulunca sözde kabızlığı konusunda beklenmedik bir kavga çıkardı ve eve götürüp yatırdıktan sonra kavgayı aklından çıkarıp bir düzine daha Noel kartı yazdı.

Norma Greene gibi eski ve Sylvia Roth gibi yeni dostlarından gelen tebrik kartlarının kalınlığı hasır sepetin içinde on santimi bul-

muştu. Tanıdıklarının çoğu artık kartları daktiloyla yazıyordu ama Enid asla bunu yapamazdı. Geç kalmasına rağmen en az yüz kartı ve iki yüz zarfı teker teker elle yazıyordu. İki paragraflık ve dört paragraflık notlarının yanı sıra bir de kısa notu vardı:

> New England ve Kanada kıyılarının sonbahar renklerini izlediğimiz geziyi çok sevdik. Al, St. Lawrence Körfezi'nde beklenmedik bir 'dalış' yaptı ama şimdi kendini yine iyi hissediyor! Denise'in Phila.'daki süper lüks lokantası NY Times gazetesine haber oldu. Chip hâlâ hukuk firmasında çalışıyor ve Doğu Avrupa'daki yatırımları izliyor. Gary ve en küçük 'büyümüş de küçülmüş' torunumuz Jonah bizi ziyaret etti. Tüm ailenin Noel'de St. Jude'da olacağını umuyorum! Hepinize sevgiler...

Saat onda yazı yazmaktan koluna kramp girerken Gary telefon etti.

"On yedi saat sonra ikinizi görmeyi dört gözle bekliyorum," dedi Enid.

"Kötü bir haberim var," dedi Gary. "Jonah'ın ateşi çıktı ve kusuyor. Onu uçağa bindirebileceğimi sanmıyorum."

Enid, bu haberin yarattığı hayal kırıklığına iradesiyle karşı koymaya çabaladı.

"Bakalım sabah kendini nasıl hissedecek? Çocuklar yirmi dört saat süren hastalıklara yakalanırlar. Bahse girerim sabaha iyileşir. Uçakta dinlenir ve burada da erken yatıp Salı sabahı geç kalkabilir!"

"Anne."

"Eğer gerçekten hastaysa bunu anlayışla karşılarım Gary. Ama eğer ateşi düşerse..."

"İnan bana hepimiz çok üzüldük. Özellikle Jonah."

"Şu anda karar vermek zorunda değilsin. Yarın başka bir gün olacak."

"Belki yalnızca ben geleceğim için önceden uyarmak istedim."

"Evet ama Gary gün ışığında her şey değişebilir. Niçin sabaha kadar bekleyip öyle karar vermiyorsun? Bana bir sürpriz yaparsın. Her şeyin yolunda gideceğine eminim."

Neşe ve mucize dönemi olduğundan Enid umutla yatmaya gitti.

Ertesi sabah telefonun sesiyle uyandı -ödüllendirildi-. Chip kırk sekiz saat içinde Litvanya'dan döneceğini söyleyince Noel'de tüm ailenin bir arada olacağına inandı. Ön kapıya asılı özel Noel takvimine bir süs daha asarken bir şarkı mırıldanıyordu.

Çok uzun zamandır kilisenin Salı günleri toplanan hanımları, özel Noel takvimleri dikerek para topluyorlardı. Üstelik bu takvimler beş dolara satın alacağınız ucuz karton nesneler değildi. Hepsi elde dikiliyor ve yıllarca kullanılabiliyordu. Beyaz brandanın tam ortasına yeşil fötr bir çam ağacı, üstüne ve altına on ikişer tane minik cep yerleştiriliyordu. Noel'den önceki bir ay boyunca her sabah evin çocukları bir cebi açıp içindeki minik oyuncak at, kuş ya da oyuncak asker gibi süsleri çıkarıp çam ağacına takıyorlardı. Çocukları büyümüş olmasına karşın Enid her yıl 30 Kasım'da süsleri ceplere yerleştirmeyi ihmal etmiyordu. Yirmi dördüncü cepteki altın yaldız boyanmış ceviz kabuğunda yatan minik bebeğin yeri hiç değişmemişti. Gerçi Enid'in dinî inançları pek güçlü değildi, ama ona göre bu bebek yalnızca Hz. İsa'yı değil kendi üç çocuğunu ve dünyadaki tüm bebekleri simgeliyordu. Otuz yıldır aynı cebe koyduğundan içindekinin ne olduğunu bilmesine rağmen açınca soluğu kesiliyordu.

"Chip'in haberi harika, değil mi?" diye sordu Alfred'e kahvaltıda.

Sıcak sütünü içip, kahvaltı gevreğini yiyen Alfred'in yüz ifadesi üzüntüden kaybolma noktasına doğru giden birini çağrıştırıyordu.

"Chip yarın burada olacak," diye yineledi Enid. "Harika bir haber, değil mi? Mutlu olmadın mı?"

Alfred titrek elindeki kaşığı gevreğe daldırdı. "Tabii, eğer gelirse."

"Yarın öğleden sonra burada olacağını söyledi. Eğer çok yorgun değilse, bizimle birlikte *Fındıkkıran* balesini izlemeye gelebilir. Altı biletim var."

"Emin değilim," dedi Alfred.

Enid tüm umudunu ceviz kabuğundaki bebeğe ya da Corecktall tedavisine bağlamıştı. Eğer Alfred'in aklı deneyleri algılamayacak kadar karışırsa, ne yapacağını bilmiyordu. Bu nedenle yaşamı Chuck Meisner ve Joe Person gibi yatırımlarını sürekli denetlemeye "bağımlı" olan arkadaşlarına benzemişti. Bea'nin anlattığına göre Chuck bilgisayarında saatte iki, üç kez borsayı gözden geçiriyordu. Birlikte yemeğe çıktıkları bir akşam Joe Person lokantadan üç ayrı borsacıyı cep telefonundan arayarak Enid'i delirtmişti. Ama Alfred söz konusu olunca kendisi de aynı davranışı sergiliyordu: Sürekli olarak, yükselişleri umutla, çöküşleri korkuyla izliyordu.

İkinci kahvesini içtikten sonra üst kata çıkıp Gary'nin eski şifonyerine sakladığı armağanlarını gözden geçirdi. Noel alışverişini haftalar önce yapmış, ama Chip için yalnızca ucuzluktan kahverengi-kırmızı bir bornoz almıştı. Birkaç yıl önce Chip kullanılmış gibi görünen *Fas Yemekleri* adlı kitabı alüminyum folyoya sarıp göndererek annesinin iyi niyetini kötüye kullanmıştı ama bu yıl eve geleceğine göre armağan bütçesinde ona ayırdığı paranın tümünü harcayarak ödüllendirmek istiyordu. Bütçenin dağılımı şöyleydi:

Alfred: Belli bir rakam yok.
Chip, Denise: Yüzer dolar artı greyfurt.
Gary, Caroline: En fazla altmışar dolar artı greyfurt.
Aaron, Caleb: En fazla otuzar dolar.
Jonah (yalnızca bu yıl): Belli bir rakam yok.

Bornozu elli beş dolara aldığından, Chip için kırk beş dolarlık armağanlar bulmak zorundaydı. Çekmeceleri karıştırıp Hong Kong'dan aldığı vazoları, birbirinin eşi briç takımlarını, kokteyl peçetelerini, güzel görünen ama işe yaramayan kalem takımlarını, katlanan ya da garip seslerle çalan masa saatlerini, uzun saplı ayakkabı çekeceğini, suyu bile kesmeyen Kore malı et bıçaklarını, lokomotif resimli bardakaltlıklarını, üstünde morla "Anılar" yazılmış seramik resim çerçevesini, Meksika'dan alınmış oniks kaplumbağaları, Armağan Verme Sanatı denilen içi ambalaj kâğıdı ve kurdele dolu kutuyu gözden geçirip vazgeçti. Kurşun-kalay alaşımı mum söndürücüsü ve şeffaf tuzluk-biberlik olabilirdi. Chip'in evinin neredeyse bomboş olduğunu düşününce iki armağanın da işine yarayacağına karar verdi.

Armağanları paketlerken idrar kokan laboratuvarı ve gürültülü çekirgeleri aklından uzaklaştırdı. Alfred'in çam ağacını yirmi derecelik bir açıyla yerleştirdiğine aldırış etmedi. Jonah'ın bu sabah kendini iyi hissetmediğine inanmayı seçti.

İşi bittiğinde öğle olmuştu. Bodruma inince pingpong masasının süs ışığı kablolarıyla dolu olduğunu gördü. Alfred elinde kerpeten, uzatma kablosu ve yapışkan bantla yerde oturuyordu.

"Bu ışıklara lanet olsun!"

"Al, yerde oturmuş ne yapıyorsun?"

"Lanet olası ucuz, yeni lambalar!"

"Şunlarla uğraşmaktan vazgeç. Bırak Gary ile Jonah yapsın. Yukarı gelip yemek ye."

Philadelphia uçağı saat bir buçukta inecekti ve Gary bir araba kiralayıp saat üçte eve gelecekti. Bu gece evde yedek güçler bulunacağından Enid bu süre içinde Alfred'in uyumasına izin verecekti. Geceleyin kalkıp dolaştığı takdirde nöbet tutacak tek kişi kendisi olmayacaktı.

Öğle yemeğinden sonra evin sessizliği öylesine yoğundu ki, neredeyse saatler durdu. Bekleyişin son saatleri, tebrik kartlarını yazmak için en uygun zamandı. Ya dakikalar uçup gider ya da birçok işi bitirmiş olurdu ama zamanı bu biçimde aldatamazdınız. Kalemi eline alınca ne yazacağını şaşırdı, yanlış yazdığı kartı yırtıp attı, kalkıp mutfak saatine bakınca son baktığından bu yana ancak beş dakika geçmiş olduğunu gördü. Bisküvileri lake tabağa yerleştirdi. Kesme tahtasına iri bir armut ve bir bıçak koydu. Gary'nin kahve isteyebileceğini düşünerek makineyi hazırladı. Tekrar kartlara döndü ve sayfanın beyaz boşluğunun beyninin yansıması olduğunu gördü. Yaklaştığını gördüğü postacı zarfları ancak üç defada posta deliğinden sığdırabilirdi. Enid derhal zarfları karıştırıp sapla samanı ayırdı, ama tebrikleri açamayacak kadar aklı başka yerdeydi. Bodrumdaki mavi koltuğa indi.

"Al," diye seslendi. "Uyansan iyi olacak."

Karmakarışık saçları, boş gözleriyle Alfred doğruldu. "Geldiler mi?"

"Her an gelebilirler. Belki hazırlanmak istersin."

"Kimler geliyor?"

"Gary ile Jonah. Eğer Jonah çok hasta değilse."

"Gary," diye yineledi Alfred. "Ve Jonah."

"Niçin bir *duş* almıyorsun?"

Alfred başını salladı. "Duş olmaz."

"Eğer onlar geldiğinde küvette sıkışıp kalmak istiyorsan..."

"Yaptığım bunca işten sonra sanırım banyo yapmaya hakkım var."

Alt kattaki banyoda güzel bir duşakabin vardı ama Alfred ayakta yıkanmayı sevmiyordu. Enid yukarıdaki küvetten çıkmasına yardım etmeyi reddettiğinden bu yana, bazen bir saat soğuyan suyun içinde oturup sonunda çıkmayı başarıyordu.

Beklenen kapı zili çaldığında Alfred üst kattaki küveti dolduruyordu.

Enid ön kapıya koştu ve yakışıklı büyük oğlunun tek başına durduğunu gördü.

"Jonah nerde?"

Gary içeri girip küçük bavulunu yere bıraktı. "Hâlâ ateşi var."

Enid öpücüğünü kabul etti ve kendini toplamak için zamana ihtiyaç duyarak hazır kapının önündeyken öteki bavulunu da getirmesini söyledi.

"Bir tek bavulum var," dedi Gary mahkeme salonunda konuşan birini çağrıştıran bir sesle.

Enid minik çantaya baktı. "Hepsi bu kadar mı?"

"Bak, Jonah konusunda hayal kırıklığına uğradığını biliyorum."

"Ateşi kaçtı?"

"Bu sabah otuz yediydi."

"Otuz yedi derece yüksek ateş sayılmaz!"

Gary içini çekti ve başını çam ağacının eğriliğine denk düşecek kadar eğdi. "Bak, Jonah çok üzüldü. Ben üzüldüm, sen üzüldün. Artık konuyu kapatabilir misin? Hepimiz hayal kırıklığına uğradık."

"Onun en sevdiği yemekleri hazırlamıştım."

"Seni özellikle uyarmıştım..."

"Bu gece Waindell Park için biletim var!"

Gary başını sallayarak mutfağa doğru yürüdü. "Öyleyse parka gideriz. Yarın da Denise burada olur."

"Chip de geliyor!"

Gary güldü. "Litvanya'dan mı geliyor?"

"Bu sabah aradı."

"Ancak görürsem inanırım."

Enid bir araya getirmeye çabaladığı ailesinin artık anımsadığı aile olmadığını düşünüyordu. Bu Noel eski Noel'lere benzemeyecekti, ama yeni gerçeklere kendini alıştırabilmek için elinden geleni yapıyordu. Chip geleceği için *çok* heyecanlanmıştı. Ayrıca Jonah'ın armağanlarını babası Philadelphia'ya götüreceğinden, aradaki farkı kapatmak için Caleb ve Aaron için çalar saatler ve kalem takımları paketlemeliydi. Denise ile Chip'i beklerken bu işi yapabilirdi.

"Bir sürü kurabiye yaptım," dedi mutfakta ellerini yıkayan Gary'ye. "Armut dilimleyebilirim ya da sizlerin sevdiği gibi koyu kahve yapabilirim."

Gary ellerini kurulamadan önce havluyu kokladı.

Üst kattan Alfred'in karısını çağıran sesi geldi.

"Öff, Gary," dedi Enid. "Yine küvete sıkıştı. Git ona yardım et. Ben artık etmeyeceğim."

Gary dikkatle ellerini kuruladı. "Niçin konuştuğumuz gibi duşu kullanmıyor?"

"Oturmak istediğini söylüyor."

"Hiç şansı yok," dedi Gary. "Bu adam sürekli olarak sorumluluk almak üzerine vaaz verirdi."

Alfred tekrar seslendi.

"Hadi Gary, git de yardım et."

Gary ürkütücü bir sükûnetle kurulama bezini düzeltip yerine astı. "Bazı kurallarım var anne," dedi mahkeme salonu sesiyle. "Beni dinliyor musun? Kurallar şöyle: Üç gün boyunca senin istediğin her şeyi yapacağım ama babamın başını derde sokmasına karışmayacağım. Eğer bir merdivene tırmanıp yere düşerse, olduğu yerde bırakacağım. Kanamadan ölecekse, ölebilir. Eğer ben yardım etmeden küvetten çıkamıyorsa, Noel'i küvette geçirebilir. Anlatabildim mi? Bunun dışında, senin istediğin her şeyi yaparım. Ve Noel sabahı sen, ben ve o oturup konuşacağız..."

"ENID!" Alfred'in sesi şaşılacak kadar yüksekti. *"KAPIDA BİRİ VAR!"*

Enid içini çekerek merdivene yaklaştı. "Al, Gary geldi."

"Bana yardım eder misin?"

"Gary, gidip babana baksana."

Gary kollarını kavuşturup yemek salonunun ortasında duruyordu. "Temel kurallarımı açıkça anlatamadım mı?"

Enid, en büyük oğlu yakınında olmadığı zamanlar unutmayı yeğlediği bazı noktaları anımsıyordu. Kalçasında ağrıyan yeri ovuşturarak ağır ağır yukarı çıktı.

"Al, küvetten çıkmana yardım edemem. Nasıl çıkacağını kendin bulacaksın," dedi banyoya girince.

Beş santim suyun içinde titreyen ellerini uzatmış oturuyordu. "Şunu versene."

"Neyi vereyim?"

"Şu şişeyi."

Şampuan şişesi yere düşmüştü. Enid kalçasına dikkat ederek eğilip şişeyi avucuna bıraktı. Nasıl açacağını bilmiyormuş gibi şişeyi sallayıp durdu.

Bacakları tüysüz, elleri lekeli, ama omuzları hâlâ güçlüydü.

Aralık ayının soğuğunda banyo suyu iyice soğumuştu. Sabun ve ihtiyarlık kokuyordu. Enid binlerce kez burada durup çocuklarının saçlarını yıkamıştı. Kocasının şampuan şişesini çevirmesini izledi.

"Ah, Al ne yapacağız?"

"Bana yardım et."

"Pekâlâ, yardım edeceğim."

Kapı çalındı.

"Gary," diye seslendi Enid. "Kapıyı açar mısın?" Avucuna biraz şampuan döktü. "Banyo yapmak yerine duş almalısın."

"Ayakta rahat duramıyorum."

"Hadi saçını ıslat." Alfred'e ne yapacağını göstermek için eliyle ılık suyu karıştırdı. Alfred saçlarını ıslattı. Gary'nin bir kadınla konuştuğunu duydu Enid. Belki de Esther Root gelmişti.

"Duş için bir tabure alabiliriz," dedi saçlarını şampuanlarken. "Dr. Hedgpeth'in önerdiği gibi, tutunabileceğin sağlam bir demir taktırabiliriz. Belki yarın Gary yaptırır."

"Gary ile Jonah rahat gelmiş mi?"

"Yalnızca Gary geldi. Jonah'ın ateşi yükselmiş, kusuyormuş. Zavallı çocuk uçağa binemeyecek kadar hastaymış."

Alfred torununa acıyarak yüzünü buruşturdu.

"Eğil biraz, saçını durulayacağım."

Alfred eğilmeye çalıştıysa bile, duruşu değişmedi.

"Esneme hareketlerini yapmalısın," dedi Enid. "Dr. Hedgpeth'in verdiği kâğıda baktın mı?"

Alfred başını salladı. "Yararı olmadı."

"Belki Denise bu hareketleri nasıl yapacağını sana gösterir." Gözleri sımsıkı kapalı oturan Alfred tıpkı bir çocuk gibiydi.

"Küvetten kendi başına çıkacaksın. Sana yardım etmeyeceğim."

"Bir yöntem buldum."

Salonda Gary eğik duran ağacı düzeltiyordu.

"Kim geldi?"

"Bea Meisner," dedi başını çevirmeden. "Getirdiği armağan şömine rafında."

"Bea Meisner mi?" Ufak bir utanç alevi yanıp söndü. "Tatili Avusturya'da geçireceklerini sanmıştım."

"Hayır, burada bir gün kalıp La Jolla'ya gideceklermiş."

"Katie ile Stew orda yaşıyor. Herhangi bir şey getirdi mi?"

"Rafta," dedi Gary.

Bea'nin renkli bir kâğıda sarılmış armağanı herhalde Avusturya malı bir şişeydi.

"Başka bir şey yok mu?"

Avuçlarındaki çam iğnelerini temizleyen Gary garip bir bakış attı. "Başka bir şey mi bekliyordun?"

"Yoo, yoo, Viyana'dan bana saçma sapan bir şey almasını istemiştim ama herhalde unuttu."

Gary'nin gözleri kısıldı. "Neymiş o saçma sapan şey?"

"Önemli değil." Enid pakette başka bir şey olup olmadığını araştırdı. Aslan'a olan tutkusunu yenmiş, unutmak için gerekli gayreti göstermişti ve tekrar karşılaşmak istediğinden emin değildi. Ama yine de Aslan'ın etkisindeydi. Uzun zaman öncesinden kalma, sanki bir âşığın dönüşünü beklermiş gibi bir duyguya kapılıyordu. Bir zamanlar Alfred'i nasıl özlediğini özlemle anımsıyordu.

"Niçin içeri davet etmedin?"

"Chuck, Jaguar'ında bekliyordu," dedi Gary. "Sanırım, tüm tanıdıklarını dolaşıyorlar."

"İyi." Enid paketi açtı. Dömi-sek Avusturya şampanyasının yanında gizli bir paket yoktu.

"Çok tatlı bir şaraba benziyor," dedi Gary.

Enid şömineyi yakmasını söyledi ve kır saçlı yakışıklı oğlunun bir kucak odunu beceriyle yerleştirip kibriti ilk çakışında alevlendirmesini izledi. İşi ancak beş dakika sürmüştü. Gary aslında bir erkeğin yapması gerekenleri yapıyordu, ama Enid'in birlikte yaşadığı erkekle kıyaslanınca yetenekleri tanrısal bir boyut kazanıyordu. En küçük bir hareketi bile zevkle izleniyordu.

Oğlunun evde olmasından duyduğu rahatlama, ne kadar çabuk gideceğini düşünmesine de yol açtı.

Alfred üzerinde spor ceketle salona uğrayıp Gary'yi selamladı ve yerel haberleri izlemek için oturma odasına geçti. Yaşı ve sırtının kamburu boyunun beş, on santim kısalmasına neden olmuştu. Kısa süre öncesine kadar Gary ile aynı boydaydı.

Gary çam ağacının ışıklarını asarken Enid şöminenin önüne oturup ağaç süslerini sakladığı içki kartonlarını açmaya başladı. Seyahat ettiği her yerde tüm parasını bu süslere harcamıştı. Gary süsleri asarken, Enid rengeyiklerinin, küçük kırmızı atların dolaştığı İsveç'i, halkın gerçek geyik derisi çizmeler giydiği Norveç'i, cam hayvanların satıldığı Venedik'i, ahşap Noel Babaları ve melekleri aldığı Almanya'daki oyuncakçıyı, ahşap askerleri ve minik Alp stili kiliseleri aldığı Avusturya'yı anımsıyordu. Belçika'da çikolata güvercinler yaldızlı kâğıda sarılmıştı, Fransa'daki jandarma bebeklerin giysileri harikaydı ve İsviçre'nin bronz çanları kilise müziği çalıyordu. Endülüs çok renkli kuşlarla, Meksika boyalı teneke süslerle doluydu. Çin'in yüksek yaylalarında ipekten atların sessiz yürüyüşü aklına geliyordu. Japonya'nın Zen sükûneti lake süslerle anımsanıyordu.

Gary süslerin tümünü annesinin istediği yerlere astı. Eskiye göre daha sakin, daha olgun görünüyordu.

"Duş küvetine demir çubuk takmak 'küçük bir iş' değil," diye yanıtladı. "Bir yıl önce yapılsa anlamı olurdu ama artık yok. Bu evi ne yapacağımıza karar verene dek babam birkaç gün daha banyo küvetini kullanabilir."

"Philadelphia'ya dört hafta sonra gideceğiz," dedi Enid. "Onun duş yapmaya alışmasını istiyorum. Yarın bir tabure almanı ve bir çubuk takıp halletmeni istiyorum."

Gary içini çekti. "Yani babamla birlikte bu evde yaşamayı sürdürebileceğine gerçekten inanıyor musun?"

"Eğer Corecktall'ın yararı olursa..."

"Anne ona bunama testi yapılacak. Sen gerçekten..."

"*İlaçla bağlantısı olmayan* bunama testi."

"Bak hayal balonunu söndürmek istemem ama..."

"Denise her şeyi ayarladı. Denemek zorundayız."

"Sonra ne olacak? Bir mucize gerçekleşip babam iyileşecek ve ikiniz mutlu bir yaşam süreceksiniz, öyle mi?"

Penceredeki ışık tümüyle söndü. Enid şu tatlı, sorumlu, çocukluğundan bu yana aralarında sıkı bir bağ olduğuna inandığı en büyük oğlunun, annesi ona ihtiyaç duyduğunda neden bu kadar öfkeye kapıldığını anlayamıyordu. Gary'nin dokuz, on yaşındayken kumaş ve payetle süslediği köpük topu paketinden çıkardı. "Bunu yaptığını hatırlıyor musun?"

Gary topa baktı. "Bunları Bayan Ostriker'in dersinde yapardık."

"Bunu bana vermiştin."

"Öyle mi?"

"Senden istediğim her şeyi yapacağını söylemiştin," dedi Enid. "Ben de bunu yapmanı istiyorum."

"Pekâlâ! Pekâlâ!" Gary ellerini havaya kaldırdı. "Tabure alırım! Çubuk takarım!"

Akşam yemeğinden sonra arabayı garajdan çıkardı ve Noel Dünyası'na gittiler. Her yıl yapılan bu görkemli gösterini bedeli giriş ücretiyle karşılanıyordu. Park bekçisi biletlerini aldı ve Gary'ye büyük farlarını söndürmesini söyledi. Yıl boyunca Waindell sararmış otların, kahverengileşmiş havuzların, kireçtaşı binaların bulunduğu boş bir yer oluyordu. Aralık ayı gelince yüzlerce ağaç ve çalı ışıklandırıyordu. Gündüzleri kablolar ve metal iskeleler çok kötü bir görünüm oluşturuyorsa da, geceleri Noel Dünyası oluveriyordu. Son sekiz yıldır Noel'i hiç tanımadığı doğu eyaletinde geçiren Enid, parkın manzarasını görünce Ortabatı'da olduğuna bir kez daha inandı. Ölünce böyle bir tepeye gömülmek hoşuna gidecekti.

Kireçtaşı binalar ışıklı rengeyikleri ve Noel Baba suratlarıyla süslenmişti.

"Ne çok iş yapıyorlar," dedi Alfred.

"Şey, Jonah gelemediği için üzgünüm," dedi Gary sanki şimdiye dek üzülmemiş gibi.

Gerçi her şey karanlıkta parlayan ışıklardı, ama Enid'in soluğu kesilmişti. Birileri ziyaretçileri mutlu etmek için çabalamıştı ve Enid çok mutluydu. Ayrıca yarın Denise ile Chip gelecekti, *Fındıkkıran* balesini izleyeceklerdi ve Çarşamba günü özel takvim cebinden ceviz kabuğundaki bebek İsa'yı çıkarıp ağaca asacaklardı. Enid'in dört gözle beklediği bir sürü şey vardı.

Ertesi sabah Gary, St. Jude'un tıp merkezlerinin yoğunlaştığı semtteki Ucuz Tıbbi Malzeme Merkezi'ne, tekerlekli iskemlelerde oturan yüz kiloluk erkeklerin ve çadıra benzeyen giysiler içindeki iki yüz elli kiloluk kadınların arasından soluğunu tutarak girdi. Kendisini buraya gönderdiği için annesinden nefret ediyordu, ama onunla kıyaslanınca daha kolayca hareket ettiğinden daha şanslı olduğunu düşünerek ve alışveriş yapan insanlara dokunmamaya çabalayarak istediklerini aramaya başladı.

Hastalıklar genellikle çok sayıda insanı kapsadığı ve Gary de çok sayıda insanın bir arada bulunmasından hoşlanmadığından bir sorun olarak görünürdü gözüne. Ayrıca hastalıkları yoksullarla özdeşleştiriyordu. Yoksullar sigara içer, düzinelerle kremalı pasta yer, yakın akrabaları tarafından hamile bırakılır, temizlik koşullarına aldırış etmez ve zehirli havası olan semtlerde yaşarlardı. İnsanoğlunun alt ırkı olarak kabul ettiği yoksullarla yalnızca hastanelerde ve ucuz tıp malzemesi satan yerlerde karşılaştığı için memnundu ve hastalıklı aşağı tabakadan olabildiğince uzak kalmak istiyordu.

Ne var ki St. Jude'a gelirken annesine açıklamadığı birçok nedenle kendini suçlu hissediyordu ve üç gün boyunca iyi bir evlat gibi davranmaya söz vermişti. Bu yüzden hiç de istemediği halde kalabalığın arasından bir yol açıp babasının duşta kullanabileceği bir tabure aramaya başladı.

Tıp malzemesi üretenler acaba neden yalnızca bej ya da hastalıklı bir gri kullanırlar? Niçin kırmızı, siyah ya da ördek yeşili kullanmazlar?

Belki de üreticiler bej plastik eşyaların yalnızca hastalar tarafından kullanılmasını yeğliyordu. Göze hoş görünen eşyalar ürettikleri takdirde tıbbi olmayan amaçlarla da kullanılacağından korkuyorlardır.

Sağlam görünen, geniş oturma yeri bej rengi, alüminyum bir tabure ve yine bej rengi sağlam bir tutunacak boru seçti. Kasadaki Ortabatılı kız, barkodları makinede okurken alüminyum taburenin harika bir ürün olduğunu söyledi. "Çok hafif, asla bozulmazlar," dedi kız. "Babanız mı yoksa anneniz için mi?"

Özel hayatına karışılmasından hoşlanmayan Gary yanıtlamadı.

"İnsanlar yaşlanınca duşta ayakta duramaz. Sanırım eninde sonunda hepimizin başına gelecek."

Genç filozof kız Gary'nin kredi kartını aldı. "Tatil için gelip ailenize yardım mı ediyorsunuz?"

"Bu tabureler en çok neye yarar biliyor musun," dedi Gary. "Kendini asmaya. Sence öyle değil mi?"

Kızın gülüşü soldu. "Hiç aklıma gelmemişti."

"Çok hafif olduğundan kolayca bir tekmede itebilirsin."

"Şurayı imzalar mısınız lütfen, efendim."

Çıkış kapısını dışarı doğru açabilmek için rüzgârla mücadele etmesi gerekti. Soğuk rüzgâr deri ceketinin üstünden bile ısırıyordu. Kuzey kutbundan esen rüzgârı St. Jude'a ulaşana dek kesecek bir yükselti yoktu galiba.

Kuzeye doğru giderken kıza fazla sert davrandığını düşündü. Ama stres altında olan biri, kendi koyduğu sınırların dışına çıkmak istemezdi ve eğer kasadaki kız konuşmak için ısrar ettiyse konuyu seçmek Gary'nin hakkıydı. Yine de kız biraz daha güzel olsaydı bu kadar acımasız davranmayacağını düşünüyordu.

St. Jude'daki her şey onu haksız çıkarmak için çabalıyordu. Ama Caroline'e teslim olduktan sonraki aylar boyunca (üstelik eli yara izi bile kalmadan düzelmişti), St. Jude'daki kötü kişi olmaya kendini alıştırmıştı. Üstelik ne yaparsanız yapan, annenizin sizi kötü kişi olarak göreceğine karar verilince, onun kurallarıyla oynama dürtüsünden sıyrılırsınız ve kendi kurallarınızı koyarsınız. Kendinizi korumak için elinizden geleni yaparsınız. Gerekirse, sağlığı yerinde olan oğlunuzun çok hasta olduğunu söyleyebilirsiniz.

Jonah kendi isteğiyle St. Jude'a gelmemişti. Gary iade edilip parası alınamayacak beş uçak biletini gösterip Noel için tüm ailesinin kendisiyle birlikte St. Jude'a gelebileceğini, ama *hiç kimseyi zorlamayacağını* söylemişti. Caroline, Aaron ve Caleb derhal gelmeyeceklerini açıklamış, hâlâ büyükannesinin etkisinde olan Jonah ise gitmek "isteyebileceğini" söylemişti. Aslında Gary küçük oğlunu getireceğine dair Enid'e söz vermediği gibi gelmeyebileceğini de önceden söylemişti.

Kasım ayında Caroline 22 Aralık için sihirbaz Alain Gregarius'un gösterisine ve 23 Aralık'ta New York'ta *Aslan Kral* gösterimi için dörder bilet almıştı. "Burada olursa Jonah gelir yoksa Aaron ya da Caleb bir arkadaşını çağırabilir," diye açıklamıştı Caroline. Gary biletleri neden Noel'den sonraki haftaya almadığını, Jonah'ı niçin böyle bir seçime zor-

ladığını sormak istiyordu ama Ekim ayında karısına teslim olduğundan bu yana ikinci balayını yaşar gibiydiler. Sorumluluk sahibi bir evlat olarak Gary'nin üç günlüğüne St. Jude'a gideceğini herkes kabullenmişti ama ne zaman yolculuktan söz açılsa aile saadetine gölge düşüyordu. Enid ya da Noel sözcüklerini kullanmadığı sürece Caroline kocasını daha fazla arzuluyor, Aaron ve Caleb'le paylaştığı özel şakalara katıyor ve Gary kendini daha iyi hissediyordu. Gerçekten de Alfred'in gemiden düştüğü günden sonra Gary'nin depresyonu gündeme gelmemişti. Böyle uyumlu bir aile yaşantısı için Noel konusunu açmamak çok küçük bir bedel sayılırdı.

Bir süre sonra Alain Gregarius ve *Aslan Kral* karşısında St. Jude, Jonah için çekiciliğini yitirdi. Akşam yemeğinde Noel Dünyası ya da büyükannesinin özel Noel takviminden söz ederken ağabeylerinin birbirine göz kırptıklarını fark etmedi. Ne var ki Caroline iki oğlunu büyükanneleri ve büyükbabalarıyla ilgili her konuda dalga geçmeleri için açıkça teşvik ediyordu. Sonunda Gary de kahkahalarla katıldı ve Jonah planları konusunda kuşkuya düştü. Öncelikle akşam yemeğinde Noel konusunu açmamaya özen gösterdi ve Caleb kendine özgü alaycılığıyla *Noel Dünyası*'na gitmeye can atıp atmadığını sorunca, kendini zorlayarak, "Herhalde çok aptal bir yerdir," yanıtını verdi.

Üç gün önce, Cumartesi gecesi yemekten sonra kustu ve hafif ateşle yatağına gönderildi. Pazar akşamı düzelmişti ve Caroline son kozunu oynadı. Aaron'ın yaş gününde *Tanrı Projesi II* adlı ekosistem içinde organizmaların birbiriyle rekabet ettiği, çok pahalı bir bilgisayar oyunu almıştı ve okul tatil olana dek el sürmelerini yasaklamıştı. Oyun zamanı gelince tüm ekosistemlerde en fazla eğlenen, hiç kaybetmeyen mikrop karakterini Jonah'ın oynaması için ısrar etti.

Pazar akşamı yatma zamanında Jonah kendini oyuna o kadar kaptırmıştı ki, ertesi gün bakterilerini savaşa göndereceği saati iple çekiyordu. Gary onu Pazartesi sabahı uyandırıp St. Jude'a gelip gelmeyeceğini sorunca, evde kalmayı yeğlediğini söyledi.

"Karar senin," dedi Gary. "Ama gelirsen büyükannen çok mutlu olur."

"Ama eğlenceli olmayacaksa?"

"Herhangi bir şeyin eğlenceli olacağının hiçbir garantisi yoktur," dedi Gary. "Ama büyükanneni mutlu edecektir. Bunun garantisini verebilirim."

Jonah'ın yüzü gölgelendi. "Bir saat kadar düşünebilir miyim?"

"Tamam, bir saat. Sonra bavulumuzu toplayıp gitmek zorundayız."

Bir saat sonra Jonah *Tanrı Projesi II* oyununa dalmıştı. Bakterileri Aaron'ın küçük hayvancıklarının yüzde seksenini kör etmişti.

"Gitmesen de olur," diye güvence verdi Caroline. "Önemli olan senin kişisel kararın. Tatil yapan sensin."

Hiç kimse gitmek için zorlanmayacak.

"Bir kez daha söylüyorum," dedi Gary. "Büyükannen seni görmeyi dört gözle bekliyor."

Caroline'in yüzüne Eylül'de yaşanan sıkıntıları anımsatan bir üzüntü ifadesi yerleşti, gözleri yaşardı ve tek kelime etmeden oyun odasından çıktı.

Jonah'ın fısıltılı sesi duyuldu. "Galiba burada kalacağım."

Eylül ayında olsalardı Gary küçük oğlunun yüzünde tüketici seçimi kültürünün ahlaki görev krizi ifadesini görebilirdi. Belki de depresyona girerdi. Ama bu yoldan daha önce de geçmiş ve sonunda kendisine göre bir şey bulunmadığını görmüştü.

Bavulunu toplayıp Caroline'i öptü. "Sen dönünce mutlu olacağım," dedi karısı.

Ahlak açısından hatalı davranmadığını biliyordu Gary. Jonah'ın gelmesi konusunda Enid'e söz vermemişti. Yalnızca tartışmadan kaçınmak için Jonah'ın ateşinin yükseldiği yalanını söylemişti.

Aynı şekilde, Enid'i üzmemek için 60.000 dolara aldığı beş bin Axon hissesinin altı günde 118.000 dolara yükseldiğini de söylememişti. Yine hatalı davranmış sayılmazdı, ama Alfred'e ödenen patent bedeli göz önüne alınınca, kazancını gizlemek daha doğru oluyordu.

Aynı şey Gary'nin ceket cebine gizlediği küçük paket için de geçerliydi.

Havaalanını dolduran yaşlılar arasında kendine yol açmaya çabalarken uçaklar parlak gökten aşağıya süzülüyordu. Noel öncesinde St. Jude Havaalanı en güzel günlerini yaşıyordu. Tüm hangarlar dolu, tüm yolar tıkalıydı.

Denise'in uçağı tam zamanında indi. Galiba havayolları onu geç kalıp utandırmamak ya da ağabeyini zor durumda bırakmamak için işbirliği yapmıştı. Lal rengi mantosu pembe kadife bantlarla süslüydü

ve yüzü farklı gibiydi. Gary her zamankinden fazla makyaj yaptığını düşündü. En son Şükran Günü'nde görüştüklerinde Denise'in büyüyünce olacağı kişi hayalinden gitgide uzaklaştığını aklından geçirmişti.

Kız kardeşini öperken sigara kokusu aldı.

"Tiryaki olmuşsun," dedi bavulunu bagaja yerleştirirken.

Denise gülümsedi. "Kapıyı aç, donuyorum."

Güneye, güneşe doğru giderken neredeyse yoldan çıkarılıyordu. St. Jude'da artık trafik doğudan gelen sürücülerin rahatça slalom yapacağı kadar ağır ilerlemiyordu.

"Jonah geldiği için annemin mutlu olduğuna bahse girerim," dedi Denise.

"Jonah burada değil."

"Onu getirmedin mi?"

"Hastalandı."

"İnanamıyorum. Onu getirmedin."

Gary'nin gerçeği söyleyebileceği bir an bile aklına gelmemişti.

"Benim evimde beş kişi var," dedi Gary. "Bildiğim kadarıyla sen evinde yalnızsın. Sorumlulukların artınca işler daha karmaşık oluyor."

"Yalnızca annemi umutlandırdığın için üzüldüm."

"Annemin gelecekte yaşamayı seçmesi benim suçum değil."

"Haklısın, senin suçun senin değil. Ama keşke böyle olmasaydı."

"Annemden söz açılmışken, sana garip bir şey söyleyeceğim, ama ona söylememeye söz vereceksin."

"Nasıl garip bir şey?"

"Söylemeyeceğine söz ver."

Denise söz verince Gary ceket cebinden bir gün önce Bea Meisner'ın verdiği paketi çıkardı. Çok garip bir durum yaşamışlardı: Chuck Meisner Jaguar'ıyla sokakta beklerken Bea Meisner işlemeli yeşil mantosunun cebinden kirli gibi görünen bir paket çıkarmış, Gary şampanya şişesini yere bırakıp gizli armağanı almıştı. "Bu, annen için," demişti Bea. "Ama ona Klaus'un bunu çok dikkatli kullanmasını söylediğini söyle. Dediğine göre bağımlılık yapıyormuş ve bu nedenle az bir miktar verdi. Annen altı ay yetecek kadar istedi, ama Klaus yalnız bir aylık doz verdi. Söyle annene doktoruyla konuşsun. Belki de Gary, annen doktoruyla konuşana dek vermesen daha iyi olur. Neyse mutlu Noeller dilerim," -aynı anda Jaguar'ın kornası çaldı- "herkese sevgilerimi ilet."

Denise paketi açarken Gary bunları anlattı. Bea bir Alman dergisinden kopardığı pastörize süt reklamını gösteren sayfayı katlayıp bantlamıştı. İçinde otuz adet altın hap vardı.

"Aman Tanrım," diye güldü Denise. "Meksika A."

"Hiç duymadım."

"Kulüplerde satılır. Gençler, çok gençler kullanır."

"Ve Bea Meisner evimize gelip bunu anneme getiriyor."

"Paketi aldığını annem biliyor mu?"

"Henüz değil. Ben hâlâ bunun ne olduğunu bilmiyorum."

Denise sigara kokan parmaklarıyla bir hap alıp ağabeyinin ağzına yaklaştırdı. "Bir tane dene."

Gary başını geri çekti. Kız kardeşi sigaradan daha kuvvetli bir şey kullanıyormuş gibiydi. Ya aşırı mutlu ya aşırı mutsuzdu ya da her ikisinin tehlikeli bir karışımını sergiliyordu. Üç parmağında ve başparmağında gümüş yüzükler vardı.

"Bu hapı denedin mi?"

"Hayır, ben yalnızca içki içerim."

Denise paketi kapatırken Gary konuşmanın denetimini tekrar ele aldı. "Bu konuda benim yanımda olmanı istemiyorum. Annemin Bea Meisner'den yasal olmayan, bağımlılık yapacak maddeler almaması gerektiğine inanıyor musun?"

"Hayır," dedi Denise. "Aynı fikirde değilim. Annem bir yetişkindir ve istediği gibi davranabilir. Üstelik ona söylemeden haplarına el koymak da doğru değil. Eğer sen söylemezsen, ben anlatırım."

"Özür dilerim ama söylemeyeceğine söz vermiştin."

Denise bir an düşündü.

"Pekâlâ, belki söz verdim. Ama niçin onun yaşamını yönetmek istiyorsun?"

"Görünce her şeyin kontrolden çıktığını anlayacaksın. Birinin bu işe el koyma zamanının geldiğini göreceksin."

Denise karşı çıkmadan güneş gözlüğünü takıp acımasız güney ufkundaki Hastane Mahallesi'nin kulelerine baktı. Gary onun işbirliğine daha kolay yanaşacağını ummuştu. İnsanların geleneksel beklentiler dünyasından bir anda kopup gidivermeleri onu rahatsız ediyor, işinden, evinden, ailesinden aldığı zevki azaltıyor, yaşamın kurallarının onu dezavantajlı bir durumda bırakarak yeniden yazıldığı duygusuna

kapılıyordu. Özellikle "öteki yaşam biçimini" seçen son kişinin kendi yetenekli, zevkli kız kardeşi olmasından rahatsızlık duyuyordu. Daha eylül ayındayken Denise'in başarılarını Gary'nin dostları *New York Times* gazetesinde okumuşlardı. Şimdi işe işinden atılmıştı, parmaklarına dört tane yüzük takmıştı ve tütün kokuyordu...

Plastik tabureyle Denise'in ardından içeri girdi ve annesinin iki çocuğunu karşılaması arasındaki farkı inceledi. Ne kadar uzun süre kızına sarıldığına, eleştirmediğine, ikisinin de gülümsediğine dikkat etti.

"Belki havaalanında Chip'e rastlarsınız ve üçünüz birlikte gelirsiniz diye düşünmüştüm!" dedi Enid.

"Bu senaryonun sekiz olanaksız noktası var," dedi Gary.

"Bugün geleceğini mi söyledi?" diye sordu Denise.

"Öğleden sonra ya da en geç yarın," dedi Enid.

"Bugün, yarın, önümüzdeki Nisan'da," diye atıldı Gary. "Her neyse."

"Litvanya'da bazı sorunlar olduğunu söyledi," dedi Enid.

Denise babasını aramaya gidince, Gary, *Chronicle* gazetesini alıp anlamsız uzun yerel konulardaki yazılar arasına sıkışmış dış haberlere baktı. Litvanya hakkında bir paragraf vardı: Tartışmalı parlamento seçimlerinden ve Başkan Vitkunas'a suikast girişiminin ardından halk ayaklanması... Ülkenin dörtte üçünde elektrik yok... Rakip paramiliter gruplar Vilnius sokaklarında çarpışıyor... Ve havaalanında..."

"Havaalanı kapatılmış," diye yüksek sesle okudu Gary memnun olarak. "Anne? Beni duydun mu?"

"Ama dün havaalanındaydı," dedi Enid. "Eminim oradan ayrılmıştır."

"Öyleyse niçin aramadı?"

"Herhalde uçağa yetişmek için koşturuyordu."

Enid'in hayalleri belirli bir noktaya ulaşınca Gary'ye fiziksel acı vermeye başladı. Cüzdanından duş taburesiyle tutamağın faturasını çıkardı.

"Sonra sana bir çek yazarım," dedi Enid.

"Unutmadan neden hemen şimdi yazmıyorsun?"

Enid homurdanarak isteğini yerine getirdi.

Gary çeki inceledi. "Niçin 26 Aralık tarihine yazdın?"

"Çünkü Philadelphia'da en erken bu tarihte tahsil edebilirsin."

Aralarındaki sürtüşme öğle yemeğinde de sürdü, Enid üçüncü ve dördüncü kez duş projesini gerçekleştirmesini söylerken, Gary ağır ağır birinci ve ikinci birasını içti. Masadan kalkarken Enid'in yaşamını yönetme dürtüsünün, annesinin de onun yaşamını yönetmeye kalkışmasından kaynaklandığını fark etti.

Otuz beş santimlik duş tutamacının paketinden çıkan vidalar ahşaba tutturmak için yeterliydi, ama fayansın üzerinde işe yaramıyordu. Sağlam takabilmek için duşun ardındaki duvara on beş santimlik vidayla bağlamak zorundaydı.

Alfred'in atölyesinde matkap uçlarını buldu ama eski puro kutularından yalnızca paslanmış çiviler çıktı.

Yüzünde ben-bir-aptalım gülümsemesiyle nalbura doğru yola çıkarken Enid'in yemek odasından dışarıyı gözlediğini fark etti.

"Anne, Chip konusunda pek fazla umutlanmamalısın."

"Sanki sokakta bir araba kapısının kapandığını duydum."

İyi, devam et, diye düşündü Gary. *Burada olmayanların üzerinde yoğunlaş ve yanında bulunanların canını sık.*

Denise elinde alışveriş paketleriyle marketten geliyordu. "Umarım bunların parasını annem veriyordur," dedi Gary.

Kız kardeşi suratına güldü. "Senin için ne fark eder?"

"Her zaman bazı şeylerin parasını ödememeye çabalıyor. Beni kızdırıyor."

"Öyleyse daha iyi gözetle," dedi Denise eve girerken.

Niçin Gary kendini suçlu hissediyordu? Jonah'ı getireceğine kesin olarak söz vermemişti, Axon'a yaptığı yatırımda 58.000 dolar kazançlıydı ama buna ulaşmak için çok çabalamış ve pek çok riski göze almıştı ve Bea Meisner da bağımlılık yapan ilacı Enid'e vermemesi için ısrar etmişti. Yani niye kendini suçlu hissediyordu?

Nalbura doğru giderken beynindeki basınç ibresinin ilerlediğini hissediyordu. Enid'e istediği her şeyi yapmaya söz verdiği için üzgündü. Kısacık ziyaret sırasında bütün bir öğleden sonrayı annesinin herhangi bir ustaya kolayca yaptıracağı bir işle geçirmesi aptallıktı.

Kasada ülkenin en şişman, en ağırkanlı insanlarının ardında sıraya girdi. Herkes, aldığı ufak tefek eşyaların bedelini ödemek için sosisi andıran parmaklarıyla çantasında bozuk para arıyordu. On beş santimlik çivi almak için harcadığı yarım saat içinde yapabileceği çok şey

vardı. Ulaşım Müzesi'ni gezebilir, babasının Midland Pacific'deki ilk yıllarından kalma eski köprü ve demiryolu çizimlerini ya da çocukluğundan kalma oyuncak trenin eski parçalarını arayabilirdi. "Depresyon" geçirmeye başlayınca yeni bir hobi edinmişti. Demiryollarıyla ilgili anı eşyaları biriktiriyordu ve bütün bir günü -ya da bir haftayı- bunları bulmak için mutlulukla harcayabilirdi.

Eve dönünce annesinin yine perdenin arasından sokağı gözlediğini fark etti. Evin içi Denise'in pişirdiği yemeklerin kokusuyla dolmuştu. Gary çivilerin faturasını uzatınca Enid bunu düşmanlık belirtisi olarak aldı.

"Dört dolar doksan altı sent harcayamıyor musun?"

"Anne, söz verdiğim işi yapıyorum. Ama burası benim banyom değil. Bu da benim duş tutamağım değil."

"Daha sonra parasını veririm."

"Gerek yok, tamam."

"Gary, parayı daha sonra vereceğim."

Denise bu konuşmayı gülen gözleriyle mutfak kapısından izliyordu.

Gary ikinci kez bodruma indiğinde Alfred büyük mavi koltukta uyuyordu. Atölyeye girdiği anda donup kaldı. Laboratuvar tezgâhının kenarına kılıfı içinde bir tüfek dayanmıştı. Daha önce gördüğünü anımsamadı. Nasıl gözünden kaçmış olabilir? Normal olarak bu tüfek verandanın altındaki depoda dururdu. Yerinin değiştiğine gerçekten üzüldü.

Kendini vurmasına izin verebilir miyim?

Neredeyse yüksek sesle sordu ve düşündü. Enid'in güvenliği için araya girip ilaçlarına el koymak başka bir şeydi. Enid'i kurtarmaya çalışmak yaşam ve umut anlamına geliyordu. Bu ihtiyarın ise işi bitmişti.

Yine de Gary bir silah sesi duyup kan gölünün içine düşmek istemiyordu. Annesinin de aynı manzarayla karşılaşmasını istemiyordu.

Ne var ki, ne kadar korkunç olursa olsun, böyle bir olayın ardından annesinin yaşam kalitesinde inanılmaz bir yükselme olacaktı.

Gary masanın üstünde duran mermi kutusunu açtı ve hiç kullanılmamış olduğunu gördü. Alfred'in tüfeğin yerini değiştirdiğini bir başkasının fark etmiş olmasını yeğlerdi. Ama kararı çok açıktı ve laboratuvarın tozlu sessizliğine yüksek sesle bildirdi: "Eğer bunu yapmak istiyorsan, keyfin bilir. Seni durdurmayacağım."

Duvarı delmeden önce banyo dolabını boşaltmak zorundaydı. Enid bir ayakkabı kutusunda, şimdiye dek kullandığı beş yüz ya da bin tane ilaç şişesinden çıkan pamuk parçalarını biriktirmişti. Çeşitli ameliyatlar için hastaneye yattığı günlerden kalma bejden daha kötü renklerde plastik bardaklar filan vardı. 1960'lardan kalma kurumuş tentürdiyot şişelerine rastladı. Üst rafın arkasına doğru fırlattığı kesekâğıdının içinde tarih öncesinden kalma kadın bağları duruyordu.

Dolabı boşaltıp delik delmeye başladığında hava kararmıştı. Matkabı çalıştırınca uçlarının köreldiğini fark etti. Tüm gücüyle bastırdı ve eski matkaptan dumanlar çıktı. Yüzünden, göğsünden terler boşandı.

Tam o anda Alfred banyoya girdi. "Şuna bak."

"Matkap uçları körelmiş," dedi Gary zorlukla soluk alarak. "Nalbura gitmişken alsaydım keşke."

"Bir bakayım."

Gary'nin amacı ihtiyar adamın ilgisini çekmek değildi. Titreyen ellerinin beceriksizliğini fark ederek geriledi, ama Alfred'in gözleri bir sorunu halledecekmiş gibi parlıyordu. Matkap öylesine titriyordu ki, Gary babasının elindekini nasıl görebildiğini merak etti. İhtiyar adamın parmakları gözsüz solucanlar gibi matkabın üzerinde dolaştı.

"Ters çalıştırmışsın," dedi Alfred.

Sararmış tırnağıyla düğmeyi ileri pozisyonuna getirdi ve matkabı oğluna uzattı. Gary'nin bedenini saran serinliğin yalnızca bir kısmı soğuyan terinden geliyordu. Bizim ihtiyarın üst katında hâlâ bazı ampuller yanıyor, diye düşündü. Alfred, herhangi bir şeyi düzeltmiş olmanın, oğlundan daha akıllı olduğunu kanıtlamanın mutluluğunu yaşıyordu.

"Benim neden mühendis olmadığım belli," dedi Gary.

"Nedir bu iş?"

"Tutunman için bir çubuk yerleştiriyorum. Bu tutamağı yerleştirip bir tabure koyarsam, bu duşu kullanır mısın?"

"Benim için neler planladıklarını bilmiyorum," dedi Alfred dışarı çıkarken.

Bu senin Noel armağanındı, dedi Gary sessizce. *Matkabı düzeltmek ise senin bana verdiğin bir armağandı.*

Bir saat sonra banyoyu eski haline getirdi ve gözleriyle içki dolabını araştırınca Enid ne yapmak istediğini tahmin etti. Yeni tabureyi denemesi önerilince Alfred banyo küvetini yeğlediğini söyledi.

"Ben işimi bitirdim," dedi Gary mutfakta içki doldururken. "Yarın yapmak istediğim başka şeyler var."

"Banyoda harika bir gelişme oldu," dedi Enid.

Gary kadehi doldurdu.

"Gary, ben de Bea'nin getirdiği şampanyayı açarız diye düşünmüştüm."

"Yoo açmayalım," dedi Denise. İki değişik pasta, iki somun ekmek pişirmişti ve eğer Gary yanılmıyorsa bu akşam yemeği için mısır lapasıyla kızarmış tavşan hazırlıyordu. Bu mutfağa tavşan etinin ilk kez girdiğinden emindi.

Enid pencereye yaklaştı. "Chip'in aramaması beni kaygılandırıyor."

Gary içkinin ilk yudumuyla rahatlamış olarak yanına geldi. Occam ikilemini bilip bilmediğini sordu.

"Occam ikilemi, bir olgunun iki açıklamasının en basitini seçmemizi ister," diye açıkladı.

"Ne anlatınak istiyorsun?" dedi Enid.

"Chip'in aramamasının nedeni hiç bilmediğimiz karmaşık durumdan kaynaklanabilir. Ya da belki çok basit ve hepimizin bildiği bir nedenden yani inanılmaz sorumsuzluğundan dolayı aramamıştır."

"Geliyorum dedi ve arayacağım dedi," diye yanıtladı Enid. "Eve geliyorum dedi."

"Pekâlâ. Tamam. Pencerede bekle. Karar senin."

Fındıkkıran balesini izlemeye gidip gelirken arabayı kullanacağından Gary yemek öncesinde istediği kadar içki içmedi. Ama eve dönüp Alfred koşar adımlarla yukarı çıkınca ve annesi geceleyin çıkacak sorunlarla çocuklarını baş başa bırakıp odasına çekilince içkisini doldurdu. Gary viski içip Caroline'i aradı. Biraz daha içip evin içinde Denise'i aradı ama bulamadı. Kendi odasından Noel armağanlarını getirip çam ağacının altına yerleştirdi. Herkesin armağanı aynıydı: deri kaplı Bütün-Zamanların-Lambertları İki Yüz Albümü. Resimlerin tatilden önce basılması için acele etmişti ve şimdi albüm bittiğine göre, karanlık odayı sökmeyi ve Axon'dan elde ettiği kârla, garajın ikinci katını model trenler ve demiryolları yapmak için değiştirmeyi planlıyordu.

Düşünde evde geçen on Noel'i, insanları ve odaları, Denise'in kız kardeşi olmadığını ve kendisini öldüreceğini gördü. Tek umudu bodrumdaki tüfekti. Düşünde tüfeği incelerken, tam arkasındaki kötü ya-

ratığı hissetti. Denise'i tanıyamadı. Gördüğü kadın başka biriydi ve Gary ya ölecek ya da onu öldürecekti. Tüfeğin tetiği çalışmadı. Tetiği çalışır duruma getirdiğinde kadın onu öldürmek için yaklaşıyordu...

Tuvalete gitme ihtiyacı duyarak uyandı.

Odanın karanlığında yalnızca dijital saat radyonun ekranı parlıyordu, ama ne kadar erken olduğunu öğrenmek istemediğinden dönüp bakmadı. Karşı duvarda Chip'in eski yatağı seçilebiliyordu. Evin sessizliği hiç de huzurlu değildi.

Sessizliğe saygı duyarak yataktan kalkıp kapıya yaklaştı ve dehşete kapıldı.

Kapıyı açmaya korkuyordu.

Dışarıda olup biteni duyabilmek için dikkat kesildi. Uzaklardan gelen sesler, bazı hışırtılar duyduğuna inandı.

Neyle karşılaşacağını bilmediğinden banyoya gitmeye çekindi. Odadan çıkarsa geri döndüğünde yatağında yanlış insanı, örneğin annesini, kardeşini ya da babasını bulacağından korkuyordu.

Birilerinin koridorda dolaştığını sanıyordu. Yarı uyanık beyniyle yatağa gitmeden önce ortadan kaybolan Denise ile düşünde kendisini öldürmeye çalışan Denise-benzeri hayalet arasında bağlantı kurdu.

Hayalet katilin koridorda dolaşma olasılığı yüzde doksan hayal ürünüydü.

Ne var ki odada kalıp şifonyerin üzerindeki süslü Avusturya malı bira kutusuna işemek daha güvenliydi.

Ama ya ses çıkartıp kapının dışında duran kişiyi işkillendirirse?

Parmak uçlarında çocukluğunda Chip ile paylaştığı dolaba girip kapağını çekti ve çocuklar evden ayrıldıktan sonra Enid'in Nordstrom mağazasının torbalarında biriktirme alışkanlığını kazandığı eşyalara yaslanıp bira kutusunu eline aldı.

Sessizce, çok sessizce dolaptan çıkıp yatağına döndü. Tam bacaklarını yerden kaldırırken Denise'in sesini duydu. Öylesine yakından geliyordu ki, odada olduğunu sandı.

Gary kımıldamamaya çabaladı ama yatağın yayları gıcırdadı.

"Gary? Rahatsız ettiğim için üzgünüm. Uyanık mısın?"

Kalkıp kapıyı açmaktan başka çaresi kalmamıştı. Denise üzerinde beyaz pijamasıyla kendi odasından gelen ışıkla aydınlanarak kapının önünde duruyordu. "Özür dilerim, babam sana sesleniyor."

"Gary!" Alfred'in sesi banyodan geliyordu.

Gary kalbi çarparak saatin kaç olduğunu sordu.

"Hiç fikrim yok," dedi Denise. "Chip'e seslenerek beni uyandırdı. Sonra sana seslendi. Ama beni çağırmadı. Sanırım senin yanında kendini daha rahat hissediyor."

Denise'in soluğu yine sigara kokuyordu.

"Gary? Gary!"

"Lanet olsun," dedi Gary.

"İlaçlarından olabilir mi?"

"Saçmalama."

"Gary!"

"Evet baba, tamam geliyorum."

Enid'in sesi alt kattan duyuldu. "Gary babana yardım et."

"Tamam anne. Ben bakarım, sen uyu."

"Baban ne istiyor?"

"Sen yatağına dön."

Koridora çıkınca çam ağacı ve şömine kokusu burnunu doldurdu. Banyo kapısını tıklatıp açtı. Babası hastalıklı bir yüz ifadesiyle belden aşağısı çıplak, küvetin içinde ayakta duruyordu. Bugüne kadar bu ifadeyi yalnızca otogarlarda ve kent merkezindeki Burger Kinglerin tuvaletlerinde görmüştü.

"Gary," dedi Alfred. "Her yeri kaplamışlar." Titreyen parmağıyla işaret etti. "Görüyor musun?"

"Baba hayal görüyorsun."

"Tut onu! Tut onu!"

"Halüsinasyon görüyorsun. Küvetten çıkıp yatağa gitme zamanı geldi."

On, on beş dakika tartıştıktan sonra Gary babasını banyodan çıkarabildi. Yatak odasında ışık yanıyordu ve kullanılmamış birkaç hasta bağı yere saçılmıştı. Gary babasının uyanıkken düş gördüğüne karar verdi. Üstelik gördüğü düş Gary'nin Denise'i gördüğü düş kadar gerçeğe yakındı, ama Gary'nin uyanması yarım saniye sürerken babası yarım saattir uyanamıyordu.

"Halüsinasyon nedir?" diye sordu Alfred sonunda.

"Uyanıkken düş görmek gibi bir şey."

Alfred'in yüzü buruştu. "Bu beni kaygılandırıyor."

"Kaygılandırması gerekir."

"Beynim doğru çalışmıyor."

"Biliyorum. Biliyorum." Ama gecenin ortasında babasının hastalığı Gary'ye bulaştı. Birlikte bez bağlama sorununu çözmeye çalışırlarken Alfred bezi akıldışı bir sohbet konusu gibi görüyor, Gary ise giyilmesi gereken bir çamaşır olarak düşünüyordu. Çevresinde bazı şeylerin eridiğini, değiştiğini, dolaştığını hissediyordu. Yatak odası kapısının ardında evin içinde ikiden fazla insanın bulunduğu, açıkça görmediği hayaletlerin dolandığı duygusuna kapılıyordu.

Yatağa yatınca Alfred'in tepesindeki saçlar yüzüne döküldü. Gary battaniyeyi örterken üç ay önce bu adamı rakibi gibi görüp kavga ettiğine inanamıyordu.

Odasına dönünce saat radyonun 02.55'i gösterdiğini fark etti. Ev yine sessizleşmişti. Denise'in oda kapısı kapalıydı. Tek ses sekiz yüz metre ötedeki karayolunda giden treylerin gürültüsüydü. Gary odasının niçin sigara içmiş birinin soluğu gibi korktuğunu merak etti. Belki de aldığı koku sigara değil dolapta bıraktığı bira kutusunun içindeki idrardı.

Yarın benim günüm, diye düşündü. *Yarın Gary'nin eğlence günü. Perşembe sabahı bu evin sorununu halledeceğiz. Bu oyuna bir son vereceğiz.*

Brian Callahan onu işten kovunca Denise kendini çözmeye çabaladı. Bir kız çocuk sahibi olma açlığı çeken ve eğer evden kaçmasaydı onu çiğ çiğ yiyecek olan bir ailenin öyküsünü anlattı kendine. Kaçma telaşı içinde aşçılık yapmak, Emile Berger'le evlenmek, Philadelphia'da yaşlı bir kadın yaşamı sürmek, Robin Passafaro ile ilişki kurmak gibi geçici sığınaklara kapağı atan bir kız evladın öyküsünü anlattı. Ama düşüncesizce seçilen bu sığınaklar uzun vadede işe yaramamıştı. Kendini ailesinin açlığından korumak isterken tam tersini yapmıştı. Ailenin açlığı zirveye ulaşırken kendi yaşamı paramparça olmuş, kocası, çocukları, işi, sorumlulukları, savunma mekanizmaları olmadan ortada kalıvermişti. Sanki ta başından bu yana ailesinin kendisini pışpışlaması için fırsat yaratır gibi davranmıştı.

Bu arada ağabeyleri ondan uzaklaşmak için işbirliği yapmışlardı. Chip Doğu Avrupa'ya kaçmış, Gary kendini Caroline'in ellerine teslim etmişti. Aslında Gary annesiyle babasının "sorumluluğunu yükleni-

yordu" ama onun anlayışına göre sorumluluk yüklenmek zorbalık etmek ve emir vermekti. Enid ile Alfred'i dinlemek, sabır ve anlayış göstermek yükü ise kız evladın omuzlarına bırakılmıştı. St. Jude'daki Noel sofrasında oturacak tek çocuk olacağını anlamıştı. Noel'den sonraki, haftalar, aylar ve yıllar boyunca da bu görevi sürecekti. Annesiyle babası gelip yanlarında yaşamasını söylemeyecek kadar kibardı ama aslında bunu istediklerini biliyordu. Babasını Corecktall terapisinin ikinci aşamasına kaydettirip kendi evinde kalabileceklerini söylediği anda Enid tek taraflı olarak ateşkes imzalamıştı. Evli bir erkekle ilişki kuran Norma Greene adlı arkadaşından bir daha söz etmemişti. Generator'daki işinden niçin "ayrıldığını" sormamıştı. Enid'in başı dertteydi, kızı yardım öneriyordu yani artık onun hatalarını eleştirme lüksüne sahip değildi. Denise'in kendine anlattığı öyküye göre artık aşçının kendini parçalara ayırıp aç ailesine sunmasının zamanı gelmişti.

Daha iyi bir öykü yaratamadığı için neredeyse bunu kabul edecekti ama öykü kahramanını bir türlü kendine benzetemiyordu.

Üzerine beyaz bir bluz, gri bir tayyör giyip, kırmızı ruj sürüp, minik siyah bir şapka takınca kendini tanıyabiliyordu. Kolsuz beyaz bir tişört ve kot pantolon giyip saçlarını atkuyruğu tarayınca kendini tanıyordu. Gümüş takılarını takıp, turkuaz farını sürüp, pembe pantolonuyla turuncu spor pabuçlarını giyince kendini yaşayan bir insan olarak tanıyor ve yaşam sevinciyle soluksuz kalıyordu.

Yiyecek kanalında bir röportaj yapmak için New York'a gitti, kendisi gibi Benliğini Çözümleme aşamasındaki insanların devam ettiği kulüplerden birine katıldı. Julia Vrais'nin Hudson Sokağı'ndaki görkemli dairesinde kaldı. Julia, boşanma sürecinde bu evin, Gitanas Misevicius'un Litvanya hükümetinden sızdırdığı paralarla alınmış olduğunu öğrendiğini söyledi.

"Gitanas'ın avukatı bunun bir 'hata' olduğunu iddia etti ama bence inanılır gibi değil," dedi Julia.

"Yani evi senden alacaklar mı?"

"Yoo sanmıyorum. Bana kalırsa beş para ödemeden sahip olacağım. Yine de kendimi kötü hissediyorum. Evim aslında Litvanya halkına ait!"

Julia'nın konuk odasında ısı otuz iki dereceydi, Denise'e yirmi beş santim kalınlığında bir yorgan verdi ve battaniye isteyip istemediğini sordu.

"Teşekkürler, bence yeterli."

Çarşaf ve yastık verirken Chip'in Vilnius'da neler yaptığını sordu.

"Anladığım kadarıyla Gitanas ile iyi dost olmuşlar."

"İki kafadarın hakkımda neler konuştuklarını merak ediyorum," dedi Julia.

Chip ile Gitanas'ın bu konuyu hiç açmamalarının kendisini şaşırtmayacağını söyledi Denise.

Julia'nın kaşları çatıldı. "Niçin hakkımda konuşmasınlar?"

"Ne de olsa ikisini de yüzüstü bıraktın."

"Öyleyse benden ne kadar nefret ettiklerinden söz edebilirler!"

"Hiç kimsenin senden nefret edeceğini sanmıyorum."

"Doğrusunu istersen, Chip'den ayrıldığım için *senin* benden nefret edeceğinden çekiniyordum."

"Hayır, bu konu beni ilgilendirmiyor."

Rahatlayan Julia, Eden Procuro'nun tanıştırdığı kel kafalı bir avukatla flört ettiğini açıkladı. "Yanında kendimi güvende hissediyorum. Lokantalarda çok özgüvenli davranıyor. Üstelik o kadar çok işi var ki, sürekli bir şeyler elde etmek için peşimde dolaşmıyor."

"Chip'le ilişkin hakkında ne kadar az şey söylersen, o kadar mutlu olacağım," dedi Denise.

Julia onun herhangi biriyle ilişkisi olup olmadığını sorduğunda, Robin Passafaro'dan söz etmek zor olmamalıydı ama doğrusu çok zor geliyordu. Denise arkadaşını tedirgin etmek, sesinin acımayla yumuşamasını duymak istemiyordu. Julia'nın dostluğunu eski masumluğu ile özümlemeyi yeğlediğinden, "Hiç kimseyle ilişkim yok," dedi.

Dedi ama ertesi akşam Julia'nın evinden iki yüz adım ötede bir lezbiyenin evinde Plattsburgh, New York otobüsünden henüz inmiş on yedi yaşında bir kızla birlikte oldu. Bir sonraki gece ise Columbia Üniversitesi'nde dinî öğretiler eğitimi alan ve (dediğine göre) babası Güney California'nın en büyük sperm bankasının sahibi olan bir kızla ilişkiye girdi.

Bunlardan sonra Denise, *Yeni İnsanlar İçin Moda Yemekleri* adlı TV programına konuk olarak katılıp, kuzu etli ravioli ve Mare Scuro mutfağından bazı yemekler hazırladı. Onu Brian'dan çalmak isteyen bazı New Yorklular, Central Park'ın batısında yaşayan ve onunla ilişki kurmak isteyen birkaç trilyoner, Manhattan'da Alman mutfağını eski gün-

lerinin görkemine ancak Denise'in kavuşturacağına inanan Münihli bir banker ve gerek Mare Scuro gerekse Generator'da yediği tüm yemekleri anımsayan genç lokantacı Nick Razza ile tanıştı. New Jerseyli bir tüccar aileden gelen Razza'nın Upper East Side semtinde orta-sınıf bir deniz ürünleri lokantası vardı ve şimdi de mümkünse Denise ile birlikte Brooklyn'de kendini kanıtlamak istiyordu. Denise düşünmek için bir hafta süre istedi.

Güneşli bir sonbahar Pazarında metroyla Brooklyn'e gitti ve bu semtin Manhattan'a yakınlığından dolayı kendini kurtarmış bir Philadelphia olduğunu düşündü. Güney Philadelphia'da yarım yıl içinde gördüğünden çok daha fazla güzel ve ilginç görünümlü kadını yarım saatte gördü.

Trenle evine dönerken bunca zamandır bu kentte saklandığına pişman oldu. Her tarafı griye boyanmış istasyon bomboştu. Trenden inenler sabırlı ve yalnız görünümleriyle yolcudan çok acil servise gelmiş hastaları andırıyordu. Federal Sokağı'nda çınar yapraklarıyla hamburger kâğıtları kepenkleri kapalı evlerin arasında uçuşuyordu. Kentin boşluğu, rüzgâr ve gökyüzünün hâkimiyeti masalsı bir hava yaratıyordu. Philadelphia'yı tıpkı Robin Passafaro'yu sevdiği gibi seviyordu. Yüreği dopdolu, duyuları keskindi ama beyni yalnızlığın boşluğundan patlayacak gibiydi.

Telesekreterine mesaj bırakmış yirmi kişinin arasında sessizliğini bozup "biraz sohbet etmek" istediğini söyleyen ve Robin Passafaro ile Brian Callahan'ın Generator'a aşçıbaşılık teklifini kabul ederek şehre döneceğini kibarca bildiren Emile Berger vardı.

Emile'in notunu alınca mutfak duvarını öylesine tekmeledi ki parmağını kırdığından korktu. "Buradan uzaklaşmak zorundayım!" dedi sonunda.

Ama uzaklaşmak pek kolay değildi. Bir ay içinde sakinleşen Robin, eğer Brian ile yatmak bir günah ise kendisinin de aynı suçu işlediğini kabul etmişti. Bu arada Brian kendine bir çatı katı kiralamıştı ve Denise'in tahmin ettiği gibi Robin kızların velayetini almaya kesin kararlıydı. Kendisini haklı göstermek için Panama Sokağı'ndaki evden ayrılmamış ve tüm zamanını iyi bir anne olmaya harcamıştı. Ama kızların okulda olduğu saatlerde ve Brian'ın onları alıp götürdüğü Cumartesi günleri boştu ve bu süreleri Denise'in yatağında geçirmek istiyordu.

Denise hâlâ ona hayır diyemiyordu, ama huzursuz etmek için elinden geleni yapıyordu. Dumanın gözlerini rahatsız ettiğini bildiğinden yatakta sigara içmeye başladı. Öğle yemeğinde buluştuklarında Robin'in bakımsız görünümünü vurgulamak için, kadın erkek herkesin başını döndürecek biçimde giyindi.

Robin sevgilisini tekrar Sinead ve Erin'le bir araya getirmek istiyor ama Denise yalnızca kendisinin bildiği nedenlerle reddediyordu. Onlarla göz göze gelmekten çekiniyor, dört kadının aynı evde bulunması fikrinden tiksiniyordu.

"Ama seni çok seviyorlar," dedi Robin.

"Bunu yapamam."

"Niçin?"

"Çünkü istemiyorum."

"Pekâlâ, her neyse."

"Şu 'her neyse' lafını daha ne kadar kullanacaksın? Hiç vazgeçmeyecek misin? Yaşamın boyunca sürecek mi?"

"Denise onlar sana *tapıyor*," dedi Robin. "Seni özlüyorlar. Sen de onları görmekten hoşlanırdın."

"Şu anda çocuklarla birlikte olma havasında değilim. Olacağımı da sanmıyorum. Onun için sormaktan vazgeç lütfen."

Ve böylece sürüp gitti. Robin ne kadar fazla hırpalanmak istiyorsa, Denise de onu hırpalamaktan o kadar keyif alıyordu. Nick Razza'nın telefon mesajlarına yanıt vermiyordu.

Öğleden sonraları saat ikiye kadar yataktan çıkmıyordu. Ara sıra sigara içme alışkanlığı tiryakilik biçimini almıştı. Her gün evini annesiyle babasının gelişi için hazırlaması gerektiğini düşünüyor ama ne duşa sağlam bir tutamak taktırıyor, ne merdivenleri halı kaplatıyor, ne salona eşya alıyor ne de kendi yatağını konuk odasına taşıyordu. Bu işler için enerjisi olmadığına karar vermişti. Yaşamı darbenin inişini beklemek şekline girmişti. Eğer annesiyle babası altı aylığına gelecekse, başka bir işe başlamanın anlamı yoktu.

Babasının Corecktall terapisi hakkında ne düşündüğünü anlamak zordu. Telefonda sorduğunda yanıtlamamıştı.

"AL?" diye dürttü Enid. "Denise senin CORECKTALL İÇİN NE DÜŞÜNDÜĞÜNÜ öğrenmek istiyor."

Alfred'in sesi ekşiydi. "Daha iyi bir isim bulamazlar mıydı?"

"Yazılışı tümüyle farklı," dedi Enid. "TEDAVİ OLMA FİKRİNİN SANA HEYECAN VERİP VERMEDİĞİNİ öğrenmek istiyor."

Sessizlik.

"Ne kadar heyecanlı olduğunu söyle ona, Alfred."

"Her geçen hafta rahatsızlığımın arttığını hissediyorum. Başka bir ilacın bir fark yaratacağını sanmıyorum."

"Al, bu bir ilaç değil, senin patentini kullanan yepyeni bir tedavi şekli."

"Belirli bir ölçüde iyimserliğe tahammül etmesini öğrendim. Yani planlandığı gibi davranacağız."

"Denise, sana yardımcı olurum," dedi Enid. "Yemek yaparım, çamaşır yıkarım. Bence büyük bir macera olacak! Böyle bir şey önermen harika!"

Denise bıktığı bir şehirde, evde annesi ve babasıyla altı ay geçirmeyi hayal bile edemiyordu, ama sorumlu bir evlat olarak verdiği sözü tutacaktı. Bunun acısını da Robin'den çıkarıyordu.

Noel'den önceki Cumartesi günü mutfakta oturmuş sigara dumanını yüzüne karşı üflerken Robin onu neşelendirmeye çabalayarak kızdırıyordu.

"Evine davet ederek onlara büyük bir armağan veriyorsun," dedi Robin.

"Eğer ben berbat durumda olmasaydım, iyi bir armağan olacaktı," dedi Denise. "Ama insan ancak verebileceği kadarını önermelidir."

"Bunu yapabilirsin," dedi Robin. "Sana yardımcı olurum. Sabahları babanla ilgilenirim, annen biraz dinlenir ve sen de istediğini yapacak zamanı bulursun. Haftada üç, dört sabah gelebilirim."

Robin'in önerisi, birlikte geçirilecek sabah saatlerini daha boğucu ve sıkıcı bir hale getirmişti.

"Beni anlamıyorsun," dedi Denise. "Bu evden nefret ediyorum. Bu şehirden nefret ediyorum. Ailemden nefret ediyorum. Buradan gitmeye hazırım. *Ben iyi bir insan değilim.* Ve iyi bir insanmışım gibi davranmak işi daha da zorlaştırıyor."

"Bence sen iyi bir insansın."

"Sana çok kötü davrandığımın farkında değil misin?"

"Mutsuz olduğun için böyle davranıyorsun."

Robin yanına gelip onu okşamak istedi ve Denise dirseğiyle itekledi. Bir kez daha deneyince, suratına bir tokat yapıştırdı.

Yüzü kıpkırmızı kesilen Robin geriledi. "Bana vurdun."

"Farkındayım."

"Çok kötü vurdun. Niçin yaptın bunu?"

"Çünkü seni burada istemiyorum. Senin yaşamının bir parçası olmak istemiyorum. Hiç kimsenin yaşamının parçası olmak istemiyorum. Sana kötü davranmak beni mahvediyor."

Robin'in gözlerinin ardında gurur ve aşk çarkları dönüyordu. Uzun bir süre konuştu, "Pekâlâ, seni yalnız bırakacağım."

Denise onu durdurmadı ama ön kapı kapanınca, ailesi şehre geldiğinde kendisine yardımcı olacak tek kişiyi yitirdiğini fark etti. Robin'in dostluğunu, sıcaklığını yitirmişti. Bir dakika önce burun kıvırdığı her şeyi geri istiyordu.

St. Jude'a uçtu.

Her ziyarette olduğu gibi ilk gün ailesinin yakınlığına ısındı ve annesinin dediği her şeyi yaptı. Enid'in alışveriş için vermek istediği parayı reddetti. Mutfaktaki tek zeytinyağının yüz elli mililitrelik şişedeki ekşimiş sarımsı yağ olduğundan söz etmedi. Annesinin armağanı olan dik yakalı, sentetik, eflatun kazağı giyip daha çok yaşlı kadınlara yakışan altın kaplama kolyeyi taktı. *Fındıkkıran*'da sahneye çıkan genç balerinleri çok beğendiğini söyledi, tiyatronun otoparkını geçerken babasının elinden tuttu, annesiyle babasını her şeyden çok sevdiğini düşündü ve onlar yatağa girince giysilerini değiştirip evden fırladı.

Sokağa çıkınca dudaklarının arasına bir sigara yerleştirip üzerinde *Dean&Trish, 13 Haziran 1987* yazan kutudan çıkardığı kibritle yaktı. Çok uzun süre önce Don Armour ile oturdukları ilkokulun arkasındaki tarlaya yürüdü. Bulutların yıldız kümelerini gölgelemesini izleyip benliğini güçlendiren soluklar aldı.

Gecenin geç saatlerinde Gary babasıyla uğraşırken gizlice odasına girip ceketinin cebinden annesinin Meksika A ilaçlarını alıp yerine bir avuç dolusu ağrı kesici bıraktı ve kendini ailenin iyi kızı gibi hissederek uykuya daldı.

Her ziyarette olduğu gibi ikinci günün sabahı öfkeyle uyandı. Öfke özerk bir nörokimyasal olaydı, önlemek olanaksızdı. Kahvaltı boyunca annesinin her sözüyle işkence çekti. Yemekleri Generator'da uyguladığı

modern yöntemler yerine geleneksel biçimde hazırlamak da öfkesini arttırdı. (Bu kadar çok yağ kullanmak, bunca lezzeti yitirmek...) Buzdolabının üzerindeki yüzlerce süslü mıknatıs sinirine dokundu. Kapağı her açışında birkaç tanesi yerinden fırlıyor ve Jonah'ın bir resmi ya da Viyana'dan gönderilmiş bir kartpostal yere düşüp onu sinirlendiriyordu. Bodruma inince çamaşırhanenin karmaşıklığı onu öfkeden çıldırttı. Garajdan bir çöp bidonu alıp annesinin biriktirdiği plastik çiçek saksılarını, yapay çiçekleri, bir zamanlar yaldızla kaplanmış ve artık parçalanmış kozalakları, tarih öncesinden kalma konserveleri, mantarı küflenmiş şarap şişelerini, durmaktan rengi bozulmuş kola şişelerini, kırık camları şıngırdayan pis kokulu eski termosu, yoğurt kutularını, paslanmış ışıldakları kaldırıp attı.

Alt rafı kaplayan örümcek ağlarının ardında yeni görünümlü kalın bir zarf buldu. Üzerinde Axon Corporation, 24 East Industrial Serpentine, Schwenksvill, PA adresi ve gönderici olarak Alfred Lambert ismi yazılıydı.

Babasının laboratuvarındaki tuvaletin sifonu dolmaktaydı. Hafifçe kapıyı tıklattı.

"Evet," dedi Alfred.

Zarfı gösterip nerede bulduğunu söyledi. Alfred sanki birdenbire bir açıklama bulabilecekmiş gibi titreyen elleriyle zarfı evirip çevirdi. "Esrarengiz bir şey," dedi sonunda.

"Açabilir miyim?"

"Nasıl istersen."

Zarfın içinden, 13 Eylül'de Alfred'in imzaladığı ve David Schumpert'in noter olarak onayladığı patent anlaşması çıktı.

"Çamaşırhane dolabında ne işi var?" diye sordu Denise.

Alfred başını salladı. "Annene sormalısın."

Merdivene yaklaşıp annesine seslendi. "Bir dakika buraya gelebilir misin?"

Alfred elinde okumadığı Axon belgeleriyle laboratuvarın ortasında duruyordu. Enid yüzünde suçlu ifadesiyle kapıda belirdi. "Ne var?"

"Babam bu zarfın çamaşırhane dolabında ne aradığını öğrenmek istiyor."

"Ver onları bana," dedi Enid ve kocasının elindeki kâğıtları alıp buruşturdu. "Bu iş bitti. Baban anlaşmanın başka bir kopyasını imzaladı ve bize derhal bir çek gönderdiler. Kaygılanacak bir şey yok."

Denise'in gözleri kısıldı. "Bunu daha önce postaladığını söylemiştin sanırım. Ekim başında New York'tayken öyle demiştin."

"Postaladığımı sanıyordum, ama kaybolmuş."

"Postada mı kaybolmuş?"

Enid elini salladı. "Öyle sandım. Ama galiba dolapta unutmuşum. Postaneye giderken herhalde zarfları oraya bırakmışım ve rafın arkasına düşmüşler. Biliyorsun, her şeyin peşinde koşmaya yetişemiyorum. Bazen bazı şeyler kayboluyor, Denise. Koskocaman bir evi çekip çevirmeye çabalıyorum ama bazen bir şeyler kayboluveriyor."

Denise zarfı eline aldı. "Üzerinde 'İadeli Taahhütlü' gönderin yazıyor. Eğer gerçekten postaneye gittiysen, taahhütlü gönderme kâğıdını yazarken zarfın olmadığını nasıl fark etmedin?"

"Denise, yeter artık." Alfred'in ses tonu öfkeliydi.

"Ne olduğunu bilmiyorum," dedi Enid. "Benim için çok yoğun bir dönemdi. Ne olduğunu anlamadım ve kapatalım bu konuyu. Çünkü önemi yok. Baban beş bin dolarını aldı. Bunun önemi kalmadı."

Kâğıtları elinde buruşturarak laboratuvardan çıktı.

Gary'nin hastalığına yakalanıyorum, diye düşündü Denise.

"Annene bu kadar sert davranmamalısın," dedi Alfred.

"Biliyorum, çok üzgünüm."

Enid bağırtılar arasından çamaşırhaneden laboratuvara döndü. "Denise dolabı tümden boşaltmışsın. Ne yapıyorsun öyle?"

"Bozulmuş yiyecekleri atıyorum."

"Tamam ama neden şimdi? Dolapları temizlemek için bana yardım etmek istiyorsan önümüzde koskoca bir hafta sonu var. Yardım etmek istemen çok iyi ama bugün olmaz. Bu işe bugün başlamayalım."

"Yiyecekler bozulmuş anne. Çok uzun süre saklarsan zehre dönüşür."

"Bu kadar yaptığın yeter, gerisini hafta sonunda yaparız. Bugün vaktimiz yok. Senin yemeği hazırlamanı ve işin bitince söz verdiğin gibi babanın egzersizlerine yardım etmeni istiyorum."

"Yapacağım."

"Al," diye seslendi Enid. "Öğle yemeğinden sonra Denise senin egzersiz yapmana yardımcı olmak istiyor!"

Alfred nefretle başını salladı. "Nasıl isterseniz."

Eski bir yatak örtüsünün üstüne kazınıp boyanacak hasır koltuklar ve masalar sıralanmıştı. Gazetenin üstünde kapalı kahve kutuları, tezgâhın kenarına dayanmış bir tüfek duruyordu.

"Bu tüfekle ne yapıyorsun baba?" diye sordu Denise.

"Yıllardır satacağını söylüyor," dedi Enid. "AL, SEN ŞU TÜFEĞİ SATMAYACAK MISIN?"

Alfred anlamını çıkarmak için cümleyi birkaç kez beyninde dolaştırdı. Ağır ağır başını salladı. "Evet, tüfeği satacağım."

"Evde bulunmasından nefret ediyorum," dedi Enid dışarı çıkarken. "Biliyor musun hiç kullanmadı. Bir kez bile. Hiç ateş ettiğini sanmıyorum."

Gülümseyerek kızına yaklaşan Alfred, kapıya doğru gerilemesini sağladı. "Buradaki işleri bitireceğim."

Yukarısı Noel havasına bürünüyordu. Ağacın altındaki paketlerin sayısı artıyordu. Ön bahçede saplı meşe ağacının çıplak dalları rüzgârda sallanıyordu.

Enid yine perdelerin arasından dışarısını gözlüyordu. "Chip için kaygılanmalı mıyım?"

"Ben gelmediği için kaygılanırım ama başının dertte olduğunu sanmıyorum," dedi Denise.

"Gazete rakip güçlerin Vilnius'un denetimi için çarpıştıklarını söylüyor."

"Chip başının çaresine bakabilir."

"Buraya gel," diyerek Denise'i ön kapıya götürdü Enid. "Noel takvimine son süsü asmanı istiyorum."

"Bunu niye sen yapmıyorsun anne?"

"Senin yapmanı izlemek istiyorum."

Son süs ceviz kabuğundaki bebek İsa idi. Bunu ağaca asmak umutlu bir çocuğun göreviydi ve Denise çocukluk anılarına ve duygularına dalmak, bu görevi yerine getiren çocuk olmak istemiyordu.

"Takvim senin," dedi annesine. "Sen asmalısın."

Enid'in yüzündeki hayal kırıklığı ifadesi çok derindi. İsteklerini yerine getirmeyen tüm dünya ve özellikle çocukları onu hayal kırıklığına uğratıyordu. "Bakalım Gary asar mı?" dedi suratını asarak.

"Üzgünüm," dedi Denise.

"Çocukken süsleri asmayı çok severdin. Ama yapmak istemiyorsan, yapma."

"Anne lütfen beni zorlama." Denise'in sesi titriyordu.

"Eğer bir angarya gibi göreceğini bilseydim, hiç söylemezdim."

"Senin asmanı izlemek istiyorum," diye yalvardı Denise.

Enid başını sallayarak uzaklaştı. "Alışverişten dönünce Gary'ye söylerim."

Denise ön basamaklara oturup sigarasını yaktı. Havada tedirgin edici bir kar kokusu vardı. Uzakta Kirby Root, sokak lambasının direğine çam dalları sarıyordu. El sallayınca Denise karşılık verdi.

"Sigara içmeye ne zaman başladın?" diye sordu Enid.

"Yaklaşık on beş yıl önce."

"Eleştirmek istemiyorum ama sağlığın için çok kötü bir alışkanlık. Cildin için de kötü ve doğrusunu istersen başkaları için hiç hoş bir koku değil."

Denise içini çekerek yemek hazırlığına girişti. "Eğer gelip benimle birlikte yaşayacaksanız, bazı noktaları açıklığa kavuşturmamız gerekiyor."

"Eleştirmediğimi söyledim."

"Açıklanması gereken bir nokta benim zor bir dönem geçirdiğim. Örneğin Generator'dan istifa etmedim, kovuldum."

"Kovuldun mu?"

"Evet. Çok yazık oldu. Nedeni bilmek ister misin?"

"Hayır!"

"Emin misin?"

"Evet!"

"Denise sana söz veriyorum, ayağının altında dolaşmayacağız," dedi annesi. "Bana yalnızca marketin yerini öğret, çamaşır makinesinin nasıl çalıştığını göster yeter. İstediğin gibi gidip gelebilirsin. Senin yaşamını değiştirmek istemiyorum. Babanın bu programa katılabilmesi için başka bir yol olsaydı, onu seçerdim. Ama Gary bizi davet etmedi ve Caroline'in de bizi istediğini hiç sanmıyorum."

"Niçin bana Norma Greene'in öyküsünü anlatmıyorsun?" diye sordu Denise.

"Son kez anlattığım zaman bana çok kızmıştın."

"Aslında Gary'ye kızmıştım."

"Tek endişem senin de Norma gibi acı çekmen. Seni mutlu görmek istiyorum."

"Anne ben bir daha evlenmeyeceğim."

"Bunu önceden bilemezsin."

"Kesin olarak biliyorum."

"Hayat sürprizlerle doludur. Hâlâ çok genç ve sevgi dolusun."

Denise tencereye biraz daha domuz yağı koydu, her şeyi açıklamanın anlamı kalmamıştı. "Beni duyuyor musun? Bir daha evlenmeyeceğimden kesinlikle eminim."

Ama sokakta bir araba kapısı çarpıldı ve Enid dışarı bakmak için yemek odasına koştu.

"Gary gelmiş," dedi kırık bir sesle.

Gary, Ulaşım Müzesi'nden aldığı eşyalarla içeri girdi. Bütün bir sabahı istediği gibi geçirdiğinden mutluydu ve Enid'i kırmayıp takvimin son gününü astı. Enid'in sevgisi derhal kızından oğluna döndü. Gary'nin aşağıdaki duşta yaptıklarını övmeye başladı. Denise akşam yemeğinin hazırlıklarını bitirdi, öğle yemeği için hafif bir şeyler pişirdi ve dağ gibi yığılan bulaşıkları yıkarken gökyüzünün rengi grileşti.

Yemekten sonra Enid'in kişiliksiz bir hale getirmeyi başardığı eski yatak odasına döndü ve armağanlarını paketledi. (Herkese giysi almıştı, kimin ne giymeyi sevdiğini biliyordu.) Kâğıt mendilin içindeki otuz hapı armağan olarak paketlemeyi düşündü, ama Gary'ye verdiği sözün sınırlarını aşmaması gerektiğini biliyordu. Usulca odasından çıkıp alt kata indi ve hapları Noel takviminin yeni boşaltılmış yirmi dördüncü cebine yerleştirdi. Diğerleri bodrumda olduğundan, kimseye görünmeden hiç çıkmamış gibi odasına döndü.

Denise'in çocukluğunda annesi mutfakta yemek hazırlarken Gary ile Chip, inanılmaz güzellikteki kız arkadaşlarıyla eve gelirler ve herkesin tek eğlencesi, Denise'in aldığı sayısız armağanı yerleştirmek olurdu. Nedeni unutulmuş bir kuraldan dolayı tüm aile ancak hava kararırken bir araya geldiği için herkes odalarında beklerdi. Yeniyetmelik çağına gelmiş olan Chip ona acıyıp ya satranç oynar ya da kız

arkadaşıyla birlikte gittiği alışveriş merkezine götürürdü. Ağabeyinden kapitalizmin kötülükleri hakkında bilgi almak, kız arkadaşının kâküllerinin ya da topuklarının uzunluğunu ölçmek, bir saat boyunca tek başına kitapçıda dolaşmak, hava kararırken alışveriş merkezinin arkasındaki tepeden trafiğin akışını izlemek kadar keyif aldığı başka bir şey yoktu.

Bu öğleden sonra da çok uzun olacaktı. Kar tanecikleri solgun gökten inmeye başlamıştı. Soğuk hava her nasılsa pencerenin kenarlarından içeri doluyor ve insanın ensesini üşütüyordu. Hastalanmaktan korkan Denise üstüne bir battaniye çekip yattı.

Düş görmeden derin bir uyku çekti ve -burası neresi? saat kaç? hangi gün?- öfkeli seslerle uyandı. Kar pencerenin kenarına ve meşe ağacının dallarına yığılmıştı.

Al, Gary bunca eziyet çekti...

Yapmasını ben istemedim ki!

En azından bir kez deneyemez misin? Dün yaptığı bunca işten sonra?

Canım banyo yapmak istiyorsa, banyo yapmaya hakkım var.

Baba, merdivende düşüp boynunu kırman an meselesi!

Kimseden yardım istemiyorum.

Elbette istemiyorsun! Çünkü anneme küvete yaklaşmasını yasakladım...

Al, lütfen duş yapmayı dene...

Anne boş ver, bırak boynunu kırsın. Hepimiz için daha iyi...

Gary...

Konuşanlar merdiveni çıkarken sesler yaklaşıyordu. Babasının ağır adımlarla kapısının önünden geçtiğini duydu. Gözlüğünü takıp oda kapısını açtığında kalçası ağrıyan Enid üst kata ancak ulaşmıştı. "Ne yapıyorsun Denise?"

"Biraz kestirdim."

"Git babanla konuş. Gary'nin bunca yorgunluğundan sonra duşu denemesinin gerekli olduğunu söyle. Seni dinler."

"Niçin bu konuyu bu kadar büyütüyoruz?"

"Çünkü Gary yarın gidiyor ve duşta yaptığı değişikliğin baban için rahat olduğunu görmesini istiyorum."

"Peki banyo yapmasının ne sakıncası var?"

"Küvetten çıkamıyor. Ayrıca merdivenleri çok zor tırmanıyor."

Denise bir an gözlerini yumdu ve nerde olduğunu şaşırınca tekrar açtı.

"Ayrıca, söz verdin ama babanın egzersizlerine yardım etmedin," dedi Enid.

"Haklısın, hemen yaparım."

"Yıkanmadan önce yapmalısın. Dr. Hedgpeth'in verdiği kâğıdı getireyim."

Enid topallayarak aşağıya inerken Denise seslendi. "Baba?"

Yanıt yok.

Enid yarı yola kadar çıkıp mor renkli kâğıdı uzattı. Çöp adamlar yedi ayrı egzersiz biçimini gösteriyordu. "Ciddi olarak ona öğret," dedi Enid. "Ben söyleyince sabırsızlanıyor, ama seni dinler. Dr. Hedgpeth babanın bu egzersizleri yapıp yapmadığını soruyor. Bunları öğrenmesi çok önemli. Bunca zamandır uyuduğunu bilmiyordum."

Denise kâğıtla birlikte ebeveyn odasına girince babasını belden aşağısı çıplak gardırobun önünde dururken buldu.

"Özür dilerim," diyerek geriledi.

"Ne var?"

"Şu egzersizleri yapmalıyız."

"Ben soyundum bile."

"Pijamanı giy yeter. Bol giysiler daha iyidir."

Babasını sakinleştirip yün gömleği ve pijamasıyla sırtüstü yatağa yatırması beş dakika sürdü ve gerçek ortaya çıktı.

İlk egzersiz Alfred'in iki eliyle sağ dizini tutup göğsüne çekmesini gerektiriyordu. Denise titrek ellerini yönlendirerek hareketi yapmasını sağlarken bedeninin ne kadar katılaştığını görerek üzüldü.

"Şimdi de sol dizinle tekrarla."

Alfred sağ dizini tutup göğsüne çekti.

"Çok iyi," dedi Denise. "Şimdi sol dizinle dene."

Alfred zorlukla soluk alarak yattı ve hareket etmedi. Çok kötü koşulları anımsayan bir insanın ifadesi vardı yüzünde.

"Baba? Sol dizinle dene."

Dizine dokundu, ama yararı olmadı. Gözlerinden ne demek istediğini anlamadığını okudu. Ellerini sol dizine götürdü ve eller iki yana düştü. Acaba sol tarafı daha fazla katılaşmış olabilir mi? Elleriyle dizini tutup göğsüne çekmesine yardım etti.

Nasılsa, sol tarafı daha esnekti.

"Bir de kendi başına dene."

Çok korkmuş biri gibi soluyarak kızına sırıttı. "Neyi deneyeceğim?"

"Ellerinle sol dizini tut ve kaldır."

"Denise, yeter artık."

"Vücudunu biraz esnetirsen, daha rahat edeceksin," dedi Denise. "Şimdi yaptığını tekrarla. Ellerinle sol dizini tut ve yukarı kaldır."

Sessizlik içinde göz göze geldiler.

"Hangisi sol?" dedi Alfred.

Denise dizine dokundu.

"Bu."

"Ne yapacağım?"

"Ellerinle dizini tut ve göğsüne çek."

Gözleri tavanda kötü mesajlar okurmuş gibi endişeyle dolaşıyordu.

"Baba, düşün biraz."

"Bunların yararı yok."

"Pekâlâ," diyerek derin bir soluk aldı. "Bu egzersizi bırakıp ikincisine geçelim."

Ne dediğini anlamamış gibi yüzüne baktı.

"Bu kez sağ bacağını sol bacağının üstüne atacaksın ve ikisini birden gidebildiği kadar sağa çevireceksin. Bu hareketi sevdim. Kalça kaslarını esnetiyor."

İki kez daha açıkladı ve sağ ayağını kaldırmasını söyledi.

Alfred iki bacağını birden birkaç santim havaya kaldırdı.

"Yalnızca sağ bacağını," dedi Denise yumuşak bir sesle. "Dizlerin bükük olsun."

"Denise!" Sesi gerginlikten incelmişti. "Anlamı yok!"

"Bak böyle," diyerek dizlerini bükmesi için ayaklarını bedenine yaklaştırdı, sağ bacağını kaldırıp sol bacağının üstüne attı. Alfred önce direnç göstermedi ve birdenbire titredi.

"Denise!"

"Baba biraz gevşe."

Babasının Philadelphia'ya asla gelemeyeceğini şimdiden anlamıştı. Pijamasının sağ paçasına ılık bir ıslaklık yayılmıştı.

Pencerenin önünde kar tanecikleri dans ediyor, komşu evlerin ışıkları yanmaya başlıyordu. Denise ellerini kucağına indirip kalbi hızla çarparak, babasının zorlukla aldığı solukları dinledi.

"Üzgünüm baba, sana bir havlu getireyim."

Alfred tavana doğru gülümseyip, daha rahat bir sesle konuştu. "Burada yatarken görebiliyorum. Sen de görüyor musun?"

"Neyi görüyor muyum?"

Parmağını havaya doğru kaldırdı. "Bankın altında yazılı. Görüyor musun?"

Şimdi Denise'in aklı karışmıştı. Babası bir kaşını kaldırarak sordu. "Kimin yazdığını biliyorsun değil mi? Senin bildiğin biri yazdı."

Gözlerini kızından ayırmadan başını salladı.

"Neden söz ettiğini anlamıyorum," dedi Denise.

"Senin arkadaşın, yanakları mavi olan adam."

Algılamanın ilk belirtileri Denise'in ensesinde başladı ve iki yana doğru yayıldı.

"Sana havlu getireyim," dedi kıpırdamadan.

Babasının gözleri tekrar tavana döndü. "Bankın altına o yazdı. Bakın altına. Burada yatarken görebiliyorum."

"Kimden söz ediyorsun?"

"Sinyal bölümündeki arkadaşından. Mavi yanaklı adamdan."

"Aklın karıştı baba. Düş görüyorsun. Sana bir havlu getireceğim."

"Yani bir şeyler söylemenin anlamı olmadığını görüyorsun."

"Havlu getiriyorum."

Denise yatak odasından banyoya geçerken hâlâ uykudan uyanamamış olduğunu düşünüyordu. Gerçek yaşamla bağlantı kuramamış gibiydi. Birdenbire Don Armour nerden çıkmıştı? Niçin şimdi çıkmıştı?

Geri döndüğünde Alfred pijamasını çıkarmış oturuyordu. Havluyu almak için elini uzattı. "Burasını ben temizlerim. Sen git annene yardım et."

"Yoo ben yaparım, sen git yıkan."

"Temizliği annene bırak. Philadelphia'ya gitmenin saçma bir fikir olduğunu ona söylemiştim. Seni bu işe bulaştırmak istemiyordum. Senin kendi hayatın var. Eğlen ama dikkatli ol."

"Küveti doldurmamı ister misin?"

"O herife saçmaladığını söyledim ama ne yapabilirdim ki?" Sonun kaçınılmaz olduğunu gösterircesine elini salladı. "Little Rock'a gideceğine inandı. Gidemezsin dedim. Neyse hepsi boş. Buradan defolup gitmesini söyledim." Özür dilercesine kızına baktı. "Başka ne yapabilirdim ki?"

Denise daha önce hiç kendini bu kadar görünmez hissetmemişti. "Neden söz ettiğini anladığımdan emin değilim."

"Bana bankın altına bakmamı söyledi. Bu kadar basit. Ona inanmıyorsam, bankın altına bakmamı söyledi."

"Hangi bank?"

"Hepsi saçmalıktı. Benim işten ayrılmam her şeyi herkes için kolaylaştıracaktı. Bunu hiç düşünmedi."

"Demiryollarından mı söz ediyoruz?"

Alfred başını salladı. "Seni ilgilendirmemeli. Seni bu işe bulaştırmak istemedim. Gidip eğlenmeni istiyorum. Ve dikkatli olmanı. Annene söyle bir bezle buraya gelsin."

Alfred banyoya girip kapıyı kapattı. Denise çarşafları ve ıslak pijamayı toplayıp aşağıya indi.

"Yukarıda işler nasıl gidiyor?" diye sordu Enid tebrik kartlarını yerleştirdiği yerden.

"Yatağını ıslattı."

"Lanet olsun."

"Sağını solunu ayırt edemiyor."

Enid'in yüzü karardı. "Belki senin sözünü dinler diye düşünmüştüm."

"Anne, *sağ bacağıyla sol bacağını ayırt edemiyor*."

"Bazen ilaçlar..."

"Yaa! Yaa!" Denise'in sesi sertleşti. "İlaçlar!"

Annesini susturup çarşaflarla aşağıya indi. Gary elinde eski model trenle karşısına çıktı.

"Buldum."

"Neyi buldun?"

İlgi alanlarına kız kardeşinin yüz vermemesine üzülmüştü. Çocukluğundaki model trenlerin onlarca yıldır kayıp olduğuna inandığını söyledi. "Depoyu baştan aşağıya aradım ve nerde buldum dersin?"

"Nerde?"

"Tahmin et."

"İp kutusunun dibinde," dedi.

Gary'nin gözleri büyüdü. "Biliyor muydun? Yıllardır arıyorum."

"Keşke bana sorsaydın. Büyük ip kutusunun dibinde başka parçalar da var."

"Neyse," dedi Gary ilgiyi kendi üzerine çekmeyi başararak. "Bulma mutluluğunu yaşadığıma seviniyorum ama keşke bana söyleseydin."

"Keşke bana sorsaydın!"

"Biliyor musun bu demiryolu modellerini çok seviyorum."

"İyi! Senin adına sevindim!"

Gary elindeki lokomotife hayranlıkla baktı. "Bunu bir daha göreceğimi hiç sanmıyordum."

Denise bodrumda yalnız kalınca elinde bir fenerle Alfred'in laboratuvarına girdi, eğilip bankın altını inceledi. Kurşunkalemle doğal büyüklükte bir kalp çizilmişti.

Dizleri soğuk taş zemine dayalı, topuklarının üstüne çöktü. *Little Rock. Kıdem. İşten ayrılmam daha kolay olur.*

Yatak odasına koşup mantosuyla eldivenlerini giyerken en çok annesi için üzüldü. Enid ne kadar sık şikâyet ederse etsin, St. Jude'daki yaşamın nasıl bir karabasana dönüştüğünü Denise şimdiye dek anlamamıştı. Bir başkasının yaşamının ne kadar zor olduğunu anlamadıkça, insan bırakın uyumayı, gülmeyi, yemeyi, soluk almak için bile nasıl kendine izin verebilir?

Enid yine yemek odasında perdeleri aralamış Chip'i bekliyordu.

"Yürüyüşe çıkıyorum!" diye seslendi Denise ön kapıyı kapatırken.

Bahçede on santim kar vardı. Batıda bulutlar azalıyor, soğuk havayı işaret eden koyu mor ve açık mavi renkler ortaya çıkıyordu. De-

nise içtiği sigaranın nikotini üzüntüsünü azaltıp, daha rahat düşünmesini sağlayana dek sokaklarda yürüdü.

Anlaşılan Wroth kardeşler Midland Pacific Şirketi'ni alıp küçültme işlemine başlarken, Little Rock'a gitme şansı olmayan Don Armour doğruca Alfred'i bulup şikâyet etmişti. Belki Alfred'in kızıyla birlikte olduğu için övünmüş ya da kendini Lambert ailesinin bir bireyi olarak ilan etmişti. Ama Alfred ona cehenneme gitmesini söylemişti. Sonra eve gelip bankın altını incelemişti.

Don Armour ile babası arasında herhalde kötü bir sahne yaşanmıştı ama Denise bunu düşünmek bile istemiyordu. Don Armour, patronunun patronuna gidip Little Rock'a taşınabilmek için yalvarırken ya da şantaj yaparken kendinden herhalde nefret etmişti. Çalışkanlığıyla övülen kızının bu davranışını öğrenen Alfred herhalde ihanete uğradığını hissetmişti. Babasının bankın altına eğilip kurşunkalemle çizilmiş kalbi görmüş olmasından Don Armour'ın imalarının kulağına gitmiş olmasından nefret ediyordu. Don Armour'ın evine elini kolunu sallayarak girip çıktığını öğrenmek herhalde özel yaşamına fazlasıyla düşkün, disiplinli bir hayat süren Alfred'i yıkmıştı.

Seni bu işe bulaştırmak istemezdim.

Evet, sonunda babası kızının özel yaşamını korumak için şirketten istifa etmişti ama bildikleri konusunda Denise'e bir tek laf etmediği gibi daha az değer verdiğine dair bir işaret de göstermemişti. On beş yıl boyunca Denise sorumlu ve iyi bir kız gibi görünmek istemişti ama böyle olmadığını babası ta başından beri biliyordu.

Bu fikri zihninde tutmayı başardığı takdirde biraz olsun rahatlayacağını düşünüyordu.

Annesiyle babasının yaşadığı mahalleden uzaklaşınca daha yeni, daha büyük evlerle karşılaştı. Pencerelerden açık televizyonların ekranları görünüyordu. Anlaşılan yılın her saati televizyon izlemek için uygundu. Denise mantosunun düğmelerini açtı, geri döndü ve eski okulunun arkasındaki kestirme tarla yoluna saptı.

Aslında babasını hiç tanımamıştı. Belki hiç kimse tanımamıştı. Çekingenliği, resmiyeti ve benliğini koruyan despot öfkesiyle eğer onu severseniz, yapacağınız en büyük iyiliğin özel hayatına saygı göstermek olduğunu öğrenirdiniz.

Alfred de aynı biçimde kızına saygı göstermiş, sergilediği vitrinin arkasını araştırmamıştı. Okulda çok iyi notlar aldığı, işlettiği lokantalar başarıya ulaştığı ya da eleştirmenler onu övdüğü zaman babasının ona olan güvenini boşa çıkarmadığını hissetmişti.

Alfred'in en garip yönü, sevgiyi yakınlaşmak yerine uzak kalmak olarak algılamasıydı. Denise bunu Chip ve Gary'ye göre daha iyi anladığından kendini babasına karşı sorumlu hissediyordu.

Ne yazık ki Chip babasının ancak çocukları başarılı olduğunda ilgi duyduğunu düşünüyordu ve bir türlü anlaşılmadığı duygusuna kapıldığından babasını ne denli yanlış anladığını fark edemiyordu. Alfred'in sıcaklık göstermemesi, Chip'e göre, oğluyla ilgilenmemesinin bir kanıtıydı. Ne var ki çevresindeki herkes rahatça görebildiği halde Alfred'in karşılık beklemeden sevdiği tek kişinin kendisi olduğu gerçeğini bir türlü göremiyordu. Gecenin yarısında evde olmadığını bildiği halde öncelikle seslendiği oğlu Chip idi.

Elimden geldiğince açıkça anlattım bunu sana, dedi aptal kardeşiyle konuşarak karla kaplı tarlayı geçerken. *Daha açık bir biçimde söyleyemem.*

Döndüğü zaman evin içi ışıl ışıldı. Gary ya da Enid ön taraftaki karları küremişti. Paspasa ayaklarını silerken ön kapı ardına kadar açıldı.

"Ya, gelen sendin demek," dedi Enid. "Chip olabilir diye düşünmüştüm."

"Ben geldim."

Gary şömineyi yakmış, en yakın koltukta, kucağında eski fotoğraf albümleriyle oturuyordu.

"Beni dinle ve Chip'i unut," dedi annesine.

"Başı dertte herhalde," dedi Enid. "Yoksa ararды."

"Anne, o bir sosyopat. Artık anla bunu."

"Sen Chip hakkında hiçbir şey bilmiyorsun," dedi Denise ağabeyine.

"Birinin ağırlığını koymak istemediğini biliyorum."

"Ben tüm ailenin bir arada olmasını istiyorum!" dedi Enid.

"Oh, Denise, gel şu güzel bebeğe bir bak," dedi Gary yumuşacık bir sesle.

"Belki başka zaman."

Gary albümle birlikte ona yaklaştı ve Denise'in on sekiz aylıkken çekilmiş resmiyle hazırlanmış Noel kartını gösterdi. Üç kardeş, dertsiz tasasız gülücüklerle birbirine sarılmış, kanepede oturuyordu.

"Çok sevimli bir kız değil mi?" dedi Gary.

"Ohh, ne tatlı," diye atıldı Enid.

Albümün ortasından üzerinde taahhütlü etiketi bulunan bir zarf düştü ve Enid derhal kapıp sömineye attı.

"Neydi o?" diye sordu Gary.

"Şu Axon işi. Halledildi artık."

"Babam paranın yarısını Orfic Midland'a gönderdi mi?"

"Göndermemi söyledi, ama henüz yollamadım. Sigorta poliçelerinden başımı kaldıramadım."

Gary gülerek üst kata çıktı. "İki bin beş yüz doların cebinde delik açmasına izin verme sakın."

Denise burnunu silip patates soymak için mutfağa gitti.

"Chip'e de yetecek kadar yap," dedi Enid. "En geç bugün öğleden sonra geleceğini söylemişti."

"Bence resmen akşam oldu," dedi Denise.

"Ben çok patates istiyorum."

Bıçakların yeterince keskin olmadığını görünce, kabak soyacağını eline aldı. "Babam niçin Orfic Midland şirketiyle Little Rock'a gitmediğini sana söyledi mi?"

"Hayır. Niçin sordun?"

"Merak ettim."

"Önce gideceğini söyledi onlara. Ve oraya gitmek parasal açıdan bizim için çok büyük fark yaratacaktı. İki yıl fazla çalışmak emekli maaşını iki kat artıracaktı. Bugün daha iyi durumda olacaktık. Gideceğini söyledi, en iyisinin böyle olduğunu söyledi ve üç gece sonra eve geldiğinde fikrini değiştirip ayrıldığını söyledi."

Denise lavabonun üstündeki camda yansıyan gözlere bakarak sordu. "Ve nedenini sana söylemedi, öyle mi?"

"Wrothlara tahammül edemiyordu. Sanırım bir kişilik çatışması vardı. Ama bu konudan bana hiç söz etmedi. Bilirsin, bana asla bir şey söylemez. Kendi kararını kendi verir. Parasal açıdan bir felaketle sonuçlansa bile, kararından dönmez."

Denise patatesle soyacağını lavaboya düşürdü. Özel Noel takvimine saklamış olduğu ilaçların kentten ayrılıncaya dek gözyaşlarını tutmasını sağlayacağını düşünüyordu, ama şu anda çok uzaktaydı. Mutfakta savunmasız bir biçime gözyaşlarına yakalanmıştı.

"Tatlım ne oldu?" dedi Enid.

Bir süre mutfakta Denise'in yerini hıçkırıklar ve pişmanlık aldı. Lavabonun önündeki halıya çökmüş çevresi ıslak kâğıt mendil yumaklarıyla dolmuştu. İskemleye oturmuş kuru mendiller uzatan annesine bakmaya çekiniyordu.

"Önemli olduğuna inandığın birçok şeyin sonunda önemli olmadığını anlıyorsun," dedi Enid yeni bir ağırbaşlılıkla.

"Bazı şeylerin önemi vardır."

Enid boş bakışlarını lavabonun yanında duran soyulmamış patateslere dikti. "Sağlığı düzelmeyecek, değil mi?"

Babasının sağlığı konusunda ağladığını düşündüğüne memnun oldu Denise. "Sanmıyorum."

"Sorun ilaçlar değil."

"Herhalde değil."

"Eğer talimatları izleyemiyorsa, Philadelphia'ya gitmenin bir anlamı yok," dedi Enid.

"Haklısın. Galiba yok."

"Denise, ne yapacağız?"

"Bilmiyorum."

"Bir terslik olduğunu bu sabah anladım," dedi Enid. "Eğer şu zarfı üç ay önce bulmuş olsaydın, benim canıma okurdu. Ama bugün gördün. Hiçbir şey yapmadı."

"Seni zor durumda bıraktığım için özür dilerim."

"Önemi yoktu. Baban fark bile etmedi."

"Yine de üzgünüm."

Kaynayan fasulyelerin kapağı tıkırdamaya başladı. Enid kalkıp ocağı kıstı. Denise yerinden kalkmadan konuştu. "Sanırım özel takvimde senin için bir şey var."

"Olamaz, Gary son süsü de astı."

"Bana kalırsa 'yirmi dördüncü' cepte bir şey var."

"Ne var?"

"Bilmiyorum. İstersen git bak."

Annesinin ön kapıya kadar gidip dönmesini bekledi. Mutfak halısının deseni çok karmaşıktı, ama bakarak ezberleyeceğini düşünüyordu.

"Nerden geldi bunlar?" dedi Enid.

"Bilmiyorum."

"Oraya sen mi koydun?"

"Esrarengiz bir durum."

"Sen koymuş olmalısın."

"Hayır."

Enid hapları tezgâha bıraktı ve iki adım gerileyip çatık kaşlarla baktı. "Eminim hapları oraya koyan kişi iyi niyetliydi. Ama bunları evimde istemiyorum."

"İyi bir fikir gibi görünüyor."

"Ya gerçeği yaşarım ya da hiçbir şey istemem."

Enid hapları avuçlayıp çöp öğütücüsüne döktü ve makineyi çalıştırdı.

"Gerçek nedir?" diye sordu Denise gürültü bitince.

"Son bir Noel için tüm ailenin bir arada olmasını istiyorum."

Duş yapmış, tıraş olmuş, şık giysilerine bürünmüş olan Gary mutfağa girdiği anda bu lafları duydu.

"Beş yerine dörde razı olmalısın," dedi içki dolabını açarken. "Denise'in nesi var?"

"Baban için üzülüyor."

"Doğru, üzülmeyi gerektiren çok sorun var."

Denise kâğıt mendil yumaklarını topladı. "İçtiğinden bir bardak bana da doldur."

"Bu akşam Bea'nin şampanyasını içeriz diye düşünmüştüm," dedi Enid.

"Hayır," dedi Denise.

"Hayır," dedi Gary.

"Öyleyse Chip'in gelişine saklarız," dedi Enid. "Babanız bunca saattir yukarda ne yapıyor?"

"Yukarda değil," dedi Gary.

"Emin misin?"

"Evet, eminim."

"Al?" diye seslendi Enid. "AL?"

Gary salondaki şömineyi canlandırdı. Fasulyeler kısık ateşte kaynamayı sürdürdü. Sokakta bir arabanın lastikleri karda patinaj yaptı.

"Denise, bak bakalım baban bodrumda mı?" dedi Enid.

Denise "Niçin ben?" diye sormak istediği halde sormadı. Merdivenin başından babasına seslendi. Bodrumda lambalar yanıyor, atölyeden belli belirsiz sesler geliyordu.

"Baba?"

Yanıt yok.

Aşağıya inip kapıyı tıklattı. "Baba?"

Alfred'in sert yanıtı geldi. "İçeri gelme!"

Kapının ardından betona sürtünen bir şeyin sesi geldi.

"Baba? Ne yapıyorsun?"

"İçeri gelme, dedim."

Ama Denise tüfeği görmüştü ve şu anda ne yapmam gerektiğini bilmiyorum, diye düşünüyordu.

"Baba, içeri girmek zorundayım."

"Denise..."

"İçeri geliyorum."

Kapıyı açınca, parlak ışıkta yaşlı adamın yere serdiği eski yatak örtüsünün üzerine sırtüstü uzanmış lavman aletiyle uğraştığını gördü.

"Özür dilerim," diyerek arkasını döndü.

Zorlukla soluk alan Alfred sesini çıkarmadı.

Denise kapıyı çekti ve ciğerlerini havayla doldurdu. Yukarda ön kapının zili çalıyordu. Duvarlardan ve tavandan eve yaklaşan ayak sesleri duyuluyordu.

"Geldi, geldi!" diye bağırdı Enid.

Denise ön kapıda annesiyle ağabeyine yaklaştı. Karların üstünde tanıdık yüzler vardı. Enid çocuklarına sarılıp komşularla birlikte ilahiler söyledi. "Git, babanı çağır, ilahilere bayılır."

"Babam meşgul," dedi Denise.

İlahiler yalnızca Denise'e söylenir gibiydi. Enid müziğe uyarak olduğu yerde sallanırken, Gary'nin gözleri yaşarmıştı, ama Denise tek izleyicinin kendisi olduğunu düşünüyordu. Ailesinin mutlu bireylerinin yanında kalmak isterdi. Başka bir ilahi başlarken Alfred'in özel yaşamına saygı göstermenin kolay kurtuluş yolu olup olmadığını düşünmeye başladı. Gerçekten yalnız kalmak istiyor muydu? Denise için ne

kadar iyi. Philadelphia'ya döner, kendi yaşamını sürer ve babasının istediği gibi davranmış olurdu. Lavman yaparken görülmekten gerçekten utanmış mıydı? Denise de çok utanmıştı!

Annesinin yanından ayrılıp, komşulara el salladı ve bodruma indi. Atölyenin kapısı bıraktığı gibi aralıktı. "Baba?"

"İçeri gelme!"

"Üzgünüm ama gelmek zorundayım."

"Seni bu işe bulaştırmak istemedim. Kaygılanmamalısın."

"Biliyorum, ama yine de gelmek zorundayım."

Alfred bacaklarının arasına sıkıştırdığı eski bir havluyla yerde yatıyordu. Denise yere çömelip elini omzuna koydu. "Üzgünüm."

Alfred'in yüzü ter içindeydi. Gözleri delilikle parlıyordu. "Bir telefon bul, bölge müdürünü ara."

Salı sabahı Polonya sınırından birkaç kilometre beride minik Neravai ve Miskiniai köylerinin arasında Litvanya çakılı döşeli yolda saat altıda yürürken Chip'e vahiy indi.

On beş saat önce havaalanından çıkınca neredeyse Jonas, Aidaris ve Gitanas'ın içinde bulunduğu arabanın altında kalıyordu. Üç adam başkentten ayrılırken havaalanının kapandığını duymuş ve zavallı Amerikalıyı kurtarmak için geri dönmüştü. Arabanın içi bavullar, bilgisayaralar, telefon gereçleriyle tıka basa doluydu, ama iki bavulu tepeye bağlayıp Chip'e yer açtılar.

"Seni küçük bir sınır kapısına bırakırız," dedi Gitanas. "Ana yollara barikatlar kuruyorlar. Bizimki gibi arabaları görünce, salyaları akıyor."

Jonas inanılmaz bir hızla bozuk yollarda sürdü arabayı. Ne yanan bir sokak lambasına ne de güvenlik güçlerinin araçlarına rastladılar. Ön koltukta Jonas ile Aidaris, Metallica dinlerken Gitanas, Transbaltic Wireless şirketinin ülke çapında elektriğin kesik olduğu, Litvanya silahlı kuvvetlerinin harekete geçirildiği gecede, her nasılda güç kaynağı bulup telefon sistemini çalıştırdığını umarak cep telefonunu tuşluyordu.

"Vitkunas için felaket," dedi Gitanas. "Orduyu kışladan çıkarmak, Sovyet asıllı olduğunu daha fazla belirginleştiriyor. Elektriğin olmaması ve askerlerin sokaklarda dolaşması halkın bu hükümete pek sıcak bakmayacağını gösterir."

"Sıcak çatışmalar oluyor mu?" diye sordu Chip.

"Hayır, sadece birbirlerine gösteriş yapıyorlar. Bir trajedi bir komedi olarak tekrarlanıyor."

Gece yarısına doğru Polonya sınırından önceki son kasaba olan Lazdijai yakınındaki viraja girerken karşı yönden gelen üç cipten oluşan konvoyla karşılaştılar. Jonas gaza bastı ve Gitanas ile Litvanyaca konuşmaya başladı. Bu bölgedeki buzlanmış arazi düz, ama ağaçsızdı. Arkaya doğru bakınca iki cipin dönerek arkalarından geldiğini gördüler. Aynı şekilde cipi kullananlar da Jonas'ın sert bir sol dönüşle çakıl yoldan ayrılıp donmuş gölün kıyısından hızla ilerlediğini görebiliyorlardı.

"Onları ekeriz," diye güvence verdi Gitanas ve iki saniye sonra araba yoldan çıktı.

Kaza geçiriyoruz, diye düşündü Chip araba havalandığı anda. Büyük araba havalandı, takla attı ve yan olarak yere düştü. Motor sustu ama farlar sönmedi.

Emniyet kemeri Chip'in kalçasını ve göğsünü sıkarak zedelemişti ama başka bir yarası yoktu. Jonas ile Aidaris'in durumu da iyiydi.

Gitanas ise oradan oraya savrulmuş ve yuvarlanan bavullara çarpmıştı. Alnındaki, çenesindeki yaralar kanıyordu. Jonas'a farları söndürmesini söyledi, ama geç kalmıştı. Onları kovalayan cipler keskin virajda durdu ve üniformalı, kar maskeli adamlar aşağıya atladı.

"Kar maskeli polisler," dedi Chip. "Bu durumu olumlu yorumlamak istiyorum."

Ciplerin uzun farlarının ışığında sekiz, on maskeli "subay" arabayı sardı ve arabadan çıkmalarını emretti. Üst taraftaki kapıyı iterken Chip kendini kutudan çıkan yaylı oyuncaklara benzetti.

Jonas ile Aidaris'in silahlarını aldılar. Arabadaki eşyaların tümü donmuş bataklığa saçıldı. Bir "polis", elindeki tüfeğin namlusunu Chip'in yanağına dayadı ve verdiği tek kelimelik emri Gitanas tercüme etti. "Giysilerini çıkartmanı istiyor."

Çok uzaklarda olduğunu sandığı ölüm bir anda yanı başında belirmişti. Chip silahtan korkuyordu. Titreyen elleri hissizleşmişti; tüm iradesini kullanarak fermuarları ve düğmeleri çözebildi. Herhalde üzerindeki kaliteli deri giysiler nedeniyle soyunması istenmişti. Hiç kimsenin Gitanas'ın kırmızı motosiklet ceketine ya da Jonas'ın kot giy-

silerine aldırış ettiği yoktu. Ama kar maskeli "polisler" çevresini sarıp Chip'in deri giysilerinin dokusunu inceledi.

Sol çizmesinden Amerikan dolarları çıkınca bir bağırtı koptu ve namlu tekrar yanağına dayandı. Soluk parmaklar tişörtünün altındaki para zarfını buldu. "Polisler" cüzdanını elledi, ama kredi kartlarına ya da Litvanya parasına dokunmadılar. Tek istedikleri dolarlardı.

Başındaki yaralarda kan pıhtılaşırken Gitanas "polis şefiyle" tartışmaya başladı ve ikisi birlikte sık sık Chip'i işaret ederek "Amerikalı" ve "dolar" sözcükleri geçen uzun bir konuşmaya daldı. Sonunda şef tabancasını kanlı alnına doğrultunca, Gitanas pes ettiğini göstermek için ellerini havaya kaldırdı.

Çorapları ve iç çamaşırlarıyla kalan Chip titreyen elleriyle bağırsaklarının çalışmasını önlemeye çabalıyordu. Ne kadar komik göründüğüne aldırış bile etmiyordu.

"Polisler" bavulların içinde çalınmaya değer birçok eşya buldular. Chip'in çantaları boşaltıldı ve dikkatle gözden geçirildi. Arabanın döşemeleri yırtılıp Gitanas'ın zuladaki sigara ve paraları ortaya çıkarıldı.

"Bu aramanın bahanesi ne?" diye sordu Chip.

"Sigara ve para kaçakçılığıyla suçlanıyoruz," dedi Gitanas.

"Bizi suçlayanlar kim?"

"Korkarım ki gerçek polisler. Yani ulusal güvenlik güçleri kar maskesi takıyor. Bu gece ülkede bir şenlik havası var. Her şey yapılabilir diye düşünüyorlar."

Saat birde "polisler" ciplerine atlayıp gittiler. Chip, Gitanas, Jonas ve Aidaris donmuş ayakları, parçalanmış bir araba, ıslak giysiler ve saçılmış bavullarla kaldılar.

En azından altıma etmedim, diye düşündü Chip.

Hiç olmazsa pasaportu, tişörtünün cebine sakladığı ve "polislerin" bulamadığı 2000 doları, spor pabuçları, bol bir kot pantolonu, tüvit spor ceketi ve en sevdiği kazağı ona bırakılmıştı. Aceleyle hepsini üstüne geçirdi.

"Bu olay suç dünyasının kralı olarak benim mesleğimi sona erdiriyor," dedi Gitanas. "Artık bu yönde ilerlemeye niyetim yok."

Jonas ile Aidaris çakmak ışığında arabanın altını incelediler. Chip'in de anlayabilmesi için Aidaris kararı İngilizce bildirdi. *"Araba boku yemiş!"*

Gitanas on beş kilometre batıdaki sınır kapısına kadar birlikte yürümeyi önerdi, ama Chip dostlarının havaalanına geri dönmeselerdi, sağlam bir araba ve ellerindeki parayla Ignalina'daki akrabalarına ulaşmış olacaklarını biliyordu.

"Ama belki Ignalina yolunda bizi öldürürlerdi," dedi Gitanas omzunu silkerek. "Belki sen hayatımızı kurtardın."

"Araba boku yemiş," diye yineledi Aidaris neşeyle.

"Seninle New York'ta görüşürüz," dedi Chip.

Gitanas ekranı çatlamış, kırk iki santimlik bilgisayar monitörünün üstüne oturup dikkatle alanı yokladı. "Evet, tabii New York'ta."

"Benim evimde kalabilirsin."

"Bunu düşünürüm."

"Görüşelim," dedi Chip umarsızca.

"Ben Litvanyalıyım," dedi Gitanas.

Chip kendini incinmiş, hayal kırıklığına uğramış ve terk edilmiş hissediyordu. Verilen yol haritasını, el fenerini, çakmağı, bir elmayı ve Litvanyalıların içten iyi dileklerini kabul ederek karanlıkta yola koyuldu.

Yalnız kalınca kendini daha iyi hissetti. Yürüdükçe çizme ve deri pantolonuna oranla, spor pabuçlarıyla kot pantolonunun daha rahat olduğunu fark etti. Spor pabuçlarıyla yürümek ne kadar güzeldi!

Tek vahiy bu değildi. Polonya sınırından birkaç kilometre önce, öldürücü çoban köpeklerinin serbest bırakılmış olmasından korkarak karanlıkta ellerini öne doğru uzatmış yürürken kendini aptal gibi hissediyordu ve birdenbire Gitanas'ın sözlerini anımsadı: *Bir trajedi bir komedi olarak tekrarlanıyor*. Kendisi dahil hiç kimsenin yazdığı oyunu neden beğenmediğini anladı: Bir komedi yazması gerekirken, bir gerilim senaryosu yazmıştı.

Baltık göğünde gün ışırken, New York'ta bıraktığı senaryoyu hayalinde bir kırmızı kalemle düzeltmeye başladı. Sonunda sahneler daha ilk başta olması gerektiği gibi komediye dönüştü. Trajik BILL QUAINTENCE komik bir aptal karakter oluverdi.

Chip bir an önce işini yapmaya hazırlanıyormuş gibi adımlarını sıklaştırdı. Bir tepeyi tırmanınca karanlığa gömülmüş Eisiskes adlı Litvanya kasabasını ve daha ilerde Polonya'nın ışıklarını gördü.

Yüksek sesle, "Saçma bir biçimde getir, saçma bir biçimde getir," diye yineledi.

Küçük sınır kapısında Litvanyalı iki gümrükçüyle iki "polis" vardı ve Chip'in pasaportunu, arasına yerleştirdiği kalın Litvanya parası destesi olmadan geri verdiler. Betonyerler, tavuk yüklü kamyonlar, bisikletler gelip giderken birkaç saat, fazla ısıtılmış bir odada oturtulmasının tek nedeni herhalde yalnızca gaddarlıktı. Polonya'ya girmesine ancak öğleye doğru izin verdiler.

Sejny'ye varınca para bozdurdu ve karnını doyurdu. Noel zamanı dükkânların rafları dopdoluydu. Kasabanın yaşlı erkekleri Papa'ya benziyordu.

Üç kamyon ve bir taksiyle yaptığı yolculuk sonunda Çarşamba günü öğleyin Varşova havalimanına ulaştı. Lot Polonya Havayolları bilet satıştaki elma yanaklı görevli onu gördüğünde çok sevindi. Batı Avrupa ülkelerinde çalışan Polonyalıların tatil nedeniyle evlerine gelmelerini sağlamak amacıyla ek seferler düzenlenmişti ve batıya giden uçaklar şimdilik boştu. Chip'den nakit para alıp, biletini verdiler ve *Koş* dediler.

Çıkış kapısına koşturup bir 767 uçağa bindi ve dört saat boyunca kokpitteki bir arıza giderilinceye kadar bekledi.

Uçak nüfusun büyük çoğunluğunu Polonyalıların oluşturduğu Chicago'ya aktarmasız gidiyordu. Chip, Denise'e 20.500 dolar borcu olduğunu, kredi kartlarının limitlerinin dolduğunu ve artık bir işi olmadığı gibi ufukta yeni bir işin görünmediğini unutabilmek için yol boyunca uyudu.

Gümrükten geçince Chicago'daki iki araba kiralama firmasının hâlâ çalıştığını öğrenmesi iyi haberdi ama yarım saat kuyrukta bekledikten sonra kredi kartı limitini dolduranlara araba kiralanmadığını öğrenmesi kötü oldu.

Rehberde havayollarının telefonlarını aradı ve şimdiye dek adını duymadığı Prairie Hopper adlı şirketin ertesi sabah yedide St. Jude'a gidecek uçağında yer ayırttı.

St. Jude'u aramak için çok geç olmuştu. Havalimanında ayak altında olmayan bir köşe bulup uykuya daldı. Başına gelenleri anlayamıyordu. Kendini bir zamanlar üzerinde anlaşılır sözcükler yazılı olup, çamaşır makinesinde silinmiş bir kâğıt gibi hissediyordu. Düşünde kar maskeleri arasında bedenleri olmayan gözler ve ağızlar gördü. Neredeyse kim olduğunu, neler istediğini unutmuştu.

Ertesi sabah saat dokuz buçukta, St. Jude'da kapıyı açan yaşlı adamın onu tanıması bu nedenle çok garibine gitti.

Kapıda süslü bir çelenk asılıydı. Eve giden yolun karları temizlenmişti. Bir Ortabatı kentinin sokağı, gelen yolcuya zenginlik, meşe ağaçları ve işe yaramayan boşluklarla kaplı bir harikalar diyarı gibi göründü. Böyle bir yerin Litvanya ya da Polonya gibi ülkelerin dünyasında bulunmayacağını biliyordu.

Alfred yüzü neşeyle parlayarak Chip'in elini tuttu. "Bakın kim gelmiş!"

Enid, oğlunun adını söyleyerek yaklaşmaya çabaladı, ama Alfred elini bırakmadı. İki kez daha, "Bakın kim gelmiş! Bakın kim gelmiş!" diye yineledi.

"Al, onu içeri al ve kapıyı kapat," dedi Enid.

Chip kapının önünde kalakalmıştı. Dışardaki dünya siyah, beyaz, gri, temiz hava doluydu, büyülü iç mekânı ise eşyalar, kokular, renkler, rutubet ve insanlar doldurmuştu. İçeri girmeye çekiniyordu.

"İçeri gir, içeri gir," dedi Enid. "Ve kapıyı kapat."

Kendisini büyülerden korumak istercesine sessizce tekrarladı: *Üç gün kalacağım, ardından New York'a gideceğim, iş bulacağım, borçlarımı ödeyene dek ayda en az beş yüz dolar biriktireceğim ve her gece senaryomun üstünde çalışacağım.*

"Berbat durumdasın, kötü kokuyorsun," dedi Enid oğlunu öperken. "Bavulun nerde?"

"Batı Litvanya'da bir yolun kenarında."

"Sağ salim eve geldiğin için mutluyum."

Litvanya sınırları içinde Lambertların salonu gibi bir oda yoktu. Yalnızca bu yarımkürede, böylesine sade döşenmiş sıradan bir odada halılar bu kadar yumuşak, mobilyalar bu kadar büyük ve kaliteli olabilirdi. Ahşap çerçeveli pencerelerden süzülen ışık grimsi olsa da, bir ovanın aydınlığını taşıyordu; dokuz yüz kilometrelik bir mesafe içinde atmosferi bulandıracak bir deniz yoktu. Göğe yükselen yaşlı meşe ağaçları yerleşim öncesi yaban hayatını, çitlerle çevrilmemiş bir dünyanın anılarını dallarında taşır gibiydi.

Chip her şeye hızla alıştı. Ne de olsa bu kıta onun baba ocağıydı. Salonun dört bir yanına, açılmış armağan paketlerinin kâğıtlarıyla kurdeleleri saçılmıştı. Denise, Alfred'in her zaman üzerinde hak iddia

ettiği şömine koltuğunun yanındaki en büyük hediye tepeciğinin önüne diz çökmüştü.

"Denise, bak kim geldi," dedi Enid.

Denise yerinden kalkıp odayı boydan boya geçti ve birbirlerine sarıldıkları an ağabeyinden ayrılmak istemedi. Sımsıkı sarıldı ona, boynunu öptü ve teşekkür etti.

Gary gelip kardeşine sarılırken bakışlarını başka yöne çevirdi. "Geleceğine inanmıyordum."

"Ben de öyle," dedi Chip.

"Şeyyy," dedi Alfred hayretle oğluna bakarak.

"Gary'nin on birde gitmesi gerekiyor ama hep birlikte kahvaltı edebiliriz. Sen git yıkan, Denise'le ben kahvaltıyı hazırlarız. Hep bunu istiyordum," dedi Enid mutfağa doğru giderken. "Aldığım en harika Noel hediyesi!"

Gary yüzünde ben-bir-salağım ifadesiyle Chip'e döndü. "İşte böyle, annemin aldığı en harika Noel armağanısın."

"Bence beşimizin birlikte olmasından söz ediyor," dedi Denise.

"Hediyesine sevinme işini bir an önce bitirmeli," dedi Gary. "Çünkü bana bir açıklama borçlu."

Chip alt katın duş küvetindeki alüminyum tabureyi yerinden kaldırdı. Sıcak suyun altında durmak hoşuna gitti. İzlenimleri öylesine yeniydi ki, ya yaşamı boyunca hatırlayacak ya da derhal unutacaktı. İnsan beyni yeteneğini kaybetmeden belirli bir sayıda izlenimi işleyip anlaşılabilir bir sıraya koyabilirdi. Örneğin, uykusuz geçirdiği gecenin anıları, havaalanındaki halının üzerinde işlenmek istiyordu. Şimdiyse Noel sabahında sıcak bir duşun altındaydı. Evin içindeki tüm eşyalar gibi duşun fayansları da Enid ve Alfred'e ait olduklarını belli ediyordu. Ev, bir binadan çok yumuşaklığı ve insancıllığıyla canlı bir beden gibiydi.

Denise'in şampuanı yeni-model Batı kapitalizminin kokusunu taşıyordu. Saçını yıkarken Chip nerede olduğunu unuttu. Bulunduğu kıtayı, yılı, günü, koşulları unutuverdi. Beyni yaşadığı her dakikaya tepki gösterip izlenimleri kayda geçiriyor gibiydi. Korkularından uzaklaşmış değildi ama yine de kendini iyi hissediyordu. Kahvaltı ve özellikle kahveyi iple çekiyordu.

Beline doladığı havluyla salona girince Alfred ayağa fırladı. Babasının birdenbire yaşlanmış, yıpranmış yüzü Chip'in kalbine bir bıçak darbesi gibi indi.

"Çok çabuk yıkanmışsın," dedi Alfred.

"Senden birkaç giysi ödünç alabilir miyim?"

"Nasıl istersen."

Babasının gardırobunda eski tıraş makineleri, ayakkabı çekecekleri, ayakkabılıklar, kravat askıları her zamanki yerlerinde duruyordu. Chip'in bu eve son kez gelişinden bu yana geçen bin beş yüz gündür hepsi görevini yapmıştı. Bir an annesiyle babası başka bir eve taşınmadığı için öfkelendi. Oldukları yerde durup beklemişlerdi.

İç çamaşırı, çorap, yün bir pantolon, beyaz bir gömlek ve gri bir kazak alıp Denise'in dünyaya gelişi ile Gary'nin üniversiteye gitmek için evden ayrılışı arasında geçen yıllar boyunca ortak kullandıkları yatak odasına girdi. Gary, "kendi" yatağının üstünde küçük bavulunu topluyordu.

"Farkında mısın bilmiyorum ama babamın durumu iyi değil," dedi Gary.

"Farkındayım."

Gary, kardeşinin komodinine içinde tüfek mermilerinin durduğu kutuyu koydu.

"Tüfekle mermiler atölyede ortalıkta duruyordu. Bu sabah aşağıya indim ve üzülmek yerine önlem almanın daha doğru olduğunu düşündüm."

Chip kutuya bakıp içinden geçeni söyleyiverdi: "Bu karar babama ait olmamalı mı?"

"Dün ben de böyle düşünüyordum," dedi Gary. "Ama eğer bunu yapmak istiyorsa, başka seçenekler de var. Bu gece hava sıcaklığı sıfırın altına düşecek. Bir şişe viskiyle bahçeye çıkabilir. Annemin onu beynini dağıtmış bir halde bulmasını istemiyorum."

Chip ne diyeceğini bilemeden yaşlı adamın giysilerini üzerine geçirdi. Kazağı giyerken ellerinin titremediğini fark edip, aynada genç bir yüzün aksini görünce çok şaşırdı.

"Sen neler yapıyordun?" dedi Gary.

"Litvanyalı bir dostumun Batılı yatırımcıları üçkâğıda getirmesine yardım ediyordum."

"Tanrım, Chip. Bunu yapmış olamazsın."

Dünyadaki her şey değişmiş olabilirdi ama Gary'nin Chip'e tepeden bakışı her zamanki yerinde duruyordu.

"Ahlaki açıdan bakınca, Litvanya'ya Amerikalı yatırımcılardan daha çok sempati duyuyorum," dedi Chip.

"Bir Bolşevik mi olmak istiyorsun?" dedi Gary çantasının fermuarını kapatırken. "İyi, git Bolşevik ol. Ama tutuklandığın zaman sakın beni arama."

"Seni aramak aklımın ucundan bile geçmezdi."

"Beyler, kahvaltı için hazır mısınız?" diye seslendi Enid neşeyle.

Masanın ortasına kozalaklar, yapraklar, kırmızı mumlar ve gümüş çanlar yerleştirilmişti. Denise yiyecekleri taşıyordu: Greyfurt, yağda yumurta, pastırma, meyveli kek, ekmek.

Eskisi gibi, Gary masanın bir yanında tek başına otururken, bir tarafa Denise ile Enid, öbür tarafa da Chip ile Alfred yerleşti.

"Mutlu Noeller!" dedi Enid çocuklarına teker teker bakarak.

Alfred başını eğip yemeğe başlamıştı.

Gary gözü saatte, aceleyle atıştırıyordu.

Chip kahvenin bu kadar lezzetli olduğunu anımsamıyordu.

Denise eve nasıl geldiğini sorunca, silahlı soygun dışındaki tüm hikâyeyi anlattı.

Enid kaşlarını çatmış Gary'nin lokmalarını sayıyordu. "Acele etme. Saat on birde gideceksin."

"Aslında on bire çeyrek kala demiştim. Saat on buçuğu geçti ve konuşmamız gereken şeyler var."

"Hep bir arada olduğumuza göre, biraz gevşeyip eğlenmeye bakalım," dedi Enid.

Gary çatalını bıraktı. "Ben Pazartesi'den beri herkesin bir araya gelmesini bekliyorum anne. Denise Salı sabahından beri burada. Chip'in Amerikalı yatırımcıları dolandırmakla meşgul olduğu için geç kalması benim suçum değil."

"Neden geciktiğimi şimdi açıkladım," dedi Chip. "Tabii eğer dinlediysen."

"Belki biraz daha önce yola çıkman gerekirdi."

"Dolandırmak ne demek?" diye sordu Enid. "Ben senin bilgisayar işi yaptığını sanıyordum."

"Sonra anlatırım anne."

"Hayır," diye atıldı Gary. "Şimdi anlat."

"Gary," dedi Denise.

"Hayır, üzgünüm," dedi Gary ve meydan okurcasına peçetesini masaya fırlattı. "Bu aileden bıktım artık! Yeterince bekledim! Bazı cevaplar istiyorum!"

"Bilgisayarla çalışıyordum," dedi Chip. "Ama Gary haklı. Doğrusunu istersen amacım bazı Amerikalı yatırımcıları dolandırmaktı."

"Bunu onaylamıyorum," dedi Enid.

"Onaylamadığını biliyorum," dedi Chip. "Ama her şey aslında sandığından çok daha karmaşık..."

"*Yasalara uymanın nesi karmaşık?*"

"Tanrı aşkına, Gary," dedi Denise içini çekerek. "Bugün Noel."

"Sen bir hırsızsın," dedi Gary kız kardeşine dönerek.

"*Nee?*"

"Neden söz ettiğimi biliyorsun. Birinin odasına gizlice girip, sana ait olmayan bir şeyi..."

"Özür dilerim," dedi Denise öfkeyle. "Esas sahibinden çalınmış olan bir şeyi..."

"Saçmalık!"

"Noel sabahı burada oturup bunları dinlemek istemiyorum," diye sızlanarak ayağa kalkmaya yeltendi Enid.

"Hayır anne, hiçbir yere gitmiyorsun. Burada oturup biraz konuşacağız."

Alfred işbirlikçi gülüşüyle Chip'e baktı. "Nelere tahammül etmek zorunda olduğumu görüyorsun, değil mi?"

Chip yüz ifadesiyle anladığını ve aynı fikirde olduğunu belirtti.

"Chip, burada kaç gün kalacaksın?" diye sordu Gary.

"Üç gün."

"Ve sen Denise, ne zaman..."

"Pazar günü Gary. Pazar günü gidiyorum."

"Yani Pazartesi günü ne olacak anne? Pazartesi günü bu evi nasıl idare edebileceğini düşünüyorsun?"

"Bunu Pazartesi düşünürüm."

Alfred gülümseyerek Chip'e döndü ve Gary'nin neden söz ettiğini sordu.

"Bilmiyorum baba."

"Gerçekten Philadelphia'ya gideceğinizi mi düşünüyorsun?" dedi Gary. "Corecktall terapisinin her şeyi düzelteceğine inanıyor musun?"

"Hayır Gary, inanmıyorum," dedi Enid.

Gary onu duymamış gibiydi. "Baba bana bir iyilik yap. Sağ elini sol omzuna koy."

"Gary, yeter artık!" dedi Denise.

Alfred eğilip Chip'e sordu. "Ne soruyor?"

"Sağ elini sol omzuna koymanı istiyor."

"Saçmalık."

"Baba?" dedi Gary. "Hadi sağ elini sol omzuna koy."

"*Kes artık!*" dedi Denise.

"Hadi baba. Sağ el, sol omuz. Bunu yapabilir misin? En basit talimatları nasıl algıladığını bize gösterir misin? Hadi! *Sağ el. Sol omuz.*"

Alfred başını salladı. "Bize bir oda, bir mutfak yeterli."

"Al, ben bir oda, bir mutfak istemiyorum," dedi Enid.

Yaşlı adam iskemlesini geri itip bir kez daha Chip'e döndü. "Zorlukları görüyorsun, değil mi?"

Ayağa kalkarken dizi büküldü ve Alfred masadaki tabağını ve fincanını da çekerek yere düştü. Düşüş bir senfoninin son notası gibiydi. Yıkıntıların arasında yaralı bir gladyatör gibi yatıyordu.

Chip diz çöküp doğrulmasına yardım ederken Denise aceleyle mutfağa gitti.

"Saat on bire çeyrek var," dedi Gary olağandışı bir şey yaşanmamış gibi. "Yola çıkmadan önce özetliyorum. Babam bunadı ve idrarını tutamıyor. Annem bu evde hizmetçi filan olmadıkça artık onu idare edemez ve parası olsa bile hizmetçi tutmak istemediğini söylüyor. Corecktall terapisinin işe yaramayacağı aşikâr ve bundan sonra ne yapacağını hemen şimdi öğrenmek istiyorum, anne. *Hemen şimdi.*"

Alfred titreyen ellerini Chip'in omzuna dayadı ve hayretle odadaki eşyalara baktı. Her şeye rağmen gülümsüyordu.

"Benim sorum şu," dedi Alfred. "Bu evin sahibi kim? Bu evi kim çekip çeviriyor?"

"Sahibi sensin baba."

Duyduğu sözler, algıladığı gerçeklerle uyumlu değilmiş gibi başını salladı Alfred.

Gary yanıt bekliyordu.

"Sanırım ona bir ilaç tatili yaptırabiliriz," dedi Enid.

"Çok iyi, bunu deneyin," dedi Gary. "Hastaneye yatırın ve bakın bakalım taburcu edecekler mi? Bu arada sen de bir ilaç tatili yapabilirsin tabii."

"Gary, annem onları yok etti," dedi Denise diz çöküp yeri silerken. "Hepsini çöp öğütücüsüne attı. Yani kes artık."

"Umarım gerekli dersi almışsındır, anne."

Yaşlı adam giysileri içindeki Chip bu konuşmayı takip edemiyordu. Babasının elleri omuzlarına ağırlık yapıyordu. Sanki o çok dayanıklı biriymiş gibi bir saat içinde ikinci kez biri ona *tutunuyordu.* Ama benliği öylesine boşalmıştı ki, babasıyla kız kardeşinin kendisi hakkında yanıldıklarını bile söylemiyordu. Sanki bilinci bütün izlerinden sıyrılıp güvenilir bir evladın, bir kardeşin bedenine yerleştirilmişti...

Gary, babasının yakınındaki kanepeye oturdu. "Baba bu şekilde sona erdiği için üzgünüm. Seni seviyorum ve çok yakında tekrar görüşeceğiz."

"Şeyyy, hıım, yaaa," dedi Alfred ve başını eğip ürkekçe çevresine bakındı.

"Ve sen benim beceriksiz kardeşim," diyerek sevgisini belirtmek istercesine elini bir pençe gibi Chip'in kafasına dayadı. "Buradaki işlere yardımcı olacağına güveniyorum."

"Elimden geleni yaparım," dedi Chip amaçladığından daha az ironik bir sesle.

Gary ayağa kalktı. "Kahvaltıyı berbat ettiğim için üzgünüm anne. Ama hiç olmazsa aklımdan geçenleri açıkladığım için mutluyum."

"Noel'den sonraya kadar bekleyemez miydin?" diye homurdandı Enid.

Gary annesinin yanağını öptü. "Yarın sabah Hedgpeth'i ara. Sonra beni ara ve neler planlandığını söyle. Bu işi yakından takip edeceğim."

Alfred yerde oturur, Enid'in kahvaltı sofrası darmadağınık olurken Gary'nin hiçbir şey olmamış gibi çekip gitmesine Chip bir türlü inanamadı. Ama Gary mantıklı davranıyormuş gibi görünerek paltosunu giyip, çantasını ve Enid'in Philadelphia'dakiler için verdiği armağan torbasını alıp çıkarken korktuğu belli oluyordu. Gary'nin ardından bakan Chip ağabeyinin korktuğunu açıkça görüyordu.

Ön kapı kapanır kapanmaz Alfred banyoya koştu.

"Hepimiz mutlu olalım," dedi Denise. "Gary aklındakileri söyleyip rahatladığına göre mutlu olmalıyız."

Kahvaltıdan sonra saatler büyük bir eğlence beklentisiyle sıkıntı içinde geçti. Chip yorgunluktan üşüyordu ama mutfaktan gelen ısıyla yüzü kızarmış ve tüm evi hindi kokusu sarmıştı. Babasının görüş alanına ne zaman girse, yaşlı adamın yüzünü, tanıma ve keyif alma gülüşü kaplıyordu. Eğer her seferinde Chip'in ismini söylemese, yanlış birini gördüğü düşünülebilirdi. Yaşlı adam Chip'i çok sever gibiydi. Oysa Chip hayatının büyük bir kısmında Alfred ile kavga etmiş, onu horgörmüş, Alfred'in hayal kırıklığının acısını hissetmişti ve kişisel başarısızlıklarıyla politik görüşleri en aşırı noktaya ulaşmışken, yaşlı adamın yüzünü güldüren kişi yine de o olmuştu. Onunla kavga eden ise artık Gary idi.

Akşam yemeğinde Litvanya'daki işlerini ayrıntılı olarak anlattı. Tekdüze bir sesle vergilerden söz etse bile daha fazla ilgi toplayabilirdi. Her zaman iyi bir dinleyici olan Denise babasını yedirmekle meşguldü, Enid ise yalnızca kocasının hatalarını gözlüyordu. Her dökülen lokma ya da ağzından çıkan her alakasız sözcükten sonra irkiliyor, içini çekiyor ya da başını sallıyordu. Alfred'in, karısının yaşamını cehenneme çevirdiği belliydi.

Bu masadaki en mutlu kişi benim herhalde, diye düşündü Chip.

Alfred yatağına gidip Enid telefonda torunlarıyla konuşurken, bulaşıkları yıkayan Denise'e yardım etti.

"Babam ne zamandan beri böyle?" diye sordu Chip.

"Yalnızca dünden beri. Ama önceleri de pek iyi sayılmazdı."

Chip, babasının kalın paltosunu giyip sigara içmek için dışarı çıktı. Hava Vilnius'da yaşadığı kıştan daha soğuktu. Rüzgâr dallara sımsıkı yapışmış kahverengi meşe yapraklarını hışırdatıyor, ayağının altında karlar tıkırdıyordu. *Bu gece neredeyse sıfır derece olacak*, demişti Gary. *İsterse bir şişe viskiyle dışarı çıkabilir.* Chip beynini çalıştırmak için sigarasını içmek istiyordu ama burnunu, soluk borusunu donduran soğuktan rahatsız olmuştu. Parmaklarındaki ve kulaklarındaki soğuğun getirdiği acı dayanılmaz bir hâl almaya başlamıştı. Vazgeçip içeri girerken Denise dışarı çıktı.

"Nereye gidiyorsun?"

"Birazdan dönerim," dedi Denise.

Enid şöminenin yanında oturmuş üzüntüyle dudağını dişliyordu. "Armağanlarını bile açmadın."

"Sabah açarım," dedi Chip.

"Eminim aldıklarımı beğenmeyeceksin."

"Beni düşünmen bile yeter."

Enid başını salladı. "Düşlediğim Noel bu değildi. Birdenbire baban hiçbir şey yapamaz oldu. Bir tek şey bile."

"Şu ilaç tatili olayını denesin bakalım işe yarayacak mı?"

Enid şöminenin ateşinde aklından kötü kehanetler geçirir gibiydi. "Bir hafta kalıp babanı hastaneye götürmeme yardım eder misin?"

Chip'in parmakları kulağındaki küpeye dokundu. Kendini Grimm kardeşler masallarındaki bir çocuğa benzetti. Sıcak hava ve yiyecekler onu kandırıp büyülü eve sokmuştu bile ve şimdi de cadı onu bir kafese kapatıp besleyip semirtecek ve sonra da yiyecekti.

Ön kapıda kendine verdiği sözü anımsadı. "Ancak üç gün kalabilirim. Hemen işe başlamak zorundayım. Denise'e biraz borcum var ve ödemek istiyorum."

"Yalnızca *bir hafta*," dedi cadı. "Yalnızca bir hafta kal ve hastanede neler olup bittiğini görelim."

"Hiç sanmıyorum anne. Gitmek zorundayım."

Enid'in üzüntüsü derinleşti ama reddedildiğine şaşırmadı. "Sanırım bu yalnızca benim sorumluluğum. Böyle olacağını biliyordum."

Enid dışarı çıkınca Chip şömineye birkaç odun daha attı. Soğuk rüzgâr pencerenin kenarlarından girip açık perdeleri kıpırdatıyordu. Kalorifer durmaksızın çalışıyordu. Yetişkinler çekilince dünyanın çok soğuk ve boş olduğunu fark etti Chip.

Saat on bire doğru Denise bedeninin üçte ikisi donmuş olarak geri döndü. Chip'e el sallayıp yukarı çıkmak istedi ama ağabeyi ateşin yanında oturması için ısrar etti. Diz çöküp otururken sürekli burnunu çekiyordu. Ellerini alevlere doğru uzattı. Chip'e bakmamak için gözlerini ateşten ayırmıyordu. Islak bir kâğıt mendille burnunu sildi.

"Nereye gittin?"

"Yürüyüş yaptım."

"Çok uzun sürdü."

"Yaa."

"Senin gönderdiğin bazı e-postaları okumadan sildim."

"Yaa."

"Yani neler oluyor?"

Denise başını salladı. "Her şey."

"Pazartesi günü elimde otuz bin dolar nakit vardı. Yirmi dört bin dolarını sana verecektim. Ama kar maskeli üniformalı adamlar bizi soydu. İnanılmaz gibi geliyor."

"Borcunu bağışlamak istiyorum," dedi Denise.

Chip'in parmakları tekrar küpesine dokundu. "Ana para ve faizini ödeyinceye kadar sana her ay en az dört yüz dolar vereceğim."

Kız kardeşi dönüp ona baktı. Gözleri kanlanmış, alnı yeni doğmuş bir bebek gibi kızarmıştı. "Borcunu bağışladığımı söyledim. Bana borcun yok."

"Bunun için teşekkür ederim," dedi Chip başka yöne bakarak. "Ama yine de borcumu ödeyeceğim."

"Hayır," dedi Denise. "Senin paranı almayacağım. Borcu unutuyorum. 'Bağışlamak' sözcüğünün anlamını biliyor musun?"

Kız kardeşinin garip tavrı, beklenmedik sözleri Chip'i kaygılandırdı. Küpesini çekiştirerek konuştu. "Hadi Denise. Lütfen. En azından borcumu ödememe izin vererek bana saygı göster. Bok gibi davrandığımı biliyorum ama hayatım boyunca böyle olmak istemiyorum."

"Bu borcu unutmak istiyorum."

"Hadi. Gerçekten," diye umarsızca gülümsedi Chip. "Ödememe izin vermelisin."

"Bağışlanmaya dayanamaz mısın?"

"Hayır. Dayanamam. Ödemeyi yeğlerim."

Denise eğilip kollarını bacaklarının çevresinde kavuşturup bir zeytin, bir yumurta ya da bir soğan gibi oturdu. "Borcunu unutmama izin verirsen, bana ne kadar büyük bir iyilik yapacağını anlamıyor musun? Bunu senden istemenin benim için ne kadar zor olduğunu anlamıyor musun? Senden istediğim başka bir iyiliğin yalnızca Noel için buraya gelmen olduğunu anlamıyor musun? Seni aşağılamaya çalışmadığımı anlamıyor musun? Geri ödeyeceğinden hiç kuşkum olmadığını ve senden çok zor bir şey istediğimi anlamıyor musun? Buna gerçekten ihtiyaç duymasam senden istemeyeceğimi anlamıyor musun?"

Chip ayaklarının dibinde top gibi oturan insan bedenine baktı. "Derdini söyle bana."

"Bir sürü derdim var."

"Öyleyse paradan söz etmek için iyi bir zaman değil, bir süre bunu unutalım. Dertlerini dinlemek istiyorum."

Denise oturuşunu bozmadan başını salladı. "Şu anda, şimdi evet demeni istiyorum. 'Evet, teşekkür ederim,' de, hadi."

Chip şaşıp kalmıştı. Saat gece yarısına geliyordu, babası üst katta dolanıyordu ve kız kardeşi bir yumurta gibi kıvrılmış onu hayatının en büyük derdinden kurtaracağını söylüyordu.

"Bunu yarın konuşalım," dedi Chip.

"Senden başka bir iyilik istemenin yararı olur mu?"

"Yarın konuşalım, olur mu?"

"Annemin önümüzdeki hafta burada birine ihtiyacı var," dedi Denise. "Bir hafta kalıp ona yardım edebilirsin. Bunu yapman beni rahatlatır. Pazar gününden sonraya kalırsam ben ölürüm."

Chip zorlukla nefes alıyordu. Kafesin kapısı kapanmak üzereydi. Doğuya giden son uçağın kalkıp kalkmadığını merak etti. Belki de bu gece buradan kaçmak için hâlâ fırsatı vardı.

"Borcumu yarıya indirmeye ne dersin? Sana yalnızca on bin dolar borcum kalır. Çarşamba'ya kadar burada birlikte kalırız ha, ne dersin?"

"Olmaz."

"Eğer sana evet dersem, bu kadar garip davranmaktan vazgeçip, beni aydınlatır mısın?"

"Önce 'evet' de."

Alfred üst kattan Chip'e sesleniyordu. "Chip, bana yardım eder misin?"

"Sen burada yokken bile, senin adını söylüyor," dedi Denise.

Pencereler rüzgârla sallanıyordu. Annesiyle babası ne zaman erkenden yatağa giden ve merdivenin başından yardım çağıran çocuklar haline gelmişti? Ne zaman olmuştu bu?

"Chip," diye seslendi Alfred. "Bu battaniyeyi anlamıyorum. BANA YARDIM EDER MİSİN?"

Ev rüzgârla sarsılırken Chip anılara dalıp perdeleri düşündü. Üniversiteye gitmek üzere St. Jude'dan ayrılışını anımsadı. Annesiyle ba-

basının liseden mezun olduğunda armağan ettiği Avusturya malı el oyması satranç takımını, on sekizinci yaş gününde armağan ettiği Lincoln'ün altı ciltlik yaşamöyküsünü, Brooks Brother etiketi taşıyan lacivert blazer ceketini ("yakışıklı bir doktor gibi görünüyorsun" demişti annesi), yığınla beyaz tişörtü, iç çamaşırı, Denise'in beşinci sınıftan mezun olduğunda çekilmiş bir resmini, Alfred'in kırk yıl önce Kansas Üniversitesi'ne götürdüğü battaniyeyi, yine Alfred'in Kansas'daki gençliğinden kalma içi yün deri eldivenleri, Sears'dan aldığı ağır perdeleri bavuluna yerleştirdiğini anımsadı. Chip'in üniversite belgelerini okuyan Alfred, *New England kışları çok soğuk geçer* cümlesine takılmıştı. Sears'den aldığı pembeli, kahverengili perdelerin astarı kalın plastikti. "Soğuk gecelerde rüzgârı nasıl kestiğini görünce seveceksin," demişti babası. Chip'in oda arkadaşı Roan McCorkle perdeleri görüp kahkahalarla gülünce Chip de gülmüş ve bir kutuya koyup dört yıl boyunca yatakhanenin bodrumunda saklamıştı. Bu perdelerin yalnızca Ortabatı'da değil doğu eyaletlerinde bile rahatça asılabileceği binlerce hastane, ucuz motel ya da huzurevi vardı ama bir yatakhane penceresine yakışmamışlardı. Mezun olup eşyalarını toplarken kutudan çıkardığında ise, düşündüğü kadar kötü görünmediklerini fark etmişti.

"Şu battaniyeleri anlamıyorum," dedi Alfred.

"Pekâlâ," dedi Chip, Denise'e, yukarı çıkarken. "Eğer kendini daha iyi hissedeceksen, sana borcumu ödemeyeceğim."

En önemli soru şuydu: Bu hapishaneden nasıl çıkılır?

Gözlerini hayatını cehenneme çevirmek isteyen, şu iriyarı, siyahi kadından ayırmamalıydı. Hapishane avlusunun uzak ucunda durmuş kötü kötü bakıyor, onu unutmadığını, intikamını alacağını bildiriyordu. Yüksek sesle, kadının tembel bir siyah sürtük olduğunu söyledi. Çevresindeki siyah, beyaz tüm sürtüklere küfretti. Onun üzerlerine geldiğini anladıklarından hepsi uzak durmaya çabalıyordu. Ama bir an için gözlerini yumsa, bak ona neler yapacaklardı. Şişko siyah sürtük öteki beyaz mahkûmların kafalarının üstünden başını sallayarak, *seni yakalayacağım*, diyordu. Siyah kadının ona yaptıklarını kimse görmüyordu. Geri kalanların tümü saçına sapan konuşan ürkek yabancılardı. Onlardan birine merhaba demiş ve basit bir soru sormuştu. Adam İngilizce bile anlamamıştı. Basit bir soru sorup basit bir

yanıt almak kolay olmalıydı, ama değildi işte. Tek başına bir köşede kalmıştı; onu haklamak için çabalıyorlardı.

Chip'in nerede olduğunu bilmiyordu. Chip zekiydi ve bu insanlara derdini anlatabilirdi. Dün iyi bir iş çıkarmıştı, kendisinin yapabileceğinden daha iyisini yapmıştı. Basit bir soru sormuş, basit bir yanıt almış ve herkesin anlayabileceği gibi açıklamıştı. Ama şu anda Chip ortada yoktu. Mahkûmlar kollarını trafik polisleri gibi sallayarak birbirlerine işaret veriyorlardı. Şu insanlara basit bir emir vermeyi bir deneyin bakalım. Sanki siz yokmuşsunuz gibi davranırlar. Şişko sürtük hepsinin korkudan ödünü patlatmıştı. Eğer öteki mahkûmların onun tarafını tuttuklarını, ona yardım ettiklerini öğrenirse, bedelini ödetirdi. *Senin canına okuyacağım* ifadesiyle bakıyordu. Ve o, artık yaşamının bu döneminde arsız siyah kadınlardan bıkmıştı, ama ne yapabilirlerdi ki? Burası bir hapishaneydi. Herkesi buraya atabilirlerdi. Beyaz saçlı kadın elleriyle işaret veriyordu. Saçsız periler parmaklarıyla ayaklarına dokunuyorlardı. Ama niçin *onu* seçmişlerdi? Böyle bir yere tıkılmak onu ağlatıyordu.

İşte tekrar geliyor.

"Alfred?" Küstah. Terbiyesiz. "Bacaklarını esnetmeme izin verecek misin?"

"Sen lanet olası bir orospu çocuğusun!" dedi Alfred.

"Ben kim olduğumu, annemi babamı biliyorum, Alfred. Şimdi niye ellerini rahat bırakmıyorsun. Bacaklarını esnetince daha rahat edeceksin."

Kadın yaklaşınca Alfred ona doğru atılmak istedi ama her nasılsa kemeri iskemlenin bir yerine takılıp kaldı. İskemleye takıldı ve hareket edemedi.

"Böyle devam edersen Alfred," dedi kötü kalpli kadın, "seni tekrar odana götürürüz."

"Orospu çocuğu!"

Kadın suratını asarak çıkıp gitti ama Alfred onun geri döneceğini biliyordu. Hep geri dönüyorlardı zaten. Tek umudu kemerini iskemleden kurtarmaktı. Bu kadar yüksek bir hapishane yapmak hataydı. Pencereden Illionis bile görünüyordu. Pencere koskocamandı. Eğer mahkûmları buraya koyacaklarsa mimari açıdan kötüydü. Üstelik

camlar çift katlıydı. Eğer kafasıyla bir darbe indirirse, kırmayı başarabilirdi, ama öncelikle lanet olası kemerini kurtarması gerekiyordu.

Kemeri çözmek için uğraşırken parmaklarının ot kadar zayıf olduğunu fark etti. Yumuşak muzlar gibi bükülüyorlardı. Kemerin altından tutup kaldırmaya çabalamak faydasızdı. Çabaları sonunda öfke ve başarısızlık gösterisine döndü. Tırnaklarını kemere geçirdi ve kollarını iki yana açtı. Elleri onu hapseden iskemleye çarpıp oraya buraya sallandı.

"Baba, baba, baba, sakin ol. Benim Chip," dedi bir ses.

Gerçekten de ses tanıdıktı. Kötü adamlar sizden yararlanmak için her türlü kılığa gireceğinden, konuşanın ortanca çocuğu olduğundan emin olmak için dikkatle yüzüne baktı. Eğer Chip'den başkası olsaydı asla güvenmezdi. Ama Chipper'ın bazı yönlerini taklit edemezlerdi. Onun yüzüne bakınca size asla yalan söylemeyeceğini anlardınız. Hiç kimsenin taklit edemeyeceği çok tatlı bir tarafı vardı.

Chipper'ı tanıdığından emin olunca, soluk alışı düzeldi ve yüzünde gülümsemeye benzer bir ifade belirdi.

"Şeey!" dedi sonunda.

Chip bir sandalye çekip oturdu ve bir bardak soğuk su uzattı. Susadığını fark edip kamıştan büyük bir yudum içip geri verdi.

"Annen nerde?"

Chip bardağı yere bıraktı. "Biraz üşütmüş. Yataktan çıkmamasını söyledim."

"Şimdi nerde yaşıyor?"

"Evde. İki gün önce olduğu yerde."

Chip ona neden burada olduğunu açıklamıştı ve oğlunun yüzünü görüp sesini duyduğu sürece bu açıklamanın bir anlamı vardı ama o gittiği anda her şey yeniden anlamsızlaşıyordu.

"Burası fizik tedavi odası," dedi Chip. "St. Luke Hastanesi'nin sekizinci kadındayız. Annem de burada ayağından ameliyat olmuştu."

"Şu kadın bir orospu çocuğu," dedi işaret ederek.

"Hayır, o bir fizik tedavi uzmanı," dedi Chip. "Ve sana yardım etmeye çalışıyor."

"Yoo, ona bir bak. Ne olduğunu görmüyor musun?"

"O bir fizik tedavi uzmanı baba."

"Neymiş o?"

Bir yandan oğlunun zekâsına ve verdiği güvenceye inanıyordu ama öte yandan o karaderili kadının ilk fırsatta canına okumaya kalkışacağından da emindi. Bu çelişkinin içinden çıkamıyordu: Chip'in doğru söylediğine inandığı kadar o kadının doktor filan olmadığına da emindi.

Çelişkiyi düşünürken ağzı bir karış açık halde gözleri daldı. Ilık bir şey çenesinden aşağıya süzüldü.

Ve işte bir el kendisine doğru uzanıyordu. Tokatlamak için hazırlandı ve o anda kendisine uzananın Chip'in eli olduğunu fark etti.

"Sakin ol baba. Çeneni kuruluyorum."

"Ah, Tanrım."

"Biraz burada oturmak ister misin yoksa odana mı dönelim?"

"Bu kararı sana bırakıyorum."

Bu cümle söylenmek için hazır olarak aklına gelmişti.

"Öyleyse odana gidelim," dedi Chip ve iskemlenin arkasına eğilip bir şeyler yaptı. Anlaşılan iskemlenin karmaşık bir yürütme düzeneği vardı.

"Bak bakalım kemerimi çözebilecek misin?" dedi Alfred.

"Odana gidince biraz dolaşabilirsin."

Chip onu hücresine götürürken ne kadar lüks bir yerde olduğunu bir kez daha fark etti. Yataklardaki çubuklar, kelepçeler, radyolar, mahkûm kontrol gereçleri olmasa birinci sınıf bir otel denebilirdi.

Chip iskemleyi pencerenin kenarına götürdü ve dışarı çıkıp birkaç dakika sonra beyaz ceketli güzel bir kızla geri döndü.

"Bay Lambert?" dedi küçük kız. Koyu renk kıvırcık saçları ve tel çerçeveli gözlükleriyle Denise'e benziyordu ama daha ufak tefekti. "Ben Dr. Schulman. Dün görüştüğümüzü belki hatırlarsınız."

Alfred geniş bir gülümsemeyle, "Şeeyy," diye haykırdı. Parlak gözlü kızların bulunduğu umut dolu bir dünya olduğunu hatırlıyordu.

Kız bir elini başına koyup öpmek istercesine eğildi. Ödünü patlatmıştı. Neredeyse kıza vuracaktı.

"Sizi ürkütmek istemedim," dedi kız. "Yalnızca gözünüze bakmak istedim. Sakıncası var mı?"

Güvence vermesi için oğluna baktı ama Chip gözlerini kızdan ayırmıyordu.

"Chip!"

Chip bakışlarını babasına çevirdi. "Evet baba?"

Chip'in dikkatini çektiğine göre bir şeyler söylemesi gerekirdi. "Annene söyle buradaki pislikle uğraşmasın. Ben hallederim."

"Tamam, ona söylerim."

Kız parmaklarıyla yüzünü yokladı, yumruğunu sıkmasını söyledi, biraz itip kaktı. Bir başkasının odasındaki televizyon gibi konuşuyordu.

"Baba?" dedi Chip.

"Duyamadım."

"Dr. Schulman sana nasıl hitap edilmesini tercih ettiğini soruyor. Alfred mi yoksa Bay Lambert mı? Sana ne demesini istersin?"

Acıyla gülümsedi. "Anlayamadım."

"Bence Bay Lambert'ı yeğliyor," dedi Chip.

"Bay Lambert," dedi küçük kız. "Nerde bulunduğumuzu söyleyebilir misiniz bana?"

Chip'in yüzüne baktı ama aradığı yardımı bulamadı. Pencereyi işaret etti. "Bu tarafta Illionis var." Küçük kızla oğlu ilgiyle dinlediği için bir şeyler daha söylemesi gerektiğini hissetti. "Burada bir pencere var. Eğer onu açabilirsen... Bunu yapmanı istiyorum. Kemerimi bir türlü çözemedim. Ve sonra."

Başaramadığını anladı.

Küçük kız acıyarak ona baktı. "Başkanın adını söyleyebilir misin?"

Alfred sırıttı. Kolay bir soruydu.

"Şeyy, annenin burada çok fazla ıvır zıvırı var. Farkına varmaz galiba. Hepsini kaldırıp atabiliriz."

Küçük kız, sanki mantıklı bir yanıt vermiş gibi başını salladı. Sonra ellerini yukarı kaldırdı. Enid kadar güzeldi ama Enid'in parmağında alyans vardı, gözlük takmazdı ve son zamanlarda biraz yaşlanmıştı. Gerçi onu Chip'den fazla tanıyordu ama herhalde görünce kim olduğunu çıkaramazdı.

"Kaç parmak görüyorsunuz?" diye sordu kız.

Kızın parmaklarına baktı. Anladığı kadarıyla gevşe, kendini sıkma, sakin ol mesajı gönderiyorlardı.

Gülümseyerek mesanesini boşalttı.

"Bay Lambert? Kaç parmak görüyorsunuz?"

Parmaklar oradaydı. Çok güzeldi. Sorumsuzluğun getirdiği rahatlık. Ne kadar az bilirse, o kadar mutlu oluyordu. Hiçbir şey bilmemek cennete gitmek gibiydi.

"Baba?"

"Bunu bilmeliyim," dedi Alfred. "Böyle bir şeyi unutacağıma inanıyor musunuz?"

Küçük kızla Chip bakıştılar ve koridora çıktılar.

Gevşemek hoşuna gitmişti ama bir, iki dakika sonra ıslaklığı hissetti. Giysilerini değiştirmesi gerekiyordu ama yapamıyordu.

"Chip?"

Hücreler sessizleşti. Her an gözden kaybolduğuna göre Chip'e fazla güvenemezdi. Kendinden başka kimseye güvenemezdi. Kafasında bir plan, ellerinde güç olmadan kemeri gevşetip pantolonunu çıkartmaya, kendini kurulamaya kalkıştı. Ama kemer her zamanki gibi karşı koyuyordu. Belki yirmi kez ellerini üzerinde dolaştırdı ama tokasını bulamadı. Üçüncü boyutta özgürlüğünü arayan iki boyutlu bir insan gibiydi. Sonsuza dek arayabilir ama lanet olası tokayı asla bulamazdı.

"Chip!" diye seslenirken fazla gürültü etmemeye çalıştı, çünkü karaderili kadın oradaydı ve gelip onu cezalandırırdı. "Chip gel, bana yardım et."

Bacaklarını tümden yok etmek isterdi. Bacakları zayıftı, huzursuzdu, ıslaktı, kapana kısılmıştı. Sallanmayan iskemlesinde sallanmaya çabaladı. Bacakları için bir şey yapamayınca, kollarını daha fazla sallamaya başladı. Onu ele geçirmişlerdi, ihanete uğramıştı, ağlamaya başladı. Keşke bilseydi! Eğer bunları bilseydi, önlemini alırdı, tüfeği vardı, dipsiz okyanus vardı, eğer bilseydi...

Su dolu sürahiyi duvara fırlattı ve sonunda biri koşarak geldi.

"Baba, baba, ne oldu?"

Alfred oğlunun gözlerinin içine baktı. Ağzını açtı, ama bir tek sözcük çıktı "Ben..."

Ben...

Ben hata yaptım...

Ben yalnızım...

Ben ıslağım...

Ben ölmek istiyorum...

Ben üzgünüm...

Ben elimden geleni yaptım...

Ben çocuklarımı seviyorum...

Ben yardım istiyorum...

Ben ölmek istiyorum...

"Ben burada kalamam," dedi sonunda.

Chip iskemlenin yanına çömeldi. "Dinle beni, kontrol altında tutabilmeleri için bir hafta daha kalmalısın. Hastalığın ne olduğunu öğrenmek zorundayız."

Alfred başını salladı. "Hayır! Beni buradan çıkarmalısın!"

"Baba çok üzgünüm ama seni eve götüremem. En azından bir hafta daha burada kalacaksın."

Oğlu nasıl da sabrını taşırıyordu! Chip'in şimdiye dek babasının ne istediğini anlamış olması gerekiyordu.

"Ben buna bir son veriyorum!" diyerek iskemlesinin kollarını yumrukladı. "Son vermeme yardım etmelisin!"

Sonunda kendini atmaya hazır olduğu pencereye doğru baktı. Ya da bir tüfek, bir balta, herhangi bir şey gerekliydi ama buradan çıkmalıydı. Chip bunu anlamalıydı.

Chip babasının titreyen ellerini tuttu.

"Seninle kalacağım baba. Ama istediğini yapamam. Böyle son veremem. Çok üzgünüm."

Ölmüş bir eş ya da yaşanmış bir ev gibi, düşünme ve harekete geçme gücü hâlâ belleğinde canlıydı. Öteki dünyaya açılan pencereden uzanamadığı gücü rahatça görebiliyordu. Beklediği sonları, denizde boğulmayı, tüfeğin patlamasını, yüksekten atlamayı çok yakınında görüyordu ve bu kurtuluş biçimlerine ulaşma fırsatını kaçırdığına inanmak istemiyordu.

Kendisine verilen cezanın haksızlığı karşısında ağlamaya başladı. "Tanrı aşkına Chip," dedi yüksek sesle. Düşünme ve hareket etme gücüyle tüm bağlantısını kesmeden önce son fırsatın karşısına çıktığını hissediyordu ama Chip'in bunu açıkça anlaması gerekiyordu. "Senden yardım istiyorum! Beni bundan kurtarmalısın! Buna bir son vermelisin!"

Kızarmış gözlerine, ıslak yanaklarına rağmen Chip'in yüzü aydınlık ve güçlüydü. Kendisini anlayacağına inandığı oğluydu, ama

Chip'in yanıtı kesindi. Chip'in yanıtı hikâyenin nerede biteceğini gösteriyordu. Chip başını sallayarak, "Bunu yapamam baba. Yapamam," diyerek öyküyü bitirmişti.

DÜZELTMELER

SONUNDA ORTAYA çıkan düzeltme, bir gecede patlayan bir balon değil, daha ağır ilerleyen bir çöküş, önemli borsaların bir yıl boyunca kaybetmesi gibi, manşetlere çıkmayacak, aptallar ve yoksul çalışanlardan başkasına ciddi zararlar vermeyecek kadar tahmin edilebilir bir küçülme gibiydi.

Enid'e göre şu anda olup bitenler gençlik yıllarıyla kıyaslandığında çok önemsiz kalıyordu. 1930'lu yıllarda dünya ekonomisinin çöktüğü anda neler olacağını ilk elden öğrenmişti; annesinin yemek artıklarını işlettikleri pansiyonun arka sokağındaki evsizlere dağıttığını anımsıyordu. Ama bu kadar büyük felaketler artık Amerika'nın başına gelmiyordu. Çocuk bahçelerinde düşmeleri yavaşlatmak için yerleştirilen lastik koruyucular gibi her türlü güvenlik önlemleri alınmıştı.

Yine de piyasalar çöktü ve Alfred'in birikimleri hazine bonolarına yatırmış olduğuna sevineceğini şimdiye dek hayal bile etmemiş olan Enid, bu çöküşü yüksekten uçmuş dostlarından daha kolay atlattı. Orfic Midland daha önceden tehdit ettiği gibi geleneksel sağlık sigortasını iptal etti ve Enid'i kendi seçtiği sağlık koruma planına dahil olmaya zorladı ama eski komşusu Dean Driblett, bir kalem oynatışıyla, sigortanın sınırlarını genişletip, her ikisine de istedikleri doktoru seçme hakkı tanımasını sağladı. Bakımevi giderlerini hiçbir şekilde geri alamıyordu ama Alfred'in emekli aylığı ve Demiryolları Emeklilik Fonu'ndan aldığı gelirle faturaları ödeyebiliyordu. Zengin sayılmazdı ama yoksul da değildi. Her nasılsa Alfred için kaygılanarak geçirdiği yıllar boyunca bu gerçeği görmemişti ama kocası evden uzaklaşınca geceleri uyumaya başlamış ve gerçekleri görmüştü.

Her şeyi, özellikle çocuklarını daha kolay anlayabiliyordu artık. O feci Noel tatilinden birkaç ay sonra Gary yanında Jonah ile St. Jude'a gelince, onlarla epey eğlendi. Gary hâlâ annesinin evi satmasını istiyordu ama artık Alfred'in merdivenden düşüp öleceği iddiasını ortaya atamazdı. Ayrıca Chip duvarların boyanması, yalıtılması, olukların te-

mizlenmesi gibi işleri de yaptığından, evin bakımsız kaldığı iddiasını da sürdüremiyordu. Anne-oğulun para konusundaki çekişmeleri eğlenceli bir hâl almıştı. Gary hâlâ on beş santimlik vidalar için annesinin ona 4.96 dolar "borçlu" olduğunu iddia ediyor, buna karşılık Enid kolundaki saatin yeni olup olmadığını soruyordu. Evet, Caroline ona Noel armağanı olarak bir Rolex almıştı ama elindeki bazı hisse senetlerini 15 Haziran'dan önce satamayacağı için Gary zor durumda kalmıştı ve üstelik bazı prensiplerden de vazgeçmek istemiyordu. Enid de prensip olarak ona 4.96 dolan ödemeyi reddetti. Altı tane vida parasını ödemeden mezara gireceğini bilmek onu sevindiriyordu. Kendisini zor durumda bırakan hisse senetlerinin hangi şirkete ait olduğunu sorunca Gary boş vermesini söyledi.

Noel'den sonra Denise Brooklyn'e taşınıp yeni bir lokantada çalışmaya başladı ve Nisan ayında yaş günü armağanı olarak annesine bir uçak bileti gönderdi. Enid teşekkür etti ve Alfred'i yalnız bırakmanın doğru olmayacağını söyledi. Yine de dört günlüğüne New York'a gidip harika vakit geçirdi. Denise Noel'de olduğundan çok daha mutlu görünüyordu ve Enid hayatında hâlâ bir erkek olmamasını ya da birini aramaya kalkışmamasını eleştirmekten vazgeçti.

St. Jude'a döndüğünde bir gün Mary Beth Schumpert'in evinde briç oynarlarken Bea Meisner ünlü bir "eşcinsel" oyuncuyu eleştirmeye başladı.

"Gençler için çok kötü bir örnek," dedi Bea. "Bence hayatınızda kötü bir seçim yaparsanız, bununla övünmemelisiniz. Üstelik onun gibi insanlara yardım edecek bir sürü program var şimdi."

Briçte eşi olan Bea'nin yaptığı bir hataya sinirlenen Enid, "eşcinsellerin" başka bir seçme şansı bulunmadığını öne sürdü.

"Yoo, kesinlikle bu bir seçim," dedi Bea. "Bu bir zayıflık ve yeniyetmelik çağında başlıyor. Bu konuda hiç kuşku yok. Tüm uzmanlar aynı fikirde."

"Şu artistin kız arkadaşının Harrison Ford'la çektiği gerilim filmine bayılmıştım," dedi Mary Beth Schumpert. "Adı neydi?"

"Seçim olduğunu sanmıyorum," diye ısrar etti Enid. "Chip bir gün ilginç bir şey söylemişti. Eşcinsellerden nefret eden bunca insan varken, ellerinde olsa 'eşcinsel' olmayı seçerler miydi, demişti. Bana kalırsa çok ilginç bir bakış açısı."

"Yoo değil, çünkü onlar özel haklar istiyorlar," dedi Bea. "Çünkü 'eşcinsellik onuru' peşinde koşuyorlar. Yaptıklarının ahlakdışı olmasının yanı sıra insanların onlardan nefret etmesinin bir nedeni de bu zaten. Yalnızca kötü bir seçim yapmakla kalmıyorlar, üstüne bir de bu konuda övünüyorlar."

"Çok uzun zamandır güzel bir film izlemedim gibi geliyor," dedi Mary Beth.

Enid "alternatif" yaşam biçimlerinin savunucusu değildi ve Bea Meisner'ın bazı yönlerini kırk yıldır sevmiyordu. Yine de briç masasında geçen bu konuşmanın Bea Meisner ile dostluğunu sürdürmeme kararını nasıl etkilediğini bilmiyordu. Aynı şekilde, Gary'nin paraya düşkünlüğü, Chip'in başarısızlıkları ve Denise'in çocuksuz oluşu yıllar boyu onu geceleri uykusuz bırakmıştı ama Alfred evden ayrıldıktan sonra bunlar onu her nedense, eskisi kadar rahatsız etmiyordu.

Üç çocuğunun da yardım elini uzatmasının yararı olmuştu tabii. Özellikle Chip büyük bir değişim geçirmişti. Noel'den sonra Enid'le altı hafta kalmış ve New York'a dönmeden önce her gün Alfred'i ziyaret etmişti. Bir ay sonra St. Jude'a döndüğünde çirkin küpeleri kulağında yoktu. Ziyaretini annesinin istediği kadar uzatabileceğini söyleyerek sevindirmişti ama sonunda St. Luke Hastanesi'nin nöroloji kliniği şefiyle bir ilişkiye girdiği ortaya çıkmıştı.

Nörolog Alison Schulman, kıvırcık saçlı, sıradan görünümlü Chicagolu bir Yahudiydi. Enid ondan hoşlanıyordu ama başarılı, genç bir doktorun yarı-işsiz sayılan oğluyla neden ilişki kurduğunu anlamıyordu. Haziran ayında Chip, nikâhsız bir beraberlik yaşamak üzere Skokie'de bir kliniğe giden Alison'ın peşinden gideceğini bildirince, durum biraz daha gizemli bir hal almıştı. Chip gerçek bir işi olmadığını, ev giderlerinin kendisine düşen kısmını ödeyemeyeceğini ne onaylıyor ne de inkar ediyordu. Bir senaryo üzerinde çalıştığını iddia ediyordu. New York'taki yapımcının bu "yeni" senaryoya "bayıldığını" ve yazması için ısrar ettiğini söylüyordu. Enid'in bildiği kadarıyla, Chip'in tek geliri yedek öğretmen olarak aldığı maaştı. Oğlunun ayda bir kez birkaç günlüğüne Chicago'dan St. Jude'a gelmesine ve babasıyla ilgilenmesine ise çok seviniyordu. Ama Chip evli bile olmadığı bir kadından ikiz çocuk sahibi olacağını bildirince ve bir süre sonra *yedi aylık hamile gelinle* evleneceği düğüne davet edince, damadın

şu andaki "işinin" aynı senaryoyu dördüncü ya da beşinci kez yazmakta olduğu ortaya çıktığı halde çoğunluğu Yahudi olan konukların mutlu çifti çok sevdiklerini görünce, Enid, eleştirecek bir sürü nokta bulabilecekti. Yaklaşık elli yıllık kocası Alfred yanında olsaydı gerçekten bu konudaki pek çok noktayı eleştireceğini düşündüğündeyse kendisiyle hiç de gurur duymadı. Eğer Alfred'le yan yana oturuyor olsalardı, ona yaklaşanlar yüzündeki ekşi ifadeyi görüp uzaklaşacaklardı. Herhalde onu koltuğuyla birlikte havaya kaldırıp müzik eşliğinde odada dolaştırmayacaklardı.

En acı gerçek, Alfred olmayınca evdeki yaşamın herkes için daha iyi olduğu idi.

Hedgpeth ve aralarında Alison Schulman'ın da bulunduğu diğer doktorlar Alfred'i Ocak ve Şubat aylarında St. Luke Hastanesi'nde tutup, çeşitli tedavi yöntemlerini araştırırken faturaları Orfic Midland'ın bir süre sonra kapanacak olan sigorta bölümüne göndermişlerdi. Taburcu olurken Alfred'e Parkinson, bunaklık, depresyon, bacak ve idrar yollarında nöropati tanıları konmuştu. Enid ahlaki açıdan kocasına evde bakmayı önermiş ama Tanrı'ya şükür çocukları kabul etmemişti. Alfred şehir kulübünün hemen yanındaki Deepmire Home adlı bakımevine yerleştirilmişti ve Enid her gün onu ziyaret edip giydiriyor, evde yaptığı yemekleri götürüyordu.

Başka bir şey için değilse de kocasının bedenini geri aldığı için seviniyordu. Her zaman onun bedenini, kokusunu, varlığını sevmişti ve artık özel iskemlesinde otururken ona dokunduğunda eskisi gibi anlaşılabilir itiraz cümleleri kuramıyordu. Alfred karısının kendisini öpmesine izin veriyor, dudakları yanaklarında biraz fazlaca kalsa bile itiraz etmiyor, saçlarını okşadığında irkilmiyordu.

Enid yalnızca onun bedenini istemişti. Geri kalanı sorun yaratıyordu zaten. Onu ziyarete gitmeden önce, yanında otururken ve daha sonraki saatlerde mutsuz oluyordu. Enid bakımevine varınca Alfred'i çenesini göğsüne dayamış, pantolonunda büyük bir salya lekesiyle oturur ya da bir felçli hasta veya bir saksı çiçeğiyle sohbet ederken buluyordu. Saatlerce beynini meşgul eden görünmeyen bir meyveyi soymaya çabaladığı da oluyordu. Ya da belki uyuyordu. Ne yaparsa yapsın, hiçbir şeye anlam veremiyordu.

Nasılsa Chip ile Denise büyük bir sabırla oturup onunla istediği herhangi bir konuda; örneğin bir tren kazası, hapse tıkılmak ya da lüks gemi yolculuğu gibi beyninde oluşturduğu senaryolar üzerinde saatlerce konuşabiliyorlardı. Ama Enid'in en ufak hataya bile tahammülü yoktu. Alfred kendisini annesiyle ya da Denise'le karıştırdığı zaman öfkeyle düzeltiyordu. "Al, *benim, Enid,* senin *kırk sekiz yıllık* karın." Yaşamı boyunca kendini hatalı görmüştü ve artık kocasına ne kadar hatalı olduğunu söyleme zamanı gelmişti. Biraz olsun gevşediği, hayatın diğer alanlarında eskisi kadar eleştirel olmadığı halde Deepmire Home'da çok katı davranıyordu. Alfred'e yeni yıkanıp ütülenmiş pantolonuna dondurma damlatmasının yanlış olduğunu söylemek zorunda olduğunu hissediyordu. Joe Person onu görmek için uğradığında onu tanımadığı için saçma sapan davrandığını vurguluyordu. Aaron, Caleb ve Jonah'ın resimlerine bakmadığı için de hatalıydı. Alison sağlıklı ama biraz zayıf iki kız bebek dünyaya getirdiğinde heyecanlanmadığı için de hatalıydı. Karısıyla kızı büyük sıkıntılara girip Şükran Günü'nde onu eve getirdiklerinde mutlu olmadığı için hatalıydı. Yemekten sonra Deepmire Home'a geri götürdüklerindeyse "Geri gelmektense, buradan çıkmamak daha iyi," demekle hata etmişti. Böyle bir anda böyle bir cümle kuracak kadar aklı yerindeyse, diğer zamanlarda aklının yerinde olmaması da hatalıydı. Geceleri çarşaflarla kendini asmaya kalkışması, camdan atmaya çabalaması, çatalıyla bileğini kesmeyi denemesi de hatalıydı. Alfred pek çok konuda hatalıydı ama Enid, New York'ta geçirdiği dört gün, Philadelphia'da geçirdiği iki Noel tatili ve kalça ameliyatından sonraki üç hafta dışında ziyaretlerini hiç aksatmamıştı. Henüz zamanı varken kendisinin ne kadar doğru, Alfred'in ne kadar yanlış olduğunu söylemek zorundaydı. Karısını daha fazla sevmemek, değer vermemek, her fırsatta sevişmemek, maddi konulardaki içgüdülerine güvenmemek, işine çok fazla zaman ayırıp çocuklarıyla çok az beraber olmak, böylesine olumsuz davranmak, hayattan kaçmaya çabalamak, evet yerine her zaman hayır demek hep hataydı ve Enid bunların hepsini ona her gün söylemek zorundaydı. Alfred dinlemese bile söylemek zorundaydı.

Deepmire Home'da iki yıl kadar kaldıktan sonra bir gün yemek yememeye başladı. Chip, çocuklarını yetiştirmeye, özel lisedeki öğretmenliğe, senaryosunu sekizinci kez düzeltmeye ara verip vedalaşmak

için kalkıp geldi. Alfred herkesin tahmin ettiğinden daha uzun dayandı. Sonuna dek bir aslan gibiydi. Denise ile Gary'nin geldiği gün tansiyonu ölçülmeyecek kadar düşmüştü ama bir hafta daha yaşadı. Kıvrılıp yatağında yattı ve zar zor soluk aldı. Hiçbir şeye tepki vermedi ve sadece Enid ağzına bir buz parçası yerleştirmeye çalışırken başını salladı. Unutmadığı tek şey reddetmekti. Enid'in yaptığı düzeltmeler boşa gitmişti. İlk tanıştıkları günkü kadar inatçıydı. Ama Alfred ölünce Enid dudaklarını alnına dayadı ve ardından Denise ve Gary'yle birlikte ılık ilk yaz gecesine doğru yürürken artık hiçbir şeyin umudunu kıramayacağını hissetti. Yetmiş beş yaşındaydı ve yaşamında bazı değişiklikler yapacaktı.

SON

Düzeltmeler, birbirlerine duydukları güvenle kusursuz bir "aile" olmak isteyen, ama birbirlerini sürekli hayal kırıklığına uğratan, farklı hayatlar içinde çırpınırken ortak bir alanda bir türlü buluşamayan beş kişinin ince ince örülmüş, çarpıcı ve sürükleyici hikâyesi.

Düzeltmeler, her gün yaptıkları hataları onarmaya çalışırken yeni hatalar yapan tüm insanların tuhaf olduğu kadar da gerçek hayat hikâyesi.

Bu kitabı okurken gülümseyeceksiniz, öfkeleneceksiniz, söyleneceksiniz, gözleriniz yaşaracak, yüreğiniz sevinç ve ümitle dolacak. Ama her şeyden önce neden iyi edebiyat metinlerine ihtiyacımız olduğunu anlayacaksınız.

The New York Review of Books

ISBN: 978-975-570-573-6
9 789755 705736
30 TL
www.selyayincilik.com